

BIBLIOTHECA
MUSEI HISTORICO-NATURALIS ROMANORVM
VENEZIANA

STATIUS

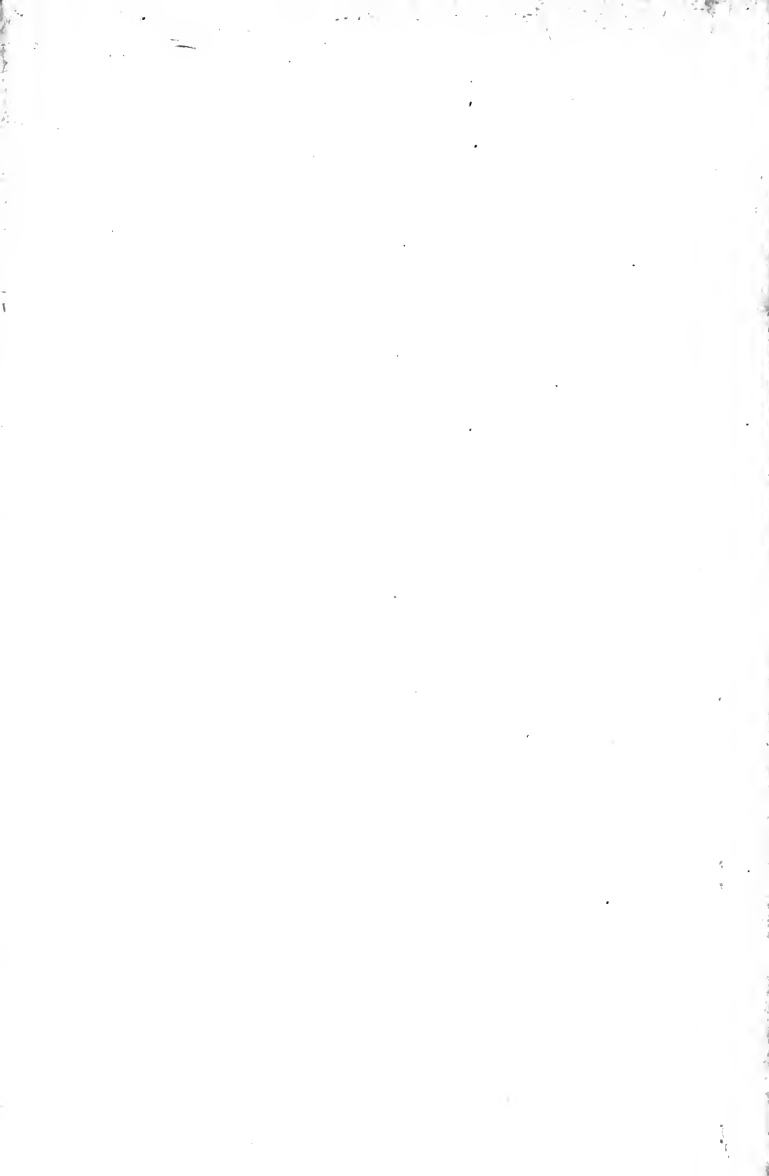
DE SILENTIIS

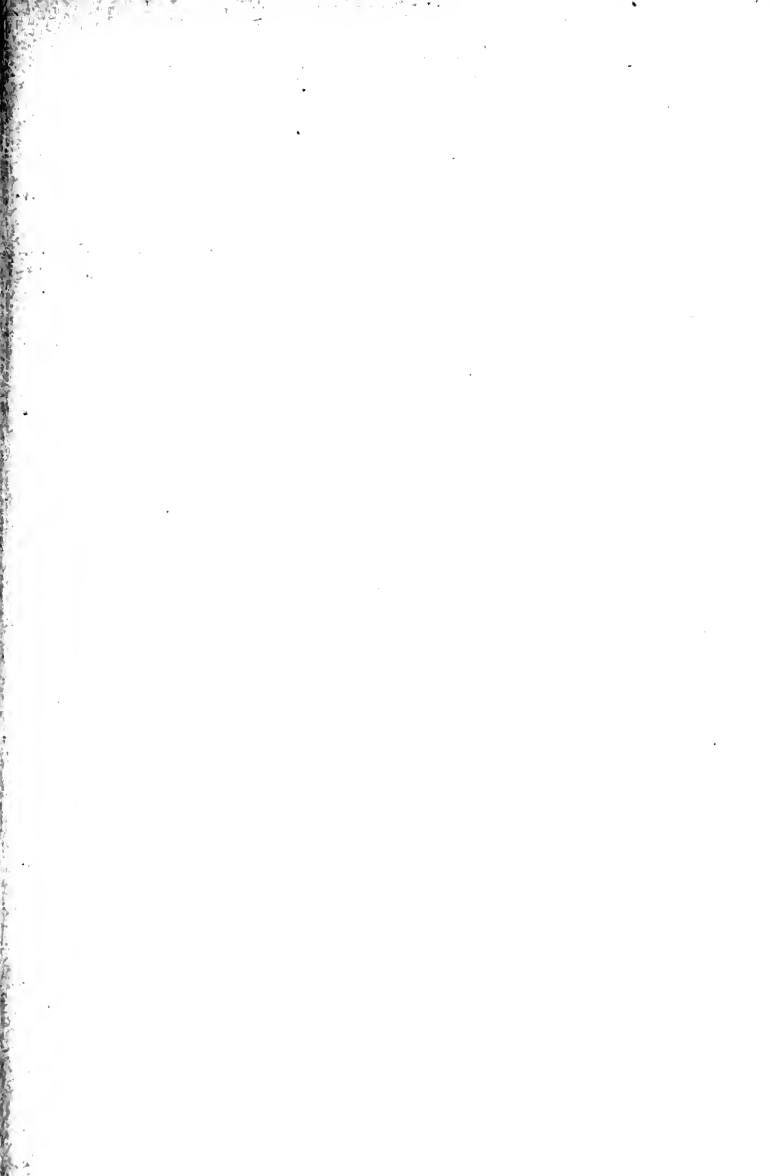
LIB. I.

IN FINE

IN VENETIA
MDCCLXXII

37975K

Statius, Iuvenalis
Opera, ed. Klotz

(P. PAPINI STATI OPERVM)
VOL. II FASC. II

(P. PAPINI STATI)
THEBAIS,

CVM OTTONIS MÜLLER TVM ALIIS COPIIS VSVS,

EDIDIT

ALFREDVS KLOTZ

ACCEDIT INDEX NOMINVM AD STATI ACHILLEIDEM
ET THEBAIDEM

MCMVIII
LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

325323
16. 3 36.

- Editionis carminum P. Papini Stati continentur
Volumine I. Silvae rec. Klotz.
„ II. Fasc. I. Achilleis rec. Klotz.
„ II. „ II. Thebais rec. Klotz.
„ III. Lactantii Placidi comment. rec. Jahnke.

PA
66957
A4
1908

D · M

OTTONIS · RIBBECK

EDITORIS PRAEFATIO

Silvas atque Achilleidem postquam paucis ante annis recensuimus, restabat munus multo difficilius atque amplius Thebaidis edendae. nam in Silvis uno codice contentum esse licuit, in Achilleide paucis. at longe aliter res se habet in Thebaide. quae cum inde a decimo saeculo usque ad quintum decimum saepissime transcripta sit, plurimi eius operis codices aetatem tulerunt. ex his qui mihi innotuerunt quibusque usus textum constitui, primo capite describam. dein cum in duas aberint stirpes (**P** et **ω**) codices Thebaidis, de codicum altera stirpe **ω** agam, tertio capite quae ratio intercedat inter hanc stirpem et Puteaneum quaerendum erit. in calce praefationis nomina eorum, qui in apparatu critico commemorabuntur, te quo quisque loco sua protulerit, indicabo.

CAPVT PRIMVM

Stati Thebaidis codices describuntur.

permagno ex numero codicum quibus Stati Thebais tradita est, recentioribus abiectis — non enim utilitatis quicquam inde redundat¹⁾ — hos adhibere potui ad textum constituendum, qui aut ipsi mihi praesto fuerunt aut ex aliorum conlatione innotuerunt:

1) cf. quae ego disputavi, ubi de Barthianis codicibus egi: Rhein. Mus. 59 (1904) p. 383 sq. codicibus ibi enumeratis Dresdenses duos (cf. Manitius, Rhein. Mus. 59, 1904, p. 588 sq.) addidi Herm. 40 (1905) p. 353. accedunt libri Genavensis 96, quem anno 1905 inspexi, et Medicei Plut. 38, 4. 38, 5. 38, 7 Flor. bibl. aedit. 197, quos sequente anno examinavi, praeterea Escorialensis III f 2, cuius lectiones non nullas benignissime mihi enotavit Ricardus Laqueur, cum vere anni 1907 in Hispania versaretur.

I. codices Britannici

W fragmentum Worcesteriense s. IX, quod invenit Henricus Schenkl, cf. Wien. Stud. 8 (1887) p. 166—168. alicuius libri unus quaternio tegumento codicis Q⁸ 8 bibliothecae cathedralis Worcesteriensis agglutinatus est, ita ut ultima pagina legi nequeat. cum vero singulis paginis versus scripti sint viceni quini, servati sunt Theb. 2, 70—441, e quibus Schenkelius 2, 70—285 contulit.

D multo maioris pretii est codex Collegii S. Johannis apud Cantabrigienses D IV (**D**). qui liber postquam paucissimae ex eo lectiones Iortini merito in vulgus editae sunt, ab H. W. Garrod in lucem protractus et collatus est anno 1902, cf. quae ille vir doctus de hoc libro exposuit Class. Rev. 18 (1904) p. 38—42. codex saeculo X scriptus olim ad prioriam Dovoriam pertinuit, id quod et testatur titulus: *lib(er) monachorum de Dovorja* et firmat vetus eius bibliothecae catalogus nunc Oxonii in Bodleiana servatus. singulis paginis binae columnae exaratae sunt, scriptura facili ad legendum, nisi quod in altera potissimum Thebaidis parte multa madore corrupta sunt. continentur autem in libro, sicut titulo indicatur, haec: *Statii Thebaid. Lib. XII. | Glossae super Priscianum. | Commentar. in Lib. Sophist. Elenchorum*. Inter Thebaidem et Glossas super Priscianum una columna et dimidia ex Ausonii idylliis vicesimum scriptum est, sed legi fere nequit. in margine vero Thebaidi scholia spisse adscripta sunt, diversa maximam partem, sicuti Garrodus monet, a commentario qui fertur Lactantii. quamobrem ei qui scholia Statiana vere edet, liber utique est adhibendus. sed in ipso versuum contextu saepissime duplex extat lectio, ab ipso librario exarata. apparet igitur iam in exemplari varias lectiones suprascriptas fuisse. ex quibus lectionibus alterae plerumque cum Puteaneo (**P**), alterae cum vulgata (**ω**) consentiunt.

Garrodus postquam de hoc codice l. l. disputavit selectasque lectiones proposuit, in editione sua eodem usus est. unde ego mea prompsi.

ab eodem viro docto alter quoque liber minime sper- **N**
 nendus anno 1904 inventus est¹⁾: Cheltoniensis (**N**), qui
 saeculo X vel XI scriptus, nunc Cheltoniae in bibliotheca
 Phillippsiana adservatur. qui liber cum folia decem prima et
 ultimum perierit, adhibetur inde a Theb. 2, 66 usque
 ad 12, 760. quod detrimentum novis foliis insertis saeculo
 XV Italus quidam resarcire conatus est²⁾, cuius nomen in
 subscriptione libri videtur exstare, ubi haec:

LIBER REVEN^{MI} DNI DNI D██████████
 CARDINALIS PRAESTANTISSIMI
 CIARPELLONE VVLGARITER NVNCVPATVS
 NICOLAVS FVLGINAS DOC. ARTIVM

proxima pagina leguntur haec: *Iulius Caesar Valencinus bi-*
bliothecarius | obiit anno 1652 |. Michel Angelus Zaccaria
Romanus bibliothecarius fecit anno ████████ | Gubernantibus Ill^{ms}
D. D. francisco de Fabius Virgilio Cincio Andrea Muto et
Ludovico Casalio. unde non dubito quin a doctioribus fata
 libri enucleari possint.

codex ipse admodum neglegenter conscriptus est, adeo ut
 vel versuum partes sedem inter se mutaverint: 4, 170 *pars*
arte reperta. 4, 171 pars anguibus aspera vivis aut quod
 exstat, plane contra loci sententiam dictum sit: cf. 4, 785
certamina N pro certantia. 5, 217 indigno solvit sua braccia
collo N pro indigno non solvit braccia collo. multis etiam
 locis synonymis substitutis genuina lectio expulsa est: 4, 724
portare N pro vectare. 2, 401 vallibus N pro montibus. cui
 neglegentiae occurrit corrector qui haud raro genuina revo-
 cavit, ita ut plerumque errores radendo deleret, nec tamen
 correctoris desunt interpolationes aut coniecturae, velut 2,
 235 *parentes* suprascriptis -tem *Adrastum*, vel 2, 279 ubi
 pro *draconum N¹* scripserat *draconem* corrector *dracona* re-
 stitui voluit. similiter verum obruit 4, 833 (825): *quam tu*
non P: quam (qua K) tum non ω: qua non N¹, quam la-

1) cf. *Class. Rev.* l. l. p. 301.

2) unde codicem illo tempore in Italia fuisse manifestum est.

cunam sine auctoritate ac sensu explevit **N**² *quam ne non.* tamen, cum Garrodius utrum unum an plures correctores liber perpessus sit, non indicet et multis locis quid librarii ipsius sit, quid correctoris, non distinguat, eius partes accuratius definiri nequeunt. mihi vero praeter notas in Garrodi editione propositas collatio praesto non est.

r eiusdem aetatis atque Cheltoniensis est codex Regius Musei Britannici 15 CX, qui fuit olim monasterii Roffensis (**r**). quo libro primus Ricardus Bentley ad Statium recensendum usus est, qui collationem cum quattuor aliorum lectionibus ad marginem editionis suae Gevartianae adposuit. quod exemplar nunc exstat in Museo Britannico, unde notas Benteianas in Ottonis Mülleri usum quondam descripsit Polonus quidam Henricus de Michalowski. praeter has schedas collationem ipsius codicis adhibere licuit, quam de sex prioribus Thebaidis libris Godofredus Kinkel confecit. eadem Müller in editione sua usus est. ex posterioribus autem libris quaedam E. M. Thompson Londiniensis in Kohlmanni usum enotavit.

praeter ipsum librarium haud pauca corrector quidam adscripsit, quem usum esse libro quodam affinitate cum vulgatis posterioris aetatis exemplaribus coniuncto indicavi Rhein. Mus. 59 (1904) p. 383 sq.

II. codici Gallici

P Gallorum codicum non solum, sed omnium praestantissimus est Puteaneus qui dicitur, Bibliothecae Nationalis Parisinae codicum latinorum 8051 (**P**), quo de libro accurate disputavi in praefatione Achilleidis.¹⁾ hunc codicem postquam Lindenbrogius hic illic adhibuit cui vocatur Regius alter, ne Amarius quidem ac Lemairius diligenter de eo rettulerunt.²⁾ unde factum est, ut quanti esset momenti ad genuina Stati verba restituenda, ante Ottonem Müller per-

1) Stati Achilleis 1902 p. V sq.

2) P. Papinii Statii quae exstant opera omnia. Parisiis 1825 sq.

spiceret nemo. post hunc autem Philippus Kohlmann per totam Thebaidem Puteaneum adscivit, sed ut fit, cum ceteris meliorem esse cognosceret, caeca eum adulatione prosecutus est, adeo ut plus semel contra versus leges peccare non dubitaret, dummodo Puteanei lectionem amplecteretur.

contulerat codicem accuratissime in Mülleri usum Paulus Meyer. cuius collatione Müller in editione sua sex librorum Thebaidis usus est. mihi vero tota collatio Meyeri praesto est. dein Kohlmannus ipse quoque totam Thebaidem contulit. sed cum haud paucis locis diversa atque Meyer retulerit de codice, locos singulos examinaverunt Wilkinsius et Plater, unde non nullis locis certiora et veriora quam apud Kohlmannum in editionibus Anglorum extiterunt. tamen rem penitus resarcire, ut par erat, noluerunt. itaque gaudeo, quod mihi contigit, ut anno 1901 codicem benignissime Monachium transmissum in Bibliotheca Regia diligenter excuterem. cum vero fere semper mea collatio cum Meyeriana conspiret, et ubi differunt, uter sit errori obnoxius, facile perspiciatur, iam quantum penes homines est, accuratam me Puteanei libri notitiam spero proposuisse.

codicem, qui saeculo IX exeunte aut X ineunte scriptus esse videtur, ad bibliothecam monasterii Corbeiensis pertinuisse demonstravit Otto Müller.¹⁾ nam subscribitur in calce libri:

lib(er) s<ancti Petri>
co<rbei>

ubi quae uncis fractis circumscripsi, erasa sunt — nempe ut furtum celaretur —, sed certo cognita. neque quicquam obstat, quominus codicem Corbeiae etiam scriptum esse arbitremur. idem vir doctus ineptias librorum praeterea additas transcripsit. sex enim subscripti sunt Thebaide finita versus. primus est hic:

Scriptor sum talis demonstrat litera qualis.

deinde adiectum est primum ex Distichis Catonis²⁾:

1) *Electa Statiana.* progr. Berolini 1882 p. 12.

2) *Otto Müller, Wochenschr. für Philologie* 20 (1903), p. 195.

*Si deus <est animus> nobis <ut> carmina dicunt
Hic tibi praecepit sit pura mente colendus.*

sequitur:

Non fuit ista domus pro nominis¹⁾ facta duobus.

hos versus paulo post ipsum librum confectum scriptos esse Müller sibi persuasit. mihi vero recentioris originis visi sunt, cui sententiae videtur favere versus primus Leoninus in bisyllabum. constat autem versus neque ab ipso librario neque ab aequali correctore esse scriptos. infra eos postea primus versus bis repetitus est.

textus binis columnis versuum ferme XLI scriptus est sine scholiis. ac ne interpretationes quidem nisi rarae eaque multo post adscriptae inveniuntur. sed praeter librarium ipsum (**P**¹) eiusdem aetatis corrector (**P**^c) non pauca emendavit, quae librarius aut propter exemplaris eius, unde ipsius textus descenderat, defectum aut neglegentia omiserat aut peccaverat. tamen multa emendanda reliquit. quae autem ratio intercedat inter **P**¹ et **P**^c, infra exponemus.

ab aequalibus illis correcturis diligenter secernenda sunt ea quae saeculo XII et XIII ab aliis mutata sunt, quos ego signo **P**^r comprehendo. neque enim singulis sua distribuere operae pretium est, propterea quod nihil boni attulerunt, sive de suo poetae succurrere conati sunt, sive recentiore quodam codice usi sunt.²⁾ cum autem apud ceteros editores quid aequali correctori, quid recentioribus debeatur, non satis accurate separatim sit, variae auctoritatis variaeque originis lectiones uno nomine significantur. quae res quanti sit in ipsis poetae verbis constituendis momenti, uno exemplo, sed eo luculentissimo docebo. Theb. 11, 490 enim in vulgatae libris (**ω**) sic exit:

dum Cadmus arat dum victa cadit Sphinx.

1) *nonnis* legendum suspicatus est Müller. cui coniectura haud scio an praestet *dominis*. certe versum a librario esse transcriptum, non compositum in propatulo est.

2) nonnullis locis hoc certum est, e. g. Theb. 2, 37 sq.

contra in editionibus post Queckianam omnibus recepta est haec lectio:

dum Cadmus arat, dum semina surgunt,

quam dicunt Puteanei auctoritate firmari, adeo ut Fridericus Vollmer alteram suspectae fidei esse contenderit.¹⁾ quae opinio quam falsa sit, egregie perspicitur, ubi quid in Puteaneo scriptum sit, diligentius observaveris. ipse enim librarius P¹ mancum versum sic scripsit:

dum Cadmus arat, dum victa cadit.

itaque in eo codice pervetusto, unde Puteaneus originem traxit, exitum versus non lectum esse apparet, id quod haud raro factum esse comprobavi.²⁾ sequitur Puteaneum quoque favere ei lectioni, quae in ceteris codicibus extat. contra ea quae nunc in editionibus regnat:

dum Cadmus arat, dum semina surgunt,

soli recentiori codicis Puteanei correctori debetur. carbonem igitur pro thesauro obtulerunt. neque enim quicquam offensionis inest in ea quam probavimus lectione. quod vero Sphingem ante Lai mortem, quae v. 461 significatur, non apte commemorari quis crediderit, plane nihili est. non enim ordinem rerum Statius nec hic nec alibi diligenter observavit. in ipso contextu versus Theb. 3, 467—526 (inde a fol. 12^v, 1) et 2, 454—464 nec a librario nec a correctore P^c scripti sunt, sed ab alio quodam aequali, contra Theb. 4, 308—343 P¹ omiserat spatio relicto, quod explevit P^r. itaque hoc loco cum triginta sex versus in exemplari defecisse, senserit librarius, folium periisse apparet aut in ipso aut in exemplaris exemplari. quam ob rem in codice Iuliani — nam hoc utique verisimilius est — singulis paginis duodevicensos versus exaratos fuisse concludimus. sed de altero supplemento Theb. 3, 467 sq. cave quicquam collegeris. neque enim propter exemplar alius hic librarius successit.

1) P. Papinii Statii Silvarum libri 1898 p. 560.

2) Achilleis 1902 p. VII sq.

S ex eodem monasterio unde Puteaneus, prodiit codex Sangermanensis (**S**), Bibliothecae Nationalis Parisinae inter codices latinos numero 13046 notatus. cuius codicis qui saeculo X scriptus est, paginam Chatelainius arte phototypica effingendam curavit.¹⁾ Kohlmanni merito codex innotuit, qui ex eo in apparatu critico quaedam adnotavit. tamen Garrodus non merito eum invehitur, quod de **S** paucis tantum locis rettulerit. nam ubi nihil enotatum est, in universum **S** cum vulgata congruere ex Kohlmanni ratione concludendum est. cum vero neuter editor ubique accurate codicis lectiones videatur proposuisse, bene accidit, quod Alexander Souter in censura editionis Garrodianae certiora promulgavit.²⁾ qui utinam collationem diligenter factam quam videtur possidere, viros doctos ne celet. suum enim codex **S** habet pretium vel eo quod cum Puteaneo ipso patriae communitate coniunctus est: fuit enim et hic codex S. Petri Corbeiensis, sicut Souter monuit. nam Kohlmannus id ex ipso codice testari non operae pretium esse duxit. item Souter notas **S**² ab aequali correctore confectas esse docuit. continet autem codex foliis 117 Thebaidem cum scholiis, sicut Kohlmannus testatur.³⁾ idem eum nec in initio nec in fine integrum esse dicit, sed quantum desideretur, non adnotat.

Q iam de codice Parisino Biblioth. Nation. lat. 10317 (suppl. 1670), Echternacensis quondam monasterii⁴⁾ (**Q**)

1) Paléographie des classiques latins II. p. 161.

2) Classical Quarterly 1 (1907) p. 80 sq. quae disputatio cum auctoris benignitate mihi transmissa sit, rogo ut haec apparatui critico addantur — nam textus ipse Stati nostri iam prelum exercebat —: 4, 413 *limine* **S**²**N** 4, 460 *frondes* **PS**²**N** 4, 704 *omnes* etiam **S**¹ *natos* **S**²**ς** 4, 809 *primo* **S**²**NCf**

[†]*cui*
5, 113 *quod* **S**² 5, 395 *t fulmine* sscr. **S**² 5, 668 *vittae* **SBMC**
5, 851 *Curva* **S**²**DN**¹ (quid **S**¹ scripserit, incertum) 6, 409 *fulmina* **S**²**CQf** 6, 427 *solito* **S**¹ (non *solito*, ut vulgo referunt): *solito* **P**: *insolito* **ω** 7, 158 *iaculatum* **S**²**NCμ**²**v** 8, 158 *heros* **S**¹**ω**: *hemon* **S**²**P**. unde apparet correctorem codicem adscivisse simillimum libris **N** et **C**.

3) Thebais 1884 p. IX.

4) Sandys, History of classical scholarship. 1903 p. 618.

postquam Kohlmannus eo in Achilleide recensenda usus est, quaedam, sed parum utilia Carolus Wotke exposuit¹⁾, qui primum tantum librum contulerat. ego quoque codicem, Monachium mihi missum in edenda Achilleide adhibui eumque descripsi in praefatione eius editionis p. XXIV. qua occasione etiam Thebaidem excussi exeunte anno 1900 et ineunte 1901. usus est eodem Garrodius ex collatione Plateri amici.

liber qui praeter Thebaidem etiam Achilleidem complectitur, a quattuor librariis saeculo X exaratus est — singulis sua distribui l. l. — praeter supplementa quaedam multo post, certe non ante saeculum XIII addita. quorum ambitu demonstratur in exemplari codicis tricenos versus singulis paginis extitisse, in Achilleide tricenos binos. quibus supplementis addenda esse Theb. 12, 236—295 et 12, 716—775²⁾ recte monuit Garrodius. quibus de supplementis, quae ex libro infimae notae petita sunt, ego codicem Q non laudavi, ne diversa coniungerentur. itaque quod codex ipse tricenos fere versus in singulis paginis exhibet, ad exemplar accommodatum est. poetae nomen in primis tribus subscriptionibus legitur hac forma: PAMPINII · STACII · THEBAIDOS · LIB · I EXPLICIT et sim. nisi quod in tertia subscriptione PAMPINII scriptum est et in alterius SVRSVLI agnomen a recentiore manu insertum. in reliquis autem libris nude exstat: EXPLICIT · LIBER · QVARTVS. ac ne tota quidem Thebaide confecta subscriptio addita est, sed subsequitur Achilleidis titulus: STACII · PAMPINII · SVRSVLI · LIBER | PRIMVS ACHILLEIDOS INCIPIT. subscriptio nec primi nec alterius libri exstat. itaque cum in Achilleidis titulo falsum agnomen legatur, quo Thebaidis librarius abstinuit, non ex eodem fonte utrumque opus manasse consentaneum est, praesertim cum initio libri scriptum sit: *Continet Statium poetam secundum XII libros eius.*

librarius haud raro quae perperam scripserat, ipse emendavit. praeterea is qui lacunas illas explevit, etiam in

1) Eranos Vindobonensis 1893 p. 211 sq.

2) non 774 sicut Garrodius praef. p. IX. scripsit, nam ante 12, 774 legitur 12, 775.

reliquo codice grassatus est, cuius operae exempla quaedam ex Achilleide proposui Achilleis p. XXVI. unde apparet correctorem Q² usum esse libro quidem aliquo, sed multo deteriore. nam praeter ampla illa supplementa versus addidit hic illic singulos a Q¹ omissos, velut 1, 399. 6, 73. 6, 445. 9, 53. 9, 637—645. 10, 349. raro nugatus est, velut ad 7, 259 suae fabricae versum adscripsit: *Et bellator abas nolebat mandere fabas.*

Turon. de lectionibus codicis Turonensis saeculo X scripti, quantum ad primum Thebaidis librum pertinet, Carolus Wotke rettulit collatione usus a Lebègue viro docto Parisino facta.¹⁾ qui binis columnis paginas conscriptas esse monuit a librario parum docto, qui verba saepissime perperam distinxit, syllabas omisit, ita ut haud raro monstra, non vocabula extent. de fatis autem libri egit Leopoldus Delisle²⁾: codex furto abreptus e bibliotheca Sti. Martini Turonensis, postea ad Bibliothecam Nationalem Parisinam pervenit, ubi inter codices latinos recens acquisitos signatus est numero 1627, nobis est *Turon.* dolendum est sane de hoc codice primum tantum librum innotuisse, sed cum Roffensis libri maxime affinis accuratiorem notitiam haberemus, collatione quamvis aegre careri posse nobis visum est.

Gallicis libris adnecto

Helveticum

b codicem Bernensem 156 saeculi XI (b), quem anno 1901 Monachii in Academia contuli.³⁾ liber formae oblongae a duobus librariis scriptus est, quorum alter fol. 1^r—59^v (i. Theb. 1, 1—8, 299) confecit, alter reliqua. singulas paginas initio complent versus quinquageni, qui numerus sub finem usque ad septuagenos quinos accrescit. fuit quondam

1) l. l. p. 211 sq.

2) Notices et Extraits de manuscrits de la bibliothèque nationale 31 I (1884) p. 157.

3) codicis lectiones de sex prioribus Thebaidis libris ex auctoritate Godofredi Kinkel etiam in appendice editionis Mülleri-anae adnotatae sunt.

codex Petri Danielis, cuius nomen in calce primae paginae invenitur: *Petri Danielis Aurel. 1564.*¹⁾ unde vero ille librum acceperit, ex nota perspicitur quae fol. 1^v et 2^r summa margine scripta est: *hunc librum contulit bardus Monachus Patri Benedicto. quem si quis subriperit anathema sit.* quibus ex verbis cognoscitur codicem quondam pertinuisse ad bibliothecam cuiusdam monasterii Benedictinorum prope Aurelianos siti, unde codices Danielis plerosque subreptos esse constat.

librarius ipse (b¹) magis religiose quam prudenter translulit exemplar, ita ut ex. gr. cum Theb. 8, 378 *nrigroque* scriberet, et primariam exemplaris lectionem et correcturam conservaret. nam hanc eius imaginem fuisse consentaneum est: ⁿ*rigroque*. plerumque autem cum de vera lectione dubitaret, spatium vacuum reliquit. quas lacunas corrector quidam (b²) explevit, codice adhibito, fortasse ipso exemplari — nam versus omissos haud semel recte supplevit, ex. gr. Theb. 5, 405. 5, 467. 6, 102 al. —, tamen saepe supplementa temere addidit, cf.

Theb. 4, 230 *animis* om. b¹ in lac.: *viris* add. b²

5, 59 *Nulla deae sedes movet et caelestia quondam* om. b¹ pro quo versu b² addidit:

Indignata dea est, movet et celestia quondam.

6, 196 *tenuia* om. b¹: *pueri* add. b²

6, 212 *mulciber* om. b¹: *iam roagus* add. b²

6, 358 *phlegramque* om. b¹: *phlegraeaeque castra* add. b²

6, 657 *cervas* om. b¹: *dammis* add. b²

7, 149 *non certa* om. b¹: *non mitra* add. b²

8, 197 *tene]don cirrhamque* om. b¹: *-don delphosque* add. b². unde apparet correctorem satis quidem doctum fuisse, sed nimis indulsisse arbitrio.

1) idem adscripsit ad Theb. 2, 36 *Desunt quatuor versus* (nempe 2, 37—40); Theb. 6, 502 *Increpitans eschetonque* supra scriptis numeris 2 1 transponenda verba indicavit. voluit igitur legi: *Ascheton increpitansque*. denique in ultima Achilleidis pagina iterum legitur *Petri Danielis Aurel. 1564.* ab eodem additus est versus post Ach. 2, 166 *Aura silet puppis currens ad littora venit.*

bis ampliores in codice **b** extant lacunae nec a librario significatae nec a correctore, unde eas in exemplari extitisse manifestum est. desiderantur enim Theb. 8, 556—687 et 9, 464—559. atque hoc loco cum 96 versus deficiant, apparet aut duo folia versuum 24 aut unum versuum 48 periisse. sed alter locus, ubi 132 versus desunt, ad eandem rationem redigi non potest. nam duo folia versuum 33 exciderunt. itaque alteram lacunam altius ascendere necessario statuimus. sed quamvis alio loco lacunam 132 versuum etiam in codicibus **QK** invenerimus, tamen cautius erit nihil pro certo adfirmare, praesertim cum **b** artius quam ad **QK** se ad codices **B** et **r** applicet, id quod infra demonstrabimus. ac ne hoc quidem quod in **b** sicut in **PQK** Achilleis post Thebaidem invenitur — nam plerumque Thebais sola traditur — quicquam nobis utilitatis adfert. nam cum in **b** lacuna illa communis codicum **QKC**¹⁾ non exstet post Ach. 1, 528, ab his codicibus **b** separatur. accedit quod sicut in **Q**, ita in **b** Achilleidem non ex eodem exemplari transcriptam esse conicio, unde Thebais sumpta est. nil dico quod in codicibus maxime cum **b** cognatis **B** et **r** Achilleis non legitur: ex ipsa Thebaidis subscriptione (fol. 88^r) recte concludere mihi videor, aliam esse originem Thebaidis, aliam Achilleidis. nec enim aliter expedio, quod ultimi Thebaidis libri subscriptio PAPIII · SVRSVLI · THEBAIDOS · DVO · DECIM(us) | FELICITER · EXPLICIT · AMHN variis coloribus deleta est, ita ut rubro colore adderetur Achilleidis titulus: INCIPIT · LIB(er) · STACII · ACHILLEIDOS. nota etiam in Achilleide nomen adulteratum non legi neque in titulo, quem exscripsi neque in subscriptione, ubi EXPLICIT **b**¹ scripsit, *Stacius Achilleidos* addidit **b**². contra in Thebaide libris 1. 2. 3. 5. 7. 12 nomen subscribitur PAPIII · STATII · SURSULI, post libros 4. 6. 9. 10. 11 nude legitur EXPLICIT · LIBER · III · (et sim.), in una octavi libri subscriptione nomen STATII solum apparet.

denique occasione oblata utor, ut errorem a me quon-

1) cf. Achilleis p. XXX sq.

dam commissum corrigam. nam quod contendi¹⁾ Bernensem diversum esse ab eo Danielis codice, cuius lectiones in editione sua Lindenbrogius protulit, falsum est. consentiunt enim Danielis liber ab illo laudatus et Bernensis fere omnibus locis atque etiam eis quibus nugae suas corrector **b**²⁾ inculcavit e. g. 4, 230. 6, 196. 7, 149. ego quondam motus sum eis potissimum locis quibus Lindenbrogii liber Danielianus et Bernensis discrepant. sunt autem si manifestos Lindenbrogii errores omittimus, plus minus triginta loci. ex quibus gravissimum est, quod ille in omnibus suis libris Theb. 12, 177 desiderari contendit.²⁾ id quod omnes viri docti etiam ad Danielis codicem rettulerunt, tamen ubi a Lindenbrogio undecim locis lectiones Puteanei ei attribui perspexeris, etiam de reliquis quin maximam partem error editoris subsit, vix dubitabis. ex quibus nonnullas ad librum Petavii referre licet, quo Lindenbrogius in editione usus est, praesertim 1, 673 *lachrymas*, nam **b** *extemplo* exhibet.

III. codices Germanici

Germanicorum codicum vetustissimus fuit is cuius unus **A** quinio Lipsiae in Bibliotheca Reipublicae adservatur (Rep. I 12^a, nobis **A**). fragmentum quo continentur Theb. 4, 352 — 753 contuli Lipsiae autumno anni 1903. scriptus erat ipse codex saeculo X scholiisque satis amplis instructus. tamen hunc librum periisse non tanto opere dolendum est, propterea quod eius fragmento collato ostenditur, quanta diligentia quantaque cura de exemplari suo transcriptus sit saeculo XI

codex Bambergensis N IV 11 (**B**), qui foliis 93 Theb. **B** baidem cum scholiis largiter adscriptis continet. quo libro primus Otto Müller usus est in sex prioribus libris edendis. dein Kohlmannus in his libris Müllero fretus ad sex posteri-

1) Rhein. Mus. 59 (1904) p. 384 adn. 1.

2) quod omnes codices suos hunc versum non agnoscere dicit, ita potest explicari, ut eum non codice **b** ipso, sed excerptis a Daniele factis usum esse statuamus.

ores libros codicem ipse contulit. cuius collatio cum minus accurate aut facta sit aut adhibita, gaudeo quod mihi Mülleriana suppetit etiam ad posteriores libros.

atque in titulo operis scriptum est: INEP · (sic) LIB · I · STATI · PAPINII · SVRSVLI · THEBAIDOS, contra in subscriptione primi libri verum nomen apparet: P. PAPINI · STATI · THEBAIDOS · LIB · I · EXPLICIT, itidemque in reliquis libris constanter. itaque concludere licet adulteratum nomen postea in hanc quoque familiam esse inlatum. cui opinioni favet quod post primi libri titulum illa vita poetae legitur medio aevo confecta, unde falsum nomen inrepsisse veri simile est. versus scripti sunt singulis paginis triceni quini, qui numerus paulatim usque ad quadragenos quinos ascendit. uno folio post sexagesimum tertium exciso perierunt Theb. 7, 296—383. inde a Theb. 7, 461 usque ad 7, 700 quadragenii versus singulis paginis exarati sunt, quem numerum ad exemplaris similitudinem a librario servatum existimaverim. nam ibi in calce unius cuiusque paginae singuli versus erasi sunt eidemque initio sequentis pallidior quidem atramento, ab ipso tamen librario additi. cuius rei rationem non expedio, nisi ab illo loco exemplaris paginae diligenter expressae sunt.¹⁾ quod exemplar etiamsi numeri quadrare videantur, non eum esse codicem cuius superest fragmentum Lipsiense infra demonstrabimus. sed cur non statim a fronte libri **B** exemplar secutus est? opinor quod vita Stati adiecta ordo ab initio turbatus erat.

in ea quoque re Müller praecipua dignus est laude, quod non solum quid nunc in codice legatur, diligentissime enotavit, sed etiam correctoribus singulis sua attribuit. nam praeter eum librarium qui textum conscripsit, duorum minimum notae facile secernuntur: eius qui scholia addidit **B**² et recentissimi cuiusdam correctoris **B**³. hic post saeculum XIII multa emendavit, multa restituit, quae antiquitate pessum-

1) eodem videtur pertinere quod fol. 43 Theb. 5, 140—219 i. octoginta versus non ab ipso librario, sed ab eo qui scholia adnotavit, scripti sunt.

data erant vel madore. tamen cum partim de suo, partim de libro admodum recenti¹⁾ doctrinam prompserit, raro eius emendationibus uti possumus. e. g. 12, 576; quo loco pro nomine *sinin* a **B**¹ omissa *sinonem* **B**² addidit, qua lectione consentit cum **L**^σ **Cbμ**, corrector ille **B**³ *busirim* substituit, coniectura plane futtili. alia res est de **B**². nam quamquam permulta iam ab ipso librario correctata sunt, tamen quaedam **B**² emendavit, qui quin codice quodam usus sit, sed non eo solo unde **B**¹ sua hausit, non est dubium. nam 3, 553 vocem *hoc* a **B**¹ omissam supplevit, quam non negligentia librarii **B**¹ excidisse consensu codicis **b** probatur. 8, 742 *arcadii* **B**¹ scripsit. cum idem in **Qf**¹ legatur, manifestum est, hoc in exemplari codicis **B** fuisse. itaque quod **B**² correxit *atrei* (sic **PωΣ**) aliunde petitum videtur.

Bambergensi et aetate et pretio suppar est codex Lip-**L** siensis Bibl. Reip. I 12 qui ipse quoque Stati Thebaidem continet solam foliis 141, versibus 32 ad 34 in singulis paginis scriptis. praeter textum scholia quoque praebet satis ampla. significatur littera **L**.²⁾ qui liber postquam antea a Lenzio inspectus est, qui Statium editurus erat³⁾, diu neglectus iacuit.⁴⁾ quod non merito factum esse ostendi in Hermae vol. 40 (1905) p. 349 sq. nam codicem una cum fragmento Lipsiensi anno 1903 Lipsiae contuli.

exaratus est codex a tribus librariis, e quibus primus fol. 1^v—39^v (i. vitam Stati medio aevo confectam, Theb. 1, 1—3, 639) conscripsit, alter fol. 40^r—73^v (i. Theb. 3, 640—7, 154), tertius reliqua. discernuntur autem librarii maxime diversis compendiis adhibitis. nam ipsae litterae non multum differunt. titulus exstat fol. 1^r *Statij Thebais*. nomen poetae solum post alterum librum indicatur: *Papinii statii thebaidos*

1) hoc eo potissimum probatur quod versus insiticios 2, 37—40 adscripsit, qui versus nisi in recentissimis codicibus non leguntur.

2) codex unde in bibliothecam Lipsiensem inlatus sit nescitur.

3) cf. Statius ed. G. Queck II (1854) p. IV et IX.

4) hoc maxime propter errorem Quecki factum videtur, qui altero loco codicem saeculo XVI pro XI adscripsit.

lib(er) III incip(it) arg(umentum). post reliquos libros nihil legitur nisi ARGUMENTVM · LIBRI · III · vel EXPLICIT · LIBER · VIII vel INCIPIT · LIBER · VIII sim. cum igitur in plena subscriptione minusculis librarius uteretur litteris, eum ipsum capitales exosum titulos librorum contraxisse apparet. quid, quod ne in calce quidem totius operis nomen auctoris invenitur? sed multo post recentiore manu post ultimum versum repetitum adscripta sunt haec:

Explicit
finito libro ur vacca magistro

qui versus quater repetitus est. sed haec quoque praeter aliqua vestigia deleta sunt.

litterae initiales singulorum versuum plerumque, ut moris est, rubro colore pictae sunt, in quibusdam vero partibus altera rubro colore a rubricatore, altera atramento fusco eodem quo scholia exaratae sunt. idem cui scholia debentur, multa correxit (L^{σ}). quaeritur autem utrum eodem usus sit in corrigendo exemplari, ex quo ipse librarius textum petivit, an alio quodam codice arcessito notas et correcturas addiderit. ac mihi quidem pro explorato est, eum non modo sua ex eodem exemplari non petisse, sed ne legisse quidem librarii L^1 exemplar. nam in eo codice unde sua prompsit corrector L^{σ} , versus illos qui in uno Lipsiensi leguntur post Theb. 4, 713, omnino non exitisse demonstravi.¹⁾ dein saepissime diversas lectiones L^{σ} adnotavit, quas ex aliquo codice fluxisse manifestum est; velut Theb. 1, 295 *se adtollat* scripsit librarius, quae lectio in codicibus haud paucis exstat, *ad-* delevit corrector, ut fieret *se tollat*, quod ne ipsum quidem codicum auctoritate destitutum est. similiter res se habet 1, 319 ubi *luce* L^1 scripsit, *laude* suprascriptis L^{σ} , quae lectio est codicum M^1Q^2 . 2, 367 L^1 falso scripsit *Nec*, tamen hoc non proprio Marte excogitavit, id quod consensu codicum Mf evincitur, L^{σ} adnotavit quod in ceteris exstat, in his codicibus correctura revocatum *Fit*. 4, 227 ge-

1) *Hermes* 40 (1905) p. 350.

nuinam lectionem *et oloriferi* quam **L**¹ praebet, corrector pessumdedit addito *-que*, sed hoc ex codice aliquo manasse ostenditur consensu codicum **DMfgμν**. 5, 462 *lemnus clamatur* est lectio **L**¹, *celebratur* supra addidit **L**^σ, neutrum non aliis codicibus traditur. similiter 10, 218 *Solus eo atque adeo venit ille* **L**¹, *Solus eo solus venit ille* **L**^σ. mira autem res est 8, 614 ubi *Nutat* recte **L**¹ exaravit, idem totidem litteris **L**^σ supra scripsit, unde apparet in libro a correctore adhibito aliam fuisse in ipso contextu lectionem — aut *Mutat* (sic **P**) aut id quod veri similis est *Nutrit* (sic **gr**¹**μν**) —, *Nutat* autem supra additum ut variam lectionem. plane eadem ratione explicandus est locus 4, 786 (779) ubi *ponit-que* **L**¹, *tponit* **L**^σ, quasi aliud librarius scripsisset. quibus exemplis luculentissime demonstratur, quantopere codicibus inter se collatis et lectionibus permixtis familiae coniunctae sint vel turbatae. idem apparet aliis quoque locis, quibus explicationes correctoris non respondent lectionibus ipsius codicis. velut 3, 280 ubi librarius scripsit:

Arma tibi sed scopulos et aena precando eqs.

quae lectio eo minus ipsius negligentiae attribui potest, quod eadem lacuna Puteaneus quoque laborat, eadem in quibusdam codicibus temere expleta est, cum *sed quid scopulos* scriptum sit in **MfCμν**: contra glossator **L**^σ, qui *eclipsis* supra adnotavit, procul dubio in suo codice legit

Arma tibi, tu — sed scopulos et aena precando eqs.

quae est reliquorum codicum scriptura. prorsus similis est res 2, 187, ubi *Tu poteris thebane queri* **L**¹ scripsit cum **MCQ**¹ **K**²**ν**², sed **L**^σ cum *fratre melior* interpretatus sit, non dubium est, quin explicet lectionem *Tu potior* eqs., quae in plerisque libris invenitur. etiam 8, 48 a librario *Accedam et* haud temere exaratum esse consensu codicis **C** probatur, tamen correctorem qui *Mercurius* suprascriptis, non hoc, verum *Arcadan et* (sic **ω**) sibi interpretandum putasse elucet. nec minus dissentiant **L**¹ et **L**^σ 9, 499 ubi **L**¹ *dimissa* scripsit pro *demissa* facili errore, sed quo consentit cum Puteaneo, veram lectionem **L**^σ explicat voce *deorsum*. eun-

dem negligentius vel parum prudenter munere suo functum esse cognoscitur eis quoque locis, ubi inepta litterarum vestigia adscripsit, quibus verba non explicantur, sed obscuriora fiunt, e. g. 3, 287 ad vocem *virgo* adnotavit *crimone*, debebat (*h*)*ermione*. quae cum ita sint, pro duplici codice nobis sunt **L**¹ et **L**^σ. ille vero codex quo **L**^σ usus est, maxime affinis fuit codicibus **μν** et **Mf**. quod paucis probo exemplis:

- 4, 179 *mesene* **L**^σ**MfCrμ**: *messene* **L**¹**Pω**
 4, 227 *et oloriferique* **L**^σ**MfμνDg**: *et oloriferi* **L**¹ al.
 5, 498 *Arripit* **L**^σ**Mμν**: *Abripit* **L**¹**Pω**
 7, 59 *Pone* **L**^σ**M**¹ e corr.: *P(a)ene* **L**¹**PM**¹ ante corr. **ω**
 7, 535 *flebilis ora* **L**^σ**Q**¹**DNMfμν**: *flebilia* **L**¹**Pω**
 9, 811 *vultum* **L**^σ**Mfrν**: *vultu* **L**¹**Pω**
 10, 293 *optat* **L**^σ**fν**: *optet* **L**¹**Pω**
 10, 897 *queruntur* **L**^σ**Q**¹**bMfμν**¹⁾: *quierant* **PB**:
-runt **Q**²
 12, 168 *notatae* **L**^σ**Mf**: *notati* **L**¹**D**^c**N**¹**B**² mg. **ω**: *gelati*
PB¹**QD**¹**N**².

post correctorem **L**^σ, quem librario aequalem fuisse manifestum est, alii (nobis **L**²) hic illic quaedam, non multa vel correxerunt vel adnotaverunt, velut is qui 4, 131 ^g*terunt*
^{tfruges}
 corrigi voluit et 4, 400 *truces* glossas nonnullas Germanicas addidit, quas hic compono:

- 4, 153 ^{stingon}
^m*amenta*
^{besulon}
 4, 262 *sordere*
^{knouffon krohhoda}²⁾
 4, 266 *nodis intrugat*
^{bogenhuot}
 4, 269 *corytos*.

unde codicem in Germania adservatum esse probatur. ibidem eum scriptum esse concludimus litteris *v* et *f* haud raro permutatis. quae permutatio adeo a linguis quae dicuntur

1) idem ex *querunt* **N**.

2) aut sic aut *-ola* ex *-oca* correctum.

Romanicis abhorret, ut Poggio constet ludibrio fuisse monachos Germanos, qui m̄alum vetitum a m̄alo fetido parum distinguerent. exempla autem ex **L** pono haec: 1, 491 ^f*Devixus* **L**^σ. 2, 389 ^{nif}*mavestat* **L**^σ. 3, 692 ^{t facem}*vocem* **L**^σ. 3, 436 ^{e vulso}*Uulso* (**f**) **L**^σ. 4, 345 *mavortia* ex *mafortia* **L**¹. 4, 709 *phariis* ex *variis* **L**^σ. 4, 746 ^v*pulferis* **L**^σ. 5, 228 *finxerat* ex *vinxerat* **L**^σ (cf. 5, 269). 7, 348 *Cefisi* ex *Cevisi* **L**¹. 9, 848 ^v*fidit* **L**^σ. 11, 761 *favet* ex *vavet* **L**¹. item ad originem Germanicam pertinet scriptura *cater-vvam*.

ex ipso autem contextu de exemplaribus codicis Lipsiensis quaedam licet concludere. nam Theb. 2, 112—138 omissi sunt media pagina, sed folio inserto suppleti ab ipso librario adscriptis in folii capite nota *ñ* (i. hic) et eo loco quo referendi sunt *đ* (deest vel desunt). quod cum oculorum errore explicari nequeat, redire codicem apparet ad aliquem librum, in quo viceni seni versus singulis paginis extabant. sed id non ad ipsum exemplar pertinere his locis mihi videor assequi: Theb. 10, 923 et 11, 91. nam illud quoque memorabile est, quod post 10, 923 iterum leguntur 10, 902 et 10, 895 — atque hoc quo dixi ordine — suis locis inter contextum omissi, sed aut ab ipso librario (10, 895) aut a correctore (10, 902) margini adscripti. quod sic expedio: in exemplari cum versus 10, 923 paginae ultimo versu esset scriptus, adiecti erant in calce paginae versus omissi 10, 902 et 10, 895. unde in eadem pagina versus minimum a 10, 894 ad 923 i. plus tricenos extitisse certum est. similiter peccatum est in libro undecimo, ubi post 11, 91 iterum exstant 11, 56—58 media in pagina ipsius Lipsiensis. deleti sunt autem ab ipso librario, antequam initiales adderentur. quae res sic videtur explicanda, ut statuamus in exemplari versus 11, 56 et 11, 91 paginarum se excipientium primos fuisse. quod si verum est, in codice unde **L** transcriptus est, singulis paginis XXXV fere versus erant scripti. denique adnoto neumis notatos esse versus 12, 336—341, quasdam voces etiam 12, 327 et 330 et 331.

f codex Monacensis 6396 (inter Frisingenses 196, unde significatur littera **f**) foliis centum triginta sex versuum tricenum ternum, qui numerus sub finem ad tricenos novenos augetur, saeculo XI scriptus Thebaidem continet solam cum scholiis, ita tamen ut exitus libri duodecimi a versu 657 desideretur ac ne subscriptio quidem inveniatur post 12, 656. qui versus cum ultimus extet in fine paginae ultimae, qua quaternio septimus decimus finitur, veri certe simile est ipsum Frisingensem olim damnatum tulisse. exaratus est ab uno librario, nisi quod inde a medio versu 2, 678 usque ad 3, 115 alter eius vices subiit, sed post 3, 115 prior munus denuo suscepit. indigenam autem esse codicem patet litteris *f* et *v* permutatis, qua de permutatione modo diximus, cf. e. g. 12, 16 *fulvum* ex *vulvum* **f**¹, similiter 9, 727 *vulva* pro eo quod in reliquis extat *fulva* scriptum est. cf. etiam scriptura *enze* pro *ense* 4, 631.

nomen poetae, cum plerique libri subscriptione careant, praeter secundi initium et finem et sexti finem non legitur ac ne his quidem plene scriptum est:

S. P. S. LIBER SECUNDUS INCIPIT

S. PAPIII · SURSULI · LIB · II · EXPLIC

UI. I. S. P. S. THEBAIDOS

quae nomina cum in exemplari pleniora extitisse verisimile sit, Sursuli cognomen poetae non a librario **f** est attributum.

correctores complures nactus est codex. sed cum pleraque ipse librarius diligenter emendavisset, pauca relicta erant correctori **f**², qui scholia videtur addidisse. corrector vero **f**² adhibueritne praeter exemplar alium codicem, non diiudico. contra recentior quidam corrector **f**^r multa correxit, pleraque tamen ad suum arbitrium immutavit.

codicem postquam a Lenzio collatum Queckius adhibuit¹⁾ et hic illic Robertus Unger adscivit in Coniectaneis Statianis²⁾, in sex prioribus libris eo usus est Otto Müller, sed contulerat totum. quae collatio mihi praesto est. sed ipse

1) edit. p. III.

2) P. Papinii Statii ecloga ultima ed. R. Unger 1868 p. 155sq.

iam antequam ea ad me pervenit, codicem contuleram Monachii anno 1901.

de Cassellano codice CLXIV scripto anno 1010 docte **C** et diligenter disputavit Carolus Fridericus Weber¹⁾, cuius ex libello haec repeto: constat codex quaternionibus viginti, in calce numeris I—XX signatis, nisi quod in undecimo fasci tria tantum folia compacta sunt; accedit post quaternionem ultimum ternio, qui numero caret. sunt igitur folia 162 versuum tricenum. amplectitur codex Thebaidem integram. praeter titulum in fronte libri rubro colore pictum PVB · PAPINY STATY THEBAIDOS LIBRI · XII singulis libris praescribitur vel subscribitur nude *incipit* (vel *explicit*) *liber II* etc., sed post tertii libri argumentum exstat *Incipit liber IIIus Statii Thebaidos*, post prologum, i. e. post 1, 45 interpositum est: *Explicit · prologus · papii Pampinii Statii Thebaidos incipit liber primus*, ante 1, 21 vero: *incipit liber Imus Statii Pampinii sursuli. Thebaydos*. in fine operis subscriptio non exstat. apparet igitur falsum Sursuli cognomen initio tantum penetrasse. litterae initiales invicem vel minio vel atramento effictae sunt.

de origine et fatis codicis edocemur epigrammate quodam in extremo libro scripto:

Bis quingenteno Bis trino Bis quoque bino

Nascentis XPI Thebais scripta fuisti.

Aribo donavit, Vbi Hasungae Claustra locavit.

unde scriptum esse codicem anno p. Chr. n. 1010 perspicitur instinctu Aribonis cuiusdam, qui monasterium Hasungense condidit librumque eiusdem bibliothecae dono dedit. eum Aribonem, Henrici II. imperatoris cognatum inde ab anno 1021 usque ad mortem — obiit autem diem supremum anno 1031 — archiepiscopum Moguntinum fuisse adnotavit Weber, qui de institutione illius monasterii docte disseruit. ex bibliotheca Hasungensi, cum anno 1528 monasterium sublatum est, codex in bibliothecam publicam Cassellanam pervenit.

1) commentatio de codice Statii Cassellano. progr. Marburgi 1853. ibidem imago codicis proposita est.

praeter ipsum textum scholia adscripta sunt ad Theb. 1, 696—2, 93 ab ipso librario. igitur ex duobus foliis exemplaris scholia videntur esse transcripta, in ceteris ommissa. quod si recte conicio, in exemplari singulis paginis versus triceni terni extiterunt. textus ipse a tribus librariis confectus est, qui laudabili diligentia potius quam prudentia munere suo functi sunt. certe interpolationibus nemo ex eis indulsit. itaque pauca restabant emendanda correctori, qui altero codice adhibito quaedam adnotavit, e. g. 1, 12 *arcus* recte librarius scripserat, corrector effecit *arcum*, quae est lectio codicum **D L b μ ν** Turon. 1, 74 *parentem* cum plerisque codicibus, *caurentem* corrector **C**², item **P L μ**. 1, 144 *fulva* **C**² ex *fulva* correxit, *fulva* exstat in libris **M**¹ **f L μ ν**. 1, 223 *pelagus* **C**¹ exaraverat consentiente in errore Puteaneo, *pelago* correxit **C**² quod exstat in ω ¹). 1, 281 ex *miseresce* **C**² effecit *miserere*²⁾ quod legitur in **D**. 1, 365 *Miratur ex -tus* **C**²; hoc in **P B M D** exstat, illud in ω . 2, 418 *gerens*ⁱ **C**²: *gerens* **P ω**: *geris* **D N**. 7, 134 *plausit* **C**¹ **P ω**: *t pressit* suprascr. **C**² **M**^σ. itaque duplicem nobis codicem Cassellanus quoque repraesentat, alterum prima manu, alterum manu correctoris. huius autem codex, id quod in apparatu critico magis etiam perspicuum est, quam paucis propositis exemplis, affinis erat libris cum **D** tum **M**. cum vero non satis multae exstent lectiones **C**², eius codicis admodum obscura est imago.

glossas raras praeter illum correctorem ab aliis quoque additas esse monet Weber l. l. p. 20. idem collationem ut videtur accuratissimam in illo programme proposuit.

K codice Gudiano 54 (**K**) usus est Queckius, deinde Kohlmannus in Achilleide edenda. idem eum ad Thebaidem recensendam adhibuit.³⁾ cuius collatione in editione promulgata ego quoque utor. sed ne temere ei credidisse dicerer, rogavi Ricardum Bürger amicum Guelferbytanum, ut partem

1) utramque lectionem **D** quoque exhibet.

2) hoc velim suppleas in apparatu critico.

3) Achilleis 1879 p. X, Thebais 1884 p. IX.

codicis denuo inspiceret. qui officio summa cum benevolentia functus me de Theb. 1, 389—2, 242 accuratissime edocuit nec non de damnis, quae codex contraxit. quamobrem ei gratias habeo maximas. unde cognovi, quamquam non summa nec uti quis aequum censuerit diligentia Kohlmannus de codice rettulit, tamen in universum ei fidem habendam. ex utriusque viri docti descriptione haec in meum usum converto: scriptus est a pluribus librariis saeculo XI continetque foliis numeratis 162 — sed errore numerus 20 duobus foliis insequentibus adscriptus est — Thebaidem et Achilleidem, quae inde a folio 145 exitum libri complet. scholia ad Thebaidem exstant uberrima, ad Achilleidem nulla. hanc non ex eodem fonte manasse probabile est. nec enim in *ω* Achilleis umquam videtur fuisse coniuncta cum Thebaide. quae cum ita sint, vanam spem fuisse elucet, de Achilleidis traditione quaestionem una cum Thebaide posse absolvi. immo haec res de integro videtur tractanda, sed ab hac occasione aliena est.

perierunt codicis ipsius quaternio primus, quo erant scripti Theb. 1, 1 — 388, dein septimi quaternionis folium ultimum i. 4, 840 (833)—850 (843) cum argumento libri quinti, tum toti quartus decimus et quintus decimus quaterniones insequentisque folia quattuor i. 8, 127—9, 230 denique totus quaternio septimus decimus i. 9, 454—903. contra lacuna Ach. 1, 529—660 altius ascendit, quippe quae Gudiano communis sit cum *Q*. hic illic picturae admodum ineptae additae sunt. singulis autem paginis versus viceni octoni vel noveni exarati sunt. unde vero liber in Gudii manus pervenerit, indagari nequit. nunc cum reliquis Gudianis in bibliotheca Guelferbytana adservatur.

in subscriptionibus et titulis Sursuli cognomen quod sciam nusquam apparet, velut finita Thebaide legitur EXPLICIT · LIB · XII · THEBAIDOS · INCIPIT · P · PAPINII · STATII · ACHILLEIDOS · LIB · I. corrector quidam saeculi XII in Achilleide versus singulos aut plures omissos¹⁾ supplevit, idem magnam illam lacunam Ach. 1, 529 sq. explevit. neg-

1) cf. Kohlmanni Achilleis p. X.

legendius enim Achilleis quam Thebais scripta videtur in hoc codice. eiusdem ut videtur aetatis corrector in Thebaide quoque quaedam emendavit.

μ tum saeculo XII scripti sunt duo codices Monacenses, quos anno 1901 Monachii ipse contuli. e quibus alter notatus numero 312 (nobis μ) e bibliotheca Hartmanni Schedel Norimbergensis in bibliothecam regiam pervenit. legitur enim in interiore tegumento LIBER DOCTORIS HARTMANI SCHEDEL DE NORIMBERGA. qui unde codicem acceperit, nescitur. tamen Germanicae eum esse originis et ipsa re probabile est et demonstratur litteris *f* et *v* commutatis e. g. Theb. 8, 646. continet foliis 148 numeratis — vel potius 149, nam post fol. 21 unum folium numero caret — Thebaidem solam constatque quaternionibus, quorum singulis paginis versus leguntur inde a tricenis quaternis ad senos. fol. 1^v vita illa Stati medio aevo conscripta exarata est. unde non mirum quod in titulo primi libri falsum Sursuli cognomen apparet fol. 2^r: INCIPIT · LIBER · PRIMVS · THE-
BAI|DOS · STATII · PAPANII · SVRⁱSVLI quae rubro colore picta sunt, nisi quod correcturae postea atramento sunt factae. post singulos autem libros poetae nomen non commemoratur ac ne confecto quidem toto opere legitur nisi D(e)O GR(ati)AS FINIS VENIT.

quamquam librarius in omittendis versibus minime parvus fuit, tamen praeter hanc negligentiam pleraque recte transcripsit. unde correctori μ^2 non multum operae relictum. tamen eum non eodem codice usum esse, unde μ^1 descendit, licet demonstrare. nec enim solum versus spurios 2, 37—41 supplevit aliosque a μ^1 praeteritos, sed etiam versus quosdam addidit, qui cum in codicibus permultis desiderantur, non ipsius librarii culpa in μ omissi videntur. nam

4, 270 praeter μ^1 omittunt **BMLNCfrv**: addidit μ^2

9, 53 „ μ^1 „ **BMLQCfrv**: addidit μ^2

9, 187 „ μ^1 „ **BM¹QS¹f**: addidit μ^2 cum

lectione *Debilitare*, sicut **N**, eandem in textu **S²** exhibet, pro varia lectione **D**.

hinc apparet μ^2 codice usum esse alieno ab eis in quibus illi versus non leguntur. cum vero 9, 378 ne a correctore quidem suppletus sit, parum veri simile est, in codice ab eo ascito eum extitisse. unde seiunguntur praeter **P** etiam **DN**. sed aliis locis μ^2 aliqua certe affinitate cum **N** coniunctum esse probatur, id quod paucis monstrabo:

3, 71 *ominibusque* (sic **P ω**) in nonnullis codicibus (**B¹Lf**) corruptum est in *omnibusque*. quod cum versui non responderet, natum est *cunctisque* in **NC**; idem μ^2 in rasura scripsit. itaque quin in μ ab initio aut *ominibusque* aut id quod mihi quidem probabilius est *omnibusque* extiterit, non est dubium.

7, 764 pro *devitare* simplex verbum μ^1 scripserat lacuna relicta ad versum mancum complendum: *iam* interposuit μ^2 , *iam vitare* exstat in **N**.

8, 5 pro *artus* voce *atris* μ^2 substituit, quae est lectio codicum **Q¹N**.

quod in codice μ leguntur 6, 227—233 post 6, 204, cum uno quantum scio **K** consensus est. sed proprium codicis μ peccatum est 6, 744 sq. nam 6, 744—777 locum mutaverunt. suo enim loco desiderantur, sed comparent post 6, 794 in continuo textus ordine. recentior quidem corrector addito signo $\tilde{\alpha}$ et ad 6, 743 et ad 6, 794 quo transponendi sint versus, notat. itaque triginta quattuor versus versibus septendecim intermissis leguntur. unde manifestum est, olim in libro cuius singulis paginis versus septeni deni extiterunt, unum folium transiluisse librarium, sed postquam sequentis rectam paginam confecit, cognito errore damnum resarsisse. hoc non in ipso codicis exemplari factum esse inde concludo quod is qui librum μ exaravit, ipse errorem non videtur agnovisse. accedit quod septenum denum versuum paginae ad antiquissimos maxime codices conveniunt. itaque longius errorem repetendum esse in propatulo est.

in Monacensi altero 19481 (olim Tegernseensi 1491, ν nobis ν) foliis 140 *Stacii papinii sursuli | Rhetoris et poete | libri XII Thebaydos* leguntur. post singulos vero libros solum Statii nomen invenitur: *Stacii Thebaidos lib(er) I ex-*

plicit et sim. sed opere confecto subscriptum est: *P·STATJ·PaPiNi SurSuLi TheBaiDos·LiBer DuoDeCiMus Ex|PliCit·FeLiCiTer·AMcN.* igitur falsum agnomen in solo initio et fine exstat, in ipsum librum non est inlatum. ab initio genuina tantum nomina fuisse scripta elucet. octona folia, sicut plerumque tunc fiebat, in quaterniones compacta sunt, singulae autem paginae amplectuntur versus circiter tricenos et quaternos, nisi quod sub finem hic numerus imminuitur paginis non completis. ad vocem *sublata* 4, 37 glossa Germanica adscripta est: *ûfgezogen.*

corrector ν^2 qui errores haud paucos a librario commissos emendavit — huius quoque codicis librarius praesertim verbis omissis peccavit — librum confectum cum alio quodam contulit. id quod demonstratur cum aliis locis tum hisce:

- 1, 201 *unda* $\nu^1 P \omega$: *una* $\nu^2 Q^1 M^1 f^1 L r b$ Turon.
- 1, 292 *quod* $\nu^1 P \omega$: *quo* $\nu^2 Q M f L \mu$
- 1, 279 *tectis* $\nu^1 P \omega$: *terris* $\nu^2 Q M^1 f$
- 2, 549 *voco* $\nu^1 P \omega$: *vocor* $\nu^2 Q^2 M f$
- 3, 137 *per et* $\nu^1 P \omega$: *perque* $\nu^2 M f C$
- 3, 322 *iamdudum aut* $P N Q^2$: *dudum aut* $\nu^1 B L Q^1 r b \mu$:
dudum vel $\nu^2 M f C^1$)
- 3, 648 *capaneus* $\nu^1 P \omega$: om. $M^1 f C$: del. ν^2)
- 7, 89 *toto* $\nu^1 P \omega$: *tuto* $\nu^2 M^{\sigma} f$
- 8, 344 *Praegrediens* $\nu^1 P \omega$: *Progrediens* $\nu^2 C$
- 10, 46 *aurae* $\nu^1 P^1 \omega$: *agnae* $\nu^2 C D^1 P^r$.

unde apparet correctorem usum esse codice quodam simili maxime libris $M f C$. convenit quod versum Theb. 4, 270 non supplevit ν^2 , qui versus deest in $B L N M f C r \mu$.

fragm.
Monast.

adiungimus fragmenta quaedam codicum Germanicorum. ac primum quidem de fragmentis Monasteriensibus dicendum est, de quibus Ferdinandus Deycks haec memoriae tradidit²⁾: *sex igitur folia sunt apud nos membranacea, decerpta quondam ad librorum tegumenta perficienda, codicis perboni saeculi XII magisque accurate quam eleganter scripti.*

1) quamquam hoc loco dubitavi utrum correctura ab ν^1 an ab ν^2 profecta esset.

2) Index lect. hibern. Monasteriensium 1865/6 p. 5 sq.

forma est quae dicitur in folio minor, versuum in quavis pagina lineis distributa numerus quinque et triginta, quorum primus est fere desectus. scholia¹⁾ ad marginem nitide et quemadmodum ex atramenti colore patet fuscior, postea sunt adiecta. e duodecim paginis tres ita sunt vastatae, ut ex parte tantum legi possint. in iis vero quae ibi leguntur, haec apparent Thebaidos partes :

3, 334—473 (fol. I. II.) 693—719 (IV)

4, 1—18 (extremae tantum voces sunt, in fol. IV)

4, 26—55. 63—90 et 379—407. 415—442 (fol. III cuius tamen extrema pars interiit)

4, 451—477 et 486—512 (fol. IV cuius dimidia pars est resecta)

4, 725—843²⁾ et 5, 1—4 (fol. V et VI)

scriptura codicis est dilucida, compendia literarum pauca tantummodo, neque ultra lineolam pro n et m et q. pro -que, p pro per pro prae, fri pro fratri, d̄s pro deus, n̄c pro nunc et nota illa pro ur er us in fine habens; ae et e semper sunt distinctae, nomina propria fere recte scripta, emendationes a manu secunda non nisi rarae, explicationes inter versus haud saepe inculatae caeque uno fere verbo comprehensae.

haec Deycksius. quae quam non sufficiant ad codicem vere describendum, cuilibet manifestum est, praesertim cum Deycksius unde fragmenta accepisset, silentio obtexerit. id quod eo magis dolendum est, quod fragmenta nunc aut perierunt aut abiecta latent. nascitur autem suspicio de aetate a Deycksio definita posse dubitari.

extant igitur:

Theb. 3, 334—473 = 140 vers. = 4 pag. = 2 fol.: I. II.

desunt: 3, 474—691 = 219 vers. = 6 pag. = 3 fol.

deinde extant:

3, 693—4, 97 = 143 vers. = 4 pag. = 2 fol.: IV. III.³⁾

1) ex eis Deycksius l. l. p. 12 proposuit quae pertinent ad Theb. 3, 337—353.

2) titulus argumenti et libri quinque versus explet. accedit ipsum argumentum versuum duodecim.

3) foliorum III et IV infima parte resecta septeni versus in fine paginae cuiusvis perierunt.

desunt: 4, 98—378 = 281 vers. = 8 pag. = 4 fol.

tum extant:

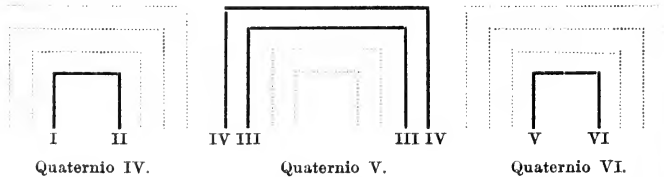
4, 379—520 = 142 vers. = 4 pag. = 2 fol.: III. IV.¹⁾

desunt: 4, 521—725 = 204 vers. = 6 pag. = 3 fol.

denique extant:

4, 725—5, 4 = 140 vers. = 4 pag. = 2 fol.: V. VI.

quam rationem ubi ducimus, apparet folia sic coniuncta fuisse, ut fol. I. II essent media quaternionis alicuius folia, III et IV exteriora insequentis, V et VI media tertii cuiusdam quaternionis. cum vero anto fol. I 1830 fere versus perierint, his folia viginti sex completa fuisse facili computatione effecimus. ex quibus cum tria ad eum quaternionem, cuius folium medium (I. II.) extat, supplendum necessaria sint, ratio manifestissime apparet: postquam folio primo primi quaternionis titulus et vita Statii extiterunt, ea quae ante fol. I perierunt, tribus quaternionibus et quarti foliis tribus exarata erant. sequuntur fragmenta:

ac sola folia quinti quaternionis inter se cohaesisse eo efficitur quod Deyksius duobus tantum numeris IV. III et III. IV ea significavit, sed I a II nec minus V a VI separata erant apud eum. de origine fragmentorum certi quicquam nunc quidem assequi non possumus, coniectura eam definire infra conabimur. sed quibus cum codicibus liber ille Deyksianus coniunctus fuerit similitudine quadam, licet adumbrare. nam omissis eis lectionibus quae fragmentorum propriae sunt²⁾, his cognatio ostenditur:

1) foliorum III et IV infima parte resecta septeni versus in fine paginae cuiusvis perierunt.

2) cf. praesertim 3, 428. 4, 35. 403. 783. 795. 820. 833.

- 3, 367 *Occurrit* Monast. **D**: *Accurrit* **P**ω
 3, 391 *Et* Monast. **Mf**: *At* **P**ω
 3, 395 *omnis* Monast. **B**¹: *omnes* **P**ω
 3, 410 *armiger* Monast. **fK**: *armifer* **P**ω
 3, 427 *cursum* Monast.¹ **BQ**¹: *currum* Monast.² **P**ω
 4, 65 *maniplos* Monast. **B**¹; *maniplis* **P**ω
 4, 456 *nefastos* Monast. **BALQMfrbC**²: *nefasto* **P**ω
 4, 468 *ipse ex ipsa* Monast.: *ipsa* **D**: *ipse* **P**ω
 4, 774 *oblatis ex oblati* Monast.: *oblatis* **L**¹: *optatis* **P**ω
 4, 823 *e* Monast. **BfCrb**: *a* **P**ω: om. **v**¹

unde elucet codicem illum deperditum pendere a fonte horum potissimum codicum **BQKLMfD**. tamen accuratius quicquam nequit definiri.

in subscriptione libri quarti nomen poetae sic scribitur: P · PAMPINII · STATII · THEBAIDOS | LIBER · QVARTVS · EXPLICIT · INCIPIVNT · DVODECIM · VERSVS. singulis autem paginis versus inter tricenos et tricenos senos scripti erant.

ex ipsis fragmentis Monasteriensibus de eius codicis ori-*fragm.*
 gine nihil effecimus. sed aliunde nobis lux affertur. codicis *Werd.*
 enim cuiusdam olim Werdensis fragmenta ex bibliotheca
 Düsseldorfensi in lucem emisit Guilelmus Schmitz.¹⁾ qui
 eiusdem quaternionis duo folia sibi praesto esse perspexit
 hoc ordine ab initio coniuncta:

alterum igitur et septimum folium²⁾ servatum erat, quibus continebantur 9, 865—10, 12 una cum argumento libri decimi et 10, 298—368, ita tamen ut multa corrosa perierint. unde cognoscitur singulis paginis scriptos fuisse versus inter

1) Rhein. Mus. 21 (1866) p. 438—443.

2) ea folia ad quartum decimum quaternionem pertinuisse summa cum probabilitate Schmitzius coniecit.

tricenos ternos et tricenos senos. finito autem libro nono legebatur: P · PAP · STATII · THEBAID · LIB · VIII · EXPLICIT. hoc quoque videtur memorabile libri numerum singulis paginis ita inscriptum fuisse, ut folio verso legeretur LIBER, folio recto eius numerus. decimo saeculo codicem exaratum esse censuit, qui fragmentum invenerat Wolde-marius Harless. cuius iudicio Schmitzius accedit. idem saeculo sequente correctorem quendam emendationes et scholia glossasque addidisse adnotat.

miro casu accidit ut paucis annis intermissis in alterum eiusdem codicis Werdensis fragmentum in eadem Düsseldorfensi bibliotheca incideret Guilelmus Crecelius.¹⁾ item servata sunt duo folia unius quaternionis atque XIII, sicut numero supra scripto indicatur. singulis vero paginis triceni quini versus exarati sunt. itaque prima leguntur Theb. 9, 325—269, altera 9, 270—304; tertia 9, 726—756, quarta 9, 761—791 ita tamen ut quaterni versus in fine tertiae et quartae paginae recisi sint. cum autem inter duo illa folia servata desiderentur versus 422, sex folia inter ea excidisse in propatulo est, primum igitur et ultimum tertii decimi quaternionis folium tenemus:

quod fragmentum quamquam Crecelius utrum decimo an undecimo saeculotribuendum sit dubitat, tamen ad eundem codicem Werdensem utrumque fragmentum pertinere manifestum est. nam sicut Crecelius recte perspexit, cum tertii decimi quaternionis folium ultimum quondam finitum sit versu 9, 795 — nam folii octavi quattuor versus periisse supra monuimus — inter eius fragmentum et Schmitzianum undeseptuaginta versus intersunt, i. duo paginae versuum

1) Rhein. Mus. 32 (1877) p. 632—636.

triginta quattuor vel triginta quinque. adde quod etiam in quaternionis quarti decimi foliis superstitibus i. in fragmento Schmitziano parum constans est numerus versuum. quae cum ita sint, quin fragmenta quondam uno folio intermisso se exceperint, non est dubium.

difficilior autem quaestio exoritur de fragmentis Monasteriensibus, quae saeculo duodecimo Deyksius attribuit. diversi codicis atque Werdensis ea fuisse censet Schmitzius, Crecelio ex eodem fluxisse admodum veri simile est. pervenisse autem folia illa Monasteriensia in Deyksii manus per amicum quendam Düsseldorfensem conicit a quo et alia Deyksio tradita esse constat. ab hac igitur parte admodum probabilis est Crecelii opinio. tamen propter Deyksii in describendis foliis suis negligentiam rem in lubrico versari non nego.

accuratam autem rationem subducere non possumus, propterea quod in singulis paginis fragmentorum et Monasteriensium et Werdensium versuum numerus non satis sibi constat. tamen haec via non prorsus destituenda est. igitur cum quaternionis sexti folium 6^v finitum sit versu 5, 4, quaternionis tertii decimi folium 1^r coeperit a versu 9, 235, inter utrumque desiderantur versus Statii 3501 (5, 5—753. 6, 1—929.¹) 7, 1—823. 8, 1—766. 9, 1—234), quibus addendi sunt argumentorum quattuor versus duodequingenta nec non quater quaterni subscriptionum et inscriptionum versus. itaque computamus in universum versus 3565. paginae autem exciderunt inter fragmenta Deyksiana (quat. VI fol. 5^v) et fragmentorum Werdensium initium (quat. XIII fol. 1^r) 102. sunt enim sex quaterniones integri et ultimae sex paginae quaternionis sexti. itaque si licet aequa fere ratione distribuere illos versus 3565, singulis paginis scripti fuerunt versus treceni quini, raro treceni quaterni. ergo ne haec quidem impedimento sunt, quominus fragmenta Monasteriensia et Düsseldorfensia eiusdem codicis Werdensis reliquias iudicemus.

1) non numerati sunt versus qui in melioribus libris non leguntur 6, 79—83. 88—89. 227—233. 719—721.

nec tamen propterea pro certa explorataque re opinionem ausim venditare. nam triceni quini versus vel numerus parum diversus in multis eius aetatis codicibus singulis paginis leguntur. ac ne id quidem videtur neglegendum, quod Deycksius fragmenta sua duodecimo saeculo attribuit, Düsseldorfenses sua decimo vel undecimo. quamquam de Deycksii auctoritate dubitari posse non nego. sed accedit gravissimum. supra enim demonstravimus fragmenta Monasteriensia cognata esse cum libris praecipue **BQKLMf**. iam vero hos mihi consideres velim locos:

9, 276 *capetum* **P**: *calct(h)um* ω : *caplethum* **Bb**: *caletum* frg. Werd.

9, 290 *minanta* ω : *minanta ex -tem* frg. Werd.: *minantem* **b**: *mimanta* **BD**: *minata* **P**^c

9, 741 *torvisque* **L**^o frg. Werd.: *torvusque* **P** ω

9, 749 *erythion* **P**: *ericion* frg. Werd.: *curytion* ω : *euriction* **b** μ ν

9, 865 *oblitus* **P** frg. Werd.¹: *obliquus* frg. Werd.² ω

9, 872 *tegmine* **PBQL**¹**b**^c**C** ν frg. Werd.¹: *tegmina* frg. Werd.² ω

9, 879 *casside* ω frg. Werd.²: *cuspidē* frg. Werd.¹ **P**

9, 881 *prensis* ω : *pressis* **P** frg. Werd.

10, 314 *thumyrin* **P**: *-rim* ω : *-rum* **BL** μ : *thamarim* **K** ν ² frg. Werd.

10, 319 *Calpetus* **PQ** frg. Werd.: *Palpetus* ω

10, 367 *Numen* **P** ω frg. Werd.²: *Lumen* frg. Werd.¹ **L**¹.

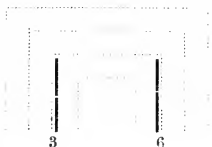
apparet igitur fragmenta Werdensia artiore vinculo cohaerere cum libris **BbQKL**¹): cum eisdem fere Monasteriensia quoque fragmenta coniuncta esse ostendimus. quae cum ita sint, equidem non dubito quin eiusdem codicis Werdensis disiecti membra partim a Deycksio, partim a Düsseldorfensibus publici iuris sint facta. tamen cum non plane certa sit haec sententia, suo quamque partem nomine nuncupandum censi.

denique adnoto etiam codicem Werdensem correctum esse

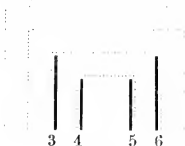
1) quod compluribus locis fragmenta Werdensia cum **P** conspirant, infra explicabitur.

non solo exemplari adhibito, sed etiam alio libro, cf. 9, 741. 865. 872. 879. 10, 367.

fragmenta quaedam Monacensia, ne quid omisisse videamur, breviter hic perstringere liceat. nam in codicis Monacensis lat. 11309 tegumento interiore agglutinatum est unum folium duarum columnarum, quibus scripti sunt Theb. 1, 226—268 et 1, 451—494. hinc ex primo alicuius codicis quaternione aversam scripturam tertii folii, rectam sexti esse servatam cognoscitur, si quidem quadragenos quinos versus in singulis paginis extitisse quondam veri simile est. nam inferiore margine quaedam recisa sunt. antecedunt autem ante ea quae legi possunt, versus 225, i. e. 5×45 :

deinde in codicis Monacensis lat. 11812 anteriore tegumento extant fragmenta versuum Theb. 8, 95—123 et 8, 321—349, in posteriore eiusdem codicis 8, 187—215 et 8, 232—259. quae fragmenta sic quondam coniuncta fuisse manifestum est, ut hic intimum folium quaternionis (4^v et 5^r), illic proximum eiusdem (3^v et 6^r) sit adhibutum:

cum vero partes tantum paginarum servatae sint, seni deni versus in calce cuiusque recisi sunt.

quae fragmenta cum ad artem criticam nihil adferrent, in apparatu critico omittenda duxi.

Germanicis libris adiungimus

Batavum

codicem Gronovianum (Leidensem 374, nobis g), in quo saeculo undecimo foliis 214 Thebais cum scholiis a com-

pluribus librariis scripta est.¹⁾ hic codex olim ad bibliothecam Herbipolitanam pertinuit. cuius rei testimonium est nota ab ipso fortasse Berneggero, penes quem codex quondam fuit, adscripta in tegumento: *Nobiliss(imus) Ioan(nes) Ludovicus Peyer Scaphusianus hoc bibliothecae Herbipolitanae spolium dono misit Matthiae Berneggero 1635*. Bernegger autem librum Gronovio utendum permisit, qui plus semel eius mentionem fecit. ab hoc codex in bibliothecam Leidensem pervenit.

collatione utor Kohlmanniana in editione promulgata. imaginem autem duarum codicis paginarum exhibet Chatelainius.²⁾ denique

. Italicum codicem

M adhibui unum Mediceum bibliothecae Laurentianae Plut. 38, 6, nobis **M**. quem antea fere neglectum³⁾ anno 1906 Florentiae contuli. liber scriptus saeculo undecimo Stati Thebaidem foliis centum octoginta versuum vicenum septenum continet multis scholiis enarratam. in Laurentianam e parva bibliotheca Sancti Spiritus (banc. VIII 9) translatus est. olim Ioannis Boccaccii fuit, cuius manu et lacunae quaedam expletae et litterae madore corruptae in ultimis praesertim foliis restitutae sunt. scripsit autem Boccaccius folia insiticia 43. 100. 111. 165. 166. 171. praeterea varias lectiones e libro recentissimo, nempe ex eodem unde lacunas supplevit, idem hic illic adnotavit. poetae nomen praeter frontem libri — hic *Statius Thebaidos* legitur — non extat.

errores multos ipse librarius (**M**¹) emendavit, plures etiam corrector quidam aequalis, qui scholia adscripsit (**M**^σ); idem varias lectiones haud raro adscripsit. correctorem vero altero codice esse usum, non eodem unde **M**¹ fluxit, cum multis, tum his locis inlustratur:

3, 516 *phoebi* **M**¹**P****ω**: *caeli* **M**^σ**Q**¹**r** (**N**¹?)

4, 765 *pluvioque* **M**¹**P****ω**: *fluvioque* **M**^σ**C**

1) cf. Kohlmanni Thebais 1884 p. XI.

2) Paléographie des classiques latins II pl. 163.

3) cf. O. Hecker, Boccacciofunde 1902.

- 5, 618 *orbae* P: *ori* (*or* B¹) M¹B¹ mg. ω: *ore* M^σC
 6, 20 *laccessunt* M¹ω: *laccessant* M^σPC
 6, 61 *bello* M¹ω: *be* LKN: *belo* M^σPQb
 6, 68 *Gloria* M¹Pω: *Gratia* M^σb: *Gloria ex Gratia* B¹
 6, 70 *toro* M¹ω: *rogo* M^σPB¹b
 6, 71 *funcre* M¹Pω: *munere* M^σQ²N (cf. 6, 117)
 6, 320 *voles* M¹Pω: *vales* M^σQ¹
 6, 338 *castaliae* M¹Pω: *castalio* M^σB¹ in ras. LCr
 6, 391 *aeque* M¹ω: *aequa* M^σPCf
 6, 409 *flumina* M¹Pω: *fulmina* M^σQCf
 6, 525 *saltem* M¹Pω: *saltim* M^σC
 6, 563 (*atalan*)tes M¹ω: *-tis* M^σPC
 7, 575 *cibos* M¹Pω: *dupes* M^σBLbKS
 10, 167 *reddit* M¹ω: *tendit* M^σPD¹BKQ²f²
 10, 886 *inservante* M¹ω: *infestante* M^σQKfμ: *infestare* D
 11, 715 *inrita* M¹ω: *anxia* M^σBQbL^σ: *aspera* PD¹N²S
 11, 729 *abducam* M¹Pω: *avellam* M^σBQ
 12, 76 *perenni* Pω, item in fonte codicis M: *perennes*
 M^σCfKμν.

quibus locis consideratis correctorem codice quodam usum esse manifestum et eo simili libris CBQ potissimum. sed est etiam necessitudo quaedam cum libris DN, cf.:

- 6, 744 *Materiae* M¹Pω: *Materiam* M^σDNμν: *-em* C:
-iē b¹
 6, 851 *Vara* M¹PBC: *Curva* M^σDN¹S²
 9, 453 *vultus* M¹Pω: *fluctus* M^σDNrμ: *fructus* L^σ
 9, 800 *patres* M¹Pω: *matres* M^σDbμν
 10, 129 *iura* M¹Pω: *iussa* M^σDSrbμνQ

cum vero ex his codicibus nullus in Italia scriptus sit, ne codici M quidem Italiam esse patriam elucet. quo autem auctore aut quando Alpes superaverit, nescitur. sed quam intricata sit librorum affinitas, hoc quoque exemplo probatur. nec enim solum M¹ et M^σ diversos codices adiisse demonstravimus, sed ne huius quidem originem unam atque simplicem esse perspicitur.

his igitur adminiculis nisus ad Thebaidem recensendam aggressus sum. quamquam non omnium me quotquot aetas

tulit librorum manuscriptorum notitiam habere ipse quam maxime moleste fero. sed in tanto numero codicum superstitem non unius est hominis praesertim occupati, ex bibliothecis longinquis abditos eruere thesauros. tamen et quod potui, feci nec me destitutum spondeo, si quid forte indagare liceat, unde aut ad Stati verba restituenda aut ad textus historiam constituendam utilitas redundet. nam sicut illud munus eis quos novimus libris perfici posse mihi pro explorato est, ita ad alteram partem officii spero haud pauca esse accessura, quibus quae coniecturae loco ponere nunc cogimur, aut demonstrare aut supplere liceat.

CAPVT ALTERVM

de stirpe ω

eorum codicum quos descripsimus, nullum ex altero esse transcriptum certum est. nec minus omnes eos codices ex una stirpe esse procreatos in propatulo est. consentiunt enim non solum in mendis paucis quidem, si operis ambitum respexeris, sed talibus quales non ex una editione, sed ex uno libro pendere manifestum sit. nam compluribus locis, ut de aliis corruptelis non dicam, lacunae extant damno exterius allato effectae nec tamen quicquam antiquitus traditum habemus, nisi eam lectionem quam nos in codicibus legimus aut ipsam aut adulteratam.

versus certe integer periit post Theb. 9, 759 quo de loco recte iudicavit Weber.¹⁾ nam quem versus recentiores librarii interposuerunt, eum merito expunxerunt editores. quod vero Garrodus hiare orationem non agnoscit, plane non intellego. dicendum est enim quod vulnus alter ex Abantiadis acceperit, id quod ζ recte senserunt. de reliquis autem versusum totorum lacunis dubitari posse concedo.

medio vero in versu plus semel lacuna exstat:

1, 291 *Obtestor mansurum et inreocabile verum* codices omnes exhibent nisi quod in recentioribus quibusdam

1) de Stati codice Cassellano 1853 p. 20. cf. Herm. 40 1905) p. 361.

verbum emendatum est et *μ* atque offert pro *et*, quae lectio coniecturae debere videtur, quamvis probabili. nec minus versus hiat

6, 446 *Admetus laxo cum tandem ab orbe reductis eqs.* ubi variis rationibus, sed nulla probabili ζ damnum resarcire conati sunt. etiam

7, 205 *Expugnare dedi mea est iactura pigetque* huc pertinet. nam *-que* post *mea* excidisse mihi persuasum est. saepissime enim *-que* omissum est, ubi linea per litteram Q ducta qua compendium indicari solebat, male pro delendi signo est accepta.¹⁾

contra auctus est versus una syllaba

5, 643 *Hic sese Argolicis immunem servabat ab armis* sicut in omnibus codicibus exstat, nisi quod *servat* correctura effectum est a B³f², *servat* scriptum in Mb. sed cum codices cum Mb cognati *servabat* exhibeant, in his verum coniectura revocatum esse apparet.

singulas autem corruptelas, quae plerumque unius aut duarum litterarum sunt, adferre non opus est. ad unum codicem omnes nostros redire nemo ibit infitias. quem archetypum ante Dracontium scriptum esse efficio ex Dracont. Rom. 10, 165, ubi *impiger ales* ex imitatione loci Statiani Theb. 1, 292 dictum est. idem in omnibus codicibus antiquis invenitur. tamen quin recte emendatum sit in recentioribus *impiger alis* equidem non dubito.

unam autem illam Thebaidis memoriam iam antiquis temporibus in duas abiisse stirpes, qui primus quaesivit, qua ratione inter se codices Statiani cohaerent, Otto Müller indicavit potius quam demonstravit.²⁾ nam cum editionem doctam atque amplam bonis auspiciis inchoatam non ultra primum volumen produxerit, prolegomena quibus erat de codicibus disputaturus, desiderantur. qui vero ante eum Statium ediderunt, ei hoc vel illo codice adhibito textum in

1) ceterae coniecturae nullius pretii sunt.

2) P. Papini Stati Thebais et Achilleis I 1870 p. VII.

vulgatis editionibus casu constitutum tradiderunt magis quam traditum restituerunt. cui temeritati finem fecit Otto Müller, qui duo genera codicum Statianorum constituit: alterum solo Puteaneo (P), alterum ceteris codicibus (ω), quibus vulgatus per medium aevum textus propagatus est.

singularem autem Puteanei libri condicionem inde explicari apparet, quod unus omnium recta via descendit a codice Iuliani illius v. c. cuius nomen in quinti Thebaidis libri subscriptione legitur. quam possessoris significationem neque ad Puteaneum ipsum pertinere neque ad eius exemplar certum est. neque enim illum Iulianum post saeculum quintum aut sextum fuisse ipso titulo viri clarissimi ostenditur. itaque alterum ex eis fuisse conieci, qui Symmachorum familiaritate usi sunt.¹⁾ cui opinioni egregie convenit, quod Prisciani testimonia cum Puteanei lectionibus optime congruunt contra ceteros codices.²⁾ cum vero ipsum Puteanei exemplar insulari quae dicitur scriptura exaratum fuerit, ipsum codicem Iuliani capitalibus litteris scriptum ab Aelberhto archiepiscopo Eboracensi ex Italia in Britanniam advectum esse suspicati sumus. nam adportasse eum codicem aliquem Stati discipulus testatur Alcuinus.³⁾ cui sententiae optime respondet quod Puteaneus ad codicem redit damnis exterioribus haud mediocriter affectum.⁴⁾ multae enim extant in eo lacunae partim servatae, partim expletae a correctore aequali P. quae lacunae cum in ceteris codicibus ω non appareant, hos non pendere ex Iuliani codice manifestum est.⁵⁾

iam vulgati libri ω utrum ad unum exemplar redeant an paulatim depravati sint ex archetypo quaeritur. quamvis

1) Philol. 63 (N. F. 15) 1904 p. 157 sq.

2) cf. Hermes 40 (1905) p. 341 sq. quo loco ad ea quae negligentia peccavit Priscianus addas Theb. 12, 811 quem locum Priscianus laudat G L II 331, 9 pro *multum* synonymo *longum* substituto.

3) de sanctis Eboracensis ecclesiae 1552 (Poetae aevi Carol. I p. 169 sq.).

4) cf. Achilleis 1902 p. VII.

5) unde cadunt ea quae Garrodius (praef. edit. p. VII) excogitavit.

in ω quomodo sit aucta corruptio et interpolatio saeculis decimo et undecimo luculenter perspiciatur, tamen hanc quoque familiam ab uno codice emanasse demonstrari potest. ac primum quidem primi libri argumenta et pedestre, ad quod respicit Schol. Theb. 1, 61¹⁾, et versibus conceptum²⁾ perierunt. itaque communis codicum ω pater in initio mutilus erat. deinde etiam Theb. 10, 100 sq. damno exteriori laborant omnes vulgatae traditionis codices. nam desiderantur versus 10, 100—105 et 10, 112—117, de quorum origine Statiana nemo sanus dubitat. cum vero bis seni versus amissi esse videantur, similitudo numeri non explicatur nisi inferiorem folii alicuius partem abscissam esse statuimus, cuius in pagina recta 10, 100—105, in aversa 10, 112—117 lecti erant. quod si recte sumimus, duodeni tantum singulis paginis versus scripti fuerunt in archetypo familiae ω aut in eius patre. qui numerus cuiuspiam non satis magnus esse videatur, quo paginae compleantur. itaque haud scio an liceat conicere picturis eum codicem fuisse illustratum.³⁾ quomodo autem factum sit, ut in quosdam codices ζ 10, 100—103 recepti sint, totidem in altera lacuna in codice Collegii Corporis Christi Oxoniensis inveniuntur, non expedit. certe ad ipsum codicem Iuliani illi versus non redeunt. consentiunt enim cum **P** in errore insulari scriptura effecto: 10, 103 pro *Martigenae* in **P** legitur *martigerae*, in ζ aut *martigero* aut *mulcigero*. hoc quin interpolationi debeat, non est dubium.

longum est autem numerare, quot locis ω a Puteaneo recedat. itaque quaedam eligenda sunt. atque ea potissimum animum advertenda censui, ubi vulgati codices consentiunt in lectionibus quibus versus deletur. plura si quis quaesiverit, adeat apparatus criticum.

1) *harum omnium seriem fabularum in argumento digessimus.*

2) cf. Archiv für lat. Lexikographie 15 (1907) p. 261. de sexti libri argumento quod in recentioribus tantum libris invenitur, forsitan haerens.

3) picturae ex antiquibus superstitionibus in solo Gudiano **K** existant. quae utrum antiquitus traditae sint an impudenter fictae, cum codicem ipse non viderim, nescio. sed Ricardus Bürger ineptissime eas effectas mihi scripsit.

2, 594 *Solus in arma voco. neque in his mora; quos ubi plures DP¹): in om. ω.*

3, 322 *Territat omne coma iamdudum aut ditibus agris PNQ²: iam in ω desideratur. unde ad verum resarciendum dudum vel in MfC scriptum est.*

6, 309 *Caeruleum differre patrem; stupuere relicta P vulgari corruptela differre, pro qua verum exstat in Dbμν: differre. tamen in ω scriptum fuisse ferre vel eo apparet, quod variis rationibus versui laboranti succurrere conati sunt librarii. genuina autem lectio ω invenitur in B¹LS¹g¹, adulterati sunt codices Q sic ferre, MfK perferre, C transferre, S²N portare.*

9, 160 *Protegis, ipse manu Tyria tibi captus Adrastus P ubi optime se habet dativus ille qui dicitur ethicus. in ω pro tibi captus solum captus, nisi quod iam captus vel captatus in singulis exstat codicibus. quae lectiones quin e corruptela captus procreatae sint, non dubito.*

9, 258 *Sanguine et e fluvio neutri fatale reverti: sic PDCf, contra in ω e exciderat, unde coniectura natum, quod in quibusdam legitur: et a μ: de ν: et est r: sed N.*

9, 617 *Nec mihi secretis culpam occultare sub antris PD.²) in ceteris pro voce culpam glossema crimen intravit, nisi quod versum magis quam sensum curavit Cf¹ lectione crinem.*

10, 309 *Exigit aptatamque cava testudine dextram PD Kν. in ω aptamque extitisse apparet: aptamque LCrμ: aptamque B¹Q¹f¹: artamque M: captamque N.*

10, 466 *Ecce et Dircae iuxta dux concitus alae PDCν. in ω et omissum erat, quod correctum est in B et L: dircaeae B¹: -que dircaeae L.*

11, 22 *Nec iam hostes turmae aut ferrum mortale time-*

1) ex vulgatis codicibus ω nullum non hic illic cum P consentire adnoto. quibus locis ea lectio quae est in P, iure postliminii pro corrupta lectione ω reducta est. qua de re infra p. LXI agendum est.

2) idem in μν correctura restitutum est.

tur **P**. ubi cum in usu adiectivo vocis *hostes* haesissent, *hostiles* in ω substitutum est. genuina autem lectio in **BDF** correctura revocata est.

11, 391 *Mater io patria o regum incertissima tellus*. sic **P** nisi quod pro *patria o* exaratum erat *patriae*, nunc *-e* delatum est. pro interiectione *io* usitatior *o* scripserat ω . versui autem librarii **Drb** succurrerunt potius quam sensui, cum scriberent: *Mater enim o patria* eqs.

11, 607 *Vinci io miserum, vincis Natura, parentem* **PN**².

pro *io* in ω extat *me* (^{me} *tu* ν ²). quod cum in **BL** supra verbum additum sit, in ω *io* omissum fuisse concluderim.

11, 609 *Volnera et in molles sequitur manus impia planctus* traditur cum hac varietate: *et in* **PN** μ ν ¹: ^{et} *in* **f**¹: *in* **BLQr**: *im-* **M**: *iam* **DCb**: *quin* ν ². unde manifestum est *et* olim excidisse.

12, 362 *Cum tamen erectas extremus virginis aures* **P**:

Cum tamen extremus erectas virginis aures ω , ubi **C** lectione *extremis* versui consuluit.

falsa verborum distinctione peccatum est in ω , ita ut sensus omnino non evadat 8, 48 *Arcada nec* **PD**: *Arcadan et* ω : *Accedam et* (inani coniectura) **LC**. glossarum in ω receptarum luculentissimum exemplum est: 4, 66 *Mos neque sanguis — habet* **P**¹): *Mos neque sanguis inest* ω , cf. similis error in **D** 4, 540 *melior cum sanguis inesset* (pro voce *opertas*). 1, 48 *sub nocte* in ω legitur, *sub morte* in **P** quod unice intellegi potest. illud oculis vagantibus e versu antecedente repetitum.

quae autem inter duas stirpes **P** et ω intercedat ratio, postea videbimus. nunc de vulgatae familiis pauca delibo. nam in quaestione admodum intricata brevitati potissimum studuimus, ne amplitudine disputatio fieret obscura. nec enim unquam licet familiis subtiliter separatis stemma codicum simplex proponere, ubi per longum temporis spatium vicinae fuerunt familiae. itaque cum familias quasdam con-

1) *habent* certa emendatione restituit Otto Müller.

stituimus, non tam eos quos comprehendimus codices ab reliquis secernimus, quam ad unum quasi caput redire iudicamus. nam sicut ubi per aliquot saecula gentes quaedam hominum vicinis locis sederunt, omnes fere affinitate quadam coniuncti sunt, ita etiam traditione per longum tempus producta non cognatione tantum, sed etiam affinitate singuli libri cohaerent. id quod iam ex primo capite elucet, quo fere semper a correctoribus alios codices adscitos esse demonstravimus. itaque ea via progrediendum nobis visum est, ut prius singuli codices inter se coniungerentur.

ac primus **B** ab **A** vix ulla littera differt, adeo ut in minutis quoque orthographicis summa sit similitudo. cf. praesertim 4, 523 *Fumidus* **P** ω : *Funditus* **B**¹ (*Fumidus* **B**¹ ^{mi}mg.): *Funditus* **A**¹ (*fumidus* **A** ^{σ} mg.). 4, 604 *tydeus* **P** ω : *deus* **B**¹**A**: *deus haec* **b****Q**¹. 4, 607 *haustus* **P** ω : ^{ad}*haustus* **B**¹: \equiv (ad) *haustus* **A**. alia dabit apparatus criticus. nec tamen **B** ex **A** transcriptus est, cf. 4, 404 *gelatis* **P** ω **B**: *velatis* **A**. 4, 501 *divae* **P** ω **B**: *divos* **A****L****b****D**¹): *divis* **Q**¹. itaque ex eodem codice manaverunt **A** et **B**. quorum consensu demonstratur, quanta fide **B** potissimum exemplar petierit. unde huius libri auctoritas eis quoque partibus crescit, quibus **A** non servatur.

ad communem autem codicum **AB** fontem proxime accedunt cum **L** tum **b**. cf. 3, 632 *nihil* **P****B**¹**L**¹**b**¹ (metro repugnante): *nil* ω .²) 3, 652 *vanis* om. **B**¹**L**¹. 3, 706 *et inlaetabile* **P** ω : *et laetabile* **L****r**: *in et laetabile* **B**.³) 4, 153 pro *haud* in **B****L**¹**b**¹ legitur *aut*. 4, 260 *percussus* **P** ω : *percussus* (ex *-cussus* **B**¹) **B****L****b**. 4, 517 *sed* **P** ω **A** ^{σ} : *si* **B****A**¹**L****b**. 4, 614 *in* om. **B****A****L****b****r**. 4, 696 *nemeen* **P** ω : *neemen* **A**: *neemen* **B**: *nemen* **b**. 6, 700 *Molis* **P** ω **L** ^{σ} **B**³: *Mollis* **B**¹: *Molles* **L**¹. 7, 271 *plebes* **P** ω : *pubes* **B****L****b****C**². 7, 581 *argis*

1) qua in lectione glossam supra scriptam *vos* textum penetrasse puto.

2) cf. 4, 326 *nil* **P** ω : *nihil* **B****L****Q**¹**b**²

3) natum ex ⁱⁿ*et laetabile*.

P^oL^oω: *antris* **P¹L¹Bb.** 8, 61 *ad om.* **B¹Lf.** 8, 139 *ma-
neant* **B¹Lb¹Mf¹.** 9, 393 *in om.* **B¹L¹b.** 9, 791 *bellare*
PωB³: *bella* **B¹L:** *iam bella* **C.** 10, 133 *alterum iterumque*
om. **B¹L¹.** 10, 782 *om. f, in BL¹ post 787 legitur.* 10,
858 *unde* **Pω**: *una* **BLr¹**: *nulla* **bD^o.**

de cognatione artissima quae est inter **B** et **b** cf. etiam
2, 300 *omnis* **Pω**: *ignis* (*at omnes* **B¹mg.**) **Bb.** 3, 244

^{nisi}
-ni Pω: *-ni* **B¹**: *nisi* **b.** 5, 33 *hic om.* **B¹b¹.** 5, 395 *in*
om. **B¹b.** 6, 68 *Gloria* **Pω**: *Gratia* **bM^o**: *Gloria ex Gratia*
B¹. 6, 169 *nil* **Pω**: *nihil* **B¹b** metro reluctantante. 6, 242
stat supra versum add. **B¹b².** 6, 547 *Sestias* **Pω**: *Shestias*
Bb: *¶hestias* (*T-*) **Q².** 6, 659 *abreptum* **Pω**: *adreptum* **Bb.**
7, 522 *hic* **Pω**: *hoc* **Bb.** 7, 698 *aufertur* **PB¹b**: *infertur* **ω.**
7, 737 *iactus* **P**: *iactu* **¶Bb**: *iaculo* **ω.** 7, 743 *infestos* **Pω**:
infessos **D¹Q¹C**: *insessos* **Bb.** 8, 479 *it* **Pω**: *et* **Bb.** 8, 488
funduntur vel *find-* **Pω**: *striduntur* **B¹b¹.** 9, 215 *i om.*
B¹b. 9, 276 *capetum* **P**: *calet(h)um* **ω**: *caplethum* **B¹b**:
ca¶letum **Werd.** in minimis quoque rebus ea cognatio cerni-
tur, e. g. 2, 179 *sicyolis* **B¹b.** 5, 611 *inachi* **Bb.** 6, 565
honerat **B¹b¹.** 6, 566 *inhermes* **Bb.** 6, 714 *theathri* **Bb.**
6, 743 *finexit* **Bb.** 7, 769 *hossibus* **Bb** (*ubi hostibus* **C**). 8, 534
illatus **Bb¹.** 10, 364 *hethera* **Bb.** tantum similitudinem in
casu positam non esse manifestum est.

deinde ex uno codice fluxisse libros **M** et **f** cum multis,
tum his locis comprobatur: 1, 157 *emissus* **Pω**: *mensurus* **f**:
^{† emissus}
mensurus **M¹.** 2, 28 *iam nigra tumbant* **Colla** **Pω**: *iam colla*
tumbant **Nigra** **Mf** collocatione adiectivi a Statio aliena.²⁾
3, 190 *ad om. f, supra versum add.* **M^o.** 3, 322 *iam dudum*
aut **P**: *dudum aut* **ω**: *dudum vel* **MfC.** 3, 475 *molossis* **Pω**:
molossi (-s add. **M¹**) **Mf.** 3, 501 *post* **Pω**: *iam* **Mf.** 3, 530
fortior **Pω**: *fortiter* **f**: *fortiter* ^{or} **M^o.** 3, 702 *tuosque verendos*
^{† verendos} **ω**: *tuosque nepotes* ^{† potentes} **M^o**: *tuosque nepotes* **f¹.** 4, 222 *clipeo*

1) item 8, 291 *honerare* **Bb.**

2) ob eandem causam 12, 8 codicis **P** lectio *belli meminit*
victoria saevi abicienda est, quam Garrodus falso ω adscripsit.

victum P ω : victum clipeo Mf. 4, 594 om. **M¹f**, add. **M^o**.
 5, 320 *ut P ω : et f: et M¹.* 6, 178 *illa* om. **f**, supra versum
 add. **M¹**. 6, 180 *o proceres P ω : proceres f: ^oproceres M¹.*
^{† arctoe}
 7, 35 *arctoe P ω : hibernae f: hibernae M^o.* 7, 78 *hunc*
germane sub axem P ω M^o: hunc modo in aera velox M¹f.¹)
 7, 373. 372 **Mf**, ordinem restituit **M¹**. 8, 662 *volet P ω M^o:*
volat M¹f. 8, 752 *Laetitiaque P ω M^o:* *Laetiaque M¹f.* 9, 89
^{tant}
Adventant P ω : Advenerat M¹: Advenerat f². 9, 291 *The-*
baeumque P ω M^o: *Phebeumque M¹f.* 9, 299 *inhumatus P ω :*
ⁱⁿ
nechumatus M¹: nechumatus f. 9, 501 *Passurum P ω :*
^{† passurum} ^{† tenentem}
Pensurum M¹: Pensurum f. 10, 278 *tenentem P ω : regentem*
M¹f¹. 10, 900 *segnes* om. **Mf**. 11, 382 *elanguescere P*
M^o ω : liquescere (~~l~~- f) Mf. 11, 443 *qualis P ω M^o:* *quam-*
vis Mf. 11, 478 *ite P ω M^o:* *ne M¹f.* 12, 168 *notati ω :*
notatae L¹Mf. 12, 351 *tempore in omni P ω : tempus in*
omne Mf.

quibus ex locis apparet codicem **M** ex communi fonte transcriptum, postquam cum alio quodam ille codex collatus est, cf. potissimum 1, 157. 3, 475. 5, 320. 6, 178. 6, 180. 7, 372 sq. 9, 89. 9, 299. 9, 501. **f** autem antequam ille correctorem passus est, emanavit.

iam ad codicem **Q** se adplicat codex **K**. quamquam quod praeter Thebaidem Achilleidem quoque complectuntur eadem lacuna minutam²⁾, inde de Thebaide plane nihil efficitur. nam in **Q** aliunde Thebaidem, aliunde Achilleidem petitam

1) conspirat in hac lectione cum libris **Mf** alter ex codicibus Behottianis (cf. Adriani Behottii observationes variarum lectionum in XII Thebaidos libros). recentior in quo primus liber secundique initium desiderabatur, nullius omnino pretii est (cf. Rhein. Mus. 59. [1904] p. 383), alter affinis est libro **f** potissimum, cf. praeter eum quem supra laudavi locum 1, 157 *mensurus* Beh. alt. 4, 727 *fluvii M¹f* Beh. 4, 694 *et* om. **fC** Beh. 4, 161 *signata M¹f* Beh. 7, 213 *lustra P ω ω : iussa f* Beh. 7, 35 *hibernae M¹f* Beh.

2) cf. Achilleis p. XXX.

ostendimus.¹⁾ maioris autem momenti est, quod in **QKμ** versus ab optimis libris alieni 6, 227—233 in textu leguntur, quamvis non eodem loco. nam in **Q** post 6, 226 extant, in **Kμ** post 6, 219. unde apparet in communi fonte hos versus subditicios in margine extitisse. de singulis quibusdam lectionibus cf. 2, 615 *taurum prensis ω: prensis taurum QKPBCrb*. 3, 698 *obvia ω: o ubi PQ: quo tibi K*, quod natum est ex lectione **PQ**, non ex **ω**. 10, 536 *fenestrac PDN²: pharetrac ω: pharetram QK*. 12, 423 *discessuros QK: dissensuros vel discens- ω*. 12, 576 *sinin vel sinonem ω: sinon QK¹f: sin P*.

sed proxime in singulis lectionibus **Q** accedit ad **B**: 3, 384 *iuvenum Pω: iuvenem^u B¹: iuvenem^{um} Q¹*. 3, 427 *cursum BQ¹ frg. Monast.¹*. 5, 36 *Ocului BQM¹*. 5, 278 *Accelerate Pω: At celerate BQ*. 5, 313 *penetralibus ex penetrabilibus B¹Qb*. 5, 401 *utrimque ex utrumque BQb*. 6, 20 *laccessunt BQ*. 6, 38 *inhachii BQb¹*. 6, 359 *cantarat Pω: cantabat BQbr*. 6, 599 *leonis Pω: leones BQ*. 6, 868 *hispida Pω: hispia da Q: hispi³ da (a) B*. 7, 82 *hanelabant BQ*. 7, 137 *omni Pω: om³ni (c) BQ*. 8, 394 *supinant Pω: fatigant BQ*. 9, 106 *pheret³is (ex pharetris B¹) BQ*. 11, 751 *domosque Pω: deosque BQ*. 12, 53 *rogis Pω: regis B¹Q²*. 12, 45 *fruuntur Pω: idem ex feruntur B¹Q¹f²*.

denique cohaerent codices **μν**, cui rei hi loci sint testimonio: 1, 625 *rabidamque Pω: rapidamque μν*. 4, 288 *saltus tum (tunc P) Pω: tum saltus μν*. 4, 227 *et oliviferique μν*. 4, 319 in corruptela consentiunt omisso *-que Mf: tenero unde*. glossema inrepsit in **μν**: *in tenero unde*. 5, 33 *o miserac Pω: o miserescce μν*. 6, 691 *dulce Pω: dulce est μν*. 7, 1 *Atque Pω: Utque μν: Atque M¹*. 8, 614 *utroque (ex -amque Q¹) Pω: utramque μν: utrumque r*. 8, 636 *nectebant Pω: iactabant μν*. 9, 5 *furebas ω: fe-*

1) cf. supra p. XIII.

rebas P μ : ferebas v. 9, 436 *lavare P ω : lebare P c : levare μv .* 9, 749 *eurytion ω : erythion P: euricton μv .*

cum vero etiam libri **Mf** aliquo modo cum **BLQb** coniuncti sint ac ne μv quidem omnino absint ab his codicibus, licet hos libros comprehendere. qui cum in Germania potissimum aut nati sint aut adserventur, commoditatis causa eam stirpem Germanicam nuncupare liceat. comprehensioni autem favent inprimis lacunae quaedam communes vel omnibus vel plerisque ex eis. nam hic illic unum vel alterum librum a sua stirpe discedere non est quod miremur, propterea quod etiam in nostrorum codicum exemplaribus idem accidisse consentaneum est, quod de ipsis supra demonstravimus, nempe ut emendarentur aliis codicibus praeter exemplaria adhibitibus. itaque non omnes libri quamvis cognati in eis lacunis consentiunt.

4, 270 om. **BLMfCNr¹ $\mu^1 v$**

4, 346 sq. peccatum est in **BLSCb μv**

9, 53 om. **BLQMfCr μ**

9, 187 om. **BSQMf μ**

11, 186 om. **BLQMfbN**

11, 459 om. **BLMfKb μ .¹**)

qui consensus firmatur multis lectionibus quae eisdem libris peculiare sunt. e quibus paucas adnoto:

1, 267 *Haec sera subvenitque tuis sententia curis* librarius quidam exaraverat, cum ex memoria versum scriberet, pro genuina collocatione *Subvenitque tuis sera haec* eqs. qui error cernitur in libris **BLQMfrv**.

3, 361 *exsanguisque metu P ω : exanques metu BLQ¹rb¹.*

4, 456 *nefasto P ω : nefastos BALQMfrb* frg. Monast.

4, 704 *amnis P ω : omnes B¹A¹M¹fb*

5, 731 *pius P ω : prius BLQMfb*

6, 72 sq. aberraverat librarius quidam a (*Munera*)que ad (*Nam*)que, ita ut unus pro duobus versus existeret: *Muneraque illi et pharetras brevioraque tela dicarat.* cuius erroris vestigia exstant in libris **BLQMfCN**

1) Q¹ deest.

6, 494 *in om.* **BLQM¹fr ν**

6, 629 *latus hoc* **P ω : litus BQ¹M¹fNCr μ**

7, 99 *astris* **P ω : aris BLQMfb μ**

7, 158 *nubibus* **P ω : nuribus B¹LQ¹M¹f**

7, 237 *propellunt* **P ω : propellant BQ¹Mfb¹ μ**

7, 238 *Ostentant* **P ω : Ostentent BL¹Q¹M¹**, qua ex lectione natum in **f Ostendant**.

7, 416 *acheloon* **P ω : acheloum** quamvis versu obstante **BQfC**, in **M** utraque lectione contaminata legitur *acheloun*.

8, 307 *viris vel viros* **P ω : vires BLQ¹M¹**

8, 648 *deiectaque* **P ω : delectaque (dil-L)BLQ¹Mfr¹ μ**

10, 224 *ignavaque* **P ω : ignaraque BL¹QM¹f¹**

10, 248 *sperantibus* **ω : spirantibus PBLQM¹f¹**

10, 275 *relinquit* **P ω : reliquit BLQfC μ**

10, 499 *nemeao* **P ω** unde factum est *nemeo* in **N**. tum ut versui qualicumque ratione succurreretur, *iam nemeo* interpolatum est in **BLQMfbC**

11, 195 *rhodope* **P ω : rhodopes BLQMfC $\mu\nu$**

11, 654 *populis* **ω : populos PL¹QKMf**

12, 602 *Cum posuit* **BL¹Qfv: Composuit P ω** .

ne Gronovianum quidem codicem a stirpe Germanica esse alienum his potissimum locis ostenditur, quibus se ad eius principes adplicat: 5, 2 ⁿ*liquebant* **g¹Q¹: liquebant B: linquebant P ω** . 5, 6 ^h*Ausissent* **g¹Q¹: Ausissent Bb: Hausissent P ω** . 5, 12 *paethonio* **g¹: peraethonio BMfb: paraethonio P ω** . 11, 567 *non frater* **gMf $\mu\nu$ ²: frater non ω : fraterno in PSQ^cN: frater sub BDC**.

eodem pertinere codicem Pragensem s. XII, quo de egit Aloisius Rzach¹⁾, his fere locis comprobatur, quibus a vulgatorum librorum turba ille secedit certisque ex eis se adiungit: 2, 41 *longas* Prag. **B¹b: longos P ω** . 2, 331 *tacitas* Prag. **BbQr $\mu\nu$: tacitus LMfC²: tacita DNKC¹: tacite P**. 2, 549 *vocor* Prag. **MfQ²r²: voco P ω** . 2, 693 *Heros* Prag. **MfLQ¹CD $\mu\nu$** . 3, 280 *sed quid* Prag. **MfC²r² $\mu\nu$: tu sed**

1) Festschrift für Th. Gomperz 1902, p. 364—372.

ω : sed **PL**¹. 3, 458 *dirumque* Prag. **Mf**: *diraque* **P** ω . 3, 352 *Armigeros* Prag. **Mf**: *-as* **P** ω . 3, 552 post 554 legitur in Pragensi; similiter ordo turbatus est in **L**, ubi sic se versus excipiunt: 552. 554. 553. 3, 648 *Illud* Prag. **B**¹: *Illum* **P** ω : *Ille* **Df** μ . 3, 698 *hinc* Prag. **LMfQ**²**Nr**²: *huic* **P** ω . 3, 706 *et letabile* Prag. **Lr**: *in et lactabile* **B**: *et inlaetabile* **P** ω .¹) 4, 28. 31. 30 hoc ordine Prag. cum **MD**. 4, 270 om. Prag. cum **BLMfCN** μ^1 **v** r^1 , 9, 53 cum **BLQ**¹**M**¹**fCr** μ^1 , 9, 187²) cum **BS**¹**QM**¹**f** μ^1 . 9, 378. 377 hoc ordine exhibet Prag. unde apparet ab initio in eius fonte desideratum esse v. 378 quem **PDN** exhibent, omittunt ceteri, nisi quod in **Sv** a correctore additus est.

postquam unam stirpem ab reliquis codicibus segregavimus, pergimus in cognationibus detegendis. consentiunt autem saepissime inter se codices **D** et **N**, quamquam propriis interpolationibus neuter liber caret, qua in re de **D** cf. e. g. 4, 540. 5, 470. 6, 184. 9, 334, de **N** cum alios locos, tum 4, 730. 5, 216. 5, 217. 5, 463. de cognatione igitur

cf. 2, 209 *haec* **P** ω : *et DN*: *haec* **S**. 2, 256 *arcem* **P** ω : *aulam* **D**¹**N**. 2, 296 *longior* **P** ω : *largior* **DN**¹. 2, 418 *gerens* **P** ω : *geris* **DN**. 2, 423 *mentis* **P** ω : *gentis* **DN**. 4, 702 *tenerique in origine culmi Inclinata seges habent* **DN** et in margine **S**¹.³) 5, 158 *admovet* **P** ω : *admonet* **DN**. 6, 287 *et in amne* (et ⁱⁿ *amne* **L**¹) **P** ω : *et hamne*⁴) **C**: *et*

1) cf. supra p. XLVI.

2) in Prag. postea est additus.

3) quae aliena esse censui propterea quod ea verba nisi de vere accipi non posse putabam. tamen concedo non utique propter adiectivum *tener* id tempus anni respici. origo autem culmi tunc non ad tempus spectat, sed infimam culmi partem significat. quamquam cum ille versus nec in **P** nec in ω traditus suspicionem non careat, nisi bis eodem modo peccatum esse statueris, ita ut et in codice ω et in apographo codicis Iuliani propter similem exitum vocum *macies* et *seges* media librarius transiluerit, pro genuino haberi nequit.

4) originem erroris intelleges, ubi singulos codices ω ab insulari scriptura pendere cognoveris. id quod infra accuratius probabimus. contra in **DN** interpolationem versus restitutus est.

amne r: atque amne DN. 6, 334 *adco Pω: equidem DN.* 6, 851 pro genuina lectione *Vara* in aliis libris varie corrupta in DN glossema inrupit *Curva.* 7, 511 *et te Pω: te DN: et S¹.* 7, 774 *scis Pω: fas D¹N.* 8, 40 *dirisque Pω: diris DN.* 8, 207 *colant Pω: colent DN^r.* 8, 419 *telis Pω: iaculis DN.* 8, 507 *ipsum comminus hyllum (illum ω) Pω: illum comminus ipsum DN* Latinitate potius quam sensu respecto. 10, 862 *Plana Pω: Plena DN.* 11, 640 *perrumpit Pω: perrupit DN.* cf. etiam 2, 74. 2, 359. 2, 381. 5, 146 nec non longam seriem eorum locorum quibus DN soli ex antiquis quidem libris cum P consentiunt: 4, 81. 4, 86. 4, 386. 4, 526. 4, 544. 4, 775. 4, 832. 7, 97. 9, 378. 10, 362. 11, 46 al. cum vero correcturas in D ab ipso librario confectas esse testetur Garrodus, eis quoque locis uti possumus, quibus correcturae huius codicis cum N congruunt velut 7, 531. 8, 20. 8, 290. 8, 570 al. non opus est coacervare lectiones in re confessa.

codicem r artissimo vinculo esse conexum et cum fragmento Worcesteriensi¹⁾ et cum libri Turonensi²⁾ ne eos quidem fugit, qui primi haec subsidia adsciverunt, cf. Schenkelius Wien. Stud. l. l. p. 168 et Wutkuis l. l. p. 215. quamquam hic mire hariolatur, cum et Roffensem ex Turonensi et utrumque ex communi fonte manasse contendat. sed cum Bernensi quoque (b) Roffensi est quaedam affinitas, ad quam illustrandam hos adscribo locos:

2, 590 *numero seque Pω: numeros eque M: humeros seque Q²: numeros (-os r) seque rb.* 3, 505 *omcn Pω: omne rb.* 5, 619 *liquitur Pω: linquitur r¹b¹.* 7, 16 *ira Pω: ora rb.* 8, 230 *ingenti Pω: ⁱⁿmiti b¹: inmiti r.* 8, 333

1) 2, 93 *sui capit Pω: capit tunc Wr.* 2, 101 *expromere Pω: exprimere Wr.* 2, 133 *consummit Wr.* 2, 156 *plenus monstris vanumque Pω: monstris plenus vacuumque Wr¹.*

2) 1, 216 *saevire Pω: servire Turon. r¹f¹.* 1, 219 *ideo P¹ω: adeo P^cr¹: ado Turon.* 1, 486 *iuvenalibus P: idem vel iuvenalibus ω: iuvenibus Turon. r.* 1, 575 *ad om. Turon. r.* 1, 580 *ac Pω: et Turon. r¹.* 1, 583 *dedit herba toros Pω: somnos dedit herba Turon. r* (quod addas apparatus critico).

aris Pω: astris t̄aris rb. 10, 28 belligeris Pω: belliferis rb. 10, 195 aonidum Pω: aonium r: aonium b. 10, 236 Nec deest Pω: Neque deest rb. 10, 401 -que om. rb. 10, 402 cgregii nondum ducis immemor Pω: egregii ducis nondum immemor b, ex qua lectione, ut versus staret, in r factum: cgregiique ducis non immemor. 10, 529 lacessunt Pω: lacessit rb 11, 276 Deest Pω: Deest nunc rb. 11, 313 iter Pω: tunc rb (it̄ ~ t̄c). 11, 510 letum utrique volens Pω: utrique volens loctum rb. 12, 314 suffusaque sanguine Pω: suffusoque in sanguine r: fusoque in sanguine b. 12, 457 ^{t̄artus} coniugis artus Pω: coniugis manes b: coniugis manes r. praeterea cf. 5, 342. 5, 377. 8, 324. 10, 315. 10, 380. 10, 609. 11, 728. 12, 262. 12, 611. 12, 786 al.

huc usque inter singulos codices certum cognationis gradum constituere licuit. sed ultra ut stemma fingamus, quo suus cuique codici locus assignetur, non progredimur. tamen hoc aliqua probabilitate statuitur, sicuti unam familiae stirpem Germanicam supra coniunximus, item alteram comprehendendi posse, quae cum praeter alios eos potissimum codices amplectatur, qui nunc in Britannia servantur, non inepte haud scio an Anglica dicatur. quo nomine de origine librorum quicquam praedicari cave credideris. est igitur stirps Anglica horum fere codicum **WDR** Turon. cui numero accedunt ex parte **bμν** quamquam his cum Germanica quoque stirpe affinitas est, nec longe abest **S**. qui codices vel complures vel nonnulli haud paucis locis inter se consentiunt, ex quibus quosdam profero.

6, 309 *differre P: ferre et quae hinc nata sunt ω¹): deferre genuina lectio Dbμνg²B³*

7, 405 *aversique Pω: adversique NRμν.*

7, 635 *iuveni Pω: iuvenis DNSμνC*

7, 764 *devitare Pω: vitare r: est vitare D: iam vitare (iam in lac. μ²) Nμ: ^{erat} vitare ν². quo loco damnum r*

1) cf. supra p. XLIV.

ostendit, idem variis rationibus reliqui librarii resarcire conati sunt.

8, 36 *Admonet P* ω : *Admovet* (*Am- N*) *Nrb* μ

8, 290 *euphratae P* ω : *eufarie ND*^c μ

8, 317 *negas P* ω : *nefas D*¹*Nr*¹ ν ¹

9, 21 *pergant P*: *peragant* ω : *peragunt Nrb*¹ $\mu\nu$ *M*¹ g

9, 343 *inrumpis P* ω : *inrumpit* ex *-is L*¹: *inrupis* ex *-it M*¹: *inrupit Nrb* ν

9, 480 *trierterida* (vel *triat-*) *P* ω : *-ica DNSr*² ν ¹ C

9, 701 *frementes P*: *trementes* ω : *meantes SNrb* $\mu\nu$
*B*¹ mg . *CQ*^c

10, 129 *iura P* ω : *iussa DSrb* $\mu\nu$ *M*^o Q . quae varietas si oculorum errore nata est, facillime ex insulari scriptura explicatur.

10, 779 *Iecit* ω : *Iectit*¹) *P*: *Flectit D*^c r μ ν ¹ L ^o

11, 131 *mundo PD*: *caelo* ω : *soli NS*² rb μ *M*¹ L ^o

11, 270 *potentem P* ω : *potitum D*¹*Nrb* $\mu\nu$ *CQ*²

12, 177 *amorem P* ω : *honorem rb* ν L ^o: *horrorem D* quae lectio orta est ex *honorem* mutatis *n* et *r*.

hae similitudines quantum ad omnes aut complures huius stirpis libros pertinent, in posterioribus maxime libris inveniuntur. quae res facile eo explicatur quod in prioribus lectiones singulares et propter maiorem in initiis diligentiam scribendi multo minores et rariores ortas et ubi ortae erant, multo magis expulsas esse veri simile est. nam cum codices cum aliis libris comparabantur, comparatio quoque maiore cura in fronte libri institui solebat, dein languesciente animo parum accurata erat vel omnino omittebatur. quo factum est, ut in prioribus libris deletis eis quae singulorum codicum propria erant, longe constantiorem textum habeamus. sed singuli inter se codices eius stirpis hic quoque consentiunt:

1, 309 *Desiluit P* ω : *Dissiluit DQ*¹ r . 2, 67 *et celsis PBDNrb*: *excelsis* ω . 2, 124 *perfundit P* ω : *perfudit WN* r . 2, 162 *armis P* ω : *arvis D*¹*WNSr*¹ $\mu\nu$ ¹*B*¹ Mf . 2, 285 *per-*

1) lectio nata ex *Ietit*^c.

*fundit Pω: perfudit WDrbB¹. 2, 588 divisus Pω: dif-
fusus Nr^bμLf. 2, 730 tollens Pω: attollens Dr. 3, 211
quanti Pω: quantum Dμ. 3, 528 in om. Dν. 4, 27 ma-
nantesque Pω: madentesque Dr.*

quam seriem ex apparatu critico augere cuius promptum est.

medium inter duas quas constituimus stirpes locum obtinet **C**. id quod paucis illustrabo. **C** enim ad Germanicum stirpem atque ad **Mf** potissimum se adplicat cum multis locis tum his:

3, 322 *dudum vel CMf: dudum aut ω* versu laborante: *iamdudum aut PN. 3, 648 capaneus om. CM¹f. 4, 747 subito (-tam f) pulchram CMf: subitam pulchro Pω. 5, 199 inplacido Pω: inplacito CM¹fB¹. 7, 369 clonin CMfPS: clomin vel sim. ω. 7, 416 acheloum (-oun M i. ex parte emendatum) CMfBQ: acheloon Pω. 7, 417 acarnar (acarnar M¹) CM¹f: acarnan Pω. 10, 275 reliquit CfbQLμ: relinquit Pω. 10, 499 iam nemeo CMfBLQb: nemeo N: nemeaco Pω. 11, 195 rhodopes CMfBLQμν: rhodope Pω. 11, 408 in communi fonte codicum CMfBQ vocis *coeuntque* primam syllabam periisse apparet: *coeuntque* ex *euntque* B¹f²: *euntque* MQ: *subeuntque* C.*

contra ad stirpem Anglicam, maxime ad codicem **N** accedit **C** e. g. hisce lectionibus: 4, 162 *auro CD: arvo Pω. 4, 183 Aonias Crb: Aonidas Pω. 8, 630 turbare CN: turbata Pω. 10, 326 noctis CN: nocti Pω. 10, 410 gerebat CNK²M^cf²b²: regebat ω: ferebat P. 10, 512 Prostringunt CD¹: Profringunt vel sim. Pω. 10, 727 unanimis N: m[≡] C: -mi Pω. 10, 898 auditur CN: auditus Pω. 11, 406 mixtasque CNrb: mixtisque Pω. 12, 281 angustissima CD: aug- Pω.*

quae affinitates cognationesque facillime explicantur, si ex Galliae septentrionalis monasteriis Thebaidem propagatam esse sumimus. cui coniecturae origo librorum singulorum quam maxime favet. nam quamquam paucissimorum codicum historia adeo nota est, ut unde prognati sint, certo scia-

mus¹⁾, tamen duabus de causis ab ea regione quam diximus, originem repetere licet. omnes enim codices ab insulari scriptura pendere oculorum erroribus demonstratur. deinde in omnes lectiones quaedam ex Puteaneo vel eius exemplari inreperunt, ita ut communis eorum origo haud procul ab huius patria quaerenda sit.

ac de erroribus propter insularem exemplaris scripturam in singulis libris commissis brevis esse possum, praesertim cum prudentibus viris in apparatu critico largiter exempla praesto sint. eligo igitur commutationes quasdam factas inter litteras *n* et *r*, *a* et *u* (*ec*), *n* et *ti*.

de *n* ~ *r* cf. 1, 48 *terⁿebat* *r*. 1, 81 *ord^rine* *b*¹. 1, 117 *man^{ris}us* *Q*². 1, 164 *can^rebat* *Q*². 2, 296 *largior* *D*: *lar^{on}gior* *N*. 3, 25 *Purior* ex *Punior* *L*¹. 3, 99 *meritisque* (pro *mentisque*) *Q*. 3, 179 *vanoque* (pro *varioque*) *v*. 3, 511 *Noctun^rneque* *Q*¹. 3, 588 *Semiⁿra* *L*^σ. 4, 213 *grave* ex *gnave* (vel *gua-*) *M*¹. 4, 295 *archemeros* (pro *-nos*) *C*. 4, 712 *Advern^rensque* *Q*¹. 5, 164 *hon^{ror}us* *Q*¹. 5, 361 *cortinia* ex *continua* *v*². 5, 441 *Ardet* (pro *Audet*) *B*. 5, 519 *ripae n^{ri}nyphae* *Q*¹. 6, 68 *Glom^{ri}a* *Q*². 6, 243 *cereri* *D*¹. 6, 389 *versan^rat* *b*¹. 6, 501 *am^rorion* *B*¹. 6, 559 *tardante* ex *tand^{Territat}* *b*¹. 6, 667 *Temptat* *b*². 7, 170 *notari* *r*. 7, 417 *acarnar* *Cf*: *na[≡]* *Q*: *acantar* *M*¹. 7, 421 *Thebarum* (pro *-anum*) *μ*. 7, 659 *Tenariam* ex *-aniam* *L*¹. 7, 757 *Actior* (pro *-on*) *b*¹. 8, 378 *nriroque* *b*.²⁾ 9, 305 *engino* (pro *erg-*) *KS*. 9, 425 *decentaque* (pro *-ceptaque*) *L*¹. 10, 119 *Discolon^r* *Q*¹. 10, 517 *deconis* *M*^σ (pro *-orus*). 10, 562 *caternas* *C*. 10, 859 *rotant* ex *no-* *μ*. 11, 345 *negavi* (pro *rogavi*) *C*. 11, 663

1) Corbeiensis est *S*, Echternacensis *Q*, a Moguntina bibliotheca profectus est *C*; in Bambergensem bibliothecam nonnullos libros Remis pervenisse docuit Ludovicus Traube, Palaeographische Forschungen IV Abh. d. bayr. Akad. 1904, p. 7 sq.

2) cf. supra p. XV.

Arceni ^r Q¹. 11, 691 *remis* (pro *reris*) L¹. 12, 177 *horrorem* (pro *honorem*) D. 12, 181 *manus* (pro *nurus*) **rb** D^c.
 12, 390 *rerarrant* f. ^{tuum} ^{ia}
 de a ~ u (cc) cf. 1, 167 *teçum* Q¹. 1, 314 *iamainque* Q¹.
 1, 394 *natürum* f². 1, 420 *tandunt* L^o. 1, 589 *depastü* ^a Q¹.
 1, 617 *nefandüm* ^a Q¹f¹. 1, 625 *rabidumque* L¹. 2, 48 *fama*
 ex *fuma* C¹. 2, 221 *caput* ex *cuput* M¹. 2, 413 *artäs* ^u L^o.
 2, 417 *illäm* ^u L^o. 3, 31 *agenoreäs* ^u Q¹. 3, 115 *inänä* ^{via} v¹.
 3, 146 *indignatär* ^u Q¹. 3, 158 *ulälata* ^u B¹. 3, 175 *träcant* ^{un} M¹.
 3, 542 *hanc* ^u L¹. 3, 578 *dälataque* ^{cc} L^o. 4, 60 *vatäm* ^u r. 4,
 568 *superasque* ex -*usque* S². 4, 696 *ruinas* (pro *rapinas*) C.
 4, 715 *Aädiri* ^u Q¹. 4, 735 *pätiris* ^u B¹Q¹. 5, 80 *subitüs* ^a B¹.
 5, 336 *Pelius* (pro -*as*) r. 5, 348 *incursäre* ^a (u) Q¹. 5,
 410 *muros* ex *maros* L^o. 5, 529 *pluastris* μ . 5, 645 *vetusti*
 ex *vetasti* b². 6, 18 *Concurrant* ^u Q². 6, 54 *datum* ex
data f¹. 6, 79 *crediala* ^u Q². 6, 148 *mündo* ^a f¹. 6, 152
fariis (pro *furiis*) v¹. 6, 170 *excasseque* (nempe volebat
 -*cu*-) v¹. 6, 345 *capiunt* (pro *cupiunt*) r. 6, 492 *furoris*
 (pro *favoris*) D. 6, 740 *alcidamus* (pro -*as*) r. 6, 763
iactä ^u b¹. 7, 115 *natare* (pro *nutare*) M¹f. 7, 117 *fuso* ^{falso} v².
 7, 121 *ululütum* ^u Q¹. 7, 267 *atalanteumque* (pro -*amque*) K.
 7, 290 *interfectä* ^a Q². 7, 462 *premant* ^u L¹. 7, 464 *läcra* ^u B¹.
 7, 727 *capit* ^u Q¹. 8, 46 *pandam* ex -*um* f¹. 8, 82 *fortius*
 inter ipsum scribendum ex -*as* f¹. 8, 163 *solätis* ^u Q¹. 8,
 290 *caspia* ex *cuspia* L¹. 8, 415 *mutä* ^a b¹. 8, 617 *bräma* ^u M¹.
 9, 21 *fruuntur* (pro *fruantur*) N μ . 9, 128 *conversäm* ^u f¹.
 9, 168 *mandat* ex *mu*- L¹. 9, 681 *deam* ex *deum* C¹. 10,
 75 *verendum* ex -*am* b¹. 10, 319 *Palpetas* (pro -*us*) r.
 10, 361 *läuminis* L¹. 10, 421 *trahantur* ^u B¹M¹Q²: -*antur* f μ .

10, 424 *cunabala* ^u **M**¹. 10, 526 *obicctas* ^u **M**¹. 10, 738 *raptis* ^{truptis} **r**.
 10, 879 *Destruit ex Destrait* μ : *Detrahit* **N**. 12, 106 *Fuma*
 (pro *Fama*) **L**. 12, 573 *modas* ^u **f**¹. 12, 607 *tritonici* ^{tritonica} **f**¹.
 12, 622 *al~~l~~ec~~u~~s* ^u **B**¹. 12, 786 *mutresque* ^a **Q**¹. *a* apertum ser-
 vatum est multis locis in **M**, praesertim sub finem codicis,
 quibusdam in aliis codicibus. cf. etiam 5, 32 *e~~cc~~e* (non
 erasum ss) **Q**¹. 5, 87 *intra* (ce-) **Q**¹. 9, 722 *illa ex illee* **B**¹.

de *n* (*u*) ~ *ti* (*it*) ~ *a* cf. 4, 455 *dehilit* ⁿ **Q**¹. 5, 201 *ac-*
ciunt **Q**¹. 5, 586 *non* ^{moti} **v**¹. 6, 167 *ata* ^{vi} **M**^σ. 7, 369 *domiti*
 (pro *clomin*) **Nr**¹ **v**¹. 7, 757 *Acnon* (pro *Action*) **f**. 8, 277
vate ^{it} **N**. 9, 312 *sevov* ^{oci} **Q**¹. 10, 701 *notissima* ^u ex *nov-* **C**.
 11, 478 *ne* (pro *ite* **M**¹ **f**). 11, 756 *Adsensit* ^u **Q**¹. 12, 4 *Dis-*
cutit ^{cunt} **L**¹. 12, 56 *ventumque* ^{ti} **L**^{1.1})

non opus est diutius immorari in re quae exemplis al-
 latis satis demonstrata est. nec igitur profero errores prae-
 sertim in littera *g* commissos vel falso lecta vel falso sub-
 stituta. nam huius litterae forma insularis maxime a
 posteriore differt. unum 4, 339 nolim omittere, quo loco
 lectio **v** nisi ex compendio insulari non intellegitur: *vos*
autem
in hunc ire sinetis. cf. similem errorem in Agroecio GL
 VII 114, 1 quem adnotavit Ludovicus Traube in praeclara
 de abbreviatura *autem* disputatione.²⁾

itaque omnes codicis ω ab insulari scriptura pendent.
 quod vero huius scripturae vestigia non in omnibus aequae
 apparent, facile intellegitur. nam quo quis codex propius

1) in adnotatione breviter moneo nonnullis locis propter
 litterae *d* formam superne apertam esse peccatum. cf. 3, 482
ades ^v **r**. 4, 521 *Dissidit* (pro *-silit*) **C**. 6, 427 *trucidantior* **r**. 6, 582
nec opido ⁿ **Q**¹. 6, 788 *arvo* ex *ardo* **b**¹. 12, 706 *vidui* ex *vului* **C**.
 talia cum facile corrigi possint, rarius apparent.

2) Neues Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Ge-
 schichtskunde 26 (1901) p. 232 sq.

abest ab insulari scriptura, eo magis vestigia cernuntur. compluribus autem libris intermissis ea diminui vel fere deleri consentaneum est. sed iam communem eorum codicum fontem ω eadem scriptura exaratum fuisse comprobatur. nam pro eo quod 1, 474 in **P** recte legitur *per*, in ω *post* substitutum est. quae diversitas egregie illo scribendi genere explicatur. accedunt aliae litterarum commutationes quae eodem pertinent: 3, 426 *vanos P: varios ω* . 3, 672 *Flamina P: Flumina ω* . 4, 289 *clitor P: cliton ω* . 6, 20 *laccessant P: lacessunt ω* . 6, 536 *rotantur P: notantur ω* . 6, 669 *ea viso P: exhausto (x ~ a) ω* . 6, 827 *urgentibus P: ingentibus ω* . 8, 371 *riget P: nitet ω* . 8, 570 *Primam P: Primum ω* . 9, 876 *patebunt P: patebant ω* . 10, 411 *laevam PBC: laevum ω* . quoniam igitur **P** quoque a codice insulari descendat — id quod ante demonstravimus¹⁾, quamquam augeri potest vis argumentorum —, quicquid codicum Thebaidis superest, a duobus exemplaribus pendet, quorum unum Iuliani cuiusdam v. c. fuit, alterum communis fons codicum ω . ex utroque transcripti sunt insulari scriptura singuli codices, unde pendent et **P** et ceteri libri.

CAPVT TERTIVM

quae ratio intercedat inter **P** et ω .

vicini utriusque familiae proavi fuerunt. unde non miramur, inter eas fuisse quoddam commercium. nec enim aliter explicatur, quod et nullus vulgatae codex non hic vel illic cum **P** contra cognatos suos conspirat et ipse **P** a vulgata nonnullas lectiones accipit. illud quod ante paucis indicavi²⁾, iam exemplis illustrabimus, ut appareat quanta sit hic illic similitudo vel in minimis rebus. cuius similitudinis vestigia in eis nimirum codicibus largissime patent, qui et ipsi diligentissime scripti sunt et non nimis multis libris intermissis ad communem originem ascendunt. quo in numero

1) Philol. 61 (1904) p. 158 sq.

2) Hermes 40 (1905) p. 352.

praesertim sunt libri **BSDLQN**. sed ne in reliquis quidem desunt certae vicissitudines. quae nec casui tribuendae sunt nec coniectura inventae. nam conferas quaeso e. g.

de **b**: 3, 398 *epidarius* **P**: *epidarius* **b**¹. 5, 280 *quarere* **Pb**: *qua rara* ω .¹⁾ 6, 70 *rogo* **PbB¹M^o**: *toro* ω . 7, 686 *aufertur* **PbB¹**: *infertur* ω . 7, 737 *iactus* **P**: *iactu* **bB**: *iaculo* ω . 8, 107 *ini* ω : *inii* **PbL^o**. 9, 157 *is* ω : *his* **PB**: *is* **b**. 9, 276 *capetum* **P**: *calet(h)um* ω , ex utroque contaminata lectio codicum **Bb** *caplethum* (cf. frg. Werd. *caletum*). 10, 651 *menoecu* ω : *menoecum* **Pb**: *-ceum* **B**.

de **C**: 1, 223 *pelago* ω : *pelagus* **PC¹D¹**. 2, 62 *volat* ω : *meat* **PCK**. 3, 392 *oeniden* ω : *-dem* **PC**. 3, 649 *annos* **PC¹**: *argos* ω . 6, 20 *laccessant* **PCM^o**: *laccessunt* ω . 6, 563 *atalantes* ω : *-tis* **PCM^o**. 6, 901 *citatur* **PC**: *ciet* ω . 7, 172 *qui* **PC**: *quin* ω . 7, 530 *rabidi* **PCK**: *rapidi* ω . 8, 529 *ire* ω : *irae* **PCB**. 8, 562 *agmina* ω : *agmine* **PC**. 8, 669 *oblivio* **PCv**: *oblivia* ω . 9, 258 *et e* **PCdf**: *et* ω . 10, 172 *pectora* ω : *pectore* **PC**: *pectorae* **f**¹. 10, 411 *laevam* **PCB**: *laevum* ω . 10, 470 *tactis* **PCBL¹**: *tactos* ω . 11, 215 *adeptum* ω : *ademptum* **PCv¹**: *ademptum* **B**. 11, 545 *turbatos* **PC**: *turbatus* ω . 12, 266 *ipse* ω : *ipsa* **PCK**². 12, 309 *deca* ω : *de* **PC**. 12, 643 *insumite* ω : *consumite* **PC**.

de **f**: 1, 422 *redcunt* **Pf**: *reddunt* ω . 3, 399 *tepentibus* **PMf**: *potentibus* ω .²⁾ 4, 268 *tonat* **PD**: *sonat* ω , sed in **f** scribi coeptum *t-* vel *i-*. 5, 297 *declinia* (ex *declinantia* **f**) ω : *declinantia* **P**. 7, 14 *accendere* ω : *accedere* **Pf**. 7, 535 *ismenes* ω : *istmenes* **Pf**. 8, 670 *abiisse* ω : *abisse* **Pf**¹. 9, 240 *repugnat* ω : *repugnant* **f**: *repugna* **t** (**n**) **P**. 9, 286 *flumine* ω : *fulmine* **PM¹f¹**. 9, 383 *quo hospite* (ex *quos hospite* **f**²) ω : *quos hospite* **P¹**. 10, 632 *orbem* ω : *urbem* **Pf**. 10, 661 *pugnantis* (ex *-tes* **f**) ω : *pugnantes* **P**. 11, 281 *sonorae* ω : *sonare* **Pf**¹. 11, 327 *et om.* **Pf**. 11, 585 *ef-*

1) 6, 61 genuina lectio praeter **P** etiam in **Qb** exstat, correctura inlata est in **LMKN**, sed potuit e Servio peti.

2) haud scio an originem erroris in ω obvii indicet lectio **B¹pentibus**.

fossae ω: *offensae* Pf. 12, 100 *Qua re* (ex *Quere* f¹) ω:
Quaere P. 12, 247 *argia* ω: *argiva* P: *argi*Ξa f. 12, 543
ubi ω: *ibi* PfQ. 12, 577 *sc(h)irona* ω: *c(h)irona* Pf.

de g: 2, 583 *tegmina nota* P g μ Q¹: *tegmine noto* (-ta
 CK) ω. 7, 297 *nymphae* P g: *nympha* ω.

de K: 2, 170 *stirpemque* P^c ω: *stirpeque* P¹K. 2, 247
merentur P: *merē*Ξtur K: *meretur* ω. 3, 161 *fatis* PKN¹:
factis ω. 3, 698 *o ubi* P Q (unde nata lectio K *quo tibi*):
obvia ω. 4, 66 *habet* PK frg. Monast.: *inest* ω. 10, 404
descendit PKS μ: *descendat* ω. 10, 830 *amentia* PKB¹ mg.
 D¹N²L^σ: *audacia* ω. 10, 875 *Hi* PKN: *Et* ω. 11, 114
cardine ω: *carmine* PK¹. 11, 429 *Exter honos* PKND^c:
Externos ω. 11, 570 *Huc* PK¹Q¹B¹: *I* ω. 12, 3 *trepidus*
 PKS (*trepidus* L¹): *tepidus* ω. 12, 414 *vixdum* ω: *vix* PK.

de M: 2, 605 *passum* (ex -us M¹) PMN: *passus* ω.
 4, 737 *inlidunt* ω: *inludunt* P: *illidunt* M¹. 6, 30 *honoro* ω:
honoraē P: *honore* M^σ. 6, 385 *aera* PM: *aethera* ω. 7, 56
insignibant ω: *insignabant* P¹M¹. 7, 92 *placabat* ω: *paca-*
bat PM¹B¹Lbf¹. 7, 523 *quidve* (-que D) *ista* PMD: *quid*
vestra ω. 8, 148 *reliquit* PML^σ: *relinquit* ω. 9, 698 *hi-*
laris ω: *hilares* PM¹. 10, 57 *manu* PM: *manus* ω.

de r: 1, 154 *periit* ω: *perit* Pr. 3, 136 *Ungue* (-ge P^c)
 P^c ω: *Igne* P¹r¹. 4, 750 *nelecta* PrQ^cN²: *nec laeta* ω.
 4, 756 *arquitenens* Pr¹: *arcitenens* ω. 5, 462 *clamatur*
lemnos P: *lemnos clamatur* r¹L¹Nν: *lemnos celebratur* ω.
 7, 588 *idan* Pr: *idam* ω. 8, 26 *serunt* PrNν: *ferunt* ω.
 9, 23 *mirantur* Pr: *miscrantur* ω.

de μ: 3, 301 *ne* ω: *nec* P μ. 4, 376 *et* P μ D: *est* ω.
 4, 712 *charadrus* ω: *carandrus* P μ¹. 5, 295 *e* om. P μ S¹.
 5, 349 *fugientum* ω: *fugientium* P μ. 5, 466 *datur* P μ:
datum ω. 6, 536 *rotantur* P μ: *notantur* ω. 6, 823 *Dicit*
 P μ: *Dixit* ω. 6, 842 *unde* P μ: *inde* ω. 7, 500 *exilio* ω:
exillio P: *exillio* μ. 7, 553 *abibit* P μ: *abibunt* ω. 8, 215
et P: Ξ μ ν: om. ω. 9, 5 *furebas* ω: *ferebas* P μ ν¹. 9,
 317 *indulgete* ω: *indulgere* P¹μ S. 9, 449 *asopos* ω: *asopus*

Pμ. 9, 672 *Hypseos ω: Hipseus Pμ.* 9, 849 *iam om.*
Pμ¹. 10, 319 *aonios ω: aonius Pμ.*

de **ν:** 1, 346 *regentis ω: regentis Pν.* 2, 514 *vulnera*
PνN: *vulnere ω.* 3, 100 *dignum est Pν¹: dignum ω.* 3,
 574 *Bissenos (no^s ν²) . . . dies Pν: Bissenno . . . die ω.* 4,
 805 *arta ω: alta Pν¹C.* 9, 35 *polynicis ω: polycinis Pν.*
 9, 879 *laxata ω: lassata Pν¹.* 10, 814 *danaum Pν: da-*
nao ω. 12, 589 *iusta ω: iuxta Pν¹: iuxta M.*

de fragmentis Werdensibus: 9, 749 *eurition ω: erythion*
P: *ericion frg. Werd.* 10, 319 *Calpetus P frg. Werd.: Pal-*
petus ω.

de fragmento Worcesteriensi: 2, 156 *plebique ω: plebis-*
que P¹: plebisque W.

de codicibus **BLQSDN¹**) ex longissima serie pauca
 propono exempla atque ea potissimum, quibus contaminatio
 cernitur:

1, 518 *alteque P: altosque ω: altesque B¹* (natum ex hac
 imagine: *altosque^e*). 2, 153 *dextra PC: atra ω: atra dextra*
 (del. **B³**) **B:** *dextra Q²: atra D.* 3, 75 *volantes ω: volentes*
PB: *volentes^a Q¹.* 3, 499 *cunctis ω: cuncta P: cunctis B¹:*
cunctis^a Q¹: cunctas b: cunctas^{is} D. 3, 548 *iam om. PB¹.*
 3, 636 *fati (in ras. B¹) PB: prima ω: prima D.* 3, 641
metus P: nefas ω: metis ex nefas B¹. 4, 74 *direcus P^c:*
directus^{rceus} B¹. 5, 359 *salo (ex solo B¹Q¹C¹) ω: solo P.* 5,
 369 *arquato PB¹ mg.: aequato B¹ω: aequato Q¹.* 5, 405
hortatibus ω: hortantibus P: hortantibus BQ. 5, 420 *qui-*
erunt ω: quierant PDr: quierant^v B¹. 6, 252 *domi B³ω:*
domus (ex -mi B¹) PB¹. 7, 104 *vovebat P: volebat ω:*
volēbat (v) B. 7, 782 *rapidae B¹ mg. ω: trepidae PB¹.*

1) de **L^σ** cf. 5, 494. 4, 506. 8, 148. 9, 449. 10, 849. 11, 541.

8, 17 *ustaeque* PB¹ mg.: *vastaeque* B¹ ω. 8, 197 *chrisenque*
P: *chrysamque* BQ: *cirramque* ω. 8, 399 *Ense* ^m *inax* P^c:
Ensem inax B. 8, 515 *Aequet* (ex -at B¹) ω: *Aequat* P.
9, 159 *is* ω: *his* PB: *is* b. 9, 588 *tergu* (ex *torva* B¹) ω:
torva P. 9, 731 *Decidit* PB¹Q²D: *Effugit* B¹ mg. ω. 9,
844 *hinc* PB: *hic* ω: *hic* Q¹. 9, 875 *umquam* PD: *usquam*
ω: *umquam* B¹L^σ. 10, 210 *vade* P: *suade* B¹: *suade* ω.
10, 665 *mittes* ω: *mittis* PBL¹. de 10, 823 cf. apparatus
criticus. 10, 909 *non* PB¹L¹: *nam* ω. 11, 45 *Expirat* P¹:
Procumbit ω: *Proexpirat* B¹ (natum ex hac imagine *Procumbit*):
Expirat D. 11, 230 -*que ferens* PB: *feriens* ω: *ferens* Q¹L^σ.
11, 285 *ararum* PBL¹: *armorum* ω: *annorum* DN²K¹.
11, 647 *ligabat* PB¹L: *legebat* B¹ mg. ω. 12, 134 *calles*
(ex *colles* B¹) PBD: *colles* ω. 12, 194 *furiis* PN²: *curis*
(ex *furiis* B²Q¹) ω. 12, 489 *secta* PL¹: *serta* ωL^σ: *secta* B¹.
12, 627 *salamin* P: *salami* B¹: *salamis* (-*mi* ^s *v*²) ω. 12,
805 *clamet* ω: *clamat* P: *clamat* B¹Q². vel in minutissimis
saepe rebus P et B potissimum consentire, quibusdam locis
comprobo: 2, 693 *alitae* P: *alite* B. 3, 20 *ensae* P: *ense* B.
7, 446 *Despectus* ω: *Dispectus* PB. 12, 463 *deprehendere* PB.

ex reliquorum codicum similitudinibus speciatim de S
hic agendum censui quippe qui eiusdem monasterii proles
sit, cuius P. quamobrem etiam maiorem inter hos libros
existere affinitatem haud temere suspicamur. quae opinio
largis exemplis comprobatur, e quibus pauca eligo:

1, 22 *teque* P¹: *tuque* P^c ω: ~~tt~~ ^{te} *que* S. 1, 478 *mulcentem*
... *regem* ω: *mulcente* (-*tē* ^m P) ... *rege* PS. 2, 383 *caestom*
PS. 2, 295 *hac* ω: *ac* PS. 3, 269 *pulcherrime* ω: *pul-*
cherrima P: *-mā* ^e S². 4, 559 *fosso* PS: *sulco* ω: *fossa* B¹ mg.
6, 427 *solito* P: *solito* S: *insolito* ω. 6, 458 *Is* ω: *It* P:
Its S (quae lectio ad hoc exemplar pertinet *It*^s). 6, 917 *de-*

solavimus ω: *desolabimus* PSN (item B¹ ut videtur). 8, 10
furvo ω: *fulvo* PS. 8, 488 *utroque* P: *utrimque* ω: *utroⁱque*
que S (quod natum est ex *utrinque*). 9, 17 *pulchra* ω:
ultra pulchro P¹ (nempe fuit *ultra o*): *ultra pulchra o* S. 9, 88
conlato (ex *-ta* P¹) PS. 10, 711 *honos ibi* ω: *tibi honor et*
P¹: tibi honos S. 11, 633 *gaudens* ω: *gaudent* P, unde in
 S contaminatione natum *gaudentis*. 12, 555 *theseu* ω: *these*
 PS. praeterea cf. 2, 577. 3, 704. 5, 399. 7, 457. 7, 470.
 7, 746. 8, 553. 9, 64. 9, 74. 9, 93. 9, 847. 10, 916. 12, 3.

iam vero gravissima exoritur quaestio, utrum ex P ipso
 an ex eius maioribus hae similitudines repetendae sint. qua
 in re quamquam illud commendari videtur talibus locis
 quales sunt 1, 478 ubi correctura effectum est in P quod
 in S legitur: *mulcentē* P: *mulcente* S vel 10, 20 ubi *ferit* S
 ortum est male intellecto compendio vocis *fer̄*, quae totidem
 litteris in P scripta est, tamen altius eam affinitatem ascen-
 dere haud paucis locis comprobatur, quibus in singulis libris
 ω ea invenitur lectio, ex qua quod in P exstat, procreatum
 esse manifestum est. conferas velim hos locos:

3, 429 *Excuitit urget* ω: *Excuitit* P: *Excuti-
 tur get* B

6, 764 *hebetantque* ω: *habetantque* L¹: *habitantque* P

7, 65 *mugire refractis* ω: *mugirere fractis* L¹: *mugi-
 bere fractis* P

7, 204 *sagis* ω: *sacis* S: *sacris* P

8, 325 *rape tam* ω: *rape^ttam* L¹: *repetam* P

9, 383 *quo sospite* ω: *quos hospite* P¹: *quos hospite* f¹

9, 391 *nec iam* D: *nec tam* P: *iam nec* ω

9, 907 *crimen Imhofius: munus crimen* B: *munus* P
 P: *munus* ω: *crinem* P

10, 538 *locantur* Buryus: *legantur* S: *locuntur* P: *le-
 guntur* ω

11, 424 *discrimen apertis* ω: *discrimina pertis* L¹: *dis-
 crimina certis* P¹

11, 464 *malle* ω: *melle* f: *mille* P

11, 746 *solutas* B¹L¹QD¹: *solutus* P: *peractas* ω.¹⁾

quibus ex locis recte mihi videor concludere ultra P lectiones illas communes ascendere. itaque ubicumque unus vel complures ex codicibus ω cum P consentiunt, aut huius exemplar aut ipsum Iuliani codicem manifesto tenemus. quae cum ita sint, fieri potest, ut etiam in singulis codicibus ω genuina lectio servata sit, non coniectura restituta, quae in P leviter corrupta est, e. g. 10, 89 *oblivio* L¹: *oblivia*

PL^σ ω. 9, 290 *mimanta* BD: *minanta* P^c. eodem refero etiam 4, 51 quo loco D cum Σ consentit in lectione *stagilla*²⁾, *strangilla* exhibet P. utrumque autem nomen cum corruptum sit, tamen editores foedissimam aequo animo tulisse permiror interpolationem, quae pro corrupta lectione in ω inrepsit *langia*. *Langia* enim Argolidis fons inepte hic commemoratur. hoc unus Scriverius sensit. tamen *Strongyla* quod ille excogitavit, nec metro sufficit nec aptum fonti nomen praebet. quaerenti autem in terra Sicyonia fontem — nam de hac terra res est — ultro se offert *Stazusa* de quo fonte Pausanias 2, 7, 4 haec narrat: πρὸς δὲ τῇ πύλῃ (oppidi Sicyonis) πηγὴ ἐστὶ σφισιν ἐν σπηλαίῳ, ἧς τὸ ὕδωρ οὐκ ἀνεισὶν ἐκ γῆς, ἐπιρρεῖ δὲ ἐκ τοῦ ὀρόφου τοῦ σπηλαίου· καὶ καλεῖται δι' αὐτὸ Στάζουσα ἢ πηγὴ. haec nonne optime respondent verbis Statianis *quos pigra vado Stazusa tacenti lambit*? itaque propius abest lectio DΣ a veritate quam P.

iam restat inquirendum id quod antea seposuimus, nempe quae ratio intercedat inter P¹ et P^c. qua de re hos quaeso mihi considera locos:

1, 22 *teque* P¹: *tuque* P^c ω. 1, 24 *omnes* P^c ω: *illas* P¹.
1, 161 *non si* P¹: *quid si* P^c ω. 1, 356 *magno* P¹: *facto* P^c ω. 1, 357 *in undas* P¹: *ad arctos* P^c ω. 3, 136 *Ungue* (-ge P^c) *tremens* P^c ω: *igne premens* P¹. 3, 145 *ad* P^c ω: *in* P¹. 3, 180 *fuit* P¹: *rui* P^c ω. 5, 128 *simul* P¹: *super*

1) saepius in P verba corrupta ita mutata sunt, ut verba latina existerent, sensus obrueretur.

2) nam hoc ab initio in Σ extitisse, ipsa codicum varietate cognoscitur.

P^c ω. his igitur locis cum **P^c** consentiat ita cum **ω**, ut coniectura eius lectio reperta esse nequeat, **P^c** aliquo modo ab **ω** pendere cognoscitur. accedit quod **P^c** scholia novit, quae a codicis Iuliani stirpe aliena sunt. hoc licet concludere ex 6, 7 *pulveremque fera crinem deterisit oliva*, ubi *feracem* supra vocem *fera* adnotavit **P^c**. accusativus cur scriptus sit, apparet ex **Σ** *possumus et feram pro feraci intellegere*.

sed haud raro etiam textus **P¹** cum **ω** congruit, **P^c** servavit genuinam lectionem aut **P¹** supra scripsit, quod quin e codice Iuliani petatum sit, nequit dubitari. cf. 1, 55 *Palpāt* **P¹**: *Pulsat* **ω** quo loco quamquam editores omnes *pulsat* probaverunt, tamen hoc verbum ad vocem *solum* — nempe de oculi solo accipiendum — minime quadrat. immo hac voce perperam de terra accepta *pulsat* videtur scriptum esse,

cum fortior notio desideraretur. 1, 234 *inmeritae* **P^c**: *inmeritae* **ω** quo loco item dissentio a ceteris editoribus, quibus lectio **ω** placuit. 1, 264 *fumant* **P¹**: *fumat* **ω**. hic recte Müller pluralem recepit, quo Statius uti solet duobus notionibus subiecti sequentibus. 4, 655 *icaria* **ω** **P¹** mg.: *uvifera* **P¹**. *uvifera* quamquam in codice Iuliani fuisse verisimile est, tamen nisi quis caeca ei se admiratione adplicat, hanc lectionem probare nequit. 5, 230 *ingerit* **P¹** mg.: *in-*

serit **P¹ ω**. 12, 378 *regiā* **P¹**: *regis* **ω**. quo loco cum eligendum sit altera ex lectionibus *regia* et *regis* — nam erroris suspicio abest —, ego *regia* cum aliis de causis praetuli, tum quod elisione in fine versus facta Statius enuntiatum continuari aut interrumpi indicare solet. id quod hoc loco aptissimum est. interrumpitur enim sermo Argiae exclamatione *ei mihi!* *num quis adest?* 12, 588 *vetat* **P¹ ω**: *fugat* **P¹** mg. 12, 709 *interea contra* **P**: *at contra* **ω**. quo de loco Kohlmanni sententiam sequor, qui *interea* in textum recepit. in exemplari autem codicis **P** procul dubio haec fuit imago:

at contra
interea. iam vero cum glossa vel varia lectio cum ipso textus vocabulo in transcribendis codicibus haud raro locum

mutaverit — unum affero exemplum in re confessa 5, 731

oeclides
amfiaraus P¹ —, apparet in exemplari codicis P e vulgata
 varias lectiones additas fuisse. itaque et vulgata cum co-
 dice Iuliani quodammodo coniuncta est et P cum vulgata,
 id quod minime mirum est, praesertim cum ex eisdem regi-
 onibus et P et codices ω originem duxisse demonstratum sit.

huc usque nostrum erat separare duas stirpes P et ω ,
 ut unde quaeque lectio tracta esset, liceret cognoscere. iam
 ultra progredimur, ut exponamus quomodo diversitas stirpis
 Iulianae et vulgatae orta sit. nam quamvis P ceteris co-
 dicibus antecedit, tamen non temere eum sequi licet. immo
 cum nec interpolationibus careat hic codex nec erroribus,
 unoquoque loco diligenter reputandum est, utri stirpi fides
 sit habenda. velut quin 3, 710 *parens* in P pro genuina
 lectione *pater* interpolationi debeatur, non dubito. cf. etiam
 7, 88 quo loco versus mutilus fuisse videtur in codice Iuli-
 ani *nondum arma*, quod damnum P¹ resarcire conatus est
 iuxta adscripta voce *quiescunt* — nec enim continuo haec
 verba scripta sunt —: vera servata sunt in ω : *nondum arma*
carinis. 8, 276 *prodita* ω : *prodigia* P quod temere muta-
 tum videtur ex errore *prodica*. 8, 536 *certa indignatus* ω :
certum indignantur P; nempe *indignatur* pro *-tus* scriptum
 fuit, deinde illud effectum ut quilibet sensus existeret. verba
 latina scribere satis habuit librarius P etiam 12, 672 ubi
 pro genuinis verbis *imagine torva* in P exstat *in agmine torvo*.
 alia interpolationis exempla supra dedimus, alia in apparatu
 critico hic illic notavimus.

sed ut recte eligere possimus, quomodo vulgatae discre-
 pantiae exortae sint, enucleandum est. unum autem fontem
 mutationis detexit Otto Müller¹⁾, illustravit Garrodus²⁾
 paucis exemplis, sed ex parte minus idoneis. nam 1, 356
agmine facto, quod exstat in P^c ω , Vergiliana auctoritate³⁾
 esse corruptam ex genuina lectione *agmine magno* rectissime

1) in adnotatione ad Theb. 1, 356.

2) praef. p. XI.

3) cf. Aen. 1, 83. 8, 595 Georg. 3, 167.

Müller monuit. nihilominus et Kohlmannus et Wilkinsius futillem illam lectionem amplexi sunt. in sequenti quoque versu Vergili locus¹⁾ quidam ansam dedit mutandi: *gelidas . . . ad arctos ω: gelidas . . . in undas* (sic P¹⁾) procul dubio verum est. etiam 2, 9 *transabiit animam* multo elegantius dictum est quam quod rursus Vergili imitatione²⁾ in *ω* inrepsit: *transabiit costas*. praeterea cf. 4, 16 et 5, 13 quo loco Vollmer³⁾ genuinam lectionem revocavit *quo fera cogit hiemps* exturbata imitatione Vergiliana⁴⁾ *cum fera ponit hiemps* (sic *ω*).

deinde in *ω* peccatum est eadem ratione qua peccari solet in transcribendis libris. nam praeter oculorum errores mente quoque peccatum est eo quod synonyma vel vicinae notiones pro genuinis vocibus substituebantur, e. g. 2, 126 *eripitur P: erigitur ω*. 3, 73 *gestis P: gliscis ω*. 3, 88 *Absciderat P: Abstulerat ω*. 3, 130 *rigant P: replent ω* aliaque multa; quamquam ne *P* quidem a talibus erroribus immunis est, e. g. cf. 1, 572 *saevis ω: maestis P* ubi fortius vocabulum desiderari praecipue propter notionem *amens* Garrodius recte sensit; 9, 9 *Cadmeia pubes ω: Cadmeia proles P* contra Stati usum, qui voce *proles* nisi de naturali cognatione non utitur. haud raro etiam verborum collocationem proprio Marte immutavit is a cuius opera codices *ω* pendent. semper in hac re videtur praestare *P*.

plurimis autem locis difficiliorem quam *P* praebet lectionem, *ω* in vulgarem ac tritam pessumdedit. cf. e. g. 3, 412 ubi cum *calidis* quod optime dictum est, non intellexeretur, inane atque ineptum attributum *roseis* substitutum est. errores autem e minuscula scriptura repetendi non exstant communes in *P* et *ω*.⁵⁾

1) Aen. 6, 16 *gelidas . . . ad Arctos*.

2) cf. Aen. 9, 432 *ensis . . . transabiit costas*.

3) Rhein. Mus. 51 (1896), p. 29.

4) cf. Aen. 7, 23. 10, 103.

5) errat de hac re Garrodius praef. p. VI: quae inde conclusit, futilia sunt. itaque nec quod de archetypo omnium codicum et *P* et *ω* saeculo fere octavo scripto nec quod de duplici Thebaidis editione protulit abusus Theb. 12, 812 sq. Silv. 4 praef.

sed nolo cumulare exempla: diffidendum esse vulgatis libris nec tamen temere fidem esse habendam Puteaneo elucet. itaque ubicumque duae stirpes differunt, utrius lectio magis apta sit et usui Statiano et sensui loci diligenter quaerendum.

CAPVT QVARTVM

de origine stirpium ω et P .

iam si quaerimus quibus temporibus quave regione vulgatus ille textus constitutus sit, duae res viam quodammodo ostendere possunt. nam Alcimus Avitus episcopus Viennensis, qui Gundobadi regis Burgundionum aequalis erat, eandem lectionem videtur imitatus, quam exhibet ω Theb. 3, 345 *et forte verendos concilio pater ipse duces cogebat Adrastus*. cf. Avit. carm. 6, 509 *verendos religione senes*. quo loco si P genuinam servavit lectionem *verendus* — qua de re nunc mihi dubitatio exorta est, praesertim cum minus apte et duces nullo et Adrastus duobus epithetis ornari videatur —, Alcimus textum vulgatum legit.¹⁾ sed utut hoc loco res se habet, alterum exstat argumentum, quod eodem spectat. Sul-

18. 1 praef. 6, recto stant talo. haec coniectura si vera esset, si alteram editionem ω , alteram P praeberet, eis locis, ubi gravis discrepantia est inter duas stirpes, in utraque stirpe sana apparere necesse esset. atque ex tribus locis, quibus suam opinionem firmari arbitratur Garrodius, unus plane nihil facit ad rem. cf. quae de 10, 490 supra p. X sq. exposuimus. nisi quis forte eo potissimum loco usus velit ostendere, qua ratione vel maximae varietates exoriri potuerint. nec plus valent ad eius opinionem probandum reliqui duo. nam et 4, 555 et 10, 134 quin lectio P unice vera sit, neque quisquam dubitavit neque potest dubitari. quod vero in ω exstat, plane alienum est. videtur autem ortum esse versu a librario lecto et e memoria scripto.

1) quod Claudiano Sidonio textum ω praesto fuisse contendit Garrodius praef. p. VII, velim accuratius eum indicare quibus haec sententia locis nitatur. nam equidem eam neque refutare possum neque probare.

picus enim Severus cum dial. 2 (3), 10, 4 Statii versum Theb. 8, 751 his verbis laudat: *nimirum ut dixit poeta nescio quis*¹⁾ — *utimur enim versu scolastico, quia inter scolasticos fabulamur* —: *captivumque suem mirantibus intulit Argos*, scholia Statiana videtur novisse, in quibus exstant haec: *clamantibus cum admiratione faventibus*. tantum enim abest ut Severi auctoritate commotus *mirantibus* probem — Garrodii animum huc inclinare satis miror —, ut *clamantibus* longe praestare iudicem. scholia autem cum argumentis a Iuliana stirpe aliena sunt. tamen de eis accuratius disputandi hic locus non est. quam rem in aliam occasionem differimus. sed verisimile esse arbitror vulgatae stirpem in Gallia saeculis quinto ac sexto pullulasse. post saeculum certe sextum num omnino a quoquam ibi lectus sit Statius, admodum dubium est.

contra Iulianeam stirpem ex Italia esse procreatam cum similitudine textus Priscianei²⁾ et Puteanei, tum maxime affinitate codicum Puteanei et Etonensis in Achilleide demonstratur. nam Etonensis Beneventana quae dicitur scriptura exaratus est saeculo XI. hunc codicem quod accuratius nunc quam in illo opere recensendo novimus, Garrodii merito factum est, qui in Achilleidis editione plena eius codicis collatione usus est.

tamen de pretio libri ante Schenkelius³⁾ rectius quam Anglus editor iudicavit.⁴⁾ ille enim cognovit Etonensem codicem contaminatum esse ex libro quodam optimae notae — unde errores quidam Puteanei emaculantur huius codicis auxilio — et ex libro pessimo, id quod ex 1, 397 potissimum perspicitur, ubi in Etonensi maiore initiali et versu bisposito initium alicuius libri indicatur, qua in re ille codex cum pessimae notae libris consentit, nec minus versu interpolato

1) cave ex hac significatione concluderis e memoria Statium citari. docta enim haesitatione doctrina obtegatur, quo magis eluceat.

2) cf. Hermes 40 (1905) p. 341 sq.

3) Wien. Stud. 4 (1882) p. 96 sq.

4) rem exposui Berl. Philol. Woch. 27 (1907) p. 592 sq.

1, 772 recepto, quem praeter Garrodium nemo editor agnovit. pendere autem Etonensem a codice Carolina scriptura exarato apparet ex Ach. 2, 136 ubi *-t* finalis ea scriptura invenitur. id vero exemplar procul dubio collatum erat cum exemplari quodam antiquissimo eiusdem stirpis ad quam Iuliani codex pertinuit. quod apud Benedictinos Italiae inferioris servatum fuisse non miratur qui quanti pretii libros possederint, memoria tenet. quam rem Schenkelius perspexerat, nugis obstruere conatus est Garrodus, cum dicit in Achilleidis praefatione: *num enim credi potest codicem qui toties cum solo Puteanco consentit, numquam veram lectionem a Putcanco ceterisque amissam servasse?* itaque non mirum quod Etonensem in manifestis quoque interpolationibus sequitur velut Ach. 1, 506. 1, 723 ut alia omittam.

denique ut breviter qualia fata Statii Thebaidis fuisse videantur, proponamus, omnium codicum archetypus non ante quartum saeculum nec tamen post quintum scriptus procreavit saeculo quinto sextove in Italia codicem Iuliani, eisdem temporibus in Gallia regnavit eius progenies. dein codex ille Iuliani saeculo octavo multis damnis affectus ab Aelberhto archiepiscopo Eboracensi in Britanniam videtur esse translatus, unde Caroli Magni aetate per Alcuinum, si coniecturae locus datur, eius apographum insulari scriptura exaratum in Galliam pervenit. a quo codice recta via descendit Puteaneus. eadem fere aetate vel paulo ante e latebris emersit codex ab initio mutilus, unde libri ω propagati sunt. tunc et ex codicis **P** exemplari lectiones quaedam in singulos codices ω inreperunt, et in illud ex altera stirpe quaedam inlata sunt. a duodecimo fere saeculo cum Thebais et Achilleis magis etiam lectitari coeptae essent, multi codices scripti sunt, denuo et inter se collati et cum **P** ipso, unde recentiorum librorum turba (ζ) emanavit. in quibus hic illic aliquid recte emendatum est, ceterum probi nihil inest.

quoniam de codicibus quaestiones quatenus fieri poterat, absolvimus, restat ut tabulam proponamus eorum nominum quae in apparatu critico laudavimus.

Baehrens coniecturas suas per litteras cum Kohlmanno communicavit.

Barthii editio post mortem auctoris prodiit Cygnaeae 1664.

Bentleii coniecturas Hauptius edidit (opusc. III 1876 p. 126—136).

Bernartii editio Antverpiae 1595.

Bitschofsky *de Apollinaris Sidonii studiis Statianis* 1881.

Burmanni coniecturae ex Menkii schedis apud Kohlmannum referuntur.

Buryi coniecturae apud Wilkinsium proponuntur.

Deipser, *de P. Papinio Statio Vergilii et Ovidii imitatore*. diss. Argent. 5 (1881).

Deiter, *Philol.* 57 (N. F. 11) 1898 p. 343—344.

Dilthey ad Th. 6, 543 apud Müllerum laudatur.

Dübneri editio Parisiis 1835.

Ellisii coniecturae apud Garrodium exstant.

Erdmann, *Collectanea Fleck. Jahrb.* 119 (1879) p. 832.

Friesemann, *Analecta critica* 1786 p. 203—227.

Garrodii editio Oxonii 1906.

Gevartii editio Lugduni Batavorum 1616.

Gronovii editio Amstelodamae 1653.

cf. Gronovii *in P. Papinii Statii Silvarum libros V diatribe* 1637 (ed. Hand, Lipsiae 1812).

Gruteri editio Heidelbergae 1600.

cf. Gruteri *suspiciones in Statii Theb. libr. I cum animadversionibus F. Handii*. Progr. Jenae 1851.

Gudii coniecturae ex Menkii schedis apud Kohlmannum referuntur.

Guyeti animadversiones in versione Gallica exstant quam edidit Michael de Marolles Parisiis 1658.

cf. J. Uri, *François Guyet* Paris 1886.

D. et N. Heinsiorum coniecturae ex Menkii schedis et excerptis Berolinensibus apud Müllerum et Kohlmannum laudantur.

Helm, *de P. Papinii Statii Thebaide* 1892.¹⁾

1) in nota ad 6, 51 adscripta errore 1896 legitur.

- Housmani coniecturae apud Wilkinsium proponuntur.
praeterea cf. *Class. Rev.* 20 (1906) p. 37.
- Imhof, *emendata quaedam et observata in Statii Silvas.*
Halaë 1867.
- „ *Statius' Lied von Theben.* 1885—1889.
- Iortinus, *Tracts philol. crit.* II 1790 p. 424—444.
- Klotz, *Philol.* 61 (N. F. 15) 1902 p. 292—310.
- „ *Rhein. Mus.* 59 (1904) p. 373—390.
- „ *Hermes* 40 (1905) p. 341—372.
- cf. etiam *Archiv für latein. Lexikographie* 15 (1907)
p. 401—417.
- Koch, *Coniectaneorum in poetas Latinos pars altera.* Progr.
Francofurti ad Viadr. 1865 p. 4—13.
- Koestlin, *Philol.* 35 (1876) p. 493—533.
- „ „ 36 (1877) p. 176—181.
- „ „ 37 (1877) p. 276—292.
- praeterea de multis locis coniecturas cum Kohlmanno per
litteras communicavit.
- Kohlmanni editio Lipsiae 1884.
- Lachmanni coniecturas ex editionis Bipontinae exemplari
Berolinensi Müller exscripsit.
- cf. *Scripta minora* II (1876) p. 47 sq.
- Legras, *Étude sur la Thébaïde de Stace.* Paris 1905.
- Lemaire editio cum Amario curata prodiit Parisiis II 1825.
III 1827.
- Leo, *Senecae tragoediae* I (1878) p. 107.
- Lindenbrogius cf. *Tiliobroga.*
- Madvig, *Adversaria critica* II (1873) p. 152—157.
- Marklandi coniecturae in *Silvarum* editione propositae sunt.
- Müller, *Quaestiones Statianae.* progr. Berolini 1861.
- „ *Rhein. Mus.* 18 (1863) p. 189—200.
- „ *P. Papini Stati Thebais et Achilleis* I Lipsiae 1870.
- „ *Electa Statiana.* progr. Berolini 1882.¹⁾
- „ *Woch. f. Philol.* 20 (1903) p. 195 sq.

1) ad 1, 390 errore scriptum est 1884.

- Nauke, *Observationes criticae et grammaticae ad P. Papinium Statium*. diss. Vratislaviae 1863.
- Owen, *Class. Rev.* 19 (1905) p. 172 sq.¹⁾
- Peyraredi coniecturas ex schedis Berlinensibus protulit Müller.
- Phillimorii coniecturae apud Garrodium, Postgatii apud Wilkinsium propositae sunt. praeterea cf. *Class. Rev.* 18 (1904) p. 301.
- Queckii editio II. Lipsiae 1854.
- Sandstroem, *Studia critica in Papinium Statium*. Upsala universitets årsskrift 1878.
- Schraderi coniecturas edidit Hauptius *Opusc.* III (1876) p. 126—136.
- Scriverius ex Menkii schedis apud Kohlmannum laudatur. Slateri coniecturae apud Wilkinsium proferuntur.
- Tiliobrogae (Lindenbrogii) editio Parisiis 1600.
- Unger, *P. Papinii Statii Ecloga ultima. accedunt de Statii locis controversis coniectanea*. Novae Strelitiae 1868.
- Vollmer, *Rhein. Mus.* 51 (1896) p. 27—34.
- Wakefieldi coniecturae apud Müllerum laudantur.
- Weber, *commentatio de Statti codice Cassellano*. progr. Marburgi 1853.
- Wilkinsii editio Londini 1904 (*Corpus Poetarum Latinorum ed. Postgate IV*).

apparatum criticum sic institui, ut ubicumque a codicis Puteanei litteris recessissem, accuratissime adnotarem, ex reliquis autem libris eas potissimum lectiones adscriberem, quibus aut de origine singulorum aliquid efficitur aut cognatio codicum illustratur. qua in re ad ipsa poetae verba constituenda nonnulla omitti potuisse atque esse homines quibus inutiles eae ambages videantur, ne ego quidem sum nescius. sed et in singulis libris vetustioribus vera tradita esse posse ostendi et historiam textus Statiani indicare in animo habui. cui rei male profecto consulissem, si duo-

1) in nota ad 10, 527 corrige: *vel assere duro*.

bus aut tribus codicibus electis reliquorum turbam neglexissem, praesertim cum minime omnes Stati codices noti sint.

sed priusquam Thebaidem multos vigilatam per annos in publicum emittimus, gratias agere decet eis quibus adiutoribus quolibet modo in ea edenda usus sum. atque inprimis ut collationes codicum ipse conficerem, factum est insigni liberalitate praefectorum bibliothecarum Lipsiensis Mediceo-Laurentianae Monacensis Parisinae, qui codices mihi miserunt vel apud se ut conferrem permiserunt. deinde Ottonis Mülleri filia collationes et ab ipso patre et in eius usum ab aliis viris doctis confectas mihi tradendas curavit, ne patris egregia de Statio merita laterent. in corrigendis autem plagulis amici Ioannes Lamer Lipsiensis et Georgius Lehnert Gissensis otium suum collocare non dedignati sunt.

scripsi Argentorati mense Ianuario 1908.

Alfredus Klotz.

NOTARVM INDEX

P = codex Parisinus 8051 (Puteaneus) saec. IX (vel X ineunt.)
(praef. p. VIII).

P¹ = ipsius librarii manus.

P^c = corrector aequalis.

P^r = recentiores correctores.

ω = ceteri codices aut omnes aut praeter eos qui separatim citantur.

W = fragmentum Worcesteriense saec. IX (adhibetur ad 2, 70—285. praef. p. VI).

D = codex Cantabrigiensis (Dovoriensis) saec. X (praef. p. VI).

D^c = correcturae et glossae ab ipso librario scriptae.

N = codex Cheltoniensis saec. X vel XI (praef. p. VII).

S = codex Parisinus 13046 (Sangermanensis) saec. X (praef. p. XII).

r = codex Roffensis saec. XI (praef. p. VIII).

Turon. = codex Parisinus nov. acqu. 1627 (Turonensis) saec. X (praef. p. XIV).

A = fragmentum Lipsiense I 12 a saec. X (continet 4, 352—753. praef. p. XVII).

B = codex Bambergensis N IV 11 saec. XI (praef. p. XVII).

L = codex Lipsiensis I 12 saec. XI (praef. p. XIX).

L^σ = correctur aequalis, qui scholia quoque adscripsit.

Q = codex Parisinus 10317 saec. X (praef. p. XII).

K = codex Guelferbytanus (Gudianus 54) saec. XI (praef. p. XXVI).

M = codex Medicus Plut. 38, 6 saec. XI (praef. p. XXXVIII).

f = codex Monacensis 6396 (Frisingensis) saec. XI (praef. p. XXIV).

b = codex Bernensis 156 (Danielis) saec. XI (praef. p. XIV).

- C** = codex Cassellanus 164 saec. XI (praef. p. XXV).
μ = codex Monacensis 312 (Schedeli) saec. XII (praef. p. XXVIII).
ν = codex Monacensis 19481 (Tegernseensis) saec. XII (praef. p. XXIX).
g = codex Leidensis 374 (Gronovianus) saec. XI (praef. p. XXXVII).
frg. Monast. = fragmenta Monasteriensa Deycksii saec. XII (?) (praef. p. XXX).
frg. Werd. = fragmenta Werdensia saec. XI (praef. p. XXXIII).
Σ = scholia vel scholiasta.
 Σ^l = scholii lemma.
 Σ^t = scholii textus.

† atque

Usque **Q²b¹** *indicat correcturam in Q ab altera manu effectam, in b ab ipso librario, et similia similiter.*

P. PAPINI STATI
THEBAIDOS
LIBER I.

Fraternas acies alternaque regna profanis
 decertata odiis sontisque evolvere Thebas,
 Pierius menti calor incidit. unde iubetis
 ire, deae? gentisne canam primordia dirae,
 Sidonios raptus et inexorabile pactum 5
 legis Agenoreae scrutantemque aequora Cadmum?
 longa retro series, trepidum si Martis operti
 agricolam infandis condentem proelia sulcis
 expediam penitusque sequar, quo carmine muris
 iusserit Amphion Tyrios accedere montes, 10
 unde graves irae cognata in moenia Baccho,
 quod saevae Iunonis opus, cui sumpserit arcus
 infelix Athamas, cur non expaverit ingens

TESTIMONIA 1, 1 *Serv.* Aen. 1 pr. p. 5 Statius: fraternas
 ... regna 3 cf. *Ennod.* carm. 2, 66, 5 6 *Auct. Class.* ed. Mai
 IX p. 387 inexorabilis unde Statius: et inexorabile ... Agenoreae
 9 *Ps. Acro* Hor. carm. 3, 11, 2 (*de Amphione*) quo carmine
 ... montes

STATII POETAE LIBER THEBAID PRIMVS INCIPIIT ÷ P
 1, 1—388 *desunt in K*; 1, 1—2, 66 *in N (suppl. man. rec.*
sacc. XV) 2 sontesque P 5 raptos P^r 6 scrutantemque B
 10 amphyon P tyrios Pω: Tyriis *Gronovius, sed cf. 1, 181*
et Verg. Aen. 11, 131 11 cognota P 12 arcus Pω: -um
 Σ¹DLG²bμν *Turon. cf. 1, 658. 9, 649 Silv. 2, 1, 143. 3, 1, 34 al.*

Ionium socio casura Palaemone mater.
 atque adeo iam nunc gemitus et prospera Cadmi 15
 praeteriisse sinam: limes mihi carminis esto
 Oedipodae confusa domus, quando Itala nondum
 signa nec Arctos ausim spirare triumphos
 bisque iugo Rhenum, bis adactum legibus Histrum
 et coniurato deiectos vertice Dacos 20
 aut defensa prius vix pubescentibus annis
 bella Iovis teque, o Latiae decus addite famae,
 quem nova mature subeuntem exorsa parentis
 aeternum sibi Roma cupit. licet artior omnis
 limes agat stellas et te plaga lucida caeli, 25
 Pleiadum Boreaeque et hiulci fulminis expers,
 sollicitet, licet ignipedum frenator equorum
 ipse tuis alte radiantem crinibus arcum
 imprimat aut magni cedat tibi Iuppiter aequa
 parte poli, maneat hominum contentus habenis, 30
 undarum terraeque potens, et sidera dones.
 tempus erit, cum Pierio tua fortior oestro
 facta canam: nunc tendo chelyn satis arma referre

28 *Myth. Vat.* 3, 8, 10 de hac corona in principio Thebaidos
 Statius: ipse . . . imprimat 33 *Auct. Class. ed. Mai IX*
 p. 149 chelys lyra cithara. Statius Thebaidos: numero tendo
 chelyn

15 adeo $P\omega$: ideo $B^3L^2Q^2C^1\mu$ 16 limes (-is L) $P\omega\Sigma$: limen
Baehrens 18 spirare P^1 *Heinsius, Bentleyus*: sperare $P^r\omega\Sigma$
 20 coniurato deiectos *ex* -tos deiecto P^r 21 vix ω : vi \equiv P tuis Q^1
 22 Iovi *Lachmannus, sed cf. Silv. 1, 1, 79* teque o *Klotzius*:
^uteque o P^c (*vel P^r*): ~~tu~~teque o S : tuque o ω : tuque ut *Lach-*
mannus 23 mature *Lachmannus*: maturi $P\omega$; *nisi forte*
maturus is dicitur qui senex obiit subeunte (-m *add. P^r*) P
 24 omnis Q^1 : ^eilla^{omnes}s (*sscr. P^c, exp. P^r*) P 26 Pliadum M iulci
 Bb^1C 28 alte $P\omega$: late *Schrader* 29 aut $P\omega$: ac *Baehrens*
 magni *ex* -a C 32 pierio P^c : pierio Σ (*om. Monac.*):
 laurigero ω tu B 33 tendo $P\omega$: tento *Gronovius* caelin P
 referte Q^1 recte *distinxit Bentleyus*

Aonia et geminis sceptrum exitiale tyrannis
 nec furiis post fata modum flammisque rebellis 35
 seditione rogi tumulisque carentia regum
 funera et egestas alternis mortibus urbes,
 caerula quom rubuit Lernaeo sanguine Dirce
 et Thetis arentis adsuetum stringere ripas
 horruit ingenti venientem Ismenon acervo. 40
 quem prius heroum, Clio, dabis? inmodicum irae
 Tydea? laurigeri subitos an vatis hiatus?
 arguet et hostilem propellens caedibus amnem
 turbidus Hippomedon, plorandaque bella protervi
 Arcados atque alio Capaneus horrore canendus. 45
 impia iam merita scrutatus lumina dextra
 merserat aeterna damnatum nocte pudorem
 Oedipodes longaue animam sub morte tenebat.
 illum indulgentem tenebris imaeque recessu
 sedis inaspectos caelo radiisque penates 50

36 Σ 4, 641 sic et in primo: tumulisque . . funera
 37 *Auct. Class. ed. Mai IX p. 193* egestus foras emissus vel
 vacuatus. Statius Thebaidos: egestas alternis mortibus urbes
 (*cf. p. 252*) 38 *Ps. Acro Hor. carm. 4, 2, 25* Dirce enim fons
 est apud Thebas. unde Statius: caerula cum . . Dirce
 41 *Auct. Class. ed. Mai IX p. 336* inmodicus i. intemperatus.
 unde Statius Thebaidos: inmodicum irae (ne *cod.*) Tydea
 45 Σ 8, 378 ut ipse superius: atque alio . . canendus 48 Σ 11,
 582 mortem imperfectam: caecitatem, ut ipse in primo: longa-
 que animam sub nocte trahebat (*apparet ab initio fuisse sub*
morte)

35 fa~~ta~~ta **B** rebelles **P** 37 egest^ass (-i) **P**¹ 38 quom
Klotzius: quā **P**¹: cum ω 39 Tethys et *Lachmannus,*
sed cf. 5, 709. 9, 362 Silv. 4, 6, 18 al. arentes **P** 40 hismenon **Mf**
 43 Urget **P** hostilem . . amnem **PBDQC**: hostile . . agmen (*ex*
hostilem . . amnem L¹; ex hostile . . amne v²) ω 45 alio
P ω : alto *Friesemannus (Collect. crit. p. 204sq.), Lachmannus,*
sed cf. Silv. 4, 1, 23. 1, 5, 46 al. horrere **r** 48 Oedippodes **Pf**
 morte **P**: nocte **D**: nocte ω (*e versu 47*) tenebat (*linea infra*
ducta a P^r; tenebat r) **P** ω : trahebat Σ 11, 582 ε

servantem tamen adsiduis circumvolat alis
 saeva dies animi, scelerumque in pectore Dirae.
 tunc vacuos orbes, crudum ac miserabile vitae
 supplicium, ostentat caelo manibusque cruentis
 palpat inane solum saevaque ita voce precatur: 55
 'di, sontes animas angustaque Tartara poenis
 qui regitis, tuque umbrifero Styx livida fundo,
 quam video, multumque mihi consueta vocari
 adnue, Tisiphone, perversaque vota secunda:
 si bene quid merui, si me de matre cadentem 60
 fovisti gremio et traiectum vulnere plantas
 firmasti, si stagna peti Cirrhaea bicorni
 interfusa iugo, possem cum degere falso
 contentus Polybo, trifidaeque in Phocidos arto
 longaezum implicui regem secuique tremantis 65
 ora senis, dum quaero patrem, si Sphingos iniquae
 callidus ambages te praemonstrante resolvi,
 si dulcis furias et lamentabile matris
 conubium gavisus ini noctemque nefandam

52 *Class. Auct. ed. Mai IX p. 170 Dirae, -arum furiae, eo quod durae sint. unde Statius Theb. sceleris perstant in pectore Dirae 60 Σ 1, 56 cum dicit: si bene quid merui 62 Σ 7, 347 (Cirrha) habet stagnum Apollini consecratum. de quo ipse ait superius: si stagna petii Cirrhaea bicorni 64 Σ 7, 344 ut ipse in primo: trifidaeque .. regem*

52 dies Pω: lues *Friesemannus l. l. at dies animi corporis nocti opponitur* scelerumque Pω: pelluntque *Bachrens: saliantque O. Müller 1884 p. 15 dirae Pω: curae Friesemannus*

53 Tunc (N^Tune Q¹) ω: Tum P 55 palpat *Klotzius:*
 Palpat^u P¹: Pulsat ω 56 Dii PMLQCb¹μ 59 tesifone ex ti- P^r
 61 gremio ex genio f: gremio^o Q¹ 63 iug^o P¹ possem P:
 possim ω 64 polipo BQ arto^{ce} P^rL²: arto (arto Q¹: arto
 ex -vo C¹: arvo C²mg.) ω: arce DM^v (-ce in ras. vM²) 65 im-
 plicui P 66 spingos (spy- b: -is L) ΣLMfμb 67 temet mon-
 strante C¹ (corr. C²) 68 dulces P 69 inii PSLf¹

saepe tuli natosque tibi, scis ipsa, paravi, 70
 mox avidus poenae digitis caedentibus ultro
 incubui miseraque oculos in matre reliqui:
 exaudi, si digna precor quaeque ipsa furenti
 subiceres. orbum visu regnisque carentem
 non regere aut dictis maerentem flectere adorti, 75
 quos genui quocumque toro; quin ecce superbi
 — pro dolor! — et nostro iamdudum in funere reges
 insultant tenebris gemitusque odere paternos.
 hisne etiam funestus ego? et videt ista deorum
 ignavus genitor? tu saltem debita vindex 80
 huc ades et totos in poenam ordire nepotes.
 indue quod madidum tabo diadema cruentis
 unguibus abripui, votisque instincta paternis
 i media in fratres, generis consortia ferro
 dissiliant. da, Tartarei regina barathri, 85
 quod cupiam vidisse nefas, nec tarda sequetur
 mens iuvenum; modo, digna, veni, mea pignora nosces.⁷

74 Σ 1, 56 orbum . . parentem (car- P^b) 80 *ibid.* tu
 saltem . . ades e. t. i. p. o. n. 81 *Serv. Aen.* 1, 185 (*de totus*
et omnis) Statius et totos . . . nepotes, id est omnes

70 \equiv atosque (s-?) P¹ tibi ut scis C 71 avidus ω :
ⁱaudens P¹: ^vaudus b¹ 72 miseraque P ω : -osque *Garrodus*
 matre P ω : mente ξ *Bentleius*: morte *Peyraredus*; cf. *Silv.* 2,
 1, 15² 74 carentem PLC² μ r² Σ ad 1, 56: parentem ω Σ ¹ (*sed*
videtur explicare car-) 77 in funere P^r: in funere ξ : funere ω .
versum cum in suo optimo codice deesset, omitti posse Barthius
dixit probatus Lachmanno, cf. Mus. Rhen. 59 (1904) p. 380
 80 tu \equiv C 81 poenam in totos *coni. Bachrens*; *sed totos in*
valet in totos ordire ex -ne b¹ nepotes P ω : penates ξ Koest-
linius 83 abripui P ξ : abrui ω ⁱⁿinstructa Q² 85 dissiliant
 P ω : multi dissiciant legunt Σ tartaregi (-g- del. L¹) L bara-
 tri P 86 sequetur *ex -itur L^o* 87 modo digna veni mea
 pignora nosces P ω : mea digna, veni modo, p. n. ξ *Bachrens,*
cum hyperbaton non agnosceret. multis coniecturis inutilibus
locus temptatus

talia dicenti crudelis diva severos
 advertit vultus. inamoenum forte sedebat
 Cocyton iuxta, resolutaque vertice crines 90
 lambere sulphureas permiserat anguibus undas.
 ilicet igne Iovis lapsisque citatior astris
 tristibus exiluit ripis: discedit inane
 vulgus et occursus dominae pavet; illa per umbras
 et caligantes animarum examine campos 95
 Taenariae limen petit inremeabile portae.
 sensit adesse Dies, piceo Nox obvia nimbo
 lucentes turbavit equos; procul arduus Atlans
 horruit et dubia caelum cervice remisit.
 arripit extemplo Maleae de valle resurgens 100
 notum iter ad Thebas; neque enim velocior ullas
 itque reditque vias cognatave Tartara mavult.
 centum illi stantes umbrabant ora cerastae,
 turba minor diri capitis; sedet intus abactis
 ferrea lux oculis, qualis per nubila Phoebes 105
 Atracia rubet arte labor; suffusa veneno
 tenditur ac sanie gliscit cutis; igneus atro

91 Σ 1, 566 ut supra: sulphureas . . undas 92 *Class. Auct.*
 ed. Mai IX p. 113 citatior, citatissimus. unde Statius Thebaidos
 ponens comparativum ait: ilicet . . . astris 97 *ibid.* p. 428
 piceus, -a, -um i. obscurus. unde Statius Thebaidos: piceo
 . . nimbo (*cf. p. 462*) 104 Σ 11, 584 intus: ipse alibi: sedet
 intus . . . oculis *Auct. Class.* ed. Mai IX p. 50 abactus. intro-
 missus: Statius Thebaidos: sedet . . oculis

88 ^rsevetos Q^1 89 Avertit L inamenum Q^2 90 iu^xta P^1
 91 sulphureas P 92 austris † astris B^1 : austris $LQfr$ *Turon.*:
^uastris b^1 93 exiliit b 94 pavit Q ille^a Q^1 96 Taena-
 reae ω 97 *om.* L^1 , *add.* $L^1 mg.$ 98 athla^tss (-n-) PQ : -as ω
 102 cognatave ω : -que $PQ\Sigma^1$ 103 santes P^1 cerastae ω :
 -assae P 104 minor $P\omega$: minax *Lachmannus*, *sed opposita*
 † sedet
est anguis quam manu Furia gestat sedet *s. l.* *add.* D : sed et L^σ
 105 phobes P 106 Attracia PB^1Mf^1b labor (*ex color*
 † color
 P^1) $P\omega$: labor M^σ : color *in ras.* f^2 : decor *Lachmannus*; color
fortasse legit Σ : qualis color est lunae deficientis arte magica

ore vapor, quo longa sitis morbique famesque
et populis mors una venit; riget horrida tergo
palla, et caerulei redeunt in pectora nodi: 110

Atropos hos atque ipsa novat Proserpina cultus.
tunc geminas quatit ira manus: haec igne rogali
fulgurat, haec vivo manus aera verberat hydro.

ut stetit, abrupta qua plurimus arce Cithaeron
occurrit caelo, fera sibila crine virenti 115

congeminat, signum terris, unde omnis Achaei
ora maris late Pelopeaque regna resultant.
audiit et medius caeli Parnassos et asper
Eurotas, dubiamque iugo fragor inpulit Oeten
in latus, et geminis vix fluctibus obstitit Isthmos. 120

ipsa suum genetrix curvo delphine vagantem
abripuit frenis gremioque Palaemona pressit.

atque ea Cadmeo praeceps ubi culmine primum
constitit adsuetaque infecit nube penates,

protinus adtoniti fratrum sub pectore motus, 125

gentilisque animos subiit furor aegraque laetis
invidia atque parens odii metus, inde regendi

109 Σ 3, 264 rigentes: erectas sive horribiles. ut Virgilius:
riget . . . palla 118 *Comm. Bern.* Luc. 5, 71 Parnasus mons
Phocidis de quo Statius: audiit . . . Parnassus 122 *Serv.*
Aen. 7, 518 pressere ad pectora natos. Statius: pressitque Palaemona mater

108 Ire **C** 109 rigit^e **L**² horrida **L** 110 pectore **Q**
112 Tunc **P** ω : Tum Σ ira manus **PLf μ v**: ira minas †
†illa †illa manus
manus **B**¹: ira manus **Q**²**D** (manus *ex* minas **D**²): ira minas **r**:
ira minas **b**: μ usque manus (*eras. ira*) **C**: ira minax *Heinsius*:
idem vel ira minans Gronovius 113 ydro **Mb** 117 Hora **L**
manus^{ris} **Q**² 118 parnassos **P**: parna \equiv ssos **B**: -asus *vel*
-assus ω 119 inpulit **P** 120 vi \equiv **P**¹ 122 Abripuit **PB**
SQC: Arripuit **MLDb μ v**: Aripuit **f**: Abrupit ς 124 nube
P ω : tabe ς *Barthius* 126 Gentilisque **P** ς : -esque ω Σ
fragor **f**

saevus amor, ruptaeque vices iurisque secundi
 ambitus inpatiens, et summo dulcius unum
 stare loco, sociisque comes discordia regnis. 130
 sic ubi delectos per torva armenta iuvenco
 agricola imposito sociare adfectat aratro,
 illi indignantes, quis nondum vomere multo
 ardua nodosos cervix descendit in armos,
 in diversa trahunt atque aequis vincula laxant 135
 viribus et vario confundunt limite sulcos:
 haud secus indomitos praeceps discordia fratres
 asperat. alterni placuit sub legibus anni
 exilio mutare ducem. sic iure maligno
 fortunam transire iubent, ut sceptrum tenentem 140
 foedere praecipiti semper novus angeret heres.
 haec inter fratres pietas erat, haec mora pugnae
 sola nec in regem perduratura secundum.
 et nondum crasso laquearia fulva metallo,
 montibus aut alte Grais effulta nitebant 145
 atria, congestos satis explicitura clientis;
 non inpacatis regum advigilantia somnis
 pila, nec alterna ferri statione gementes
 excubiae nec cura mero committere gemmas
 atque aurum violare cibus: sed nuda potestas 150
 armavit fratres, pugna est de paupere regno.
 dumque uter angustae squalentia iugera Dirces
 verteret aut Tyrii solio non altus ovaret

152 Σ 2, 433 horrida Dirces: memor poeta superiorum. nam ait: dumque . . . verteret

129 impatiens P unum P ω : uno D: imo ς : uni *Heinsius*
 130 regnis (-s *add.* D²v¹) P ω : regni ς *Scaliger* 131 sic
 ubi P ω : sicuti *Baehrens contra Stati usum* ^{†de} dilectos M¹
 135 indivisa Q² 143 om. L¹, *add.* L² 144 fulva P ω : fulta ^{†fulva}
 M¹: fulta LfC² μ v *Müller, sed non columnae ex metallo factae*
 145 effulta P ω : effossa *Koestlinius* 146 clientes P
 147 inpacatis P 152 uter ex iter M¹ dircae Qf

exulis ambigitur, periit ius fasque bonumque
 et vitae mortisque pudor. quo tenditis iras, 155
 a, miseri? quid si peteretur crimine tanto
 limes uterque poli, quem Sol emissus Eoo
 cardine, quem portu vergens prospectat Hiberno,
 quasque procul terras obliquo sidere tangit
 avius aut borea gelidas madidive tepentes 160
 igne noti? non si Phrygiae Tyriaeque sub unum
 convectentur opes. loca dira arcesque nefandae
 suffecere odio, furiisque inmanibus emptum
 Oedipodae sedisse loco. iam sorte carebat
 dilatus Polynicis honos. quis tunc tibi, saeve, 165
 quis fuit ille dies, vacua cum solus in aula
 respiceres ius omne tuum cunctosque minores,
 et nusquam par stare caput? iam murmura serpunt
 plebis Echioniae, tacitumque a principe vulgus
 dissidet, et, qui mos populis, venturus amatur. 170
 atque aliquis, cui mens humili laesisse veneno
 summa nec inpositos unquam cervice volenti
 ferre duces, 'hanene Ogygiis', ait, 'aspera rebus

164 Σ 1, 312 quia superius dixit: iam sorte carebat . . . ho-
 nos 173 Σ 2, 85 Ogygii . . Thebani ab <Ogyge rege> in-
 digena, ut ante: Ogygiis, ait, aspera . . . vicem

154 periit ω : perit Pr 155 iras P ω : irae *Lachmannus*
 157 poli ex -o P¹ emissus P ω : mensurus f: mensurus M¹:
 emersus *Heinsius* 158 porta . . Hiberna ζ *Gruter* 160 Avius ω :
 Aut notus P borea ω : -ree P 161 non si Σ *Klotzius*:
 †quid
 non si P^c: quid si ω tyriaeque P Σ ¹: -ve ω Σ ¹ 162 con-
 verrentur *Modius*: conferrentur *Bachrens* loca P ω : sola *Post-*
gatus 163 Suffecere ω : -fic- P inmanibus P eptum P^m
 164 loco P ω : toro *Schrader* carebat (can^r- Q¹) P ω : cade-
 bat *Bernartius*; cf. *Vollmer 1896 p. 31* 165 tunc P $\beta\mu\nu$:
 tum ω 167 teçum Q¹ 168 nunquam P¹ 169 ethio-
 niae M 170 mox L 172 inpositos P 173 ogygiis ex oc- P¹

fata tulere vicem, totiens mutare timendos
 alternoque iugo dubitantia subdere colla? 175
 partiti versant populorum fata manuque
 fortunam fecere levem. semperne vicissim
 exilibus servire dabor? tibi, summe deorum
 terrarumque sator, sociis hanc addere mentem
 sedit? an inde vetus Thebis extenditur omen, 180
 ex quo Sidonii nequiquam blanda iuveni
 pondera Carpathio iussus sale quaerere Cadmus
 exul Hyanteos invenit regna per agros,
 fraternasque acies fetae telluris hiatu
 augurium seros dimisit ad usque nepotes? 185
 cernis, ut erectum torva sub fronte minetur
 saevior adsurgens dempto consorte potestas.
 quas gerit ore minas, quanto premit omnia fastu!
 hicne umquam privatus erit? tamen ille precanti
 mitis et adfatu bonus et patientior aequi. 190
 quid mirum? non solus erat. nos vilis in omnis
 prompta manus casus, domino cuicumque parati.
 qualiter hinc gelidus Boreas, hinc nubifer Euris
 vela trahunt, nutat mediae fortuna carinae,
 — heu dubio suspensa metu tolerandaque nullis 195
 aspera sors populis! — hic imperat, ille minatur.
 at Iovis imperio rapidi super atria caeli
 lectus concilio divum convenerat ordo

174 Pacta *Baehrens* tumentes **Q** 175 Alternoque (-s-) **P**
 177 brevem *Baehrens* 179 caecis *Gruter* 181 Sidonius
Lachmannus; cf. 1, 5 nequiquam ex nequaquam **L**¹ 184 hiatus
Lachmannus 185 Augurum **B** 186 erecta torvum *Baehrens*:
 e rictu torva *Müller*, cf. *Imhofius ad h. l.* torva cervice **D**
 190 adfatu **PLQDCf**^c**b**^c**μ**: effatu **BMf**¹**vrb**¹ *Turon.* 193 boreas
 gelidus **Q** eurus **Pω**: Auster *Kootenius ad Hom. lat. 737*; cf. *Hor.*
carm. 2, 16, 23 epod. 16, 54. 10, 5 Lucan. 2, 459 Sil. 10, 322

194 traunt **B**: thraunt **b** 196 mors **P**¹ hi^sc **Q**: hi^sc **M**¹
 197 imperio (*scripturus erat -ii*) **P**: imperiis **ω** cf. 2, 20.
 7, 77. paulo aliter si quid sentio *G, 376. 10, 2 ubi generaliter*
dicitur pluralis 198 Laetus **f**: L^cetus **Q**²: Laetus **M**¹ con-

interiore polo. spatiis hinc omnia iuxta,
 primaeque occiduaeque domus et fusa sub omni 200
 terra atque unda die. mediis sese arduus infert
 ipse deis, placido quatiens tamen omnia vultu,
 stellantique locat solio; nec protinus ausi
 caelicolae, veniam donec pater ipse sedendi
 tranquilla iubet esse manu. mox turba vagorum 205
 semideum et summis cognati nubibus Amnes
 et compressa metu servantes murmura Venti
 aurea tecta replent. mixta convexa deorum
 maiestate tremunt, radiant maiore sereno
 culmina et arcano florentes lumine postes. 210
 postquam iussa quies siluitque exterritus orbis,
 incipit ex alto — grave et inmutabile sanctis
 pondus adest verbis, et vocem fata secuntur —:
 terrarum delicta nec exsaturabile Diris
 ingenium mortale queror. quonam usque nocentum 215

203 *Schol. vet. Bemb.* Ter. Andr. 5, 3, 30 (Hermes 2, 1867, p. 342) veniam licentiam, ut Staius primo libro: nec protinus . . . donhec . . . esse manu 205 Σ 1, 720 ut supra ipse ait: mox . . . semideum 206 Σ 1, 365 nubigenas: qui pluviis audentur, ut: et summis . . . amnes 213 *Serv. Aen.* 2, 54 fata . . . quae dii loquuntur, ut Staius: et vocem fata secuntur. *similiter Aen.* 10, 628

ci ^{†c}
 silio Q²: consilio ν ² 199 hinc P ω : huic *Marklandus ad Silv.*
 2, 7, 14 iuxta P ω : iusta ς 200 et fusa *Marklandus ibidem*:
 effusa P ω 201 adque P unda P ω : una Lrb *Turon.*: unda ν ²:
 una ^d M^σ Q²: ^{†ima} una f² 202 de Ξ is B: deus ς vultu P ω : nutu
Heinsius, quod redarguit Kohlmannus cl. 8, 82 205 iubet ω :
 iuuet P 207 compressa P 209 tremunt P¹ 210 archano P
^{†iusta}
 211 iuxta f² 212 inmutabile P 213 facta ν ¹ ς
^{†exsatiabile}
 214 exsaturabile P ς : exsuperabile ω : exsaturabile D: exsatiabile ς
 215 quonam usque P f C b² μ ν ¹: quor Ξ radusque B:
 quoadusque MLQDb¹ ν ²

exigar in poenas? taedet saevire corusco
 fulmine, iam pridem Cyclopum operosa faticunt
 brachia et Aeoliis desunt incudibus ignes.
 atque adeo tuleram falso rectore solutos
 Solis equos, caelumque rotis errantibus uri, 220
 et Phaethonthea mundum squalere favilla.
 nil actum, neque tu valida quod cuspide late
 ire per illicitum pelago, germane, dedisti.
 nunc geminas punire domos, quis sanguinis auctor
 ipse ego, descendo. Perseos alter in Argos 225
 scinditur, Aonias fluit hic ab origine Thebas.
 mens cunctis inposta manet: quis funera Cadmi
 nesciat et totiens excitam a sedibus imis
 Eumenidum bellasse aciem, mala gaudia matrum
 erroresque feros nemorum et reticenda deorum 230
 crimina? vix lucis spatio, vix noctis abactae
 enumerare queam mores gentemque profanam.
 scandere quin etiam thalamos hic inpius heres
 patris et emeritae gremium incestare parentis
 appetiit, proprios monstro revolutus in ortus. 235

225 Σ 3, 441 Perseus enim Argis regnavit, ut ipse alibi:
 Perseos . . . scinditur 227 *Auct. Class.* ed. Mai IX p. 430 im-
 postus . . . i . perversus unde Statius Thebaidos: mens . . manet.
cf. p. 291 235 Σ 10, 796 coitu revoluta . . ut ipse alibi: pro-
 prios monstro . . in ortus

^{†sevire} 216 se~~se~~vire f: ^{†a}servire r: servire *Turon.* 219 ideo P^c:
 adeo r[†]: ado *Turon.*: ideo ω 221 phoetontea P 222 actum
 est b 223 pelago ω : pelagus P \S : pelagus^{†go} D^{†C}²
 225 argos^{†gros} Q 227 inposta ω : imposita P[†]: imposita \S
 manet P: manet D: movet (*ex* manet M[†]) ω ; *locus varie, sed*
frustra temptatus munera *Koestlinius* 228 a P ν : ab ω
 230 nemorum P ω : memorum *Müller*: hominum *Marklandus*
ad Silv. 4, 2, 6; *agitur de Pentheo et Agaue* 231 spatio
 lucis Q 233 impius P 234 emeritae *Klotzius*: inneritae
 P^c: inneritae ω 235 monstro P ω : monstrum D \S *Scaliger*
 hortus P *alterum iam om.* B^{†L}

ille tamen superis aeterna piacula solvit
 proiecitque diem, nec iam amplius aethere nostro
 vescitur; at nati — facinus sine more! — cadentes
 calcavere oculos. iam, iam rata vota tulisti,
 dire senex! meruere tuae, meruere tenebrae 240
 ultorem sperare Iovem. nova sontibus arma
 iniciam regnis, totumque a stirpe revellam
 exitiale genus. belli mihi semina sunt
 Adrastus socer et superis adiuncta sinistris
 conubia. hanc etiam poenis incessere gentem 245
 decretum; neque enim arcano de pectore fallax
 Tantalus et saevae periit iniuria mensae.'

sic pater omnipotens. ast illi saucia dictis
 flammato versans inopinum corde dolorem
 talia Iuno refert: 'mene, o iustissime divum, 250
 me bello certare iubes? scis, semper ut arces
 Cyclopum magnique Phoroneos inelyta fama
 sceptris viris opibusque iuvenem, licet improbus illic
 custodem Phariae somno letoque iuvencae 255
 extinguas, saeptis et turribus aureus intres.
 mentitis ignosco toris: illam odimus urbem,
 quam vultu confessus adis, ubi conscia magni

245 *Eutydh.* GL V 482, 28 Statius quoque in libro I The-
 baidos extulit eius (*incessendi*) activum vel neutrale verbum in-
 finitivum: hanc etiam . . . decretum est

241 Altorem C ^{sperare} meruere Q² 243 semita Q 244 ad-
 iuncta P ω : ah iuncta *Lachmannus* 246 Decretum est.
Eutythes ξ archano P: arcani *Baehrens*, quod quominus ad
 fallax referamus, impedimur collocatione verborum 247 seva P^o
 250. 249 D, sed ordo restitutus 252 phoroneos P: pharo-
 neos (-ran- f^o C²: phoraneos Q) ω 253 improbus P 254 lecto-
 que M¹: petoque Q² 255 Extinguas P ξ : Restinguas (Rest ξ -
 M¹) ω Σ ; restinguere *apud Statium nisi proprie non legitur*
 257 vultu P ω : vultum Q² *Baehrens*; confessus *i. te*

signa tori tonitrus agis et mea fulmina torques.
 facta luant Thebae: cur hostes eligis Argos?
 quin age, si tanta est thalami discordia sancti, 260
 et Samon et veteres armis excinde Mycenas,
 verte solo Sparten. cur usquam sanguine festo
 coniugis ara tuae, cumulo cur turis Eoi
 laeta calet? melius votis Mareotica fumant
 Coptos et aerisoni lugentia flumina Nili. 265
 quod si prisca luunt auctorum crimina gentes
 subvenitque tuis sera haec sententia curis,
 percensere aevi senium, quo tempore tandem
 terrarum furias abolere et saecula retro
 emendare sat est? iamdudum ab sedibus illis 270
 incipe, fluctivaga qua praeterlabitur unda
 Sicanios longe relegens Alpheos amores.
 Arcades hic tua — nec pudor est — delubra nefastis
 inposuere locis, illic Mavortius axis
 Oenomai Geticoque pecus stabulare sub Haemo 275

264 *Ps. Acro* Hor. carm. 1, 37, 14 *propter adi.* Mareoticus:
 ut sunt: et Mareotides albae (Verg. Georg. 2, 91) et: Mareotica
 fumat Coptos 268 *Eutyech.* GL V p. 473, 12 *propter verbum*
emendandi: Staius Thebaidos libro I: quo tempore... emen-
 dare facta

258 fulmina *ex flu- f^r* torques (-s *add. L^o*) **L** 260 tanta
ex -to Q¹: tanti *Gronovius* 261 mycenae *ex ms-* **P¹**

262 Ferte **C** sole **B¹** 264 fumant *Müller*: fumant
P¹: fumat **ω** 265 Comptos **f**; -tos (*vel -tus*) *egypti add.*
P¹ mg. aerisoni *ex -sonet B¹* 267 Haec sera subvenitque
 tuis **BML** (*praeter H- in ras. L¹*) **Q** (*ordo genuinus restitutus*
suprascriptis cba a Q¹) **fr**: Subvenitque tuis sera haec (-ub-

et sera haec *in lac. scr. v²*) **v** cutis **Q¹** 268 a quo *Mad-*
vigijs Advers. crit. II p. 153: atque hoc *Sandstroemius 1878 p. 40*

270 sat est **Pω**: facta *Eutyches* 271 fluctivaga *ex -go Q¹*

praeterlabitur **f**: praeter praeterlabitur **v²** 272 alpheos
M¹Q² 273 Archades **P** nefandis **D** 274 Imposuere **P**

axis **f** 275 Oeno^{magi}geticoque **B¹**

dignius, abruptis etiamnum inhumata procorum
 relliquiis trunca ora rigent. tamen hic tibi templi
 gratus honos, placet Ida nocens mentitaque manes
 Creta tuos. me Tantaleis consistere tectis,
 quae tandem invidia est? belli deflecte tumultus 280
 et generis miserescere tui. sunt inopia late
 regna tibi, melius generos passura nocentes.'

finierat precibus miscens convicia Iuno.

at non ille gravis dictis, quamquam aspera motu,
 reddidit haec: 'equidem hau rebar te mente secunda 285
 laturam, quodcumque tuos, licet aequus, in Argos
 consulerem, neque me, si detur copia, fallit
 multa super Thebis Bacchum ausuramque Dionen
 dicere, sed nostri reverentia ponderis obstat.
 horrendos etenim latices, Stygia aequora fratris 290
 obtestor, mansurum atque inrevocabile verbum,
 nil fore, quod dictis flectar! quare impiger alis
 portantes praecedere notos, Cyllenia proles,
 aera per liquidum regnisque inlapsus opacis
 die patruo: superas senior se attollat ad auras 295

279 tantaliis P †tectis †terr
 terris Qf: terris M¹: tectis v²: regnis D
 †tamen
 280 tandem v² belli om. D, add. D¹mg. 281 miserere D impia P
 passuros f² 283 precibus miscens PQMf: miscens precibus ω
 convicia ex -vivia f^r 284 gravi dictis, quamquam aspera,
 motu Barthius motu[≡] (-s) P: motus Gruter 285 haure-
 bar P¹: haud rebar ω 287 si detur P₅: detur si ω
 288 thebis ω: -as P dionem PBMQb: dionem^a f^r: dianam
 ex -onen L^σ 289 Diceret et P^c 290 etenim latices PB:
 latices etenim ω 291 atque (ex et μ¹) inrevocabile μ₅: et
 inrevocabile (hoc et inr. Q) Pω: et non rev. ₅ verbum ₅ Scri-
 verius: verum Pω 292 quod Pω: quo LQfμ: quo M¹: quod v²;
 †quod †quo
 cf. Verg. Aen. 12, 11 alis ₅: ales Pω 294 -quinlapsus P¹:
 -que elapsus M¹Q¹: -que elapsus f 295 se attollat PSMQfr:
 se tollat ω: se attollat L^σ

Laius, extinctum nati quem vulnere nondum
 ulterior Lethes accepit ripa profundi
 lege Erebi; ferat hic diro mea iussa nepoti:
 germanum exilio fretum Argolicisque tumentem
 hospitiiis, quod sponte cupit, procul impius aula 300
 arceat, alternum regni infitatus honorem.
 hinc causae irarum, certo reliqua ordine ducam.⁷

paret Atlantiades dictis genitoris et inde
 summa pedum propere plantaribus inligat alis,
 obnubique comas et temperat astra galero. 305
 tum dextrae virgam inseruit, qua pellere dulces
 aut suadere iterum somnos, qua nigra subire
 Tartara et exanguis animare adsueverat umbras.
 desiluit, tenuique exceptus inhorruit aura.
 nec mora, sublimis raptim per inane volatus 310
 carpit et ingenti designat nubila gyro.

interea patriis olim vagus exul ab oris
 Oedipodionides furto deserta pererrat
 Aoniae. iamiamque animis male debita regna

305 *Micon* (Poet. aevi Carol. III ed. Traube) 269: obnubique comas (*ex cenas corr.*) . . . galero. *Auct. Class.* ed. Mai IX p. 378 *propter obnubendi verbum*: Statius in libro Thebaidos: obnubique . . galero

296 et extinctum P 298 herebi **BMQfCrb** hic P:
 haec ω 301 regnūⁱ P¹ 302 Haec causae *Lachmannus*,
qui versum spurium censuit. quo dempto languet oratio
 ducam P: dicam ω 303 athlantiades P 304 alis ex
 -as P¹ 306 Tunc b 307 suadere ex sor- vel sau- Q²
 309 Dissiluit D: Dissiluit Q¹: Disiluit r inhorrūt D
 umbra f (*e v. 308*): umbra aura Q¹: umbra M¹L^o 310 sub-
 limis P (*intellego accusativum*): -es ω 312 a^oboris (-r-) f
 313 furt^o B: furtim b furto pererrat deserta L
 314 iamiamque Q¹ animis P ω : -mus Q *Baehrens*: -mi *Müller*

concipit, et longum signis cunctantibus annum 315
 stare gemit. tenet una dies noctesque recursans
 cura virum, si quando humilem decedere regno
 germanum et semet Thebis opibusque potitum
 cerneret; hac aevum cupiat pro luce pacisci.
 nunc queritur ceu tarda fugae dispendia, sed mox 320
 attollit flatus ducis et sedisse superbus
 deiecto iam fratre putat: spes anxia mentem
 extrahit et longo consumit gaudia voto.
 tunc sedet, Inachias urbes Danaeiaque arva
 et caligantes abrupto sole Mycenae 325
 ferre iter inavidum, seu praevia ducit Erinys,
 seu fors illa viae, sive hac inmota vocabat
 Atropos. Ogygiis ululata furoribus antra
 deserit et pingues Baccheo sanguine colles.
 inde plagam, qua molle sedens in plana Cithaeron 330
 porrigitur lassumque inclinat ad aequora montem,
 praeterit. hinc arte scopuloso in limite pendens
 infames Scirone petras Scyllaeaque rura

325 *Prisc.* GL II 574, 16 Statius in I Thebaidos: 'et caligantes .. Mycenae' caligantes pro caligatas dixit cf. *Ps. Acro* Hor. *carm.* 1, 16. 17

contra Stati usum sicut Ach. 1, 97; nam animi nusquam locativus est, sed pendet ex adiectivis. de plurali cf. e. g. Silv. 1, 4, 75

^{†descendere}
 317 decere r 319 luce ^{iluce} Pω: laude M¹Q²L^σ patisci M¹
 320 trada L 321^l et sedisse superbus^l ducis P¹ super-
 bum Q 322 iam P: se ω 323 Extrait BQ¹b¹ 324 da-
 naiaque BMLQfbrΣ 326 ducit ex -at b eriny P: herinys
 vel -rynys BQMfbr: herenisⁱ L¹ 327ⁿ hac ex haec P¹ im-
 mota P 328 Atropas^o L¹ sororibus Q 329 baccheo Pω
 (i. a Bacchi comitibus profuso): Pentheo Barthius 330 molle
 ex mole C²: mole^{†more} D chiteron P 331 lassumque Pω: laps-
 QDbς: lassumque^{†lap} M montem Pω: molem coni. Garrodus
 332 hinc Q arce (-rc- in ras. μ¹) μ 333 schirone P

purpureo regnata seni mitemque Corinthon
 linquit et in mediis audit duo litora campis. 335
 iamque per emeriti surgens confinia Phoebi
 Titanis late, mundo subvecta silenti,
 rorifera gelidum tenuaverat aera biga:
 iam pecudes volucresque tacent, iam Somnus avaris
 inrepsit curis pronusque ex aethere nutat, 340
 grata laboratae referens oblivia vitae.
 sed nec puniceo rediturum nubila caelo
 promiserere iubar, nec rarescentibus umbris
 longa repercusso nituere crepuscula Phoebō:
 densior a terris et nulli pervia flammae 345
 subtexit nox atra polos. iam claustra rigentis
 Aeoliae percussa sonant, venturaque rauco
 ore minatur hiemps, venti transversa frementes
 conflagunt axemque emoto cardine vellunt,
 dum caelum sibi quisque rapit; sed plurimus Auster

338 *Serv.* Aen. 2, 272 (*cf.* 5, 721) *propter singularem* biga:
 Statius: rorifera . . biga; *cf.* *Pomp.* GL V p. 167, 20 sq.
 344 *Serv.* Aen. 2, 268 et licet utrique tempori possit iungi
 (*crepusculum*), usus tamen ut matutino iungamus obtinuit, licet
 Statius (Lucanus C) dixerit: longa . . Phoebō

334 regnat^ai L¹ ditemque *Schrader*: mollemque *Lach-*
mannus chorinthomⁿ P^c: corinthon (-n *add.* B³) B: corithonⁿ
 Q¹ 335 Linquit *ex* -id b^r // duo / audit littora b¹
 littera Q¹ 336 ^emeriti L¹ 337 Titan^{is} f: Titanis et P
 †subiecta
 subvecta PC¹μν²: subiecta ωΣ: subvecta D¹ 338 tenua
 averat Q 339 somnis L¹ avaris Pω: amaris f *Tiliobroga*
 340 Inrepsit PΣ: Inrepsit ω: Inrepsit ε pro^{us}que (-ti) f
 ex aethere PΣ: per aera ω 342 Promiserat^e ν² nula L^o
 345 a terris Pω: Atracius *Sandstroemius* 1878 p. 40
 346 pō los b^r: †los B regentis Pν 347 percussa BCfb
 348 frementes PωΣ: minantes L 349 emotum *Müller*
 volvunt b: verrunt *Baehrens* 350 hauster P

inglomerat noctem, tenebrosa volumina torquens, 351
 defunditque imbres, sicco quos asper hiatu
 praesolidat Boreas; nec non abrupta tremiscunt
 fulgura, et attritus subita face rumpitur aether.
 iam Nemea, iam Taenariis contermina lucis 355
 Arcadiae capita alta madent; ruit agmine magno
 Inachus et gelidas surgens Erasinus in undas.
 pulverulenta prius calcataque flumina nullae
 aggeribus tenere morae, stagnoque refusa est
 funditus et veteri spumavit Lerna veneno. 360
 frangitur omne nemus, rapiunt antiqua procellae
 brachia silvarum, nullisque aspecta per aevum
 solibus umbrosi patuere aestiva Lycae.
 ille tamen, modo saxa iugis fugientia ruptis

352 *Serv. Aen. 8, 429* tris imbris torti radios: constricti et
 coacti in grandinem. Statius: sicco (*var. -os*) . . . hiatu (*var.*
-us) praesolidat Boreas 360 *Prisc. GL II 339, 20 propter ab-*
lativum veteri: Statius in I Thebaidos: funditus . . . veneno
 363 *Serv. Georg. 3, 472* aestiva autem sunt loca umbrosa qui-
 bus per aestatem pecora vitant solis calorem: Statius: et um-
 brosi . . . Lycae. *hinc Isid. orig. 14, 8, 37*

351 tenebrosa volumina torquens **PD**₅: et (ac μ) t. v. torquet ω

352 Defunditque **L**: Diffunditque (*ex Defun- b^r*) **D b v**: Diffundit-
 que **Q**¹ ı̄mbres **Q** quas **C** tremiscunt ω *ubique*: treme-
 scunt **P** *ubique, nisi quod 9, 394 -iscunt ex -escunt P¹; *Silv.*
5, 1, 249 tremescat **M**, *scribendum erat -iscat* 355 nemea ω:
 nemeae **P**; *recte Köhlmannus secundum Σ et Prisc. GL II*
287, 1. 2 *ubique -a restituit sicut in voce Tegea debuit. genitivus*
*exit in -ees aut -eae, dativus in -eae, accusativus in -een**

taenariis **P**: -eis ω lucos **Q**¹ 356 altē **Q**¹ ^{†facto} magno **P**^c:
 facto ω (*ex Verg. Aen. 1, 82. 8, 595 Georg. 4, 167*) 357 Ina-
 cus **P B M f** gelidos **B b** surgens ω: vergens **P** in undas **P**¹:

ad aretos **P**^c ω (*ex Verg. Aen. 6, 16*): in undas **D**¹: ad auras
Duebner; gelida . . in unda *Müller* 358 calcataque **P**: -an-
 daque (-amque **v**²) ω **Σ**¹ (*sed interpretatur calcataque*)
 360 Funditus *ex -ur C* 362 Brachia **P** *sicut 3, 132. 6, 743.*
7, 475. 9, 269. 10, 171. 293. Ach. 1, 98, ceteris locis -ech-

miratus, modo nubigenas e montibus amnes 365
 aure pavens passimque insano turbine raptas
 pastorum pecorumque domos, non segnius amens
 incertusque viae per nigra silentia vastum
 haurit iter; pulsat metus undique et undique frater.
 ac velut hiberno deprensus navita ponto, 370
 cui neque Temo piger neque amico sidere monstrat
 Luna vias, medio caeli pelagique tumultu
 stat rationis inops, iamiamque aut saxa malignis
 expectat submersa vadis aut vertice acuto
 spumantes scopulos erectae incurrere prorae: 375
 talis opaca legens nemorum Cadmeius heros
 adcelerat, vasto metuenda umbone ferarum
 excutiens stabula, et prono virgulta refringit
 pectore; dat stimulos animo vis maesta timoris,
 donec ab Inachiis victa caligine tectis 380
 emicuit lucem devexa in moenia fundens
 Larisaeus apex. illo spe concitus omni
 evolat, hinc celsae Iunonia templa Proshymnae
 laevos habens, hinc Herculeo signata vapore
 Lernaesi stagna atra vadi, tandemque reclusis 385
 infertur portis. actutum regia cernit
 vestibula; hic artus imbri ventoque rigentes
 proicit ignotaeque adclinis postibus aulae
 invitat tenuis ad dura cubilia somnos.

365 Miratus **PMBDC**¹: -tur **ω** e **Pω**; ^{de} **B**¹: **Ξ**e f: de
Deipser 1881 p. 111 cl. *Verg. Aen.* 4, 164; *sed apud Stat.*
 e montibus *non ad nubigenas pertinet* 366 Aure **Pω**: ire **ς**
Lachmannus; *sed cf.* 12, 222 367 pecudumque **Qf**
post domos ante Menkium puncto distinguebant segnior *ex*
 -us **f**¹ *vel f*^r 368 pastum **C**¹ 371 nec **ς** *Müller*
 372 caeli *ex* -lo **B**¹ pelaique **L** 375 aerectae **P**: erectae
ex rectae **L**^σ 377 umbone metuenda **L**¹ 379 animo *om.* **P**
 mixta (**ς**) timore *Peyraredus* 380 Inacus **P** calligine **L**
 382 Larisaeus *ex Lal-* **L**¹ 383 prosymnae **Pω**; *sed* 3, 325.
 4, 44 *interaspiratio in P servata* 384 habens **PΣς**: habet
 (abet **B**) **ω** ^herculeo **P**^c: erculeo **Q** labore **ς** *Peyraredus*
 387 hinc **B**¹ 389 teneros *Gronovius* somnos **P**¹

rex ibi tranquille, medio de limite vitae 390
 in senium vergens, populos Adrastus habebat,
 dives avis et utroque Iovem de sanguine ducens.
 hic sexus melioris inops, sed prole virebat
 feminea, geminó natarum pignore fultus.
 cui Phoebus generos — monstrum exitiabile dictu! 395
 mox adaptata fides — fato ducente canebat
 saetigerumque suem et fulvum adventare leonem.
 id volvens non ipse pater, non docte futuri
 Amphiaræ vides, etenim vetat auctor Apollo.
 tantum in corde sedens aegrescit cura parenti. 400
 ecce autem antiquam fato Calydona relinquens
 Olenius Tydeus — fraterni sanguinis illum
 conscius horror agit — eadem sub nocte sopora
 lustra terit, similisque notos dequestus et imbres,
 infusam tergo glaciem et liquentia nimbis 405
 ora comasque gerens subit uno tegmine, cuius
 fusus humo gelida partem prior hospes habebat.
 hic vero ambobus rabiem fortuna cruentam
 adtulit: haud passi sociis defendere noctem
 culminibus, paulum alternis in verba minasque 410
 cunctantur; mox ut iactis sermonibus iræ
 intumuerè satis, tum vero erectus uterque

390 tranquille *agnovit Müller 1884 p. 15: tranquillae (ex*
-o C) P ω 391 saenium P ^h abebat B¹ 393 vigebat *Wake-*
fieldus 394 naturum f² 396 fidens Q¹ fato P: aevo ω
 398 Id P: Haec ω 399 etenim . . . sedens *om. SK¹Q¹; 399 om. B,*
add. B¹ mg. iuxta v. 401; in C post 399. 400 exstant haec:
 Amphiaræ vides aegrescit cura parenti relinques Q
 402 Oenius D 403 et eadem nocte f: \equiv eadem nocte
 (et) M (sub *add. M¹ mg.*) 404 similesque P 405 aciem Q
 406 gerens P ω : rigens *Heinsius, sed cf. 3, 16* tecmine Lf
 407 gelida P: gelidam L: -da *ex -do C* abebat B: ab- Q
 409 passis L 410 alternis in ω : -ni in P: -ni nil *Baehrens*
cl. 3, 179; de in cf. 1, 440. vulgo post paulum distinguunt
 minasque Q¹ 411 Cunctatur b^r 412 Intimuerè b: -ti- Q¹

exertare umeros nudamque lacessere pugnam.
 celsior ille gradu procera in membra simulque
 integer annorum, sed non et viribus infra 415
 Tydea fert animus, totosque infusa per artus
 maior in exiguo regnabat corpore virtus.
 iam crebros ictus ora et cava tempora circum
 obnixa ingeminant, telorum aut grandinis instar
 Riphæae, flexoque genu vacua ilia tundunt. 420
 non aliter quam Pisaeo sua lustra Tonanti
 cum redeunt crudisque virum sudoribus ardet
 pulvis; at hinc teneros caveae dissensus ephebos
 concitat, exclusaeque expectant praemia matres:
 sic alacres odio nullaque cupidine laudis 425
 accensi incurrunt, scrutatur et intima vultus
 unca manus penitusque oculis cedentibus intrat.
 forsitan et accinctos lateri — sic ira ferebat —
 nudassent enses, meliusque hostilibus armis
 lugendus fratri, iuvenis Thebane, iaceres, 430
 ni rex, insolitum clamorem et pectore ab alto
 stridentes gemitus noctis miratus in umbris,
 movisset gressus, magnis cui sobria curis

413 *Class. Auct.* ed. Mai IX p. 195 exertare denudare.
 Statius: exertare humeros 415 *Prisc.* GL II 299, 12 *propter*
accusativum Tydea: Statius in I: nec non et .. animus
 417 *Serv. Georg.* 4, 83 Statius: maior ... virtus; *cf.* Schol.
 Bern. *ibid.*

413 humeros P 415 sed P ω : nec *Prisc.* ex^tviribus b¹
 416 totosque PD: totos (-us Lf¹) ω 419 geminant L
 420 ^utandunt L^σ: t^undunt Q¹: tendunt μ 422 redeunt
 Pf: reddunt ω 423 dissensus *ex* diste- B¹ efoebos P
 425 Hic C nullaeque *Turon.* 426 scrutantur B¹
 intima *ex* ult- B¹ 427 \equiv cedentibus (re-) Q: ^{re}ced- r
 intrat P: instat (*ex* -ant C) ω 429 hostibus f¹: hostibus
Turon. 431 insolitum *ex* -tus C 433 sobria P ω : saucia
Lachmannus

pendebat somno iam deteriore senectus.
 isque ubi progrediens numerosa luce per alta 435
 atria dimotis adverso limine claustris
 terribilem dictu faciem, lacera ora putresque
 sanguineo videt imbre genas: 'quae causa furoris,
 externi iuvenes — neque enim meus audeat istas
 civis in usque manus —, quisnam inplacabilis ardor 440
 exturbare odiis tranquilla silentia noctis?
 usque adeone angusta dies et triste, parumper
 pacem animo somnumque pati? sed prodite tandem,
 unde orti, quo fertis iter, quae iurgia? nam vos
 haud humiles tanta ira docet, generisque superbi 445
 magna per effusum clarescunt signa cruorem.'
 vix ea, cum mixto clamore obliqua tuentes
 incipiunt una: 'rex o mitissime Achivum,
 quid verbis opus? ipse undantis sanguine vultus
 aspicias.' haec passim turbatis vocis amarae 450
 confudere sonis; inde orsus in ordine Tydeus
 continuat: 'maesti cupiens solacia casus
 monstriferae Calydonis opes Acheloiaque arva
 deserui; vestris haec me ecce in finibus ingens
 nox operit. tecto caelum prohibere quis iste 455
 arcuit? an quoniam prior haec ad limina forte

434 Ps. *Acro* Hor. *carm.* 2, 11, 8 ut Vergilius: pendebat
 ... senectus

436 dimotis (*ex de-* M¹) PMLD: demotis ω: dimo^{ad}ētis (-n-)
ex de- b adverso dimotis L diverso D lumine f: li^{ad}mine M
 437 lacera ora *ex -ro ara* P¹ 439 audeat istas .. in manus
 † *impacabilis*
Kohlmannus defendit cl. Verg. Aen. 2, 437 440 inplacabilis M¹
 444 horti P iuria L 445 Haut P 446 eff^vesum f^r
 447 cum mixto (*cum in ras.*) b² 449 opus est LDC²
 undantes *ex -is* P^r vultum *Turon.* 451 Confu^{ad}dere fr μ ν:
 Confundere *Turon.* orsus *ex -sū* L^o 454 haec om. D
 455 quis Pω: quid *Baehrens, sed cf. 6, 372. 11, 182. 12, 590*
 456 Arcuit C¹: *ex* Arguit K² f^o ν²: Arguit Pω prio^r M¹
 lumina f

molitus gressus? pariter stabulare bimembres
 Centauros unaque ferunt Cyclopas in Aetna
 compositos. sunt et rabidis iura insita monstribus
 fasque suum: nobis sociare cubilia terrae — 460
 sed quid ego? aut hodie spoliis gavisus abibis,
 quisquis es, his, aut me, si non effetus oborto
 sanguis hebet luctu, magni de stirpe creatum
 Oeneos et Marti non degenerare paterno
 accipies. 'nec nos animi nec stirpis egentes —' 465
 ille refert contra, sed mens sibi conscia fati
 cunctatur proferre patrem. tunc mitis Adrastus:
 'immo agite, et positis, quas nox inopinamque suasit
 aut virtus aut ira, minis succedite tecto.
 iam pariter coeant animorum in pignora dextrae. 470
 non haec incassum divisque absentibus acta;
 forsam et has venturus amor praemiserit iras,
 ut meminisse iuuet.' nec vana voce locutus

464 Σ 4, 111 etenim ex Marte Oeneus dicitur natus, ex
 Oeneo Tydeus. sic enim in primo: et Marti . . . aspicias.
similia 2, 726 ubi Marti . . . paterno

457 Molitus **PQKC**¹r: -tur ω 458 Centarosque f¹
 cyclopas (-a- in ras.) **Q**² ethena **L** 460 locum sanum
 pessime tractaverunt editores; recte librarii aposiopesin agno-
 verunt; cf. etiam Gruteri suspiciones in Statii Theb. lib. I ed.
 Handius 1851 p. 25 461 haud ex aut **B**¹r² 462 si me **D**
 oborto (ex ab- b¹) **PDfb** μ : aborto (ab orto **B**) ω : ^oaborto
M¹**Q**¹ (vel **Q**²) 463 ebet **B**¹: habet μ 465 nos ex
 hos **Q** egentes **P**: egemus ω 466 fati **P** ω : facti **Mf**:
 facti **v**²: utrumque novit Σ 467 Cuncta^hetur **Q** tēnit^o **L**^o
 468 quas (ex quae **M**^o**L**¹**B**³f²) **DMLBf** μ : quae **P** ω in-
 suasit
 opina suasit **D** ^hs^hsit (-au-?) **Q**¹ 470 impignora **B**
 in del. Lachmannus; sed sensus est: ut animorum pignora
 sint (vel fiant), nec in inepte positum, cf. e. g. Lucan.
 2, 151 in fratrum ceciderunt praemia fratres. cf. etiam Verg.
 Aen. 11, 292 471 actae **L**¹ 472 Forsan et ω : For-
 sitan et (-it- adras.) **P** praemiserit **P**: -at ω

fata senex, siquidem hanc perhibent per vulnera iunctis
 esse fidem, quanta partitum extrema protervo 475
 Thesea Pirithoo, vel inanem mentis Oresten
 opposito rabidam Pylade vitasse Megaeram.
 tunc quoque mulcentem dictis corda aspera regem
 iam faciles, ventis ut decertata residunt
 aequora, laxatisque diu tamen aura superstes 480
 inmoritur velis, passi subiere penates.

hic primum lustrare oculis cultusque virorum
 telaque magna vacat: tergo videt huius inanem
 inpexis utrimque iubis horrere leonem,
 illius in speciem, quem per Teumesia tempe 485
 Amphitryoniades fractum iuvenalibus annis
 ante Cleonaei vestitus proelia monstri.
 terribiles contra saetis ac dente recurvo
 Tydea per latos umeros ambire laborant

483 Σ 6, 722 tigrin: simili modo etiam in primo libro de
 pelle dixit: tergo ... leonem

474 per P: post ω ^{cunctis} iunctis L^o: iunctam *Baehrens* 475 Esse
 P ω : isse *Gruter*, sed esse est pro imperfecti quodammodo infinitivo

[†] quantum
 quanta \equiv (quanta ex -tu K) partitum P^cK: quan \equiv um B
 476 perithoo (ex pirethoo M¹) MLQ² μ horesten LC: orestem

^{da}
 QMf μ 477 rabiem B¹: rapidam Lfv 478 Tunc ex Hunc L^o
 mulcentem ω : -te \equiv P: -te S regem ω : rege PS 479 Tam r:
 Tam ex iam L^ov² 480 tamen P ω : tandem *Peyraredus*, sed
illud hic non minus probum quam 2, 392. 5, 181 Liv. 5, 11, 1 al.

481 Immoritur P passi \equiv B 482 oculis L 483 Telaque Q¹
 vacat s. l. add. f¹: ^avacat L^oQ¹ 484 [†]ple
[†]quo Impexis v²

485 quem f¹ 486 fracto (-o in ras.) f iuvenalibus PB¹M¹
 fK¹b¹: -ilibus B³M²LQK²Db² μ v: iuvenibus r *Turon.* annis

[†]armis [†]annis [†]us
 PBv: armis ω : annis D: armis L¹C¹ 487 vestitur P¹:
 vestitur ω fortasse recte 488 Terribilis P: -is b¹ 489 hume-
 ros P

exuviae, Calydonis honos. stupet omine tanto 490
 defixus senior, divina oracula Phoebi
 agnoscens monitusque datos vocalibus antris.
 obtutu gelida ora premit, laetusque per artus
 horror iit; sensit manifesto numine ductos
 adfore, quos nexis ambagibus augur Apollo 495
 portendi generos, vultu fallente ferarum,
 ediderat. tunc sic tendens ad sidera palmas:
 'nox, quae terrarum caelique amplexa labores
 ignea multivago transmittis sidera lapsu,
 indulgens reparare animum, dum proximus aegris 500
 infundat Titan agiles animantibus ortus,
 tu mihi perplexis quaesitam erroribus ultro
 advehis alma fidem veterisque exordia fati
 detegis: adsistas operi tuaque omina firmes.
 semper honoratam dimensis orbibus anni 505
 te domus ista colet; nigri tibi, diva, litabunt
 electa cervice greges, lustraliaque exta
 lacte novo perfusus edet Vulcanius ignis.
 salve prisca fides tripodum obscurique recessus!
 deprendi, Fortuna, deos!' sic fatus, et ambos 510
 innectens manibus tecta interioris ad aulae

493 *Serv.* Aen. 2, 559 saevus horror: quia est et bonus, ut: laetusque . . iit

490 Exubiae P ^a tinto L¹ 491 Devixus L^σ ^{f.} divino^a
 L¹ 494 sentit b 495 Adfore Pω: ac fore *Gronovius*
 nexis Pω: flexis *Baehrens* 496 falente M¹ 498 am-
 plex^a (-s) Q 499 transmitis b side^{ra} L^σ 501 giles L¹
 504 adistas P^c ^s tueque ^a f¹ omnia C: omnia M^σ v² 505 de-
 mensis *Lachmannus* 506 nigri . . . litabunt *in ras.* L¹
^{ret flexa} 507 Electa r¹ 508 vulcanus P^c: vox a B^s restituta, num idem
 fuerit, non liquet 510 fortunō L¹ 511 interioris *Schrader*:
 ulterioris (ex int-? B) Pω; cf. S, 15

progreditur. canis etiamnum altaribus ignes
 sopitum cinerem et tepidi libamina sacri
 servabant; adolere focos epulasque recentes
 instaurare iubet. dictis parere ministri 515
 certatim adcelerant; vario strepit icta tumultu
 regia: pars ostro tenues auroque sonantes
 emunire toros alteque inferre tapetas,
 pars teretis levare manu ac disponere mensas.
 ast alii tenebras et opacam vincere noctem 520
 adgressi tendunt auratis vincula lychnis.
 his labor inserto torrere exsanguia ferro
 viscera caesarum pecudum, his cumulare canistris
 perdomitam saxo Cererem. laetatur Adrastus
 obsequio fervere domum, iamque ipse superbis 525
 fulgebat stratis solioque effultus eburno.
 parte alia iuvenes siccati vulnera lymphis
 discumbunt, simul ora notis foedata tuentur
 inque vicem ignoscunt. tunc rex longaevus Acasten —
 natarum haec altrix eadem et fidissima custos 530
 lecta sacrum iustae Veneri occultare pudorem —
 imperat acciri tacitaeque inmurmurat auri.

523 *Auct. Class.* ed. Mai IX p. 97 Ceres . . pro ipso accipi-
 tur frumento. unde Statius Thebaidos: alii cumulare canistris
 perdomitam Cererem 525 *Serg.* GL IV 505,34 *de verbo fervendi*:
 utrimque enim proferebantur auctoritates, Vergilius dixit:
 fervere Leucaten, Statius: obsequio fervere domum

512 Egreditur C 513 tepidi *ex tre-* C² 516 ad-
 celebrant P¹ 517 tenues P^ω: tinctos Müller: obtentos Deiter
 1898 p. 344: ardentis Buryus 518 toros L¹: tēos B³ alteque P:
 altēsque B³: altosque (-que *add. v²*) ω 519 levare B³:
 leviare D: lavare f et μ 522 torrere *ex* -ore f¹ 523 pe-
 coudum Lμ cumulare *ex* -ure f¹ 524 Edomitum C
 526 Fulgebat *ex* Fluebat f^r 529 acasten P: acesten ω
 530 alitrix C eadem et *ex* adimet P^c 531 veneri iustae C
 532 tacitaeque . . auri Klotzius: tacitaeque . . . aure P^ω:
 taciteque . . auri Deipser 1881 p. 110: tacitoque . . ore Koest-
 linus

nec mora praeceptis, cum protinus utraque virgo
 arcano egressae thalamo: mirabile visu,
 Pallados armisonae pharetrataeque ora Dianae 535
 aequa ferunt, terrore minus. nova deinde pudori
 visa virum facies: pariter pallorque ruborque
 purpureas hausere genas, oculique verentes
 ad sanctum rediere patrem. postquam ordine mensae
 victa fames, signis perfectam auroque nitentem 540
 lasides pateram famulos ex more poposcit,
 qua Danaus libare deis seniorque Phoroneus
 adsueti. tenet haec operum caelata figuras:
 aureus anguicomam praesecto Gorgona collo
 ales habet, iamiamque vagas — ita visus — in auras 545
 exilit; illa gravis oculos languentiaque ora
 paene movet vivoque etiam pallescit in auro.
 hinc Phrygius fulvis venator tollitur alis,
 Gargara desidunt surgenti et Troia recedit,
 stant maesti comites, frustra que sonantia lassant 550
 ora canes umbramque petunt et nubila latrant.

546 Σ 6, 539 ut morientis Gorgonae expressius describeret
 vultum, ait: illa graves ... in auro

534 egress^e thalamo (-a) P^c: egressa e thalamo (e om. L v¹) ω ;
Statis egredi cum solo aut accusativo aut ablativo ponit
 536 minus P ω : minis Lachmannus; recte Σ terrore minus id
 est sine terrore no^v a(n) f¹ 537 Causa Baehrens pal-
 lor^{que} M¹ 538^h ausere B¹ b¹ Q²: ausere Turon.: tinxere C
 539 s^c antum B¹ redire f¹: redire b 540 Ficta C
 542 daneus L libere^a L¹ pharoneus^o Q¹ 543 figuram C
 544 Aureus P ω : Perseus Bentleius angui
 praesecto ex praefecto fb 545 om. P¹, add. P^c abet B
 vagas r¹ s. l.: om. Turon.: vagus f ita visus P ω : gavisus D
 aur^{as} (e) f 547 Pone L f μ : Pone ex Pene M^o, dein resti-
 tutum Pene M^o: Paene^o Q¹ 548 phrygius B³: phrygius b:
 f
 pyrgius Q² 549 recessit v

hanc undante mero fundens vocat ordine cunctos
 caelicolas, Phoebum ante alios, Phoebum omnis ad aram
 laude ciet comitum famulumque evincta pudica
 fronde manus, cui festa dies largoque refecti 555
 ture vaporatis lucent altaribus ignes.

‘forsitan, o iuvenes, quae sint ea sacra quibusque
 praecipuum causis Phoebi obtestemur honorem’
 rex ait, ‘exquirant animi. non inscia suasit
 relligio, magnis exercita cladibus olim 560
 plebs Argiva litant; animos advertite, pandam.

postquam caerulei sinuosa volumina monstri,
 terrigenam Pythona deus septem orbibus atris
 amplexum Delphos squamisque annosa terentem
 robor, Castaliis dum fontibus ore trisulco 565

fusus hiat nigro sitiens alimenta veneno,
 perculit, absumptis numerosa in vulnera telis,
 Cirrhaeique dedit centum per iugera campi
 vix tandem explicitum, nova deinde piacula caedis
 perquirens nostri tecta haud opulenta Crotopi 570

attigit. huic primis et pubem ineuntibus annis
 mira decore pios servabat nata penates
 intemerata toris. felix, si Delia numquam
 furta nec occultum Phoebosociasset amorem!

552 orbine Q 553 aram P: aras ω; *utrum praestet, non
 diiudico* 554 sociumque famulumque evincta b 557 ea Pω:
 haec b 560 Relli. o P^{gi} 561 Pleps BQR litant ω: litant P^r: litat r

animas L^o 563 Tetrigenam b^r phytona (vel phi-) ω
 atris Pω: artis *Baehrens* 564 Implexum C suamis Lu
 565 castaliis B 566 inficiens alimenta *Baehrens*: vitians sata
 laeta *Kochius* 1865 p. 4; sed veneno *dativus est* 567 ab-

sumptis PD: adsumptis (vel ass-) ω: ads- (vel ass-) b^bv
 568 per centum D 569 caedis Pω: caedi BMf 570 haut P
 pubem ineuntibus.

571 pubescentibus D: pubescentibus ε 572 pios *Bent-*
leius: pio Pω pena^{tes}.f 573 Delia Pω (*i. Apollinis*):
 dulcia *Müller*: devia *Baehrens*

namque ut passa deum Nemeaei ad fluminis undam, 575
 bis quinos plena cum fronte resumeret orbes
 Cynthia, sidereum Latonae feta nepotem
 edidit; ac poenae metuens — neque enim ille coactis
 donasset thalamis veniam pater — avia rura
 eligit ac natum saepta inter ovilia furtim 580
 montivago pecoris custodi mandat alendum.
 non tibi digna, puer, generis cunabula tanti
 gramineos dedit herba toros et vimine querno
 texta domus; clausa arbutei sub cortice libri
 membra tepent, suadetque leves cava fistula somnos, 585
 et pecori commune solum. sed fata nec illum
 concessere larem; viridi nam caespite terrae
 proiectum temere et patulo caelum ore trahentem
 dira canum rabies, morsu depasta cruento,
 dissicit. hic vero attonitas ut nuntius aures 590
 matris adit, pulsus ex animo genitorque pudorque
 et metus: ipsa ultro saevis plangoribus amens
 tecta replet, vacuumque ferens velamine pectus
 occurrit confessa patri; nec motus et atro

584 *Class. Auct.* ed. Mai IX p. 24 arbuteus, -a, -um .i.
 de arbutu existens: unde Statius in libro Thebaidos: arbutei
 . . . libri clausa tepent *ibid.* p. 307 sed et liber dicitur pro
 interiore arboris cortice. unde Statius Thebaidos: tepidi sub
 cortice libri

575 Iamque C Nemeaei vulgo: nemei (vel -maei; -mae f)
 Pω ad om. r Turon. 577 latonae ω: -na P 578 poenae ω:
 poena^e P^c: poenam Baehrens; cf. 6, 765. 10, 893. aliter superos
 metuens Silv. 3, 3, 79 (ne intellegatur δεισιδαιμων) coacti^s f
^{†ac} 580 et r: et Turon. ^{ovilia} olivia Q¹ 581 mandata lendum B
^{†line} 582 puer P¹ 583 et ω: sed ex set P¹ 584 Tecta f: Tecta^t M¹
 585 ^{sua} suadetque Q¹ cau^{ss}a (-s-) f 586 peccori r: pecore μ
 fata ex ficta C¹ 587 viridi (ex -dis C¹) PQbC: -dis ω
 589 moysu^r Q¹ depastu^a Q¹ 590 Dissicet P^c: Dissicit S:
 Dissicit D 592 'ultro' ipsa P¹ saevis ω: maestis P

imperat — infandum! — cupientem occumbere leto. 595
 sero memor thalami maestae solacia morti,
 Phoebe, paras monstrum infandis Acheronte sub imo
 conceptum Eumenidum thalamis, cui virginis ora
 pectoraque; aeternum stridens a vertice surgit
 et ferrugineam frontem discriminat anguis. 600
 haec tum dira lues nocturno squalida passu
 inlabi thalamis, animasque a stirpe recentis
 abripere altricum gremiis morsuque cruento
 devesci et multum patrio pinguescere luctu.
 haut tulit armorum praestans animique Coroebus 605
 seque ultro lectis iuvenum, qui robore primi
 famam posthabita faciles extendere vita,
 obtulit. illa novos ibat populata penates
 portarum in bivio — lateri duo corpora parvum
 dependent, et iam unca manus vitalibus haeret 610
 ferratique unguis tenero sub corde tepescunt —
 obvius huic, latus omne virum stipante corona,

596 *Prisc.* GL III 69, 13 (*propter sērō*) Statius in I The-
 baidos: sero ... paras. *hinc additum post Max. Victor.* GL VI
 237, 16 *in cod.* b sero brevis lecta: sero memor thalami. Statius
 600 *Class. Auct.* ed. Mai IX p. 177 discriminare dividere
 Statius: et ferrugineum . . anguis 608 *Prisc.* GL II 308, 15
 (*propter genitivum parvum*) Statius in I Thebaidos: illa ... de-
 pendent. parvum pro parvorum

596 Sera f me^mor Q¹: me^mor v² ^{†matris} morti D: mortis
Prisc. 597 infandi sacheronte B acherante b¹ 599 stridens Pω: -que rigens *Koestlinius* surgit ex -at B¹
 601 tum (*ex cum C¹*) Pω: tam ex tum M^σ nocturna Q¹
 sualida Lf¹μ 602 recentes P 603 Arripere LMfbrμv
 604 Devesci PD: Di- ω luctu[†] (-s) P: luctu D 605 Haud P
 armarum M¹ animi[†]que f: animisque D 607 postabita B 608 ibat Pω: stabat *Kochius* 1865 p. 5 poenates (-o- del. P^o) P 609 in del. *Baehrens* 610 iam unca (Xunca B³) Pω: adunca D

fit iuuenis, ferrumque ingens sub pectore duro
 condidit, atque inas animae mucrone corusco
 scrutatus latebras tandem sua monstra profundo 615
 reddit habere Iovi. iuvat ire et visere iuxta
 liuentis in morte oculos uterique nefandam
 proluiem et crasso squalentia pectora tabo,
 qua nostrae cecidere animae. stupet Inacha pubes,
 magnaue post lacrimas etiamnum gaudia pallent. 620
 hi trabibus duris, solacia vana dolori,
 proterere exanimos artus asprosque molares
 deculcare genis, nequit iram explere potestas.
 illam et nocturno circum stridore volantes
 impastae fugistis aves, rabidamque canum vim 625

622 *Serv.* Aen. 3, 152 asprosque molares pro asperos
 625 Σ 2, 520 ut Lucanus: impastae fugistis aves (*cf. Lucan.*
 6, 627)

613 Fit P: It (Id B¹: Et C) ω habere B¹: habere Q¹
 617 Libentis P^e utrique B: utrique f¹ nefandum Q¹f¹
 †sualentia
 618 sualentia f¹: liuentia L¹ 619 pubes P: plebes ω :
 †virtus †ple
 pubes D¹: pubes v²: p³bes (-u-?) μ 620 post P ω :
 †vulnera
 per *Baehrens* lacrimis L¹ etiamnunc P gaudia D

621 Hic KC μ *Turon.*: Hi^{ic} L^o 622 exanimos PLDQf
 v¹br: -mes BMK²C μ v²; in his vocabulis dubia est memoria
 librorum: nom. exanimis 5, 493. 5, 545. 7, 88. 10, 620. 12, 739.
 abl. -mi 11, 236. acc. -mem 10, 274; -mum 9, 561. 11, 176.
 nom. plur. -es 3, 114. 10, 265. 10, 655. 12, 418. acc. -is 12, 735;
 -es 8, 73. 9, 158. 9, 236 nom. semianimum 2, 83. acc. -um
 10, 477; -em 3, 187. abl. -i 8, 597. plur. nom. -es 7, 597. acc.
 -os 10, 547; -as 6, 220 (-es ω); -is *Ach.* 2, 100 unanimum
Theb. 4, 354 *Silv.* 5, 1, 176. -mi *Theb.* 8, 669. 9, 169. 10, 727
Silv. 5, 2, 155. itaque in eis quae a voce anima descendunt, ter-
 tiae declinationis formae praevalet asprosque ex asperosque

L¹f^b: asperosque μ 623 genis ex -nus C² nequid P^e
 †stridore
 624 stetere f² 625 rabidumque L¹: rapidamque μ v

oraque sicca ferunt trepidorum inhiasse luporum.
 saevior in miseros fatis ultricis ademptae
 Delius insurgit, summaque biverticis umbra
 Parnassi residens arcu crudelis iniquo
 pestifera arma iacit, camposque et celsa Cyclo- 630
 tecta superiecto nebularum incendit amictu.
 labuntur dulces animae, Mors fila Sororum
 ense metit captamque tenens fert manibus urbem.
 quaerenti, quae causa, duci, quis ab aethere laevus
 ignis et in totum regnaret Sirius annum, 635
 idem auctor Paeon rursus iubet ire cruento
 inferias monstro iuvenes, qui caede potiti.
 fortunate animi longumque in saecula digne
 promeriture diem! non tu pia degener arma
 oculis aut certae trepidas occurrere morti. 640
 comminus ora ferens Cirrhaei in limine templi
 constitit et sacras ita vocibus asperat iras:
 'non missus, Thymbraee, tuos supplexve penates
 advenio: mea me pietas et conscia virtus
 has egere vias. ego sum, qui caede subegi, 645
 Phoebe, tuum mortale nefas, quem nubibus atris
 et squalente die, nigra quem tabe sinistri
 quaeris, inique, poli. quodsi monstra effera magnis

630 *Serv.* Aen. 6, 630 ut Staius Argivorum muros ab ipsis
 (*i. Cyclopibus*) dicat esse perfectos 635 *ibid.* 3, 141 hinc est:
 et in . . . annum 638 *Prisc.* GL II 159, 2 (*dies masc.*) Staius
 in I <Thebaidos>: longumque . . diem

626 f̄erunt (-u-) f 628 insurget Bb¹ biverticis ex in- f¹
 tarce a
 umbra Dv² (*om.* v¹) 629 Parnasi P 630 Pestifere L¹
 p i a
 iacet Turon. cycloꝝum P^o 631 supertecto P^o nebulozum Q¹
 incendit Pω: intendit *Madvigius*, *Adv. II p. 153, cf. 634 sq.*
 634 quis Pω: quid *Gronovius* haethere Bb¹ 637 potati μ
 639 tu^rpia P^r (*vel* P^o): turpia ex tu pia v¹ 640 Occu^llis
 (1) P decurrere μ 642 auras C 643 tymbraeae P
 647 sualente (-tem) Lf

cara adeo superis, iacturaque vilior orbi
 mors hominum et saevo tanta inclementia caelo est, 650
 quid meruere Argi? me, me, divum optime, solum
 obiecis caput fatis praestabat. an illud,
 saeve, magis cordi, quod desolata domorum
 tecta vides, ignique datis cultoribus omnis
 luget ager? sed quid fando tua tela manusque 655
 demoror? expectant matres, supremaque fiunt
 vota mihi. satis est: merui, ne parcere velles.
 proinde move pharetras arcusque intende sonoros
 insignemque animam leto demitte; sed illum,
 pallidus Inachiis qui desuper imminet Argis, 660
 dum morior, dispelle globum.' sors aequa merentes
 respicit. ardentem tenuit reverentia caedis
 Letoiden, tristemque viro submissus honorem
 largitur vitae; nostro mala nubila caelo
 diffugiunt, at tu stupefacti a limine Phoebi 665
 exoratus abis. inde haec stata sacra quotannis
 sollemnes recolunt epulae, Phoebeaque placat
 templa novatus honos. has forte invisitis aras
 vos quae progenies? quamquam Calydonius Oeneus,
 et Parthaoniae, si dudum certus ad aures 670

649 C^au^ara (a) Q² orbi P ω : orbis (-s add. Q²; in D
 adrasa est) DQ 650 versus Sandstroemius 1878 p. 41 deleri
 vult caelo est P ω : caelo BLb ν ¹ Turon. 651 dive C solum
 om. Q 652 praestabit ex -at Sg 653 saeve Bentleius:
 Lene P ω : laeve ξ Gronovius; an illud lene? *distinxit Garro-*
dus 655 Luget ξ Heinsius: Lucet P ω et BQCb¹ μ ν ¹
 quid s. l. f¹: ex quin B³: ex quod M¹ tela P ω : iam C
 656 Demor^{or} b^r supremaque Mf matres ex -is P¹ fiunt ω :
 figunt P 659 insignique Garrodus demitte vulgo: dimitte P ω
^{†argis}
 660 imminet P arcus D 661 dispelle P (*idem interpretatur* Σ):
 depelle ω sors P ξ : fors (ex fros Q¹) ω aequam erentes B
 663 Letoiden PB¹Q¹: Latoiden (Lo- μ) ω summissus P 665 an
 ac tu? stupefactaⁱ b¹ a om. μ lumine P^c 666 abkⁱs B¹
 667 aepulas^{†ae} P¹ placeat f 668 ivistis ad Tiliobroga
 670 parthaoniae (ex porth- ν ¹: parch- Q) PLDQ μ : po- ω

clamor iit, tibi iura domus. tu pande, quis Argos
advenias, quando hae variis sermonibus horae.'

deiecit maestos extemplo Ismenius heros
in terram vultus, taciteque ad Tydea laesum
obliquare oculos; tum longa silentia movit: 675
'non super hos divum tibi sum quaerendus honores,
unde genus, quae terra mihi, quis defluat ordo
sanguinis antiqui: piget inter sacra fateri.
sed si praecipitant miserum cognoscere curae,
Cadmus origo patrum, tellus Mavortia Thebe, 680
est genetrix Iocasta mihi.' tum motus Adrastus
hospitiis — agnovit enim: — 'quid nota recondis?
scimus' ait, 'nec sic aversum fama Mycenis
volvit iter. regnum et furias oculosque pudentes
novit et Arctois si quis de solibus horret 685
quique bibit Gangen aut nigrum occasibus intrat
Oceanum, et si quos incerto litore Syrtes
destituunt. ne perge queri casusque priorum
adnumerare tibi: nostro quoque sanguine multum
erravit pietas, nec culpa nepotibus obstat. 690
tu modo dissimilis rebus mereare secundis

671 quis *ex* per **K**¹: per **C** ^{rg} agros **b** 672 hae . . horae **P**:
haec . . hora est ω 673 ^t exemplo **P**^e**f**¹: lacrimans $\nu^2\zeta$
isthmenius **P**: his menius **M** 674 laesum **P** ω : laevum *Koest-*
linius fortasse recte 675 tunc **b** μ oculis **Q**¹ 679 mise-
rantem noscere *Lachmannus* ^{†causae} curae ν^2 680 thebae **P** ω
681 Est **P** ω : Et **C**: At ν^2 ^{†est} iocast~~ae~~a (x) **b** 682 Hospitis
agnovit **P**: Hospici sagnovit **B**: Hospitiis cognovit **L** ζ quod **C**¹
noti **Q**¹ 683 adversum **b** μ ¹ 684 Solvit **M** ^{σ}
pudentes **P** ω : parentis *vel* pudendos *Lachmannus*: cruentos
Garrodus; *sed pudentes oculi sunt qui videre nolunt*
685 erret **L** ^{σ} 686 occassibus **r** *Turon.* 688 Destituunt
\omega: Di- **P** ^c gasusque **P**¹ (*vel* **P**^e): ca~~ss~~usque **f**: gemitusque **D**
^{†tuorum}
priorum ν^2 ^{†casusque}

excusare tuos. et iam temone supino
 languet Hyperboreae glacialis portitor Ursae.
 fundite vina focis, servatoremque parentum
 Letoiden votis iterumque iterumque canamus. 695

Phoebe parens, seu te Lyciae Patarea nivosis
 exercent dumeta iugis, seu rore pudico
 Castaliae flavos amor est tibi mergere crines,
 seu Troiam Thymbraeus habes, ubi fama volentem
 ingratiss Phrygios umeris subiisse molares, 700
 seu iuvat Aegaeum feriens Latonius umbra
 Cynthus et adsiduam pelago non quaerere Delon:
 tela tibi longaeque feros lentandus in hostes
 arcus, et aetherii dono cessere parentes
 aeternum florere genas, tu doctus iniquas 705
 Parcarum praenosse manus fatumque quod ultrast
 et summo placitura Iovi, quis letifer annus,
 bella quibus populis, quae mutent sceptrata cometae,
 tu Phryga submittis citharae, tu matris honori
 terrigenam Tityon Stygiis extendis harenis. 710

696 *Ps. Acro* Hor. carm. 3, 4, 64 Patara est civitas Lyciae,
 in qua maxime Apollo colitur, ut Statius: seu <t>e Lyciae
 Pat<a>re<a>... iugis

692 et iam **BDMQKC**: etiam **Pω**: sed iam ξ fortasse
 recte 693 yperboreae **M**: hiperboleae **C** ursae ex- sa **K**

695 Letoiden **PB¹Q¹D**: Lat- **B³ω** iterum iterum **C**:
 iterumque (*alterum add.* b¹) b 697 dueta **P^c** 699 tym-
 breus **P** 700 Ingratis (*quibus gratia non est habita*) **Pω**:

Instratis *Iortinus* frygios ^humeris **P** subiisse **MKν**: subiisse b¹:
 subisse **Pω** 702 non **Pω**: nunc *Kohlmannus*; sed *negatio*

ad verbum referenda 704 Arg^c **P^c** parentes **Pω**: -tis
Barthius 705 aeternum (-nae *Lachmannus*) . . genae *Lach-*
^{est}

mannus, Weber tu **Pω**: aut μ 706 ultrast *Müller*: ultrasim **P¹**:

ultra est (*ex -ro est Q¹*; est *om.* μ) ω 707 summā **L¹**: summo
ex -u f¹ qui[≡] (-s) **C**: qui **K** 708 mutant f: -ent *ex -ant b*

comettae **B¹** 709 fryga **P**: phryga b summittis **P**
 honore b μ 710 triton ⁱ**C** et^xtendis b¹ a^{re}vernis **Q¹**

te viridis Python Thebanaque mater ovantem
 horruit in pharetris, ultrix tibi torva Megaera
 ieiunum Phlegyan subter cava saxa iacentem
 aeterno premit accubitu dapibusque profanis
 instimulat, sed mixta famem fastidia vincunt: 715
 adsis, o memor hospitii, Iunoniaque arva
 dexter ames, seu te roseum Titana vocari
 gentis Achaemeniae ritu, seu praestat Osirin
 frugiferum, seu Persei sub rupibus antri
 indignata sequi torquentem cornua Mithram.' 720

713 *Serv. Aen. 6, 518 Phlegyas Apollinis sagittis ad inferos trusus. Statius: Phlegyan . . . accubitu (var. -to, -tum)*

712 ^hOrruit b¹ .^megaera P¹ 713 Ievenum B flegyan
 PB: fleian ^gM¹: fleian KC 715 famen b 716 iuⁿoniaque M¹:
 iuniaque f¹ ^{no} ayva ^rQ¹ 717 tenes B³ ^{ames}in ras. rosium Q
 718 achimoniae Q osirin ω: osirim P S r μ 719 persaei P
*Garrodus post 720 in P leguntur haec: Opus primi libri
 mirabili delectatione | peractum est. Nunc ad secundi libri |
 volumen. Non dissimili animo quam | primum accepimus con-
 vertamur | STATII POETAЕ · LIB · I · THEBAID · EXPLIC · |
 INCIPIT EIUSDEM LIBER · II ·*

P. PAPINI STATI
THEBAIDOS
LIBER II.

Interea gelidis Maia satus aliger umbris
iussa gerens magni remeat Iovis; undique pigrae
ire vetant nubes et turbidus implicat aer,
nec zephyri rapuere gradum, sed foeda silentis
aura poli. Styx inde novem circumflua campis, 5
hinc obiecta vias torrentum incendia cludunt.
pone senex trepida succedit Laius umbra
vulnere tardus adhuc; capulo nam largius illi
transabiit animam cognatis ictibus ensis
impius, et primas Furiarum pertulit iras; 10
it tamen et medica firmat vestigia virga.
tum steriles luci possessaque manibus arva
et ferrugineum nemus adstupet, ipsaque Tellus
miratur patuisse retro, nec livida tabes
invidiae functis quamquam et iam lumine cassis 15

TESTIMONIA. 2 *Serv.* Aen. 6, 554 Statius de Mercurio
ait: pigrae aurae eius impediabant volatum (*Stati versum ex-
cidisse vidit Fabricius*)

2, 3 vetatⁿ Q¹ turpidus r implicat P 4 zephyri b
5 novem ex novae C¹ campis P^ω: ripis *Bentleius* 6 clau-
dunt M^σ Q² fCb μν 7 succedit ν² 9 animam P: costas ω
(*ex Verg. Aen. 9, 432*) ictibus ignibus M^σ 11 It ex Et μ¹
12 luci ex -os ν² 15 et om. r

defuit. unus ibi ante alios, cui laeva voluntas
 semper et ad superos — hinc et gravis exitus aevi —
 insultare malis rebusque aegrescere laetis,
 'vade' ait, 'o felix, quoscumque vocaris in usus,
 seu Iovis imperio, seu maior adegit Erinys 20
 ire diem contra, seu te furiata sacerdos
 Thessalis arcano iubet emigrare sepulcro,
 heu dulcis visure polos solemque relictum
 et virides terras et puros fontibus amnes,
 tristior has iterum tamen intrature tenebras.' 25
 illos ut caeco recubans in limine sensit
 Cerberus atque omnis capitum subrexit hiatus
 — saevus et intranti populo —, iam nigra tumebat
 colla minax, iam sparsa solo turbaverat ossa,
 ni deus horrentem Lethaeo vimine mulcens 30
 ferrea tergemino domuisset lumina somno.
 est locus — Inachiae dixerunt Taenara gentes —,
 qua formidatum Maleae spumantis in auras
 it caput et nullos admittit culmine visus.
 stat sublimis apex ventosque imbresque serenus 35

17 superas^o L¹ illi^{evi} D 17 et 18 inter se transposuit

Müller 20 erignis L¹ 21 furia~~ta~~ f 26 limiteⁿ C²
 recubans (m) f 27 atque omnis (-es P) P^o: aequae omnes
 Unger 1868 p. 220: alte omnes Lachmannus: ecce omnes
 Baehrens: anguicomus Kochius 1865 p. 5. Handius Tursell.
 I p. 483 exemplis Plautinis velut Bacch. 279 dum circumspecto,
 atque ego lembum conspicio hunc locum illustrari censuit.
 quae vereor ne aliena sint. in illis enim improvisi aliquid
 enuntiato primario exprimitur. equidem secundarium enuntia-
 tum verba usque ad hiatus vel potius populo amplecti iudico

sub^b erexit C²: sup^berexit b^r: subrexit^{psit †surrexit} v² 28 om. M¹, add. mg. M¹

colla ... Nigra Mf 32 inaciae P taenara B 33 ad

P¹Q¹: ad L: in ω ; in praetuli propter v. 34 34 Id^t P^c: It ex

Et C capud fb¹ 35 serenus ω : -nos P 36 falsis^{†fessis} v²:
 summisque Prisc. 37—41 versus spurii om. in textu codicum
 P^o, in v spatium quattuor versuum relictum est. adduntur

despicit et tantum fessis insiditur astris.
 [illic exhausti posuere cubilia venti,
 fulminibusque iter est; medium cava nubila montis
 insumpsere latus, summos nec praepetis alae
 plausus adit colles, nec rauca tonitrua pulsant.] 40
 ast ubi prona dies, longos super aequora fines
 exigit atque ingens medio natat umbra profundo.
 interiore sinu frangentia litora curvat
 Taenaros, expositos non audax scandere fluctus.
 illic Aegaeo Neptunus gurgite fessos 45
 in portum deducit equos, prior haurit harenas
 ungula, postremi solvuntur in aequora pisces.
 hoc, ut fama, loco pallentis devius umbras
 trames agit nigrique Iovis vacua atria ditat
 mortibus. Arcadii perhibent si vera coloni, 50
 stridor ibi et gemitus poenarum, atroque tumultu
 fervet ager; saepe Eumenidum vocesque manusque
 in medium sonuere diem, Letique triformis
 ianitor agricolas campis auditus abegit.
 hac et tunc fusca volucer deus obsitus umbra 55

36 *Prisc.* GL II 515, 14 (*verbi sicut*) passivum Statius protulit in II Thebaidos: summisque insiditur astris. *idem* II 522, 3

mg. P^rB³Q²μ²ν²r², in *textu* ζ; cf. *Hermes* 40 (1905) p. 357. ad argumenta ibi adlata accedit quod Statius tonitrus masculino tantum utitur 38 iter est Pω: quies *Postgatus* 39 Insumpsere P^rQ²μ²: Insedere B³ν²ς summus ν² 40 pulsat B³

41 longas^o B³: -as b 43 frangentia ex flagrantia B¹:
 frangentia
 flagrantia M^σr: flagrantia Q 44 expositos Pω: -tus *Bachrens*
 †sus

audax Pω: audax ν²: ausus ζ: audens ζ scandere Pω:
 scindere *Kohlmannus*, sed cf. *Ach.* 1, 449 45 aegeon P
 46 aequos P 48 fama ex fuma C 49 ditat ω: ditant P
 50 archadii P quod qui mutant, nesciunt in fabulis Graecorum
 Arcadiam usque ad mare pertinere peribent Q 53 leti-
 que Pω: Lethesque *Friesemannus cl. Silv.* 3, 2, 112 Lethaeus
 ianitor. sed cur ianua leti (*Theb.* 3, 68. *Val. Flacc.* 4, 281) non
 ianitorem suam habeat, non video 55 om. L¹ add. L¹ *mg.*
 Haec r: Hoc (sc. loco v. 48) *Schrader* tunc PD: tum ω

exilit ad superos, infernaque nubila vultu
 discutit et vivis adflatibus ora serenat.
 inde per Arcturum mediaeque silentia Lunae
 arva super populosque meat. Sopor obvius illi
 Noctis agebat equos, trepidusque adsurgit honori 60
 numinis et recto decedit limite caeli.
 inferior volat umbra deo, praereptaque noscit
 sidera principiumque sui; iamque ardua Cirrhæ
 pollutamque suo despectat Phocida busto.
 ventum erat ad Thebas; gemuit prope limina nati 65
 Laius et notos cunctatus inire penates.
 ut vero et celsis suamet iuga nixa columnis
 vidit et infectos etiamnum sanguine currus,
 paene retro turbatus abit: nec summa Tonantis
 iussa nec Arcadiae retinent spiramina virgae. 70
 et tunc forte dies noto signata Tonantis
 fulmine, praerupti cum te, tener Euhie, partus
 transmisere patri. Tyriis ea causa colonis
 insomnem ludo certatim educere noctem
 suaserat; effusi passim per tecta, per agros, 75
 serta inter vacuosque mero crateras anhelum
 proflabant sub luce deum; tunc plurima buxus

confusa μ^2 in ras., videtur fuisse dum fusca fusca P ω : furva Lachmannus; cf. Ov. Met. 5, 286 fusca repurgato fugiebant nubila caelo

58 Unde r^r peracturum C² mediaeque P ω : mutaeque Valckenarius 60 trepidoque D: trepid²que ν^2 62 om. f¹, add. f² volat ω : meat PKC (c vers. 59) 65. 66 om. D, sed 66 suppl. D¹ mg. sup., 65 recisus est 65 ad^thebas fr

66 Latus P¹ (vel P^c) cunctatus (-tos L¹) PBLC¹r: -tur (ex-tor ν^2) ω pœnatos P 67 incipit N et celsis PBDNrb: excelsis ω fortasse recte suamet P ω : sedem et ML 68 etiamnum PDN: -nunc ω 69 Paene P ω : pone Müller abiit μ nec P ω : sed Dübner, sed particulæ paene vis ad sequentia quoque pertinet 70. 71 om. μ^1 , add. μ^2 71 noto P ω : torto Lachmannus 72 Fulmine ex Flu- f¹ praerepti Heinsius te s. l. P^c ν^2 73 Transmisere W 74 educere K (e-): educere (e- add. C²) C: ducere DN 75 Suaserat ex Saus- Q² 76 vacuasque C hanelum BbQ 77 tunc P: tum (dum μ) ω

aeraque taurinos sonitu vincentia pulsus.
 ipse etiam gaudens nemorosa per avia sanas
 impulerat matres Baccho meliore Cithaeron. 80
 qualia per Rhodopen rabido convivia coetu
 Bistones aut mediae ponunt convallibus Ossae.
 illis semianimum pecus excussaeque leonum
 ore dapes, et lacte novo domuisse furorem
 luxus: at Ogygii si quando adflavit Iacchi 85
 saevus odor, tunc saxa manu, tunc pocula pulchrum
 spargere et inmerito sociorum sanguine fuso
 instaurare diem festasque reponere mensas.
 nox ea, cum tacita volucer Cyllenius aura
 regis Echionii stratis adlapsus, ubi ingens 90
 fuderat Assyriis exstructa tapetibus alto
 membra toro. pro gnara nihil mortalia fati

80 *Class. Auct.* ed. Mai IX p. 70 Bacchus . . ponitur pro vino . . unde Statius Thebaidos: impulerat . . Cithaeron

†vincentia
 78 taurinos sonitu vincentia (ducentia N) pulsus P^o: Tyr-
 rhenos sonitus vincentia pulsu *Lachmannus* (*sed cf. Imhofius*
ad hunc locum): taurinas sonitu vincentia pelles *Bachrens* (*cl. Σ*
tympanis quae sunt ex taurina pelle, plus sonant cymbala);
conicerem Thymbraeos . . pulsus (i. citharas Apollinis sacras),
nisi iam Claudianus id quod in libris exstat, invenisse vide-
retur, cf. Stil. 3, 364 taurinaque pulsu Baccharum Bromios in-
vitant tympana remos. itaque taurinos . . pulsus accipio pulsus
in pelle taurina factos, cf. S, 343 fragor aereus 79 nemorosa
ex num- C ^{rivi} sanas D (*quod non expedio*) 80 Impulerat P:
 Innuerat ex Inpulerat W² meliore[≡] (-m) B citherom P (*cf.*
1, 334) 81 perdopen C rapido B¹Lfb^μ convivaⁱ B³: con-
 vicia K²Q² 82 *om. b, add. b¹ mg.* Bisthones P 83 Illis
ex -ic P^c: fillic sscr. P^r .sem[≡]animum f pectus M¹ 84 furo-
 rem P: cruorem ω 85 ogygii[≡] (-s) M afflavit iacchi P
 87 ⁱⁿmerito Q² 89 tatita f aura P^o: hora *Burmannus*
 91 ^tapedibus B³ alte N 92 Membra ex -o Q¹ nihil P^o:
 mihi W

corda sui! capit ille dapes, habet ille soporem.
 tunc senior quae iussus agit, neu falsa videri
 noctis imago queat, longaevi vatis opacos 95
 Tiresiae vultus vocemque et vellera nota
 induitur. mansere comae propexaque mento
 canities pallorque suus, sed falsa cucurrit
 infula per crines, glaucaeque innexus olivae
 vittarum provenit honos: dehinc tangere ramo 100
 pectora et has visus fatorum expromere voces:
 'non somni tibi tempus, iners qui nocte sub alta,
 germani secure, iaces, ingentia dudum
 acta vocant rerumque graves, ignave, paratus.
 tu veluti, magnum si iam tollentibus austris 105
 Ionium nigra iaceat sub nube, magister
 immemor armorum versantisque aequora clavi
 cunctaris. iamque ille novis — scit Fama — superbit
 conubiis viresque parat, quis regna capessat,
 quis neget, inque tua senium sibi destinat aula. 110
 dant animos socer augurio fatalis Adrastus
 dotalesque Argi, nec non in foedera vitae
 pollutus placuit fraterno sanguine Tydeus.

105 Σ 2, 193 comparationem miscet allocutioni, ut supra:
 tu veluti si . . . Ionium 111 Σ 2, 210 qui (*Laius*) ait super-
 rius: dant animos . . . dotalesque Argi

93 sui capit (capetⁱ P¹) P ω : capit tunc W^r ille
 P ω : iste D 94 i^susus b^r a^{gi}tt W² ne \equiv W 95 opacas^o Q¹
 96 Teresiae P vellere^a f¹ 99 clauceque K¹ 100 de-
 hinc P Σ : dein ω ; cf. *Ach.* 1, 370 101 exprimere W^r 102 Nunc
 (ex Non Q²) Q ξ recte distinxit O. Müller 1882 p. 17
 103 Germani ex -mina L¹ 104 Arcta C 105 si ω : se P:
 sui W² a^ustris f¹b¹ 107 Immemor P 108 scit (sit^c f¹) P ω :
 sic ξ : hoc vel it Lachmannus: ut Kochius 1865 p. 5 110 de-
 stinet^a M¹: -et f 111 sacer W 112 etⁱⁿ v¹ vitae P ω :
 culpa^ae Garrodus v. 112 in L excipit v. 139, L¹ adscr. \ddagger ;
 v. 113—138 scripti sunt a L¹ folio inserto

hinc tumor, et longus fratri promitteris exul.
 ipse deum genitor tibi me miseratus ab alto 115
 mittit: habe Thebas, caecumque cupidine regni
 ausurumque eadem germanum expelle, nec ultra
 fraternos inhiantem obitus sine fidere coeptis
 fraudibus aut Cadmo dominas inferre Mycenae.⁷

dixit, et abscedens — etenim iam pallida turbant 120
 sidera lucis equi — ramos ac vellera fronti
 deripuit, confessus avum, dirique nepotis
 incubuit stratis, iugulum mox caede patentem
 nudat et undanti perfudit vulnere somnum.
 illi rupta quies, attollit membra toroque 125
 eripitur plenus monstris, vanumque cruorem
 excutiens simul horret avum fratremque requirit.
 qualis ubi audito venantum murmure tigris
 horruit in maculas somnosque excussit inertes,
 bella cupit laxatque genas et temperat unguis, 130
 mox ruit in turmas natisque alimenta cruentis
 spirantem fert ore virum: sic excitus ira
 ductor in absentem consumit proelia fratrem.

et iam Mygdoniis elata cubilibus alto

114 timor P^v 116 habet hebas B: ^habe thebas b 117 Ausu-
 rumque eadem P^o (*i. qui eadem ausurus est, qui item te regno
 pulsurus est*): laesurumque fidem Garrodus 118 fidere coeptis
 †foedere
 (vel cep-) [†]o: fidereceptis P^c: fide receptis BL¹C¹μ¹: sidere
 †fratribus
 ceptis C² mg. 119 Fraudibus P^c haud ex aut Q² domi-
 na^s (-n-) f ^vmecenas P¹ 121 ramos ex ro- Q¹ 122 De-
 ripuit ex Dir- WC: Diripuit (ex Deru- M¹) Mμ: Diripiuit P¹
 123 Incubuit ex Incumbunt f parentem C 124 ^sun-
 danti (n-) f perfudit WNr sanguine s 126 Eripitur P:
 vanumque
 Erigitur ^o monstris plenus Wr vacuumque W: vacuumque r
 post 127 versus vacuus in f 128 tigris ^o: -es P 129 in
 maculas P ^o: in stabulis Bachrens -que s. l. L^o
 130 temperat P ^o: iam parat Bachrens, ubi iam falso
 collocatum est 131 Mox ex Nox L² 132 exitus B²fr^c
 133 consummit Wr: cum sumit D 134 mygdonis P:

inpulerat caelo gelidas Aurora tenebras, 135
rorantis excussa comas multumque sequenti
sole rubens; illi roseus per nubila seras
advertit flammas alienumque aethera tardo
Lucifer exit equo, donec pater igneus orbem
impleat atque ipsi radios vetet esse sorori, 140
cum senior Talaionides nec longa morati
Dircaeusque gradum pariterque Acheloius heros
corripuere toris. illos post verbera fessos
exceptamque hiemem cornu perfuderat omni
Somnus; at Inachio tenuis sub pectore regi 145
tracta quies, dum mente deos inceptaque versat
hospitia, et quae sint generis adscita repertis
fata movet. postquam mediis in sedibus aulae
congressi inque vicem dextras iunxere locumque,
quo serere arcanas aptum atque evolvere curas, 150
insidunt, prior his dubios compellat Adrastus:

144 Σ 6, 27 quod idem poeta superius manifestius asseruit
dicens: cornu perfuderat omni

mygloniis **W**¹ Impulerat **P**: ^{expulerat} Impulerat **Q**²: dispulerat *Lach-*
mannus vel de-: at impellere intellego impetum facere; illud non
aurorae, sed solis est aurara **Q**¹ 136 comas **B**¹ vultum-
que (hoc iam *Gifanius*) liquenti *Garrodus; sed vultus Aurorae*
a sole aversus cur potissimum rubeat, non perspicitur 137 seras
. . flammas **P**ω: flammas . . seras **N** 138 Avertit **μ**¹
139 equo[≡](-s) **C** 140 atque radios ipsi (t ac **v**^σ; ipsi *sser. et*
del. post radios v²) v vetet ex vet **W**²: ex vetat **Q**¹ 141 Tum
ex Cum **Q**² talaionides **P**ω: tala[≡]onides **B**: talaonides **M**^σ:
talaonides (tha- **D**) **LDfbv**² 142 Dircheusque **P** pariter^{quo}
L^σ achelonius f 144 cor nuper fuderat **Q**¹ 145 regi[≡]
(-n?) f 147 adsita **B**³ 148 Fa[≡]ta (c) b Congressi ex
-su **C** iunxere ex vicere **v**² 150 Quo[≡](-s) f archanas **P**:
-as ex -os **Q**¹ 151 compellat **P** adrastōs^v f¹

egregii iuvenum, quos non sine numine regnis
 invexit nox dextra meis, quibus ipse per imbres
 fulminibus mixtos intempestumque Tonantem
 has meus usque domos vestigia fecit Apollo, 155
 non equidem obscurum vobis plebique Pelasgae
 esse rear, quantis conubia nostra procorum
 turba petant studiis; geminae mihi namque, nepotum
 laeta fides, aequo pubescunt sidere natae.
 quantus honos quantusque pudor, ne credite patri, 160
 et super hesternas licuit cognoscere mensas.
 has tumidi solio et late dominantibus armis
 optavere viri — longum enumerare Pheraeos
 Oebaliosque duces — et Achaea per oppida matres
 spem generis, nec plura tuus despexerat Oeneus 165
 foedera Pisaeisque socer metuendus habenis.
 sed mihi nec Sparta genitos nec ab Elide missos
 iungere fas generos: vobis hic sanguis et aulae
 cura meae longo promittitur ordine fati.

152 iuvenum ^{ca} C² munere D 153 dextra PC: atra
 dextra (del. B³) B: dextra Q²: atra D: atra ω 154 Fulmine
 ex Flu- b¹ 155 domos ω: domus P quod Kohlmannus reti-
 nuit propter 3, 578. 5, 97. 8, 49. 9, 798. 12, 519. sed his locis ω
 domos praebet, quae forma non solum ceteris Stati et epicorum
 carminum et Silvarum locis, sed etiam ratione eius grammatica
 commendatur 156 vobis ex verbis v² plebisque P¹: plebis-
 que W 157 rear PBLN b: reor ω: rear^o r¹ 158 petant P¹:
 petat Qfb studiis M^σ 160—177 non ab ipso librario P¹,
 sed ab aequali scripti 160 honor f ne≡ (-c) L: neç v²:
 nec M: mi Bachrens, quae forma a Statio aliena; poeta ne
 crederent testi occupato, sed ipsi viderent, monuit 162 armis
 P¹QKCfbr²: arvis B¹v²: arvis D¹: arvis P^r mg. WMLSNfμ
 163 phareos P: phar(a)eos ω: phereos DN 164 Obaliosque b¹
 165 despexerat ω: di- P oeneos P: oene K¹ 166 Pisaeisve
 Lachmannus perperam 167 abelide f: abhelide Q: adbelide L¹
 168 hic Pω: hic≡ (s?) B: et Lf: sed v

di bene, quod tales stirpemque animosque venitis, 170
 ut responsa iuvent: hic durae tempore noctis
 partus honos, haec illa venit post verbera merces.⁷

audierant, fixosque oculos per mutua paulum
 ora tenent, visique inter sese ordine fandi
 cedere. sed cunctis Tydeus audentior actis 175

incipit: 'o quam te parcum in praeconia famae
 mens agitat matura tuae, quantumque ferentem
 fortunam virtute domas! cui cedat Adrastus
 imperiis? quis te solio Sicyonis avitae
 excitum infrenos componere legibus Argos 180

nesciat? atque utinam his manibus permittere gentis,
 Iuppiter aequae, velis, quas Doricus alligat intus
 Isthmos et alterno quas margine submovet infra!
 non fugeret diras lux intercisā Mycenās,
 saeva nec Eleae gement certamina valles, 185

179 Σ 4, 50 hanc autem primum Adrastus civitatem
 (i. Sicyonem) regnando possedit, ut ipse in secundo testatur
 dicens: quis te . . . Argos

170 stirpemque P^c mg. ω: stirpeque P¹K animosque
 animosque
 (annosque f¹: animo^vque K) ω: animoque P 171 iubent Q¹
 v
 ordi

tempore ω: -ra P 172 Partis f mercis P 174 sese ne P¹
 175 cunctos C¹ au^vdentior b: audacior N v 5 176 quā^vte B¹
 praecordia W r 177 agitat P ω: animat Ellisius, quo
 †quanta

verbo sic non usus est Statius quantumque Q² ferentem P ω:
 faventem Lachmannus; sed recte Müller contulit Sen. epist. 22, 4
 nec instare fortunae ferenti 178 cedat P B b C¹: cedit ω

179 sycionis P: sicyolis B³: sitiolis (nis b^r mg) b 180 Exi-
 tum B¹ componere P 182 intus P: undis ω 183 Histmos

BWMfbr submonet μ 185 v^alles B³ post 185 lacunam
 statuit Dübner. intellego: nec dira illa facinora facta essent
 nec Eumenides modo sub his modo illis regibus fuissent nec
 facta essent quae Thebano notiora sunt. Garrodius autem qui
 verba Eumenidesque . . . regibus in parenthesi collocavit, quo-
 modo locum acceperit nescio. vallis . . . aliis alias sub r. Sand-
 stroemijs 1878 p. 42. ego conieceram Eumenidesve

Eumenidesque aliis aliae sub regibus, et quae
tu potior, Thebane, queri: nos vero volentes
expositique animis.' sic interfatus et alter
subicit: 'anne aliquis soceros accedere tales
abnuat? exulibus quamquam patriaque fugatis 190
nondum laeta Venus, tamen omnis corde resedit
tristitia, adfixique animo cessere dolores.
nec minus haec laeti trahimus solacia, quam si
praecipiti convulsa noto prospectet amicam
puppis humum. iuvat ingressos felicia regni 195
omina, quod superest fati vitaeque laborum
fortuna transire tua.' nec plura morati
consurgunt, dictis impensius aggerat omne
promissum Inachus pater, auxilioque futurum
et patriis spondet reduces inducere regnis. 200
ergo alacres Argi, fuso rumore per urbem
advenisse duci generos primisque hymenaeis
egregiam Argian nec formae laude secundam
Deipylen tumida iam virginitate iugari,
gaudia mente parant; socias it Fama per urbes, 205
finitimisque agitur agris procul usque Lycaeos

203 *Prisc.* GL II 72, 19 (*propter i nominis Argia cf. ad 265*)
in eodem (*Stat. II Theb.*): egregiam Argian ... Deipylen

186 aliis aliae ω : ^v/aliae ^v/aliis **P**¹ 187 potior **P** ω : poteris
[†]potior [†]poteris
MLC (*sed fratre melior L^σ*): poteris **Q**¹: potior **K**²**v**¹ 188 sic **P** ω :
hic *Lachmannus*, hoc *simpliciter* narrat, illud orationem multo
vividiorum reddit, cf. 4, 518 189 soceros *ex* saceros **W**: *ex* socios **C**
193 Non **f** 195 iu^vat (-g-) **B**³ 196 Omnia **Pf**¹ 197 Cum
surgunt **f**¹ 198 impensius **P** 199 inachijs **Q**¹ 201 alacres
*ex-le-K*² ^vorbem **B**¹ 203 argian *Prisc.* **BLMDNCr**: argian^v **Q**:
argiam **Pfbμν** 204 Deipylen (-i- **P**¹ *in ras.*) **P** iugare **μ**
205 socias *add.* **Q**² per oras **K**¹ 206 Finitimis^{que} **Q**¹
agitatur *om.* **C** ^{us}proculque **B**³ ^oliceijs **Q**¹

Partheniosque super saltus Ephyraeaeque rura
 nec minus Ogygias eadem dea turbida Thebas
 insilit. haec totis perfundit moenia pinnis
 Labdaciumque ducem praemissae consona nocti 210
 territat; hospitia et thalamos et foedera regni
 permixtumque genus — quae tanta licentia monstro,
 quis furor est? —, iam bella canit. diffuderat Argos
 expectata dies: laeto regalia coetu
 atria complentur, species est cernere avorum 215
 comminus et vivis certantia vultibus aera.
 tantum ausae perferre manus! pater ipse bicornis
 in laevum prona nixus sedet Inachus urna;
 hunc tegit Iasiusque senex placidusque Phoroneus,
 et bellator Abas indignatusque Tonantem 220
 Acrisius nudoque ferens caput ense Coroebus,
 torvaque iam Danaï facinus meditantis imago;
 exin mille duces. foribus cum inmissa superbis
 unda fremit volgi, procerum manus omnis et alto
 quis propior de rege gradus, stant ordine primi. 225
 interior sacris calet et sonat aula tumultu

207 Parthenosque μ 208 eadem $P\omega$: itidem *Lachmannus*: vadens *Bachrens*: equidem ς *Garrodus*: tandem *Phillimorius*; sed dempta eadem voce dea languet 209 haec $P\omega$:
 et DN : haec S ; haec .. moenia *efferruntur*, quia *Thebae opponuntur ceteris oppidis*, quae non totis pennis *Fama perfudit. interpunctionem post v. 209 sustuli* perfudit B^2b : perfundit L^1
 (rumoribus implevit L^o) 211 et thalamis L^1 : et thalamos f^1
 213 est $P\omega$: et *Lachmannus* perfuderat C a^{rg}os (-gr-) b^r
 214 loeto P 215 complentur P 216 aera Q^1 217 perferre $P\omega$: proferre $v^1\varsigma$ *Bernartius* bicornis ω : -ni P
 218 inachia urna μ 219 phoroneos $BMfbr^1$: phorone K^1
 220 abans μ : aba f 221 ferens *ex* -nt Q^1 capud P^1 :
 caput *ex* cu- M^1 222 facies C imago f 223 cum $P\omega$:
 tum *Bachrens*, qua particula oratio minus illustris fit superbis *ex* -vis P^1 224 Unde Q^1 : Turba C manus *om.* B^1f^1
 225 propior $f\mu$ rege (g-) P

femineo; casta matrem cinxere corona
 Argolides, pars virginibus circum undique fusae
 foedera conciliant nova solanturque timorem.
 ibant insignes vultuque habituque verendo 230
 candida purpureum fusae super ora pudorem
 deiectaeque genas; tacite subit ille supremus
 virginitatis amor, primaeque modestia culpa
 confundit vultus; tunc ora rigantur honestis
 imbribus, et teneros lacrimae iuvere parentes. 235
 non secus ac supero pariter si cardine lapsae
 Pallas et asperior Phoebi soror, utraque telis,
 utraque torva genis flavoque in vertice nodo,
 illa suas Cyntho comites agat, haec Aracyntho;
 tunc, si fas oculis, non umquam longa tuendo 240
 expedias, cui maior honos, cui gratior, aut plus
 de Iove, mutatosque velint transumere cultus,
 et Pallas deceat pharetras et Delia cristas.
 certant laetitia superosque in vota fatigant

242 *Prisc.* GL III 247, 8 Statius in II Thebaidos: mutatosque
 velint . . . cristas' pro si velint 244 *Ps. Acro* carm. 1, 2, 26
 prece qua fatigent: instanter et impense rogent, ut Vergilius:
 divosque in vota fatigant

227 cast^a (-r-) Q matrem P Q K² C¹: matrum ω: matrem
 Σ¹ (?) sed interpretatur matrum 228 fusa f 229 solantur ex
 solvuntur B¹ 230 verendo Q¹ 231 super^rora (-i-) f
 232 supremus ω: -μα^e (-mu an -ma scribendum, librarius
 haesit; e sscr. P^r potius quam P¹, non P^c) P 233 modestia v²:
 molestia Q f C¹ r¹ 234 Confundit Q² C² ^{ora}rigantur f^r
 235 teneros lacrimae iuvere parentes P ω recte; generos l. i.
 paventes Sandstroemius 1878 p. 42: generos lacrimae et iuvere
 parentes Lachmannus 238 cono C² 239 suas ex -os Q¹
 cincto b ^aora cintho Q¹ 240 non^{ve}umquam f: nonnum-
 quam L 242 mutatosque^t lintransumere P^c 244 laeticiae μ
 superos f

Inachidae, quae cuique domus sacrique facultas. 245
 hi fibris animaque litant, hi caespite nudo,
 nec minus auditi, si mens accepta, merentur
 ture deos, fractisque obtendunt limina silvis.
 ecce metu subito — Lachesis sic dura iubebat —
 impulsae mentes, excussaque gaudia patri, 250
 et turbata dies. innuptam limine adibant
 Pallada, Monychiis cui non Argiva per urbes
 posthabita est Larissa iugis; hic more parentum
 Iasides, thalamis ubi casta adolesceret aetas,
 virgineas libare comas primosque solebant 255
 excusare toros. celsam subeuntibus arcem
 in gradibus summi delapsus culmine templi,
 Arcados Euhippi spoliū, cadit aereus orbis,
 praemissasque faces, festum nubentibus ignem,
 obruit, eque adytis simul exaudita remotis 260
 nondum ausos firmare gradum tuba terruit ingens.
 in regem conversi omnes formidine prima,
 mox audisse negant; cunctos tamen omina rerum

246 hiç P¹: hic Q 247 Ne f: Ne^c M^σQ¹ merentur P:
 meretur (mere~~etur~~ K: ^myeretur S) ω 248 -que om. N
 250 Impulsae P mentis (-is *adras.*) P patri P: patris
 vulgi (patris N) ω 251 innuptam limine Pω: inn. limite *Baehrens*:
 innupto in limine *Garrodus*: innuptum limen *Phillimorius*
 (*quid tunc Pallada?*); limine *propterea additum puto quod casti-*
tatem violaturis ipsum templum inire nefas erat 252 moni-
 chiis ex -na- L: monachiis Q ^vorbes B¹: orbes *vel orbem Mad-*
vigiis Adv. crit. II p. 154 253 om. W Postabita B est
 om. r ^slarisa B² hic (*scil. in limine*) Pω: huic *Jortinus*
 254 adholereret W: adoleverat C 256 ^{arcem}aulam D: aulam N
 257 delapsus P: -um ω 258 heuippi Pb ^ps·olium Q¹
 259 ^{nubentibus}nubibus Q¹ 260 atque μ *in ras.* (eque) ad~~ie~~^{tis} B¹
 261 tuba ex tibi W²: tu~~ba~~^u (r) f: t·ba b^r 263 omnia Q¹
 fCb: omnia Q¹ mg.

dira movent, variisque metum sermonibus augent.
 nec mirum: nam tum infaustos donante marito 265
 ornatus, Argia, geris dirumque monile
 Harmoniae. longa est series, sed nota malorum
 persequar, unde novis tam saeva potentia donis.

Lemnius haec, ut prisca fides, Mavortia longum
 furta dolens, capto postquam nil obstat amori 270
 poena nec ultrices castigavere catenae,
 Harmoniae dotale decus sub luce iugali
 struxerat. hoc, docti quamquam maiora, laborant
 Cyclopes, notique operum Telehines amica
 certatim iuvere manu; sed plurimus ipsi 275
 sudor. ibi arcano florentis igne zmaragdus
 cingit et infaustas percussus adamanta figuras
 Gorgoneosque orbes Siculaque incude relictos
 fulminis extremi cineres viridumque draconum

265 *Prisc.* GL II 72, 15 sed et Argia et Argian et Langia
 idem secundum Graecos producta paenultima i profert in
 II Thebaidos: nec mirum nam tu . . . geris 275 *Serv.* Aen.
 12, 90 deus ipse parenti fecerat: ac si diceret: non per mini-
 stros. Statius: sed plurimus ipsi sudor ibi

265 tum P ω: tu ≡ B Q N: tu *Prisc.* ε 266 argiva C movⁿ≡ile B²
 267 Harmoniae (Ar- K) PK Q¹ C² (-rmin- C¹): Harmonⁱae B¹:
 Harmonae (Ar- b) Wb: Hermionae (-ēnae L¹) LQ² fr μν sed P ω:
 se^d Q³: si f: et *Baehrens.* vulgo post v. 267 interpungunt, unde
 est
Lachmanno versus 268 otiosus visus est 269 haec ut N:
 haec
 est ut D: est ut ε: ut M: hoc ut *Schrader* 270 coepto *Hein-*
sius 272 Harmoniae PC: Harmi^o≡n≡ae B: Harmonae b¹: Her-
 minae W: Hermionae ω 273 hoc^{vn} b^r 274 operum t^aelchy-
 nes B 275 Certati^m B 276 archano florentes P
 277 Cingit ex Pingit Q² infaustis Cfv: -os L¹ figuris Cfv
 adamanta ex -te B³ 278 relectos *Heinsius* 279 drachon-
 num P: draconem N

lucentes a fronte iubas; hic flebile germen 280
 Hesperidum et dirum Phrixei velleris aurum;
 tum varias pestes raptumque interplicat atro
 Tisiphones de crine ducem, et quae pessima ceston
 vis probat; haec circum spumis lunaribus unguis
 callidus atque hilari perfundit cuncta veneno. 285
 non hoc Pasithea blandarum prima sororum,
 non Decor Idaliusque puer, sed Luctus et Irae
 et Dolor et tota pressit Discordia dextra.
 prima fides operi, Cadmum comitata iacentem
 Harmonia versis in sibila dira querellis 290
 Illyricos longo sulcavit pectore campos.
 improba mox Semele vix dona nocentia collo
 induit, et fallax intravit limina Iuno.
 teque etiam, infelix, perhibent, Iocasta, decorum
 possedisse nefas; vultus hac laude colebas, 295
 heu quibus, heu placitura toris! post longior ordo.
 tunc donis Argia nitet vilisque sororis

283 *Class. Auct.* ed. Mai IX p. 96 ceston .i. cingulum Veneris.
 unde Statius *Thebaidos*: quae .. vis probat 297 *Prisc.*
 GL II 41, 3 (ετ = ι) idem in II: tunc .. vilesque .. auro

280 Lucentesque C hic Pω: his *Koestlinius* 1876 p. 530:
 hinc *Baehrens* 281 fryxei P 282 Tum ω: Tunc PQN
^{†atro} M^o: auro LC (e v. 281) 283 Tisiphonis (Te- Mf) PBLM
 fbr caestom PS (cf. 1, 334) 284 unguis (-t) B: ungit P:
^{it} unguēt C: unguēt W spumis circum C 285 Calidus f¹:
 Pallidus C perfudit B^o: -fudit WDrb 286 hac C^o passi-
^{†non} thea PQ blandarum Q¹ 287 Nec r id aliusque C: Ida-
 liusve *Lachmannus* 288 precessit (-ce-) f 290 Harmonia Pb¹:
^{e i} Harmonia B: ^a ^{ione} Harmoniae Q: Hermiona vel -ne ω 292 Im-
 proba P semele ω: semel P 294 io casta deorum C
 295 hac ω: ac PS laude Pω: luce *Baehrens*: fraude *Garro-*
dus 296 placitura f largior D: largior N 297 Tunc P
Prisc.: tum ω vilesque B sororis ex -es L¹

ornatus sacro praeculta supervenit auro.
 viderat hoc coniunx perituri vatis et aras
 ante omnis epulasque truce[m] secreta coquebat 300
 invidiam, saevis detur si quando potiri
 cultibus, heu nihil auguriis adiuta propinquis.
 quos optat gemitus, quantas cupit impia clades!
 digna quidem, sed quid miseri decepta mariti
 arma, quid insontes nati meruere furores? 305
 postquam regales epulas et gaudia vulgi
 bissemi clusere dies, Ismenius heros
 respicere ad Thebas iamque et sua quaerere regna.
 quippe animum subit illa dies, qua, sorte benigna
 fratris, Echionia steterat privatus in aula, 310
 respiciens descisse deos trepidoque tumultu
 dilapsos comites, nudum latus omne fugamque
 fortunae. namque una soror producere tristis
 exulis ausa vias; etiam hanc in limine primo
 liquerat et magna lacrimas incluserat ira. 315
 tunc quos excedens hilaris, quis cultus iniqui
 praecipuus ducis, et profugo quos ipse notarat
 ingemuisse sibi, per noctem ac luce sub omni

313 Σ 12, 405 comes: ut ipse superius: namque una ...
 tristis ... vias

298 superveniēt (-d?) f 300 omnis P ω : ignis (at omnes
 B¹ mg.) Bb coquebat ω : -bant P 302 [†]audita adiuta Q² 303 im-
 pia[≡] (-s) b 305 nati ex -te L¹ furoris M^σ: furoris f
 306 aepulas P 307 om. M, add. M¹ mg. Bissenī ex -no Q¹
 clusere M^σ: clausere μ ^a isthmenius P: hismenius ω
^{maligna}
 309 illa P ω : ille M benigna D 311 Respicens P ω : agno-
 scens Garrodus descisse ω : descisse ex di- P¹ (ex -ci- fecit
^{abiisse}
 -ce- P^c, voluit igitur discesse i. discessisse): descisse K: abiisse C
 312 nudum ex ni- b^r 316 hilares P: hiraris B^σ quis
 P ω : quia Sandstroemius 1878 p. 43 317 et s. l. f¹

digerit; exedere animum dolor iraque demens
 et, qua non gravior mortalibus addita curis, 320
 spes, ubi longa venit. talem sub pectore nubem
 consilii volvens Dircen Cadmique negatas
 adparat ire domos. veluti dux taurus amata
 valle carens, pulsum solito quem gramine victor
 iussit ab erepta longe mugire iuvenca, 325
 cum profugo placuere tori cervixque recepto
 sanguine magna redit fractaeque in pectora quercus,
 bella cupit pastusque et capta armenta reposit
 iam pede, iam cornu melior — pavet ipse reversum
 victor, et attoniti vix agnovere magistri — 330
 non alias tacita iuvenis Teumesius iras
 mente acuit. sed fida vias arcanaque coniunx
 senserat; utque toris primo complexa iacebat
 aurorae pallore virum, 'quos, callide, motus
 quamve fugam moliris?' ait 'nil transit amantes. 335
 sentio, pervigiles acuunt suspiria questus,
 numquam in pace sopor. quotiens haec ora natare
 fletibus et magnas latrantia pectora curas
 admota deprendo manu? nil foedere rupto
 conubiisve super moveor viduaque iuventa, 340

319 Digerit *ex* De- B¹ exedere B¹ 320 curis P: cura
 ω (cura est D) 321 veni³ (-t) B tales .. nubes *ex* -lem
 .. -bem v² 322 Consilii P: -lio ω 323 a³mata B
 325 erapta μ mugire ω: mugire P^c 327 in pectora (*sc. re-*
deunt) PDNC: in pectore (*sc. sunt*) ω ^{†vires} quercus P^cr² quercus
^{†quercus}
 at vires B²: vires Q²: quercus Nb: vires ω 328 pastusque P:
 saltusque ω 329 ille L 330 alias *ex* -us f¹ tacita DN
 KC¹: tacitas B Qrbμv: tacitus LMfC²: tacite P *fortasse recte*
 331 acuit Pω: coquit *Heinsius* 333 complexa P
 335 Quamque C nihil P 337 or.^anatare P¹ 338 latran-
 tia PB¹Nbr²Σ (lactantia Σ *cod. Mon.*): iactantia ω 339 de-
 r^rpendo f¹: deprend^o Q² nihil P 340 Conubiis^{ve} Q²: Conu-
 biis^{ve} (-que *scr. in ras.* C²) C

etsi crudus amor necdum post flammea toti
 intepuere tori: tua me, properabo fateri,
 angit, amate, salus. tune incomitatus, inermis
 regna petes poterisque tuis decedere Thebis,
 si neget? atque illum sollers deprendere semper 345
 fama duces tumidum narrat raptoque superbum
 difficilemque tibi: necdum consumpserat annum.
 me quoque nunc vates, nunc exta minantia divos
 aut avium lapsus aut turbida noctis imago
 terret, et a! memini, numquam mihi falsa per umbras 350
 Iuno venit. quo tendis iter? ni conscius ardor
 ducit et ad Thebas melior socer.' hic breve tandem
 risit Echionius iuvenis tenerumque dolorem
 coniugis amplexu solatus et oscula maestis
 tempestiva genis posuit lacrimasque repressit; 355
 'solve metus animo, dabitur, mihi crede, merentum
 consiliis tranquilla dies; te fortior annis
 nondum cura decet. sciat haec Saturnius olim

356 *Prisc.* GL II 351, 15 merentum pro merentium. Statius
 in II Thebaidos: dabitur .. dies

342 proberabo **Q** 343 Angit **Pω** (*quod recte defendit
 Deipser 1881 p. 113*): tangit *Bentleius* amate **KC Schrader**:
 amata **Pω**; de **Σ** non constat: amate **MP^a**: amata **LP^b**
 344 petes (-ens **B**: -ens **S**) **ω**: petis **P** 345 deprehendere **P**:
 reprehendere *Lachmannus* 346 ducis **Q¹** raptoque **D** super-
 bim **f¹** 347 consumpserat **Pω**: consumpserit **ς** *Heinsius*, qua
 lectione orationis vis frangitur 348 vatis **Q¹** 349 lapsos **B¹**
 350 Terret et **P**: Territ^a **B³Sr**: Territ^a **ω** a^h **P^c**
 pudorem
 353 dolorem (*vox supra scr. linea deleta*) **N** 354 solatus **P**
B¹B³SLQrμv: solatur **B²MK** (*in ras.*) **DNCfb** 356 mihi **ω**:
 mi **P** merentum (-tium **B**) **Pω** *Prisc.*: medentum *Schrader*,
cf. Hermes 40 (1905) p. 345 357 dies **Pω** *Prisc.*: quies
Schrader; sed *cf. Deipser 1881 p. 113*

fata parens, oculosque polo demittere si quos
Iustitia et rectum terris defendere curat: 360
fors aderit lux illa tibi, qua moenia cernes
coniugis et geminas ibis regina per urbes.'

sic ait, et caro raptim se limine profert.
Tydea iam socium coeptis, iam pectore fido
aequantem curas — tantus post iurgia mentes 365
vinxit amor — socerumque adfatur tristis Adrastum.

fit mora consilio, cum multa moventibus una
iam potior cunctis sedit sententia, fratris
pertemptare fidem tutosque in regna precando
explorare aditus. audax ea munera Tydeus 370
sponte subit; nec non et te, fortissime gentis
Aetolum, multum lacrimis conata morari
Deipyle, sed iussa patris tutique regressus
legato iustaeque preces vicere sororis.

iamque emensus iter silvis ac litore durum, 375
qua Lernaea palus ambustaque sontibus alte
intepet hydra vadis, et qua vix carmine raro
longa sonat Nemea nondum pastoribus ausis,
qua latus Eoos Ephyres quod vergit ad euros

377 *Mico* 217 intepet ydra . . raro

359 oculoque ^sP^c demittere DN *Menkius*: dimittere P^o
si quos P^o: si qua *Bernartius* 361 adherit r ipsa Q
cernes ex -is P¹ 363 a^{it} (-g-) f raptum f: p¹ raptum v¹
366 Vinxit Bb: Iunxit Q² 367 Fit P^o: Nec M¹L^of²
367—458 in g desunt duobus foliis excisis 368 Iam MDQ¹μ:
Iam ex Nam P: Nam († hec f²) ω 369 praetemptare s *Heinsius*
tutosque C² vocando C 370 munera¹ B: munera f^r
subiit (-i-) f: subiit Lμ 372 lacrimis multum N conata est
L^o morari est N 374 sororis ex -es B¹ 376 Qua ex
Quae Q² fontibus C 377 h¹da P¹ vix ex vis b¹
378 nemea ω: nemeae P 379 quod verxit P^c: quod vertit D:
convergit *Baehrens* eo osephyres B: eoos¹ephyres (-t-) b
euros ex auros C

Sisyphique sedent portus irataque terrae 380
 curva Palaemonio secluditur unda Lechaeo.
 hinc praetervectus Nisum et te, mitis Eleusin,
 laevus abit, iamque arva gradu Teumesia et arces
 intrat Agenoreas; ibi durum Eteoclea cernit
 sublimem solio saeptumque horrentibus armis. 385
 iura ferus populo trans legem ac tempora regni
 iam fratris de parte dabat; sedet omne paratus
 in facinus queriturque fidem tam sero reposci.
 constitit in mediis — ramus manifestat olivae
 legatum — causasque viae nomenque rogatus . 390
 edidit; utque rudis fandi pronusque calori
 semper erat, iustis miscens tamen aspera coepit:
 'si tibi plana fides et dicti cura maneret
 foederis, ad fratrem completo iustius anno
 legatos hinc ire fuit teque ordine certo 395
 fortunam exuere et laetum descendere regno,
 ut vagus ille diu passusque haud digna per urbes
 ignotas pactae tandem succederet aulae.

388 *Prisc.* GL III 69, 16 idem in II: queriturque .. sero re-
 posci (*propter sērō*) 389 *Eutyck.* GL V 483, 20 manifesto,
 Statius in Thebaidos libro II: ramus .. legatum

380 Sisyphique **P** 381 lechaeo **PDN**: lic(h)eo **ω**
 382 teⁱmetis **Q**² elusin^e f² 382 abit **PB**: habet **ω**: habet **Q**²
 gradu *om.* **P sine lac.**, sed *spatio relicto inter* iamque et
 arva 384 ubi **C** 385 Sublimem *ex -en f*: -men **b fortasse**
recte cl. 12, 398 386 ferens *ex ferus B*¹: ferus **Q**²: ferens **b**
 ac **Pω**: et **Lμν** 389 ramus **PDL**: ramo **ω**: ramo **M^σN**
 nif
 mavestat **L^σ** 390 causamque **Cμ** 391 *om. b, add. b¹ mg.*
 393 Si **B** et dicti **Pω**: atque icti *Gudius*: et pacti
Postgatus; sed *cf. Verg. Aen. 11, 321. 12, 112* 394 completo **P**
 395 recto **C** 396 discedere **N**: discedere **ς**: decedere
 descendere
Deipser 1881 p. 113 397 passusque **h** **B**¹ 398 succederet
*ex -at b*¹

sed quia dulcīs amor regni blandumque potestas,
 posceris: astriferum iam velox circulus orbem 400
 torsit et amissae redierunt montibus umbrae,
 ex quo frater inops ignota per oppida tristes
 exul agit casus; et te iam tempus aperto
 sub Iove ferre dies terrenaque frigora membris
 ducere et externos submissum ambire penates. 405
 pone modum laetis; satis ostro dives et auro
 conspicuus tenuem germani pauperis annum
 risisti; moneo, regnorum gaudia temet
 dedoceas patiensque fugae mereare reverti.
 dixerat. ast illi tacito sub pectore dudum 410
 ignea corda fremunt, iacto velut aspera saxo
 comminus erigitur serpens, cui subter inanes
 longa sitis latebras totumque agitata per artus
 convocat in fauces et squamea colla venenum:
 cognita si dubiis fratris mihi iurgia signis 415
 ante forent nec clara odiorum arcana paterent,
 sufficeret vel sola fides, qua torvos et illum

406 *Serv.* Aen. 2, 22 *dives* hic cum genetivo iungit, Statius
 quod rarum est, et ablativo, ut: satis .. auro 417 Σ 2, 426
 sufficeret .. fides

399 blandumque f 400 ^{orbem} (annum) N 401 amissae f
 vallibus N 402 ignota Q 403 causas C iam s. l.
add. L^o aperto PN ζ : -tos ω 404 fere C²: ferte Q¹
 405 submissum P pœnates P¹ 406 laetis B¹ auro dives
 et ostro C 407 pauperis ex -es L^o 409 om. L, *add.* L¹ mg.
 † dediscas Dedoceas M^o: Dedoce^a b¹ 410 supectore P¹ 411 fre-
 ment P^c 413 tenebras C totumque P: -tosque ω artas L^o
 414 ^s quamea B¹: ^q suamea f¹: suamea L 417 qua (ζ) torvos
 et *Klotzius* (quod torvos et *Postgatus*): quam (qua \equiv f¹C; † qui
 sscr. f²) torvus et ω : quam servo sed P; servo *si verum esset*,
necessario adderetur ego nec intellego quomodo sola fides Eteoclis

mente gerens, ceu saepta novus iam moenia laxet
 fossor et hostiles inimicent classica turmas, 420
 praefuris. in medios si comminus orsa tulisses
 Bistonas aut refugo pallentes sole Gelonos,
 parcioreloquio et medii reverentior aequi
 inciperes. neque te furibundae crimine mentis
 arguerim: mandata refers. nunc omnia quando
 plena minis, nec sceptrafide nec pace sequestra 425
 poscitis, et propior capulo manus, haec mea regi
 Argolico, nondum aequa tuis, vice dicta reporta:
 quae sors iusta mihi, quae non indebitus annis
 sceptradicavit honos, teneo longumque tenebo.
 te penes Inachiae dotalis regia dono 430
 coniugis, et Danaae — quid enim maioribus actis
 invadeam? — cumulentur opes, felicibus Argos
 auspiciis Lernamque regas; nos horrida Dirces
 pascua et Euboicis artatas fluctibus oras,
 non indignati miserum dixisse parentem 435
 Oedipoden: tibi larga — Pelops et Tantalus auctor! —
 nobilitas, propiorque fluat de sanguine iuncto

419 *Gloss.* Horat. carm. 4, 15, 20 (Ps. Acro ed. Keller p. 386)
 Statius in secundo libro: inimicent classica turmas

sufficeret ad Polynicis odium demonstrandum illam L^σ i. Poly-
 nicem 418 mente Pω: fronte Garrodus gerens Pω: geris
 DN₅ 419 ostiles L imicent D¹ 420 Bisthonas P
 422 eloquio P: alloquio ω reverentior (-r) f 423 mentes C:
 gentis DN 424 Arguerim ex -em L^σ nunc omnia P^e
 425 sceptrum L^σ 426 propior f 427 Arcolico f¹ aequa
 tuis Pω: aequata Barthius tuis (-us) b 428 annis ω:
 -ni P 429 Sceptrum L^σ longumque (-a-) B¹: aeternumque N
 431 actis Pω: aulis Madvigius Adv. crit. II p. 154 432 In-
 videam (-deas D²) ω: -diam P argos ex -us P¹ 434 om. L,
 add. L¹ mg. et euboicis in lac. scr. P^e horas BLb¹ in-
 dignanti C -ti mi- in lac. scr. P^e 436 tibi in lac. scr. P^e
 pelops Bb et in ras. L^σ 437 propiorque Pf¹

Iuppiter. anne feret luxu consueta paterno
 hunc regina larem? nostrae cui iure sorores
 anxia pensa trahant, longo quam sordida luctu 440
 mater et ex imis auditus forte tenebris
 offendat sacer ille senex! iam pectora volgi
 adsuevere iugo: pudet heu! plebisque patrumque,
 ne totiens incerta ferant mutentque gementes
 imperia et dubio pigeat parere tyranno. 445
 non parcit populis regnum breve; respice, quantus
 horror et attoniti nostro in discrimine cives!
 hosne ego, quis certa est sub te duce poena, relinquam?
 iratus, germane, venis. fac velle: nec ipsi,
 si modo notus amor meritique est gratia, patres 450
 reddere regna sinent.' non ultra passus et orsa
 iniecit mediis sermonibus obvia: 'reddes,'
 ingeminat, 'reddes; non si te ferreus agger
 ambiat aut triplices alio tibi carmine muros
 Amphion auditus agat, nil tela nec ignes 455
 obstiterint, quin ausa luas nostrisque sub armis
 captivo moribundus humum diademate pulses.
 tu merito; ast horum miseret, quos sanguine vilis

454 Σ 1, 10 alibi Statius: aut triplices .. Amphion

439 Hunc ω: Huc P iurae P 441 imus L tenebrasⁱ Q¹
 442 sacer P₅: ^{†socer}sacer Q²N²: socer ω 444 mutantque Q
 447 et Pω: ut *Koestlinius*; sed ex quantus ἀπό κοινού quam ad
 attoniti ^{cives}pertinet vices Q¹ 448 Hos^{ne} M^σN: Hos rf certē^a Q¹
 reliquam P^c 450 Si modo Pω: Sic mihi *Lachmannus*; sed
 non apte coniunguntur mihi notus 451 magna r ^{regna} nec N:
 nec rC 452 Ingecit b (cf. 453 Inge-) 453 Ingeminaⁱ B:
 Ingeminans *alter codex Behotti, Marklandus ad Silv. 5, 5, 24*
 ager rf¹ 454—464 alia manu, sed aequali scripti in P alio
 Pω: alius *Schrader* māros^u P¹ 455 Anphion B 457 mori-
 bundis^v L¹ 458 horum ω: orum P

coniugibus natisque infanda ad proelia raptos
 proicis excidio, bone rex. o quanta Cithaeron 460
 funera sanguineusque vadis, Ismene, rotabis!
 haec pietas, haec magna fides! nec crimina gentis
 mira equidem duco: sic primus sanguinis auctor
 incestique patrum thalami; sed fallit origo:
 Oedipodis tu solus eras, haec praemia morum 465
 ac sceleris, violente, feres! nos poscimus annum;
 sed moror.' haec audax etiamnum in limine retro
 vociferans iam tunc inpulsa per agmina praeceps
 evolat. Oeneae vindex sic ille Dianae
 erectus saetis et aduncae fulmine malae, 470
 cum premeret Pelopea phalanx, saxa obvia volvens
 fractaque perfossis arbusta Acheloia ripis,
 iam Telamona solo, iam stratum Ixiona linquens
 te, Meleagre, subit: ibi demum cuspede lata
 haesit et obnixo ferrum laxavit in armo. 475
 talis adhuc trepidum linquit Calydonius heros
 concilium infrendens, ipsi ceu regna negentur,

459 raptos ω : -us P 460 Eicis ν^1 eitherō P (cf. I, 334)
 461 sanguineusque P ω : -isque μ KN: -isque DC ν rota-
 bis P ω : notabis Müller 1882 p. 18; sed cf. Philol. 61 (1902)
 p. 305 462 mentis Müller ibid. 463 Mira equidem vulgo:
 Mirequidem P^a1f²S²K²b²: Mir^aquidem B¹: Mirequidem LN: Mira
 quidem ω sic P ω : si Nfr: sic ν^2 : sed C 464 Incertique Q¹
 465 Oedipodis Jortinus: -des P ω eras P ω : eris ξ Deipser
 1881 p. 114 haec ω : hae P 466 At ex Ac P^c ^{†refers}ferens ν^2 :
 haec praemia morum idem est
 quod praemia horum morum 467 retro ω : regis P 468 im-
 pulsa P 469 Eolat L^o 470 Fulmin^ve PB 471 volve^vC:
 volens f¹ 472 Achelogia μ 473 telōmēna Q¹ solā B¹
^{†stratum}fractum N 474 subiit f ibi ω : tibi P 475 laxavit P ω :
 lassavit Madvigius Adv. crit. II p. 154 476 linquid^t P¹:
 liquit ω calidonus ex caled- M^o 477 Consilium M^o ^{†concilium}

festinatque vias ramumque precantis olivae
 abicit. attonitae tectorum e limine summo
 aspectant matres, saevoque infanda precantur 480
 Oenidae tacitoque simul sub pectore regi.

nec piger ingenio scelerum fraudisque nefandae
 rector eget. iuvenum fidos, lectissima bello
 corpora, nunc pretio, nunc ille hortantibus ardens
 sollicitat dictis, nocturnaue proelia saevus 485
 instruit, et sanctum populis per saecula nomen
 legatum insidiis tacitoque invadere ferro —
 quid regnis non vile? — cupit. quas quaereret artes,
 si fratrem, Fortuna, dares! o caeca nocentum
 consilia! o semper timidum scelus! exit in unum 490
 plebs ferro iurata caput; ceu castra subire
 apparet aut celsum crebris arietibus urbis
 inclinare latus: densi sic agmine facto
 quinquaginta altis funduntur in ordine portis.
 macte animi, tantis dignus qui crederis armis! 495

495 *Pomp.* GL V 188, 13 tamen et macte virtutis in Statio:
 macte .. armis *cf. etiam* 173, 14

478 precantes^{is} L^σ 479 e limine P: ex (vel e) culmine
 (et c. Bb¹) ω: e limite ε 480 Aspectant P: Prospectant ω
 precaturⁿ Q² 481 regi *ex* -gni b 482 scelerumq. P¹
 483 electissima (e- *add.* L^σ) L 484 ille s. l. D exhort- C
 (om. ille) 485 saevis^v B¹ 487 ⁱⁿvadere (e-?) Q² 488 cupit^{putat}
 M¹r²f²: putat^{cupit} v²: putat Dε quaeret P: quireret L arces C
 491 pleps^r N: plebs *ex* -ps M¹ capud^t P^cb^r: capud L
 subite^r Q¹ 492 crebris arietibus Pω: crebri arietis ictibus
*Unger 1868 p. 261: crebris arietatibus Gruter voce nec tradita
 nec recte formata. equidem Statium necessitati paruisse credi-
 derim, cum e produceret, praesertim cum in linguis Romanicis
 accentum in e fuisse videamus; cf. parete ital. cf. etiam
 L. Müller de re metr.² p. 438 Coripp. Ioh. 2, 400* 493 latus
 Pω: caput C altis Pω: artis Müller 1882 p. 14 495 dignus.
 om. Q¹, *add.* Q² mg.

fert via per dumos propior, qua calle latenti
 praeaccelerant densaeque legunt compendia silvae.
 lecta dolis sedes: gemini procul urbe malignis
 faucibus urguntur colles, quos umbra superni
 montis et incurvis claudunt iuga frondea silvis — 500
 insidias natura loco caecamque latendi
 struxit opem — mediasque arte secat aspera rupes
 semita, quam subter campi devexaque latis
 arva iacent spatiis. contra inportuna crepido,
 Oedipodioniae domus alitis; hic fera quondam 505
 pallentis erecta genas suffusaque tabo
 lumina, concretis infando sanguine plumis
 reliquias amplexa virum semesaque nudis
 pectoribus stetit ossa premens visuque frementi
 conlustrat campos, si quis concurrere dictis 510
 hospes inexplicitis aut comminus ire viator
 audeat et dirae commercia iungere linguae;
 nec mora, quin acuens exertos protinus unguis
 liventisque manus fractosque in vulnera dentes

497 *Class. Auct.* ed. Mai IX p. 446 compendium, -ii ·i· quic-
 quid est breve et utile; unde Statius Thebaidos: relegunt ..
 silvae *cf.* p. 152

496 quo **Mf** cōlle **Q**¹: cēlle († v *sscr.* v²) v: valle **D**
 497 compendia **P** 498 dolus **C** 499 urguntur **P** quos
Pω: quas Müller, sed colles gemini a monte diversi sunt
 superni **Pω**: -ne Müller 501 Strinxit (ex Stru- **B**³) **Bf**¹
 latenti **M**¹**Q**¹: †nocendi **Q**²: latendi **D** 502 mediasque **P**:
 medias **ω** arte *om.* **Q**¹, *add.* **Q**² *mg.* asp^{er}a **P**^c 503 de-
 vexaque ex di- **Q**¹ 504 contra **Pω**: ac **C** 505 Oedipodio-
 niae **P**: -idae (-es **N**) **ω** hinc **C** condam **B**¹: quando **L**¹
 506 Pallentes **P** 507 Limina f 508 Reliquias **P** 509 fre-
 menti **P**: trementi (-tes *vel* -tis **S**) **ω**: tremendo Müller: tre-
 mentis *Lachmannus* 510 capos **L** 511 communis **P**¹
 irevator **B** 514 fractosque in vulnera (-ra **PNv**: -re **ω**) **Pω**:
 factosque in vulnera *Koestlinius* 1877 p. 282: strictosque in
 vulnera *Housmanus*. at strictos iam dentes acuere non opus est.

terribili adplausu circum hospita surgeret ora; 515
 et latuere doli, donec de rupe cruenta
 heu! simili deprensa viro, cessantibus alis,
 tristis inexpletam scopulis adfligeret alvum.
 monstrat silva nefas, horrent vicina iuveni
 gramina, damnatis avidum pecus abstinet herbis. 520
 non Dryadum placet umbra choris, non commoda sacris
 Faunorum, diraeque etiam fugere volucres
 prodigiale nemus. tacitis huc gressibus acti
 deveniunt peritura cohors, hostemque superbum
 adnixa iaculis et humi posita arma tenentes 525
 expectant densaque nemus statione coronant.
 coeperat umentis Phoebum subtexere palla
 Nox et caeruleam terris infuderat umbram.
 ille propinquabat silvis et ab aggere celso
 scuta virum galeasque videt rutilare comantis, 530
 qua laxant rami nemus adversaque sub umbra
 flammeus aeratis lunae tremor errat in armis.
 obstipuit visis, ibat tamen, horrida tantum
 spicula et inclusum capulo tenus admovet ensem,
 ac prior 'unde, viri, quidve occultatis in armis?' 535
 non humili terrore rogat. nec reddita contra

intellego dentes tanta vi impactos in cadavera, ut vulnera ipsi
ferent 515 abplausu L \equiv ora (h-) B: hora r 516 propinqua ^{cruenta} v²
 517 ^scessantibus B² al \equiv is (-t) f 518 aff \equiv igeret (-l) M:
 adfligeret QNC¹ 519 Monstra^t L^o 520 pectus L¹
 521 dryarum^d M¹: d \equiv riadum B fugiere M 523 tactisⁱ L¹
 huc ω : huic P 524 ostemque L 525 Adnixa B¹C
^{en} tentes P^o 527 ^humentis P¹ 530 galeasque ω : cristas-
 que P; *illud cum Garrodio praetuli, quamquam et cristas (9, 698)*
et galeas (9, 107) comantes Statius dixit. tamen rutilandi
verbum ad galeas magis accommodatum. nam G, 301 aliter
comparatus est 531 adversaeque f umbras f 533 Ob-
 stupuit BMf visus C 534 admonet^v M^oNQ¹f^r: admonet B
 535 om. f¹, add. f² int. lin. quodve fr¹ occultatis L
 536 reddita ω : credita P

saxum ingens, quod vix plena cervice gementes
 vertere humo murisque valent inferre iuveni, 560
 rupibus evellit; dein toto sanguine nixus
 sustinet, inmanem quaerens librare ruinam,
 qualis in adversos Lapithas erexit inanem
 magnanimus cratera Pholus. stupet obvia leto
 turba superstantem atque emissi turbine montis 565
 obruitur; simul ora virum, simul arma manusque
 fractaque commixto sederunt pectora ferro.
 quattuor hic adeo disiecti mole sub una
 congemuere, fuga tremefactum protinus agmen
 excutitur coeptis. neque enim temnenda iacebant 570
 funera: fulmineus Dorylas, quem regibus ardens
 aequabat virtus, Martisque e semine Theron
 terrigenas confisus avos, nec vertere cuiquam
 frena secundus Halys, sed tunc pedes occubat arvis,

572 *Prisc.* GL III 318, 23 Statius in II Thebaidos: Martisque .. avos (*propter transitivum* confidere) *cf. id.* GL III 329, 20 *ubi* terrigenas . avos 574 *Class. Auct.* ed. Mai IX p. 90 occubo, -as, unde Statius Thebaidos: sed tunc .. arvis

559 vix plena (bina C) P ω : vix dena *Madvigius Adv. crit.* II p. 155 560 humo ω : humum P murisque valent P ω : valeant murisque *Kootenius*: murisque queant *Baehrens*; quae coniectura praeter ingratum sonum haud displicet. tamen indicativum ferri posse ostenditur *Theb.* 10, 511

561 evellit P: avellit ω 562 immensam C querens et

qui- L σ 563 adversis M σ lapitas P 564 c^ratera P¹
 566 ora virum simul arma ω : ora virum simul ora P: arma virum simul ora ξ 568 *om.* P¹, *add.* P¹ vel P^c *mg.* disiecti ξ

Lachmannus: disiecta P: deiecti (-t^o Q¹) ω 570 enim P ω :

hec L 572 Aequabit L σ 573 confix^sus P¹ (vel P^c): confisus b^r: confessus D *idem fortasse Σ legit, cf. L. Legras, étude sur la Thèbaïde de Stace 1905 p. 311. quamquam* confisus recte interpretatur *Prisc. cl. graeco* θαροῶ ἀβροῦς 574 alis Mfb occubat ω : occupat (*ex* -bat $\mu^1\nu^1$) PC¹ $\mu\nu$

Pentheumque trahens nondum te Phaedimus aequo, 575
 Bacche, genus. quorum ut subitis exterrita fatis
 agmina turbatam vidit laxare catervam,
 quae duo sola manu gestans adclinia monti
 fixerat, intorquet iacula et fugientibus addit.
 mox in plana libens, nudo ne in pectore tela 580
 inciderent, saltu praeceps defertur et orbem,
 quem procul oppresso vidit Therone volutum,
 corripuit, tergoque et vertice tegmina nota
 saeptus et hostili propugnans pectora parma
 constitit. inde iterum densi glomerantur in unum 585
 Ogygidae firmantque gradum; trahit ocius ensem
 Bistonium Tydeus, Mavortia munera magni
 Oeneos, et partes pariter divisus in omnes
 hos obit atque illos ferroque micantia tela
 decutit; inpeditant numero seque ipsa vicissim 590
 arma premunt, nec vis conatibus ulla, sed ipsae
 in socios errare manus et corpora turba

575 *Prisc.* GL II 300, 1 (*vocabula in -eus lutine flecti*)
 Statius Thebaidos II: Pentheumque .. genus 584 *Prisc.* GL
 III 289, 1 propugno tibi et te. Statius in II Thebaidos: hostili
 .. parma

577 Bacce P turbatam .. catervam ω: -ta .. -va PSϜ
 578 monti ω: -tis P 579 Dixerat Q¹C² 580 in pectore
 PϜ: pectore ω 581 Incideret M^σ: -ret f 582 obsessō Q²:
 oppresso L 583 tegmina nota P g μ: tegmine (-nae ex -na Q²)
 nota (-ta^o Q²) Q K C: -ne noto ω 586 Ogygyde P: Ogygiae C
 thrait b ≡ensem (h-) b 587 Bistonium P 588 pariter partes D
 diffusus LNfrb μ 589 obit P ω: -init ex ibit f^t minan-
 tia ν² 590 inpeditant ω: inpediant f¹r²: impediāt P im-
 peditat numerus *Inhofius* numeros eque M: humeros seque Q²:
 numeros (-roꝝ r) seque br 591 conantibus M b

involvi prolapsa sua; manet ille ruentis
 angustus telis et inexpugnabilis obstat.
 non aliter — Geticae si fas est credere Phlegrae — 595
 armatum immensus Briareus stetit aethera contra,
 hinc Phoebi pharetras, hinc torvae Pallados anguis,
 inde Pelethroniam praefixa cuspide pinum
 Martis, at hinc lasso mutata Pyragmone temnens
 fulmina, cum toto nequiquam obsessus Olympo 600
 tot queritur cessare manus: non signior ardet
 huc illuc clipeum obiectans, seque ipse recedens
 circuit, interdum trepidis occurrit et instat
 spicula devellens, clipeo quae plurima toto
 fixa tremunt armantque virum saepe aspera passum 605
 volnera, sed nullum vitae in secreta receptum
 nec mortem sperare valet. rotat ipse furem
 Deilochum, comitemque illi iubet ire sub umbras
 Phegea sublata minitantem bella securi
 Dircaeumque Gyan et Echionium Lycophontem. 610

593 Involvi ς *Heinsius, Gronovius*: Involvit (-vi ν ; † vit
 ν^2 mg.) P ω ruentis (-es PL¹) P ω : cruentis M^o N¹ Q¹ K² C μ^2
 ν^2 f^r b²: ruentum B (-tis Σ *Bamb.*): ruentum D 594 Angustus ω :
 -tis P inexpugna~~|||||~~ (bilis) (-libus) Q¹ 595 geticae . . phlegrae
 Getica . Phlegra *Schrader* 596 aera Mf 597 ^{hinc} ac C²
 pallados P: palladis ω 598 peletoniam P: peletoniacum r
^{† pinum}
 pinnam Q² 599 adhinc P laps^so b mutata P ω :
 motata *Lachmannus* Pyragmoni *Müller. sed cf. Imhofius 1867*
p. 4, qui etiam mutata rectius quam Σ interpretatus est nova
fulmina sumpta (sc. a Iove) 600 queritur ex qui- L¹
 cessasse C obsesus L 603 occurrit PNQ: ac- ω 604 de-
 vellens P: di- ω que ex qui L^o 605 passum PN: passū~~|||~~ (-s) M¹:
 passus ω fortasse recte ita ut post virum gravius interpungatur
 606 Volnera B²: Vulnera P 607 valens *Madvigius l. l.*
p. 155: iubet Imhofius: vacat Sandstroemius 1878 p. 44
 608 Deilocum b sub ω : per P 609 sublata~~|||~~ (-m) P
 610 lycofontem P: licophontem μ : licophantem Q

iam trepidi sese quaerunt numerantque, nec idem
caedis amor, plenamque dolent rarescere turbam.

ecce Chromis Tyrii demissus origine Cadmi —
hunc utero quondam Dryope Phoenissa gravato
rapta repente choris onerisque oblita ferebat, 615
dumque trahit prensis taurum tibi cornibus, Euhan,
procidit impulsus nimiis conatibus infans —
tunc audax iaculis et capti pelle leonis
pinea nodosam quassabat robora clavam
increpitans: 'unusne, viri, tot caedibus unus 620
ibit ovans Argos? vix credet fama reverso!
heus socii, nullaene manus, nulla arma valebunt?
haec regi promissa, Cydon, haec, Lampe, dabamus?'
dum clamat, subit ore cavo Teumesia cornus,
nec prohibent fauces; atque illi voce repleta 625
intercepta natat prorupto in sanguine lingua.
stabat adhuc, donec transmissa morte per artus
labitur inmorsaque cadens obmutuit hasta.
vos quoque, Thespiadae, cur infitatus honora

623 *Serv.* Aen. 10, 325 tamen Statius in proprio (*Cydon*)
corripuit, ut: haec regi . . dabamus

611 s³ese B querunt ex quir- L^σ 612 plenamque *Klotzius*:
‡tantam
plenam P^o: tantamque ω 613 cromis Q chromistirii (ex
-te- M^o) M 614 Hunc ω: Nunc P condam r 615 hone-
risque Bb: oneris f prensis taurum PBQKCr^b: taurum prensis ω
‡nimiis
euam P (*cf.* 1, 334) 617 impulsus P magnis L¹ 619 nodo-
sam . . . clavam PN^σ: -sa . . -va ω: -sae . . -vae *Jortinus*
620 Increpitans ex -ant C ^{vnus}nius Q² 621 crede^{ret} L²: ^rcede^{vale} t f
622 heus *Müller 1882 p. 18*: Heu Pω iuvabunt Q¹
623 lape rf dabamus ex -ur L^σ 625 Nec ex Haec B²
h
proibent B illi s. l. D 626 in om. N 628 cadit N
obmutuit B: obtumuit C asta C 629 cur ex cui B in-
faciatus L

arcuerim fama? fratris moribunda levabat 630
 membra solo Periphas — nil indole clarius illa
 nec pietate fuit —, laeva marcentia colla
 sustentans dextraque latus; singultibus artum
 exhaurit thoraca dolor, nec vincla coercent
 undantem fletu galeam, cum multa gementi 635
 pone gravis curvas perfringit lancea costas.
 exit et in fratrem, cognataque pectora telo
 conserit; ille oculos etiamnum in luce natantes
 sistit et aspecta germani morte resolvit.
 at cui vita recens et adhuc in vulnere vires 640
 'hos tibi complexus, haec dent' ait 'oscula nati.'
 procubuere pares fati, miserabile votum
 mortis, et alterna clausurunt lumina dextra.

protinus idem ultro iaculo parmaque Menoeten
 proterrebat agens trepidis vestigia retro 645
 passibus urgumentem, donec defecit iniqua
 lapsus humo, pariterque manus distractus in ambas
 orat et a iugulo nitentem sustinet hastam:
 'parce per has stellis interlabentibus umbras,

637 Σ 3, 152 memor poeta superioris descriptionis. ait enim: exit .. pectora ferro traicit

630 Arcuerim K^cf^rν¹ (*in ras.*) ε: Arguerim P ω (privaverim *schol.* MLN) 631 perifas P 632 *om.* ν¹, *add.* ν² *mg.* c³la B

633 sing^hbus B artum *etiam* P 634 Exaurit P¹: Exau- Qb: vexavit Müller, *cf. Deipser 1881 p. 116* cohercent P 636 graves P perstringit rν¹ 637 Exiit et L telo Pω: ferro Σ *Theb. 3, 152: leto Naukius 1863 p. 3 cum subiectum mutari non sensisset: conserit enim auctor teli* 638 etiamnum (*adhuc sscr.* B¹N²) ω: et adhuc P (*e v. 640*): extrema *Markland ad*

Silv. 3, 5, 39: tenui iam Garrodus 640 a^dhuc (-t-) B¹

vulnera L 641 dent s. l. M¹ 643 ^{al}terna L¹ 644 ^{ar}parmaque b¹

menoeten DN: ^{me}naetem P¹: menoetum (-chum QC) ω

645 proturbabat B¹ *mg.*: Perterrebat C trepidus r 647 homo Q

in ambas iniqua M¹ 648 ^hastam C²

per superos noctemque tuam; sine, tristia Thebis 650
nuntius acta feram vulgique per ora paventis
contempto te rege canam: sic inrita nobis
tela cadant, nullique tuum penetrabile ferro
pectus, et optanti victor reveharis amico.
dixerat. ille nihil vultu mutatus 'inanis 655
perdis' ait 'lacrimas, et tu, ni fallor, iniquo
pollicitus mea colla duci: nunc arma diemque
proice; quid timidae sequeris compendia vitae?
bella manent.' simul haec, et crassum sanguine telum
iam redit; ille super dictis infensus amaris 660
prosequitur victos: 'non haec trieterica vobis
nox patrio de more venit, non orgia Cadmi
cernitis aut avidas Bacchum scelerare parentes.
nebridas et fragiles thyrsos portare putastis
inbellem ad sonitum maribusque incognita veris 665
foeda Celaenaea committere proelia buxo?
hic aliae caedes, alius furor: ite sub umbras,
o timidi paucique!' haec intonat; ast tamen illi
membra negant, lassusque ferit praecordia sanguis.
iam sublata manus cassos defertur in ictus, 670
tardatique gradus, clipeum nec sustinet umbo
mutatum spoliis, gelidus cadit imber anhelus

650 superas μ thebis *ex* theles L^{σ} 652 Contento D^r
653 ^cgadant P^1 sic \equiv (-ut) μ 655 vultu $PMLrbv$: vultum ω :
-tus D 657 duci *ex* -e B^1 diemque ω : dieque P 658 se-
queris *ex* -qui- L^{σ} : quaeris μ 659 madent r : mane *Garrodii*
^ccrassum P^1 660 infensus f^1 661 victos *ex* -us L^1 trieterica P^1 :
^atriatetica $BQfC^2r\mu$: triterica M^{σ} 663 scelerare f^1 : scelerare
(-b-) BQ 664 tyrsos P ^rpotare *ex* put- μ^1 putastis P^1 *voluit*
igitur putatis, *fortasse recte* 665 maribusque ω : mani- P
incognita *ex* -nata P^1 veris *ex* vires L^{σ} 666 celenā f^1
667 caedis P ^bsumbras P^c 670 cassos ω : -us P
672 Mutatum $P\omega$: nutantem *Lachmannus*: nutat dum *Buryus*:

pectore, tum crines ardentiaque ora cruentis
 roribus et taetra morientum asparagine manant: 675
 ut leo, qui campis longe custode fugato
 Massylas depastus oves, ubi sanguine multo
 luxuriata fames cervixque et tabe gravatae
 consedere iubae, mediis in caedibus adstat
 aeger, hians victusque cibus; nec iam amplius irae
 crudescunt: tantum vacuis ferit aera malis 680
 molliaque eiecta delambit vellera lingua.

ille etiam Thebas spoliis et sanguine plenus
 isset et attonitis sese populoque ducique
 ostentasset ovans, ni tu, Tritonia virgo,
 flagrantem multaue operis caligine plenum 685
 consilio dignata virum: 'sate gente superbi
 Oeneos, absentis cui dudum vincere Thebas
 adnuimus, iam pone modum nimiumque secundis
 parce deis: huic una fides optanda labori.
 fortuna satis usus abi.' restabat acerbis 690
 funeribus socioque gregi non sponte superstes
 Haemonides — ille haec praeviderat, omina doctus

mulctatum *Madvigius l. l. p. 156, sed de onere aucto agitur*

^{c.} .adit P¹ himber B 673 tum ω: tunc PBQDN ardentior^{aque}
 aquē P¹ cruentis ex -es L^σ 674 et taetra PQNCμν: et

teatra b¹: et a^atra B: ~~extra~~ extra (et) f: et atra M¹Sr: ac atra L: atque
 atra D: et crebra M²mg. morientium P manant ω: ma-

nent P: fumant C 676 Massulas P 677 Luxurita^a (-t) L¹
 famis P 678 Cum sedere D mediisque M astat P

679 victisque Q¹ iam om. C: s. l. Q¹: ia f 681 Mollique B

682 plenus ex -os P¹ 683 esse^{sese} L¹ 684 ni ex nu f
 687 absentes P: -tes ex -ti C² 688 Annuimus P 689 deis

ex deus C² una ω: vana P¹ optanta Q² 690 abire sta-
 bat B acerbis ω: -vis P 692 prsviderat (ex -ve- B¹) B

omnia omina B: oma^{omina} Q¹: omnia MLfbr² cf. *Plin. nat. hist.*
 18, 364 praesagia aeris

aeris et nulla deceptus ab alite — Maeon,
 nec veritus prohibere ducem, sed fata monentem
 privavere fide. vita miserandus inerti 695
 damnatur; trepido Tydeus inmitia mandat:
 'quisquis es Aonidum, quem crastina munere nostro
 manibus exemptum mediis Aurora videbit,
 haec iubeo perferre duci: cinge aggere portas,
 tela nova, fragiles aevo circum inspice muros, 700
 praecipue stipare viros densasque memento
 multiplicare acies! fumantem hunc aspice late
 ense meo campum: tales in bella venimus.'

haec ait, et meritae pulchrum tibi, Pallas, honorem
 sanguinea de strage parat, praedamque iacentem 705
 conportat gaudens ingentiaque acta recenset.
 quercus erat tenerae iam longum oblita iuventae
 aggere camporum medio, quam plurimus ambit
 frondibus incurvis et crudo robore cortex.
 huic leves galeas perfossaque vulnere crebro 710
 inserit arma ferens, huic truncos ictibus enses
 subligat et tractas membris spirantibus hastas.
 corpora tunc atque arma simul cumulata superstans
 incipit — oranti nox et iuga longa resultant —:
 'diva ferox, magni decus ingeniumque parentis, 715
 bellipotens, cui torva genis horrore decoro

716 *Prisc.* GL II 218, 19 Statius vero cassis protulit in
 II Thebaidos: bellipotens . . . decoro (-re *codd. Prisc.*) . . . Gorgon

693 Aeris P: Aeros BNKb: Heros MLDrfcμν: Heros Q²;
res difficilis ad diiudicandum, nam aeros graeca forma com-
mendatur, aeris communi usu poetarum nullo C alitae P:
 alit^{ae} B 694 moventem C: moventem Q² 695 fide^{ae} (-m)
 PBL vitae *Barthius* inerti L 697 aonium Lν munere *ex*
 -ra L^σ 699 proferre Lr: praeferre D 700 fagiles L
 aevo Pω: melius C circuminspice P: circumspice ω
 705 destra *geparat* B ^aperat Q¹ 710 galeas Q¹ 712 tractas
 P₅: fractas ω 713 cu·lata P^c 715 *om.* P¹, *add.* P^c *mg.*
 parentis *ex* -es C

cassis et asperso crudescit sanguine Gorgon,
 nec magis ardentem Mavors hastataque pugnae
 inpulerit Bellona tubas, huic adnue sacro,
 seu Pandionio nostras invisere noctes 720
 monte venis, sive Aonia devertis Itone
 laeta choris, seu tu Libyco Tritone repexas
 lota comas, qua te biuigo temone frementem
 intemeratarum volucer rapit axis equarum:
 nunc tibi fracta virum spolia informisque dicamus 725
 exuvias. at si patriis Parthaonis arvis
 inferar et reduci pateat mihi Martia Pleuron,
 aurea tunc mediis urbis tibi templa dicabo
 collibus, Ionias qua despectare procellas
 dulce sit, et flavo tollens ubi vertice pontum 730
 turbidus obiectas Achelous Echinadas exit.
 hic ego maiorum pugnas vultusque tremendos
 magnanimum effingam regum, figamque superbis
 arma tholis, quaeque ipse meo quaesita revexi
 sanguine, quaeque dabis captis, Tritonia, Thebis. 735
 centum ibi virgineis votae Calydonides aris

721 Σ 7, 330 Itonaeos: ut ipse supra: Aonia divertis Itone

719 Impulerit P: Inb- r hinc μ annue ex abnue b²

720 noctes *Postgatus*: voces caedes P¹: caedes ω 721 venis
 P: velis ω devertis Pω: divertis MLDNrb; de vertice Itone
coni. Garrodus ithone P 722 tē^v Q¹ lybico P tritona r
 mentem

723 frequentem Q¹ 724 Intemeratarum P: -orum ω

equarum ε: aquarum P: equorum ω 725 dicamus v²:
 -avi f 726 Exubias P porthaonis BM¹f¹ 727 pleurom B
 728 tunc Pω: nunc r: te μ 730 attollens Dr 731 obiectas
 ex obt- B¹: obiectans Q¹ echinidas (-che- L) BLQCf¹: -adas

ex -idas b 732 tremendas Q¹: fre-^o del. et verendos mg.
 add. Q² 733 figamque (-n-) f 734 revixi μ: revexo
Barthius 735 om. b¹, add. b² 736 calidonides ex
 caled- M¹

Actaeas tibi rite faces et ab arbore casta
 nectent purpureas niveo discrimine vittas,
 pervigilemque focus ignem longaeva sacerdos
 nutriet, arcanum numquam spretura pudorem.
 tu bellis, tu pace feres de more frequentes
 primitias operum, non indignante Diana.
 dixerat, et dulces iter instaurabat ad Argos.

740

737 ab s. l. L¹ 738 Nectent *ex* -ant L¹ 740 spretura
 P: inspectura ω 741 mor~~re~~e (t) f post 743 STATII POETE
 THEBAID LIB · II · EXPLICIT | INCIPIT EIUSDEM LIBER · III · P

P. PAPINI STATI
THEBAIDOS
LIBER III.

At non Aoniae moderator perfidus orae
 nocte sub ancipiti, quamvis uementibus astris
 longus ad auroram superet labor, otia somni
 accipit; invigilant animo scelerisque parati
 supplicium exercent curae; tum plurima versat 5
 pessimus in dubiis augur timor. 'ei mihi' clamat,
 'unde morae?' — nam prona ratus facilemque tot armis
 Tydea, nec numero virtutem animumque rependit —
 'num regio diversa viae? num missus ab Argis
 subsidio globus? an sceleris data fama per urbes 10
 finitimas? paucosne, pater Gradive, manuve
 legimus indecores? at enim fortissimus illic
 et Chromis et Dorylas et nostris turribus aequi
 Thespiadae totos raperent mihi funditus Argos.

3, 1 AD P^t ORAE P: aulae ω 2 humentibus P ad
 auroram (ex ab aurora P^c) Pω superet M^σ 4 parati B²
 (vel B³) Lachmannus 5 Supplicium b curae Pω: Dirae
 Müller cl. 1, 52 tum P: tunc ω 6 et P^{ei} 9 Num ex -ne P:
 Non D num ex nunc P: non D 11 Finitimis L^a 12 enim P:
 a L¹ 13 dorylas ω: dolyras P: dolitas μ turribus (R ex p)
 P¹: viribus Baehrens fund
 penitus v²

nec tamen ille meis, reor, inpenetrabilis armis 15
aere gerens solidoque satos adamante lacertos
venerat; heu segnes, quorum labor haeret in uno,
si conserta manus.' vario sic turbidus aestu
angitur ac sese culpat super omnia, qui non
orantem in mediis legatum coetibus ense 20
perculerit foedasque palam satiaverit iras.
iam pudet incepti, iam paenitet. ac velut ille
fluctibus Ioniis Calabriae datus arbiter alno
nec rudis undarum — portus sed linquere amicos
purior Olenii frustra gradus inpulit astri —, 25
cum fragor hiberni subitus Iovis, omnia mundi
claustra tonant multusque polos inclinat Orion,
ipse quidem malit terras pugnatque reverti,
fert ingens a puppe notus, tunc arte relicta
ingemit et caecas sequitur iam nescius undas: 30
talis Agenoreus ductor caeloque morantem
Luciferum et seros maerentibus increpat ortus.
ecce sub occiduas versae iam Noctis habenas
astrorumque obitus, ubi primum maxima Tethys
inpulit Eoo cunctantem Hyperiona ponto, 35
ima flagellatis, signum lugubre malorum,
ponderibus trepidavit humus, motusque Cithaeron
antiquas dedit ire nives; tunc visa levare

16 satos *Heinsius*: datos **P**ω: aptos *vel* artos *Unger* 1868
p. 226; *quamquam* datos *haud* scio *an* defendere liceat *cl. Thiel-*
manno, das Verbum dare im Lateinischen 1882 ademante **L**
lacertos *ex* -us **P**¹ 17 venerit *Garrodius* *perperam*, *quod*
esset οὐκ ἂν ἔλθοι, *Statio* *aptum* οὐκ ἤλθεν heret labor **μ**
18 Sic **B**^{2r} 19 super *s. l.* **P**^c 20 ensae **P**: ens³ **B**
22 ac **P**ω: aut **b** 24 linquere **L** 25 Purior *ex* Punitior **L**¹
olenei *ex* -u **P**¹ frustra *om.* **f**¹ inpulit **P** astri *ex*
-ra **f**² 27 orion (-n *add.* **P**^c) **P** *cf.* 1, 334 28 ma³lit (l) **B**:
†mallet
mallet **Q**³: mallet **MLNfbrμ** 31 agenoreas **Q**¹ ductor³
(-que?) **μ** 32 increpat *s. l.* **D** 34 thetys **P**: thetis **ω**
†in eoo
35 Impulit **P**¹ haeco **B**: in medio **L**¹: in medio **Mf** ype-
riona **P** p^onto **L**² cythaeron (-n *add.* **B**³) **B** 38 lavari **f**

culmina septenaeque iugo concurrere portae.
 et prope sunt causae: gelido remeabat Eoo 40
 iratus fatis et tristis morte negata
 Haemonides; necdum ora patent, dubiusque notari
 signa dabat magnae longe manifesta ruinae
 planctuque et gemitu; lacrimas nam protinus omnis
 fuderat. haud aliter saltu devertitur orbus 45
 pastor ab agrestum nocturna strage luporum,
 cuius erile pecus silvis inopinus abegit
 imber et hibernae ventosa cacumina lunae:
 luce patent caedes; domino perferre recentes
 ipse timet casus, haustaque informis harena 50
 questibus implet agros, stabulique silentia magni
 odit et amissos longo ciet ordine tauros.

illum congestae portarum ad limina matres
 ut solum videre — nefas! — nulla agmina circum
 magnanimosque duces, nil ausae quaerere tollunt 55
 clamorem, qualis bello supremus apertis
 urbibus, aut pelago iam descendente carina.
 ut primum invisi cupido data copia regis:
 hanc tibi de tanto donat ferus agmine Tydeus
 infelicem animam, sive haec sententia divum, 60

TESTIMONIA 52 *Class. auct.* ed. Mai IX p. 113 cieo
 dicitur provocare, unde Statius Thebaidos: odit . . tauros

39 consurgere *Schrader* 40 ^{† sunt} sint Q^l 42 notari P ω:
 negari ex nec- b² 43 dabat ω: -bant P manifesta f
 44 omnes P 45 haut P: aut B¹ divertitur L orbis C
 46 ^r agestum f¹ luparum ex -pu- f¹ 47 silvis ex suis f¹
 abegit P ω: adegit *Ellisius*; silvis abegit *intellego ad silvas*
abegit 48 lunae ω: luae P (*nempe in cod. Iuliani fuit*
 LVÆE cf. 1, 334) 52 ammissos r 54 circum ω: circa P
 55 magnanimosve *Lachmannus*, cf. *Müller ad 3, 377 Han-*
dus ad Stat. Silv. 1, 2, 160 p. 281 nil PKμν: nihil ω
 56 bello qualis D suppressus Mb 57 descendente P ω:
 desidente *Heinsius fortasse recte, sed cf. Val. Flacc. 8, 332*

seu fortuna fuit, seu, quod pudet ira fateri,
 vis invicta viri. vix credo et nuntius: omnes
 procubuere, omnes. noctis vaga lumina testor
 et socium manes et te, mala protinus ales, 65
 qua redeo, non hanc lacrimis meruisse nec astu
 crudelem veniam atque inhonoraē munera lucis.
 sed mihi iussa deum placitoque ignara moveri
 Atropos atque olim non haec data ianua leti
 eripuerē necem. iamque ut mihi prodiga vitae
 pectora et extremam nihil horrescentia mortem 70
 aspicias: bellum infandum ominibusque negatam
 movisti, funeste, aciem; dum pellere leges.
 et consanguineo gestis regnare superbus
 exule, te series orbarum excisa domorum
 planctibus adsiduis, te diro horrore volantes 75
 quinquaginta animae circum noctesque diesque
 adsilient; neque enim ipse moror.' iam moverat iras
 rex ferus, et tristes ignescunt sanguine vultus.
 inde ultro Phlegyas et non cunctator iniqui
 Labdacus — hos regni ferrum penes — ire manuque 80
 proturbare parant. sed iam nudaverat ensem
 magnanimus vates, et nunc trucidis ora tyranni,
 nunc ferrum aspectans: 'numquam tibi sanguinis huius

61 pudet P ω: rubet Gronovius; sed pudere personaliter
 haud scio an dictum sit cl. Postgatio Class. Rev. 18 (1904) p. 36

ira P^{ore} S^{ore} P^{ore} 1: ira ω: ire MDN (ex ira M¹: -e N² in ras.):
 (ira?) Q² 62 et P ω: en Baehrens 67 placitoque ω: -doque P

atque Q¹ 70 orrescentia L¹: orrescentia B 71 omnibusque B¹:
 omnibusque Lf: cunctisque NC μ² in ras. negatum C¹

73 cum sanguineo b gestis P: gliscis ω: gliscis g²

74 orborum ex -ar- B³ Q¹ 75 exsiduis Q¹ horrore P¹

volantes ω: volentes PB: volentes Q¹ 76 noctosque B

77 enim om. μ 78 ignoscunt Q² 79 Unde C fleguis P

80 Lapdacus MfCr ire (-ae μ) P ω: ore Müller iraque
 manusque f

ius erit aut magno feries inperdita Tydeo
 pectora; vado equidem exultans ereptaque fata 85
 insequor et comites feror expectatus ad umbras.
 te superis fratrique —' et iam media orsa loquentis
 abscederat plenum capulo latus; ille dolori
 pugnat et ingentem nisu duplicatus in ictum
 conruit, extremisque animae singultibus errans 90
 alternus nunc ore venit, nunc vulnere sanguis.
 excussae procerum mentes, turbataque mussant
 concilia; ast illum coniunx fidiq̄ue parentes
 servantem vultus et torvum in morte peracta,
 non longum reducem laetati, in tecta ferebant. 95
 sed ducis infandi rabidae non hactenus irae
 stare queunt; vetat igne rapi, pacemque sepulcri
 inpius ignaris nequiquam manibus arcet.

tu tamen egregius fati mentisque nec umquam —
 sic dignum est — passure situm, qui comminus ausus 100
 vadere contemptum reges, quaque ampla veniret
 libertas, sancire viam: quo carmine dignam,
 quo satis ore tuis famam virtutibus addam,
 augur amate deis? non te caelestia frustra

100 *Fragm. Bob.* GL VII 544, 16 situm oblivionem in Statio
 lectum

84 haud **D** 85 vado **M**^a fama **b**^t 86 expectatus
 (-que) **f** 87 fratrique **ω**: fatigue **P**; *quamquam in aposiopesi*
quid poeta dicturus fuerit ambigi potest, tamen fratri aptius
videtur mediōrsa **Q**^a 88 Abscederat **P**: Abstulerat **ω**
 89 duplicatus **L** in ensem **r**¹ 90 Corruit **P**: Horruit **D**
 91 Alternus *ex* -num **Q**¹ in ore **L**^σ 93 Concilium **b**
 coniūx **P**ⁿ: coniūx **Q** 96 hactenus **b**^h: actenus **BQf** 97 se-
 pulchri **P** 98 Impius **P** 99 mentisque **Pω**: meritisque **Q**

100 Sic **SK**: Si **D**: Si (Se **f**) **Pω** ^{†sic} dignum est (d. est **v**¹)
Pv: dignum **ω** Indignum **μ** ausus (-s *add.* **Q**^σ) **Q**
 101 contemptum reges **P¹M¹D¹**: contemptum regis **P¹**. *corr.*
D²M^σω: contemptu regis *Peyraredus*: contemptim regi (reges
Postgatus) *Madvigius l. l. p. 156*: contemptor regis *Müller*

edocuit lauruque sua dignatus Apollo est, 105
 et nemorum Dodona parens Cirrhaeaeque virgo
 gaudebit tacito populos suspendere Phoebos.
 nunc quoque Tartareo multum divisus Averno
 Elysias, i, carpe plagas, ubi manibus axis
 inuius Ogygiis nec sontis iniqua tyranni 110
 iussa valent; durant habitus et membra cruentis
 inviolata feris, nudoque sub axe iacentem
 et nemus et tristis volucrum reverentia servat.
 at nuptae exanimes puerique aegrique parentes
 moenibus effusi per plana, per avia, passim 115
 quisque suas avidi ad lacrimas miserabile currunt
 certamen, quos densa gradu comitantur euntes
 milia solandi studio, pars visere flagrant
 unius acta viri et tantos in nocte labores.
 fervet iter gemitu et plangoribus arva reclamant. 120
 ut vero infames scopulos silvamque nefandam

106 *Class. Auct.* ed. Mai IX p. 162 Dodona, -ae .i. Diana dea glandium, unde Statius Thebaidos: et nemorum .. parens

105 lauruque **P**: lauroque ω cf. 4, 598. 6, 366. 8, 127 (ubi lauro **P**: -ru ω) 12, 65 *Silv.* 1, 2, 227. *accusativus pluralis* laurus 7, 707. 784. 7, 351 (-rus **P**¹ ω : -ros **P**^c) *Silv.* 4, 3, 118. 5, 1, 105. 4, 8, 19 *recte Krohnius* laurus *coniecit* (lauro **M**: -ros ζ), 1, 2, 181 et 4, 2, 9 *scribere debui* laurus (-os **M**) apollo est **N**² *in ras.* post 105 *lacunam statuit Jortinus* 106 chirreaque **P**:
 cyrrea
 cytheraque **L**^o 107 gaudebit *Marklandus ad Silv.* 1, 3, 57: Aude-
 bit (Adebit **B**: ex -bat ν ²) **P** ω ^{†tacto} tacito **M**^o ^u [†]audivit tecto
Lachmannus 108 divisus ex diversus **Q**¹ 109 i om. **L**
 maximus **C** 110 ogyiis **B**¹ 111 durent **D** ζ : durantque
Müller 113 volucrum tristis f ^{†in} servet **D** ζ 114 At nuptae **Q**¹:
 at pro in ^{†devia}
 Innuptae **N** recentes f 115 avia **P****Q****D**: avia **N**: invia
 (ināna ν ¹) ω ^{via} ^spassim μ 116 Quique **Q**² ^{†resultant} ad om. **C**
 117 entes **B**¹ 118 visere \equiv flagrant **B** 120 reclamant ν ²

perventum, ceu nulla prius lamenta nec atri
 manassent imbres, sic ore miserrimus uno
 exoritur fragor, aspectuque accensa cruento
 turba furit: stat sanguineo discissus amictu 125
 Luctus atrox caesoque invitat pectore matres.
 scrutantur galeas frigentum inventaque monstrant
 corpora, prociduae super externosque suosque.
 hae pressant in tabe comas, hae lumina signant
 vulneraque alta rigant lacrimis, pars spicula dextra 130
 nequiquam parcente trahunt, pars molliter aptant
 brachia trunca loco et cervicibus ora reponunt.

at vaga per dumos vacuique in pulvere campi
 magna parens iuvenum, gemini nunc funeris, Ide
 squalentem sublata comam liventiaque ora 135
 ungue premens — nec iam infelix miserandaque, verum
 terror inest lacrimis —, per et arma et corpora passim
 canitiem inplexam dira tellure volutans
 quaerit inops natos omnique in corpore plangit.
 Thessalis haud aliter bello gavisa recenti, 140
 cui gentile nefas hominem renovare canendo,

123 miser^rimus C²: misserrimus r 125 dicissus amicto f
 127 monstratⁿ P¹ 128 ^{et oc}prociduae L^o 130 alta s. l. L^o
 rigant P₅: replent ω 131 aptat C 133 It v domos^v B¹
 134 nunc P₅: tunc ω: tunc Q² idē^{ll} P 135 lucentia M¹:
 †luc
 liventia v²: lugentia ex liventia f^r 136 Ungue (-ge P^c:
 †ungue
 Igne r) premens P^c mg. ω: Igne tremens P¹ nec Pω: †haec
 Q² mg. miserandaq. u^o erum B¹ verum^{†rus} Q¹v² 137 per
 et Pω: per^{ll} (et) L: prae N: perque MfCv² pectora M¹
 138 inplexam QKDNC: inplexam P¹r^bL^oμv²: inplexam BSMf
 volutans ex voluntas μ 140 haut P bella^o Q¹
 141 homine f renovare P^bSLCμ: revocare ω: revocare[†]v²:
 renovare^a Q¹: pro revocare Q² mg.

multifida attollens antiqua lumina cedro
 nocte subit campos versatque in sanguine functum
 vulgus et explorat manes, cui plurima busto
 inperet ad superos: animarum maesta queruntur 145
 concilia, et nigri pater indignatur Averni.

illi in secessu pariter sub rupe iacebant
 felices, quos una dies, manus abstulit una,
 pervia vulneribus media trabe pectora nexi.
 ut vidit lacrimisque oculi patuere profusis: 150
 'hosne ego complexus genetrix, haec oscula, nati,
 vestra tuor? sic vos extremo in fine ligavit
 ingenium crudele necis? quae vulnera tractem,
 quae prius ora premam? vosne illa potentia matris,
 vos uteri fortuna mei, qua tangere divos 155
 rebar et Ogygias titulis anteire parentes?
 at quanto melius dextraque in sorte iugatae,
 quis steriles thalami nulloque ululata dolore
 respexit Lucina domum! mihi quippe malorum
 causa labor; sed nec bellorum in luce patenti 160
 conspicui fatis aeternaque gentibus ausi
 quaesistis miserae vulnus memorabile matri,

151 *Eutyech.* GL V 464, 28 tueor et tuor, quod apud Statium in libro III legimus: hosne ... ligavit

142 Multifida *ex* -taf- B¹: Multifidei r 145 Imperet P
 ad ω: in P^o animarum Pω: -orum BLCr¹b¹v¹ 146 in-
 dignat^var Q¹ 150 oculi≡ (-s) P 151 ego *om.* P com-
 plexus P genetrix P 152 in *om.* Q ligavit *ex* -et B
 154 hora B premam (-a- *ex corr.*) B 155 ≡uteri (h-?) f
 156 ogygijs Q¹: ogias L 157 At ω: At P^o: ah *Mark-*
landus ad Silv. 1, 2, 31 158 ululata B¹: ululata *ex* -to b²
 dolorem r 160 nun^{nec}≡ N 161 fatis PK: fatis N: factis
 (-ti b) ω 162 vultus b²

sed mortem obscuram numerosaque funera passi,
 heu quantus furto cruor et sine laude iacetis!
 quin ego non dextras miseris complexibus ausim 165
 dividere et tanti consortia rumpere leti:
 ite diu fratres indiscretique supremis
 ignibus et caros urna confundite manes!
 nec minus interea digesta strage suorum
 hic Cthonium coniunx, hic mater Penthea clamat 170
 Astyoche, puerique rudes, tua, Phaedime, proles,
 amissum didicere patrem, Marpessaque pactum
 Phyllea, sanguineumque lavant Acamanta sorores.
 tunc ferro retegunt silvas collisque propinqui
 annosum truncant apicem, qui conscius actis 175
 noctis et inspexit gemitus; ibi grandior aevo
 ante rogos, dum quisque suo nequit igne revelli,
 concilium infaustum dictis mulcebat Aletes:
 'saepe quidem infelix varioque exercita ludo
 fatorum gens nostra fuit, Sidonius ex quo 180
 hospes in Aonios iecit sata ferrea sulcos,

163 numerosaque P: numerandaque ω funera ω: funera †vulnera
 P^c: vulnera Dς 164 Heus (-s adras.) Q iace^{ttis} (n) b
 167 subpremis B: su^{ppremis} (b) b 169 disiecta ν 170 hic
 Cthonium Klotzius: Hict(h)onium ω: Hic chthonium LSKr:
 Hic cronium P mat^{tt} M¹ penthea M: eunyea P^c: ent(h)ea
 (b- add. B³ -que e- r) ω: etenthea f: echenthea D: ethenea C:
 yantea ex entea ν²: i^aenthea (i^a Q²) Q; an Enyea? nam Argi-
 vus Enyeus (11, 50) non obest 171 Astyoche ω: Astyoches
 (-s add. P^c) PBMLb ν rudis P^c paedime B 172 marpessa-
 que P: marpissaque ω 173 Phyllex^a P¹; an Phylea? lavant
 ex lab- P¹ achamanta P 174 Tum Mfμ: Tñ ν collⁱesque
 B³: collesque P propinquosⁱ B³ 175 tra^{vn}çant M¹ 176 ubi r
 aevo ex -um f¹ 177 suo^{tt} (-s) f: suos Br reb^velli P¹
 178 alectes B 179 vanoque ν 180 fuit P^c: ruit ω: fuit fς
 181 anios^o P¹ solcos r

unde novi fetus et formidata colonis
 arva suis. sed nec veteris cum regia Cadmi
 fulmineum in cinerem monitis Iunonis iniquae
 consedit, neque funerea cum laude potitus 185
 infelix Athamas trepido de monte veniret,
 semianimem heu laeto referens clamore Learchum,
 hic gemitus Thebis, nec tempore clarius illo
 Phoenissae sonuere domus, cum lassa furorem
 vicit et ad comitum lacrimas expavit Agaue. 190
 una dies similis fato specieque malorum
 aequa fuit, qua magniloquos luit impia flatus
 Tantalus, innumeris cum circumfusa ruinis
 corpora tot raperet terra, tot quaereret ignes.
 talis erat vulgi status, et sic urbe relicta 195
 primaevique senesque et longo examine matres
 invidiam planxere deis miseroque tumultu
 bina per ingentes stipabant funera portas.
 meque ipsum memini — necdum apta laboribus aetas —
 flesse tamen gemituque meos aequasse parentes. 200

198 Σ 6, 124 de Niobes filiorum numero: amborum opi-
 niones secutus poeta diversis locis utrumque taxavit. in hoc
 loco ait: bina per ingentes ... portas 200 *Serv.* Aen. 12, 64
 genas lacrimis perfusa id est lacrimis genas perfusas habens.
 Statius: et gemitu maestos imitata parentes (*potuit Servius*
comparare 3, 681)

183 veteris (*ex* -res B¹) ω : -res P 185 nec B μ Müller,
Mus. Rhen. 18 (1863) p. 185 funera^o b¹ 187 laeto ω : lato P^c
 learc \equiv um (h) B: learcum f 190 ad *om.* f, s. l. *add.* M ^{σ}
 191 similis *ex* -es B¹ fato L ^{σ} : facto r speciemque P^c
 192 quo μ magniloquos luit ω : -locusivit P fatus μ
Baehrens: fastus *Lachmannus*; cf. 1, 321 193 circa fusa μ
 194 terra^{et} tot C² 196 senesque P: senes ω examine
ex exanimae f¹ 197 dei *vel* deum *Lachmannus* tumultu
ex -to f¹ 198 argentes Müller 199 nec N laboribus P:
 doloribus ω 200 meo⁸ B³ et gemitu maestos imitata
 parentes *Serv.*

illa tamen superi. nec quod tibi, Delia, castos
 prolapsum fontes specula temerare profana
 heu dominum insani nihil agnovere Molossi,
 deflerim magis, aut verso quod sanguine fluxit
 in subitos regina lacus: sic dura Sororum 205
 pensa dabant visumque Iovi. nunc regis iniqui
 ob noxam inmeritos patriae tot culmina cives
 exuimus, nec adhuc calcati foederis Argos
 fama subit, et iam bellorum extrema dolemus.
 quantus equis quantusque viris in pulvere crasso 210
 sudor! io quanti crudele rubebitis amnes!
 viderit haec bello viridis manus: ast ego doner
 dum licet igne meo terraque insternar avita!
 haec senior, multumque nefas Eteoclis acerbat
 crudelem infandumque vocans poenasque daturum. 215
 unde ea libertas? iuxta illi finis et aetas
 tota retro, seraeque decus velit addere morti.

haec sator astrorum iamdudum e vertice mundi
 prospectans primoque inbutas sanguine gentes
 Gradivum acciri prope iubet. ille furentes 220
 Bistonas et Geticas populatus caedibus urbes
 turbidus aetherias currus urgebat ad arces,

201 ne Q 202 Prolapsum P: Prolapsum (-u \equiv L) ad ω

temerare PB¹SKNbr¹: temerante B¹mg.Cfr² $\mu\nu$: -are^{nte} Q¹M¹ σ g^c:
 †temerare
 temerante D; *intellego: prolapsum ut fontes e specula profana
 prospiciens temeraret* 203 nihil P: non ω 204 Deflerim
 ex -am M¹: Defleyerim b¹ 205 subitos ω : -tus P 207 cul-
 mina P ω : lumina Kochius 1865 p. 6 cl. Madvigio Emend.
 Liv. p. 598 208 Exuimur Koestlinius 1877 p. 283: Extulimus
 Menkius phoederis B argos ex -tos M¹ 209 subiit Br
 211 quantum D μ quantoque cruore Wilkinsius 212 done \equiv N
 214 acerbat C ν ² (arcebat ν ¹): acervat ω : acervae P (E \sim T)
 215 Crudelemque B dat^vorum Q¹ 216 liber^tas f¹ etas
 (et- in ras. P¹) P 217 Tota P ω : Torta ς : mōta Baehrens
 decus velit P ς : velit decus ω morti (-ti add. P^c) P ω
 218 e P DN f: de B: om. ω verticem undi (undi add. P^c) P
 219 inbutas P: -tos f 220 accirique C² 221 Bisthonas P
 222 aethereas ex -ias Q²c¹ urgebat P

fulmine cristatum galeae iubar armaque in auro
 tristia, terrificis monstrorum animata figuris,
 incutiens: tonat axe polus clipeique cruenta 225
 lux rubet, et solem longè ferit aemulus orbis.
 hunc ubi Sarmaticos etiamnum efflare labores
 Iuppiter et tota perfusum pectora belli
 tempestate videt: 'talis mihi, nate, per Argos,
 talis abi, sic ense madens, hac nubilus ira. 230
 exturbent resides frenos et cuncta perosi
 te cupiant, tibi praecipites animasque manusque
 devoveant, rape cunctantes et foedera turba,
 cui dedimus, tibi fas ipsos incendere bello
 caelicolas pacemque meam. iam semina pugnae 235
 ipse dedi: remeat portans inmania Tydeus
 ausa, ducis scelus et turpis, primordia belli,
 insidias fraudesque, suis quas ultus in armis.
 adde fidem. vos o superi, meus ordine sanguis,
 ne pugnare odiis, neu me temptare precando 240
 certetis; sic Fata mihi nigraeque Sororum

223 *Serv.* Aen. 10, 275 bene hoc Statius ad ipsa arma transtulit dicens: armaque .. tristia. Σ 6, 536 ut ipse alibi: armaque .. tristia 241 *Prob.* GL IV 24, 6 haec colus secundae declinationis est .. et quartae declinationis us terminans genitivum, sicut Statius Thebaidos libro III: nigraeque ... colus. *Serv.* Aen. 8, 409 huius coli dicimus, non ut Statius: huius colus (in VI. Thebaidos: extrema ... senectae' et in quarto (i. 3, 241) nigraeque sororum iuravere colus *add. Dresd.*)

226 lⁿoge f¹ 227 ubi P ω : tibi C etiamnum ex -nunc b:
 -nunc μ 229 agros r 230 hac P: Ξ ac (h-) B: ac ω
 nubibus C 231 frenos resides C cuncta P ω : tuta *Garro-*
dus: vincla *Bentleius* 232 animasque ex -osque Q¹
 234 Cui P: Quae ω : Cui D¹ int^cendere Q¹ 236 remeart M¹
in verbo portans Garrodus non recte offendit; intellego: secum
portans 237 orsa *Baehrens* turpes ex -is M^o et sane est
accusativus, sicut cognovit Menkius; neque enim bellum turpe
est 239 superi P ω : pueri f 240 pugnare M^of² ne r¹
 praecando P 241 fama b¹

iuravere colus: manet haec ab origine mundi
 fixa dies bello, populique in proelia nati.
 quodni me veterum poenas sancire malorum
 gentibus et diros sinitis punire nepotes — 245
 arcem hanc aeternam, gentis sacraria nostrae,
 testor et Elysios, etiam mihi numina, fontes —,
 ipse manu Thebas correptaque moenia fundo
 excutiam versasque solo super Inacha tecta
 effundam turres aut stagna in caerula verram 250
 imbre superiecto, licet ipsa in turbine rerum
 Iuno suos colles templumque amplexa laboret.⁷
 dixit, et adtoniti iussis. mortalia credas
 pectora, sic cuncti vocemque animosque tenebant.
 non secus ac longa ventorum pace solutum 255
 aequor et inbelli recubant ubi litora somno,
 silvarumque comas et abacto flamine nubes
 mulcet iners aestas; tunc stagna lacusque sonori
 detumuere, tacent exusti solibus amnes.
 gaudet ovans iussis et adhuc temone calenti 260
 fervidus in laevum torsit Gradivus habenas.
 iamque iter extremum caelique abrupta tenebat,

242 horigine **B** 244 Quodni **PB**¹ *mq.* ω : Quodni **B**¹:
 Quodnisi **b** veterum **P** ω : sinitis **Q** (*e v.* 245) nisi sanctire **f**:
 sancire **Q** 245 sinitis **b**: veterum **Q** (*e v.* 244) punire
 (-e *in ras.*) **N** 246 gentis *Lachmannus* (*tamen Silv.* 5, 1, 240
quem locum contulit, procul habendus): mentis **P** ω quod
frustra cl. Silv. 2, 2, 131 *Garrodus defendit* 247 nomina **f**¹
 249 inachia **r** 250 verram **P**: vertam ω (Σ ¹ vertam,
sed interpretatur verram) 253 attoniti **P** *distinxi cum*
Garrodio 254 sic **P** ω : di *Lachmannus* cincti **B**¹:
 cuncto **r** tenebat **B**¹ 257 abacto (-ta^o **L** σ) ω : abactas **P**
 (*unde perperam Baehrens nec abactas*) flamina **L** σ : fame¹ **b**¹
 258 signa **Q**² 259 exusti **PN** ζ : ex(h)austi (-ti \equiv **B**: -tis **C**) ω
 261 lenum **C** torsit **P**: torquet ω

cum Venus ante ipsos nulla formidine gressum
 figit equos; cessere retro iamiamque rigentes
 suppliciter posuere iubas. tunc pectora summo 265
 adclinata iugo voltumque obliqua madentem
 incipit — interea dominae vestigia iuxta
 spumantem proni mandunt adamanta iugales —:
 'bella etiam in Thebas, socer o pulcherrime, bella
 ipse paras ferroque tuos abolere nepotes? 270
 nec genus Harmoniae nec te conubia caelo
 festa nec hae quicquam lacrimae, furibunde, morantur?
 criminis haec merces? hoc fama pudorque relictus,
 hoc mihi Lemniacae de te meruere catenae?
 perge libens; at non eadem Volcania nobis 275
 obsequia, et laesi servit tamen ira mariti!
 illum ego perpetuis mihi desudare caminis
 si iubeam vigilesque operi transmittere noctes,
 gaudeat ornatusque novos ipsique laboret
 arma tibi; tu — sed scopulos et aena precando 280
 flectere corda paro; solum hoc tamen anxia, solum

274 Σ 4, 59 ut ipsa Venus: hoc mihi . . . catenae
 275 *Serv. Aen.* 8, 373 Vulcanum uxorium fuisse testatur et
 ipse Vergilius . . . et Statius ubi Martem Venus adloquitur ut:
 at non eadem Vulcania . . . mariti

263 venis ^v B¹ 266 ^voltumque B: vult- P ^{qua}oblita M¹Q²:
 oblita C ^madentum P^c ^{†tem} 269 etiam Pω: eiciam μ pulcher-
 rime ω: -ma P: -ma^e S² 270 ab^{||}olere (h) r 271 armoniae
 P *fere eras.*: harmonⁱae (a) B: (h)ermionae ω 272 Pacta
Heinsius hae om. L *in ras.* 274 lemnia cae-de-te-m-uere P^c
 275 aut b¹ volcania L: volc- B¹M¹: vulc- P 276 servatⁱ Q²
 279 novus Q² 280 tu sed ω: sed PL (*sed in exemplari
 unde huius codicis glossae et scholia transcripta sunt, tu lectum
 esse, ex glossa eclipsis efficio*): sed quid MfCr²vμ² (quid
 sed μ¹) 281 pa^{||}ero (t) hoc L hoc P: om. ω ⁿaxia B

obtestor, quid me Tyrio sociare marito
 progeniem caram infaustisque dabas hymenaeis?
 dum fore praeclaros armis et vivida rebus
 pectora vipereo Tyrios de sanguine iactas 285
 demissumque Iovis serie genus. a! mea quanto
 Sithonia mallet nupsisset virgo sub Arcto
 trans Borean Thracasque tuos. indigna parumne
 pertulimus, divae Veneris quod filia longum
 reptat et Illyricas deiecat virus in herbas? 290
 nunc gentem inmeritam —' lacrimas non pertulit ultra
 Bellipotens, hastam laeva transumit et alto,
 haut mora, desiluit curru, clipeoque receptam
 laedit in amplexu dictisque ita mulcet amicis:
 'o mihi bellorum requies et sacra voluptas 295
 unaque pax animo! soli cui tanta potestas
 divorumque hominumque meis occurrere telis
 inpune et media quamvis in caede frementis
 hos adsistere equos, hunc ense avellere dextrae.
 nec mihi Sidonii genialia foedera Cadmi 300
 nec tua cara fides — ne falsa incessere gaude! —
 exciderunt: prius in patrum deus infera mergam

301 *Eutyck.* GL V 482, 30 (*de verbo incessendi*) idem libro III:
 nec tua .. gaude

282 quod f 283 c³aram (l) P ymenaeis (-mi- Q) BQ
 284 invida f 285 vipereo C: et vipereo D 286 -que
 om. P genus serie iovis C quantum N 287 virgo virgo M^σ
 288 borean P: -am ω (reboam b) tuos ex -as C parumne B
 290 inlyricas P deiecat P₅: eiecat ω 292 trans-
 sumit PQMf 293 dissiluit D^u clipe^oque (° Q²) Q receptam
 ex -um B¹Q² 294 Lae^{nit} (-dit) Q¹: lenit Müller; recte Kohl-
 mannus contulit 7, 498 sq. 297 occurrite C 298 Impune P
 †furentes †furentes
 frementes P: frementes D: furentes v² 299 avelleræ (.e Q²) Q
 dextrae P: dextra ω 300 genialia P: genitalia ω
 301 tu^a B³ ne ω: nec Pμ₅ 302 Exciderunt BQ¹K₅Σ: -rant
 MLNQ²Cfgμv: -rint ex-rant P: -rint SDb₅ mergam P: -ar ω

stagna et pallentes agar exarmatus ad umbras.
 sed nunc fatorum monitus mentemque supremi
 iussus obire patris — neque enim Vulcania tali 305
 imperio manus apta legi —, quo pectore contra
 ire Iovem dictasque parem contemnere leges,
 cui modo — pro vires! — terras caelumque fretumque
 adtremere oranti tantosque ex ordine vidi
 delituisse deos? sed ne mihi corde supremos 310
 concipe, cara, metus! quando haec mutare potestas
 nulla datur — cum iam Tyriis sub moenibus ambae
 bellabunt gentes, adero et socia arma iuvabo.
 tunc me sanguineo late defervere campo
 res super Argolicas haud sic deiecta videbis; 315
 hoc mihi ius, nec fata vetant.' sic orsus aperto
 flagrantem inmisit equos. non ocius alti
 in terras cadit ira Iovis, si quando nivalem
 Othryn et Arctoae gelidum caput institit Ossae
 armavitque in nube manum: volat ignea moles 320
 saeva dei mandata ferens, caelumque trisulca
 territat omne coma iamdudum aut ditibus agris
 signa dare aut ponto miseros involvere nautas.
 iamque remensus iter fesso Danaeia Tydeus

303 exanimatus C *Imhofius* 304 fatorum ω: fact- P
 monitis r¹ suppremi B: ^{summi}supremi (superni Q²) Q^σ 306 pecto-
 rae Q¹ 308 Qui L^σ 309 totosque N₅ 311 *post vocem*
 metus *gravius distinxit Garrodus, ita ut post datur aposio-*
pepsis sit 313 movebo C 314 me sanguineo Q
 bellantem fervere *Garrodus* 315 argolig^cas B^s ^haut B¹
 deua L¹ *unde deioca (sic) L^σ* 316 orsus Pω: rursus
Garrodus, quod ferri nequit 319 Othyrin b artoae L:
 actoeae C 320 moles L² *in ras.* 322 iamdudum aut PN:
 dudum aut (iam *inter lin. add.* Q²) BLQ¹Drbμ: dudum vel
 vel
 MfC: dudum aut ν¹ 323 involvere (-re om. L¹) L^σ
 nautes f 324 remensus PD₅: emensus ω dançia P: da-
 naia Qf: daneia LD: danacia C: dapnare ν²

arva gradu viridisque legit devexa Proshymnae 325
 terribilis visu: stant fulti pulvere crines,
 squalidus ex umeris cadit alta in vulnera sudor,
 insomnisque oculos rubor excitat, oraque retro
 solvit anhela sitis; mens altum spirat honorem
 conscia factorum. sic nota in pascua taurus 330
 bellator redit, adverso cui colla suoque
 sanguine proscissisque natant palearibus armi;
 tunc quoque lassa tumet virtus multumque superbit
 pectore despecto; vacua iacet hostis harena
 turpe gemens crudosque vetat sentire labores. 335
 talis erat; medias etiam non destitit urbes,
 quidquid et Asopon veteresque interiaceret Argos,
 inflammare odiis, multumque et ubique retexens
 legatum sese Graia de gente petendis
 isse super regnis profugi Polynicis, at inde 340
 vim, noctem, scelus, arma, dolos, ea foedera passum
 regis Echionii, fratri sua iura negari.
 prona fides populis; deus omnia credere suadet
 Armipotens, geminatque acceptos fama pavores.

utque introgressus portas — et forte verendus 345
 concilio pater ipse duces cogeat Adrastus —
 improvisus adest, iam illinc a postibus aulae
 vociferans: 'arma, arma viri, tuque optime Lernae

325 viridesque P devexa (di- BLQb¹μ) ω: diversa P
 326 Terribiles¹ P fulti *ex v-* L^σ 327 alta P: atra *Wilkinsius*
 329 Solvit P: Sorbet ω 330 fatorum Q¹: fatorum ν 331 re-
 diit P cui s. l. M¹ 332 proscissisque PQ²DN^ς: proscissi-
 que (proci¹sique K) ω parearibus f¹ armi¹ (-s) Q
 333 Tunc P ν: Tum ω tumet (m scr. P^c) P ω 334 Pectore
 despecto P ω (-tus *coni. Baehrens*): despecto pecore, at *Garro-*
dus habena C 335 labores P: dolores ω 337 asso-
 pon r: asopon¹ (in- *litura del.*) M veterosque Q 338 et
om. D 339 petentis r¹ 340 Isse PB³DN: Esse ω polli-
 cinis f 343 crederes audet P: credere saudet (suadet
 Q¹ mg.) Q 345 verendus P: -dos ω 346 concilio ν: Con-
 cilia^o Q¹ 347 iam^{que} Q²

ductor, magnanimum si quis tibi sanguis avorum,
 arma para! nusquam pietas, non gentibus aequum 350
 fas aut cura Iovis; melius legatus adissem
 Sauromatas rabidos servatoremque cruentum
 Bebrycii nemoris. nec iussa incuso pigetve
 officii: iuvat isse, iuvat, Thebasque nocentes
 explorasse manu; bello me, credite, bello, 355
 ceu turrem validam aut artam conpagibus urbem,
 delecti insidiis instructique omnibus armis
 nocte doloque viri nudum ignarumque locorum
 nequiquam clausere; iacent in sanguine mixti
 ante urbem vacuum. nunc o, nunc tempus in hostis, 360
 dum trepidi exanguesque metu, dum funera portant,
 nunc, socer, haec dum non manus excidit; ipse ego fessus
 quinquaginta illis heroum inmanibus umbris
 vulneraque ista ferens putri insiccata cruore
 protinus ire peto!' trepidi de sedibus adstant 365
 Inachidae, cunctisque prior Cadmeius heros
 adcurrit vultum deiectus et 'o ego divis
 invisus vitaeque nocens haec vulnera cerno
 integer! hosne mihi reditus, germane, parabas?
 in me haec tela mei! pro vitae foeda cupido! 370

- 349 Ductor **PD**: Auctor ω 350 aequum ω : aequam **P**
 351 aut cura ω : auctura **P**: aut iura ς *Garrodius*
 352 rabidos *Wakefieldus*: avidos **P** ω quod fortasse defendi
 potest locis velut *Sen. Herc. fur.* 838 quantus incedit populus
 per urbes ad novi ludos avidus (*i. spectandi*) theatri, ubi
 ad ... ludos ab incedit pendet 353 Bebrici **Mfr**¹ († be-
 bricii **r**²) incuso (s) **P** 354 iubat bis **P** esse **f**²:
 ipse **r** 355 meque edite **f** 356 turrem **P**: turrim ω
 357 Dilecti **r** instructique ω : str- **P** 358 dolorque **C**
 nudum
 nocte **B**¹: om. **b** locoque **f** 360 hostis ω : hostem **P**
 361 -que om. **BLr**: s. *l. add.* **Q**²**b**² 362 socer haec dum
 non **P**: dum capulo nondum ω ; excidit *i. e memoria, quod*
cum in ω non esset intellectum, mutatum est. dum capulo non-
 dum haec manus *Garrodius* 363 Quinquaginti^a **Q**¹ im-
 manibus **P** 365 astant **P** 367 Occurrit **D** *frg. Monast.*
 o ego **P**: en ego ω 368 vitaeque (e) **B** 370 mei **P**:

infelix, fratri facinus tam grande negavi.
 et nunc vestra quidem maneant in pace quieta
 moenia, nec vobis tanti sim causa tumultus
 hospes adhuc. scio — nec me adeo res dextra levavit —,
 quam durum natis, thalamo quam triste revelli, 375
 quam patria; non me ullius domus anxia culpet
 respectentve truces obliquo lumine matres.
 ibo libens certusque mori, licet optima coniunx
 †auditusque iterum revocet socer; hunc ego Thebis,
 hunc, germane, tibi iugulum et tibi, maxime Tydeu, 380
 debeo.' sic variis pertemptat pectora dictis
 obliquatque preces. commotae questibus irae
 et mixtus lacrimis caluit dolor; omnibus ultro
 non iuvenum modo, sed gelidis et inertibus aevo
 pectoribus mens una subit, viduare penates, 385
 finitimas adhibere manus, iamque ire. sed altus
 consiliis pater imperiique haut flectere molem
 inscius: 'ista quidem superis curaeque medenda
 linquite, quaeso, meae, nec te germanus inulto
 sceptrā geret, neque nos avidi promittere bellum. 390

376 *Serv.* Aen. 12, 13 Statius ubi Polynicen oblique inducit loquentem: non me ullius domus .. expectentve .. lumine nati

dabas ω; *aposiopesin agnovit Vollmer 1896 p. 28* 371 ^rfatri
 facinus P¹: facinus fratri ω grande^{ne} gavi B¹ 372 quieta P:
 serena ω 374 Hospis P^c 375 durum est L^ς revelli^{lll}
 (*quid erasum sit, non cerno; -os Meyer deletum autumat*) P
 377 Respectentve (Exp- *Serv.*) P *Serv.*: -que ω matres
^{†obvia}
 Pω: nati *Serv.* 378 optima D 379 Auditusque Pω *quod*
corruptum ego quoque arbitror; nec enim intellegi potest 'cui ante
oboedivi' propter maxime vicinum iterum. tamen quae coniecere
virī docti, nullius pretii sunt; augustusque Buryus: cunctatusque
Baehrens: adscitusque Deiter 1898 p. 343; an adiutusque scil.
 ab Argia? hoc^{vn} L^σ ego Thebis in ras. N 380 maxi^{me} B¹
 383 mixtis L 384 iuvenem B¹: nem^{um} Q¹ 387 haud ex
 aut Q² medenda ω: -entia P: -enti *Garrodius* 390 nos P:
 vos ω avidi Pω: pavidi *Baehrens (quam ad notionem pro-*

at nunc egregium tantoque in sanguine ovantem
excipite Oeniden, animosaque pectora laxet
sera quies: nobis dolor haut rationis egebit.

turbati extemplo comites et pallida coniunx
Tydea circum omnes fessum bellique viaeque 395
stipantur. laetus mediis in sedibus aulae
constitit, ingentique exceptus terga columna,
vulnera dum lymphis Epidaurius eluit Idmon,
nunc velox ferro, nunc ille tepentibus herbis
mitior, ipse alta seductus mente renarrat 400
principia irarum, quaeque orsus uterque vicissim,
quis locus insidiis, tacito quae tempora bello,
qui contra quantique duces, ubi maximus illi
sudor, et indicio servatum Maeona tristi
exponit. cui fida manus proceresque socerque 405
adstupet oranti, Tyriusque incenditur exul.

solverat Hesperii devexo margine ponti
flagrantes Sol pronus equos rutilamque lavabat
Oceani sub fonte comam, cui turba profundi
Nereos et rapidis adcurrunt passibus Horae, 410
frenaque et auratae textum sublime coronae

407 *Prisc.* GL II 145, 24 margo quoque auctoritate poetica
non solum feminini, sed etiam masculini generis invenitur.
Statius Thebaidos libro <III>: solverat .. ponti. *item* 208, 12 sq.
e Prisc. Floril. Vatic. 81

mittere *non aptum*): pigeat *Kochius*. 1865 p. 6 †promittite
promittere D

391 At P^ω: Et Mf *frg. Monast.* ε^e egregium Q¹ o^van-
tem P¹ 392 oenidem PC 393 haud *ex* aut Q¹ 395 omnes
ex -is B¹ 396 sidibus r 397 columna ω: -nae P

398 epidarius P: -darius^u b¹: -daurus r idmō P (*cf.* 1, 334):
itmon (it non r) ω 399 ferox L tepentibus PMf: potentibus
(*ex* pentibus B²) ω 401 uterque PDNMfQ²: utrimque ω
(*etiam* Q¹: -riusque r) 406 Abstupet L 407 hysperii B

408 lababat P^o: lēvabat M¹: lēvabī^at C¹ 409 f^vonte (r) Qb
410 accurrant f

deripiunt, laxant calidis umentia loris
pectora; pars meritos vertunt ad molle iugales
gramen et erecto currum temone supinant. 415
nox subiit curasque hominum motusque ferarum
composuit nigroque polos involvit amictu,
illa quidem cunctis, sed non tibi mitis, Adraste,
Labdacioque duci: nam Tydea largus habebat
perfusum magna virtutis imagine somnus.
et iam noctivagas inter deus armifer umbras 420
desuper Arcadiae fines Nemeaeaque rura
Taenariumque cacumen Apollineasque Therapnas
armorum tonitru ferit et trepidantia corda
inplet amore sui. comunt Furor Iraque cristas,
frena ministrat equis Pavor armiger. at vigil omni 425
Fama sono vanos rerum succincta tumultus
antevolat currum flatuque impulsa gementum
alipedum trepidas denso cum murmure plumas
excudit: urguet enim stimulis auriga cruentis
facta, infecta loqui, curruque infestus ab alto 430

424 *Eutyech.* GL V 478, 23 como paenultima longa a compono concisum, ut est apud Statium Thebaidos libro III (III *var.*): inplet amore ... cristas

412 Deripiunt ω : Di- PN ζ : Di- *ex* De- M¹: Deiciunt K
calidis P ζ : roseis (ra- Q¹) ω ⁱ humanitia r: spumantia L
414 su^{pinant} (p) b 415 subit Q¹ saltusque r 417 mitis
om. P *sine lac.*: mittis b 418 Lapdatioque r 420 armifer
P ω : -ger K *frg. Monast.* ζ 421 nemeaeaque PDN: -meaque ω
422 Taenareumque QL: Trenariumque C cacumen P^o ω :
cacū P¹ therapnas P 423 om. L¹, *add.* L^o ^{fremit} thonitru Bb:
^rtonitru (r) M: tonitru^v Q¹ ferit ω : ferit P^oS: fe^{rit} (*ex* fremit?)
B: fe^{rit} K: fremit ζ 424 Implet P 425 equ^{is} b at *ex*
ad B¹Q²: ad P 426 sono P ω : oculo *Bentleius* vanos P:
varios ω tumultos f 427 cursum BQ¹ *frg. Monast.*¹
impulsa P gementum P ω : frementum *Friesemannus*
428 densas trepido *frg. Monast.* pluximas B 429 Excudit^{is}
urget (-ur) P: Excuditur get B 430 infecta *ex*-ficta M^o

terga comamque deae Scythica pater increpat hasta.
 qualis ubi Aeolio dimissos carcere Ventos
 dux prae se Neptunus agit magnoque volentes
 incitat Aegaeo; tristis comitatus eunti
 circum lora fremunt Nimbique Hiemesque profundae 435
 Nubilaque et vulso terrarum sordida fundo
 Tempestas: dubiae motis radicibus obstant
 Cyclades, ipsa tua Mycono Gyaroque revelli,
 Dele, times magnique fidem testaris alumni.
 septima iam nitidum terris Aurora deisque 440
 purpureo vehit ore diem, Perseus heros
 cum primum arcana senior sese extulit aula,
 multa super bello generisque tumentibus amens
 incertusque animi, daret armis iura novosque 445
 gentibus incuteret stimulos, an frena teneret
 irarum et motos capulis adstringeret enses.
 hinc pacis tranquilla movent, atque inde pudori
 foeda quies, flectique nova dulcedine pugnae
 difficiles populi; dubio sententia tandem
 sera placet, vatam mentis ac provida veri 450
 sacra movere deum. sollers tibi cura futuri,

-
- 431 comamque P₅: -asque ω scythica P asta Cb
 432 ab eolio L^σ dimissos QN₅: de- Pω 433 praese[≡]
 (-ns) P volentes PD(?)₅: volantes ω 434 Incitat P^c: Incit ω:
 †Incitat
 Incit D¹ tristes rf: -ēs b¹ commitatus B 436 et vulso
 Pω: avulso C: ^{evulso}ulso (f-) L^σ 437 moti[≡]s f: montis (-n- del.
 L^σ; eadem sscr. avulsis) L 438 Cyclades ex -as Q¹ tuo Q¹C
 439 Delo L 440 diisque P^c: deique f¹ 441 persius B¹:
 perseus Q 443 -que om. f¹ tumentibus ω: tim- P amens
 Pω: haerens ₅ Barthius: angens Gronovius: anceps Philli-
 morius: ambiens Ellisius; cf. Serv. Aen. 12, 622 444 novos-
 que PN₅: ferosque ω 445 Gentibus Pω: Mentibus K Wake-
 fieldus an ω: aut P: ac μ 446 enses L 447 pudori
 ex -ris P¹: pudēri Q¹ 448 nova ω: novae P 450 mentis P^c:
 mentes ω ac ω: et P

Amphiaræ, datur, iuxtaque Amythaone cretus
iam senior — sed mente viret Phoeboque — Melampus
adsociat passus: dubium, cui pronus Apollo
oraque Cirrhaea satiarit largius unda. 455

principio fibris pecudumque in sanguine divos
explorant; iam tunc pavidis maculosa bidentum
corda negant diraque nefas minitancia vena.
ire tamen vacuoque sedet petere omina caelo.

mons erat audaci seductus in aethera dorso — 460
nomine Lernaei memorant Aphasanta coloni —,

gentibus Argolicis olim sacer; inde ferebant
nubila suspensio celerem temerasse volatu
Persea, cum raptos pueri perterrita mater
prospexit de rupe gradus ac paene secuta est. 465

huc gemini vates sanctam canentis olivæ
fronde comam et niveis ornati tempora vittis
evadunt pariter, madidos ubi lucidus agros
ortus et argentes laxavit sole pruinas.

ac prior Oeclides solitum prece numen amicat: 470
'Iuppiter omnipotens — nam te pernicibus alis
addere consilium volucresque implere futuri

471 *Myth. Vatic.* 3, 11, 14 de impetrativo (*augurio*) Statius:
Iuppiter ... alis etc.

452 Amphiare P amythaone P 453 viret P: virens ω;
^{†primus}
recte distinxit Kohlmannus 454 pronus (*scil. sit*) P^c: dexter ω
455 Oraque Pω: pectora Leo; ora suae Cirrhae Garrodii
chirraea P satiaret L 456 dives B³ 457 tunc BLQ:
tum Pω 458 diraque ω: dirasque P: dirumque Mf
^{†omina}
vena ω: venas P 459 omnia P^c: omnia *ex* omnia b¹μ²
460 auda[≡]ci (u) b 461 aphasanta ω: aphisanta P⁵: ape-
santa Müller; *cf. U. de Wilamowitz, Hermes 33 (1898) p. 513*
463 voluta r 464 raptos ω: -tus P 466 Huc ω:
Hunc P: Hoc SN: Hoc B¹r¹f¹Q²μ¹ 467—526 *in* P *ab alio*
librario scripti 467 co[≡]mam (-m-) B ornata μ 468 ma-
didus *ex* -us C¹ 469 sol^o P¹ 470 solitum P: -ta ω
472 implere P

ominaque et causas caelo deferre latentes
 accipimus —, non Cirrha deum promiserit antro
 certius, aut frondes lucis quas fama Molossis 475
 Chaonias sonuisse tibi, licet aridus Hammon
 invideat Lyciaeque parent contendere sortes
 Niliacumque pecus patrioque aequalis honori
 Branchus, et undosae quem rusticus accola Pisae
 Pana Lycaonia nocturnum exaudit in umbra: 480
 ditior ille animi, cui tu, Dictaeae, secundas
 inpuleris manifestus aves. mirum unde, sed olim
 hic honor alitibus, superae seu conditor aulae
 sic dedit effusum chaos in nova semina texens,
 seu quia mutatae nostraque ab origine versis 485
 corporibus subiere notos, seu purior axis
 amotumque nefas et rarum insistere terris
 vera docent; tibi, summe sator terraeque deumque,
 scire licet. nos Argolicae primordia pugnae

478 Σ 8, 198 Branchus Apollinis filius et ipse peritissimus
 futurorum deus. ut ipse alibi: patrioque aequatus honore Bran-
 chus 485 *Serv. Aen. 6, 741* transeundo scilicet in aera corpora,
 si satis bene vixerint. quod in Statio legimus, ubi de auguriis
 tractat (seu quia . . . notos *add. Dresd.*) *cf. Myth. Vatic. 3, 6, 18*

473 Ominaque (e corr. b¹) ω: Omniaque P 5 causas P ω:
 casus *Baehrens contra artem auguralem* 474 non s. l. P^c: nec
Müller 1882 p. 21 *parenthesi post tibi finita* cirrha P

promiserat v² 475 luciⁱ (-s) f faⁱma (-m-) B moⁱllosis (l) B:
 molosis b: molossi (-s *adicit M¹*) Mf 476 Chaonias ω: -io

^{†licie}
 P (-is *Garrodii errore*) 477 litiaeque ex la- f¹: lidēeque L^σ

478 aequalis P ω (i. ἰσότητος): aequatus Σ *Theb. 8, 198*
edd. honori ω: -re P Σ l. l. 479 unde sequi L quem
Müller 1882 p. 21: qui P ω pissae r 480 lycaonia ω:

-ae P 481 Ditior P ω: Certior *Lachmannus* secundus Q¹

^v
 482 ades f^r olim ω: oli^s P¹ unde olimst *Müller sine pro-*
babilitate 484 effusum ω: of- P cahos r 485 nostraⁱ
 que B: nostraque ex -eque b¹ 486 purior axis *in ras. μ¹*
(fuit conditor aulae) post 486 v. 484 repetitus, sed a μ¹ deletus

venturumque sinas caelo praenosse laborem. 490
 si datur et duris sedet haec sententia Parcis
 solvere Echionias Lernaea cuspide portas,
 signa feras laevusque tones; tunc omnis in astris
 consonet arcana volucris bona murmura lingua.
 si prohibes, hic nocte moras dextrisque profundum 495
 alitibus praetexe diem.' sic fatus, et alto
 membra locat scopulo; tunc plura ignotaque iungit
 numina et inmensi fruitur caligine mundi.

postquam rite diu partiti sidera cunctis
 perlegere animis oculisque sequacibus auras, 500
 tunc Amythaonius longo post tempore vates:
 'nonne sub excelso spirantis limite caeli,
 Amphiarae, vides, cursus ut nulla serenos
 ales agat liquidoque polum complexa meatu
 pendeat aut fugiens placabile clanxerit omen? 505
 non comes obscurus tripodum, non fulminis ardens
 vector adest flavaeque sonans avis unca Minervae,
 non venit auguriis melior, quin vultur et altis
 desuper accipitres exultavere rapinis.

506 *Myth. Vatic.* 3, 8, 14 unde Statius infelicitatem augurii
 intimans obscurum comitem tripodum id est corvum abesse
 conqueritur

490 pernosse **MfQDrCv** 492 etthionias **B** 493 levum-
 que **f** astris **Pω**: auris *Deipser* 1881 p. 120 494 volucris **ω**:
 -crum **P** 495 nēte **f**^c profundum **P**¹**ω**: profanis **P**^c *mg.*

496 protexe **f** fatus *ex va-* **L**^σ: fa^actus (c) **b** 497 linquit **v**²
^{iungit}

499 cunctis **ω**: cuncta **P**₅: cunctis **B**¹ cunctas **b**₅ *Müller*:
 cunctis **Q**²: cunctas **D**¹ 500 animis **B**¹ 501 amythaonius **P**

post **Pω**: iam **Mf** 502 spirantes **Q**¹ limine (-n^e **B**) **BL**
 503 ut **Pω**: et **μ** 505 clanxerit *Klotzius*: clanxerit *ex*
 pl- **P**^r: planxerit (-nex- **B**) **ω** om³ **B**: ome (-n *add. f*^r) **f**¹:
 omne **rb** (*cf.* 1, 334) 507 Victor **r** 508 *distinxit Imhofius*

quin **ς** *Bernartius*: qui **Pω**: quam **ς** in **Q**¹ 509 acci-
 pitres *ex acce-* **B**¹
^{1 et}

monstra volant, dirae strident in nube volucres, 510
 nocturnaeque gemunt striges et feralia bubo
 damna canens. quae prima deum portentata sequamur?
 hisne dari, Thymbraee, polum? simul ora recurvo
 ungue secant rabidae planctumque imitantibus alis
 exagitant zephyros et plumea pectora caedunt.' 515
 ille sub haec: 'equidem varii, pater, omina Phoebi
 saepe tuli: iam tum, prima cum pube virentem
 semideos inter pinus me Thessala reges
 duceret, hic casus terraeque marisque canentem
 obstipuere duces, nec me ventura locuto 520
 saepius in dubiis auditus Iasoni Mopsus.
 sed similis non ante metus aut monstra notavi
 prodigiosa magis; quamquam maiora parantur.
 huc adverte animum: clara regione profundi
 aetheros innumeri statuerunt agmina cygni, 525
 sive hos Strymonia Boreas eiecit ab Arcto,
 seu fecunda refert placidi elementia Nili.
 fixerunt cursus: has rere in imagine Thebas;

520 Σ 5, 417 ait enim (*de Mopso*): nec me . . . Iasone
 Mopsus

510 strident ς *Klotzius*: stridunt $P\omega$; *cf.* 4, 244. 428.
 6, 210. 8, 256. 9, 299. 10, 932. 7, 770 (stridunt ω) 511 Noc-
 tunneque Q^1 512 ca \equiv enens f sequemur $QDN\varsigma$ 513 dari
 $P\omega$: tibi r^1 Thymbraee $P\omega$: tu rere *Müller 1882 p. 21*
 simul *om.* f ore μ 514 ra \equiv pidae (b) B : rapidae $Cf\mu$.
 \dagger rapidae
 trepidae Q^1 515 plurima e Q^1 516 omina ω : omnia P :
 \dagger caeli \dagger phoebi
 omina *ex* omnia b^1 phoebi M^r : phoebi *in ras.* N : caeli Q^2
 517 tunc b pube ω : puppe P 518 pinus *in ras.* N
 tessalia P^1 520 Obstipuere $MfQC\mu$ 521 iasoni ς *Barthius*:
 iasone $P\omega$ 522 aut $P\omega$: tamen D monstra *Müller 1882*
p. 21: astra $P\omega$: sacra *Bachrens*: signa *Slater*: tesca *Garrodus*
olim; nisi forte astra pro caelo sunt, cf. etiam 3, 558 523 Pro-
 di \equiv giosa (o) B 524 Nunc ν 525 Aetheros (-i- *ex* -e-) f^1 :
 Etheris ν ci \equiv gni (n) f 527 fecunda $P\omega$: feda D nili ω :
 caeli P (*cf. Lucan. 8, 365*) *quod spreui propter vocem* fecunda
 528 Finxerunt (-nex- B) Bf : Finxerunt M^1L^1 has $P\Sigma^1$ *Lach-*
mannus: hac $\omega\Sigma$ in *om.* $D\nu$

nam sese inmoti gyro atque in pace silentes
 ceu muris valloque tenent. sed fortior ecce 530
 adventat per inane cohors; septem ordine fulvo
 armigeras summi Iovis exultante caterva
 intuor: Inachii sint hi tibi, concipe, reges.
 invasere globum nivei gregis uncaque pandunt
 caedibus ora novis et strictis unguibus instant. 535
 cernis inexperto rorantes sanguine ventos,
 et plumis stillare diem? quae saeva repente
 victores agitat leto Iovis ira sinistri?
 hic excelsa petens subita face solis inarsit
 submititque animos, illum vestigia adortum 540
 maiorum volucrum tenerae deponitis alae.
 hic hosti implicitus pariter ruit, hunc fuga retro
 volvit agens sociae linquentem fata catervae.
 hic nimbo glomeratus obit, hic praepete viva
 pascitur immoriens; spargit cava nubila sanguis.' 545
 'quid furtim inlacrimas?' 'illum, venerande Melampu,
 qui cadit, agnosco.' trepidos sic mole futuri

532 *Eutyche*. GL V 464, 31 intuor idem in eodem libro
 dixit: armigeras .. Inachii sunt .. reges

529 adque P 530 fortiter f: fortiter^{or} M^o 531 coors r:
 choors fb 532 Armigeros Mf summi P^o: summa N
 caterva[≡] (-s) B 533 Intueor f inachi Bf sint PDb^o μ:
 sunt ω *Eutyches* 535 ungui P¹ 536 inexpleto C^o: in-
 per o 537 stillare ex ste- B: stilare r
 expleto D rarantes P^r 538 sinistra C 540 Summisitque P
 quae P: quam ω 533 Intueor f inachi Bf sint PDb^o μ:
 animas b adhortum Bb: adorsum Q *Ellisius* 541 tenerae
 om. b, add. b¹ mg. deponitis B¹ 542 implicitis r hunc
 (hanc L¹) ω: huc P 544 nymbo P viva ex via μ¹
 546 inlacrimas PΣ¹: lacrimas (-mis L^o) ω melampu ωΣ:
 -po P 547 agnosco ω: agnosci P (an contaminata lectio ex
 agnosco et agnovi?) mole ex more B¹Q¹: more MNCbr:
 morte ex more f^rν² futura ex -ri ν²

cunctaque iam rerum certa sub imagine passos
terror habet vates; piget inrupisse volantum
concilia et caelo mentem insertasse vetanti, 550
auditque odere deos. — unde iste per orbem
primus venturi miseris animantibus aeger
crevit amor? divumne feras hoc munus, an ipsi,
gens avida et parto non umquam stare quieti,
eruiamus, quae prima dies, ubi terminus aevi, 555
quid bonus ille deum genitor, quid ferrea Clotho
cogitet? hinc fibrae et volucrum per nubila sermo
astrorumque vices numerataque semina lunae
Thessalicumque nefas. at non prior aureus ille
sanguis avum scopulisque satae vel robore gentes 560
mentibus his usae; silvas amor unus humumque
edomuisse manu; quid crastina voveret aetas,
scire nefas homini. nos pravum et flebile vulgus
scrutari penitus superos: hinc pallor et irae,
hinc scelus insidiaeque et nulla modestia voti. 565
ergo manu vittas damnataque vertice certa
deripit abiectaue inhonorus fronde sacerdos
inviso de monte redit; iam bella tubaeque
comminus, absentesque fremunt sub pectore Thebae.
ille nec aspectum volgi, nec fida tyranni 570
conloquia aut coetus procerum perferre, sed atra

548 iam om. PB¹ (add. B² inter versus) 549. 550 om. b¹,
inter versus suppl. b² 549 habet B¹ 550 mentem caelo
MfN 551 odore r iste (-a C) ω: ipse P 552. 554. 553
L, praescriptis A C B corr. L^σ 552 Primum C 553 feres
Nμ hoc om. B¹b¹, add. B²b² 554 avido L parto et N
558 semina (-ra L^σ) PL: semita ω: semita M^σN; utramque
lectionem explicat Σ 559 aⁿt (u) b 560 avi b et v¹
561 his usae P: haec ausae ω 562 quod f cristina μ
563 pravum ω: parvum P 564 Scrutari P: -ti ω
superis Q¹ 567 Diripit PQ obiectaue v 570 Illae f
volgi B¹M^σ: vulgi P 571 Obloquia ex Conl- b pro-
cerum om. L¹, add. L^σ proferre Q¹NC

sede tegi, et superum clausus negat acta fateri —
 te pudor et curae retinent per rura, Melampu — :
 bisenos premit ora dies populumque ducesque
 extrahit incertis. et iam suprema Tonantis 575
 iussa fremunt agrosque viris annosaque vastant
 oppida; bellipotens prae se deus agmina passim
 mille rapit; liquere domos dilectaque laeti
 conubia et primo plorantis limine natos:
 tantus in attonitos cecidit deus. arma paternis 580
 postibus et fixos superum ad penetralia currus
 vellere amor; tunc fessa putri robigine pila
 haerentesque situ gladios in saeva recurrent
 vulnera et adtrito cogunt iuvenescere saxo.
 hi teretes galeas magnorumque aerea suta 585
 thoracum et tunicas chalybum squalore crepantes
 pectoribus temptare, alii Cortynia lentant
 cornua; iam falces avidis et aratra caminis
 rastraque et incurvi saevum rubuere ligones.

589 *Serv. Georg. 1, 94* et hos rastros dicimus et haec rastra.
 legimus enim: 'at istos rastros interea deponere' in Terentio,
 item: rastraque .. ligones

573 *parenthesin cognovit Baehrens* 574 Bissenos (-no^s v²)
 ... dies P v: -no .. die ω 575 ^hExtrait b¹ incertis ex
 -us L^σ suprema Mf 576 animosaque Müller 1882 p. 22
cl. Silv. 5, 3, 108 577 prae se P ω: praeses Müller *ibid.*;
 pro se Baehrens agminē^a Q¹ 578 liquere r domos ω:
 -mus P *cf. ad 2, 155* dilectaque ex de- b: dilataque L^σ
 579 primā^o Q¹ plorantes P 580 attonitis μ cecidit
 (a) P 581 Hostibus C superum ω: -ro[≡] (s) P 582 robi-
 gine P[·]B¹: rubigine M Lf pila P: tela ω 583 -que om. P
 recurrent P: recurvant ω: recur^runt D 584 ^ccogunt P¹
^{saxo}ferro D 585 Hi ω: Hic PBN: Heu S s[≡]uta (c) f: scuta L^σ
 586 tunicas ω: -am P squalore f 587 cortynia P: corin-
 thia v 588 caminis ω: -menis P 589 insevum ^ccurvi Q

caedere nec validas sanctis e stirpibus hastas, 590
 nec pudor emerito clipeum vestisse iuvenco.
 inrupere Argos maestique ad limina regis
 bella animis, bella ore fremunt; it clamor ad auras,
 quantus Tyrrheni gemitus salis, aut ubi temptat
 Enceladus mutare latus; super igneus antris 595
 mons tonat, exundant apices fluctusque Pelorus
 contrahit, et sperat tellus abrupta reverti.

atque hic ingenti Capaneus Mavortis amore
 excitus et longam pridem indignantia pacem
 corda tumens — huic ampla quidem de sanguine prisco 600
 nobilitas; sed enim ipse manu praegressus avorum
 facta, diu tuto superum contemptor et aequi
 inpatiens largusque animae, modo suaserit ira —,
 unus ut e silvis Pholoes habitator opacae
 inter et Aetnaeos aequus consurgere fratres, 605
 ante fores, ubi turba ducum vulgique frementis,
 Amphiarae, tuas 'quae tanta ignavia' clamat,
 'Inachidae vosque o socio de sanguine Achivi?
 unius — heu pudeat! — plebeia ad limina civis

598 *Prisc.* GL II 544, 18 cieo, citus correpta paenultima, ut diximus, facit. Statius in III Thebaidos: atque hic .. corda tumens. *hinc Class. Auct.* ed. Mai IX p. 114 excitus, unde Statius: atque hic .. longam corda indignantia pacem

592 -que om. L¹, add. L^σ 593 bella ≡ ore P ora f (*sed -a adras.*) it ex et B: id P 594 tyrreni P aut ubi ... latus om. P¹, add. P^r mg. 595 super P₅: procul ω ignibus atris *Friese-mannus*; *sed mons non tonat ignibus* 596 pelores L^σ (*an in exemplari fuit -os?*): -rum f 597 abruta b¹ 598 Adque P^c
 601 sed ω: sed et P inpe v¹ avorum est f 602 tutos C
 603 largus DCr sauserat Q 605 aetheneos fb¹
 606 ducem Q² frementes P: trementis MfCμ 607 Amphio-
 rae C: Amphiarā f¹ tua ≡ (s) Q 608 socio ω: socii P
 609 hae B¹ plebeia Pω: plebeii *Lachmannus*

tot ferro accinctae gentes animisque paratae 610
 pendemus? non si ipse cavo sub vertice Cirrhae,
 quisquis is est, timidis famaеque ita visus, Apollo
 mugiat insano penitus seclusus in antro,
 expectare queam, dum pallida virgo tremendas
 nuntiet ambages. virtus mihi numen et ensis, 615
 quem teneo! iamque hic timida cum fraude sacerdos
 exeat, aut hodie, volucrum quae tanta potestas,
 experiar.' laetum fremit adsensuque furentem
 implet Achaea manus. tandem prorumpere adactus
 Oeclides: 'alio curarum agitante tumultu 620
 non equidem effreno iuvenis clamore profani
 dictorumque metu, licet hic insana minetur,
 elicior tenebris; alio mihi debita fato
 summa dies, vetitumque dari mortalibus armis.
 sed me vester amor nimiusque arcana profari 625
 Phoebus agit; vobis ventura atque omne, quod ultra est,
 pandere maestus eo; nam te, vesane, moneri
 ante nefas, unique tacet tibi noster Apollo.
 quo, miseri, fatis superisque obstantibus arma,
 quo rapitis? quae vos Furiarum verbera caecos 630
 exagitant? adeone animarum taedet? et Argos

610 accinctae b gentesque r 611 cirrha (-e *add.* P^c) P¹

612 -que *om.* P 613 paenitus P 616 hic P^ω: hic S: huc *vel*
 hunc ε timida^u (s) P -e sacerdos N *in ras.* 617 *om.* D¹, *add.*
 D¹ *mg.* 617 aut ω: haut P odie L^σ 618 assensusque Q¹
 trementem Q 619 Impleat C praerumpere f 620 *recte*

distinxit Lachmannus, item f alto ex alio P^r currum^a B¹
 623 Elicior *ex* Fel- f debita *ex* dev- L^σ, *ex* -to Q²
 624 ventumque C dari P^ω: mori Müller 1882 p. 22: rapi
 Baehrens 625 arcana^h P¹ 626 adque omneq. P ultra e (*sic*) f

628 tacet P: silet ω 630 quae ω: quo PL¹: quid N^{†quo}
 caecos⁸⁰⁸ P¹ 631 *om.* L¹, *add.* L^σ *mg.* animae iam Garrodius
 rg
 agros b¹

exosi? nil dulce domi? nulla omina curae?
 quid me Persei secreta ad culmina montis
 ire gradu trepido superumque inrumpere coetus
 egistis? potui pariter nescire, quis armis 635
 casus, ubi atra dies, quae fati exordia cunctis,
 quae mihi. consulti testor penetralia mundi
 et volucrum adfatus et te, Thymbraee, vocanti
 non alias tam saeve mihi, quae signa futuri
 pertulerim: vidi ingentis portenta ruinae, 640
 vidi hominum divumque metus hilaremque Megaeram
 et Lachesin putri vacuantem saecula penso.
 proicite arma manu: deus ecce furentibus obstat,
 ecce deus! miseri, quid pulchrum sanguine victo
 Aoniam et diri saturare novalia Cadmi? 645
 sed quid vana cano, quid fixos arceo casus?
 ibimus —' hic presso gemuit semel ore sacerdos.
 illum iterum Capaneus: 'tuus o furor auguret uni
 ista tibi, ut serves vacuos inglorius annos
 et tua non umquam Tyrrhenus tempora circum 650
 clangor eat. quid vota virum meliora moraris?

632 Exo^usi b nil ex nihil B¹L^ob¹: nihil P nulla P^o
 nulla Q¹ curae est (est add. P^r) P 634 superumque P^o: super-
 osque ^o inrumpere ex -cumb- Q¹ 636 ubi P: et ^o fati
 (in ras. B¹) P B: prima ^o: prima D 638 adfatus ^o: ad-
 flatus P quod ne probemus, obstat 3, 557 tymbree P
 639 saeva ex -ve P^rB¹: saev^a Q¹: saeva C quam signa C
 640 ingentesⁱ P¹Q¹ 641 metus P^o: nefas ^o: metis ex
 nefas B¹ m^oegaeram P (a) 642 lachesim P laches in^uputri M
 laxantem P^r mg. 644 quod r victo P^o: vestro DQ²^o
 Barthius: iuncto Heinsius 645 diri P^o: Tyrii Heinsius
 saturare ex -ate B¹ 646 om. N¹, add. N² mg. 647 semel
 P^o: simul ^o; an semul? 648 illum P^o (allocutus est L^o,
 compellat Q^o recte): Illū^v (-d) B¹: Ille Df^u: illi Lach-
 mannus: inde Garrodus capaneus om. CM¹f (add. M^o mg.):
 alloquitur
~~capaneus~~ v¹ auguret Müller, Mus. Rhen. 18 (1863) p. 193:
 augur et P^o 649 inglorios^v B¹ annos PC¹: argos ^o

scilicet ut vanis avibus natoque domoque
 et thalamis potiare iacens, sileamus inulti
 Tydeos egregii perfossum pectus et arma
 foederis abrupti? quodsi bella effera Graios 655
 ferre vetas, i Sidonios legatus ad hostes:
 haec pacem tibiserta dabunt. tua prorsus inani
 verba polo causas abstrusaque nomina rerum
 eliciunt? miseret superum, si carmina curae
 humanaeque preces! quid inertia pectora terres? 660
 primus in orbe deos fecit timor! et tibi tuto
 nunc eat iste furor; sed prima ad classica cum iam
 hostilem Ismenon galeis Dircenque bibemus,
 ne mihi tunc, moneo, lituos atque arma volenti
 obuius ire pares venisque aut alite visa 665
 bellorum proferre diem: procul haec tibi mollis
 infula terrificique aberit dementia Phoebi:
 illic augur ego et mecum quicumque parati
 insanire manu.' rursus fragor intonat ingens
 hortantum et vasto subter volat astra tumultu. 670
 ut rapidus torrens, animos cui verna ministrant
 flamina et exuti concreto frigore montes,
 cum vagus in campos frustra prohibentibus exit

661 *Serv.* Aen. 2, 715 conexas enim sunt timor et religio,
 ut *Statius*: primus . . timor *Petron.* frg. 27, 1 *Buech.* *Passio*
Pauli apost. 11 (*Lipsius* et *Bonnet*, *Acta* apost. apocr. 1 p. 36, 2).

652 Silicet L vanis *om.* B¹L¹, *add. inter versus* B¹L^σ
 †perfossum
 654 perfusum f¹ et Pω: ac L 655 abruti b¹ 656 sidonios . . hostes P: -as . . urbes ω 658 obstrusaque M nomina P;
 semina ω: momina *Baehrens* 659 Eℓliciunt B 661 Primos f toto †totus f¹ 663 his me non M: his me on f: ismenum BLQb dirceque PQ (*cf.* 1, 334) 664 tunc ω: tum P
 665 paras f venisque *Heinsius*: ventisque (-que *om.* N) Pω
 667 clementia LQf 668 Illuc C 669 fraℓgor (n) b
 670 astra *in ras.* b¹ tumultuℓ (s) B: volatu C 672 Flamina P: Flu- ω montes P: colles ω 673 Dum C campum C

obicibus, resonant permixto turbine tecta,
arva, armenta, viri, donec stetit improbus alto 675
colle minor magnoque invenit in aggere ripas.

haec alterna ducum nox interfusa diremit.
at gemitus Argia viri non amplius aequo
corde ferens sociumque animo miserata dolorem,
sicut erat laceris pridem turpata capillis 680

et fletu signata genas, ad celsa verendi
ibat tecta patris, parvumque sub ubere caro
Thessandrum portabat avo iam nocte suprema
ante novos ortus, ubi sola superstite plaustro
Aretos ad oceanum fugientibus invidet astris. 685

utque fores iniit magnoque adfusa parenti est:
'cur tua cum lacrimis maesto sine coniuge supplex
limina nocte petam, cessem licet ipsa profari,
scis genitor. sed iura deum genialia testor
teque pater, non ille iubet, sed pervigil angor; 690

ex quo primus Hymen movitque infausta sinistram
Iuno facem, semper lacrimis gemituque propinquo
exturbata quies. non si mihi tigridis horror
aequoreasque super rigeant praecordia cautes,
ferre queam; tu solus opem, tu summa medendi 695

iura tenes; da bella, pater, generique iacentis
aspice res humiles, atque hanc, pater, aspice prolem
exulis; huic olim generis pudor. o ubi prima

675 improbus P 677 Haec P ω : aequae *Bachrens*: sic
Koestlinius 1877 p. 285 678 Et μ 680 laceris pridem P:
pridem laceris ω turpata P: turb- ω 683 suprema P ω :
supina *Menkius* 684 ortus om. L¹, add. L^o plastro μ
686 Atque b effusa Q 689 genialia BLKf¹mg.: genit¹alia
P¹: genit¹alia μ : genit¹alia ω Σ *Bamb.* (sed explicatur genit¹alia)

690 provigil f 692 vocem L^o 693 profundo D 694 aequo-
reasque *Klotzius*: Aequoreaeque P ω rigeant ex re- B¹

695 sola D summa^m edendi B 696 generisque D iacen-
tis PD (quod retinui propter vocem humiles): tacentis ω *Bentleius*

698 hinc MLNf: huic Q²: hunc^{hinc} r o ubi PQ: obvia (quo
tibi K) ω

hospitia et iunctae testato numine dextrae!
 hic certe est, quem fata dabant, quem dixit Apollo; 700
 non egomet tacitos Veneris furata calores
 culpatamve facem: tua iussa verenda tuosque
 dilexi monitus. nunc qua feritate dolentis
 despiciam questus? nescis, pater optime, nescis,
 quantus amor castae misero nupsisse marito. 705
 et nunc maesta quidem grave et inlaetabile munus,
 ut timeam doleamque, rogo; sed cum oscula rumpet
 maesta dies, cum rauca dabunt abeuntibus armis
 signa tubae saevoque genas fulgebitis auro,
 ei mihi! care pater, iterum fortasse rogabo.' 710
 illius umentis carpens pater oscula vultu:
 'non equidem has unquam culparim, nata, querellas;
 pone metus, laudanda rogas nec digna negari.
 sed mihi multa dei — nec tu sperare, quod urges,
 desine —, multa metus regnique volubile pondus 715
 subiciunt animo. veniet, qui debitus istis,

704 *Comm. Bern.* Lucan. 2, 347 Statius: nescis pater . .
 castae . . marito

699 victae (vel iuⁿ) L¹ testato ω: funesto P: manifesto
Bachrens cl. 1, 494 700 dabant ex -unt L^σ 701 fur^{ra}iata Q¹
 702 verenda tuosque PN: tuosque verendos ω: tuosque
 †verendos †potentes †ve
 nepotes M^σ: tuosque nepotes f¹: tuosq^{ve}.rendos (tuosque in
ras.) b¹ 704 Despiciam PS 705 castae P *schol. Lucan.*:
 causae ω nupsisse BMB 706 in et laetabile B: et laeta-
 bile Lr vulnus r 707 timeam B¹ 708 Maesta Pω: multa
Sandstroemius 1878 p. 44 sed maesta necessario cum dies con-
iungitur rāca f¹ dabant Q¹ 710 pater ω: parens P
in caesura Statius hiatum syllabamque ancipitem quamvis raro
admittit; accedit quod non parens caritatis nomen est, sed pater
 iterum: pacem Garrodus, sed si iterum tollitur, omne loci
acumen perit rogabo: ne vos eatis recte M^σ 712 culpa-
 rum C quaerelas P¹: -ell^ais Q¹ 713 ne≡ (-c) C
 716 qui≡ (-d) B

nata, modus, neque te incassum flevisse quereris.
 tu solare virum, neu sint dispendia iustae
 dura morae: magnos cunctamur, nata, paratus.
 proficitur bello.' dicentem talia nascens
 lux monet ingentesque iubent adsurgere curae.

720

720 *Prisc.* GL II 401, 15 a proficio Statius impersonale protulit in III: proficitur bello

717 neque P: nec ω fle^vbisse P¹ querel^ris r 718 solare
 ex sorare L^σ neve μ 720 Prospicitur f^s 721 monet
 Df^sς: movet P ω (*an i. q. excitat e lecto?*) STACII POETAE
 THEBAID'. LIB · III · EXPLICIT INCIPIT EIVSDEM · LIBER
 QVARTVS P

P. PAPINI STATI
THEBAIDOS
LIBER IV.

Tertius horrentem zephyris laxaverat annum
Phoebus et angusto cogebat limite vernum
longius ire diem, cum fracta impulsaque fatis
consilia et tandem miseri data copia belli.
prima manu rutilam de vertice Larissaeo 5
ostendit Bellona facem dextraque trabalem
hastam intorsit agens, liquido quae stridula caelo
fugit et Aoniae celso stetit aggere Dirces.
mox et castra subit ferroque auroque coruscis
mixta viris turmale fremit; dat euntibus enses, 10
plaudit equos, vocat ad portas; hortamina fortes
praeveniunt, timidisque etiam brevis addita virtus.
dicta dies aderat. cadit ingens rite Tonanti
Gradivoque pecus, nullisque secundus in extis
pallet et armatis simulat sperare sacerdos. 15

4, 1 zeferis P: zephyris L annum ω: -us P 2 Febus P
angusto P: -tum ω angusto limite *i. ab angusto initio* vernum
P: -no ω 3 fractaque C 4 miseri data ω: miseris (-is L¹)
data PNLμν: miserandi (-i *in ras. fuit a*) b 5 larissaeo ω
7^a gens P¹ stridua f 8 aoniae P: adversae ω caelso *ex*
caelos B¹: coelo r: in celso b 11 hortamina (^hort- b¹) ω:
-ne P sortes f 14 secundus≡ (*eras. -que*) C 15 Pal-
letque armatis r

iamque suos circum pueri nuptaeque patresque
funduntur mixti summisque a postibus obstant.
nec modus est lacrimis: rorant clipeique iubaeque
triste salutantum, et cunctis dependet ab armis
suspiranda domus; galeis iuvat oscula clusis 20
inserere amplexuque truces deducere conos.
illi, quis ferrum modo, quis mors ipsa placebat,
dant gemitus fractaque labant singultibus ira.
sic ubi forte viris longum super aequor ituris,
cum iam ad vela noti et scisso redit ancora fundo, 25
haeret amica manus: certant innectere collo
brachia, manantesque oculos hinc oscula turbant,
hinc magni caligo maris, tandemque relict
stant in rupe tamen; fugientia carbasa visu
dulce sequi, patriosque dolent crebrescere ventos. 30
[stant tamen, et nota puppim de rupe salutant.]

nunc mihi, Fama prior mundique arcana Vetustas,
cui meminisse ducum vitasque extendere curae,
pande viros, tuque o nemoris regina sonori,

TESTIMONIA 21 *Class. Auct.* ed. Mai IX p. 135 hic conus
-ni ·i· summitas galeae. unde Statius: amplexuque .. conos
32 *Comm. Bern.* Lucan. 4, 654 vetustas fabula vel historia.
Statius: nunc mihi .. vetustas

16 nuptaeque P₅: innuptaeque (-bt- B: -que om. C) ω
(e Verg. Georg 4, 476 Aen. 6, 307 al.) 17 e postibus C
instant r 18 rorant ex rot- f¹ 19 saltantum b neptunia
B¹ mg. quod quo spectet haereo, nisi forte e schol. v. 43 aliquo
modo huc translatum est 20 galeis ex ca- P¹ clusis
(clū- L¹) ω: clausis P 21 Inferre (e) r amplexoque Q¹
collos C 22 placebit Q¹ 23 fractaque .. ira P: fractaeque
(-aque r) .. irae ω 25 scisso b¹ scisso-r edit P an-
chora P: anchora L 27 madentesque Dr turbant ω:
turpant P 28 tandemque ex -tumque f¹ 29. 30 om. ω,
31 om. P, 31. 30 exhibent MD (in D v. 29 ima mg. suppl.) cf.
Hermes 40 (1905) p. 358 sq. 32 archana P 33 duces C

Calliope, quas ille manus, quae moverit arma 35
 Gradivus, quantas populis solaverit urbes,
 sublata molire lyra: neque enim altior ulli
 mens hausto de fonte venit. — rex tristis et aeger
 pondere curarum propiorque abeuntibus annis
 inter adhortantes vix sponte incedit Adrastus, 40
 contentus ferro cingi latus; arma manipli
 pone ferunt, volucris portis auriga sub ipsis
 comit equos, et iam inde iugo luctatur Arion.
 huic armat Larissa viros, huic celsa Proshymna,
 aptior armentis Midea pecorosaque Phlius, 45
 quaeque pavet longa spumantem valle Charadron
 Neris, et ingenti turritae mole Cleonae
 et Lacedaemonium Thyrea lectura cruorem.
 iunguntur memores transmissi ab origine regis,
 qui Drepani scopulos et oliviferae Sicyonis 50
 culta serunt, quos pigra vado †strangilla tacenti

50 *Mico* 331 Quid repanti . . . olivifere sicamis

35 Calliope .: quantas . . . urbes Gradivus .: quas . . . arma Q¹
 Caliope M quo moverit *frg. Monast.* moverat r
 36 solaverit P₅: spoliaverit (-at r) ω 37 molyre P^r: meliore
 r¹: mollire *Koestlinius* 1877 p. 287 enim om. μ illi B¹
 38 h^h austro b¹ tristis et ω: tristibus P 39 pro^{ior}que f
 40 adortantes vix (del. Q¹) Q vix ex vis P¹ adrastis P
 41 ar^{ma} (v?) f 42 volucres P 44 larisa B prosym-
 nia B: prosimne f 45 midea M^σ Müller: medie P: midae
 (nu- C: mede M¹f) ω Phlius Müller: philus P (*sic Σ cod.*
Mon.): philos (phyllos C) ω 46 charadrō P (*cf. I, 334*):
 charadon Q 47 ingenti ω: -tes P 48 Thyrea lectura
 Weber: thyre lectura (thyree luctura *frg. Monast.*) ω: thyla
 electura P 49 regis 5: reges (-e^s b¹) Pω 50 drepanis r
 51 Cultas erunt B strangilla P: stagilla D₅: langia ω
 (e v. 724): Strongyla *Scriverius* (*sed y breve est*); *scholiorum*
codices stagilla M¹P^b: langilla P^a: langia L: stangia f); *certo*
Langia Argolidis fons ab hoc loco quam maxime aliena; an
Stazusa cl. Paus. 2, 7, 4? tacenti ex -te P^r: tacente L

lambit et anfractu riparum incurvus Elisson.
 saevus honos fluvio: Stygias lustrare severis
 Eumenidas perhibetur aquis; huc mergere suetae
 ora et anhelantes potō Phlegethonte cerastas, 55
 seu Thracum vertere domos, seu tecta Mycenes
 impia Cadmeumve larem; fugit ipse natantes
 amnis, et innumeris livescunt stagna venenis.
 it comes Inoas Ephyre solata querellas
 Cenchraeaeque manus, vatū qua conscius amnis 60
 Gorgoneo percussus equo, quaque obiacet alto
 Isthmos et a terris maria inclinata repellit.
 haec manus Adrastum numero ter mille secuti
 exultant; pars gaesa manu, pars robora flammis
 indurata diu — non unus namque manipulis 65
 mos neque sanguis — habent, teretes pars vertere fundas
 adsueti vacuoque diem praecingere gyro.
 ipse annis sceptrisque subit venerabilis aequae:
 ut possessa diu taurus meat arduus inter

59 Σ 6, 253 Ephyraeo Corinthio .. ut ait ipse: it .. querelas

52 anfractu ω: -tum P incurvus ω: -vis P elisson P:
 -os ω 53 honor ν stygyas P: stygio r¹ lustrare Q¹:
 lustra r 54 Eumenides (Hu- BL) LQ h¹ae Q: h¹ae μ
 suetae (suere ν) ω: sueta P: suetas Baehrens 55 anelantes b
 † flegetonte
 potō P: tuto (toto ν) ω phlegetonte P: plegetante Q¹
 cerastes Q¹ 56 mycenes § Gronovius: mycenis Pω 57 cad-
 meiumque r lavantes Schrader 59 It (Et C) ω: Id P
 inoas PD: ionias (ex eo- B¹) ω 60 Cenchraequ¹e B vatam r
 m ON
 annis b 61 quique μ alto¹¹ (m fort. P¹; ON P¹) P
 62 Sthmos P 63 ad rastrum b secuta C 64 c(a)esa Pω:
 gesa MfQ² frg. Monast.: eelsa ν² 65 unus C¹ manipulis ex
 -os B¹: -plos frg. Monast. 66 habent Müller (cf. Σ): habet PK
 frg. Monast.: inest ω: vertice ω: vertice P: teretis pars
 vertice fundas Garrodus 67 vacuoque Pω: vacuumque
 Garrodus fidem Q¹: diem Q¹ mg. 69 possessa b

pascua iam laxa cervice et inanibus armis, 70
 dux tamen: haud illum bello adtemptare iuvençis
 sunt animi; nam trunca vident de vulnere multo
 cornua et ingentes plagarum in pectore nodos.

proxima longaevo profert Dircaeus Adrasto
 signa gener, cui bella favent, cui commodat iras 75
 cuncta cohors: huic et patria de sede volentes
 advenere viri, seu quos movet exul et haesit
 tristibus aucta fides, seu quis mutare potentis
 praecipuum, multi, melior quos causa querenti
 conciliat; dederat nec non socer ipse regendas 80
 Aegion Arenenque, et quas Theseia Troezen
 addit opes, ne rara movens inglorius iret
 agmina, neu raptos patriae sentiret honores.
 idem habitus, eadem arma viro, quae debitus hospes
 hiberna sub nocte tulit: Teumesius implet 85
 terga leo et gemino lucent hastilia ferro,
 aspera volnifico subter latus ense riget Sphinx.

77 et 82 *Serv.* Aen. 7, 648 nec enim credibile est eum
 (*Mezentium*) solum fugisse — nam et Statius dicit: vel quos
 .. fides — aut certe eorum quos Turnus dederat, ut Adra-
 stus Polynici in Statio, qui ait: ne parva movens inglorius
 arma iret

70 laxa s. l. add. P¹ 71 haud bello illum adtemptare P¹
 bellum Q¹ iuvençes Q¹ 74 Proma B¹ direcus P^c:
 ceus i favent
 directus B¹ 75 Ligna r gerent r: gerit *Bentleius* bella
 movens accommodat *Garrodus male* 76 Concta Q choors b:
 cohors f 77 esit M: actis Müller 78 potentes P
 que
 79 virenti Q¹ 80 regendas ex -os L¹ 81 arenenque
 (aranēque Q² mg.) ω: -emque P teuseia (L^o) L troezen
 PDN: troeze ω (cf. 1, 334) 82 Addidit L ne P ω: nec M
 ne parva movens inglorius arma iret *Serv.* 84 abitus B
 85 eumesius B³: temeius f¹: themesius M 86 et PDN⁵:
 om. ω astilia M: hastalia r 87 volnifico B¹: vuln- P
 spinx MfCr

iam regnum matrisque sinus fidisque sorores
spe votisque tenet, tamen et de turre suprema
attonitam totoque extantem corpore longe 90
respicit Argian; haec mentem oculosque reducit
coniugis et dulcis avertit pectore Thebas.

ecce inter medios patriae ciet agmina gentis
fulmineus Tydeus, iam laetus et integer artus,
ut primae strepuere tubae: ceu lubricus alta 95
anguis humo verni blanda ad spiramina solis
erigitur liber senio et squalentibus annis
exutus laetisque minax interviret herbis:
a miser! agrestum si quis per gramen hianti
obvius et primo fraudaverit ora veneno. 100
huic quoque praesentes Aetolis urbibus adfert
belli fama viros: sensit scopulosa Pylene
fletaque cognatis avibus Meleagria Pleuron
et praeceps Calydon, et quae Iove provocat Iden
Olenos, Ioniis et fluctibus hospita portu 105
Chalcis et Herculea turpatus gymnade vultus

98 *Mico* 218 Exutus .. herbis 103 Σ 8, 483 Pleuron
civitas Aetoliae, apud quam cum mortem Meleagri suae sorores
deferant, in aves dicuntur conversae, ut supra: fletaque
.. Pleuron

89 subprema B: supremo^a Q¹ 90 Attonitam *ex* -cam B³:
^{tantem}
Atonitam M extantem (extentam ν^2) ω : instantem P, unde
intentam *Garrodus* 91 argian ω : -a P (cf. 1, 334) hec *ex* hic L ^{σ}
mentemque ν 92 dulces P 93 Ece M sciet L 94 arcus μ :
ausi *Erdmannus* 95 primae P: -mum ω ^{re} stupuere P^c
alte *Imhofius* 97 sualentibus Lf: scalentibus b¹ annis
(armis C) ω : arvis P 98 laetis M ^r hebis B¹ 100 frau-
daverit P: siccaverit ω ore^a P^c 101 praesentes P: prae-
stantes ω *fortasse recte* affert P 102 pylene ω : phy- PMb
^p ^{idon}
103 Fletaque ω : F etaque P 104 preces L ^{σ} calenis Pr:
malidon f idem M 105 portu *ex* pa- f¹ Calchis (Co- M)
^p
P ω 106 herculeo Qf turpatus ω : turbatus P¹: turbatus Q Cr

amnis; adhuc imis vix truncam adtollere frontem
 ausus aquis glaucoque caput submersus in antro
 maeret, anhelantes aegrescunt pulvere ripae.
 omnibus aeratae propugnant pectora crates, 110
 pilaque saeva manu, patrius stat casside Mavors.
 undique magnanimum pubes delecta coronant
 Oeniden, hilarem bello notisque decorum
 vulneribus; non ille minis Polynicis et ira
 inferior, dubiumque adeo, cui bella gerantur. 115
 maior at inde novis it Doricus ordo sub armis,
 qui ripas, Lyrcie, tuas, tua litora multo
 vomere suspendunt, fluviorum ductor Achivum,
 Inache — Persea neque enim violentior exit
 amnis humo, cum Taurum aut Pliadas hausit aquosas 120
 spumeus et genero tumuit Iove —, quos celer ambit
 Asterion Dryopumque trahens Erasinus aristas,
 et qui rura domant Epidauria — dexter Iaccho
 collis, at Hennaee Cereri negat —; avia Dyme
 mittit opem densasque Pylos Neleia turmas; 125

111 Σ 8, 707 in catalogo dum arma ipsius (*Tydeos*) de-
 scriberet, ait: patrius .. Mavors 122 *Serv. Aen.* 4, 146 Dryo-
 pesque: populi iuxta Parnasum, ut: Dryopumque .. aristas
 123 Σ 6, 912 Epidaurus civitas Peloponnesi (-nensis *codd.*),
 .. ut ipse in catalogo: qui rura domant Epidauria

107 viā^x P¹ a^dttollere P¹ 108 Ausis^v B¹: Ausis r
 glaucoque *ex* cl- P¹ 109 an^helantes b¹ aegrescunt Pω:
 arescunt *Menkius trita pro poeticis substituens* 110 pectora
 ω: -re P crates ω: gra- P 112 pudes r delecta ω:
 di- P coronant P: -nat ω 114 pollin^{n.c.}icis f: poli^{n.c.}icinis Q¹
 117 lyciē^r P¹: licie M littera L 118 dō^uctor r
 120 taurō^v f¹ pli^hadus ω: pleidas P hausit P^c 122 dyo-
 pum *vel* dropum b th^arahens Q¹ aristas Q¹ 123 domant
ex -ont Q¹ 124 at ω: et P hennaee P: hennaee L¹: hennaeeth
 b¹: ethneaee (hae- B: ethneaee μ: Ehtneaee L^o mg.) ω, *cf. Ach.*
 1, 825 125 Mitit b opem PN^ς: opes ω ne legia L

nondum nota Pylos iuvenisque aetate secunda
 Nestor, et ire tamen peritura in castra negavit.
 hos agitat pulchraeque docet virtutis amorem
 arduus Hippomedon; capiti tremit aerea cassis
 ter niveum scandente iuba, latus omne sub armis 130
 ferrea suta terunt, umeros ac pectora late
 flammeus orbis habet, perfectaue vivit in auro
 nox Danaï: sontes Furiarum lampade nigra
 quinquaginta ardent thalami; pater ipse cruentis
 in foribus laudatque nefas atque inspicit enses. 135
 illum Palladia sonipes Nemeaeus ab arce
 devehit arma pavens umbraque inmane volanti
 implet agros longoque attollit pulvere campum.
 non aliter silvas umeris et utroque refringens
 pectore montano duplex Hylaeus ab antro 140
 praecipitat — pavet Ossa — vias, pecudesque feraeque
 procubere metu; non ipsis fratribus horror
 afuit, ingenti donec Peneia saltu
 stagna subit magnumque obiectus detinet amnem.
 quis numerum ferri gentisque et robora dictu 145

139 Σ 5, 707 geminus Triton: duobus corporibus factus,
 ut: utroque .. ab antro

126 -que om. L 126. 127 *spurios censet Müller, sed cf.*
cum alios locos tum 5, 643 et 7, 340 128 Vos μ^1 129 Ar-
 duis B^1 hipomedon b: yppo- (ypo- f) Mf aurea v
 130 Per Q^1 nivea N \equiv candente (s-) μ Heinsius 131 scuta f
 terunt $M^1 L^2$: premunt D et r 132 Flameus b 135 laudat-
 que P ω (i. commendat): suadetque Garrodus inutiliter ensem C
 136 pallada P^r : palladia ex-o Q^1 nemeus P: nemeus ω
 137 mane B^1 : mane L: inane r 139 humeris P 140 Pecto-
 rae Q^1 141 recte distinxit Müller 1863 p. 196 vias P ω :
 iubas f (natus error ex hac lectione bias) 143 Abfuit LMf μ :
 ADffuit (i. Def- ex Aff-) Q^1 145 ferri P ω : belli Wilkinsius
 dictu PSDN ς : dicto ω

aequarit mortale sonans? suus excit in arma
antiquam Tirynta deus; non fortibus illa
infecunda viris famaue inmanis alumni
degenerat, sed lapsa situ fortuna, neque addunt
robur opes; rarus vacuis habitator in arvis 150
monstrat Cyclopum ductas sudoribus arces.
dat tamen haec iuvenum tercentum pectora, vulgus
innumerum bello, quibus haud ammenta nec enses
triste micant: flavae capiti tergoque leonum
exuviae gentilis honos, et pineus armat 155
stipes, inexhaustis artantur tela pharetris.
Herculeum paeana canunt, vastataque monstris
omnia; frondosa longum deus audit ab Oeta.
dat Nemea comites, et quas in proelia vires
sacra Cleonaei cogunt vineta Molorchi. 160
gloria nota casae, foribus simulata salignis
hospitis arma dei, parvoque ostenditur arvo,

146 *Prisc.* GL II 476, 18 invenitur tamen hoc idem (*cicō*)
etiam in io desinens quartae coniugationis, unde Statius in
III (III *var.*) Thebaidos: suus excit .. deus 154 Σ 11, 45
pubes Tiryntia . . . stipitibus et sagittis dimicabant, non
gladiis, ut in catalogo: flavae (-ent *Lind.*: flant P^b) .. pharetris

147 tirynta P: tirynda M^g 148 famaue Pω: famamque
Heinsius: famamve *Marklandus ad Silv.* 3, 1, 160: famaeve
Bachrens; sed ablativus recte se habet. in degenerando enim
inest separatio quaedam alymni P 149 Degañt v² lapsa ω:
elapsa P neque Pω: nec Müller 150 Robur ex Rubor M¹
at
habitor M¹ 151 cliclopum b 152 terg^centum P¹: ter-c. M
153 haut P: aut BL¹b¹ 154 om. b¹, inter versus add. b²
flavae P: -vent ω 155 arma BMCrfv 157 om. v¹, add. v²
Herculeum B 159 et quas (*scil.*: et adsunt quas) Pω:
aequasque *Sandstroemius* 1878 p. 45 160 clōnei B¹ dumeta
Friesemannus 161—164 spurios censet Müller, non recte
161 signata f: signata M^g 162 ar^{vo} M¹: auro CD (*in ras.*)

robur ubi et laxos qua reclinaverit arcus
ilice, qua cubiti sedeant vestigia terra.

at pedes et toto despectans vertice bellum 165
quattuor indomitis Capaneus erepta iuvenis
terga superque rigens iniectu molis aenae
versat onus; squalet triplici ramosa corona
Hydra recens obitu: pars anguibus aspera vivis
argento caelata micat, pars arte reposta 170
conditur et fulvo moriens nigrescit in auro;
circum annis torpens et ferro caerula Lerna.
at laterum tractus spatiosaque pectora servat
nexilis innumero Chalybum subtemine thorax,
horrendum, non matris, opus; galeaeque corusca 175
prominet arce gigans; atque uni missilis illi
cuspide praefixa stat frondibus orba cupressus.
huic parere dati, quos fertilis Amphigenia
planaque Messene montosaque nutrit Ithome,

165 *Serv.* Aen. 7, 784 et toto vertice supra est: Statius:
et toto despectat corpore bellum. *ibid.* 11, 683 Statius de

163 Robur *ex* Rubor **M**¹ \equiv ibi (*fuit* ubi) **Q** qua ω :
quae **P** ar \equiv cus **B**: arcus † artus **Q**²: artus **MfC** 165 Et μ
ex *ex* et **L**²: e r tota **L** 166 Quattuor **P** 167 mo \equiv lis
(1) **Q** aenae *ex*-nea **P** 168 honus **b** sualet **Lf**: scalet **b**²
169 pars arte reperta **N** 170 mica \equiv t (n) f pars anguibus
aspera vivis **N** reposta *Deiter 1898 p. 344*: reperta **P** ω : re-
torta *vel* repressa *Müller*: recurva *Lachmannus*: resecta *Baehrens*
pars altera reptans *Garrodius* 171 vulgo **Q**¹ nigrescit **P**:
ignescit ω : ^{ignescit} pallescit **r**: pallescit **D** 172. et **P** ω : in **b**
lern^a **Q**¹ 173 Ad **P**: Et **C** 174 calybum **P** subtmine **b**¹:
subte \equiv mine μ : subtegmine **v** 175 horrendus *Baehrens*
galeaeque coruscae ... arte *Müller ad 5, 510*: galeaque corusca
... arte *Bentleius* 176 arce (*ex* arte **B**¹) **P** ω : arce **v**²: arte **Lf**
vulgo, sed arce *recte defendit Garrodius* gigans **P**: -as ω
illi *ex* -a **M**¹ 177 Cuspide *ex* -da **C**¹ 179 mesene **MfCr** μ :
messene **L**^o montosaque **P**: montanaque ω ithome **BDN**:
ithyme **P**: ithone ω

quos Thryon et summis ingestum montibus Aepy, 180
 quos Helos et Pteleon, Getico quos flebile vati
 Dorion; hic fretus doctas anteire canendo
 Aonidas mutos Thamyris damnatus in annos
 ore simul citharaque — quis obvia numina temnat? —
 conticuit praeceps, qui non certamina Phoebi 185
 nosset et illustres Satyro pendente Celaenas.
 iamque et fatidici mens expugnata fatiscit
 auguris; ille quidem casus et dira videbat
 signa, sed ipsa manu cunctanti iniecerat arma
 Atropos obrueratque deum, nec coniugis absunt 190
 insidiae, vetitoque domus iam fulgurat auro.
 hoc aurum vati fata exitiale monebant
 Argolico; scit et ipsa — nefas! —, sed perfida coniunx
 dona viro mutare velit, spoliisque potentis

Capaneo: et totum transcendit corpore bellum (*in codicibus Caroliruhensi et Sangallensi genuina Stati verba revocata sunt*)
 180 *Prisc.* GL II 283, 12 inveniuntur etiam in y desinentia graeca hoc Dory, hoc Aepy nomina civitatum. Statius in III Thebaidos: quos Thrion... Aepy *cf. ibid.* 195, 16 et summis... Aepy 186 Σ 2, 666 Marsyas enim Celaenaus fuit, ut ipse infra: et illustres... Celaenae

180 thyron L: tyon Q: ^{yr}trion ν^1 aephi P: epym S
 181 helos PDN: elos ω pteleon PDNQ: pheleon B^t: phte-
 leon Lb: pheleon MC ν : phenon^e f¹ quos ω : quod P
 182 dotas b^c 183 Aonias Crb mutos *Gronovius*: multos
 (Ⓢ ex -as μ^1 : -as^o Q¹) 184 temnet^a Q¹: temptatⁿ ν^2
 185 quis r¹b² phobi Q¹ 187 et P ω : ut μ fatescit Pⁱ
 189 ipsa ex -e Q¹ 191 domos C 193 ipsa ς *Sand-*
stroemius 1878 p. 45: ipse P ω , *cf. Apollod. bibl.* 3, 61 Ἀμφιά-
 ραος μὲν οὖν ἀπειπεν Ἐριφύλη παρὰ Πολυνείκους δῶρα λαμβά-
 νειν. *Eriphylam quid Amphiarao immineret scivisse, ex epitheto*
perfida cognoscitur interpunctionem correxit Müller con-
 iunx (c), B

inminet Argiae raptoque excellere cultu. 195
 illa libens — nam regum animos et pondera belli
 hac nutare videt, pariter si providus heros
 militet — ipsa sacros gremio Polynicis amati
 exuerat cultus haut maesta atque insuper addit:
 'non haec apta mihi nitidis ornatibus' inquit, 200
 'tempora, nec miserae placeant insignia formae
 te sine: sat dubium coetu solante timorem
 fallere et incultos aris adverrere crines.
 scilicet — infandum! —, cum tu cludare minanti
 casside ferratusque sones, ego divitis aurum 205
 Harmoniae dotale geram? dabit aptior ista
 fors deus, Argolicasque habitu praestabo maritas,
 cum regis coniunx, cum te mihi sospite templa
 votivis implenda choris; nunc induat illa,
 quae petit et bellante potest gaudere marito.' 210
 sic Eriphylaeos aurum fatale penates

202 *Eutyech.* GL V 482, 7 verro, verris. Statius Thebaidos libro III: sat dubium .. adverrere crines

195 Imminet P: Iminet b: Invidet ν^1 in ras. (cerno Inmi-)
 cultu^v Q¹ 197 Haec (-a- postea add. Q¹) Q nutare ex
 nutare Qf adnutare Kochius 1865 p. 6 vident C si P ω :
ⁿⁱ si B¹: ≡ (si) Q: nisi Q¹ mg.: ni D 198 polliniceis L amici f
 Deposuit nexus
 199 Exuerat cultus P: Exuerat cultus D¹: Deposuit nexus ω
 aut B¹ 202 sat f¹ tumultu timorem Q¹ 203 ad-
^{s. est} advert
 verrere *Eutyches*: a≡verrere (-d-) N: advertere (ostendere ν^2) ω :
 avertere P: averte^{to} D; cf. *Liv.* 26, 9, 7 *Paneg.* 3, 10 p. 110, 6
 204 infandum P: heu (heus S) superi ω cludare (clau- S²L¹D
 in ras.: ex clu- μ^1) ω : claudere PND¹(?)C: cludere ν mi-
 nanti P: minati L¹: minaci L^o ω 206 Armoniae P: Harmi-
 n^{ae} B¹: Harm^onae L^o: Hermionae (Aer- b) ω ista ω : isto P
Imhofius 207 abitu B 209 implenda P

inrupit scelerumque ingentia semina movit,
et grave Tisiphone risit gavisia futuris.

Taenariis hic celsus equis, quam dispare coetu
Cyllarus ignaro generarat Castore prolem, 215
quassat humum; vatem cultu Parnassia monstrant
vellera: frondenti crinitur cassis oliva,
albaque puniceas interplicat infula cristas.
arma simul pressasque iugo moderatur habenas.
hinc atque inde morae iaculis, et ferrea curru 220
silva tremit; procul ipse gravi metuendus in hasta
eminet et clipeo victum Pythona coruscat.
huius Apollineae currum comitantur Amyclae,
quos Helos et dubiis Malea vitata carinis
plaudentique habiles Caryae resonare Dianae, 225
quos Pharis volucrumque parens Cythereia Messe,

218 *Serv.* Aen. 10, 539 ut vestes albas accipiamus, quae
sunt sacerdotibus congruae, sicut Statius de Amphiarao dicit
^{purpureas}
(albaque puniceas . . . cristis *add. Dresd.*) 224 et 237 Σ 8, 364

212 Irripit ^v b¹ 213 grave ex gua- M¹ tesiphone Cf
futuri ζ *Bentleius* 214 Taenariis P: -eis ω 215 ignaro
ex -ora L ^{σ} 216 parnasia P monstrat P¹ Q¹ 217 crini-
tur ω : -tus P casis r 218 puniceⁿas (r) B: punice^ais Q¹
int^replicat L ^{σ} 219 pressasque PB: prensasque ω :
prensasque ex press- M¹ L ^{σ} : pressasque ex prens- f¹ prens-
isque iugum . . . habenis *Marklandus ad Silv. 1, 2, 45* moder-
atur ex -us Q¹ abenas B: abhenas r 220 morae ex
-ra P^r 222 victum clipeo Mf 223 comitatur C amyclae
ex -ctae P^r vel P^c: amig^lcle L ^{σ} 224 Quo N Helos *Kohl-*
mannus sec. Hom. B 584: pylos (-es L ^{σ} Crv) P ω Σ quae lectio
cum v. 125 pugnāt. Helos autem Laconicum differt ab eo
oppido quod v. 181 commemoratum est vi³tata (t) Mf:
ditata Σ 8, 365 quod probat Burmannus: dotata Menkius
^{†pharis}
226 phasis r messen C post 226 lacunam statuit *Lach-*
mannus, sed verbum facile suppletur

Taygetique phalanx et oloriferi Eurotae
 dura manus. deus ipse viros in pulvere crudo
 Arcas alit nudaque modos virtutis et iras
 ingenerat; vigor inde animis et mortis honorae 230
 dulce sacrum. gaudent natorum fata parentes
 hortanturque mori, deflent iamque omnis ephebum
 turba, coronato contenta est funere mater.
 frena tenent duplexque inserto missile nodo,
 exerti ingentis umeros, chlamys horrida pendet, 235
 et cono Ledaesus apex. non hi tibi solum,
 Amphiarae, merent: auget resupina maniplos
 Elis, depressae populus subit incola Pisae,
 qui te, flave, natant terris, Alphee, Sicanis
 advena, tam longo non umquam infecte profundo. 240
 curribus innumeris late putria arva lacesunt
 et bellis armenta domant: ea gloria genti
 infando de more et fractis durat ab usque
 axibus Oenomai; strident spumantia morsu
 vincula, et effossas niveus rigat imber harenas. 245

Eleae: in catalogo horum meminit, qui ad auxilia venerant
 Amphiarai (237): auget . . Elis (edis M: colis *vel sim. reliqui*)
 et Pylorum meminit (224): quos Pylos . . ditata carinis

227 Targetique L¹: Tagetique C et oloriferi PK: et
^{ivi} oloriferi Q¹: et ^{olivifere} oloriferique r: et oliviferi (ex olori- B¹) ω: et
 oloriferique (-que add. L^o) LDMfgμν: et oliviferae N: olivi-
 ferique C 228 impulvere fb 230 animus f: viris b² in
lacuna paulo ampliore honorae in ras. Q¹ 231 natorum L^o
^e parentis L^o 232 deflent P: deflet ω: deflet (n *litura*
del.) Q ephoebum P 233 coronata b 235 Exorti L
 ingentes humeros clamys P 236 h^{bi} P¹ 238 depressae
 (-o Q¹) ω: deprensae P ⁱ pse P¹ 239 ^{te} se v¹ te flave B
 240 non umquam Pω: numquam N in~~l~~lecte b pro-
 fundo B 241 putria (om. f¹) ω: patria P arva ex -e B¹
 242 genti ex -te L 243 abasque C 244 A~~xi~~bus f
 strident ω: -ens P 245 eff^assas M¹ hyMBER Bb

tu quoque Parrhasias ignara matre catervas —
a rudis annorum, tantum nova gloria suadet! —,
Parthenopaeae, rapis; saltus tunc forte remotos
torva parens — neque enim haec iuveni foret ire potestas —
pacabat cornu gelidique aversa Lycae. 250
pulchrior haud ulli triste ad discrimen ituro
vultus et egregiae tanta indulgentia formae;
nec desunt animi, veniat modo fortior aetas.
quas non ille duces nemorum fluviisque dicata
numina, quas magno non abstulit igne Napaeas? 255
ipsam, Maenalia puerum cum vidit in umbra,
Dianam, tenero signantem gramina passu,
ignovisse ferunt comiti, Dictaeaque tela
ipsam et Amyclaeas umeris aptasse pharetras.
prosilit audaci Martis percussus amore, 260
arma, tubas audire calens et pulvere belli
flaventem sordere comam captoque referri
hostis equo: taedet nemorum, titulumque nocentem
sanguinis humani pudor est nescire sagittas.
igneus ante omnis auro micat, igneus ostro, 265
undantemque sinum nodis inrugat Hiberis,
inbelli parma pictus Calydonia matris

246 parasias f 247 annorum P ω : armorum D ζ Heinsius;
sed genitivus annorum causam indicat, cur rudis sit. hinc in-
tellegitur nova gloria tant^{tantum}ne L^o 248 saltus tunc
(tum ω) P ω : lucos tum C: tum saltus $\mu\nu$ 249 enim om. P
haec P ω : hac ζ Barthius perperam 250 aversa L¹: ad-
versa N μ 251 Pulchrior P aut B¹ ulli ω : illi P
252 indulgentiae^a P^c 253 venia f 254 nemorum ex -me- M¹
fluvisque f locata Baehrens 255 abstulit P ζ : impulit ω
255. 256 iustum ordinem ν^2 invertit praescriptis^b a
258 comite Q 259 humeris P 260 audaciⁱ Q²: audacis
Cfrb percussus ex -cuss- B¹: percussus Lb 261 tubasque C
263 Nostis C aequo PB 264 est P ω : et Marklandus
ad Silv. 3, 2, 83 sagittis M^o: -ttis f ν 265 omnes P
micat et μ 266 hiber^ais (n) M

proelia; trux laeva sonat arcus, et aspera plumis
 terga Cydonea corytos harundine pulsat
 electro pallens et iaspide clarus Eoa. 270
 cornipedem trepidos suetum praevertere cervos,
 velatum geminae deiectu lyncis et arma
 mirantem gravioris eri, sublimis agebat,
 dulce rubens viridique genas spectabilis aevo.
 Arcades huic veteres astris lunaque priores, 275
 agmina fida datis, nemorum quos stirpe rigenti
 fama satos, cum prima pedum vestigia tellus
 admirata tulit; nondum arva domusque nec urbes
 conubiisve modus; quercus laurique ferebant
 cruda puerperia, ac populos umbrosa creavit 280
 fraxinus, et feta viridis puer excidit orno.
 hi lucis stupuisse vices noctisque feruntur
 nubila et occiduum longe Titana secuti
 desperasse diem. rarescunt alta colonis
 Maenala, Parthenium fugitur nemus, agmina bello 285
 Rhipeque et Stratie ventosaque donat Enispe.

269 *Class. Auct.* ed. Mai IX p. 119 corytos ·i· theca arcuum
 quod in Statio Thebaidos reperies (*cf. praeter hunc locum*
 7, 660. 9, 730. 12, 527) 275 *Serv. Georg.* 2, 342 *Arcadas*
proselenos Cicero in Fundaniana commemorat et Statius qui
 ait: Arcades astris lunaque priores (*cf. Brev. exp. ibid.*) *cf.*
Aen. 8, 352

268 sonat (*in f scribi coeptum t- vel i-*) ω: tonat PD
 et om. N *spatio relicto* 269 corytos ex go- B: gorytos^u Q²:
 corinthus r 270 om. BMLNCfr¹μ¹ν 271 Cornipedē³ (-es) Q¹
 tripedos L 273 graviora geri μ 274 Dulgō^{ce} Q¹ viridi³que
 (-s-) P 276 quos ε Q²: vos Pω rigenti ω (*cf. Verg. Aen.* 8, 315):
 regenti P¹: virenti P¹ mg. 277 pedum ex petum B¹
 278 arva^m ν¹ 279 Conubiisve PDε: -que ω 280 Cruda ω:
 Crura P 281 viridis ex viribus Q¹ 283 occiduum ex
 -am B¹ 284 Disperasse L 285 pathenium BQ¹ 286 Ri-
 donat enispe
 paeque P stratie PDN: strati ω donatempse Q¹

non Tegea, non ipsa deo vacat alite felix
 Cyllene templumque Aleae nemorale Minervae
 et rapidus Clitor et qui tibi, Pythie, Ladon
 paene socer, candensque iugis Lampia nivosis 290
 et Pheneos nigro Styga mittere credita Diti.
 venit et Idaeis ululatibus aemulus Azan
 Parrhasiique duces, et quae risistis, Amores,
 grata pharetrato Nonacria rura Tonanti,
 dives et Orchomenos pecorum et Cynosura ferarum. 295
 Aepytioidem ardor agros Psophidaque celsam
 vastat et Herculeo vulgatos robore montes
 monstriferumque Erymanthon et aerisonum Stymphalon.
 Arcades hi, gens una viris, sed dissona cultu
 scinditur: hi Paphias myrtos a stirpe recurvant 300

287 *Prisc.* GL II 202, 16 omnis nominativus in a desinens corripitur . . . in paucis tamen inveniuntur poetae Graecis servasse morem Graecum. Statius in quarto Thebaidos: non Tegea . . . vacat (*var. vo-*) . . . Cyllene *cf. ad 5, 44* 290 *Prisc.* GL II 40, 17 ($\epsilon i = i$) Lampia Statius in IV: ca(n)densque iugis Lampia nivosis 298 *Serv.* Aen. 3, 240 Hercules enim in monte Arcadiae Stymphalo vicit Stymphalidas, ut Statius: et aerisonum Stymphalon

287 tegea **PQ**² *Prisc.*: tegee ω 288 aleae **P**: alt(a)e ω
^{im}nemorale **Q**¹ 289 clitor **P**: -on ω 290 sacer b con-
 densque r limpia f 291 ^peneos **P**¹: peneos (-eios **L**) ω
 stigia f 292 et i- in ras. **Q**¹ ululatibus ex -ut- **M**¹
 axan **C** 294 pharetrato ex -ta **B**¹ nonagria (-^cgria b¹) **P** ω
 295 orchomenos **PDN**(?): archemenos (-ros **C**) ω et om. **L**
 scino sura **L** 296 Aepytioidem (Et phitioidem **D**) ω : Aegyptioidem **P**:
 Aegyptioidem *Dübner*; sed ab oppido Αἴγυπτος non recte formatur
 Αἰγυπτιοῦς. Aepytioidem autem agri ab Aepyto recte dicuntur, *cf.*
 9, 847 psophidaque **PD** ς : sophidaque (sco- **L**) ω celsam
 ex -se **B**¹ 297 ^vulgatos **Q**² 298 erimanthon **P**: eriman-
 then f et om. **N** spatio relicto aerisonu stymphalō **P** (*cf.*
 1, 334) stimpallon ex -lion **B**¹: stimpallon **Q**²: stimpallon b:
^{st.}stimpallon **L**^σ: stymphallum r 300 paphicas **M**f ^{re}cur^vant
 (-ab-; in exemplari igitur recurbant) **P**¹

et pastorali meditantur proelia trunco,
 his arcus, his tela sudes, his cassida crines
 integit, Arcadii morem tenet ille galeri,
 ille Lycaoniae rictu caput asperat ursae.
 hos belli coetus iurataque pectora Marti 305
 milite vicinae nullo iuvere Mycenae;
 funerae tunc namque dapes mediique recursus
 solis, et hic alii miscebant proelia fratres.

iamque Atalantaeas implerat nuntius aures,
 ire ducem bello totamque impellere natum 310
 Arcadium: tremuere gradus, elapsaque iuxta
 tela; fugit silvas perniciosior alite vento
 saxa per et plenis obstantia flumina ripis,
 qualis erat, correpta sinus et vertice flavum
 crinem sparsa noto; raptis velut aspera natis 315
 praedatoris equi sequitur vestigia tigris.
 ut stetit adversisque impegit pectora frenis
 — ille ad humum pallens —: 'unde haec furibunda cupido,
 nate, tibi? teneroque unde improba pectore virtus?
 tu bellis aptare viros, tu pondera ferre 320

302 hi³c cassida (-s) **B**: hic c. **Q M f μ** casside **LD N Q f b r**
 303 arcadi **P** 304 lyaoniae **M**¹ aspera^t ursae **B** 306 vi-
 cinoe **L** 307 tum **DN** ^{dapes} dies f² 308—343 in **P** manu
 recenti s. XIII suppleti 308 ad **M**¹ alii (ex alti **B**¹) (**P**) **B M Q DN**:
 alti ω 309 athlanteam **r μ ν** impleret **C** 310 impellere (**P**):
 el
 implere **L**^σ 311 Arcadium **b** mixta **f** 312 per silvas **C**
 (. . mg.) perniciosiora lite **B** 314 collecta *Heinsius* cuius^{sinus} **ν**²
 315 notho (**P**) velud **r** 316 equi³ **Q** 317 Et **μ**
 -que om. **r** f³enis **Q**¹ 318 Illa ex Ille **Q**² Ille ad humum
 pallens (sc. oculos deiecit): illa ad eum pallens *Peyraredus*,
 quasi Atalante palleret post cursum citatum. accedit quod illa
 non intellegitur. celeritati actionis quam maxime accommodata
 sermonis brevitatis furibundo **μ** 319 tenero unde **M f**: tenero
 unde est **r**: tenero aut **C**: in tenero unde (-que **ν**² s. l.) **μ ν**
 inprāba **Q**¹: improba (**P**) 320 tu pondera . . . utinam vires
 om. **ν**¹, add. **ν**² mg. ferre ex -o **B**¹

Martis et ensiferas inter potes ire catervas?
 quamquam utinam vires! nuper te pallida vidi,
 dum premis obnixo venabula comminus apro,
 poplite succiduo resupinum ac paene ruentem,
 et ni curvato torsissem spicula cornu, 325
 nunc ubi bella tibi? nil te mea tela iuvabunt
 nec teretes arcus, maculis nec discolor atris
 hic, cui fidis, equus; magnis conatibus instas,
 vix Dryadum thalamis Erymanthiadumque furori
 Nympharum mature puer. sunt omina veri: 330
 mirabar, cur templa mihi tremuisse Dianae
 nuper et inferior vultu dea visa, sacrisque
 exuviae cecidere tholis; hoc segnior arcus
 difficilesque manus et nullo in vulnere certae.
 expecta, dum maior honos, dum firmitus aevum, 335
 dum roseis venit umbra genis vultusque recedunt
 ore mei; tunc bella tibi ferrumque, quod ardes,
 ipsa dabo, et nullo matris revocabere fletu.
 nunc refer arma domum! vos autem hunc ire sinetis,
 Arcades, o saxis nimirum et robore nati! 340
 plura cupit; fusi circum natusque ducesque
 solantur minuuntque metus, et iam horrida clangunt
 signa tubae. nequit illa pio dimittere natum
 complexu multumque duci commendat Adrasto.

322 vires (P) ω (*scil. essent*): quires *Postgatius*: !vidi ξ *Bent-*
leius 323 obnixus MC: obnixo ν apro *ex* apto C¹: armo r
 324 Poplite MC subciduo (P¹) pone Bb 326 Num^{unc} Q¹
 nihil te BL: nihil te Q¹: nichil *ex* nil b² (hic s. l. b²):
[†]nil te 327 Nil N 328 fidus C 330 omina ω : omnia
 (P) C μ r: ^{omina}omnia M^o veri BMf: veri Q¹: vera (P) ω 332 in-
 festo μ cultu N saerisque B 333 cetidere Q toris f
 335 dum firmitus (P) D: et (et in- L¹) f ω *fortasse recte*
 337 ferumque (P) 339 in ν ^r 340 Archades (P): Arcades b
 341 ci^rcum (P) 342 plangunt f 343 pio *om.* b¹: diu s. l. b²

at parte ex alia Cadmi Mavortia plebes, 345
 maesta ducis furiis nec molli territa fama,
 quando his vulgatum descendere viribus Argos,
 tardius illa quidem regis causaeque pudore,
 verum bella movet. nulli destringere ferrum
 impetus, aut umeros clipeo clausisse paterno 350
 dulce nec alipedum iuga comere, qualia belli
 gaudia; deiecti trepidas sine mente, sine ira
 promisere manus; hic aegra in sorte parentem
 unanimum, hic dulces primaevae coniugis annos 355
 ingemit, et gremio miseros ad crescere natos.
 bellator nulli caluit deus; ipsa vetusto
 moenia lapsa situ magnaevae Amphionis arces
 iam fessum senio nudant latus, et fide sacra
 aequatos caelo surdum atque ignobile muros
 firmat opus. tamen et Boeotis urbibus ultrix 360
 adspirat ferri rabies, nec regis iniqui
 subsidio, quantum socia pro gente moventur.
 ille velut pecoris lupus expugnator opimi,
 pectora tabenti sanie gravis hirtaque saetis
 ora cruentata deformis hiantia lana, 365
 decedit stabulis huc illuc turbida versans
 lumina, si duri comperta clade sequantur
 pastores, magnaevae fugit non inscius ausi.

345 Et μ ^a exilia Q^1 ^v mafortia L^1 347 ante 346 BSL
 $b\mu v$, post 348 C 346 nec molli *i. et immitti* fama $\equiv B$
 347 his ω : hic P 349 destringere (*ex destr-* b^2 : *ex distin-*
guere v^2) $b\mu v$ 350 clausisse $P\omega$: plausisse *Schrader ab-*
usus 7, 134 352 deiecti ω : disiecti P 354 ⁱduces b^2
^{me}privaevae Q^1 355 ^bmiseros ^agremio v^1 ad crescere L
 356 ^uvetusto B 357 lapsa $PD\zeta$: lassa ω : laxa *Lachmannus*
 360 boeotiis P : boetis ω : boeciis (*-eci- in ras.*) Q
 361 ⁱreges Q^1 362 movetur $C\mu vrb$ 363 lupus pecoris
 velut C ^uvelit A^1 364 tabenti ω : -tis P 365 hiantia L^a
 367 sequantur *ex -untur* v^2 368 ^gfuit B^1A^a (*fugit* B^1mg): ^{git}fuit L^a

adcumulat crebros turbatrix Fama pavores:
 hic iam dispersos errare Asopide ripa 370
 Lernaeos equites; hic te, bacchate Cithaeron,
 ille rapi Teumeson ait noctisque per umbras
 nuntiat excubiis vigiles arsisse Plataeas.
 nam Tyrios sudare lares et sanguine Dirce
 inriguam fetusque novos iterumque locutam 375
 Sphinga petris, cui non et scire licentia passim
 et vidisse fuit? novus his super anxia turbat
 corda metus: sparsis subito correpta canistris
 silvestris regina chori decurrit in aequum
 vertice ab Ogygio trifidamque huc tristis et illuc 380
 lumine sanguineo pinum disiectat et ardens
 erectam attonitis inplet clamoribus urbem:
 'omnipotens Nysae pater, cui gentis avitae
 pridem lapsus amor, tu nunc horrente sub arcto
 bellica ferrato rapidus quatis Ismara thyro 385
 pampineumque iubes nemus inreptare Lycurgo,
 aut tumidum Gangen aut claustra novissima Rubrae
 Tethyos Eoasque domos flagrante triumpho
 perfuris, aut Hermi de fontibus aureus exis:

373 Σ 7, 332 Plataeas: Boeotiae civitas, ut supra: nuntiat . . Plataeas

370 errat aso^d⌘pide (s) f asopite Q² 372 rapiteu-
 messon P^c 374 iam (ex N- Q) QLD: Nam f¹ sudare P ζ :
 sudasse ω 376 Spinga f et PD μ ζ : est ω 377 his
 om. P¹L¹, add. P^oL^o 378 subito (^{bito}per~~o~~ M^o) ω : -ta P
 canis \equiv tris B 380 oggygio C huc s. l. M^o 381 disiectat
 P (item Σ Bamb.): de- ω 382 implet P 384 tunc (om.
 tu) L^o 385 Bellif^{e r}ica firmato P^r hismara b: his smara A
 386 extat in PDN: om. ω (add. B³) iuvet^{bes} P^r lycargo P:
 richardo D 387 Autumidum gangem A^o novissimae b
 rubae f 388 ^{eo}asque eo v¹ 389 Perfuri^st Q¹ hirmi Q¹

at tua progenies, positis gentilibus armis 390
 quae tibi festa litant, bellum lacrimasque metumque
 cognatumque nefas, iniusti munera regni,
 pendimus. aeternis potius me, Bacche, pruinis
 trans et Amazoniis ululatum Caucason armis
 siste ferens, quam monstra ducum stirpemque profanam
 eloquar. en urges; alium tibi, Bacche, furorem 396
 iuravi: similes video concurrere tauros;
 idem ambobus honos unusque ab origine sanguis;
 ardua conlatis obnixa cornua miscent
 frontibus alternaque truces moriuntur in ira. 400
 tu peior, tu cede, nocens qui solus avita
 gramina communemque petis defendere montem.
 a miseri morum! bellastis sanguine tanto,
 et saltum dux alter habet.' sic fata gelatis
 vultibus et Baccho iam demigrante quievit. 405
 at trepidus monstro et variis terroribus impar
 longaevis rex vatis opem tenebrasque sagaces
 Tiresiae, qui mos incerta paventibus, aeger
 consulit. ille deos non larga caede iuvenum,
 non alacri pinna aut verum salientibus extis, 410
 nec tripode implicito numerisque sequentibus astra,

390 A^{tt} B (u) positis B 391 Queis *Peyraredus*
 festa P ω : bella D litant f^l bella f 393 aeternis ω :
 aetneis P (tetneis f² vel f^l) pruinis P ω : furorem f (ex v. 396)
 394 amazoniis B ca^cuason Q^l 395 profanam ω : -num P
 396 urges ω : urgens P (an ex urges *natum*?) 398 ab-
 t fruges
^oorigine (h) B: abhorigine A 400 truces L^r 401 peior P ω :
 -que prior *Heinsius* cede P ω : caede *Baehrens* recte *distinxit*
^{t campum}
Imhofius 402 montem D 403 A P ω : O *frg. Monast.*
 morum P ω : quorum *Baehrens* bellastis P: bellatis ω
 404 Et P ω : En *Heinsius* dux alter *scil. Creon* habet B
 velatis A 406 Et μ t^rerroribus Q² 407 fatis Q^l
 410 penna Afb μ salientibus P^l: spirantibus P^r ω ; recte Σ
^o
Gudianus interpretatur saliendo monstrantibus 411 trepide v^l:
 tripode ex trepide Q^l

turea nec supra volitante altaria fumo
 tam penitus, durae quam Mortis limite manes
 elicitos patuisse refert, Lethaeaque sacra
 et mersum Ismeni subter confinia ponto 415
 miscentis parat ante ducem, circumque bidentum
 visceribus laceris et odori sulphuris aura
 graminibusque novis et longo murmure purgat.
 silva capax aevi validaque incurva senecta,
 aeternum intonsae frontis, stat pervia nullis 420
 solibus; haud illam brumae minuere, Notusve
 ius habet aut Getica Boreas incontactus ab Ursa.
 subter operata quies, vacuusque silentia servat
 horror et exclusae pallet male lucis imago.
 nec caret umbra deo: nemori Latonia cultrix 425

413 *Prisc.* GL II 498, 2 elicui vero elicitem facit. unde
 .. et Statius in III Thebaidos: tam .. limite .. elicitos

412 volitante ω: volu^ustante P 413 limite P ω *Prisc.*
 (i. a fine): limine N *vulgata notione pro quaesita substituta*

414 Elicit hos P: Elicitos Q¹ post 414 *versum excidisse cen-*
suit Müller, quem huius fere argumenti fuisse suspicatur:
adferre iubet filiam Manto. tamen non necessario videtur
lacuna statui, dummodo zeugma agnoscas: praeparat sacra
et regem. sequentia autem sic intellegenda: praeparat regem
mersum subter confinia Ismeni ponto miscentis. ubi participium
quodammodo sensu mediali accipitur, sicut annis volventibus
(Verg. Aen. 1, 269), gignentium natura (Sall. Jug. 93, 4), praeda

.. rerum moventium (*Liv. 5, 25, 3*) 415 It (It in ras. Q¹,
 E-?) Q²: It v^u sup^uter P^u hismeni B: hismeni Ab

416 bidentium A¹: bidentis C² 418 Carminibus f -que

om. M¹f 419 valique B¹Q¹A^σ: valida^{quo} M^σ: validamque P
 420 frondis ex -tis Q²: frondes f 421 haut P minuere P ω
 quod cur ferri nequeat, non intellego: minuisse Peyraredus,
 qua lectione varietas tollitur notusque N 422 abet B

haut L 423 vacuisque M¹L^σ sēilentia v (item v. 683) tur-
 bat C 424 male P: mala ω 425 caret ex curet L^σ

nemori
 numeri M^σ

additur; hanc piceae cedrique et robore in omni
effictam sanctis occultat silva tenebris.

huius inaspectae luco stridere sagittae
nocturnique canum gemitus, ubi limina patruī
effugit inque novae melior redit ora Dianae; 430

aut ubi fessa iugis, dulcisque altissima somnos
lux movet, hic late iaculis circum undique fixis
effusam pharetra cervicem excepta quiescit.

extra inmane patens tellus Mavortia campi,
fetus ager Cadmo, durus qui vomere primo 435
post consanguineas acies sulcosque nocentes

ausus humum versare et mollia sanguine prata
eruit; ingentes infelix terra tumultus

lucis adhuc medio solaque in nocte per umbras
expirat, nigri cum vana in proelia surgunt 440

terrigenae; fugit incepto tremibundus ab arvo
agricola insanique domum rediere iuveni.

hic senior vates — Stygiis adcommoda quippe
terra sacris, vivoque placent sola pingua tabo —

428 *Prisc.* GL II 481, 20 et 521, 21 (*propter perfectum stridi*)
Statius in III: huius . . sagittae

428 Cuius **C** sagittae **B** 429 Nocturneque r patruī
Fω: patris *Gronovius*: Ditis *Wilkinsius* 430 Effugit ex
Efu- **Q**² ira **C** 431—433 om. **P**¹, add. **P**^c, *marginē praecisa*
perierunt <Aut>, <-que al>-, <-et hic>, <fixi->, <-cem e->

431 Aut ω: At **N**Lr: Ast bμ dulcesque **P**^c aptissima **N**C
‡ movet

432 Dux **C** monet f² late om. **A**, s. l. **L**^σ 434 patens **P**:
‡ multo

patent **B**Mμg²: patent **A**¹: patet ω 435 Fetus r primo **D**
Cadmo. durus, qui *cum Barthio distinxit Müller* 437 mol-

lia **P**D: putria (-ida f) ω p̄rata **B**: p̄rata **A** 439 me-

diā **A**^σ: media b *Heinsius* 440 improelia b 441 tremi-

bundus **P**Q: tremeb- ω 442 iuveni **Q**¹ 443 accomoda f

quippe *in ras.* **N** 444 vivoque **P** (*cf. 5, 162*): multoque
vivo

ω: multoque **D** placent ω: -cet **P**

velleris obscuri pecudes armentaque sisti 445
 atra monet, quaecumque gregum pulcherrima cervix
 ducitur; ingemuit Dirce maestusque Cithaeron,
 et nova clamosae stupuere^c silentia valles.
 tum fera caeruleis intexit cornua sertis
 ipse manu tractans, notaeque in limite silvae 450
 principio largos noviens tellure cavata
 inclinat Bacchi latices et munera verni
 lactis et Actaeos imbres suadumque cruorem
 manibus; adgeritur, quantum bibit arida tellus.
 trunca dehinc nemora advolvunt, maestusque sacerdos 455
 tris Hecatae totidemque satis Acheronte nefasto
 virginibus iubet esse focos; tibi, rector Averni,
 quamquam infossus humo superat tamen agger in auras
 pineus; hunc iuxta cumulo minor ara profundae
 erigitur Cereri; frontes atque omne cupressus 460
 intexit plorata latus. iamque ardua ferro
 signati capita et frugum libamine puro
 in vulnus cecidere greges; tunc innuba Manto
 exceptum pateris praelibat sanguen, et omnes

446 Atra monet *ex* Atro manet L¹ movet C 447 Du^cti-
 tur Q²: Ductitur A¹ dirces (-s *add.* Q²) MfQ 448 Et *ex*
 At L^o novaⁿ f^r stupuere ω: stip- PL¹ vallis *ex* -es f^r
 449 Tunc B A L C f μ vera^f Q² 450 limiteⁿ P¹ (*aut* Pr):
 limine ω 451 noviens P: novies ω 452 baccheⁱ P¹
 munera *ex* -re f¹ 453 *versum inde a* -cteos *suppl.* Q²
 himbres A: ≡imbres (h-) b suadumque cruorem Manibus *ag-*
in ras. P¹ madidumque *frg. Monast.*² *in ras.* 455 de-
ⁿ
 hitic Q¹: dehinc μ advolvunt Q: advolvunt (-vunt) b
 456 haec catae A: eccatae Q nefastos B A M L Q f r b *frg. Monast.*:
 nefasto^s C² 457 iuvet P 458 Quamqⁱ iam infossus P¹
 aura f: arcis r¹: arvis QC 459 cuⁿ nulo B 460 frontes
 (-emque C) ω: frondes PN 461 plorata ω: prolata P
 462 libamine primo C 463 vulnus P ω: vultus *Baehrens*
^c
 cecidere Q² innubiba M¹ manta^o Q¹ 464 sanguen P:
 sanguinem ω, *cf. Mus. Rhen. 59 (1904) p. 386*

ter circum acta pyras sancti de more parentis 465
 semineces fibras et adhuc spirantia reddit
 viscera, nec rapidas cunctatur frondibus atris
 subiectare faces. atque ipse sonantia flammis
 virgulta et tristes crepuisse ut sensit acervos
 Tiresias — illi nam plurimus ardor anhelat 470
 ante genas inpletque cavos vapor igneus orbes —,
 exclamat — tremuere rogi et vox terruit ignem —:
 'Tartareae sedes et formidabile regnum
 Mortis inexpletae, tuque, o saevissime fratrum,
 cui servire dati manes aeternaque sontum 475
 supplicia atque imi famulatur regia mundi,
 solvite pulsanti loca muta et inane severae
 Persephones vulgusque cava sub nocte repostum
 elicite, et plena redeat Styga portitor alno.
 ferte simul gressus, nec simplex manibus esto 480
 in lucem remeare modus; tu separe coetu
 Elysios, Persei, pios, virgaque potenti
 nubilus Arcas agat; contra per crimina functis,
 qui plures Erebo pluresque e sanguine Cadmi,

475 *Prisc.* GL II 351, 19 (*propter genitivum sontum*) idem
 in IIII (*var.* III): aeternaque .. supplicia

467 cuncta^{et}tur P frondibus *ex* front- Q² 468 ipse *ex*
 ipsa *frg.* *Monast.*: ipsa D 470 pl^{ri}umis μ^1 471 impletque P:
 implet^{que} Q¹: implet f vapor^b cavos^a ν^2 c^{et}avos (-l-) b
 472 regi^o B terruit P: impulit^{impulit} ω : terruit D 475 sontes^{vm}
 M^{of}1: sub^{on}tum ν^2 476 uni C 477 loca P ω : sola *Garro-*
dius 478 Persipones Q cana C 479 Eli^cte Q² reat r
 Stygos ar^{ber}iter *vel* remeat *coni.* *Garrodus*, *quasi* redire
 Styga *non latinum esset* alvo C 482 Persei *Parrhasius et*
Heinsius (*cf. Apoll. Rh. 3, 461*): persee *vel* -sae P ω Persea,
cie Unger 1868 p. 262; sed neque pios inutile neque impera-
tivus desideratur 483 Nubilus *ex* -bus b 484 ereb^ho B¹:
 herebo A M f b r sanguine P ω : semine ς

angue ter excusso et flagranti praeuia taxo, 485
 Tisiphone, dux pande diem, nec lucis egentes
 Cerberus occursu capitum detorqueat umbras'.

dixerat, et pariter senior Phoebeaque virgo
 erexere animos; illi formidine nulla,
 quippe in corde deus, solum timor obruit ingens 490
 Oedipodioniden, vatisque horrenda canentis
 nunc umeros nunc ille manus et vellera pressat
 anxius inceptisque velit desistere sacris.

qualis Gaetulae stabulantem ad confraga silvae
 venator longo motum clamore leonem 495
 expectat firmans animum et sudantia nisu
 tela premens; gelat ora pavor gressusque tremiscunt,
 quis veniat quantusque, sed horrida signa frementis
 accipit et caeca metitur murmura cura.

atque hic Tiresias nondum adventantibus umbris: 500
 'testor' ait, 'divae, quibus hunc saturavimus ignem
 laevaue convulsae dedimus carchesia terrae,
 iam nequeo tolerare moram. cassusne sacerdos
 audior? an, rabido iubeat si Thessala cantu,

485 *Prisc.* GL II 346, 3 anguis ab angue vel angui. Statius
 in III: angue ter excusso

486 Tesiphide f 490 timor P⁵: tremor ω 491 Oedi-
 podionidem b 492 Hunc μ humeros P 494 gae^otul^oae B:
 gaetuleae (-e- *medium del.* A) ALb 495 clamāre Q¹ 496 et
 om. D sudantia (-atia b) ω: suadentia P 497 ora ω: ore P
 gressu^s.que P¹: grescisque M¹: gresusque r tremescunt P

500 Utque M^σ: Ad quae C Atqui (*ex -e, om. hic*) μ²
 501 divae Pω (*cf. Verg. Aen. 2, 431*): divos ALDb (*quae lectio*

haud scio an nata sit ex superscripto vos): div^ois Q¹: divas
 Müller: Diras Heinsius vos testor divae Garrodus, sed ait
genuinum esse testatur Verg. Aen. 2, 155 saturabimus P

502 Laevaue PωΣ: plenaue Peyraredus convulsa .. terra
 idem 503 cassus^s B¹ 504 rabido *ex rap-* b¹: rapido fμ
 iubeat *ex* iuveat P¹

ibitis et Scythicis quotiens medicata venenis 505
 Colchis aget, trepido pallebunt Tartara motu:
 nostri cura minor, si non attollere bustis
 corpora nec plenas antiquis ossibus urnas
 egerere et mixtos caelique Erebiq̄ue sub unum
 funestare deos libet aut exsanguia ferro 510
 ora sequi atque aegras functorum carpere fibras?
 ne tenuis annos nubemq̄ue hanc frontis opacae
 spernite, ne, moneo; et nobis saevire facultas.
 novimus et quidquid dici noscique timetis,
 et turbare Hecaten, ni te Thymbraee, vererer 515
 et triplicis mundi summum, quem scire nefastum.
 illum — sed taceo: prohibet tranquilla senectus.
 iamque ego vos —' avide subicit Phoebeia Manto:
 'audiris, genitor, vulgusque exsanguie propinquat.
 panditur Elysium chaos, et telluris opertae 520
 dissilit umbra capax, silvaeque et nigra patescunt
 flumina, liventis Acheron eiectat harenas.
 fumidus atra vadis Phlegethon incendia volvit,
 et Styx discretis interflua manibus obstat.
 ipsum pallentem solio circumque ministras 525

505 scyticis P medicata P: armata ω 506 aget ω:
 agit P 507 cura minor b² *in lac.* 509 et om. b¹, add. b²
 \ mixtos
 mēsto v² caelique ω: caeli P 510 ferro^{·/·} P: ·/· morsu
 P¹ mg. fortasse recte 511 f¹: atque D 512 nibem-
 que B: nubēsque v¹ 513 se^vire (r) A 514 Novimus P⁵:
 Scimus enim ω nostique Q²: noci⁸que b² 515 turparem
Bachrens haec caten A b¹: heccaten L: ecaten Mf: aecaten r
 ni te t- b² *in lac.* 516 triplicis ω: -ces P nefandum
ex nefastum μ²: nefas est f 517 Illud C sed Pω: si B A¹
 Lb (*an natum ex st?*) 518 *aposiopesim agnovit Σ, recte*
distinxit Menkius phebeⁱaque Q² 520 aelisum B¹: aeli-
 sium A caos r 521 Dissidit C umbo *Marklandus ad*
Silv. 2, 3, 41 522 liventes P: li^ventis (-m-) A^o reiectat N
 523 Fundus B¹ (at fumidus B^σ mg.): Fundi^{mi}tus A¹ (at fumi-
 dus A^σ mg.): Humidus C phlegeton P 525 pollentem *Barthius*

funestorum operum Eumenidas Stygiaeque severos
 Iunonis thalamos et torva cubilia cerno.
 in speculis Mors atra sedet dominoque silentis
 adnumerat populos; maior superinminet ordo.
 arbiter hos dura versat Cortynius urna 530
 vera minis poscens adigitque expromere vitas
 usque retro et tandem poenarum lucra fateri.
 quid tibi monstra Erebi, Scyllas et inane furentis
 Centauros solidoque intorta adamante Gigantum
 vincula et angustam centeni Aegaeonis umbram?' 535
 'immo' ait, 'o nostrae regimen viresque senectae,
 ne volgata mihi. quis enim remeabile saxum
 fallentesque lacus Tityonque alimenta volucrum
 et caligantem longis Ixiona gyris
 nesciat? ipse etiam, melior cum sanguis, opertas 540
 inspexi sedes, Hecate ducente, priusquam
 obruit ora deus totamque in pectora lucem
 detulit. Argolicas magis huc adpelle precando
 Thebanasque animas; alias avertere gressus

528 *Serv.* Aen. 11, 197 aut Morti ipsi deae. Statius: in scopulis (speluncis *Caroliruh. et Sangall. quod ex speculis corruptum videtur*) Mors saeva sedet

526 eumenidas **PDN**: -des ω (eumedes ⁿⁱ b² in lac.)

527 Iunonēs **Q**¹ torva **PD** ζ : maesta ω cervo **C** 528 saeva *Serv.* dominoque ζ : -nique **P** ω : -nisque *Heinsius* silentes **P**

529 supereminet ν 531 minis ζ *Barthius*: nimis **P** ω , cf.

8, 22 sq. adicitque **N**: cogitque **D** 533 eēebi **Q**¹ furentis

(vel -es) ω : furenti **P** 534 adamante ω : -ta **P** 535 Vincila ^v

B¹ 536 ait o **P** ω : agito **N** 537 volgata (vu- **P**) **PQ**: volgato

(vel vu-) ω (ex -ta **B**¹ **L**^o) mihi (sc. *dixeris*) ω : mihi veni **P**
^{topertas}

538 Pallentesque t 540 inesset **D** (inesset *glossema erat ad explendum enuntiatum secundarium*) 541 haec ate **B**:

haecate **A** 542 hora **B**: \equiv ora **A** impectora b 543 appelle

P: adpelle **Q**¹ 544 animas alias **PDN**^r: alias (ex -ōs **B**)

animas ω gressus ω : -su **P** quod defendit *Vollmer 1896 p. 29*

lacte quater sparsas maestoque excedere luco, 545
 nata, iube; tum qui vultus habitusque, quis ardor
 sanguinis adfusi, gens ultra superior adsit,
 dic agedum nostramque mone per singula noctem.'

iussa facit carmenque serit, quo dissipat umbras,
 quo reciet sparsas; qualis, si crimina demas, 550
 Colchis et Aeaeo simulatrix litore Circe.

tunc his sacrificum dictis adfata parentem:
 'primus sanguineo submittit inertia Cadmus
 ora lacu, iuxtaque virum Cythereia proles
 insequitur, geminusque bibit de vertice serpens. 555
 terrigenae comites illos, gens Martia, cingunt,
 quis aevi mensura dies, manus omnis in armis,
 omnis et in capulo; prohibent obstantque ruuntque
 spirantum rabie, nec tristi incumbere fossae
 cura, sed alternum sitis exhaurire cruorem. 560
 proxima natarum manus est fletique nepotes.

- 545 L^cate f^r sparsos (ex -as) B¹: sparsas^o Q²: sparsas¹ sparsas L^o:
 sparso (spe- f) Cr¹f loco Q¹ 546 Nata f iube b² in lac.
 tum om. b: tu D quis ex qui L^o: quis b^μν vultum b
 547 effusi (ex adf- Q¹) Q^ν u[≡]tra f (l) superior P¹
 agetum
 548 agetum Q² move Br 549 quo ex quod L^o dissipat
 PNC₅: dissipet M¹S¹Q¹: -pet ω 550 reciet P (cf. Vollmer
 1896 p. 29): regit (-at D^ν) et ω demas ω: -mat P
 551 et aeaeo (et aeoo MLNCfr¹: eaeo S: et aceo Q¹: et de
 eo μ) ω: etnaeo P similatrix f¹ 552 Hunc μ
 sacra facientem
 sacr^{≡≡≡≡} L^o 553 cadmis μ 555 Insequitur gemi-
 nusque bibit P₅: Effluit (Affluit C) amborum geminus ω
 557 quis Naukius 1863 p. 5 (idem videtur explicare Σ): His
 Pω mansura Q¹: mansura N 558 in s. l. Q¹ 559 Spi-
 ranti s Bentleius fossae s Klotzius: fosso PS mg.: sulco (fossa
 sitis
 B^o mg.) ω 560 sitis exhaurire P: cuperent (cupiunt D:
 cupiunt s) haurire ω: sitis est haurire Menkius 561 fle-
 ti[≡]que Q

hic orbam Autonoen et anhelam cernimus Ino
 respectantem arcus et ad ubera dulce prementem
 pignus et oppositis Semelen a ventre lacertis.
 Penthea iam fractis genetrix Cadmeia thyrasis 565
 iamque remissa deo pectusque adaperata cruentum
 insequitur planctu; fugit ille per avia Lethes
 et Stygios super usque lacus, ubi mitior illum
 flet pater et lacerum conponit corpus Echion.
 tristem nosco Lycum dextramque in terga reflexum 570
 Aeoliden, umero iactantem funus onusto.
 necdum ille aut habitus aut versae crimina formae
 mutat Aristaeo genitus: frons aspera cornu,
 tela manu, reicitque canes in vulnus hiantes.
 ecce autem magna subit invidiosa caterva 575
 Tantalus et tumido percenset funera luctu,
 nil deiecta malis; iuvat effugisse deorum
 numina et insane plus iam permittere linguae.
 talia dum patri canit intemerata sacerdos,
 illius elatis tremefacta adsurgere vittis 580
 canities tenuisque inPELLI sanguine vultus.

562 hanelam **Bb**: hanelam ^h **A**²: helam **L**¹ (anhelam **L**^σ *mg.*)
 563 artus **B**: artus **A**² 564 semelen **≡** **b** 565 iam fractis
in ras. **f**¹ 566 iamque remissa **P**: iam dimissa **ω** ad-
 aperta **ς** *Gronovius*: adoperta **Pω**: adopera^{ta} **Q**¹ 568 super
 usque (-asque **S**²) **NS**¹ **ς**: superosque **ω**: super ipse **P** mitior **ω**:
 ianitor **P** (**Ml**~**IAN**): inaniter *Garrodus* 569 conponit **P**
 ethion **BAb** 570 dextramque **ω**: -raque **PN** reflexum
 (-um *in ras.*) **Q**² 571 Aelodinen **M**¹: Aeoliden **M**¹ *mg.*
 honusto **b** 572 haut abitus **B**: haud habitus **r**: aud habi-
 tus (h-) **A** visae *Bachrens* 573 aristheo **P** fons **Q**¹
 574 Tela manu (*sc. tenentur*) **Pω**: pelle manus *Kochius* 1865
p. 6 575. 577. 576. 578 **C**¹ *sed ordo restitutus praescriptis*
a c b d 576 Tantalus **≡** **f** pergens^c et **P**^c luctu **Pω**: vultu
Schrader cl. Sil. 6, 698 male 577 His **r** 578 insan^{ae} **B**
 dimittere **C**: committere **N** 580 votis ^{ittis} **M**^σ

nec iam firmanti baculo nec virgine fida
 nititur, erectusque solo 'desiste canendo,
 nata' ait, 'externae satis est mihi lucis, inertes
 discedunt nebulae, et vultum niger exerit aer. 585
 umbrisne an supero dimissus Apolline complet
 spiritus? en video quaecumque audita. sed ecce
 maerent Argolici deiecto lumine manes!
 torvus Abas Proetusque nocens mitisque Phoroneus
 truncatusque Pelops et saevo pulvere sordens 590
 Oenomaus largis umectant imbribus ora.
 auguror hinc Thebis belli meliora. Quid autem
 hi grege condense, quantum arma et vulnera monstrant,
 pugnaces animae, nobis in sanguine multo
 oraque pectoraque et falso clamore levatas 595
 intendunt sine pace manus? rex, fallor, an hi sunt
 quinquaginta illi? cernis Cthoniumque Chrominque
 Phegeaque et nostra praesignem Maeona lauro.
 ne saevite, duces, nihil hic mortalibus ausum,
 credite, consiliis: hos ferrea neverat annos 600
 Atropos. existis casus: bella horrida nobis,

592 *Cledon.* GL V 59, 14 auguro Vergilius . . Statius:
 auguror . . belli m.

582 baculo *ex va-* P¹ nec ω: ne P fida *ex sida* C²
 583 canendā Q¹ 585 Discedunt (*ex* Descendunt v¹) ω:
 Discendunt P: Descendunt f exerit *Lachmannus* (*cl. Silv.*
5, 3, 104): exuit P ω *quod frustra cl. Verg. Aen. 5, 423 defen-*
dere conatur Garrodus 586 dimissus P: me missus ω
 587 quaecumque ω: quacumque P 588 ¹umine A¹: nu-
 mine r 589 mittisque A phoroⁿeus Q¹ 590 vulnere v²:
 vulnere D 591 Oeomaus f 592 bellāⁱ Q¹ maiora MC 593 Hi
 SDNC₅: Hic (Hic A²) P ω grege[≡] (-s) Q quatum L:
 quantā^v f¹ 594 *om. Mf, add. M^σ mg.* 597 ctoniumque PM:
 chthoniumque (citho- f: to- L) ω: croniumque v cronimque μ
 598 praesagem N: praesagam s *an lauru? cf. ad 3, 105*
 599 Nevite b¹ 601 Antropos μ

atque iterum Tydeus.' dicit, vittaque ligatis
frondibus instantes abigit monstratque cruorem.

stabat inops comitum Cocyti in litore maesto
Laius, inmiti quem iam deus ales Averno 605
reddiderat, dirumque tuens obliqua nepotem —
noscit enim vultu — non ille aut sanguinis haustus,
cetera ceu plebes, aliumve accedit ad imbrem,
immortale odium spirans. sed prolicet ultro
Aonius vates: Tyriae dux inclyte Thebes, 610
cuius ab interitu non ulla Amphionis arces
vidit amica dies, o iam satis ulte cruentum
exitium et multum placata minoribus umbra,
quo miseranda fugis? iacet ille in funere longo,
quem fremis, et iunctae sentit confinia mortis, 615
obsitus exhaustos paedore et sanguine vultus
eiectusque die: sors leto durior omni,
crede mihi! quaenam inmeritum vitare nepotem
causa tibi? confer vultum et satiare litanti
sanguine venturasque vices et funera belli 620
pande vel infensus vel res miserate tuorum.

602 tydeus P ω: ^{ti}deus (ti sscr. B³) B: deus A: deus haec b:
mars haec Q¹ in ras. vittaque ω: -asque P ⁱlegatis f¹
603 abigit ω: abicit P monstra^tque B¹: monstra^{que} b²
604 inops L: inops ex -bs Q¹ 606 durumque N 607 vultu
ω: in vultu P: vultu v¹: vultū (- add. Q²) Q: vultum B D N b
(spatium ante vultū B) haud r: ad C ^{ad}haustus B¹: ~~haustus~~
(ad eras.) A 608 aliumve ω: altumve P accedit ex -ci- B¹
609 aspirans f prolicet ω: -git P: prosilit N 610 in-
^cclite B 613 Exitium ω: -lium P 614 Quo P Q^c v² ζ: Quo ~~te~~ (-s)
N: Quos ω fortasse recte in om. B A L r b longa^o (-a ex
-o Q¹) Q¹ 615 fremis P ζ Heinsius: premis ω sensit r.
con^fvinia Q¹ 616 exhaustos Q D S²: -to ~~te~~ N: -to P: -tus ω
617 Proiectusque C die ~~te~~ f 618 uiuere Q¹ 619 sociare C
lita~~te~~to (-n-) Q¹ 621 miserante b

tunc ego et optata vetitam transmittere Lethen
 puppe dabo placidumque pia tellure reponam
 et Stygiis mandabo deis.' mulcetur honoris
 muneribus tinguitque genas, dein talia reddit: 625
 'cur tibi versanti manes, aequaevae sacerdos,
 lectus ego augurio tantisque potissimus umbris,
 qui ventura loquar? satis est meminisse priorum.
 nostrane praeclari, pudeat, consulta nepotes
 poscitis? illum, illum sacris adhibete nefastis, 630
 qui laeto fodit ense patrem, qui semet in ortus
 vertit et indignae regerit sua pignora matri.
 et nunc ille deos Furiarumque atra fatigat
 concilia et nostros rogat haec in proelia manes.
 quodsi adeo placui deflenda in tempora vates, 635
 dicam equidem, quo me Lachesis, quo torva Megaera
 usque sinunt: bellum, innumero venit undique bellum
 agmine, Lernaesosque trahit fatalis alumnos
 Gradivus stimulis; hos terrae monstra deumque
 tela manent pulchrique obitus et ab igne supremo 640
 sontes lege morae. certa est victoria Thebis,
 ne trepida, nec regna ferox germanus habebit,
 sed Furiae geminumque nefas, miserosque per ensis,

622 ego et (*respondet alterum et v. 624*) P ω : ego te ς : et
 ego C lethē P (*cf. 1, 334*) 623 placidumque Q 624 honore C
 625 Funeribus C tinguit f dehinc S (*an dehinc?*): dein (i. de-
 inde) v 627 potentibus v² 628 loquar ω : -or P meminisse v:
 meminisse A 629 praecari (l) B: praecari A 630 illum f²:
 o illum N adhibete ex ath- Q¹ nefastis C² 631 ense f
 hortus B A b 634 hic ς Imhofius improelia b
 635 placui ω : placito (*vel -uio*) P, quod contaminatum videtur
 ex placui et placeo, nisi forte placito scribendum defenda M¹
 tempora ex -re B¹ vates Q² 636 quo add. b² s. l.
 maegara P 638 trait B A b: agitatur Lachmannus 640 sup-
 remo B A 642 Nec L μ 643 furiae P ω (*sc. regna habe-
 bunt vel sim.*): furias Koestlinius, Müller miseros f enses P

ei mihi! crudelis vincit pater.' haec ubi fatus,
labitur et flexa dubios ambage relinquit. 645

interea gelidam Nemeen et conscia laudis
Herculeae dumeta vaga legione tenebant
Inachidae; iam Sidonias avertere praedas,
sternere, ferre domos ardent instantque. quis iras
flexerit, unde morae, medius quis euntibus error, 650
Phoebe, doce: nos rara manent exordia famae.

marcidus edomito bellum referebat ab Haemo
Liber; ibi armiferos geminae iam sidera brumae
orgia ferre Getas canumque virescere dorso
Othryn et Icaria Rhodopen adsueverat umbra, 655
et iam pampineos materna ad moenia currus
promovet; effrenae dextra laevaue secuntur
lynces, et uda mero lambunt retinacula tigres.
post exultantes spolia armentalia portant
seminecesque lupos scissasque Mimallones ursas. 660
nec comitatus iners: sunt illic Ira Furorque
et Metus et Virtus et numquam sobrius Ardor
succiduique gradus et castra simillima regi.
isque ubi pulvereae Nemeen effervere nube

644 vincet **N** 645 relinquit ω : -liquit **PDNC** 646 ne \equiv men

B: ne^emen **A**: nemeⁿ b² contia **Q**¹ 647 dum \equiv eta (-m-) **B**

649 ferre **Q**²: auferre **C** instan^tque **f** -que quis h \equiv add. b^r

650 Flexerat **C**: Flexit **A** 651 manent ω : monent **PD**

652 Martidus **Q**¹ edomito **P** ω : Edono *Marklandus ad*
Silv. 4, 1, 45 653 ibi s. l. **Q**¹ geminae ω : gelidae **P**¹**Q**¹**K**

S¹**LCg** $\mu\nu$ ¹: †gemine **P**¹ (vel **P**^c) *mg.* **Q**²: geminae **M**^a cum **S**²:
per ν ² sidera **P** ν ²: -re ω : frigora **S**¹: -re **K** bru \equiv mae **B**

655 icaria ω **P**¹ *mg.*: uvifera **P**¹ 656 pampineos *ex* -us **Q**²

657 sequuntur **P** 658 uela **M**^a reti \equiv nacula **B** 659 port^uent **L**^a

660 mamallones **f**²: immallones **C**: mimall \equiv ones (i) **Q**

^{ursas}
surdas **M**^a 664 effervere ω (*cf.* 7, 795): effervescere **P**¹ (*ex*
voce ignescere infra scripta)

conspicit et solem radiis ignescere ferri, 665
 necdum compositas belli in certamina Thebas,
 concussus visis, quamquam ore et pectore marcet,
 aeraque tympanaque et biforem reticere tumultum
 imperat, attonitas qui circum plurimus aures,
 atque ita: 'me globus iste meamque excindere gentem 670
 apparat; ex longo recalet furor; hoc mihi saevum
 Argos et indomitae bellum ciet ira novercae.
 usque adeone parum cineri data mater iniquo
 natalesque rogi quaeque ipse micantia sensi
 fulgura? reliquias etiam fusaeque sepulcrum 675
 paelicis et residem ferro petit impia Theben.
 nectam fraude moras; illum, illum tendite campum,
 tendite, io, comites.' Hyrcanae ad signa iugales
 intumuere iubas, dicto prius adstitit arvis.
 tempus erat, medii cum solem in culmina mundi 680
 tollit anhela dies, ubi tardus hiantibus arvis

671 *Mico* 325 apparat ex longo . . . saevum 676 *Class.*
Auct. ed. Mai IX p. 507 et p. 541 reses remissus. Statius: et
 ferro resides excindere Thebas (*contaminatus locus ex 4, 676*
et 4, 760)

665 solem radiis ignescere (-nō- Q²) ferri P ω, quod frustra
 temptatum est: solis r. i. ferrum *Madvigijs* p. 157: silvam (frondem
Slater) r. i. ferri *Koestlinius*: solem radiis vanescere (palescere
Garrodus) ferri *Baehrens*, qui omnes poeticam vim loci immi-
 nuunt 666 compositis . . . thebis f 667 pectora μ

mercet M^a 668 biforem ω: -re P 669 qui ω: quis P

670 globus iste PD⁵: manus ista ω excidere b¹ 671 Appa-
 rat ex -et Q¹ ex longo P: et longo N⁵: et longe ω haec C

672 ci³et B 674 Natalesque ex Fa- L^σ ego ipse A^σ
 micantia ω: minantia P 675 reliquias P: -iasque D
 sepulchrum P 676 resides . . thebas N impia P⁵: im-
 proba ω thebem b 677 illum illum Pω: illum io μ
 678 io add. L^σ: eo N 679 dic³to (i) A abstitit v¹: fasti-
 tit v² mg. arvis Q¹ in ras. 681 dies om. b¹: diem
 add. b² s. l. arvis Q¹

stat vapor atque omnes admittunt aethera luci.
 undarum vocat ille deas mediusque silentum
 incipit: 'agrestes fluviorum numina Nymphae
 et nostri pars magna gregis, perferte laborem, 685
 quem damus. Argolicos paulum mihi fontibus amnes
 stagnaque et errantes obducite pulvere rivos.
 praecipuam Nemeen, qua nostra in moenia bellis
 nunc iter, ex alto fugiat liquor; adiuvat ipse
 Phoebus adhuc summo, cesset ni vestra voluntas, 690
 limite; vim coeptis indulgent astra, meaeque
 aestifer Erigones spumat canis. ite volentes,
 ite in operta soli; post vos ego gurgite pleno
 eliciam, et quae dona meis amplissima sacris,
 vester habebit honos, nocturnaue furta licentum 695
 cornipedum et cupidas Faunorum arcebo rapinas.'
 dixerat; ast illis tenuis percurrere visus
 ora situs, viridisque comis exhorruit umor.
 protinus Inachios haurit sitis ignea campos:
 diffugere undae, squalent fontesque lacusque, 700
 et cava ferventi durescunt flumina limo.

682 ^{vapor} pavor Q¹M^σ: pavor f adque P aethora B¹
 683 silentii b 684 ⁱnēph(a)e A¹B³ 685 perferte ex -cte L^σ
 686 argoligos P¹ 687 obdu^cite Q¹: ^{ab}adducite M^σ
 688 Praecipuam nemeen P: Praecipuus (-o L: -e *in ras.* Q², *fuit*
 -am) nemees (-es *in ras.* b: -os r μ ν) ω (*in ras.* D^r): -pue nemeen σ
 immoenia B 689 ex alto s. l. D 690 adhuc PNS²Σ¹:
 ad hoc ω ne f ⁱⁿvoluptas ν² 692 Pestifer N: ^{ip}Aestifer Q²
 erigonis P C: e.g. rigones b² *in lac.*: erigonēs Q² volentes ex
 -antes P¹ 694 et om. Cf ^{†sacris}regnis ν² 695 ^habebit B¹
 honor C licentem r 696 fauorum b² ruinas C 697 te-
 nuis PDNSrbς (*ex tenuior B¹L²*): tenuior ω ⁿpercurrere ω:
 pro
 percurrere P¹; tenuia ora perurere visus solque sinus *Koestlinius*
 698 ^{†umor}humor P: horror D 701 ^vcaņa Q¹

aegra solo macies, [tenerique in origine culmi
 inclinata seges,] deceptum margine ripae
 stat pecus, atque annis quaerunt armenta natatos.
 sic ubi se magnis refluus suppressit in antris 705
 Nilus et Eoae liquentia pabula brumae
 ore premit, fumant desertae gurgite valles
 et patris undosi sonitus expectat hiulca
 Aegyptos, donec Phariis alimenta rogatus
 donet agris magnumque inducat messibus annum. 710
 aret Lerna nocens, aret Lyrcius et ingens
 Inachus advolvensque natantia saxa Charadrus
 et numquam in ripis audax Erasinus et aequus
 fluctibus Asterion, ille alta per avia notus
 audiri et longe pastorum rumpere somnos. 715

710 *Prisc.* GL II 72, 11 sed etiam Lyrcius, quod in quibusdam Lyceus reperitur codicibus scriptus, Statius in IV: aret .. aret Lyrcius .. Inachus

702 tenerique .. seges habent **DNS**¹ *mg.* ε, *om.* **Pω**, *cf.* *Hermes* 40 (1905) p. 360 704 annis (-es **PN**) **Pω**:
^{annis}
 omnes **B**¹ **A**¹ **M**^σ: omnes **bf** natatos ε: -tus **Pω** quod
 vix posse defendi arbitror ita ut annis genitivus sit

705 magnus **A** suppressit (^{pres}supersit **Q**²) in ω: suppresserit **P**
 706 eo eliquentia **L**: eoae liquantia **Q** brumae **B**

707 vales **f**¹ 708 iulca **M**^σ 709 Aegyptos **Q**²: -us **BAL**
Cfb phariis ex variis **L**^σ 711 aret lyrcius (-eus ω) ω *Prisc.*:
 et lyrcius aret **P**; lyrcius *variam lectionem fuisse testatur Prisc.*

712 advolvensque **P**ε: adverrensque (-ere- **v**: -er^rne- **Q**¹:
^{†adverrensque}
 -erte- **μ**ε) ω: advolvensque **D** carandrus **P**: cara^dnd^us (ex
 -andrus) **μ**: charadus **M**¹ 713 audaxque **r** 714 Fructibus

(ex Flu- **B**³ **A**¹) **BAQvΣ** ^{†suetus}notus **L**^σ 715 Audiri **Q**¹ post
 714 in **L** leguntur v. 716—722 hoc ordine: 722. 716—721.
cf. Hermes 40 (1905) p. 349 sq. factos censeo hos versus ut post
 715 insererentur, sed non ab ipso poeta. v. 717 extat etiam in
P et **D** post v. 723

[sic Hyperionios cum lux effrena per orbem
 rapta ruit Phaethontis equos, magnumque laborem
 discordes gemuere poli, dum pontus et arva
 stellarumque ruunt crines, non annibus undae,
 non lucis mansere comae, sed multus ubique 720
 ignis, ubique faces et longa fluminis instar
 indiget Aegaeon deceptus imagine ripae.]
 una tamen tacitas sed iussu numinis undas
 haec quoque secreta nutrit Langia sub umbra.
 nondum illi raptus dederat lacrimabile nomen 725
 Archemorus, nec fama deae; tamen avia servat
 (20) et nemus et fluvium; manet ingens gloria Nympham,
 cum tristem Hypsipylen ducibus sudatus Achaeis
 ludus et atra sacrum recolet trieteris Ophelten.

ergo nec ardentis clipeos vectare nec artos 730
 thoracum nexus — tantum sitis horrida torret —
 (25) sufficiunt; non ora modo angustisque perusti
 faucibus, interior sed vis quatit; aspera pulsu
 corda, gelant venae, et siccis cruor aeger adhaeret
 visceribus; tunc sole putris, tunc pulvere tellus 735

723 *Prisc.* GL II 72, 22 (*propter vocem* Langiā) idem in IV:
 una tamen . . sub umbra. *ibid.* 41, 1 idem in eodem: haec
 quoque . . sub umbra (*hinc* Floril. Vatic. 215)

716 ic L 717 ruit P: fuit LD: fugit *Garrodus*
 phaetontis P: phoetontis L 718 iscordes L arva *Klotzius*:
 arma L 719 annibus *Klotzius*: manibus L 720 on L
 722 indiget *Vollmer et Klotzius*: Indicat L 724 haec quoque
scil. iussu numinis sicut reliquae Nymphae 725 dederat
 †fluvium
 raptus N 727 fluvium *ex -us B¹Q¹*: -us r: -i f: fluvii M¹
 728 dum Q *Barthius fortasse recte* hipsipylen P: physi-
 ducibus
 philen f dubus M¹ 729 atra *ex acra f* recolet P:
 -it ω triheteris B A b opheltem B A Q C f b 730 vectare
 P ω: portare N 731 arida ♂ *Schrader* torret P ♂: torquet ω:
 †torret
 torquet D 732 . . fficiunt (Su- *add. L^o*) L ore (-e b² *in*
ras.) b perustus r¹: -tis b 733 quatit *add. b² in lac.*
 734 sicci ≡ (-s) C anhelat C: adaret *Baehrens* 735 putris
 (pa-^v B¹Q¹) ω: putri P

- exhalat calidam nubem. non spumeus imber
 (730) manat equum: siccis inlidunt ora lupatis,
 ora catenatas procul exertantia linguas;
 nec legem dominosve pati, sed perfurit arvis
 flammatum pecus. huc illuc impellit Adrastus 740
 exploratores, si stagna Licymnia restent,
 (735) si quis Amymones superet liquor: omnia caecis
 ignibus hausta sedent, nec spes umentis Olympi,
 ceu flavam Libyen desertaque pulveris Afri
 conlustrent nullaque umbratam nube Syenen. 745
 tandem inter silvas — sic Euhius ipse pararat —
 (740) errantes subitam pulchro in maerore tuentur
 Hypsipylen; illi quamvis et ad ubera Opheltes
 non suus, Inachii proles infausta Lycurgi,
 dependet — neglecta comam nec dives amictu —, 750
 regales tamen ore notae, nec mersus acerbis
 (745) extat honos. tunc haec adeo stupefactus Adrastus:
 'diva potens nemorum — nam te vultusque pudorque
 mortali de stirpe negant —, quae laeta sub isto
 igne poli non quaeris aquas, succurre propinquis 755
 gentibus; Arquitenens seu te Latonia casto

736 Exhalat Cf 737 equis *Peyraredus* inlidunt ω: in-
 ludunt P: illidunt M¹ (illidunt *sscr.* M⁰) hora B: ≡ora A

738 pro^{cul} v² 739 dominosve ω: -nusve P: -umve ACb v
 740 pe^{cus} B 741 lycumnia P: lycim^{nia} B: licinia
 (- add. v²) v restent ex -ant Q¹ 742 amimonae (-nes L⁰) L¹

superet PN: superest ω cae^cis B: coetis cecis Q¹

743 nec ~ spes A 744 pulferis L⁰ affri r 746 euius P:
 euius

eheus ML⁰: heus f sic heuchius *add. b² in lac.* pararat P:
 -bat ω 747 subito MC pulchram M Cf 748 Hipsipylen P

ad ubera P: ab ubere ω pheltes b¹ 749 inachiⁱ B³:
 -chi b lygurgi (*vel* li-) ω 750 neglecta P: nec laeta ω:

^{lecta}
 nec laeta Q¹N: nec lecta r nec dives .. ore notae *om.* μ¹,
suppl. μ² mg. amittu L 752 haec s. l. P¹ 754 quae
 laeta . . . aquas *om.* P, cf. *Hermes* 40 (1905) p. 355 756 ar-
 quitenens Pr¹: arcitenens (*vel* -cy-) ω

- 7) de grege transmisit thalamis, seu lapsus ab astris
non humilis fecundat amor — neque enim ipse deorum
arbiter Argolidum thalamis novus —, aspice maesta
agmina. nos ferro meritas excindere Thebas 760
mens tulit, inbelli sed nunc sitis aspera fato
submittitque animos et inertia robora carpit.
- 7) da fessis in rebus opem, seu turbidus amnis,
seu tibi foeda palus; nihil hac in sorte pudendum,
nil humile est; tu nunc Ventis pluvioque rogaris 765
pro Iove, tu refugas vires et pectora bellis
exanimata reple: sic hoc tibi sidere dextro
crescat onus. tantum reduces det flectere gressus
Iuppiter, o quanta belli donabere praeda!
Dircaeos tibi, diva, greges numerumque rependam 770
sanguinis, et magna lucus signabitur ara.
dixit, et orantis media inter anhelitus ardens
- 7) verba rapit, cursuque animae labat arida lingua;
idem omnes pallorque viros flatusque soluti
oris habet. reddit demisso Lemnia vultu: 775
'diva quidem vobis, etsi caelestis origo est,
unde ego? mortales utinam haut transgressa fuisset
luctibus! altricem mandati cernitis orbam

757 transmitit r missus **D** 758 amor *om.* f¹, *add.* f^r
enim *om.* **L** 759 argolicum f 761 inbelli[≡] (-s) **Q**

aspera **PD**: anxia (ⁿaxia **B**¹**Q**¹) **ω** fati r¹ 762 Summittit-
que **P** inertia **Pω**: Martia *Garrodus* 764 fida **C**

765 tu **Pω**: heu **bv** ^{pro}ventis **M**^σ: undis *Garrodus*, *sed*
a ventis pluviam rogari aptissime dicitur ^fpluvioque **M**^σ: fluvio-
que **C** rigaris **B**¹ 766 bellis **P**: bello **ω** 767 Exami-
nata f 768 honos **P** ^{re}duces **P**¹ 770 Dirceus **Q**¹
gregres f 771 Sanguinis et **P**: Plebis et hic **ω** lucus (*ex*
bac?) **P**¹: lucis **b**¹: lucus *ex -is* **L**^σ 775 ^habet **B** reddit **ω**:
rediit **P** demisso **PDN**: di- **ω** 776 ^hvobis ^hquidem **b**¹
777 aut (*in ras.* **B**) **Brf**: *om.* (*in ras.* **M**) **MLbμ**: aut **Q**¹

- pignoris; at nostris an quis sinus uberaque ulla,
 scit deus, et nobis regnum tamen et pater ingens — 780
 sed quid ego haec, fessosque optatis demoror undis?
 mecum age nunc, si forte vado Langia perennes
 (775) servat aquas; solet et rabidi sub limite Cancrī
 semper, et Icarīi quamvis iuba fulguret astri,
 ire tamen.' simul haerentem, ne tarda Pelasgis 785
 dux foret, a! miserum vicino caespite alumnum —
 sic Parcae volvere — locat ponique negantis
 (780) floribus adgestis et amico murmure dulces
 solatur lacrimas: qualis Berecynthia mater,
 dum parvum circa iubet exultare Tonantem 790
 Curetas trepidos; illi certantia plaudunt
 orgia, sed magnis resonat vagitibus Ide.
 (785) at puer in gremio vernae telluris et alto
 gramine nunc faciles sternit procursibus herbas
 in vultum nitens, caram modo lactis egeno 795

779 nostris an quis (*ex anguis B²*) ω: nostri san^{quis}guis-Pr

780 Sit M¹ ingens Pω: et gens *Phillimorius perperam. apo-*
siopesin fieri indicatur duobis disyllabis in fine versus collocatis

781 optatis (oblatis L^σ: optatis *ex* oblatis *frg. Monast.*:
 †optatis
 †optatis *ex* ob- Q¹) ω: optatos P 783 Servet C

rabidi PDC: rapidi ω^{†lumine} limite Pr: limite DMf: limine (li-
 B³S²: liminine μ) ω: lumine N: sidere *frg. Monast.* 784 iuba
ex iuga Pr fulguraet (a *add. Pr*) P: fulguret L: fulgurat (*vel*
 go-) ω 787 ponique negantis ΣM^σ *frg. Monast.* Q² mg. 5:

ponitque (†ponit L^σ: ponit^{que} ν²) negantem (-dis *sscr.* P¹,
 †negantis L²: -em *in ras.* Q¹?) Pω: Σ *explicit* ponique negantis,

sed addit legitur et 'poni negantem' 788 ag^ggestis (-r-) M¹

790 parvum circa PDN: circa parvum ω 791 Curaetas
 (e *ex c* M¹) M iterantia f: certamina N 792 Organa DQ¹μ
 (†orgia Q¹ mg.) quod vereor ne ortum sit e Σ tympana

793 vernae Pω cum de aestate agatur (v. 680) mirum est,
 tenerae Garrodus parum apte; an variae varii coloris floribus
 ornatae? 794 ^{nunc}non ν² 795 coram f modo caram *frg.*

Monast. lacris^t Q¹ egenus *Friesemannus male*

nutricem clangore ciens iterumque renidens
et teneris meditans verba inluctantia labris

(0) miratur nemorum strepitus aut obvia carpit
aut patulo trahit ore diem nemorique malorum
inscius et vitae multum securus inerrat. 800

sic tener Odrysia Mavors nive, sic puer ales
vertice Maenaliō, talis per litora reptans

(5) improbus Ortygiae latus inclinabat Apollo.
illi per dumos et opaca virentibus umbris
devia; pars cingunt, pars arta plebe secuntur 805
praecelerantque ducem. medium subit illa per agmen
non humili festina modo; iamque amne propinquo

(0) rauca sonat vallis, saxosumque impulit aures
murmur: ibi exultans conclamat ab agmine primus,
sicut erat levibus tollens vexilla maniplis 810

Argus 'aquae!' longusque virum super ora cucurrit
clamor 'aquae!' sic Ambracii per litora ponti

(5) nauticus in remis iuvenum monstrante magistro
fit sonus inque vicem contra percussa reclamatione
terra, salutatus cum Leucada pandit Apollo. 815

incubuere vadis passim discrimine nullo
turba simul primique, nequit discernere mixtos

(0) aequa sitis, frenata suis in curribus intrant

796 clangore Pω: clamore Nfv²: plangore Baehrens quae
coniectura commendari videtur voce renidens i. hilarescens, sed
cf. Th. Düring, de Vergilii sermone epico capita selecta 1905

p. 75 renitens Q²: renitens ex -dens L^σv²: renitens D
799 nemorique PB¹: -isque (mē- v²) ω malorum add. v²

800 Nescius N inherrat r 801 odysia B¹: o^rdysya Q¹

803^a pollo B¹ 804^{†herbis} umbris v² 805 arta ω: alta PCv¹
sequuntur P 806 Procelerantque b 807 amne ω: omne P

†propinquo
profundo v²: profundo Cr 808 Rauco f sonant MfNB³

vallis ω: valles PBMf: -is ex -es Q¹b¹ saxo^srumque B³:
-orumque b 809 conclama[≡] f ad μ primo Ncf: primos r

811 Argus (add. b²: -as r) ω: Arcas P 812 ambrachii P 814 per-
culsa r 818 curribus ex curs- B¹: cursibus fr μ v: cursibus M^σD
†curribus

- armenta, et pleni dominis armisque feruntur
quadripedes; hos turbo rapax, hos lubrica fallunt 820
saxa, nec implicitos fluvio reverentia reges
proterere aut mersisse vado clamantis amici
(815) ora. fremunt undae, longusque a fontibus amnis
diripitur, modo lene virens et gurgite puro
perspicuus nunc sordet aquis egestus ab imis 825
alveus; inde tori riparum et proruta turbant
gramina; iam crassus caenoque et pulvere sordens,
(820) quamquam expleta sitis, bibitur tamen. agmina bello
decertare putes iustumque in gurgite Martem
perfurere aut captam tolli victoribus urbem. 830
atque aliquis regum medio circumfluus amni:
'silvarum, Nemea, longe regina virentum,
(825) lecta Iovis sedes, quam tu non Herculis actis
dura magis, rabidi cum colla comantia monstri
angeret et tumidos animam angustaret in artus! 835
hac saevisse tenus populorum in coepta tuorum

- enta
- 819 Armonia Q¹ 820 Quadripedes Pω: Quadrupes
M^fL^oCμν, cf. 7, 109. Silv. 4, 3, 35 quadrupes turbo BDNν²:
turba Pω falunt Q¹ 821 implicitos P 823 longusque ω:
-osque P a Pω: e BbrfC frg. Monast.: om. ν¹: de ν²
amnis ex aquis Q¹: amnis M^o (glossam ad fontibus pertinuisse
apparet) 825 perspicuis Heinsius egestus ω: egressus P
imis P: imo ω 826 tori P: toros ω: toris f turbant aquae
alveum 827 sordens P: torrens ω 828 agmina Q¹ bello ω:
belli P: certe Q: bellum Marklandus ad Silv. 1, 2, 158
829 Desertare L^o iustumve Marklandus l. l. 830 om. B¹M¹
N¹: add. mg. B¹M^oN^r aut P: et (om. L¹) ω virtutibus b²
831 amni≡ (-s) f 832 nemea PDN: -ee ω reginae Q¹
833 iovis Pω: iovi ζ, cf. Manil. 1, 803 lecta deum sedes quam
tu P: quam (qua K) tum ω: quantum QM¹f: quam nunc Dν²:
quam (-m^{ne} N²) N: quae tum frg. Monast., Kohlmannus actu r
834 clara ζ Marklandus ad Silv. 2, 7, 46 rapidi frμν
comantia PNζ: minantia ω 835 Angeret Pω: frangeret
Schrader timidus Q 836 in coepta νζ Dübner: inc(o)pta Pω

sufficiat; tuque o cunctis insuete domari

(8) solibus, aeternae largitor corniger undae,
laetus eas, quacumque domo gelida ora resolvis
inmortale tumens; neque enim tibi cana repostas 840

Bruma nives raptasque alio de fonte refundit

Arcus aquas gravidive indulgent nubila Cori,

(5) sed tuus et nulli ruis expugnabilis astro.

te nec Apollineus Ladon nec Xanthus uterque

Spercheusque minax Centaureusque Lycormas 845

praestiterint; tu pace mihi, tu nube sub ipsa

armorum festasque super celebrabere mensas —

(10) a Iove primus honos —, bellis modo laetus ovantes

accipias fessisque libens iterum hospita pandas

flumina defensasque velis agnoscere turmas.' 850

849 *Prisc.* GL II 317, 7 neutra quoque supra dictorum pluralia tradidit usus. Statius in IV Thebaidos: accipias .. flumina. *idem* II 342, 19

838 largior^t P¹ 839 gelid^a ora b² 840—850 *cum*
argumento quinti libri om. K 840 Immortale P repostas *ex*
-rtas Q¹: reportas Σ *Bamb.*: reportat N 841 partasque N

funte C 842 gradive^{vi} f²: gravidi^{ve} L^σ: -dique μ indulgent ω:
-ens P chori P 844 xantus P 845 Spercheusque P: -iusque
ω: -eosque ε *Kohlmannus propter Ach. 1, 102*: -ve *Lachmannus*
centaureosque lycarmas P lycormas *ex -ax* M^σ: -ax f:
lycronas b 846 Praestiterunt r: Peraestiterint Q¹ 847 festas-

que *ex fert-* Q¹ celebrabere *ex -vere* P^r: celebrare L²b²
848 Ab (*ex At f*) f μ ν *frg. Monast. cf. Silv. 1 pr. 23* belli N
849 fessisque *ex fo-* L^σ 850 defensasque PD: defessasque ω

post 850 P: CODEX · IULIANI · UĀ | FINIT LIBER QUAR-
TUS · STATII POETAE | INCIPIIT · STATII POETAE · THE-
BAIDĀ · | LIBER QUINTUS | YPSIFILE DUM DAMNA REFERT
MAIORA | RECIPIIT (*debutit recepit*)

P. PAPINI STATI
T H E B A I D O S
 LIBER V.

Pulsa sitis fluvio, populataque gurgitis altum
 agmina linquebant ripas amnemque minorem;
 acrior et campum sonipes rapit et pedes arva
 implet ovans, rediere viris animique minaeque
 votaue, sanguineis mixtum ceu fontibus ignem 5
 hausissent belli magnasque in proelia mentes.
 dispositi in turmas rursus legemque severi
 ordinis, ut cuique ante locus ductorque, monentur
 instaurare vias. tellus iam pulvere primo
 crescit, et armorum transmittunt fulgura silvae. 10
 qualia trans pontum Phariis deprensa serenis
 rauca Paraetonio decedunt agmina Nilo,
 quo fera cogit hiemps: illae clangore fugaci,

† alveum

5, 1 ALTŪ P: alvum ω: alvum D: alveum ε 2 lique-
 bant B: liquebant Q¹ *post v. 2 in P quasi versus scripta verba*
 Illum etenim ardor sitientium exsiccat, quae del. P¹
 3 arva ω: arma (-a apertum) P 4 animaeque r 5 sangui-
 nei (s) L: -nei Dε 6 Ausissent (h add. Q¹) BQb im-
 proelia b 7 Dispositi (s) b 8 monentur (-eatur Qb:
 monetur LCf: moventur μ) ω: moneretur P (n ~ r) 10 fulgora P
 11 deprensa Pb: defensa ω 12 paraethonio BMf: ^aparaetho-
 nio b¹ 13 quo Vollmer 1896 p. 29: Cum Pω cogit P:
 ponit ω (om. L¹, add. L^σ s. l.)

umbra fretis arvisque, volant, sonat avius aether.
iam Borean imbresque pati, iam nare solutis 15
annibus et nudo iuvat aestivare sub Haemo.

hic rursus simili procerum vallante corona
dux Talaionides, antiqua ut forte sub orno
stabat et admoti nixus Polynicis in hastam:
'at tamen, o quaecumque es' ait, 'cui, gloria tanta, 20
venimus innumerae fatum debere cohortes,
quem non ipse deum sator aspernetur honorem,
dic age, quando tuis alacres absistimus undis,
quae domus aut tellus, animam quibus hauseris astris?
dic, quis et ille pater? neque enim tibi numina longe, 25
transierit fortuna licet, maiorque per ora
sanguis, et afflicto spirat reverentia vultu.'

ingemit, et paulum fletu cunctata modesto
Lemnias orsa refert: 'inmania vulnera, rector,
integrare iubes, Furias et Lemnon et artis 30
arma inserta toris debellatosque pudendo
ense mares; redit ecce nefas et frigida cordi
Eumenis. o miserae, quibus hic furor additus! o nox!
o pater! illa ego nam, pudeat ne forte benignae

14 avisque **C** avius **Pω** (*i. qui remotus est ab earum via*):
arduus *Müller cl. 9, 30: arcticus Baehrens* 15 boreā **P**
(*cf. 1, 334*): borean ≡ (-m) **b** 16 iuvat **P^c** aemo **Bb**

17 valente **r** 18 tala ionides **f**: ^{tala} onides **Q¹** 19 polli-
cis **μ** astam **L**: ^{astam} **Q**: hasta **N**: ha ≡ sta (u) **f** 20 Ad-
tamen **P** gloria tanta **Pω**: gratia tanta est *Garrodius plane*
inutiliter 21 fatum **Pω**: fato **v** *sensus huius loci con-*
iecturis obruti est: venimus ut tibi vitam deberemus cohē-
tes **L^σ** 23 absistimus **PD**: ^{ad} assistimus (con- **N**) **ω** 24 ause-
ris **Bb**: ^{aus-} **L^σ**: ^h aus- **Q¹** 26 ≡ ora (h-) **B** 29 orsa *ex -o* **L^σ**
immania **P** 30 artis **Pω**: atris **ς Müller** 32 e ^{cc} ≡ e **Q¹**

33 a miserae **b¹**: o miserere **μv** hic *s. l.* **B¹**: *om.* **b¹**: est
add. b¹ s. l. 34 iam *ex* nam **f**: nam *ex* ne **v¹**: sum *ex*
nam **M^σ**

hospitis, illa, duces, raptum quae sola parentem 35
occului. quid longa malis exordia necto?

et vos arma vocant magnique in corde paratus.
hoc memorasse sat est: claro generata Thoante
servitium Hypsipyle vestri fero capta Lycurgi.'

advertere animos, maiorque et honora videri 40
parque operi tanto; cunctis tunc noscere casus
ortus amor, pater ante alios hortatur Adrastus:

'immo age, dum primi longe damus agmina vulgi
nec facilis Nemea latas evolvere vires,

quippe obtenta comis et ineluctabilis umbra, 45
pande nefas laudesque tuas gemitusque tuorum,
unde hos advenias regno deiecta labores.'

dulce loqui miseris veteresque reducere questus.

incipit: 'Aegaeo premitur circumflua Nereo
Lemnos, ubi ignifera fessus respirat ab Aetna 50

Mulciber; ingenti tellurem proximus umbra
vestit Athos nemorumque obscurat imagine pontum;

TESTIMONIA 35 *Prisc.* GL II 526, 8 oculo, ocului.
Statius in V Thebaidos: raptum .. ocului 39 Σ 5, 498
elegantiter iterat. ante enim quam inciperet ab origine Lem-
niadum facta narrare, dixit: servitium .. Lycurgi 44 *Prisc.*
GL II 287, 12 apud Statium vero Nemea, quia servavit a pro-
ductam, accentum quoque Graecum servavit, id est paenulti-
mam acutam, in V Thebaide: nec .. vires. *cf. ad 4, 487*
48 Σ 5, 500 solatur damna: dixit et hunc sensum poeta supe-
rius: dulce .. miseris

36 Ocului BQ:	Ocului ^c M^σ	loga ⁿ B	38 Haec μ
parente C	39 hipsipilae P	[†] rapta capta D	ligurgi Cfμ
41 operi (<i>cf. v. 35</i>) Pω:	patri <i>Koestlinius</i>		43 <i>om. Q, add.</i>
Q¹ mg.	44 facile est [†] facilis v¹:	facile est D	nemea PQ² Prisc.:
nemee ω	47 tuo [†] hos M^σ	48 <i>vulgo Adrasto continuatur,</i>	
<i>sed recte Garrodus distinxit</i>		51 Mulciber (-b- ex -f- B¹) BDN:	
Mulgiber P:	Mulcifer ω		

Thraces arant contra, Thracum fatalia nobis
 litora, et inde nefas. florebat dives alumnis
 terra, nec illa Samo fama Delove sonanti 55
 peior et innumeris quas spumifer adsilit Aegon.
 dis visum turbare domos, nec pectora culpa
 nostra vacant: nullos Veneri sacravimus ignis,
 nulla deae sedes; movet et caelestia quondam
 corda dolor lentoque inrepunt agmine Poenae. 60
 illa Paphon veterem centumque altaria linquens
 nec vultu nec crine prior solvisse iugalem
 ceston et Idalias procul ablegasse volucres
 fertur. erant certe, media quae noctis in umbra
 divam alios ignes maioraque tela gerentem 65
 Tartareas inter thalamis volitasse sorores
 vulgarent; utque implicitis arcana domorum
 anguibus et saeva formidine nupta replevit
 limina nec fidi populum miserata mariti,
 protinus a Lemno teneri fugistis Amores, 70
 mutus Hymen versaeque faces et frigida iusti
 cura tori! nullae redeunt in gaudia noctes,
 nullus in amplexu sopor est, Odia aspera ubique

53 Trhaces **MLb**: Traces **Q** ^htracum **B**: tracum **Q**: trha-
 cum **Mb** 55 samo *ex* famo **fb** deiove **f** 56 qua^s **Q**¹:
 quas ^{ti}**v**² aegō **P** (*cf.* 1, 334) 58 ignes **P**: ignes *ex* -is **B**¹**L**^σ
 59 *om.* **b** Indignata dea est movet et celestia quondam *add.* **b**²
inter versus quoⁿdam (s) **Q**¹: condam **r** 61 pahon **b**² liquens
B¹**Q**¹ 62 ^corine **Q**¹ 63 adlegasse **C** 65—71 *in D alia manu*
scripti 65 Diva **C**: Dum iam **r** ignes ... Tartareas *om.* **v**¹,
add. **v**² *inter lin.* ^tvulgarent 66 habitasse **C**: volatisse **P** ^esororis **Q**¹
 67 lactarent **r**: lactarent **LNv** implicitis **P** 68 feda **Q**
 nupta **P**: cuncta **ω** replevit **ω**: repletset **P** *quod defendit*
Postgatius enuntiato utque .. mariti ad antecedentia relato. sed
mih ut a protinus *secerni non posse videtur* 70 ^{amores}amantis **Q**¹
 71 Mutus **PQ**: Motus *ex* Mu- **B**¹**L**^σ: Motus **ω** 73 am-
 plexus **C** ^{tso}sapor **v**² [≡]odia (h-) **B**

et Furor et medio recubat Discordia lecto.
 cura viris tumidos adversa Thracas in ora 75
 eruere et saevam bellando frangere gentem.
 cumque domus contra stantesque in litore nati,
 dulcius Edonas hiemes Arctonque prementem
 excipere, aut tandem tacita post proelia nocte
 fractorum subitas torrentum audire ruinas. 80
 illae autem tristes — nam me tunc libera curis
 virginitas annique tegunt — sub nocte dieque
 adsiduis aegrae in lacrimis solantia miscent
 conloquia, aut saevam spectant trans aequora Thracen.
 Sol operum medius summo librabat Olympo 85
 lucentes, ceu staret, equos; quater axe sereno
 intonuit, quater antra dei fumantis anhelos
 exeruere apices, Ventisque absentibus Aegon
 motus et ingenti percussit litora ponto:
 cum subito horrendas aevi matura Polyxo 90
 tollitur in furias thalamisque insueta relictis

78 *Serv. Aen. 12, 365 (contra Donatum Edōnii legentem)*
 Statius et Vergilium et artem secutus ait: tristius Edonas
 hiemes Hebrumque nivalem (*quibus in verbis tristius librario-*
rum culpa pro dulcius substitutum esse, Hebrumque nivalem
Servi negligentiae deberi elucet ex Comm. Bern. Lucan. 1, 675)

75 hora f 77 Cumque ⁱD domos ^vf² 78 Tristius *Serv.*
 (*non Σ Luc.*) edonas *Serv.*: edonias (et donias *v*²) **P** *ω* cf. 12,
 733. *graece adiectivum est Ἡδωνός vel -ιός* hebrumque niva-
 lem *Serv. Σ Luc.* artconque **L**: aratonque **Q**¹ prementem
P: frementem **ω** 79 nocte **ω**: -em **P** 80 subitus **B**¹
 81 curas ⁱ**Q**¹ 82 anⁿique (-im-) **Q**¹ 83 in **P**: om. **ω**
 solatia **Q**¹ 84 alloquia *Marklandus ad Silv. 1, 2, 49* tra-
 cen **Mf**: tracē **Bb**: tracem **C** 86 axereno **b**² 87 ^aintra
 (ce-?) **Q**¹ anhelos *ex -as L^σ*: anēlos **Q**¹ 88 ventisque *ex*
 -tibus **L**^σ aegon **L**

evolat. insano veluti Teumesia thyias
 rapta deo, cum sacra vocant Idaeaeque suadet
 buxus et a summis auditus montibus Euhan:
 sic erecta genas aciemque offusa trementi 95
 sanguine desertam rabidis clamoribus urbem
 exagitat, clausasque domos et limina pulsans
 concilium vocat; infelix comitatus eunti
 haerebant nati. atque illae non segnius omnes
 erumpunt tectis, summasque ad Pallados arces 100
 inpetus: huc propere stipamur et ordine nullo
 congestae; stricto mox ense silentia iussit
 hortatrix scelerum et medio sic ausa profari:
 'rem summam instinctu superum meritique doloris,
 o viduae — firmate animos et pellite sexum! —' 105
 Lemniades, sancire paro; si taedet inanes
 aeternum servare domos turpemque iuventae
 flore situm et longis steriles in luctibus annos,
 inveni, promitto, viam — nec numina desunt —,
 qua renovanda Venus: modo par insumite robur 110
 luctibus, atque adeo primum hoc mihi noscere detur.

94 *Prisc.* GL II 220, 4 (*de declinatione vocis Euan*) Statius in V: et a .. Euan

92 thyias P Q D N: thy^{ss}as B L: thyas ω 93 Rapta ex
 -to L^o vocant ex vol- L^o: vocat C ideaeque (i- add. b²) b
 94 eu^{ss}an B: euan *Prisc.* 95 erecta (recta b¹) P ω: ex-
 serta *Unger 1868 p. 278, cf. 2, 506 Ach. 1, 764* offusa (ex
 ef- μ¹) μ⁵ *Barthius, Heinsius*: effusa P ω 96 rabidis ω:
 rapidis P f r u v 97 domos ω: -mus P, *cf. 2, 155* pulsans
 ex -ant L^o 99 adque P illae P ω: illa *Baehrens*
 † palladis
 100 pallados Q¹ 101 Impetus P 102 ense ex ente L^o
 103 et P ω: e *Wilkinsius* ausa P ω: orsa *Bentleius*
 105 expellite L 106 sanctire Q 108 Ferre (-er- b²) b
 longis ω: -os P años Q¹ 109 desunt P ω: deerunt
Heinsius, sed praesens auget fidem promittentis 110 Quare
 novanda M¹ L 111 hoc ex huc P¹ notescere Q¹

tertia canet hiemps; cui conubialia vincla
 aut thalami secretus honos? cui coniuge pectus
 intepuit? cuius vidit Lucina labores,
 dicite, vel iustos cuius pulsantia menses 115
 vota tument? qua pace feras volucresque iugari
 mos datus. heu segnes! potuitne ultricia Graius
 virginibus dare tela pater laetusque dolorum
 sanguine securos iuvenum perfundere somnos:
 at nos volgus iners? quodsi propioribus actis 120
 est opus, ecce animos doceat Rhodopeia coniunx,
 ulta manu thalamos pariterque epulata marito.
 nec vos immunis scelerum securave cogo.
 plena mihi domus atque ingens, en cernite, sudor.
 quatfuor hos una, decus et solacia patris, 125
 in gremio, licet amplexu lacrimisque morentur,
 transadigam ferro saniemque et vulnera fratrum
 miscebo patremque simul spirantibus addam.
 ecqua tot in caedes animum promittit? agebat
 pluribus; adverso nituerunt vela profundo: 130

112 Σ 5, 150 ait enim superius: tertia .. vincla 117 *Prisc.*
 GL II 348, 6 (*propter* ultricia) Statius in V: ultricia Graius
 pater

[†]tubi
 112 cui ν^2 113 thalami PD: -mi \equiv g: -mis ω cui P Σ :
[†]quod
 cui D: quae BbL¹: quod MQNL^oCf μ ν 114 lucina ex
 iu- M^o 115 pulsantia P ω : poscentia *Wilkinsius* iusto
 ... pubentia mense *Garrodius* 117 Mo \times Q¹ gravis C¹r: graiis
 C²Q μ 119 securos ex -us L^o 120 *enthymema agnovit*
Weber volgus B: volgus M^o: vulgus (*prius* u *in ras.* b) P ω
 121 Eost Q¹ \equiv rodopeia (co-) Q coniunx B 122 Uita Q¹
 123 immunis P securaque C 124 est atque C en om. C μ :
 s. l. Q¹ 126 amplexo ex -u L^o morentur ω : moretur P:
^d
[†]super
 -antur L^or¹b 127 Transaigam Q¹ 128 simul P^c: super ω
 129 Et qua LC: Aequa f: Ecce DQ² animum ex -am b¹
 130 adverso \equiv (-s) b

Lemnia classis erat. rapuit gavis Polyxo
 fortunam atque iterat: "superisne vocantibus ultro
 desumus? ecce rates! deus hos, deus ultor in iras
 adportat coeptisque favet. nec imago quietis
 vana meae: nudo stabat Venus ense, videri 135
 clara mihi somnosque super 'quid perditis aevum?'
 inquit 'age aversis thalamos purgate maritis.
 ipsa faces alias melioraque foedera iungam.'
 dixit, et hoc ferrum stratis, hoc, credite, ferrum
 inposuit. quin o miserae, dum tempus agi rem, 140
 consulite; en validis spumant eversa lacertis
 aequora, Bistonides veniunt fortasse maritae."
 hinc stimuli ingentes, magnusque advolvitur astris
 clamor. Amazonio Scythiam fervere tumultu
 lunatumque putes agmen descendere, ubi arma 145
 indulget pater et saevi movet ostia Belli.
 nec varius fremor aut studia in contraria rapti
 dissensus, ut plebe solet: furor omnibus idem,
 idem animus solare domos iuvenumque senumque
 praecipitare colus plenisque adfrangere parvos 150
 uberibus ferroque omnes exire per annos.

131 clas^sis b¹ 133 deus hos (has MfC) ω: heus hos P
 ira b 134 Adportat ex -as L¹ fave[≡] (n) M: faet^v b¹
 imago b¹ 135 nudo ω: nuda P, unde nudo astabat Garro-
 dius male 136 somnosque ω: -oque P aevum ex avum L^o
 137 Inquid P: -id^t Q¹ adversis r purgante L^o
 138 fo^edera Q¹ 139 cre^editē L^o fe^rrum Q¹ 140—219 (fol.
 43) alia manu scripti in B, sed aequali 140 Imposuit P agi
 Heinsius: agit P ω, cf. Verg. Aen. 5, 638 141 en validis ω: in-
 validi P spumat b¹ 142 bisthodines P 143 magnisque B:
 magnus N 144 scythiam P 145 descendere ω: di- P
 146 monet Q ostia DN: hostia ω: ostilia P 147 rapti P ω:
 rapta Baehrens 148 solent D 150 colus Klotzius: colos
 ω: tolos P, cf. 3, 242. 6, 380. 9, 839. 10, 649 Silv. 3, 1, 172
 Ach. 1, 582. 635. emendandum fuit etiam Silv. 1, 4, 64 ad-
 fringere b 151 omnes P ω: animos f saevire Lucianus
 Müller de re metr. 1861 p. 221

tunc viridi luco — lucus iuga celsa Minervae
 propter opacat humum niger ipse, sed insuper ingens
 mons premit et gemina pereunt caligine soles —,
 hic sanxere fidem, tu Martia testis Enyo 155
 atque inferna Ceres, Stygiaeque Acheronte recluso
 ante preces venere deae; sed fallit ubique
 mixta Venus, Venus arma tenet, Venus admovet iras.
 nec de more cruor: natum Charopeia coniunx
 optulit, accingunt sese et mirantia ferro 160
 pectora congestisque avidae simul undique dextris
 perfringunt, ac dulce nefas in sanguine vivo
 coniurant, matremque recens circumvolat umbra.
 talia cernenti mihi quantus in ossibus horror,
 quisve per ora color! qualis cum cerva cruentis 165
 circumventa lupis, nullum cui pectore molli
 robur et in volucri tenuis fiducia cursu,
 praecipitat suspensa fugam, iamiamque teneri
 credit et elusos audit concurrere morsus.
 illi aderant, primis iamque offendere carinae 170
 litoribus, certant saltu contingere terram
 praecipites. miseri, quos non aut horrida virtus
 Marte sub Odrysio, aut medii inclementia ponti
 hauserit! alta etiam superum delubra vaporant
 promissasque trahunt pecudes: niger omnibus aris 175
 ignis, et in nullis spirat deus integer extis.
 tardius ument noctem deiecit Olympo

152 Tunc P ω: †Hic f¹ mg. viridi luco P: viridis late ω
 stat viridis late Kochius 1865 p. 7 cessa v¹ 154 sensus C
 155 Hinc M^σ tu PLN: tum ω 156 inferna s. l. Q²
 aceronte P 157 falsit L 158 admonet DN aras b
 159 cāropeia P: charpeia C: carapeia μ 160 Obtulit P
 161 congestisque (-que adras. in N) P ω: congestis Müller
 fr horror
 162 Perstringunt D 164 ἡὸνυς Q¹ 166 pectore ω:
 -ra P 169 audit ω: -et P 172 horrida virtus
 (belli) b 173 hocrysis B media N 174 Auserit r
 deiecit
 177 dieci L¹

Iuppiter et versum miti, reor, aethera cura
sustinuit, dum fata vetat, nec longius umquam
cessavere novae perfecto sole tenebrae. 180
sera tamen mundo venerunt astra, sed illis
et Paros et nemorosa Thasos crebraeque relucet
Cyclades; una gravi penitus latet obruta caelo
Lemnos, in hanc tristes nebulae, et plaga caeca superne
textitur, una vagis Lemnos non agnita nautis. 185
iam domibus fusi et nemorum per opaca sacrorum
ditibus indulgent epulis vacuantque profundo
aurum inmane mero, dum quae per Strymona pugnae,
quis Rhodope gelidove labor sudatus in Haemo,
enumerare vacat. nec non, manus impia, nuptae 190
serta inter festasque dapes quo maxima cultu
quaeque iacent; dederat mites Cytherea suprema
nocte viros longoque brevem post tempore pacem
nequiquam et miseros perituro adflaverat igni.
conticuere chori, dapibus ludoque licenti 195
fit modus et primae decrescunt murmura noctis,
cum consanguinei mixtus caligine Leti
rore madens Stygio morituram amplectitur urbem
Somnus et inplacido fundit gravia otia cornu
secernitque viros. vigilant nuptaeque nurusque 200
in scelus, atque hilares acuunt fera tela Sorores.

179 vetat **P** *Baehrens*: vetant (venant **L**^t) ω: dabant *Madvigius*
p. 157 182 paros **PD**: paphos ω thaos r μ 183. 182 f,
sed praescriptis b a *ordo restitutus* 184 hac **L**ⁿ nubila^{e u} **Q**¹:
nebulae **C** 185 lemnos ω: -on **P** 188 fero f quis f
strymana **Q** 189 emo **C**^h 190 Ennumerare **Q** non s. l. **L**^σ
191 Serta ex **C** - **L**^σ dabes f quam **C** 192 iacet **P**: iacet **L**¹
194 igne **Bb** 195 tori ε *Bentleius* dabibus f: dapi-
busque **C** 197 mox sanguinei f 199 inplacido **P** ω: in-
placido^d **B**¹ **M**^σ: inplacito f **C**: implicito **N** ε 201 adque **P**
acciu^unt **Q**¹

invasere nefas, cuncto sua regnat Erinys
 pectore. non aliter Scythicos armenta per agros
 Hyrcanae clausere leae, quas exigit ortu
 prima fames, avidique inplorant ubera nati. 205
 quos tibi nam, dubito, scelerum de mille figuris
 expediam casus. Elymum temeraria Gorge
 evinctum ramis altaque in mole tapetum
 efflantem somno crescentia vina superstans
 vulnera disiecta rimatur veste, sed illum 210
 infelix sopor admota sub morte refugit.
 turbidus incertumque oculis vigilantibus hostem
 occupat amplexu, nec segnius illa tenentis
 pone adigit costas, donec sua pectora ferro
 tangeret. is demum sceleri modus; ora supinat 215
 blandus adhuc oculisque tremens et murmure Gorgen
 quaerit et indigno non solvit bracchia collo.
 non ego nunc volgi quamquam crudelia pandam
 funera, sed propria luctus de stirpe recordor:
 quod te, flave Cydon, quod te per colla refusis 220

212 *Prisc.* GL II 159, 18 (hostis communis generis esse)
 Statius in V Thebaidos: 'turbidus incertusque ... amplexu' cum
 de uxore Elymi (helimi *vel* helymi *codd. plerique*) Gorge loquitur

202 cun^csto ν^1 erynis P: ~~erinis~~^{erinis} ν^1 203 scyticos P
 204 lae^e M^σ: deae C exigit ω : exiit P ortu (*recte* Σ in-
 cipiente die) P ω : antro *Lachmannus* 205 fames (-es *in ras.* f)
 P ω : fides C avidi cum *Müller* 206 Quos ex Quo b² nam P ω :
 non b: iam *Baehrens* *interpunctionem correxit Lachmannus*
 207 Elymum *Kohlmannus*: helymum P: helimum (et limum ν^2) ω
 208 Et vinctam L 211 am^dmota M^σ 212 incertumque P ω :
 -tumque B¹: -tūque (*fortasse sub s latet -*) Q²N: -tusque ξ
Prisc. cf. Ov. epist. 10, 9 vigilantibus ω *Prisc.*: vilantibus P,
unde nutantibus perperam con. Garrodus 215 is ω : his P
 216—305 *in D paene extincti* 216 per murmura N ξ
Bentleius gorgē P (*cf. 1, 334*): gorges f: gargen^o M¹ 217 non
 solvit P ω : solvit sua N ξ 218 *om. μ , add. μ^2 mg.*
 220 Quid .. quid ex Quod .. quod L^σb¹

intactum, Crenaeae, comis, quibus ubera mecum
 oblicumque a patre genus, fortemque, timebam
 quem desponsa, Gyan vidi lapsare cruentae
 vulnere Myrmidones, quodque interserta torosque
 barbara ludentem fodiebat Epopea mater. 225
 flet super aequaevum soror exarmata Lycaste
 Cydimon, heu similes perituro in corpore vultus
 aspiciens floremque genae et quas finxerat auro
 ipsa comas, cum saeva parens iam coniuge fuso
 adstitit impellitque minis atque ingerit ensem. 230
 ut fera, quae rabiem placido desueta magistro
 tardius arma movet stimulisque et verberare crebro
 in mores negat ire suos, sic illa iacenti
 incidit undantemque sinu conlapsa cruorem
 excipit et laceros premit in nova vulnera crinis. 235
 ut vero Alcimedem etiamnum in murmure truncos
 ferre patris vultus et egentem sanguinis ensem
 conspexi, riguere comae atque in viscera saevus
 horror iit: meus ille Thoas, mea dira videri
 dextra mihi! extemplo thalamis turbata paternis 240

240 Ps. Acro Hor. carm. 1, 17, 23 quam fabulam (*Thoantis et Hypsipylae*) Statius narravit in carmine

221 crenaeae P: crenate f 222 Obliquum de patre C
 223 cruentem C 224 myrmidones P: -is ω quotque ex
 quod- B¹: quidque ex quodque C¹ 225 fodiebat Q ebo-
 bea μ: opopea L: epoea C 226 Flet (-(que) Q lycasta L:
 lycasse Mfμ 227 perituri r 228 finxerat (ex vi- L^o) ω:
 fixerat P 229 tum saeva fμ coniunge μ fuso (-(s) Q
 230 impellitque P minas Q¹ adque P ingerit P¹ mg. (*quod
 recepi cl. Silv. 2, 2, 85*): inserit P¹ω 231 rabiem placido P
 (rabie P^c mg.): placido rabiem ω fortasse recte 232 et om. P
 ūbre L 233 mortēs C 234 Incidit ex -pit Q¹ (cf. v. 235)
 suto^v (sinu sscr. v²) v¹ 235 Excidit r¹ crines ex -is P¹
 236 alcimedem (ex -mi- M^o) ω: alciden P etiamnum ω:
 -nunc P in murmure truncos Pω: murmure trunco *Barthius*
 237 egentem B³ 239 mens C 240 ex^templo f¹ tur-
 bata (-b- in ras. P¹, non fuit -p-) Pω

inferor. ille quidem dudum — quis magna tuenti
somnus? — agit versans secum, etsi lata recessit
urbe domus, quinam strepitus, quae murmura noctis,
cur fremibunda quies? trepido scelus ordine pando,
quis dolor, unde animi: “vis nulla arcere furentes; 245
hac sequere, o miserande; premunt aderuntque moranti,
et mecum fortasse cades.” his motus et artus
erexit stratis. ferimur per devia vastae
urbis et ingentem nocturnae caedis acervum
passim, ut quosque sacris crudelis vespera lucis 250
straverat, occulta speculamur nube latentes.
hic inpressa toris ora exstantesque reclusis
pectoribus capulos magnarum et fragmina trunca
hastarum et ferro laceras per corpora vestes,
crateras pronos epulasque in caede natantis 255
cernere erat, iugulisque modo torrentis apertis
sanguine permixto redeuntem in pocula Bacchum.
hic iuvenum manus et nullis violabilis armis
turba senes, positique patrum super ora gementum
semineces pueri trepidas in limine vitae 260
singultant animas. gelida non saevius Ossa
luxuriant Lapitharum epulae, si quando profundo
Nubigenae caluere mero; vix primus ab ira
pallor, et impulsis surgunt ad proelia mensis.

241 quis .. recessit eodem versu in ras. scr. v^2 (aberra-
verat librarius a dudum ad secum) 242 ait $r\mu$ ^{f lata} lassa M^σ
244 fremibunda ex -mi- M^σ : -me- $b\mu$ trepida M^1 : -da f:
≡trepido (s-) Q 246 Hac (H add. $B^3 Q b^1$) $P\omega$ 249 et P :
ibi B : ubi ω 250 credelis f 251 latentes ex laetantes B^1
252 ex≡tantesque (-ul- eras.) f 253 capulum^{os} Q^1
magnarum et i. et m. 255 epulasque ex ae- P^1 natantes P
256 Cerne erat P 257 permixto Kohlmannus (cl. 10, 312):
percommixto P : commixto ω 258 volabilis P^1 259 ge-
mentem^v f^1 260 Seminaces^e Q 261 ingelidasⁱ b^1 262 lapi-
tarum P 263 vix M^σ 264 impulsis P

tunc primum sese trepidis sub nocte Thyoneus 265
detexit, nato portans extrema Thoanti
subsidia, et multa subitus cum luce refulsit.
adgnovi: non ille quidem turgentia sertis
tempora nec flava crinem destrinxerat uva:
nubilus indignumque oculis liquentibus imbrem 270
adloquitur: "dum fata dabant tibi, nate, potentem
Lemnon et externis etiam servare timendam
gentibus, haud umquam iusto mea cura labori
destitit: absciderunt tristes crudelia Parcae
stamina, nec dictis, supplex quae plurima fudi 275
ante Iovem frustra, lacrimisque avertere luctus
contigit; infandum natae concessit honorem.
adcelerate fugam, tuque, o mea digna propago,
hac rege, virgo, patrem, gemini qua bracchia muri
litus eunt: illa, qua rere silentia, porta 280
stat funesta Venus ferroque accincta furentes
adiuvat — unde manus, unde haec Mavortia divae
pectora? —: tu lato patrem committe profundo.
succedam curis." ita fatus in aera rursus
solvitur et nostrum, visus arcentibus umbris, 285
mitis iter longae claravit limite flammae.

277 *Serv. Aen. 7, 306* Statius de Venere: infandum natae
concessit honorem

265 trepidis ω : -dus P sub nocte *om. b* 266 De-
tegit Q¹: etexit r thoante (patri meo *sscr. L^o*) L: tonanti C
268 Agnovi (A³gn- B) ω : -vit P 269 destrinxerat PB:
distri- MQNrb: destri- v¹: disti- Cf μ : definxerat (*i. dev-*) ex
destenxerat L¹ 270 linquentibus C: li η qu- M^o: li η qu- f
273 haut P 274 abscid η unt (-er-?) Q: -derant MNfb μ v
275 ne^c L^o pluma L^o fu η di (n) Q 276 ioven L aver-
tere ω : adv- P 278 *om. N¹, add. N² mg.* At celerate BQ
279 Ac B 280 qua rere (*a ex e ut vid. P¹*) Pb: qua rara
(rata f) ω 282 Adiuat M^o 283 comitte r 285 nostrum Q.
(*secundum Garrodium*) imbris C 286 lumine μ flammae r

qua data signa, sequor; dein curvo robore clausum
 dis pelagi Ventisque et Cycladas Aegaeoni
 amplexo commendo patrem, nec fletibus umquam
 fit modus alternis, ni iam dimittat Eoo 290
 Lucifer astra polo. tunc demum litore rauco
 multa metu reputans et vix confisa Lyaeo
 dividor, ipsa gradu nitente, sed anxia retro
 pectora, nec requies, quin et surgentia caelo
 flamina et e cunctis prospectem collibus undas. 295
 exoritur pudibunda dies, caelumque retexens
 aversum Lemno iubar et declinia Titan
 opposita iuga nube refert. patuere furores
 nocturni, lucisque novae formidine cunctis,
 quamquam inter similes, subitus pudor; impia terrae 300
 infodiunt scelera aut festinis ignibus urunt.
 iam manus Eumenidum captasque refugerat arces
 exsaturata Venus; licuit sentire, quid ausae,
 et turbare comas et lumina tingere fletu.
 insula dives agris opibusque armisque virisque, 305
 nota situ et Getico nuper ditata triumpho,
 non maris incursu, non hoste, nec aethere laevo

287 de incurvoj b¹ 289 Amplexu P: -xo ex -xu f¹

290 Fit Pω: sit Gronovius alternis om. L, suppl. L¹

nisi iam
nam Q¹: nisi iam Nbrμ 291. 292 om. v¹, add. v² mg.

291 tunc Pξ: tum ω d̄m L¹: demum L¹ mg. raçco f
292 Multo L metum μ 293 ipse f gradu^v r nitente

sed (et add. g²) P g¹: nitens sed et (et om. S¹: nitens sed et

L^or) ω 294 et Pω: haec b quinec^{n ex} Q¹ 295 e om. PS¹μ

prospectent f: -tis v undis Q¹ 296 retexens ex -ent Q¹

297 Aversum ω: Adv- PNbξ declinia (ex -nantia f)
ω: declinantia P 300 Quamquam P subitus Bentleius:

habitus Pω pudor PDξ: rubor ω 302 refu~~gerat~~ (l) P
arces ex arg- P¹ 304 Exturbare (ex Et b¹) Crbμv tur-

pare Baehrens comis f¹ 305 opibus r 307 Non ex
Nam Q¹ hetherae B: -re b

perdidit una omnes orbata excisaque fundo
indigenas: non arva viri, non aequora vertunt,
conticuere domus, cruor altus et oblita crasso 310
cuncta rubent tabo, magna^{ne}que in moenibus urbis
nos tantum et saevi spirant per culmina manes.
ipsa quoque arcanis tecti in penetralibus alto
molior igne pyram, sceptrum super armaque patris
inicio et notas regum velamina vestes, 315
ac prope maesta rogum confusis ignibus adsto
ense cruentato, fraudemque et inania busta
plango metu, si forte premant, cassumque parenti
omen et hac dubios leti precor ire timores.
his mihi pro meritis, ut falsi criminis astu 320
parta fides, regna et solio considerare patris —
supplicium! — datur. ane illis obsessa negarem?
accessi, saepe ante deos testata fidemque
inneritasque manus; subeo — pro dira potestas! —
exsanguie imperium et maestam sine culmine Lemnon. 325
iam magis atque magis vigiles dolor angere sensus,
et gemitus clari, et paulatim invisā Polyxo,

308 excisaque P ω : excussa^{ne}que Garrodinus cl. 3, 249: excitaque Bentleius, sed cf. Ciris 52 fundo ξ Bentleius: mundo

P ω 309 arva ω : arma P Σ [†]verrunt vertunt L¹ 310 domus ω :
domos P 311 madent N // magne // taboque ν^1 -que
s. l. M^o 312—353 in D paene extincti 313 in add.

s. l. C penetralibus ex -trabilibus B¹Qb ^ualto P¹; an
altam? 314 ^csep^otrum L^o 315 velamina P ξ : gestamina ω

316 ignibus P ω (quod explicavit Vollmer 1896 p. 33): crinibus ξ Lachmannus; cf. 5, 301 contusis unguibus Ellisius

318 ^{ne} (si) Q¹ 319 [†]haec M^o: hos ex haec f² 320 ^{ut} et M¹:
et f falsi (-si \equiv Q) ω : falsi in P fortasse recte, cf. 1, 77

321 regna P: regno ω , cf. Vollmer 1896 p. 29 [†]considerare consistere Q¹
[†]coniuge

325 culmine P ω : at coniuge B² mg. L^o: culmine Q¹ ν^2 ;
 Σ utramque lectionem novit, sed coniuge in textu, culmine pro
varia lectione lēnō P (cf. 1, 334) 327 gemitis ex geminis f
invisā ν^1 polixo ex pro- b¹

iam meminisse nefas, iam ponere manibus aras
 concessum et multum cineres iurare sepultos.
 sic ubi ductorem trepidae stabulique maritum, 330
 quem penes et saltus et adultae gloria gentis,
 Massylo frangi stupuere sub hoste iuvencae,
 it truncum sine honore pecus, regemque peremptum
 ipse ager, ipsi amnes et muta armenta queruntur.
 ecce autem aerata dispellens aequora prora 335
 Pelias intacti late subit hospita ponti
 pinus; agunt Minyae, geminus fragor ardua canet
 per latera, abruptam credas radicibus ire
 Ortygiam aut fractum pelago decurrere montem.
 ast ubi suspensis siluerunt aequora tonsis, 340
 mitior et senibus cygnis et pectine Phoebi
 vox media de puppe venit, maria ipsa carinae
 accedunt. post nosse datum est: Oeagrius illic
 acclinis malo mediis intersonat Orpheus
 remigiis tantosque iubet nescire labores. 345
 illis in Scythicum Borean iter oraque primi
 Cyaneis artata maris. nos Thracia visu
 bella ratae vario tecta incursare tumultu,
 densarum pecudum aut fugientum more volucrum.
 heu ubi nunc furiae? portus amplexaque litus 350

329 *om.* ν^1 , *add.* ν^2 *mg.* intrare C: vitare (†iurare L¹
mg.) L 330 trepidi μ stabulique C 332 Masilo B¹:
 Massillo b 333 It *ex* Et Q: Et *fbv* truncum μ 334 muta
 P ω : nota *Lachmannus* 336 Pelius r hospita P ω : hostia
 Q²r ν s: Ξ ostia f: ostia μ 337 et geminus b: gemitus f
 340 Ast *ex* At b² 341 foebi P 342 pupe br 343 illi Q
 344 mediisque B L C r b: -usque N f ν orfeus P
 346 scytichum P boreā niter b primi P Q¹: -mum ω
 vadis
 347 maris P: maris B² Q¹: vadis ω ; vadi *ne scribamus, id*
potissimum obstat, quod Statius de mari singulariter hoc vocabulo
non utitur visu *om.* b 348 Vela *Heinsius* incurs^are (u) Q¹
 349 aut fugientium P μ s: aufugientum Q: aut fuentum N
 350 p Ξ ortu^s (h) B³ portum amplexaque b: portum compl- N

moenia, qua longe pelago despectus aperto,
 scandimus et celsas turres; huc saxa sudesque
 armaque maesta virum atque infectos caedibus enses
 subvectant trepidae; quin et squalentia texta
 thoracum et voltu galeas intrare soluto 355
 non pudet; audaces rubuit mirata catervas
 Pallas, et averso risit Gradivus in Haemo.
 tunc primum ex animis praeceps amentia cessit,
 nec ratis illa salo, sed divum sera per aequor
 iustitia et poenae scelerum adventare videntur. 360
 iamque aberant terris, quantum Cortynia currunt
 spicula, caeruleo gravidam cum Iuppiter imbri
 ipsa super nubem ratis armamenta Pelasgae
 sistit agens; inde horror aquis, et raptus ab omni
 sole dies miscet tenebras, quis protinus unda 365
 concolor; obnixi lacerant cava nubila venti
 diripiuntque fretum, nigris redit umida tellus
 verticibus, totumque notis certantibus aequor
 pendet et arquato iamiam prope sidera dorso
 frangitur, incertae nec iam prior impetus alno, 370
 sed labat exstantem rostris modo gurgite in imo,

353 \equiv enses B 354 ^qsualentia Q¹f¹ 355 Toracum P
 vultu B¹Q²: vultu P ω soluto ex sa- f¹ 357 averso PD ξ
 (cf. 7, 42): adverso ω : aversus *Bachrens inutiliter* 358 Tum N
 359 salo (ex so- B¹Q¹C¹) ω : solo P 359—403 in D paene
 extincti 360 videtur f 361 aberant (ex ad- L¹) P ω : ad-
 erant Nb ν terris P ξ : terrae ω : terrae^a Q¹ cortinia P: cor-
 tiⁿ \equiv ia (g) Q¹: continua ν ¹ 362 *ima mg. repetitus (sed iupiter*
imbre) a P^c vel P^r, item Ipsa super nubem ratis; haec litura deleta
 caeruleo ex caelu- B¹ imbre Q: imbra r 363 Ipse^a f¹
 364 aquis om. Q¹, add. Q² mg. 365 om. ν ¹, add. ν ² mg.
[†]vorticibus
 367 -que om. μ 368 Verticibus Q¹ certantibus P: por-
 tantibus ω (ex 1, 293) 369 arquato PB¹mg.: aequato ω :
^q
 at arquato
 aequato Q¹ iamiam ω : iam P 370 nec iam PN ξ : iam
 nec ω 371 ⁸rostris Q¹

nunc caelo Tritona ferens. nec robora prosunt
 semideum heroum, puppemque insana flagellat
 arbor et instabili procumbens pondere curvas
 raptat aquas, remique cadunt in pectus inanes. 375
 nos quoque per rupes murorumque aggere ab omni,
 dum labor ille viris fretaque indignantur et austros,
 desuper invalidis fluitantia tela lacertis —
 quid non ausa manus? — Telamona et Pelea contra
 spargimus, et nostro petitur Tirynthius arcu. 380
 illi — quippe simul bello pelagoque laborant —
 pars clipeis munire ratem, pars aequora fundo
 egerere; ast alii pignant, sed inertia motu
 corpora, suspensaeque carent conamine vires.
 instamus iactu telorum, et ferrea nimbis 385
 certat hiemps, vastaeque sudes fractique molares
 spiculaque et multa crinitum missile flamma
 nunc pelago, nunc puppe cadunt, dat operta fragorem
 pinus, et abiunctis regemunt tabulata cavernis.
 talis Hyperborea viridis nive verberat agros 390
 Iuppiter; obruitur campis genus omne ferarum,

386 *Prisc.* GL II 161, 18 molaris a mola derivatum potest esse commune, cum adiectivum est, sed quia plerumque ad dentem vel lapidem refertur, usus frequens masculinum hoc profert. Statius in V Thebaidos: vastaeque .. molares

372 Nun r 373 puppemque ω: puppimque (ex -em- Q¹)
 †puppem
 P^Q: pubemque M^σ 374 instabili (l) M pectore P (e v. 375):
 ∧ pondere P¹ mg. 375 impectus b inane C 377 et
 †stri
 austros M^σ: ab austris (ex v. 376) r¹b v¹ 378 -la lacertis v²
 in ras. 379 om. v¹, add. v² mg. (aberraverat librarius a
 tela ad telamona) 380 tyrantius P 382 Pras .. pras L
 pr^ass (a) b 383 astainpignant Q¹ illi C moto B: pu
 motu L¹ 386 v³staeque (a) B malares f¹ 387 misile
 B v¹ 388 -ragorem in ras. b¹ (fuisse videtur -lamma)
 389 ab iunctis Br: a cunctis (prius c in ras.) b¹ 390 viri-
 dis PC: -es ω

deprensaeque cadunt volucres, et messis amaro
 strata gelu, fragor inde iugis, inde amnibus irae.
 ut vero elisit nubes Iove tortus ab alto
 ignis et ingentes patuere in fulmine nautae, 395
 deriguere animi, manibusque horrore remissis
 arma aliena cadunt, rediit in pectora sexus.
 cernimus Aeacidas murisque inmane minantem
 Ancaeam et longa pellentem cuspide rupes
 Iphiton; attonito manifestus in agmine supra est 400
 Amphitryoniades puppemque alternus utrimque
 ingravat et medias ardet descendere in undas.
 at levis et miserae nondum mihi notus Iason
 transtra per et remos inpressaue terga virorum
 nunc magnum Oeniden, nunc ille hortatibus Idan 405
 et Talaum et cana rorantem aspergine ponti
 Tyndariden iterans gelidique in nube parentis
 vela laborantem Calain subnectere malo
 voce manuque rogat; quatiunt impulsibus illi
 nunc freta, nunc muros, sed nec spumantia cedunt 410
 aequora, et incussae redeunt a turribus hastae.
 ipse graves fluctus clavumque audire negantem

392 Depressaeque μ 393 Strata *ex* -ga B^1 $\overset{r}{f}$ agor (l) b^1
 395 in *om.* B^1b , *add.* B^3 fulmine $PBb\zeta$: lumine $SL^1rg\nu^2$:
 lumine $QN\mu$: flumine M^o : flumine Kf 396 Diriguere $Mf\mu$:
 Diruere N 397 rediit P : redeunt (-que ζ) ω $\overset{x}{s}$ ensus Q^1
 398 aeacidēs f^1 399 Antheum $SNC\zeta$: Anceum L^o pellentem ω :
 pall- PS^1 cupide r $\overset{p}{p}$ upes f 400 Ephyton C attonito $P\omega$:
 -tae; *Gronovius*: at toto *Menkius*: sed *particula* at *Iasoni non*
sine causa reservata 401 pupemque b : puppemque Q^2 : puppim-
 que C utrimque BQb 403 notus mihi μ 404 Transra^tper
 M^1 : Transra per b^2 405 oenidem $MCrb$ hortatibus ω : hortan-
 tibus P : -ta^t- BQ idan P : idam (y- BM) ω hortatibus idam b^2
in lac. 406 cano C : ca^aa B aspergine P 407 Tyntari-
 den M^o 408 laboranti *Bentleius* calaim b 409 rogant r
 410 muros *ex* maros L^o 412 negantem ω : necantem P

lassat agens Tiphys palletque et plurima mutat
 imperia ac laevas dextrisque obtorquet in undas
 proram navifragis avidam concurrere saxis, 415
 donec ab extremae cuneo ratis Aesone natus
 Palladios oleae, Mopsi gestamina, ramos
 extulit et socium turba prohibente poposcit
 foedera; praecipites vocem involvere procellae.
 tunc modus armorum, pariterque exhausta quierunt 420
 flamina, confusoque dies respexit Olympo.
 quinquaginta illi, trabibus de more revinctis,
 eminus abrupto quatiunt nova litora saltu,
 magnorum decora alta patrum, iam fronte sereni
 noscendique habitu, postquam tumor iraque cessit 425
 vultibus. arcana sic fama erumpere porta
 caelicolas, si quando domos litusque rubentum
 Aethiopum et mensas amor est intrare minores;
 dant Fluvii Montesque locum, tum Terra superbit
 gressibus et paulum respirat caelifer Atlans. 430

hic et ab adserto nuper Marathone superbum
 Thesea et Ismarios, Aquilonia pignora, fratres,
 utraque quis rutila stridebant tempora pinna,

413 typis C ⁱnutat mutat C² 414 Imperaⁱ r 415 con-
 curre^{re} saxis B¹ 416 ab ω: ad P extremae^e ex -is M^σ:
 -mo (-o in ras. b) Nb aesona^{en} ~~est~~ tus P^c natis^v B¹ 417 oleae
 ex glossemate ortum censet Baehrens mobsi BLQb gest^a-
 mina f¹: gestamine μ 418 poposcit v 419 voci r
 420 quierunt ω: quierant PDr: quierant^v B¹ 421 Aequora μ
 422 revinctis ex -os L¹: reiunctis Q 425 abitu^h B¹
 tumor Bentleius (cl. Verg. Aen. 8, 40): timor Pω ipa^{re} ces-
 sit r: iraque ~~est~~ cessit Q 426 Vultibus ex Ult- f fama
 est D 428 intrare Pω: interra~~est~~ r: iterare Schrader
 429 fontesque r tunc μ superbit ex -vit P¹ 430 at-
 lans PQμ: at(h)las ω 431 abferto ex -torto L¹: adferto
 L¹ mg. superbum ex -vum P¹ 433 stridebant ω: -bat P
 pinna B¹Q¹: penna Lfb

cernimus, hic Phoebō non indignante priorem
 Admetum et durae similem nihil Orphea Thracae, 435
 tunc prolem Calydōne satam generumque profundi
 Nereos. ambiguo visus errore lacesunt
 Oebalidae gemini; chlamys huic, chlamys ardet et illi,
 ambo hastile gerunt, umeros exertus uterque,
 nudus uterque genas, simili coma fulgurat astro. 440
 audet iter magnique sequens vestigia mutat
 Herculis et tarda quamvis se mole ferentem
 vix cursu tener aequat Hylas Lernaeaque tollens
 arma sub ingenti gaudet sudare pharetra.

ergo iterum Venus et tacitis corda aspera flammis 445
 Lemniadum pertemptat Amor. tunc regia Iuno
 arma habitusque virum pulchraeque insignia gentis
 mentibus insinuat, certatimque ordine cunctae
 hospitibus patuere fores; tunc primus in aris
 ignis, et infandis venere obliviae curis; 450
 tunc epulae felixque sopor noctesque quietae,
 nec superum sine mente, reor, placuere fatentes.
 forsitan et nostrae fatum excusabile culpae
 noscere cura, duces. cineres furiasque meorum

438 *Serv. Georg. 4, 125 unde de Castore et Polluce ait
 Statius: Oebalidae fratres (quod falso ad Silv. 3, 2, 10 refertur:
 Silvas enim Servius non novit)*

434 phebo P 435 nihil ω: nil P trace P: tyhace L^σ
 438 clamis bis P 439 astile C humeros P 440 om. v¹,
 add. v² mg. astro † auro v 441 Ardet B 442 om. f¹, add.
 f¹ mg. 444. 442. 443. 445 P, signo ante 444 et inter 443 ac 445
 addito ordo restitutus 443 curçusu P¹ 446 pertemptat P¹
 tum N 447 habitusque B¹ 448 Gentibus μ 449 oris
 M¹f²Q¹: aris ex -as L 450 Ignis (scripturus erat Hignis) B
 li
 venere obvia Q¹: venerunt obvia r 451 noctisque P
 452 fatentes † faventes L^σ: foventes Lachmannus
 † exuperabile
 453 excusabile f² 454 Nocere r cineres PDNç: -em
 (-en b) ω

testor: ut externas non sponte aut crimine taedas 455
attigerim — scit cura deum —, etsi blandus Iason
virginibus dare vincla novis; sua iura cruentum
Phasin habent, alios Colchi generatis amores.

iamque exuta gelu tepuerunt sidera longis
solibus, et velox in terga revolvitur annus. 460

iam nova progenies partusque in vota soluti,
et non speratis clamatur Lemnos alumnis.
nec non ipsa tamen thalami monimenta coacti
enitor geminos, duroque sub hospite mater
nomen avi renovo; nec quae fortuna relictis 465
nosse datur, iam plena quater quinquennia pergunt,
si modo fata sinunt aluitque rogata Lycaste.

detumuere animi maris, et clementior Auster
vela vocat: ratis ipsa moram portusque quietos
odit et adversi tendit retinacula saxi. 470

inde fugam Minyae, sociosque appellat Iason
efferus, o utinam iam tunc mea litora rectis
praetervectus aquis, cui non sua pignora cordi,
non promissa fides; certe stat fama remotis
gentibus: aequarei redierunt vellera Phixi. 475
ut stata lux pelago venturumque aethera sensit

455 externi f 456 Atti~~gerim~~gerim (n) b etsi P ω : et sic
Peyraredus: sit Sandstroemius 1878 p. 49: scit Baehrens

457 om. v¹, add. v² mg. vincla f 458^h abent B cohchi L:

cholchi b generatis b¹ 460 ann^us (i) Q¹ 462 clamatur
[†]celebratur

lemnos P: lemnos clamatur Nv: lemnos clamatur L^or: lemnos
celebratur ω : celebratur lemnos μ 463 monimenta P ω :
non sponte N (glossa vocis coacti in textum inrepsit) 464 dure-
que b 465 neque enim r 466 datur P μ ζ : datum (-um
est f) ω nam Grbv pergunt (scil. filii) P ω : vergunt
Lachmannus 467 aluitque ... licaste add. b² licass~~e~~e f

468 Detumuere (-umuere in ras.) P¹ -satis maris C (de-
[†]timpositi

buit salis) 470 adversi P: adsueti ω : asserti D tendit
~~///~~ N 471 mimae (huius montis sscr. C²) C apellat Q

472 oque r 475 frixi P 476 strata L¹ (pro statuta L^o)

Tiphys et occidui rubuere cubilia Phoebi,
 heu iterum gemitus, iterumque novissima nox est.
 vix reserata dies, et iam rate celsus Iason
 ire iubet, primoque ferit dux verbere pontum. 480
 illos e scopulis et summo vertice montis
 spumea porrecti dirimentis terga profundi
 prosequimur visu, donec lassavit euntes
 lux oculos longumque polo contexere visa est
 aequor et extremi pressit freta margine caeli. 485
 fama subit portus, vectum trans alta Thoanta
 fraterna regnare Chio, mihi crimina nulla,
 et vacuos arsisse rogos; fremit impia plebes,
 sontibus accensae stimulis facinusque repossunt.
 quin etiam occultae vulgo increbrescere voces: 490
 'solane fida suis, nos autem in funera laetae?
 non deus haec fatumque! quid imperat urbe nefanda?'
 talibus exanimis dictis — et triste propinquat
 supplicium, nec regna iuvant — vaga litora furtim
 incomitata sequor funestaque moenia linquo, 495
 qua fuga nota patris; sed non iterum obvius Euhan,

477 Thiptis r 478 Heus μ : Hinc C: $\widehat{\text{H}}\dot{\text{i}}\text{çeu } \nu^2$ nox
 ex lux M^1 479re .ser^açeta P^1 480 verbere ex -rv- P^1
 481 e $\nu\text{N}^2\zeta$: et $\text{P}\omega$ scopulos Q^1 montis ex p- Q^1
 482 dirimentes P 483 euntes (*i. comitantes*) $\text{P}\omega$: hiantes
Heinsii amicus 484 visum est (-um *in ras.*) f 486 alta ex
 acta b^1 488 furit μ plebis P 489 Fontibus r 490 in-
 crebrescere (-be- M^σ : -be- $\text{SLr}\mu\nu$) ω : increocere P 491 in-
 vulnere
 funera M^σ laetae (*scil. fuimus*): iactae f: latae *Baehrens*
 nostra autem in funera laeta est *Garrodus* 492 non
 deus haec fatumque *sc. suasit* (f^σ) quid $\text{P}\omega$: quod D: qd N:
 qđ μ ^{ur}.be-neⁿfada P^1 non deus haec, fatumque quod im-
 perat urbe, rependet *Garrodus plane inutiliter. nefandā cum*
ironiā dictum 493 dictis et triste *in ras.* P^1 494. 493.
 495 L, b a c *praescriptis ordinem restituit* L^σ 494 iuant P
 furtim
 furtim $\text{P}\zeta$: furto ω (*fortasse recte, cf. 1, 313*): furto L^σ
 496 Quo^{ta} C^2 mota *Baehrens* euham P (*cf. 1, 334*): euhān B^1

nam me praedonum manus huc adpulsa tacentem
abripit et vestras famulam transmittit in oras.'

talia Lernaeis iterat dum regibus exul
Lemnias et longa solatur damna querella, 500
inmemor absentis — sic di suasistis! — alumni,
ille graves oculos languentiaque ora comanti
mergit humo, fessusque diu puerilibus actis
labitur in somnos, prensa manus haeret in herba.

interea campis, nemoris sacer horror Achaei, 505
terrigena exoritur serpens, tractuque soluto
inmanem sese vehit ac pos terga relinquit.
livida fax oculis, tumidi stat in ore veneni
spuma virens, ter lingua vibrat, terna agmina adunci
dentis, et auratae crudelis gloria fronti 510
prominet. Inachii sanctum dixere Tonanti
agricolae, cui cura loci et silvestribus aris
pauper honos; nunc ille dei circumdare templa
orbe vago labens, miserae nunc robora silvae
atterit et vastas tenuat complexibus ornos; 515
saepe super fluvios geminae iacet aggere ripae
continuus, squamisque incisus adaestuat amnis.

497 appulsa P tacente f: iacentem *Peyraredus*: latentem *Baehrens*: licentum *Garrodus* 498 Abripit P ω : Arri-

pit L^o Mf μ v transmisit N horas Mf: oris B³ 500 Lem-

nios f quaerella P 501 Immemor P 503 festusque Q¹

pueribus P¹ 504 pressa C² in herba P¹ 505 horror Q¹

506 exoritur PB²L^og² Σ : erigitur ω (ex 2, 412) tractoque B³

507 post terga P 510 fronti P: frontis (-dis f¹) ω

511 Inachii Müller: inachio P ω : inachie r dixere (— (-e in ras., fuit -unt) f¹ 513 deⁱ B³ 514 Orbe ex Urbe B³

vago¹abens B¹: vago^olabens (-an-eras.) b¹ 515 Atte¹rit

(r) B: Aterit f 516 fluvios (-ios in ras.) B³ 517 suamis-

que Q¹f incisus P ω : incensus *Schrader*, sed ignis ex ore serpentis emittitur, cf. v. 521 adaestuat tamquam mare annis b

sed nunc, Ogygii iussis quando omnis anhelat
 terra dei tepidaeque latent in pulvere Nymphae,
 saevior anfractu laterum sinuosa retorquens 520
 terga solo siccique nocens furit igne veneni.
 stagna per arentesque lacus fontesque repressos
 volvitur et vacuis fluviorum in vallibus errat,
 incertusque sui liquidum nunc aera lambit
 ore supinato, nunc arva gementia radens 525
 pronus adhaeret humo, si quid viridantia sudent
 gramina; percussae calidis adflatibus herbae,
 qua tulit ora, cadunt, moriturque ad sibila campus:
 quantus ab Arctois discriminat aethera pluastris
 Anguis et usque Notos alienumque exit in orbem; 530
 quantus et ille sacri spiris intorta movebat
 cornua Parnassi, donec tibi, Delie, fixus
 vexit harundineam centeno vulnere silvam.

quis tibi, parve, deus tam magni pondera fati
 sorte dedit? tune hoc vix prima ad limina vitae 535
 hoste iaces? an ut inde sacer per saecula Grais
 gentibus et tanto dignus morerere sepulcro?
 occidis extremae dstrictus verberare caudae

518 omnesⁱ anelat Q¹ 519 tepidaeque (r) f: tepidaeque
Koestlinius verbo adaestuat non intellectu impulvere b
 ripae nymphae Q¹ 520 anfractu Q: amfractu Mf 521 ve-
 neni^{is} (-s) Q 522 repressos r 523 vacuis B¹Q: vacuus f
 errat ex error B¹ 524 Incertusque sui (i. mentis non compos)
 Pω: incensusque siti *Schrader* 525 radens Pω: rodens fb
Heinsius 526 sudant f 527 Gramina C: Grimina r per-
 cusae b¹ 528 ora (h-) B 529 pluastris μ: pennis r
 529—533 post 517 collocandos et delendos censet Müller 530 et
 Pω: ad (ex ab v²) Crμ¹v: ^{ad} Q¹ alienum exivit f 531 sacris C
 sacrisprisⁱ Q¹ speris cur maluerit *Garrodus*, nescio 533 vol-
 nere P^r 535 prima vix L primae *Heinsius* 537 morerere ω:
 morere^{re} B¹b²: morere PLCrμ: moriari ex morere Q¹
 sepulchro P 538 dstrictus ex de- b¹: de- ex di- Q¹ ver-
 bere (-b- ex -v-) P¹: in ras. B¹: ver^{er}ubere Q¹ gaude P

ignaro serpente puer, fugit ilicet artus
 somnus, et in solam patuerunt lumina mortem. 540
 cum tamen attonito moriens vagitus in auras
 excidit et ruptis inmutuit ore querellis,
 qualia non totas peragunt insomnia voces,
 audiit Hypsipyle, facilemque negantia cursum
 exanimis genua aegra rapit; iam certa malorum 545
 mentis ab augurio sparsoque per omnia visu
 lustrat humum quaerens et nota vocabula parvo
 nequiquam ingeminans: nusquam ille, et prata recentes
 amisere notas. viridi piger accubat hostis
 collectus gyro spatiosaque iugera complet, 550
 sic etiam obliqua cervicem expostus in alvo.
 horruit infelix visu longoque profundum
 incendit clamore nemus; nec territus ille,
 sed iacet. Argolicas ululatus flebilis aures
 impulit; extemplo monitu ducis advolat ardens 555
 Arcas eques causamque refert. tunc squamea demum
 torvus ad armorum radios fremitumque virorum
 colla movet: rapit ingenti conamine saxum,
 quo discretus ager, vacuasque inpellit in auras
 arduus Hippomedon, quo turbine bellica quondam 560
 librati saliunt portarum in claustra molares.

545 Σ 5, 620 superius dixit: iam certa malorum mentis
 ab augurio

3 innotuit
 539 i^olicet Q 542 inmutuit L¹: obmutuit μ quaerelis P
 543 t^otas (-an-) b¹ 544 Audit Nf hipsipyle P: hyrsipile L¹:
 hypsile M^o 547 Lux^strat Q² 549 Amisere B: Admisere r
 552 profund^uom Q¹ 554 arcolicas f 555 et extemplo P
 556 tum μ suamea f: spumea μ 557 Tor^stus μ fremitus-
 que μ 559 post 561 r 559 Quo^s (-d) B impellit P
 auras ex -is f¹ 560 hypomedon M: ypom- f 561 Librati^s
 (-s) B: Lib^strati L^o: vibrati Oudendorpius molares ex
 ma- M¹

cassa ducis virtus: iam mollia colla refusus
 in tergum serpens venientem exhauserat ictum.
 dat sonitum tellus, nemorumque per avia densi
 dissultant nexus. 'at non mea vulnera' clamat 565
 et trabe fraxinea Capaneus subit obuius 'umquam
 effugies, seu tu pavidi ferus incola luci,
 sive deis, utinamque deis, concessa voluptas,
 non, si consertum super haec mihi membra Giganta
 subveheres.' volat hasta tremens et hiantia monstri 570
 ora subit linguaeque secat fera vincla trisulcae,
 perque iubas stantes capitisque insigne corusci
 emicat, et nigri sanie perfusa cerebri
 figitur alta solo. longus vix tota peregit
 membra dolor, rapido celer ille volumine telum 575
 circumit avulsumque ferens in opaca refugit
 templa dei; hic magno tellurem pondere mensus
 inplorantem animam dominis adsibilat aris.
 illum et cognatae stagna indignantia Lernaee,
 floribus et vernis adsuetae spargere Nymphae, 580
 et Nemees reptatus ager, lucosque per omnis
 silvicolae fracta genuistis harundine, Fauni.

562 ducis (-s *add.* B³) PKbB: duci ω (*fortasse recte*): duci^s Q²:

duci^{nam}≡(-s) f iam PBrb: nam ω: iam L^σK²M^σS² refusis C
 563 venientemque C exhauserat Pω: evaserat ε *Barthius*:
 excluserat *Heinsius* 564 avia PDNS²ε: aera ω 565 non
 mea L¹ *in ras.* 566 subit (*om.* L) ω: subiit P usquam f

568 Sive deus ν voluntas N 570 Subve^{he}.res L¹ asta C

572 comitibus capitisque (*vocem del. ν²*) ν 573 sanie ex sanae B³

574 alta (-o L) ω: hasta P: alta M^σ: acta ν ε *Heinsius*
 peredit *Lachmannus*: peragrat *Garrodus*, sed praesenti locus
 non est 575 rapide^o B¹ lumine r 576 Circuit P

opata Q¹ 577 dei hic (*hic in ras.* B¹) Pω: dehinc *Müller*
1861 p. 16, sed synaloepha non magis aspera quam 2, 458.
6, 251 579 lernaee *in ras.* L¹ 581 raptatus (*ex rap-* Q²)

Qf: raptatus Cμr: rap- L² omnes P 582 fracta ω: -tae P

ipse etiam e summa iam tela poposcerat aethra
Iuppiter, et dudum nimbique hiemesque coibant,
ni minor ira deo gravioraque tela mereri 585
servatus Capaneus; moti tamen aura cucurrit
fulminis et summas libavit vertice cristas.

iamque pererratis infelix Lemnia campis,
liber ut angue locus, modico super aggere longe
pallida sanguineis infectas roribus herbas 590
prospicit. huc magno cursum rapit effera luctu
agnoscitque nefas, terraeque inlisa nocenti
fulminis in morem non verba in funere primo,
non lacrimas habet: ingeminat misera oscula tantum
incumbens animaeque fugam per membra tepentem 595
quaerit hians. non ora loco, non pectora restant,
rapta cutis, tenuia ossa patent nexusque madentes
sanguinis imbre novi, totumque in vulnere corpus.
ac velut aligerae sedem fetusque parentis
cum piger umbrosa populatus in ilice serpens, 600
illa redit querulaeque domus mirata quietem
iam stupet inpendens advectosque horrida maesto
executit ore cibos, cum solus in arbore paret
sanguis et errantes per capta cubilia plumae.

585 Σ 1, 45 alio horrore: maiore impetu dictionis. ut ipse alibi: gravioraque tela mereri

583 e summa $P\omega$: \equiv summa B : summa μrb : summa L^2
iam ω : tam P : iam nun Q^1 aethna (h in ras.) μ^2 : ethera L
584 hiemesque (-es N) ω : -isque P co \equiv ibant (h) Q :
cohibant r 586 canapeus M ^{moti}
_{non} r^1 587—593 om. C^1 ,
add. C^2 (Fulminis) 587 librav^t $BQNCfrb$ 588 lem \equiv nia b
590 ^herbas L^1 591 lucto^v Q 592 A \equiv gnoscitque (d) B :
Agn- P 593 vulnere *Bentleius* 594 tantum *ex* -ton L^1
597 tenuia (in lac. b^2) $P\omega$: tenua B : tenua f^2 : tenera ζ
600 populatur f *finis libri in D praeter* 646. 647. 694—696
paene non legitur 602 iam stupet P : Stat super ω im-
pendens P 603 arbore (a- ex n- L^1) L paret PD : cara ω
604 plu \equiv mae (m) B

ut laceros artus gremio miseranda recepit 605
 intexitque comis, tandem laxata dolori
 vox invenit iter, gemitusque in verba soluti:
 'o mihi desertae natorum dulcis imago,
 Archemore, o rerum et patriae solamen ademptae
 servitiique decus, qui te, mea gaudia, sontes 610
 extinxere dei, modo quem digressa reliqui
 lascivum et prono vexantem gramina cursu?
 heu ubi siderei vultus? ubi verba ligatis
 imperfecta sonis risusque et murmura soli
 intellecta mihi? quotiens tibi Lemnon et Argo 615
 sueta loqui et longa somnum suadere querella!
 sic equidem luctus solabar et ubera parvo
 iam materna dabam, cui nunc venit inritus orbae
 lactis et infelix in vulnera liquitur imber.
 nosco deos: o dura mei praesagia somni 620
 nocturnique metus, et numquam inpune per umbras
 attonitae mihi visa Venus! quos arguo divos?
 ipsa ego te — quid enim timeam moritura fateri? —
 exposui fati. quae mentem insania traxit?
 tantane me tantae tenuere obliviae curae? 625
 dum patrios casus famaeque exorsa retracto
 ambitiosa meae — pietas haec magna fidesque! —,
 exsolvi tibi, Lemne, nefas; ubi letifer anguis,

620 Σ 5, 628 exso vi tibi: hoc est quod superius ait: nosco deos

† tersit

606 Intexitque ^v lassata Q dolori *Bentleius et Heinsius*: dolore Pω 607 gemitus f 608—616 in Pf *neumis instructi* 609 Archemore b et om. μ 611 Extinxere Bb quae C 615 argo s *Gronovius*: argos Pω: argon s (*usu Ovidiano*) 616 Seta B¹ 618 inritus P orbae P: or^v B¹: ori B¹ mg. ω: ore (*ex ori M^o*) MC inritus ori *add.* b² 619 linquitur r¹b¹ hymbor Bb 620 dura Pω: vera Müller ^v *cl.* 9, 631. 886 622 venis r 625 om. L¹, *add.* L^o ob- livia b² in lac. 626 Cum μ -que om. r

ferte, duces, meriti si qua est mihi gratia duri,
 si quis honos dictis, aut vos extinguite ferro, 630
 ne tristes dominos orbamque inimica revisam
 Eurydicen, quamquam haud illi mea cura dolendo
 cesserit. hocne ferens onus inlaetabile matris
 transfundam gremio? quae me prius ima sub umbras
 mergat humus?' simul haec terraque et sanguine voltum
 sordida magnorum circa vestigia regum 636
 vertitur, et tacite maerentibus inputat undas.

et iam sacrifici subitus per tecta Lycurgi
 nuntius inplerat lacrimis ipsumque domumque, 640
 ipsum adventantem Persei vertice sancto
 montis, ubi averso dederat prosecta Tonanti,
 et caput iratis rediens quassabat ab extis.
 hic sese Argolicis immunem servat ab armis
 haud animi vacuus, sed templa araeque tenebant.
 necdum etiam responsa deum monitusque vetusti 645
 exciderant voxque ex adytis accepta profundis:
 'prima, Lycurge, dabis Dircaeo funera bello.'
 id cavet, et maestus vicini pulvere Martis
 angitur ad lituos periturisque invidet armis.

ecce — fides superum! — laceras comitata Thoantis
 advehit exsequias, contra subit obvia mater, 651

631. 632 *om.* L¹, *add.* L^σ 631 Nec b orbamque *ex*
 -em- C¹ 632 haut P: haud *ex* aut B¹: haud *s. l.* f¹
 634 in gremio r umbra S 635 ~~hee~~ hec L¹ contraque C
 vultum B¹Q²: vultum P 636 re^grum Q¹(^σ) 637 Vertitur *ex*
 Vest- f¹ inputat P inundas p^aut^bat μ² 638 lygurgi (*vel*
 li-) ω 639 implerat P: -pleverat r 640 iertice B¹
 641 adverso C^v profecta C 642 capud b residens f
 643 immunem P servat Mb: servabat Pω: serva[≡]t (-ba-) B³:
 servat^{bat} f² 644 Haut P 645 vetusti *ex* -asti b² 646 vox-
 que *ex* S²Cfb²: voxque ω: voxque est Q: nec vox[≡] ex N: ac
 vox M: et vox ν: *om.* P: Cirrhæ ante *Garrodus olim*
 647 lygurge MfCb 649 periturisque (par- r) Pω: periturus-
 que *Lachmannus* 650 *distinxit Lachmannus* lacera[≡]s f

femineos coetus plangentiaque agmina ducens.
 at non magnanimo pietas ignava Lycurgo:
 fortior ille malis, lacrimasque insana resorbet
 ira patris, longo rapit arva morantia passu 655
 vociferans: 'illa autem ubinam, cui parva cruoris
 laetave damna mei? vivitne? inpellite raptam,
 ferte citi comites; faxo omnis fabula Lemni
 et pater et tumidae generis mendacia sacri
 exciderint.' ibat letumque inferre parabat 660
 ense furens raptō; venienti Oeneius heros
 impiger obiecta proturbat pectora parma,
 ac simul infrendens: 'siste hunc, vesane, furorem,
 quisquis es!' et pariter Capaneus acerque reducto
 adfuit Hippomedon rectoque Erymanthius ense, 665
 ac iuvenem multo praestringunt lumine; at inde
 agrestum pro rege manus. quos inter Adrastus
 mitius et sociae veritus commercia vittae
 Amphiaraus ait: 'ne, quaeso! absistite ferro,

653 post 655 B \equiv nimo (magnanimo B³ mg.) B: magno-
 nimo L lyurgo (ex lyc- M^o) MCb 654 magis μ
 655 loⁿgo B³ 657 impellite P 658 citi P: cito ω faxo
 in lac. b² 659 sacri P¹ mg. ω : falsi P¹ 660 ^{para}ferebat M^o
 661 oneius f 662 perturbat f pectora ex -re Q¹ 663 in-
 ferendens Q hunc (hucⁿ Q¹) ω : huc P 664 reducto P ω :
 retecto Imhofius; sed Statius tur reductum Hippomedontis ensem
 opposuit recto Parthenopaei ad similitudinem, ut videtur, tyran-
 nicidarum Atheniensium 665 rectoque (ratoque L^o: rectoque^r
^{† recto}
 v²) ω : rectorque (ret- b) PDb μ : recto \equiv que B: rectorque Sg;
 recte Σ rectoque ... quidam rectorque legunt, sed male
 parthenopeus
 erymanthius P^o S 666 praestringunt ex perstr- Q² ad inde P
 668 Mitior ex -ius Q¹ μ ² vittae BMC: vitae PQDNbr μ :
^{† vittae}
 vittae ex vitae L^o (vitae sscr. L^o): vitae f¹; Σ vitae, alii vittae
 legunt (utrumque explicat) vittae cum Garrodio scripsi, quia
 Lycurgus a sacrificio occurrit 669 Amphioraus C ait P ω :
^{† ait}
 a \equiv it (g) BQNf: agit r¹: agit M^o

illi ad fata rapi atque illi iam occumbere leto,
 sic meritam Hypsipylen iterant, creduntque, nec irae
 fit mora, iamque faces et tela penatibus instant, 695
 vertere regna fremunt raptumque auferre Lycurgum
 cum Iove cumque aris; resonant ululatibus aedes
 femineis, versusque dolor dat terga timori.

alipedum curru sed enim sublimis Adrastus
 secum ante ora virum fremibunda Thoantida portans 700
 it medius turmis, et 'parcite, parcite!' clamat,
 'nil actum saeve, meritis nec tale Lycurgus
 excidium, gratique inventrix fluminis ecce.'
 sic ubi diversis maria evertere procellis
 hinc Boreas Eurusque, illinc niger imbribus Auster, 705
 pulsa dies regnantque hiemes, venit aequoris alti
 rex sublimis equis, geminusque ad spumea Triton
 frena natans late pelago dat signa cadenti,
 et iam plana Thetis, montesque et litora crescunt.

quis superum tanto solatus funera voto 710
 pensavit lacrimas inopinaque gaudia maestae
 rettulit Hypsipylae? tu gentis conditor, Euhan,
 qui geminos iuvenes Lemni de litore vectos

aulis *Garrodus verbis volucres . . . recens parenthesi seclusis speciosa quidem coniectura, sed falsa. nec enim tecta geminos tumultus amplectuntur, cum alter procul ab arce sit* agilis complexa *Lachmannus, sed agilis ad praeverterat referri potest, non potest ad complexa* 694 hipsipylen P 695 namque Q 696 ligurgum (ex lic- b²) Mfb 698 -que om. Q 699 Alipedum P ω : alipedi *Iortinus* cursu ex -ru L² 700 thoantida (-dida L) ω : -tia P 701 It ex Id b¹ 702 actum sc. sit ligurgus Mf 703 ecce P ω : haec est *Phillimorius non recte. Adrastus enim Hypsipylen militibus eam perisse ratis ostendit* 704 evertere (e- add. Q²) Q 705 Hinc ω : Hic P μ illic μ hauster P 706 venit s. l. f¹ 707 ad ω : ab P tritom P (cf. 1, 334) 708 Freⁿ (t) μ ² natans ex -ens Q¹ cadenti ω : canenti P¹: patenti P¹ mg.: cadendi *Barthius* 709 iam iam C plena Mf montisque P 710 Quis ω : Qui P funera P: munere ω voto P ω : vota (ex -to v¹) B³ K² μ v: voti LQf 711 Pensavit (-ens- in ras. f¹) 712 Rettulit P hipsipyle P euhā P: euham Bb (cf. 1, 334)

intuleras Nemeae mirandaque fata parabas.
 causa viae genetrix, nec inhospita tecta Lycurgi 715
 praebuerant aditus, et protinus ille tyranno
 nuntius extinctae miserando vulnere prolis.
 ergo adsunt comites — pro fors et caeca futuri
 mens hominum! — regique favent; sed Lemnos ad aures
 ut primum dictusque Thoas, per tela manusque 720
 inruerant, matremque avidis complexibus ambo
 diripiunt flentes alternaque pectora mutant.
 illa velut rupes inmoto saxea visu
 haeret et expertis non audet credere divis.
 ut vero et vultus et signa Argoa relictis 725
 ensibus atque umeris amborum intextus Iason,
 cesserunt luctus, turbataque munere tanto
 conruit, atque alio maduerunt lumina fletu.
 addita signa polo, laetoque ululante tumultu
 tergaque et aera dei motas crepuere per auras. 730
 tunc pius Oeclides, ut prima silentia volgi
 mollior ira dedit placidasque accessus ad aures:
 'audite, o ductor Nemeae lectique potentes
 Inachidae, quae certus agi manifestat Apollo.
 iste quidem Argolicis haud olim indebitus armis 735

714 Intuleris r 715 genetrix P regna BNCf ligurgi
 L¹Mf 717 extinctinctae r² 718 Ego N sors B: sors
 ex fors L caena M¹ 720 tela ex tala N 722 Diripiunt
 M¹: Deripiunt L 723 immot³ P: immota L 724 nondum Gar-
 rodus 725 ad vultus Sandstroemius 1878, p. 50 cum verbum
 omitti non videret argo b 726 acque Q textus f
 728 lumin^a M^σ 730 crepuerunt Q¹ 731 pius Pω: prius
 oeclydes
 BMLQfb amfiaraus P¹: oedipodes v¹: oeclydes v¹ mg.
 prima ex -mum Q¹ volgi B: vulgi P 732 accessus BL_{sus}
 (cf. Silv. 5, 1, 19): accessit Q¹: accessit Pω, sed Amphiarus
 huius enuntiati subiectum esse non potest [†] aures
 auras r 733 ne-
 mae M¹ lectique (e-) M: letique L^σ 734 Inachidae ω:
 Inachiae P agi ω: ait P 735 haut P

luctus adest, recto descendunt limite Parcae:
 et sitis interitu fluviorum et letifer anguis,
 et puer, heu nostri signatus nomine fati,
 Archemorus, cuncta haec superum demissa suprema
 mente fluunt. differte animos festinaque tela 740
 ponite; mansuris donandus honoribus infans.
 et meruit; det pulchra suis libamina virtus
 manibus, atque utinam plures innectere pergas,
 Phoebe, moras, semperque novis bellare vetemur
 casibus, et semper Thebe funesta recedas! 745
 at vos magnorum transgressi fata parentum
 felices, longum quibus hinc per saecula nomen,
 dum Lernaea palus et dum pater Inachus ibit,
 dum Nemea tremulas campis iaculabitur umbras,
 ne fletu violate sacrum, ne plangite divos: 750
 nam deus iste, deus, Pyliae nec fata senectae
 maluerit, Phrygiis aut degere longius annis.
 finierat, caeloque cavam nox induit umbram.

736 descendunt P ω : sed tendunt *Garrodus* 737 in-
 tentu Q¹ 739 demissa ω : di- Pr ν suprema Bb: superna
Heinsius 742 det P ω : te f 743 adque P 744 vetemur
 om. f¹, add. fr: veremur B 745 thebae P recedas P: -dat ω
 747 hinc ex hunc f per om. L¹, add. s. l. L ^{σ} 748 in-
 acus P 751 pyliae P^c senectae ex -ecus C¹ 752 Ma-
 luerit ω : -rim P frygiis P^c: prygiis M ^{σ} del \ddot{e} gere L ^{σ}
 tithonem dic(it)
 post 753 LIB · U · EXPLICIT · | INCIP STATI POETAETHE-
 BAID LIB · UI · P; in L reliqua pagina (16 v.) vacua est, argu-
 mento libri sexti reservata

P. PAPINI STATI
THEBAIDOS
LIBER VI.

Nuntia multivago Danaas perlabitur urbes
 Fama gradu, sancire novo sollemnia busto
 Inachidas ludumque super, quo Martia bellis
 praesudare paret seseque accendere virtus.
 Graium ex more decus: primus Pisaea per arva 5
 hunc pius Alcides Pelopi certavit honorem
 pulvereumque fera crinem deterisit oliva;
 proxima vipereo celebratur libera nexu
 Phocis, Apollineae bellum puerile pharetrae;
 mox circum tristes servata Palaemonis aras 10
 nigra superstio, quotiens animosa resumit
 Leucothea gemitus et amica ad litora festa
 tempestate venit: planctu conclamat uterque
 Isthmos, Echioniae responsant flebile Thebae.
 et nunc eximii regum, quibus Argos alumnis 15

6, 1—135 *in D paene extincti* 2 santire L 4 seque L^σ
 accedere B¹ 5 more s. l. f¹ 6 alchides P honorem
feracem
 ex -es Q¹ 7 fera P^c, cf. Σ 8 vippereo C celebratur P:
 celebravit ω; cf. Vollmer 1896 p. 30 10 servatē Q²: -te r
 palemonēs f¹ 11 igra r resumit r 12 Leuchathea L
 13 utrimque Lachmannus, sed cf. 6, 675 14 aechioniae B:
 achi- L thhebae B 15 tunc C eximii ex -igui f¹
 regnum (n) M

conexum caelo, quorumque ingentia tellus
 Aonis et Tyriae suspirant nomina matres,
 concurrunt nudasque movent in proelia vires.
 ceu primum ausurae trans alta ignota biremes,
 seu Tyrrenam hiemem, seu stagna Aegaea lacessant, 20
 tranquillo prius arma lacu clavumque levesque
 explorant remos atque ipsa pericula discunt;
 at cum experta cohors, tunc pontum inrumpere fretae
 longius ereptasque oculis non quaerere terras.

clara laboriferos caelo Tithonia currus 25
 extulerat vigilesque deae pallentis habenas
 et Nox et cornu fugiebat Somnus inani;
 iam plangore viae, gemitu iam regia mugit
 flebilis, acceptos longe nemora avia frangunt
 multiplicantque sonos. sedet ipse exutus honoro 30
 vittarum nexu genitor squalentiaque ora
 sparsus et incultam ferali pulvere barbam.
 asperior contra planctusque egressa viriles
 exemplo famulas premit hortaturque volentes
 orba parens, lacerasque super prorumpere nati 35
 reliquias ardet totiensque avolsa refertur.

TESTIMONIA 19 *Mico* 53 ceu .. biremes

16 Contexum b 18 Concurrant^v Q² improelia b: in
 pulvere *Heinsius* 19 alta r bire^{lata}es^m (n aut p) Q¹ 20 tyrhe-
 nam B lacessant PC: lacessunt (-sscunt B: -ss^{lata}unt Q: -scunt
 f: -scit v) ω: lacessant ex -scunt M^σ 21 lavesque B¹
 23 tum f freta ~ B 24 eraptasque r 25 laboriferos P ω:
 ubi roriferos *Lachmannus male, cf. Verg. Aen. 11, 182*
 26 ^{vigiles}vigesque Q¹ havenas P 27 ^vnox (m-) Q somnis M¹
 inani^{plangunt} (-s) Q 29 ^{plangunt} (fuit f-) Q² 30 honoro ω: -rae P:
 -re^o M^σ 31 genitor ex -os L^σ squalentia B: sualentia Q¹ f
 35 prorumpere P: procumbere ω; hoc *Garrodus praetulit,*
illud quodammodo duas notiones in se continet et defenditur
opposito refertur 36 Reliquias P avolsa f: avolsa^v B¹Q²:
 avulsa P: advulsa r

arcet et ipse pater. mox ut maerentia dignis
vultibus Inachii penetrarunt limina reges,
ceu nova tunc clades et primo saucius infans
vulnere letalisve inrumperet atria serpens, 40
sic alium ex alio quamquam lassata fragorem
pectora congeminant, integratoque resultant
accensae clamore fores; sensere Pelasgi
invidiam et lacrimis excusant crimen obortis.

ipse, datum quotiens intercisoque tumultu 45
conticuit stupefacta domus, solatur Adrastus
adloquiis genitorem ultro, nunc fata recensens
resque hominum duras et inexorabile pensum,
nunc aliam prolem mansuraque numine dextro
pignora. nondum orsis modus, et lamenta redibant. 50
ille quoque adfatus non mollius audit amicos,
quam trucis Ionii rabies clamantia ponto
vota virum aut tenues curant vaga fulmina nimbos.

tristibus interea ramis teneraque cupresso
damnatus flammae torus et puerile feretrum 55
textitur: ima virent agresti stramina cultu;
proxima gramineis operosior area sertis,
et picturatus morituris floribus agger;
tertius adsurgens Arabum strue tollitur ordo

37 sq. *Serv.* Aen. 11, 36 sic in Statio ingressis ducibus
denuo defletur Archemorus

37 ut mox μ 38 Cultibus $\overset{v}{c}^2$ inhachii **BQ**: in \equiv achii **b**
resultant
41 fragorem ω : -re **P** 42 tumultu $\overset{v}{M}^{\sigma}$ (*e v.* 45) 43 cla-
more *ex* -rae $\overset{o}{M}$ sensere **P** ω : mox persensere **f** 44 ex-
cu \equiv sant (s) **f** 45 datum *ex* -ta f^1 tumultu $\overset{v}{B}^1$ 47 Allo-
quiis **P** ultro *s. l.* *add.* **L**¹ 49 pignora dextro Numine **N**
51—53 *om.* **P**: deficiū tres *adscr.* **P**^r; *cf.* *Helmius* 1896 p. 125
et Hermes 40 (1905) p. 354 53 aut **P**^r ω : ac r flumina **DNC**
flumina lembos *coni.* *Garrodus*, *sed cf.* *Verg. Georg.* 1, 92
55 toros $\overset{u}{Q}^1$ pueri \equiv le (l) **B** 56 stramine $\overset{a}{M}^{\sigma}$ 57 oper \equiv
sior (a) $\overset{o}{M}^{\sigma}$ area ω : aera **PC** 58 morituris *ex* -us **f**

Eoas complexus opes incanaque glebis 60
 tura et ab antiquo durantia cinnama Belo.
 summa crepant auro, Tyrioque attollitur ostro
 molle supercilium, teretes hoc undique gemmae
 inradiant, medio Linus intertextus acantho
 letiferique canes: opus admirabile semper 65
 oderat atque oculos flectebat ab omine mater.
 arma etiam et veterum exuvias circumdat avorum
 gloria mixta malis adflictaeque ambitus aulae,
 ceu grande exequiis onus atque immensa ferantur
 membra rogo, sed cassa tamen sterilisque dolentes 70
 fama iuvat, parvique augescunt funere manes.
 inde ingens lacrimis honor et miseranda voluptas,
 muneraque in cineres annis graviora feruntur —
 namque illi et pharetras brevioraque tela dicarat
 festinus voti pater insontesque sagittas; 75
 iam tunc et nota stabuli de gente probatos

61 *Serv.* Aen. 1, 642 a Belo primo rege Assyriorum ut: ab antiquo . . Belo. *Class. Auct.* ed. Mai IX p. 148 cinnamum genus thuris. Status: ab antiquo . . bello 64 *Serv.* Ecl. 4, 57 Linus cum nomen hominis dicimus, Li- brevis est. Status: medio . . acantho

60 glā^ebēis Q¹ 61 belo PQb *Serv.*: be^{llo} LNK: bello ω Σ:
 †bello M^σ 62 †astro L¹ 63 hoc (add. L¹ mg.) ω: huc P
 64 intertextus (-xus f) ω: intextus P achanto P: achōnto f^a
 66 adque P 67 exuvias s. l. b² circumdat P 68 Lachmannus
 ante 65 collocari voluit Cloria P: Glōm^a Q²: Gloria ex Gra-
 †gratia
 tia B¹: Gratia b: Gloria M^σ malis add. L¹ mg. 69 adque P
 feratur N 70 rogo Pb: t(h)oro (ex -a L¹) ω (e *Verg. Aen.*
 †toro †rogo
 6, 220): rogo B³: toro M^σ sed . . dolentes postea addidit L¹
 †munere
 71 funere M^σ: munere LN 72 post 73 C, 73 om. N, add.
 N² mg. in cineres . . . Namque om. B¹Q¹L¹, add. mg. B³Q²L¹;
 in cineres . . illi om. f 73 Muneraque ††† (del. M^σ) M, ubi nil
 desideratur 74 namque . . 77 equos *parenthesi clausit Müller*
 74 pharetras P¹D¹N¹Q²: phaleras ω 76 nunc B³: tunc b²
 in ras. (nunc?) stabuli P: -lis ω

in nomen pascebat equos — cinctusque sonantes
armaque maiores expectatura lacertos.

[spes avidae! quas non in nomen credula vestes
urgebat studio cultusque insignia regni 80
purpureos sceptrumque minus? cuncta ignibus atris
damnat atrox suaque ipse parens gestamina ferri,
si damnis rabidum queat exaturare dolorem.]

parte alia gnari monitis exercitus instat
auguris aeriam truncis nemorumque ruina, 85
montis opus, cumulare pyram, quae crimina caesi
anguis et infausti cremet atra piacula belli.

[his labor accisam Nemeen umbrosaue Tempe
praecipitare solo lucosque ostendere Phoebō.]
sternitur extemplo veteres incaedua ferro 90

silva comas, largae qua non opulentior umbrae
Argolicos inter saltusque educta Lycaeos
extulerat super astra caput: stat sacra senectae
numine, nec solos hominum transgressa veterno
fertur avos, Nymphas etiam mutasse superstes 95
Faunorumque greges. aderat miserabile luco
excidium: fugere ferae, nidosque tepentes
absiliunt — metus urget — aves; cadit ardua fagus,

77 p̄s̄cebat ^aM^σ aequos PB¹ 79—83 om. PB¹ (de-
ficiunt v. adscr. P^r), add. B³, cf. *Hermes* 40 (1905) p. 368 79 cre-

diala Q² ^uvestes ^tB³ 81 sceptrumque Q¹ 82 ipsae L: ipsa
Sg ferre B³ 83 Ceu K damnis om. L rapidum f^v
vetat queat

/// B³ 84 aliaⁱ P¹ montis C 85 Anguris P¹
aeriam ex -em Q¹ 86 opus Weber (cl. *Verg. Aen.* 5, 119):

^oonus M^σ: onus (-um f) P^ω caesi ex celsi C¹ 88. 89 om.
PB¹ (deficiunt duo adscr. P^r) cf. ad 79 72—89 a *Statio ab-*
iudicat Garrodus 88 nymfas P 89 extendere Q 90 ex-
timplo LMF at incidua B³ mg.: incidua ex incaedua M¹

95 nymfas P 96 ludo^o M^σ 97 nidoque *Heinsius* 98 Ab-
siliunt (i. *fugiunt saliendo*) ω: Ads- P aves s. l. Q¹ aves
cadit b² in lac. fagos^v B¹

Chaoniumque nemus brumaeque inlaesa cupressus,
 procumbunt piceae, flammis alimenta supremis, 100
 ornique iliceaeque trabes metuendaque suco
 taxus et infandos belli potura cruores
 fraxinus atque situ non expugnabile robur.
 hinc audax abies et odoro vulnere pinus
 scinditur, adclinant intonsa cacumina terrae 105
 alnus amica fretis nec inhospita vitibus ulmus.
 dat gemitum tellus: non sic eversa feruntur
 Ismara, cum fracto Boreas caput extulit antro,
 non grassante noto citius nocturna peregit
 flamma nemus; lincunt flentes dilecta locorum 110
 otia cana Pales Silvanusque arbiter umbrae
 semideumque pecus, migrantibus adgemit illis
 silva, nec amplexae dimittunt robora Nymphae.
 ut cum possedas avidis victoribus arces
 dux raptare dedit, vix signa audita, nec urbem 115

101 *Prisc.* GL II 70, 15 (*propter adiectivum* iliceus) Statius
 in sexto Thebaidos: ornique .. taxus 104 *Serv.* Aen. 4, 132
 odorum est quod ex se odorem emittit, non quod odorem se-
 quitur, ut Statius: et odoro .. pinus 113 *Serv.* Aen. 3, 34
 Ovidius ait cum Erysichtho arborem incideret, primo sanguis
 effluxit, post ululatus secutus est. inde Statius: nec .. Nymphae

99 Caoniumque **Mf** brumae^aque **f**: -maque **Cv** com-
 pressus **L** 100 piceae **ω**: picae **P** supremis **B** 102 et
 infandos 104 pinus *scr.* **b**² 102 at potatura **B**³ *mg.* 103 ad-
 que **P**: aque *Lachmannus contra Stati usum* robur^o **Q**¹
 104 Hinaudax **P** odora **f**: -ra^o **B**³ **C**² 105 acclinat **fμ**
 106 ulmis^v **B** 108 fracta^o **f**¹ antro *ex -trum* **P**¹ 109 cras-
 sante **μ** titius^c **P**¹ peredit *Lindenbrogius* 110 Flammi^a
 nemus **Q**¹ lincunt **P** flentes *ex flammis* **C**¹ 112 Seni-
 deumque **Q** 113 implexae *Baehrens, quod non intellego*
 nymphae **P**: nemphaeⁱ **f**² 114 possedas^s **v**² arce^s **≡** (-m) **Q**¹
 115 ^raptore **b**²

invenias; ducunt sternuntque abiguntque feruntque
inmodici, minor ille fragor, quo bella gerebant.

iamque pari cumulo geminas hanc tristibus umbris,
ast illam superis aequus labor auxerat aras,
cum signum luctus cornu grave mugit adunco 120
tibia, cui teneros suetum producere manes
lege Phrygum maesta. Pelopem monstrasse ferebant
exsequiale sacrum carmenque minoribus umbris
utile, quo geminis Niobe consumpta pharetris
squalida bisseas Sipyron deduxerat urnas. 125

portant inferias arsuraque fercula primi
Graiorum, titulisque pios testantur honores
gentis quisque suae; longo post tempore surgit
colla super iuvenum — numero dux legerat omni —
ipse fero clamore torus. cinxere Lycurgum 130
Lernaei proceres, genetricem mollior ambit
turba, nec Hypsipyle raro subit agmine; vallant
Inachidae memores, sustentant livida nati
bracchia et inventae concedunt plangere matri.

120 *Boeth.* de mus. 1, 1 id vero etiam fuit antiquis in
more, ut cantus tibiae luctibus praeiret. testis est Papinius
Stattius hoc versu: cornu . . . suetum producere manes 121 *Serv.*
Aen. 5, 138 minoris vero (*aetatis proferuntur*) ad tibias, ut
Stattius de Archemoro: <tibia cui> teneros solitum deducere
manes

116 Inveniunt^{as} Q¹ 117 geruntur geruntur Q²M^σ: geruntur N:
regebant N mg. 118 ≡tristibus (s-) Q 120 luctus s. l. L¹
grave P ω: g^rcte L¹ grave cornu immugit *Wakefieldus*
121 suetum producere P ω: solitum deducere *Serv.* 122 Lōge Q
frygum P: phigrum f 124 niobe in lac. b² cum
sumpta M faretris P 125 Sualida LQ¹f sypilon P
diduxerat BMCfb 126 Pōtant Q¹ assuraque μ 127 testa-
tur B³ 128 Gentis ω: Genitis P Quisque suae gentis ν
logo P¹ 129 ima mg. add. M¹ 130 vero C^{†tonans} thorus f¹
ligurgum Mf 131 om. ν¹, add. ν² mg. 132 hipsipyiae P

illic infaustos ut primum egressa penates 135
 Eurydice, nudo vocem de pectore rumpit
 planctuque et longis praefata ululatus infit:
 'non hoc Argolidum coetu circumdata matrum
 speravi te, nate, sequi, nec talia demens
 fingebam votis annorum elementa tuorum, 140
 nil saevum reputans; etenim his in finibus aevi
 unde ego bella tibi Thebasque ignara timerem?
 cui superum nostro committere sanguine pugnas
 dulce? quis hoc armis vovit scelus? at tua nondum,
 Cadme, domus, nullus Tyrio grege plangitur infans. 145
 primitias egomet lacrimarum et caedis acerbae
 ante tubas ferrumque tuli, dum deside cura
 credo sinus fidos altricis et ubera mando.
 quidni ego? narrabat servatum fraude parentem
 insontesque manus. en! quam ferale putemus 150
 abiurasse sacrum et Lemni gentilibus unam
 immunem furiis, haec illa — et creditis ausae! —,
 haec pietate potens solis abiecit in arvis
 non regem dominumve, alienos impia partus,
 hoc tantum, silvaeque infamis tramite liquit, 155
 quem non anguis atrox — quid enim hac opus, ei mihi, leti
 mole fuit? — tantum caeli violentior aura

post 136 unus versus in b scriptura vacat 138—183 in D
 legi nequeunt 138 argolicum r 139 Speravine^t P¹
 140 elementa P 142 ignara ω: ignora P 143 ^v:pugnas
^v:sanguine^v: P¹ 147 ^voli B¹ 148 ^amundo f¹ 149 -ni om. r
 narrabat ex narret N² parentum^e B¹ 151 Obiurasse r
 sacrum ex -am f¹ de gentibus N⁵ 152 fariis v¹: furiis v² mg.
 ut ¹ausa est
 et f^r: est Σ ¹ausae Q¹: ausa Σ recte cum libris PML
 al. distinxit Müller hac illa — et creditis ausam? — hac
 p. p. Gronovius: haec illa et credimus, ausa est, haec p. p.
 Barthius: haec illa est, creditis, ausa? haec p. p. Garrodus
 154 dominumve ω: -que P alienos ω: -nus P in^a B
^{hei}
 155 liquit ex -id Q¹ 156 hac ex hoc Q¹ et Q¹

impulsaeque noto frondes cassusque valeret
 exanimare timor. nec vos incessere luctu
 orba habeo, fixum matri inmotumque manebat 160
 hac altrice nefas; atquin et blandus ad illam,
 nate, magis, solam nosse atque audire vocantem,
 ignarusque mei: nulla ex te gaudia matri.
 illa tuos questus lacrimososque impia risus
 audiit et vocis decerpsit murmura primae. 165
 illa tibi genetrix semper, dum vita manebat,
 nunc ego. sed miserae mihi nec punire potestas
 sic meritam! quid dona, duces, quid inania fertis
 iusta rogis? illam — nil poscunt amplius umbrae —,
 illam, oro, cineri simul excisaeque parenti 170
 reddite, quaeso, duces, per ego haec primordia belli,
 cui peperit; sic aequa gemant mihi funera matres
 Ogygiae.' sternit crines iteratque precando:
 'reddite, nec vero crudelem avidamque vocate
 sanguinis: occumbam pariter, dum vulnere iusto 175
 exsaturata oculos, unum inpellamur in ignem.'
 talia vociferans alia de parte gementem

158 cassusq.^{ue} P¹: casusque f 160 habeo ω: ≡abeo P:
 h abeo B¹: aveo Müller, sed voluntatis notio a sensu aliena; de
 infinitivo cf. Varro *rer. rust.* 1, 1, 2 ut id mihi habeam curare
 (curae Thielmannus, *Arch. f. lat. Lex.* 2, 1885, p. 65 male) roges
 161 al≡trice (a) f ad PN⁵: et ω 163 matri≡(s) b
 164 -que om. L 165 decepsit^r Q¹ tibi add. Q¹ mg. ata M^σ
 busta
 169 Iusta (ex Bu- f) Pω: Iusta B³M^σQ²ν²: Iura L: Busta C
 illam om. N nihil (-hi- del. B³) Bb possunt^o Q¹ 170 Illā
 †excise †cui
 moro b² excassequē ν² 172 Quae f¹: Qui r gemant ω:
 gerant P⁵ funere^a M¹ 173 iterat^{que} M^σ praecando P
 174 ne≡c f ero r vero nec Q vocatae (-ae in ras.) f 176 im-
 a
 pellimur M¹ in s. l. M¹: ad K 177—183 in P post 185^b
 (qui deest in ω), 184. 185 desunt in P; 177—185 add. mg. B¹K¹
 (in quibusdam libris histi versus non habentur B¹ mg.). 186.
 187 in M post 176 leguntur, sed a M^σ post 185 revocati sunt.
 177—185 del. Müller, cf. *Hermes* 40 (1905) p. 365 sq.

Hypsipylen — neque enim illa comas nec pectora servat —,
agnovit longe, et socium indignata dolorem:

‘hoc saltem, o proceres, tuque o, cui pignora nostri 180
proturbata tori, prohibete, auferte supremis
invisam exsequiis. quid se funesta parenti
miscet et in nostris spectatur et ipsa ruinis?
[cui luget complexa suos?’ dixitque repente
concidit, abruptisque obmutuit ore querellis.] 185

sic ait abruptisque inmutuit ore querellis: 185^b
non secus ac primo fraudatum lacte iuvencom,
cui trepidae vires et solus ab ubere sanguis,
seu fera seu duras avexit pastor ad aras;
nunc vallem spoliata parens, nunc flumina questu,
nunc armenta movet vacuosque interrogat agros; 190
tunc piget ire domum, maestoque novissima campo
exit et oppositas inpasta avertitur herbas.

at genitor sceptrique decus cultusque Tonantis
inicit ipse rogis, tergoque et pectore fusam
caesariem ferro minuit sectisque iacentis 195
obnubit tenuia ora comis, ac talia fletu
verba pio miscens: ‘alio tibi, perfide, pacto,
Iuppiter, hunc crinem voti reus ante dicaram,
si pariter viridis nati libare dedisses

178 enim *om.* C: s. l. b² illa s. l. M¹: *om.* f comēs L^σ
aut pectora C 179 laborem r 180 prius o s. l. M¹: *om.* f
pignora nostri Proturbata tori P: pignore nostro partus
honos (-or μ) ω (cf. 2, 172. 12, 84) 181 prohibete auferte ω
(p. nefas auferte DB³): prohibete P 182 Invisam ω: In-
vitam P quid (ex quod M¹) ω: quia P funesta ω: fecisse P
183 Miscet et ω: Miscet P; iactat et *conieceram servato*
quia et fecisse invisam exsequias quia se fecisse paranti
nesciat *Garrodus, quae non intellego* 184. 185 *spurios iudico*
184 Quae ex Cui B³ dixitque ω: ait atque D: sic fata &
185^b quaerellis P 187—238 in D *legi nequeunt* 190 ar-
busta *Wakefieldus* 191 Nunc μ 192 oppositas Q 193 sceptri-
que ex -roque B¹: ri^{pa}que (s) b 196 tenuia *om.* b¹ in lac.,
pueri *suppl.* b² ^{pa}cto (fa-) P^c (aut P¹) 198 deus Q¹
199 virides nati P: nati viridis ω dedisses ex -et b¹

ad tua templa genas, sed non ratus ore sacerdos, 200
damnataeque preces; ferat haec, quae dignior, umbra.⁷
iam face subiecta primis in frondibus ignis:
exclamant, labor insanos arcere parentes.

stant iussi Danaum atque optentis eminus armis
prospectu visus interclusere nefasto. 205
ditantur flammae; non umquam opulentior illic
ante cinis: crepitant gemmae, atque inmane liquescit
argentum, et pictis exsudat vestibus aurum;
nec non Assyriis pinguescunt robora sucis,
pallentique croco strident ardentia mella, 210
spumantesque mero paterae verguntur et atri
sanguinis et rapti gratissima cymbia lactis.
tunc septem numero turmae, centenus ubique
surgit eques, versis ducunt insignibus ipsi
Graiugenaes reges, lustrantque ex more sinistro 215
orbe rogam et stantis inclinant pulvere flammas.
ter curvos egere sinus, inlisaque telis

211 *Serv. Aen. 6, 225 inferis .. sacrificantes etiam vasa in ignem mittebant, unde ait 'crateres'. quod etiam Statius in Archemori sepultura commemorat (cf. Myth. Vatic. 3, 6, 31)*

203 exclamant *Baehrens (sed ita ut verbis labor .. arcere parentesi inclusis verbum ad solos parentes referatur):* Exclamat **P ω** , quod ad patrem solum spectaret. nam cum praecedentibus perperam coniungi solebat 204 iussu **C** danaum

PB: danai ω obtentis **P:** ^{obtentis} optimis **Q**¹ eminus ex emanus **B**¹

205 Prospectu ex -ti **Q**¹ nefastos (†sto **M** ^{σ}) **Mf μ**

206 nonnumquam (n tertium del. **B**³) **B:** ^{non} numquam **L** ^{σ}

210 armentia **N**¹: tymetia **N**² mg. (†hymetia in exemplari pro ^{†merguntur} varia lectione fuisse cognovit Garrodus) 211 verguntur **f**^r

213 turmae **P:** -mas (-bas **C**²) ω ; illud servavi mutata interpunctione 214 Surgit **PBKQ**¹**L** ^{σ} mg. Cf: Surget **Q**²: Urget

^{†surgit} **SL**¹**DNrb:** Vurget (ex -it **M**¹) **M**¹: Vurget μ : Vrguet ν ¹

215 Gragunae **B**¹: Gravigene **C** mere **L** 216 stantes **P**

inclinat **Q**¹ 217 telis ex relis **B**³

tela sonant, quater horrendum pepulere fragorem
 arma, quater mollem famularum bracchia planctum.
 semianimas alter pecudes spirantiaque ignis 220
 accipit armenta; hic luctus abolere novique
 funeris auspicium vates, quamquam omina sentit
 vera, iubet: dextri gyro et vibrantibus hastis
 hac redeunt, raptumque suis libamen ab armis
 quisque iacit, seu frena libet seu cingula flammis 225
 mergere seu iaculum summae seu cassidis umbram.
 [multa gemunt extra raucis concentibus agri,
 et lituis aures circum pulsantur acutis.
 terretur clamore nemus: sic Martia vellunt
 signa tubae, nondum ira calet, nec sanguine ferrum 230
 inrubit, primus bellorum comitur illa
 vultus, honoris opus. stat adhuc incertus in alta
 nube, quibus sese Mavors indulgeat armis.]
 finis erat, lassusque putres iam Mulciber ibat
 in cineres; instant flammis multoque soporant 235
 imbre rogam, posito donec cum sole labores
 exhausti; seris vix cessit cura tenebris.
 roscida iam novies caelo dimiserat astra

220 Semianimas P: -es ω pe \equiv cudes B 221 Accipit
 ex -ce- B³ hⁱec M¹ 222 omina N: omnia P ω sentit P:
 -sit ω 223 dextri ω : -ris P: dextro ex -i L¹ dextrum
 girum in ras. K et P ω : ex f astis C 224 libamen P ω :
 velamen LNKCr^b (*corruptum ex livamen*) 225 freta Q²
 lubet f 227—232 om. P ω , non novit Σ , extant QB³ mg. ς , in
 K μ post 219. cf. *Hermes* 40 (1905) p. 364 sq. 227 extra
 QK μ ς : contra B³ contentibus Q² 228 E μ 230 ira ex
 ire B³ cadet B³ 231 primis B³ illa (sc. tuba) Klotzius:
 illo QB³ μ : ore K in ras.: ille Müller 232 honoris opus B³:
 honoris \equiv Q (opus Q¹ mg.): honore suo (-o \equiv μ) μ ς : horri-
 sono K, *quomodo interpolator intellexerit nescio* 234 lapsus-
 que NS² ς iam s. l. B¹ mulcifer^e B: -fer Cf: \equiv er^c (b) Q²:
 iam rogam in lac. b² 235 tristant P¹ 236 posito: PN:
 -tos ω 237 Exhausti P: -sit ω 238 dimisserat μ

Lucifer et totidem Lunae praevenerat ignes
 mutato nocturnus equo, nec conscia fallit 240
 sidera et alterno deprenditur unus in ortu;
 mirum, opus adcelerasse manus: stat saxea moles,
 templum ingens cineri, rerumque effictus in illa
 ordo docet casus: fessis hic flumina monstrat
 Hypsipyle Danais, hic reptat flebilis infans, 245
 hic iacet, extremum tumuli circum asperat orbem
 squameus; expectes morientis ab ore cruenta
 sibila, marmorea sic volvitur anguis in hasta.

iamque avidum pugnas visendi vulgus inermes —
 fama vocat cunctos — arvis ac moenibus adsunt 250
 exciti; illi etiam, quis belli incognitus horror,
 quos effeta domi, quos prima reliquerat aetas,
 conveniunt: non aut Ephyraeo in litore tanta
 umquam aut Oenomai fremuerunt agmina circo.

collibus incurvis viridique obsessa corona 255
 vallis in amplexu nemorum sedet; hispida circum

241 *Serv.* Aen. 8, 590 (*stella*) oriens luciferum, occidens vespe-
 rum facit. inde Statius: et alterno . . in ortu. *cf. Isid. orig.* 3, 71, 19
 (5, 31, 5) 249 Σ7, 90 inermes: ut supra ludicras: pugnas . . vocat
 256 *Serv.* Aen. 11, 522 metri necessitate conpellimur, ut vallis
 dicamus. Statius: vallis . . sedet. nam plenum est valles

239 [†]praevenerat ~~promoverat~~ Q¹ 240 nocturnos r: -nis f^y 241 depen-
 ditur v²: deprenditur (*vel* -perd-) *Isid.* ortu ω: -tum P
 242 adcelerasse Pω: -ante B²Q²DC manus Pω: -nu BQ²DCf
 cinerei

stat s. l. B¹b² 243 cereri D effectus ε *Sucquetius, Barthius*:
 effectus Pω illa Pω: illo B³S²LDN 246 non recte *distinxerunt*
Inhofius et Vollmer 1896 p. 34. templum est sarcophagus qui
pueri cineri ingens est. unde tribus imaginibus poeta contentus
 aspexerat N orbis C *haud male* 247 cruento μ 248 si r
 249 inermes (-e≡ B) BQbr, *quod cum voce cunctos Kohlmannus*
perperam coniunxit, cf. 7, 90 250 cunctos Pω: -is (ex -os

Qμ¹v¹) DNQμv [†]ad absunt v² 251 illetiam P¹ horror f
 252 domi B³ω: domus (ex -mi B¹) PB¹ reliquerit r

253 ^hepireo B: ^hpireo μ 254 aut s. l. b² . agmine^a M¹

^M255 Collibus C² 256 ^shypida B¹

stant iuga, et obiectus geminis umbonibus agger
campum exire vetat, longo quem tramite planum
gramineae frontes sinuataque caespite vivo
mollia non subitis augent fastigia clivis. 260
illic conferti, iam sole rubentibus arvis,
bellatrix sedere cohors; ibi corpore mixto
metiri numerum vultusque habitusque suorum
dulce viris, tantique iuvat fiducia belli.
centum ibi nigrantes, armenti robor, tauros 265
lenta mole trahunt; idem numerusque colorque
matribus et nondum lunatis fronte iuvenis.

exin magnanimum series antiqua parentum
invehitur, miris in vultum animata figuris.
primus anhelantem duro Tirynthius angens 270
pectoris attritu sua frangit in ossa leonem.
haud illum inpavidi, quamvis et in aere suumque
Inachidae videre decus. pater ordine iuncto
laevus harundineae recubans super aggere ripae
cernitur emissaeque indulgens Inachus urnae. 275
Io pos tergum, iam prona dolorque parentis,
spectat inocciduis stellatum visibus Argum.
ast illam melior Phariis erexerat arvis

257 obiectis BC: -is ^vM¹ 258 logo Q¹ 259 fron-
tes P: -des ω vino ^vM¹ 260 clivis (-nis f) P¹ω: silvis
P^c mg. 261 conferti PQ¹DNΣ: -tim Q²ω: conserti Mf
262 choors P 263 vultus f 265 ubi C roborat auros L
tuos B¹ 266 trahit ^{unt}Q¹ c^olorque (a) Q¹ 267 iuventis ^cM¹:
-enis B¹: -enci r 268 antiq. ^{ua}M¹ 269 Invehitur ^rQ¹
in vultum P ω: in vitam Garrodus: vultus Heinsius
270 tyrintius P anges ⁿf¹: ^{ta}ingens (i in ras.) ν² 271 in
ras. del. P ora C 273 videre ex viride b^r 274 recu-
bans PQS¹N¹r¹b¹μν: recubansque BMKS²DN²fCr²b²: re-
cumbans [≡]L¹ super (ex sub ν¹) Pν⁵: sub ω ^gagere Q¹
275 inhachus Bb 276 post tergum P 278 //phariis
//melior ν²

Iuppiter atque hospes iam tunc Aurora colebat. 280
 Tantalus inde parens, non qui fallentibus undis
 inminet aut refugae sterilem rapit aera silvae,
 sed pius et magni vehitur conviva Tonantis.
 parte alia victor curru Neptunia tendit
 lora Pelops, prensatque rotas auriga natantes
 Myrtilos et volucris iam iamque relinquitur axe. 285
 et gravis Acrisius speciesque horrenda Coroebi
 et Danae culpata sinus, et in amne reperto
 tristis Amygone, parvoque Almena superbit
 Hercule, tergemina crinem circumdata luna.
 iungunt discordes inimica in foedera dextras 290
 Belidae fratres; sed vultu mitior adstat
 Aegyptus, Danaï manifestum adgnosceret ficto
 ore notas pacisque malae noctisque futurae.
 mille dehinc species. tandem satiata voluptas
 praestantesque viros vocat ad sua praemia virtus. 295
 primus sudor equis. dic inelyta, Phoebe, regentum
 nomina, dic ipsos; neque enim generosior umquam
 alipedum conlata acies, ceu praepete cursu

279 adque P hospes Q 280 inde inde Q¹ patens f^r
 undis
 arvis Q¹ 281 refugae (-g^{ae}ae Q, eras. -it-) ω: -ga (-a in ras.
 fuit -ae) P refuga . . silva Baehrens 282 vehitur P ω:
 veluti Q (ex coll. Plateri) 283 curro r: currum Q
 284 pensatque Q² aurige P 285 Myrtilos P: -lus (bus M^σ) ω
 axae P 286 acris ius P -que om. N 287 dana^e B³
 et in amne L¹: et hamne C: et amne r: et inane f: atque
 amne DN reperta Q 288 Trhistis Q alemena C: climena b
 289 tergemina B crimen M^σ 290 foedere r 291 in-
 stat Q 292 Aegyptus P: Aegystus (vel -gi-) (ex -pt- B¹Qb¹v) ω
 agnoscere P: adagnoscere b 293 notas P: nefas ω
 -as pacisque P¹ in ras. pacis^{que} f¹: pa^{ae}cisque b 294de hinc Q²
 295 voros Q¹ vocat om. P 296 inelyta P: -te ω
 regentum ex -te vel -tem Q¹, ex -dum M¹

confligant densae volucres aut litore in uno
 Aeolus insanis statuatur certamina ventis. 300

ducitur ante omnis rutilae manifestus Arion
 igne iubae. Neptunus equo, si certa priorum
 fama, pater; primus teneris laeisisse lupatis
 ora et litoreo domitasse in pulvere fertur,
 verberibus parcens; etenim insatiatus eundi 305
 ardor et hiberno par inconstantia ponto.

saepe per Ionium Libycumque natantibus ire
 interiunctus equis omnisque adsuerat in oras
 caeruleum deferre patrem; stupuere relictā
 Nubila, certantes Eurique Notique secuntur. 310

nec minor in terris bella Eurysthea gerentem
 Amphitryoniaden alto per gramina sulco
 duxerat, illi etiam ferus indocilisque teneri.
 mox divum dono regis dignatus Adrasti
 imperia et multum mediis mansueverat annis. 315
 tunc rector genero Polynici indulget agendum
 multa monens, ubi fervor equo, qua suetus ab arte

302 Σ 6, 447 Arionem dicit aequoreum. ait enim supra:
 Neptunus . . pater. *ceterum ad hunc locum adludere Serv. auct.
 Georg. 3, 122 Thilo coniecit. quamquam Servius auctus qui
 dicitur Statium non solet respicere*

299 densae ω: tensae P 300 statuatur ex -it C¹: -u^att̄ (i) Q²
 certamin^a Q¹ 301 orion f¹ 303 pater B D f: pater P^c:
 †pater
 patet ω: patet M^σ tenebris f: teneri Garrodus 304 do^umittasse (r) b: domuisse N impulvere b 307 lybicumque P
 irae P: ir^ee f: ire M¹ 308 Intervinctus f ad^suerat (r in ras.) P^c: adsuetus (vel as-) ω 309 deferre D b μ ν B³ g² γ: dif-
 ferre P: ferre B¹ L S¹ g¹: sic ferre Q: perferre M f K: transferre C:
 portare S² N 310 certantesque D 311 Non Q interis M^σ
 euristhea P 312 Amphitryoniaden P 313 illetiam P¹:
 ille etiam ω 314 dignatus regis N 315 mansueverat r
 †armis B³ mg. 316 Hunc Q 317 movens C ubi P ω:
 qui Koestlinius arce D

mulceri, ne saeva manus, ne liber habenis
 inpetus. 'urgue alios' inquit 'stimulisque minisque;
 ille ibit, minus ipse voles.' sic ignea lora 320
 cum daret et rapido Sol natum inponeret axi,
 gaudentem lacrimans astra insidiosa docebat
 nolentesque teri zonas mediamque polorum
 temperiem: pius ille quidem et formidine cauta,
 sed iuvenem durae prohibebant discere Parcae. 325
 Oebalios sublimis agit, spes proxima palmae,
 Amphiaraus equos; tua furto lapsa propago,
 Cyllare, dum Scythici diversus ad ostia Ponti
 Castor Amyclaeas remo permutat habenas.
 ipse habitu niveus, nivei dant colla iugales, 330
 concolor est albis et cassis et infula cristis.
 quin et Thessalicis felix Admetus ab oris
 vix sterilis conpescit equas, Centaurica dicunt
 semina: credo, adeo sexum indignantur, et omnis
 in vires adducta Venus; noctemque diemque 335
 adsimulant, maculis internigrantibus albae:
 tantus uterque color, credi nec degener illo
 de grege, Castaliae stupuit qui sibila cannae

333 Σ 6, 461 Pholoen . . et Irin: equarum nomina sunt.
 supra enim sic dixit: vix steriles . . equas

318 nec bis N 319 Impetus P inquit P 320 Ille
 i- P¹ in ras. volens f: vales^o Q¹: voles^{†vales} M^σ 322 invidiosa ω:
 -se P 324 pius ω: plus P cautus Bb Q² 5 325 dicere C
 326 Oebalidos μ sublimis ex -es P¹ palmae ex parcae L¹
 327 Amphiaraus C 328 Gillare r scythici P hostia^u
 MLCfrb μ 329 Pastor Cr permittat C: permi^utat Q²
 330 habetu M¹ niveos^v B¹Q² nivei ex -a B¹ 332 thesa-
 licis B¹LQfr horis Q 333 Vix ex Vox B¹ centurica b:
 centauria^c Q¹ dicunt fr^v 334 aeo^d Q¹: equidem DN 337 calor^{at e}
 Koestlinius, sed quid est uterque calor? 338 castalio (-o in
 ras.) B¹: -lio LC: -liae M^σ: castolio r sibilat b

laetus et audito contempsit Apolline pasci.
 ecce et Iasonidae iuvenes, nova gloria matris 340
 Hypsipyles, subiere iugo, quo vectus uterque,
 nomen avo gentile Thoas atque omine dictus
 Euneos Argoo. geminis eadem omnia: vultus,
 currus, equi, vestes, par et concordia votis,
 vincere vel solo cupiunt a fratre relinqui. 345
 it Chromis Hippodamusque, alter satus Hercule magno,
 alter ab Oenomao: dubites, uter effera presset
 frena magis. Getici pecus hic Diomedis, at ille
 Pisaei iuga patris habet, crudelibus ambo
 exuviis diroque inbuti sanguine currus. 350
 metarum instar erat hinc nudo robore quercus,
 olim omnis exuta comas, hinc saxeus umbo,
 arbiter agricolis; finem iacet inter utrumque,
 quale quater iaculo spatium, ter harundine vincas.
 interea cantu Musarum nobile mulcens 355
 concilium citharaeque manus insertus Apollo
 Parnassi summo spectabat ab aethere terras;
 orsa deum — nam saepe Iovem Phlegramque sui que
 anguis opus fratrumque pius cantarat honores —

354 *Serv.* Aen. 11, 608 hinc traxit Statius ut diceret: quale
 quater iaculo spatium (*var.* spatium iaculo) ter harundine vincas

339 Lenis f apoline Q 341 Hypsipiles P subire f^e
 provectus *Barthius* 343 Euneos *ex* -eus L¹: Huneos b
 344 votis P: voti ω; pluralis aptior 345 solio C capiunt r
 346 Et C chormis b: cromis Cf 347 oemaio r presset
 (prenset C) ω: pressit P: -set *ex* -sit f¹ 348 ad ille P
 349 Piseiuga Pⁱ abet B 351 erat P ω: erant *Slater*, *sed*
cf. 3, 710 querquus M^σ 352 omnes P 353 iacet ω:
 facit P iter Bⁿ 354 spatio^{um} Q¹ 356 cytharaeque P
 357 Parnasi P terras P^e ω: turbas P¹ (R ~ B) 358 deum ω:
 deo P phegramque Q¹: om. b¹: phlegraeaeque castra *add.* b²
 359 pius ω: pios P D b μ ε: pios L¹ cantarat P ω: -bat B Q b v
^{pio}

tunc aperit, quis fulmen agat, quis sidera ducat 360
 spiritus, unde animi fluviis, quae pabula ventis,
 quo fonte immensum vivat mare, quae via solis
 praecipitet noctem, quae porrigat, imane tellus
 an media et rursus mundo succincta latenti.
 finis erat, differt avidas audire sorores, 365
 dumque chelyn lauro textumque inlustre coronae
 subligat et picto discingit pectora limbo,
 haud procul Herculeam Nemeen clamore reductus
 aspicit atque illic ingens certaminis instar
 quadriiugi. noscit cunctos, et forte propinquo 370
 constiterant Admetus et Amphiaraus in arvo.
 tunc secum: 'quisnam iste duos, fidissima Phoebi
 nomina, commisit deus in discrimina reges?
 ambo pii carique ambo; nequeam ipse priorem
 dicere. Peliacis hic cum famularer in arvis — 375
 sic Iovis imperia et nigrae voluere Sorores —
 tura dabat famulo nec me sentire minorem
 ausus; at hic tripodum comes et pius artis alumnus

361 ^vmentis Q¹ 362 vivat ω: bibat P solis PQ¹: soles
 ω; recte *distinxit Imhofius* 363 quae ω: quo P immane P
 364 subvecta D 366 Tumque b celyn P an lauro? cf. ad
 3, 105 ^{cin}367 disgit N²: discingi^{||||}t (-gunt) f lymbo P 368 Aut
 B¹M¹ hercule^aum B¹ 369 at illic QN illi cingens P¹
 370 Quadriiogi B¹ 371 amphioraus C: -areus f¹ 372 ista
 ex -te b²: ista (a in ras.) μ² duos (duo^{|||} μν) ω: duo P;
 duos *scripsi non commotus eis quae Housmanus ad Manil.*
1, 792 adnotavit — nam duō ad similitudinem δίω formae
Homericæ novatum esse Sommer recte monuit (Handbuch der
lateinischen Laut- und Formenlehre 1902, p. 493) —, sed quia
et facilius duo ex duos nasci potuisse visum est propter vicinum
neutrum nomina et quae exempla sunt iambicae prosodiae, in
caesura syllabam -o ponunt: Il. Lat. 582 Aiacesque duo clari
et (sic recte Baehrens). item Manil. 1, 792 Bentleyi coniectura
fere necessaria videtur, ut intellegatur oppositum unum phoebi
 Pω: phoebo DB³ς 373 Nomina Pω: †Numina ν¹mg.
 377 Iura L dabit M^σ 378 ad hic P: et hic Q arcis B(?)r

aetheriae. potior meritis tamen ille, sed huius
 extrema iam fila colu; datur ordo senectae 380
 Admeto serumque mori; tibi nulla supersunt
 gaudia, nam Thebae iuxta et tenebrosa vorago.
 scis miser, et nostrae pridem cecinere volucres.⁷
 dixit, et os fletu paene inviolabile tinctus
 extemplo Nemeen radiante per aera saltu 385
 ocior et patrio venit igne suisque sagittis.
 ipse olim in terris, caelo vestigia durant,
 claraque per zephyros etiamnum semita lucet.

et iam sortitus Prothous versarat aena
 casside, iamque locus cuique est et liminis ordo. 390
 terrarum decora ampla viri, decora aequa iugales,
 divum utrumque genus, stant uno margine clausi
 spesque audaxque una metus et fiducia pallens.
 nil fixum cordi: pugnant exire paventque,
 concurrunt summos animosum frigus in artus. 395
 qui dominis, idem ardor equis; face lumina surgunt,
 ora sonant morsu, spumisque et sanguine ferrum
 uritur, impulsus nequeunt obsistere postes

379 *Prisc.* GL II 269, 16 colus, coli et colus ... Statius in VI: sed huius ... colu .. senectae. *cf. Serv.* Aen. 8, 409 Statius huius colus (in VI Thebaidos: extrema .. colu .. senectae *add. Dresd.*) 391 *Class. Auct.* ed. Mai IX p. 165 decōris Statius Thebaidos, ubi ait: terrarum decora alta viri decorique iugales

379 Aetherēae ⁱf¹ 380 fisa C colu P *Prisc. Serv.:* colo (col[≡]N) ω 382 nam P₅: iam ω 385 ad nemeen ν aera PM: aethera ω 388 etiam etiamnum L: etiamnunc P 389 protheus Qb versa^xnat b¹ 390 locus *ex* lucos Q¹ limitis (-itis *in ras.*) f² 391 decora aequa PCf₅ Σ: decora aeque S¹: decorē aequē (prius a *sscr.* M¹, alterum M^o) M: decora^aaeque Qr¹: decorique (ex -aeque B¹: ex -aque μ) BS²Lbμν: decora atque D: decora aequa et decorique Σ 393 -que una (≡ una et μ, eras. ^{fictum}) ω: unaque PQ² metus una N 394 fixum ν² paventque *ex po-* C¹ 396 *in lac. scr.* b²

claustraque, compressae transfumat anhelitus irae.
 stare adeo miserum est, pereunt vestigia mille 400
 ante fugam, absentemque ferit gravis ungula campum.
 circumstant fidi, nexusque et torta iubarum
 expediunt firmantque animos et plurima monstrant.
 insonuit contra Tyrrhenum murmur, et omnes
 exsiluere loco. quae tantum carbasa ponto, 405
 quae bello sic tela volant, quae nubila caelo?
 annibus hibernis minor est, minor impetus igni,
 tardius astra cadunt, glomerantur tardius imbres.
 tardius e summo decurrunt flumina monte.
 emissos videre atque agnovere Pelasgi. 410
 et iam rapti oculis, iam caeco pulvere mixti
 una in nube latent, vultusque umbrante tumultu
 vix inter sese clamore et nomine noscunt.
 evolvere globum, et spatio quo quisque valebat
 diducti: delet sulcos iterata priores 415
 orbita, nunc avidi prono iuga pectore tangunt,

400 Σ 6, 592 ut ipse de equis superior: pereunt .. fugam

†cōplexae

399 compressae P^c 400 est om. C mille (-l̄e B) ω: millae

aut nullae P 401 fugam (-m add. P^r) P ω uncula b: im̄gula Q²

402 fide r et s. l. f torta ex tota C 403 om. v¹,

add. v² mg. firmamque C plura ministrant *Erwinus Pollack, Hippodromica (Leipz. Stud. 12, 1890) p. 35* 404 Insona t B¹

tyrrenum P 405 carbosa Q 407 Omnibus C minor

est ... igni add. b² †minor iovis impetus D¹: iovis impetus N² in lac.

409 om. r, del. *Bentleius, cf. Hermes 40 (1905) p. 363*

e summo PD: in summo C: in summos ω fulmina QfC:

ful

flumina M^σ monte PD: montes ω; aut e summo ... flumina
 monte scribendum aut id quod magis adridet in summos .. ful-
 mina montes 410 adque P 411 rapti om. f mixti ex

-to b¹ 413 Vix noscunt inter sese Q² clamore ω: -rem P

414 valebat PD: volebat ω: volebat L^σf²; an volabat ?

415 Diducti ω: Deducti PL 416 avdi B¹ pectora M^σ

nunc pugnante genu et pressis duplicantur habenis.
 colla toris crinita tument, stantesque repectit
 aura iubas, bibit albens humus arida nimbos.
 fit sonus inmanisque pedum tenuisque rotarum. 420
 nulla manu requies, densis insibilat aer
 verberibus; gelida non crebrior exilit Arcto
 grando, nec Oleniis manant tot cornibus imbres.

senserat adductis alium praesagus Arion
 stare ducem loris, dirumque expaverat insons 425
 Oedipodioniden; iam illinc a limine discors
 iratusque oneri solito truculentior ardet.

Inachidae credunt accensum laudibus; ille
 aurigam fugit, aurigae furiale minatur
 efferus, et campo dominum circumspicit omni. 430

ante tamen cunctos sequitur longaque secundus
 Amphiaras agit, quem Thessalus aequat eundo
 Admetus: iuxta gemini, nunc Euneos ante
 et nunc ante Thoas, cedunt vincuntque, nec unquam
 ambitiosa pios concludit gloria fratres. 435

postremum discrimen erant Chromis asper et asper
 Hippodamus, non arte rudes, sed mole tenentur
 cornipedum; prior Hippodamus fert ora sequentum,
 fert gemitus multaque umeros incenditur aura.

433 *Serv.* Aen. 11, 666 Statius quia Graece declinavit,
 Graecum accentum posuit dicens: 'Euneon audit' (464) <et
 'Euneos ante et nunc'> ante Thoas'

417 genu et P: genu (-nu[≡] N, -s eras.) ω abenis B 418 re-
 flectit †repectit M^σ: reflectit Q C f μ 419 albentes P
 420 immanisque P 421 manu P Q: manus ω: manusque r

423 olen^eis Q² 425 -que om. L 426 Oedipodionidem b
 iam hinc f 427 solito PS (*quod ad truculentior pertinere*
Garrodus vidit): insolito ω truculentior r 432 tessalus P
 433 euneos (heu- b: eneus C) ω *Serv.*: euneus P 435 elu-
 dit D 436 erant ω: erat P cromis LC: erhomis b
 437 Hypodamus Q C 438 ippodamus M hora B 439 mul-
 toque M^σ

speravit flexae circum compendia metae 440
interius ductis Phoebius augur habenis
anticipasse viam; nec non et Thessalus heros
spe propiore calet, dum non cohibente magistro
spargitur in gyros dexterque exerrat Arion.
iam prior Oeclides et iam non tertius ibat 445
Admetus, laxo cum tandem † ab orbe reductus
aequoreus sonipes premit evaditque parumper
gavisos; subit astra fragor, caelumque tremiscit,
omniaque excusso patuere sedilia vulgo.
sed nec lora regit nec verbera pallidus audet 450
Labdacides: lassa veluti ratione magister
in fluctus, in saxa ruit nec iam amplius astra
respicit et victam proiecit casibus artem.
rursus praecipites in recta ac devia campi
obliquant tenduntque vias, iterum axibus axes 455
inflicti, radiisque rotae; pax nulla fidesque:
bella geri ferro levius, bella horrida credas;
is furor in laudes, trepidant mortemque minantur,
multaque transversis praestringitur ungula campis.
nec iam sufficiunt stimuli, non verbera, voce 460
nominibusque cient Pholoen Admetus et Irin
fumantemque Thoen, rapidum Danaeus augur

440 Speraxs complexae N¹, corr. N² mg. circum ω:
circa P 441 phebenis C 443 propiore Pb 444 -errat
add. b² in lac. 445 om. Q¹, add. Q² mg. 446 laxo
(la-?) Q ab orbe Pω: et ab orbe σ: ex orbe b²: locus non-
dum sanatus; an ambage? 448 Gaviso^s (G ex C P¹) P^c:
-sus f f^ragor P^c tremescit P 450 Sed non μ audet P:
addit ω 451 lapsa b 453 ca^ssibus (s) Q arcem C
456 Inflicti (ex -fle- B¹) PBQDN: Inflicti ω: infligi Gronovius
457 Bela^l P¹ levius fero D bella Pω: ferra r 458 Is
(His Dr¹) ω: It P: Its S laudes P: laude est ω minatur Q¹:
minintur L¹ 460 veryera Q¹ 461 -que cient add. b² in
lac. et irim BMLQCb: ad irim r 462 Fumantemque Pσ:
Funalemque (Lu- b) ω daⁿn^eius (an, a) f

Ascheton increpitans meritumque vocabula Cygnum.
 audit et Herculeum Strymon Chromin, Euneon audit
 igneus Aethion; tardumque Cydona lacessit 465
 Hippodamus, variumque Thoas rogat ire Podarcen.
 solus Echionides errante silentia curru
 maesta tenet trepidaque timet se voce fateri.

vixdum coeptus equis labor, et iam pulvere quarto
 campum ineunt, iamque et tepidis sudoribus artus 470
 effeti, et crassum rapit eiectatque vaporem
 cornipedum flammata sitis, nec iam integer illis
 impetus, et longi suspendunt ilia flatus.
 hic anceps Fortuna diu decernere primum
 ausa venit. ruit, Haemonium dum fervidus instat 475
 Admetum superare, Thoas, nec praetulit ullam
 frater opem. velit ille quidem, sed Martius ante
 obstitit Hippodamus mediasque inmisit habenas.
 mox Chromis Hippodamum metae interioris ad orbem
 viribus Herculeis et toto robore patris 480

464 cf. ad v. 433

463 Escheton b -que s. l. Q² cingum r 464 et
 om. B trymon P cromin QC 465 aethion Pω: Aetha-
 lion Schrader. ac sane -i- produci mirum. nam 7, 757. 10, 734
 Aetion(a) (ab αἰτός) legendum idemque Ovidio restituendum Met.
 5, 146 ubi epitheton sagax originem indicat. quod ne hoc quo-
 que loco faciamus, impedimento est attributum igneus. itaque
 graeco accentu syllabam -i- produci censeo, sicut corripitur -a-
 in titulo Thebaidos propter graecum accentum sequentis syllabae
 -que cydona PDξ: calydon a(ce-K) ω 466 variumque (pha-
 N) ω: tardumque P (e v. 465) podarcen P: -arcem (-acem r) ω:
 Podargum Bentleius 467 et echionides Q¹ curru ex cursu b¹
 ceptus †in
 468 tene[≡]t B 469 captus f: coeptus Q² 470 trepidis M¹:
 trepidis μ 471 Effecti f¹ eiectatque (-aque P¹) PDNb: in- ω
 †a
 472 iam om. D 473 loni B¹ i^gllia (l) Q fletus ν²
 474 Hinc MQCμ: Hinc L^σ 476 praetulit Pω (ante casum
 ei subvenit recte schol. Barthi): pertulit ξ Bachrens
 mediasque inmisit habenas
 478 mete interioris ad orbem ν² mediusque C abenas B

axe tenet presso, luctantur abire iugales
 nequiquam frenosque et colla rigentia tendunt.
 ut Siculas si quando rates tenet aestus et ingens
 auster agit, medio stant vela tumentia ponto.
 tunc ipsum fracto curru deturbat, et isset 485
 ante Chromis; sed Thraces equi ut videre iacentem
 Hippodamum, redit illa fames, iamiamque trementem
 partiti furiis, ni frena ipsosque frementes
 oblitus palmae retro Tirynthius heros
 torsisset victusque et conlaudatus abisset. 490
 at tibi promissos iamdudum Phoebus honores,
 Amphiarae, cupit. tandem ratus apta favori
 tempora pulverei venit in spatia horrida circi,
 cum iam in fine viae, et summum victoria nutat;
 anguicomam monstri effigiem, saevissima visu 495
 ora, movet sive ille Erebo seu finxit in astus
 temporis, innumera certe formidine cultum
 tollit in astra nefas. non illud ianitor atrae
 inpavidus Lethes, non ipsae horrore sine alto
 Eumenides vidisse queant, turbasset euntes 500
 Solis equos Martisque iugum. nam flavus Arion
 ut vidit, saliere iubae, atque erectus in armos

481 presso ω : presso P 482 calla *ex* callo L^o 483 si-
^a
 culis f² ingens ω : ignes P 484 agit ω : aget P 485 curru
 fracto N 486 rhomis b: ^{chromis}chronus v² 488 fuerant M¹
^{furiis}
 ipsos~~que~~ (-os-) b 489 tyrinthius P 490 victusque (*praeter*
 vi- *in ras.* L^o) L: victorque D collaudandus D 492 Am-
^t
 phiare P cupidus Q¹ (*scil. in exemplari scriptum erat cupid*)
 favori P: favoris (-ri~~que~~ Lb: -ri^s v²: -s *adras. in Q*) ω : furo-
 ris D 493 pulverei C 494 *pro spurio habet Guictus* Cum
ex Tum b¹ *in om.* BLQrfv: s. l. M^o *finae (ex finde)* B
 et *om.* C 496 Oro^a M¹ finxit B crebro *vel* er- N astus
 P: astu (hastu b) ω 497 fultum *Koestlinius 1876 p. 500*
 501 am^ori^on B¹ 502 erectus ω : -tos P

stat sociumque iugi comitesque utrimque laboris
 secum alte suspendit equos. ruit ilicet exul
 Aonius nexusque diu per terga volutus 505
 exiit; abripitur longe moderamine liber
 currus; at hunc putri praeter tellure iacentem
 Taenarii currus et Thessalus axis et heros
 Lemnius obliqua, quantum vitare dabatur,
 transabiere fuga. tandem caligine mersum 510
 erigit adcursum comitum caput aegraque tollit
 membra solo, et socero redit haut speratus Adrasto.

quis mortis, Thebane, locus, nisi dura negasset
 Tisiphone, quantum poteras dimittere bellum?
 te Thebe fraterque palam, te plangeret Argos, 515
 te Nemea, tibi Lerna comas Larissaque supplex
 poneret, Archemori maior colerere sepulcro.

tum vero Oeclides, quamquam iam certa sequenti
 praemia, cum vacuus domino praeiret Arion,
 ardet adhuc cupiens vel inanem vincere currum. 520
 dat vires refovetque deus; volat ocior euro,
 ceu modo carceribus dimissus in arva solutis,

515 *Prisc.* GL II 202, 23 (*propter formam Nemea*) idem
 in VI: te plangeret . . poneret

503 comitemque utrique *Salmasius* utrumque b laboris
ex -es B¹ 504 ruit *in lac. add.* L^σ 506 Exiit r 507 ad
 hunc P: adhuc r 508 Taenarii ε: -rei P ω 511 adcursum
 PLQ¹: adcursum ω 512 Membra Mf h aut B¹ speratus
 superatus M^σ
 513 Quis *ex* Qui Q² 514 Tisiphonae (-ae o Q) CQ: Ti- f²
 516 tibi *om.* C larisaque PB *Prisc.*: -isaque L^σ 517 co-
 lere^{ro} Q²M^σ: colere L sepulchro P 518 Tum P: Tunc ω
 quamquam P iam *om.* B¹, *add.* B³ 519 praereit^b arion^c
^adomino C prior iret Müller (*cl.* 528), Garrodus domitore
 praereit Unger 1868 p. 257 520 currum *ex* -ru Q² 522 Ceu
ex Seu b¹ dimissus ω: de- P salutis r

verberibusque iubas et terga lacessit habenis
 increpitans Caerumque levem Cygnumque nivalem.
 nunc, saltem dum nemo prior, rapit igneus orbes 525
 axis, et effusae longe sparguntur harenae.
 dat gemitum tellus et iam tunc saeva minatur.
 forsitan et victo prior isset Arione Cygnus,
 sed vetat aequoreus vinci pater: hinc vice iusta
 gloria mansit equo, cessit victoria vati. 530
 huic pretium palmae gemini cratera ferebant
 Herculeum iuvenes: illum Tirynthius olim
 ferre manu sola spumantemque ora supino
 vertere, seu monstri victor seu Marte, solebat.
 Centauros habet arte truces aurumque figuris 535
 terribile: hic mixta Lapitharum caede rotantur
 saxa, faces aliique iterum crateres, ubique
 ingentes morientum irae; tenet ipse furem
 Hylaeum et torta molitur robor barba.
 at tibi Maeonio fertur circumflua limbo 540
 pro meritis, Admete, chlamys repetitaque multo
 murice: Phryxei natat hic contemptor ephebus
 aequoris et picta tralucet caeruleus unda;
 in latus ire manus mutaturusque videtur

523 iubas *ex* iuvas L^o abenis B 524 Caerumque
 Müller: caecumque P: scaerumque (eschetonque b *cf.* 463) ω
 cygnumque B: ^cnygnumque Q²: cinerumque L 525 Hunc L^o:
 Hunc r saltim (*ex* -em M^o) MC prior ω: proprior P
 526 effusae P₅: offossae (obf- S) Sb: effossae (*ex* of- B³μ¹) ω:
 offensae Q 527 tunc ω: tum P minatur L^o 528 victo
 ω: victor PSC: -to³ (-r) N iset P¹ cygnus B: cincnus L
 529 iuste r 531 cratera b² *in lac.* 532 tyrintius P
 533 solida Heinsius 534 monstri ω (*cf. Ov. epist. 9, 114*):
 -is P 536 rotantur Pμ: notantur ω 537 aliique alio
 conī. Garrodus voce iterum non intellecta crateras r¹f
 538 ferentem Heinsius 539 torta ω: -tam P 540 om. N¹,
 add. N² mg. naeonio B 541 admethe clamis P 542 phryxei P
 ephoebus P 543 picta Pω: picea Diltheius tralucet P:
 translucet ω 544 manus Pω: manu Marklandus ad *Silv. 1, 1, 82*,
 sed subiectum mutatur dilatate manus conī. Garrodus muta-

bracchia, nec siccum speres in stamine crinem; 545
 contra autem frustra sedet anxia turre suprema
 Sestias in speculis, moritur prope conscius ignis.
 has Adrastus opes dono victoribus ire
 imperat; at generum famula solatur Achaea.

sollicitat tunc ampla viros ad praemia cursu 550
 praeceleres: agile studium et tenuissima virtus,
 pacis opus, cum sacra vocant, nec inutile bellis
 subsidium, si dextra neget. prior omnibus Idas,
 nuper Olympiacis umbratus tempora ramis,
 prosilit; excipiunt plausu Pisaea iuventus 555
 Eleaeque manus. sequitur Sicyonius Alcon,
 et bis in Isthmiaca victor clamatus harena
 Phaedimus, alipedumque fugam praegressus equorum
 ante Dymas, sed tunc aevo tardante secutus.
 multi et, quos varii tacet ignorantia vulgi, 560
 hinc atque hinc subiere. sed Arcada Parthenopaeum
 appellant densique crient vaga murmura circi.
 nota parens cursu; quis Maenaliae Atalantes
 nesciat egregium decus et vestigia cunctis
 indepressa procis? onerat celeberrima natum 565
 mater, et ipse procul fama iam notus inermes

turusque P^ω (*quod recte de natando intelligitur*): motaturus-
 que *Baehrens*: lentaturusque *Peyraredus* 545 speres (*i. ex-*
pectaveris) P^ω: spectes *Marklandus l. l.* crinem (-en f) ω:
 crimen P 546 sed et b¹: sedet b¹ *mg.* supreme r
 547 Sestias Bb: ≡hestias (T-) Q² speculis ω: scopulis P
 549 ad P 550 tunc *ex* nunc μtm praelia ν² 551 Pro-
 celeres b 552 opōs Q¹ vocat f² 553 negat Mf
 554 olimpⁱacis B: olimⁱpacis f¹ 556 Aeleeaque P: Eleaeque
 ex -aque L^σ: Lideaeque N 557 in isthmiaca b² *in lac.*: in
 sthmiaca B: in imstniaca M 558 aequorum PB 559 tar-
 dente L: tardante *ex* tand- b¹ 561 hinc s. l. f¹ 562 crient
 Pω: venit r vaga murmura *ex* vagam mura L^σ 563 ata-
 lantis PC: atalantes Q: atalantes f¹: athlantes (-is M^σ) Mμ
 565 ≡onerat (h-) B: hon- b 566 inhermes Bb

narratur cervas pedes inter aperta Lycaei
 tollere et emissum cursu deprendere telum.
 tandem expectatus volucris super agmina saltu
 emicat et torto chlamydem diffibulat auro. 570
 effulsere artus, membrorumque omnis aperta est
 laetitia, insignes umeri, nec pectora nudis
 deteriora genis, valuitque in corpore virtus.
 ipse tamen formae laudem aspernatur et arcet
 mirantes; tunc Palladios non inscius haustus 575
 incubuit pinguique cutem fuscatur olivo.
 hoc Idas, hoc more Dymas aliique nitescunt.
 sic ubi tranquillo perlucet sidera ponto
 vibraturque fretis caeli stellantis imago,
 omnia clara nitent, sed clarior omnia supra 580
 Hesperos exercet radios, quantusque per altum
 aethera, caeruleis tantus monstratur in undis.
 proximus et forma nec multum segnior Idas
 cursibus atque aevo iuxta prior; attamen illi
 iam tenuem pingues florem induxere palaestrae, 585
 deserpitque genis nec se lanugo fatetur
 intonsae sub nube comae. tunc rite citatos

568 *Serv.* Aen. 9, 556 cum praemisso telo ad hostem venit.
 Statius: et emissum (missum *codd. praeter F'*) cursu comprehendere telum

567 cervas *om.* b¹ *in lac.:* dammas *add.* b² operta Q
 568 comprehendere *Serv.* 569 et spectatus f volucris[≡] (-s) b
 saltu *ex cu-* C¹ 570 toto C¹ clamydem P 572 insignes
 Pω: -esque D₅ nuda D *unde* nudat *Postgatus* 573 De-
 teriora *ex -re* B¹ valuitque in corpore virtus *Klotzius:* aluit-
 que in corpore virtus P¹: latuitque (la- b¹) in corpore vultus P^r ω
 quod verum esse potest: patuitque in corpore virtus *Peyraredus*
 575 hastus L^v 576 fuscator M^v 577 more Pω: rōre
Baehrens 578 perlugent P^c 579 stellantis ω: still- P
 581 Hesperos Q¹: -rus fb exercet Pω: exertat *Schrader*
 582 caeruleis *ex -eus* B¹ 586 Deserpitque Pω: inserpitque
coni. Garrodius 587 citatus C

explorant acuuntque gradus, variasque per artes
 exstimulant docto languentia membra tumultu:
 poplite nunc sidunt flexo, nunc lubrica forti 590
 pectora conlidunt plausu, nunc ignea tollunt
 crura brevemque fugam necopino fine reponunt.

ut ruit atque aequum submitit regula limen,
 corripuere leves spatium, campoque refulsit
 nuda cohors: volucres isdem modo tardius arvis 595
 isse videntur equi; credas e plebe Cydonum
 Parthorumque fuga totidem exiluisse sagittas.
 non aliter celeres Hyrcana per avia cervi,
 cum procul inpasti fremitum acceperere leonis
 sive putant, rapit attonitos fuga caeca metusque 600
 congregat, et longum dant cornua mixta fragorem.
 effugit hic oculos rapida puer ocior aura
 Maenalius, quem deinde gradu premit horridus Idas
 inspiratque umero, flatuque et pectoris umbra
 terga premit. post ambiguo discrimine tendunt 605
 Phaedimus atque Dymas, illis celer inminet Alcon.
 flavus ab intonso pendeat vertice crinis
 Arcados; hoc primis Triviae pascebat ab annis
 munus et, Ogygio victor cum Marte redisset,

607 Σ 6, 603 Parthenopaeus Arcas . . . ut ipse inferius:
 a vertice crinis Arcados

589 Exstimulant **PBQb**: Inst- ω 590 Poblite (*ex -op- f²*)
 Cf nunc ignea tollunt μ 591 nunc lubrica forti μ
 cignea **N¹ mg.** 592 nec opido **Q¹** 593 Ut *in ras.* **B¹**: Iam
 †Ut †Iam
Nr v: Iam **L^σ**: Ut **M^σ**: Cum **C** lumen **C** 594 leves **PDLf²**:
 levem **Q**: leve ω in campoque **N** 595 hisdem **P**
 596 Isse *ex E-* **B¹** e *in ras.* **b¹** 599 Si *vel* Seu *Bent-*
leius inpasti **P**: infasti **K**: infausti (^{inf-} μ¹: infausti **b²**) ω
 acceperere *ex -cip-* **P¹** leonis *ex -es* **B¹**: -nes **Q¹** 600 rapi **L**
 602 rapida ≡ (-t) **b** aura (*au- in ras.*) **b¹** 604 Inspirat-
 que ω: -sper- **P** 606 celer *ex cerer* **Q** inminet **P**
 608 triviae **b²** *in lac.* 609 ogygio **P**

nequiquam patriis audax promiserat aris. 610
 tunc liber nexu lateque in terga solutus
 occursu zephyri retro fugit et simul ipsum
 impedit infestoque volans obtenditur Idae.
 inde dolum iuvenis fraudique adcommoda sensit
 tempora; iam finem iuxta, dum limina victor 615
 Parthenopaeus init, correpto crine reductum
 occupat, et longae primus ferit ostia portae.

Arcades arma fremunt, armis defendere regem,
 ni raptum decus et meriti reddantur honores,
 contendunt totoque parant descendere circo. 620
 sunt et quis Idae placeat dolus. ipse regesta
 Parthenopaeus humo vultumque oculosque madentes
 obruit, accessit lacrimarum gratia formae.
 pectora nunc maerens, nunc ora indigna cruento
 ungue secat meritamque comam, furit undique clamor 625
 dissonus, ambiguumque senis cunctatur Adrasti
 consilium. tandem ipse refert: 'compescite litem,
 o pueri! virtus iterum temptanda; sed ite
 limite non uno, latus hoc conceditur Idae,
 tu diversa tene, fraus cursibus omnis abesto.' 630

audierant, dictoque manent. mox numina supplex
 affatu tacito iuvenis Tegeaeus adorat:

612 zepheri f fugit P ω : fuit r: fluit Bentleyus 613 Impedit P obtenditur B ζ : ostenditur P ω 614 accomoda P
 617 longae ω : longe PNCfrbv, at non longe primus advenit Idas, quippe qui finem iuxta Parthenopaeum superaverit
 619 reduntur L 620 ante 619 v 620 Intendunt b descendere (i. in harenam) ζ : discendere P: decedere ω : contendere D 622 madentes ex -antes b¹ 623 Obrupuit L ^{σ}
 gloria D 625—946 D fere non legitur 625 ferit f^v 627 Consilium ω : Concilium PBLfb: Concilium Q²: Concilium M¹
 compescite P 629 Limine N latus hoc P ω : litus (ex
 a hoc latus hoc
 la- μ) BNCrf μ : litus Q¹: litus M ^{σ} ; cum rectus trames explicet Σ Bamb., interpretationem ad genuinam lectionem scriptam esse apparet 630 diversa (-rs- in ras. L ^{σ}) L 631 dictoque parent Lrv ζ : dicto parent N 632 tegeaeus P ω

'diva potens nemorum, tibi enim hic, tibi crinis honori
 debitus, eque tuo venit haec iniuria voto,
 si bene quid genetrix, si quid venatibus ipse 635
 promerui, ne, quaeso, sinas hoc omine Thebas
 ire nec Arcadiae tantum meruisse pudorem.'
 auditum manifesta fides: vix campus euntem
 sentit, et exilis plantis intervenit aer,
 raraque non fracto vestigia pulvere pendent. 640
 inrumpit clamore fores, clamore recurrit
 ante ducem prensaque fovet suspiria palma.
 finiti cursus, operumque insignia praesto.
 Arcas equum dono, clipeum gerit improbus Idas,
 cetera plebs Lyciis vadit contenta pharetris. 645
 tunc vocat, emisso si quis decernere disco
 impiger et viris velit ostentare superbas.
 it iussus Pterelas, et aenae lubrica massae
 pondera vix toto curvatus corpore iuxta
 deicit; inspectant taciti expenduntque laborem 650
 Inachidae. mox turba ruunt, duo gentis Achaeae,
 tres Ephyreidae, Pisa satus unus, Acarnan
 septimus; et plures agitabat gloria, ni se
 arduus Hippomedon cavea stimulante tulisset

potens
 633 parens N² alterum tibi om. P honori[≡] (-s) f:
 honoris Q 634 eque in ras. B (fuit atque): atque C
 635 genetrix P 636 Emerui b ne Pω: me Baehrens loco
 perperam intellecto omine (ominine B: ominime b) ω: nomine P
 639 Sensit C 640 Raraque Pω: rashaque Heinsius: rap-
 taque Garrodus 641 Inrumpit P: Inrupit ω 642 pressa-
 que Bbν fovet P₅: levat ω susspiria Q 644 clipeum
 (-om M¹) ω: clipeumque P improbus P 645 vadit P₅:
 gaudet ω 646 decernere ω: dis- PN 647 vir^e P¹
 648 Et μ pterelas ω: pterelas P: ptelelas (prius l corr. in r) f
 et om. L¹f, add. L¹ s. l. ^m assae b² 649 corpore ω: pon-
 dere P ^{hiux} iuxta ν² 651 ru^u.nt P¹ gentⁱes P¹ 652 ephyⁱ-
 reidae P: ephyryadae B³: ephiryade fCbr -isa et acarnan L^σ
 in ras. acharnan P: acarnam b 654 Itulit se sscr. f²

in medios, lateque ferens sub pectore dextro 655
 orbem alium: hunc potius, iuvenes, qui moenia saxis
 frangere, qui Tyrias deiectum vaditis arces,
 hunc rapite: ast illud cui non iaculabile dextrae
 pondus? et abreptum nullo conamine iecit
 in latus. absistunt procul attonitique fatentur 660
 cedere; vix unus Phlegyas acerque Menestheus —
 hos etiam pudor et magni tenere parentes —
 promissere manum; concessit cetera pubes
 sponte et adorato rediit ingloria disco.
 qualis Bistoniis clipeus Mavortis in arvis 665
 luce mala Pangaea ferit solemque refulgens
 territat incussaue dei grave mugit ab hasta.

Pisaeus Phlegyas opus inchoat et simul omnes
 abstulit in se oculos: ea viso corpore virtus
 promissa. ac primum terra discumque manumque 670
 asperat, excusso mox circum pulvere versat,
 quod latus in digitos, mediae quod certius ulnae
 conveniat, non artis egens: hic semper amor
 ludus erat, patriae non tantum ubi laudis obiret
 sacra, sed alternis Alpheon utrumque solebat 675
 metari ripis et, qua latissima distant,
 non umquam merso transmittersse flumina disco.
 ergo operum fidens non protinus horrida campi
 iugera, sed caelo dextram metitur, humique

655 medio **BMCfrb** 658 rapite *ex* -ide **Q**¹ 659 ad-
 reptum **Bb** 660 absistunt *ex* ads- **μ**¹ atonitique **Q**
 661 imus *ex* unus **b**¹ phlegyas *ex* -gias **P**¹ 665 bisthoniis **P**
 Territat
 666 plangea **C** refringens *Imhofius* 667 Tempat **b**²
 asta **Q** 668 phlegⁱas **B**³ opes^v **M**¹ 669 Abstulit *sc. Phle-*
gyas ea viso **P** (*quod recte recepit Garrodus*): exhausto **ω**:
 ex viso *Baehrens* in corpore **D** 672 quod **ω**: quodque **P**
 †adiret
 673 Convenia[≡]t **BQ** 674 ubiret **r** 675 alpheo **f**
 utrumque **P** (*cf. 6, 13*): utrimque **ω**: utri[≡]imque **B** 676 Me-
 tari **P**: Metiri **ω** 677 non^{||}umquam (n) **B** 678 Ridet *ex*
 -it **L**^o 679 sed **ω**: sic **P** caelum dextra **N** humique **ω**:
 ubique **P**

pressus utroque genu collecto sanguine discum 680
 ipse super sese rotat atque in nubila condit.
 ille citus sublime petit similisque cadenti
 crescit in adversum, tandemque exhaustus ab alto
 tardior ad terram redit atque inmergitur arvis.
 sic cadit, attonitis quotiens avellitur astris, 685
 Solis opaca soror; procul auxiliantia gentes
 aera crepant frustra que timent, at Thessala victrix
 ridet anhelantes audito carmine bigas.
 conlaudant Danaï, sed non tibi molle tuenti,
 Hippomedon, maiorque manus speratur in aequo. 690
 atque illi extemplo, cui spes infringere dulce
 inmodicas, Fortuna venit. quid numina contra
 tendere fas homini? spatium iam inmane parabat,
 iam cervix conversa, et iam latus omne redibat:
 excidit ante pedes elapsum pondus et ictus 695
 destituit frustra que manum demisit inanem.
 ingemuere omnes, rarisque ea visa voluptas.
 inde ad conatus timida subit arte Menestheus
 cautior, et multum te, Maia crete, rogato
 molis praevalidae castigat pulvere lapsus 700

682 *Serv.* Aen. 8, 91 labitur uncta vadis abies: descenden-
 tis celeritate prope conscendit. Statius de disco: similisque
 ... adversum. *cf. Serv.* Aen. 12, 856 *ubi* in adversos *codd.*
Serviani

681 sese[≡] (-que) B 683 cessit *Guietus*, sed perfectum
ferri nequit adversos *Serv.* altero loco -que om. C ex-
 austus b 684 ad P: in ω 687 ad P victrix ex vicus C¹:
 victrix (*quamquam scripturus erat* -ix) Q¹ 690 -que s. l.
add. M¹ 691 Ast v^t exemplo Q¹f¹ dulce est μν
 692 numiⁿca M¹ 693 ~~que~~^{iam} B¹: -que QCr: iamque L spatium
 iam inmane parabat N² in ras. 695 ictus (*eras. iactus*) C
 696 dimisit NfCμν: dem-ⁱ B¹b¹ 698 timida ex tu- b: tu-
 mida N 699 crete *Schrader* (*cl.* 8, 278): create P (*natum ex*
^{cre}
 nate): nate ω 700 Molis ex Moll- B³: Molles L¹: Molis
 L^σ *mg.* praevalidae P: praegravidae ω, *cf.* 7, 396

illa manu magna et multo felicior exit,
 nec partem exiguam circi transvecta quieuit.
 fit sonus, et fixa signatur terra sagitta.
 tertius Hippomedon valida ad certamina tardos
 molitur gressus; namque illum corde sub alto 705
 et casus Phlegyae monet et fortuna Menesthei.
 erigit adsuetum dextrae certamen, et alte
 sustentans rigidumque latus fortesque lacertos
 consulit ac vasto contorquet turbine, et ipse
 prosequitur. fugit horrendo per inania saltu 710
 iamque procul meminit dextrae servatque tenorem
 discus, nec dubia iunctave Menesthea victum
 transabiit meta: longe super aemula signa
 consedit viridesque umeros et opaca theatri
 culmina ceu latae tremefecit mole ruinae: 715
 quale vaporifera saxum Polyphemus ab Aetna
 lucis egente manu tamen in vestigia puppis
 auditae iuxtaque inimicum exegit Ulixen.
 [sic et Aloidae, cum iam calcaret Olympum
 desuper Ossa rigens, ipsum glaciale ferebant 720
 Pelion et trepido spirabant iungere caelo.]
 tum genitus Talao victori tigrin inanem
 ire iubet, fulvo quae circumfusa nitebat

701 Illa ω : Ille P ξ multo P ξ : -tum ω 704 tarda r
 706 phlegycie P ^vmonet f² mesnestei Q¹ 707 certamen
 P ξ Barthius: gestamen ω 708 Sustentas C 710 fugit ω :
 et fugit P 712 iunctave ω : -que P 713 Transabiit L
 meta ω : -tas P 714 theathri Bb 715 Fulmina M ^{σ}
 716 vaporifera ex -ru P^r poliphoemus P aethna
 ex -ra b² 717 pupis f² 718 Audita^o P^c -que om. f
 inimicum ω : inicum P 719—721 leguntur in nonnullis
 codicibus ξ , post 706 collocat Helmius, de Statii Thebaide 1892
 p. 145, cf. Hermes 40 (1905) p. 363 719 calcaret ξ : celaret
 Gronovius 720 ipsum idem: ipsam vel -sa ξ ferebant
 Gronovius: -bat ξ 721 spirabant Klotzius: spirabant vel
 sper- ξ 722 Tum P ω : Tunc Q μ v gemitus C: gemitus f
 ianem C 723 circumfusa ω : -fulsa P^f

margine et extremos auro mansueverat unguis.
 Gnosiacos arcus habet et vaga tela Menestheus. 725
 'at tibi' ait, 'Phlegya, casu frustrate sinistro,
 hunc, quondam nostri decus auxiliumque Pelasgi,
 ferre damus, neque enim Hippomedon inviderit, ensem.
 nunc opus est animis: infestos tollite caestus
 comminus; haec bellis et ferro proxima virtus.' 730
 constitit inmanis cerni inmanisque timeri
 Argolicus Capaneus, ac dum nigrantia plumbo
 tegmina cruda boum non mollior ipse lacertis
 induitur, 'date tot iuvenum de milibus unum
 huc' ait, 'atque utinam potius de stirpe veniret 735
 aemulus Aonia, quem fas demittere leto,
 nec mea crudelis civili sanguine virtus.'
 obstipuere animi, fecitque silentia terror.
 tandem insperatus nuda de plebe Laconum
 prosilit Alcidas, mirantur Dorica regum 740
 agmina; sed socii fretum Polluce magistro
 norant et sacras inter crevisse palaestras.
 ipse deus posuitque manus et brachia finxit —

724 *Serv.* Aen. 8, 553 quia solebant (*ungues*) deaurari.
 Statius: auro .. unguis 739 Σ 10, 499 hic Alcidas in
 agone .. adversus Capaneum caestibus dimicavit, ut superius
 poeta testatur dicens: tandem .. Alcidas 741 Σ 10, 501
 unde superius: sed socii .. palaestras

724 au Ξ ro B: aurum C unguis P 725 Gnosiacos *ex*
 -us f abet B 726 frustrate (-stiate B) ω : frustrante P
 phlegia *ex* phebica f¹ 727 $\overset{H}{T}$ unc M² 729 tollite P $\mu\nu$:
 tollere ω caestus ω : -os P 731 inmanesque P timeri
 PB¹D ζ : tueri ω 732 Argolicos C capaneus *ex* canapeus b¹
 733 molior r 734 dae B¹ tot *om.* L¹, *add.* L ^{σ} mg.
 date tot *in lac.* b² 736 demittere ζ : di- P ω 737 Nec
 P ω : Ne ^{\circ} D: ne *Barthius parataxi non intellecta* 738 Ob-
 stupuere fb 739 ins Ξ peratus (u) f 740 alcidamus r: alci-
 madas C 743 brachia P finxit Bb

materiae suadebat amor —; tunc saepe locavit
 comminus, et simili stantem miratus in ira 745
 sustulit exultans nudumque in pectora pressit.
 illum indignatur Capaneus ridetque vocantem
 ut miserans, poscitque alium, tandemque coactus
 restitit, et stimulis iam languida colla tumescunt.
 fulmineas alte suspensi corpora plantis 750
 erexere manus; tuto procul ora recessu
 armorum in speculis, aditusque ad volnera clusi.
 hic, quantum Tityos Stygiis consurgat ab arvis,
 si torvae patiantur aves, tanta undique pandit
 membrorum spatia et tantis ferus ossibus extat. 755
 hic paulo ante puer, sed enim maturius aevo
 robur, et ingentes spondet tener impetus annos,
 quem vinci haut quisquam saevo neque sanguine tingui
 malit, et erecto timeat spectacula voto.
 ut sese permensi oculis et uterque priorem 760
 speravere locum, non protinus ira nec ictus:
 alternus paulum timor et permixta furori
 consilia, inclinant tantum contraria iactu

751 Σ 6, 773 instat gressu: ut caveret ictus certaminis,
 anteibat pede, facie recedebat. quod ipse ait supra: tuto
 .. recessu

744 Materiae $P\omega$: -am $DN\mu\nu$: -em C : ^{iam} -ae M^a : -iē b^1
 746. 745 ν^1 , corr. ν^2 746 in P : ad ω 749 corda rg
 750 suspensa r 751 Erexere ω : Exercere P : exeruere $Müller$
 752 a^vditusque (u) b volnera B^1 : vulnere P clausi Q^1 :
 clausi B^2fb 753 Hic *ex* Sic C quantum $P\omega$: -us (*ex*
 -um K) $KNfbC$ tityos stygiis P (*cf.* 1, 710): stygiis tityos ω
 ab ω : ad P 754 patirantur P^1 : patiatⁿur f^2 756 pallo M^2
 758 aut PB^1 nec QC tingi B : tingui b^1 : tinguit r
 759 et $P\omega$: at *Koestlinius* timeant Crb 760 oculorⁱ f^2
 ut r 762 Alterius b^1 timor paulum C 763 iacta^v b^1
 tractu LQ

bracchia et explorant caestus hebetantque terendo.
doctior hic differt animum metuensque futuri 765
cunctatus vires dispensat: at ille nocendi
prodigus incautusque sui ruit omnis et ambas
consumit sine lege manus atque inrita frendit
insurgens seque ipse premit. sed providus astu
et patria vigil arte Lacon hos reicit ictus, 770
hos cavet; interdum nutu capitisque citati
integer obsequio, manibus nunc obvia tela
discutiens, instat gressu voltuque recedit:
saepe etiam iniustis conlatum viribus hostem —
is vigor ingenio, tanta experientia dextrae est — 775
ultra audax animis intratque et obumbrat et alte
adsilit. ut praeceps cumulo salit unda minantes
in scopulos et fracta redit, sic ille furentem
circumit expugnans; levat ecce diuque minatur
in latus inque oculos; illum rigida arma caventem 780
avocat ac manibus necopinum interserit ictum
callidus et mediam designat vulnere frontem:
iam cruor, et tepido signantur tempora rivo.
nescit adhuc Capaneus subitumque per agmina murmur

764 hebetantque (*ex* habet- L^o) ω: habitantque P
† teren^t ferendo M²: ferendo fr: ferendo Q 765 futuri ω: furori P
(*e v.* 762) 766 Cunctatus ω: -tur PM^o: -tor *Bachrens*
dispensata P¹ 768 frendet C: fremit N 769—802 *om.*
μ¹ (d̄ μ² mg.), sequuntur post 819 770 arte *ex ante Meyero*
correctum videtur in P¹ os Q¹ reicit P D fr^s: eicit (eiecit r:
ei³icit B) ω 773 voltuque B³M²: vultuque P 774 hastem B
775 intratque P ω: instatque s *Kohlmannus* 776 ob-
errat
umbrat fr: umbrat μ 777 cumulo salit ω: cumulosagit P
779 duque P¹ 780 inque (^{at}que b²) ω: illum P
781 ^{provocat} Advocat Q¹(²): Advocat († Avo- μ¹ mg.) μ: Evocat C b
ac P: et ω -serit *in lac.* b² 782 vulnere B²M²: vulnere P
783 ⁿsignatur M²: nigrantur *Garrodus*

miratur; verum ut fessam super ora reduxit 785
forte manum et summo maculas in vellere vidit,
non leo, non iaculo tantum indignata recepto
tigris: agit toto cedentem fervidus arvo
praecipitatque retro iuvenem atque in terga supinat,
dentibus horrendum stridens, geminatque rotatas 790
multiplicatque manus. rapiunt conamina venti,
pars cadit in caestus; motu Spartanus acuto
mille cavet lapsas circum cava tempora mortes
auxilioque pedum, sed non tamen inmemor artis
adversus fugit et fugiens tamen ictibus obstat. 795
et iam utrumque labor suspiriaque aegra fatigant.
tardius ille premit, nec iam hic absistere velox,
defectique ambo genibus pariterque quierunt.
sic ubi longa vagos lassarunt aequora nautas
et signum de puppe datum, posuere parumper 800
bracchia: vix requies, iam vox citat altera remos.
ecce iterum inmodice venientem eludit et exit
sponte ruens mersusque umeris: effunditur ille
in caput, adsurgentem alio puer improbus ictu
perculit eventuque inpalluit ipse secundo. 805
clamorem Inachidae, quantum non litora, tollunt,
non nemora. illum ab humo conantem ut vidit Adrastus
tollentemque manus et non toleranda parantem:
'ite, oro, socii, furit, ite, opponite dextras,

785 redixit ^v B¹ 788 agi-toto ^t P¹ arvo *ex ardo* b¹
792 incestas C acito ^v B³ 794 inmemor P ^ratis B¹
795 Adversus P: Aversus (A^v≡v- b) ω 796 fatigat ⁿ Q¹
797 absistere P ω (*i. recedere adversa fronte*): obsistere *Bachrens*,
Garrodus propter v. 812, ubi plane alio sensu dicitur absistet
798 quierunt B¹ *ex quaerunt* 799 lassaru-^{nt} P¹ 800 Ut C
signum .. datum P¹ B¹ S¹ N¹ b¹ f¹ v¹: signo .. dato ω deposuere r
801 citat PC: ciet ω 804 capud Q improbus P
icto ^v B¹ 806 littora *ex till-* Q² 807 Nonne mora B C f
808 tolleranda Q¹ parantem ω: -rentem P B¹ 809 Ite furit
socii (*corr. v² mg.*) v -rit ... dextras L^σ *in ras.* opponite Q

festinate, furit, palmamque et praemia ferte! 810
 non prius, effracto quam misceat ossa cerebro,
 absistet, video, moriturum auferte Lacona.
 nec mora, prorumpit Tydeus, nec iussa recusat
 Hippomedon; tunc vix ambo conatibus ambas
 restringunt cohibentque manus ac plurima suadent: 815
 'vincis, abi; pulchrum vitam donare minori.
 noster et hic bellique comes.' nil frangitur heros,
 ramumque oblatumque manu thoraca repellit
 vociferans: 'liceat! non has ego pulvere crasso 820
 atque cruore genas, meruit quibus ista iuventa
 semiviri, infodiam mittamque informe sepulcro
 corpus et Oebalio donem lugere magistro?'
 dicit; at hunc socii tumidum et vicisse negantem
 avertunt, contra laudant insignis alumnum
 Taygeti longeque minas risere Lacones. 825
 iamdudum variae laudes et conscia virtus
 Tydea magnanimum stimulis urgentibus angunt.
 ille quidem et disco bonus et contendere cursu,
 nec caestu bellare minor, sed corde labores
 ante alios erat uncta pale. sic otia Martis 830
 degere et armiferas laxare adsueverat iras

822 Σ 7, 21 Oebalii Pollucis, ut supra: Oebalio .. magistro

810 forte B¹ 811 cerebro f^r 812 Abstet r 813 ty-
 daeus P 814 cona[≡]tibus (-n-) f 815 cohibentque P: pro-
 hibentque ω 816 pulchrum P: pulchrum est ω 818 thora-
 caque re[≡]pellit (p) P 819 non has P: has non ω pul-
 vere ω: vulnere P 820 ista iuventa P (*quod recte tuetur*
Garrodus): iste favorem ω 821 semiviri *Klotzius*: Semivir
 Pω effodiam *Postgatus* -que om. f sepulchro P
 823 Dicit Pμ: Dixit ω, cf. 10, 848. 12, 692 Ach. 1, 343 ad
 huc Pf at ex ac M² 824 contra Pω: quetra r 825 Ta[≡]-
[†]tageti
 geti B: Tageti r: Tageti LC: Tageti b laconis B²: -is Cf:
 locanes b 826 variae[≡] (-que) Q 827 urgentibus ex ing- P¹:
 ingentibus ω corde Pω: cara *Marklandus ad Silv. 5, 3, 93*:
cura Garrodus, sed cf. Unger 1868 p. 275 830 pale s: pales
 Pω Σ¹ 831 armigeras N laxere P¹ asseverat M¹

ingentes contra ille viros Acheloia circum
 litora felicesque deo monstrante palaestras.
 ergo ubi luctandi iuvenis animosa citavit
 gloria, terrificos umeris Aetolus amictus 835
 exiit patriumque suem. levat ardua contra
 membra Cleonaeae stirpis iactator Agylleus,
 Herculea nec mole minor, sic grandibus alte
 insurgens umeris hominem super inprobus exit.
 sed non ille rigor patriumque in corpore robur: 840
 luxuriant artus, effusaque sanguine laxo
 membra natant; unde haec audax fiducia tantum
 Oenidae superare parem. quamquam ipse videri
 exiguus, gravia ossa tamen nodisque lacerti
 difficiles. numquam hunc animum natura minori 845
 corpore nec tantas ausa est includere vires.

postquam oleo gavisata cutis, petit aequor uterque
 procurso medium atque hausta vestitur harena.
 tum madidos artus alterno pulvere siccant,
 collaque demersere umeris et brachia late 850
 vara tenent. iam tunc astu deducit in aequum

845 *Prisc.* GL II 346, 15 (*propter ablativum* minori) Statius
 in VI Thebaidos: nunquam . . vires

832 ille 'contra Q¹ acaeloia P 833 monstrante ω:
 -are P 834 luctandi *ex* -do b¹ citabit P 835 etolis M^σ
 amittus M 836 patrumquⁱue (a) B³: patrumque Q
 suem ω: sue P 837 chleonaeae P: cleoneus^{ae} Q¹: deoneae b¹
 iactator ω: -tur P: -tur^o Q¹ agylleus P: agileus Q
 838 sic ω: si P^r inprobus Pω: a_r-duus L 842 Mēmbra P¹:
 Membra b unde Pμϵ: inde (in^{de} Q¹, *fuit in exemplari in*) ω
fortasse recte audax s. l. f¹ 843 parem ω: patrem P:
 pa^rrem Q 847 g^avisa Q¹ 848 vestitur *ex* -us L^σ
 849 artes M¹ 850 dimersere *ex* de- M^σ 851 Vara PBC
 Σ: Vasta ω: Vasta Q¹: Clara (*ex* Ca-L^σ) L^σ: Clara r: Clara v²:
 curva v¹vara †Vana †vasta †vara
 Vara M^σ: Curva D: Curva N² astu *om.* b¹, *add.* b^r

callidus et celsum procurvat Agyllea Tydeus,
 submissus tergo et genibus vicinus harenae.
 ille autem, Alpini veluti regina cupressus
 verticis urgenti cervicem inclinat in austro 855
 vix sese radice tenens, terraeque propinquat,
 iamdudum aetherias eadem reditura sub auras:
 non secus ingentes artus praecelsus Agylleus
 sponte premit parvumque gemens duplicatur in hostem,
 et iam alterna manus frontemque umerosque latusque 860
 collaque pectoraque et vitantia crura lacessit.
 interdumque diu pendent per mutua fulti
 braccia, nunc saevi digitorum vincula frangunt.
 non sic ductores gemini gregis horrida tauri
 bella movent; medio coniunx stat candida prato 865
 victorem expectans, rumpunt obnixa furentes
 pectora, subdit amor stimulos et volnera sanat:
 fulmineo sic dente sues, sic hispida turpes
 proelia villosis ineunt complexibus ursi.
 vis eadem Oenidae; nec sole aut pulvere fessi 870
 membra labant, riget arta cutis durisque laborum
 castigata toris. contra non integer ille

852 agylea P 853 Summissus P: -um^s Q² 855 Ver-
 tices P urgenti P: -tes ω: ingentes N in Pω: ad Nr
 in austro (ab a. *Imhofius*) *Bachrens*: in austros Pω, sed austro
flante aquilonem versus arbores inclinant cervices 856 tenent^s Q¹
 857 Iamdudum Pω: actutum *Phillimorius haud male*
 umbras C 858 agyleus P 859 hostem ω: -te P 860 Et
 iam ω: Iam P: Iamque f 861 vitantia^t b¹: nutantia f
 864 seductores^{ic} Q² 866 obnoxiaⁱ Q¹ furentes ex -tis B:
 -tis b 867 volnera^v B¹: vulnera P sanat Pω (*i. e. consolatur,*
commendat): lavat μ: suadet *Leo, Sen. trag. I p. 107*
 868 Fulmineo Pb: -nei ω, cf. 750 sues ex -os B¹ hispi¹
 datur pes (a) B hispida da Q: ispida L 869 vilosis L^σ
 870 fessi P: fessa ω 871 riget ex reget M¹ atra^{tarta} L

flatibus alternis aegroque effetus hiatu
 exuit ingestas fluvio sudoris harenas
 ac furtim rapta sustentat pectora terra. 875
 instat agens Tydeus fictumque in colla minatus
 crura subit; coeptis non evaluere potiri
 frustratae brevitae manus, venit arduus ille
 desuper oppressumque ingentis mole ruinae
 condidit. haud aliter collis scrutator Hiberi 880
 cum subiit longeque diem vitamque reliquit,
 si tremuit suspensus ager subitumque fragorem
 rupta dedit tellus, latet intus monte soluto
 obrutus, ac penitus fractum obtritumque cadaver
 indignantem animam propriis non reddidit astris. 885
 acrior hoc Tydeus, animisque et pectore supra est.
 nec mora, cum vinclis onerique elapsus iniquo
 circumit errantem et tergo necopinus inhaeret,
 mox latus et firmo celer implicat ilia nexu,
 poplitibus genua inde premens evadere nodos 890
 nequiquam et lateri dextram insertare parantem
 improbus, horrendum visu ac mirabile pondus,
 sustulit. Herculeis pressum sic fama lacertis
 terrigenam sudasse Libyn, cum fraude reperta
 raptus in excelsum, nec iam spes ulla cadendi, 895

873 effe^hetus (c) **Bbf**: effusus **Q** alatu (a- in ras.) **B**: alatu ν^2 :
 halatu **Nb** 874 Exui^ht **b** ingentes **b** fluvio **N** 875 susten-
 tant (n alterum adras.) **f**: -ant **C** 876 fictumque (ex r-? **B**)
^{† fictum}
BQNRv: ictumque **PDCfbu**: ^{ta}ictumque **L**: ictumque **M^o**
 collo **L** 878 brevi^hte **Q¹** 879 ingentis ex -es **P¹** more
Gronovius 880 Condidit **w**: -cidit **P** haut **P** hiberi ex
 ha- **C** 881 reliquit **P**: -iquit in ras. **B**: relinquit **f**: reli^h-
 quit **b** 882 Si **w**: Sic **P** 884 obtritumque ζ : odtr- **P**: ob-
^{di}
 ductumque **w**: oppressumque **u** 885 reddit **r**: reddit **L^o**
 886 Acrior **w**: Hac prior **P** tydaeus **P** pectore (-re add. **L^o**) **L**
 887 honerique **B** 890 Poblitibus **Cf**: Pobl- **M^o** 892 Im-
 probus **P** horrendom **Q¹** miserabile **BQb^u** 894 lybin **P**
 895 cadendi ex -ti **Q¹**

nec licet extrema matrem contingere planta.
 fit sonus, et laetos adtollunt agmina plausus.
 tunc alte librans inopinum sponte remisit
 oblicumque dedit, procumbentemque secutus
 colla simul dextra, pedibus simul inguina vinxit. 900
 deficit obsessus soloque pudore repugnat.
 tandem pectus humi pronamque extensus in alvum
 sternitur, ac longo maestus post tempore surgit,
 turpia signata linqvens vestigia terra.
 palmam autem dextra laevaue nitentia dono 905
 arma ferens Tydeus: 'quid si non sanguinis huius
 partem haud exiguam — scitis — Dircaeus haberet
 campus, ubi hae nuper Thebarum foedera plagae?'
 haec simul ostentans quaesitaque praemia laudum
 dat sociis, sequitur neglectus Agyllea thorax. 910
 sunt et qui nudo subeant concurrere ferro.
 iamque aderant instructi armis Epidaurius Agreus
 et nondum fatis Dircaeus agentibus exul.
 dux vetat Iasides: 'manet ingens copia leti,
 o iuvenes! servate animos avidumque furorem 915
 sanguinis adversi. tuque o, quem propter avita
 iugera, dilectas cui desolavimus urbes,
 ne, precor, ante aciem ius tantum casibus esse
 fraternisque sinas — abigant hoc numina! — votis.'
 sic ait, atque ambos aurata casside ditat. 920
 tum generum, ne laudis egens, iubet ardua necti

- 897 attollunt P 898 inopine r 899 Obliquumque P
 900 vinxit B: iunxit Qfμ: vinxit ex ti- C 901 Defecit P:
 Deficit LQ 903 lango B³ tempore ω: -ra P 904 ter-
 rae f 905 dextram Q¹ 906 tydaeus P 907 haut P
 haberet B¹ 908 phoedera P: in foedera Dr 909 ostentasⁿ L^σ:
 -tat D 910 neclectus P agylea P: agyllea ex ac- B³
 †Dum
 911 an iubeant? 912 epidaureus P argus f 914 Dux M^σ
 917 dilectas ω: de- P desolabimus PSN: -vumus (-v- in
 ras.) B 918 Te ex Ne μ¹ ca[≡]sibus Q 919 abigant ω:
 abiciant P haec C 920 ambos ex -as C aurata ex -ruta L^σ
 921 Tum ω: Tunc P generum P: -ro ω

tempora Thebarumque ingenti voce citari
victorem: dirae recinebant omina Parcae.

ipsum etiam proprio certamina festa labore
dignari et tumulo supremum hunc addere honorem 925
hortantur proceres ac, ne victoria desit
una ducum numero, fundat vel Lyctia cornu
tela rogant, tenui vel nubila transeat hasta.
obsequitur gaudens, viridique ex aggere in aecum
stipatus summis iuvenum descendit; at illi 930
pone leves portat pharetras et cornua iussus
armiger: ingentem iactu transmitters circum
eminus et dictae dare vulnera destinat orno.

quis fluere occultis rerum neget omina causis?
fata patent homini, piget inservare, peritque 935
venturi praemissa fides: sic omina casum
fecimus, et vires hausit Fortuna nocendi.

campum emensa brevi fatalis ab arbore tacta,
horrendum visu, per quas modo fugerat auras,
venit harundo retro versumque a fine tenorem 940
pertulit, et notae iuxta ruit ora pharetrae.
multa duces errore serunt: hi nubila et altos

922 ci^{it}ari B 923 rectorem *Peyraredus* recinebant
PS: retin- ω omnia Q¹v¹ parcae Pω: parrae Müller;
cf. *Hor. carm. saec. 25* dirae retinebant stamina Parcae Im-
hofius, *quod cur faciant Parcae, non perspicitur* 924 festa ω:
fessa P 925 Designari C tumulo ω: tumulis P *quod rei-*
ciendum, nam Statius plurali poetico tumuli utitur aut propter
metrum (Theb. 5, 679 Silv. 3, 1, 24. 4, 4, 55. 5, 3, 106 et 243) aut
propter euphoniā (Theb. 9, 388) supremum BMQfb
honor[≡] (ē) P 927 ly[≡]tia Q: lycia Cfbμν 928 tenua r
transseat Q hastu r 930 Stipatum^s B^s 931 pharetras/
portat N 933 destinet r 934 oculis Qr regum ex
rerum L^σ omnia MQCbμ *Phillimorius* 936 praemissa
PD₅: pro- (promisa Q) ω omnia ω: omnia PbfμL^σ (L¹ du-
bium): omⁱna¹ Q²: omnia M^σ casum Pω: cassa Müller
937 hausit PS₅: auxit ω 938 emensa ω: emissa P 939 Hor-
rendum ω: Horridum P 941 hora B

occurrisse notos, adversi roboris ictu
 tela repulsa alii. penitus latet exitus ingens
 monstratumque — nefas! — uni remeabile bellum 945
 et tristes domino spondebat harundo recursus.

943 Occurrise r: Decurrise μ adversi P ξ : adverso
 (adv- f) ω 944 repulsi^a M σ 945 *recte distinxit Marklandus*
ad Silv. 2, 6, 3 946 En Q dominosp^endeabat P^c *post* 946
 STATII POETAE THEBAID · LIB · UI · EXPLICIT. | INCIPIT
 EIUSDEM · LIBER · UII P

P. PAPINI STATI
THEBAIDOS
LIBER VII.

Atque ea cunctantes Tyrii primordia belli
Iuppiter haud aequo respexit corde Pelasgos,
concussitque caput, motu quo celsa laborant
sidera proclamatque adici cervicibus Atlans. 5
tunc ita velocem Tegees adfatus alumnum:
‘i, medium rapido Borean inlabere saltu
Bistonias, puer, usque domos axemque nivosi
sideris, Oceano vetitum qua Parrhasis ignem
nubibus hibernis et nostro pascitur imbri.
atque ibi seu posita respirat cuspide Mavors, 10
quamquam invisā quies, seu, quod reor, arma tubasque
insatiatus havet caraeque in sanguine gentis

TESTIMONIA 9 *Prisc.* GL II 339, 2 (*propter ablativum*
imbri) Statius in VII: nubibus .. imbri

7, 1—254 in **D** *paene extincti* 1 Utque $\mu\nu$: Atque **M**¹
2 haut **P** 3 caput *ex -ud* **Q**¹ laborat **Q**¹: roborant r
4 athlans **P**: at(h)lans **KQ**¹ μ : atla^h**s** **B**¹: at(h)las ω 5 affa-
tus **P**¹: adfatur (*ex eff- f*¹) **P**^r ω 6 In $f\mu$ borean^{que} **B**^s
boream praelabere *Heinsius falso* 7 Bisthonias **P** puer **P**:
super ω 8 pharrasis **P** 9 imbre **Q** 11 Quanquam **P**
iniussa con. Garrodus 12 havet *Schrader*: habet **P** ω : obit
Baehrens: hiat *Garrodus* caraeque **P** ω : Thracaeque *Garro-*
dus, adiectivo non Statiano

luxuriat: propere monitus iramque parentis
 ede, nihil parcens. nempe olim accendere iussus
 Inachias acies atque omne, quod Isthmius umbo 15
 distinet et raucae circumtonat ira Maleae:
 illi vix muros limenque egressa iuventus
 sacra colunt; credas bello rediisse, tot instant
 plausibus, offensique sedent ad iusta sepulcri.
 hicne tuus, Gradive, furor? sonat orbe recusso 20
 discus et Oebalii coeunt in proelia caestus.
 at si ipsi rabies ferrique insana voluptas
 qua tumet, inmeritas cineri dabit impius urbes
 ferrum ignemque ferens, inplorantisque Tonantem
 sternet humi populos miserumque exhauriet orbem. 25
 nunc lenis belli nostraque remittitur ira.
 quodni praecipitat pugnas dictoque iubentis
 ocius inpingit Tyriis Danaa agmina muris —
 nil equidem crudele minor —, sit mite bonumque
 numen, et effreni laxentur in otia mores, 30
 reddat equos ensemque mihi, nec sanguinis ultra
 ius erit: aspiciam terras pacemque iubebo
 omnibus; Ogygio sat erit Tritonia bello.

dixerat, et Thracum Cyllenius arva subibat;

13 parentis *ex* -es P¹ 14 nempe P^ω: namque S ac-
 cendere *ω*: accedere P^f 15 Inachidas C 16 Distinet (*ex*
 Dest- B¹Q¹) *ω*: Destinet (*ex* Fe- C) P^Cr ora r b 17 Illi *ex*
 -e f¹: Illi^c M¹v²: illic *Peyraredus* 18 re^{is}rediisse (d) B: redise f¹
 19 iusta P^ω: iusta M¹f²: busta † iusta v²: busta N^μ¹
 sepulchri P 20 gra^{bu}divide (i *ex* e, *eras*. n) B¹ sonat *om.* b¹
sine lac., ruit *add.* b² recuso M¹ 21 improelia b 22 ipseⁱ f¹
 23 -et inmeritas *ω*: -et iammeritas P¹: etiam meritas N¹
 impius P 24 implor- P 26 remittitur^{or} P^r: remittitur^{mitior redditur} f²
 27 -ni P⁵: -nisi *ω* 29 Nile quidem C cre^vdule^c Q²
 minor P¹: moror *Bachrens falso* 30 in B *summa margine*
repetitus Nomen r 31 aequos B: aequus L 32 Ius^{is}erit (s) P
 34 et P^ω: at K M f *Menkius abusus locis Vergilianis Aen.*

atque illum Arctoeae labentem cardine portae 35
 tempestas aeterna plagae praetentaque caelo
 agmina nimborum primique Aquilonis hiatus
 in diversa ferunt: crepat aurea grandine multa
 palla, nec Arcadii bene protegit umbra galeri.
 Hic steriles delubra notat Mavortia silvas — 40
 horrescitque tuens —, ubi mille furoribus illi
 cingitur averso domus inmansueta sub Haemo.
 ferrea compago laterum, ferro apta teruntur
 limina, ferratis incumbunt tecta columnis.
 laeditur adversum Phoebi iubar, ipsaque sedem 45
 lux timet, et durus contristat sidera fulgor.
 digna loco statio: primis salit Impetus amens
 e foribus caecumque Nefas Iraeque rubentes
 exanguesque Metus, occultisque ensibus adstant
 Insidiae geminumque tenens Discordia ferrum. 50
 innumeris strepit aula Minis, tristissima Virtus
 stat medio, laetusque Furor voltuque cruento
 Mors armata sedet; Bellorum solus in aris
 sanguis et incensis qui raptus ab urbibus ignis.]
 terrarum exuviae circum et fastigia templi 55
 captae insignibant gentes, caelataque ferro

3, 259. 11, 595. 709 ubi exstat dixit, at hic autem (vix) dixerat,

et legitur arva ω: arma P 35 arctoeae P ω: hibernae M^σ:
 hibernae f 37 om. b¹, add. b² 40 delubra steriles L

silvias P¹ 41 furentibus Q² 42 Fingitur K averso P ω:
 adverso S² μ inmansueta P ω: at inrequieta B¹ mg.: inmansueta

L^σ r 43 apta P: arta (ex -to L^σ) ω: acta b¹: arca Q², sed
 aptus prisce usurpatum 44 Limina f 46 Dux C

47 loco P^r primus r 48 Efforibus (prius f litura deletum) P:
 Efforibus v 49 oculis tisque Q 50 Invidiae r gemitum-

que M^σ 51 ministris^{tis} sima L^σ 52 voltuque B¹: vu- P

54 qui ex -que B³ 55 fastigia ex -dia P^r 56 insignibant

P^r: insignibant ex -gna- M¹ caelatique B³: -taeque Q²

fragmina portarum bellatricesque carinae,
 et vacui currus protritaque curribus ora,
 paene etiam gemitus: adeo vis omnis et omne
 vulnus. ubique ipsum, sed non usquam ore remisso 60
 cernere erat: talem divina Mulciber arte
 ediderat; nondum radiis monstratus adulter
 foeda catenato luerat conubia lecto.

quaerere templorum regem vix coeperat ales
 Maenius, tremit ecce solum et mugire refractis 65
 corniger Hebrus aquis; tunc quod pecus utile bello
 vallem infestabat, trepidas spumare per herbas,
 signa adventantis, clausaeque adamante perenni
 dissiluerunt fores. Hyrcano in sanguine pulcher
 ipse subit curru, diraque adspargine latos 70
 mutat agros, spolia a tergo flentesque catervae:
 dant silvae nixque alta locum; regit atra iugalis
 sanguinea Bellona manu longaque fatigat
 cuspide. deriguit visu Cyllenia proles
 submititque genas: ipsi reverentia patri, 75
 si prope sit, dematque minas nec talia mandat.
 'quod Iovis imperium, magno quid ab aethere portas?'
 occupat Armipotens 'neque enim hunc, germane, sub axem

57 ^{a i} corōnae C 58 cursus BL: currus ex cursus Q²b¹
[†]confracta
 protritaque r hora B 59 Pene M¹L^σ: Pone ε Heinsius
 male pone aciem gemitus Unger 1868 p. 225 gemitusque D
 vel aderat pro adeo vel ad omne pro et omne Barthius
 sensu loci non intellecto 61 mulcifer (ex -ber B¹) BLMfGrb
 62 radiis s. l. M² monstratur f adulter in ras. L^σ
 63 ^elurat B¹ 65 mugibere fractis P: mugirere fractis (recte
 dist. L^σ) L 66 bello P: -is ω 67 trepidas ≡ b 68 ad-
 ventantis ex -es B¹ peremni b 70 aspargine P -que
 om. r laetos ε Barthius 72 iugales P 73 longeque C:
 longaque Q¹ 74 dirigit Pμ: ⁱde- Q¹ 75 Summisitque P
 ipsi ex -a B¹ dōmatque B¹ mandat ex -at f¹ 77 Quid r
 quid (quod fr) ω: -que et P 78 armipotens ex -ma- B
[†]germane sub axem
 enim om. N hunc modo in aera velox M^σ: hunc modo in
 aera velox f

sponte venis hiemesque meas, cui roscida iuxta
 Maenala et aestivi clementior aura Lycaei.' 80
 ille refert consulta patris. nec longa moratus,
 sicut anhelabant, iuncto sudore volantes
 Mars inpellit equos, resides in proelia Graios
 ipse etiam indignans. vidit pater altus et irae
 iam levior tardo flectebat pondere vultum. 85
 ut si quando ruit debellatasque relinquit
 Euris aquas, pax ipsa tumet pontumque iacentem
 exanimis iam volvit hiemps: nondum arma carinis
 omnia, nec toto respirant pectore nautae.
 finierat pugnas honor exequialis inermes, 90
 necdum aberant coetus, cunctisque silentibus heros
 vina solo fundens cinerem placabat Adrastus
 Archemori: 'da, parve, tuum trieteride multa
 instaurare diem, nec saucius Arcadas aras
 malit adire Pelops Eleaque pulset eburna 95
 templa manu, nec Castaliis altaribus anguis,
 nec sua pinigero magis adnatet umbra Lechaeo.
 nos te lugenti, puer, infitiamur Averno,

80 clementiar^o Q¹ lycaei ex -aeti P¹ 82 hanelabant
 BQ^v sodore B¹ 83 residenis P¹: -es^{qu^o} D: -esque ω
 improelia b¹ 84 irae Peyraredus: ira Pω: ~~in~~ ira μ
 85 levio^r B¹ tarde M^σ tarde flectebat pondera vultus
 Imhofius 86 quondo L relinquit PSfb: -liquit ω
 87 aquis M^σ ^atimet r²: tumens μ 88 carinis ω: om. P:
 quiescunt P¹ mg. 89 toto M^σ v²: tuto f^o pectire B¹ 91 ab-
~~erant~~ (i) fb: aderant μ coetus praeter c- in ras. Q¹: questus
 Peyraredus, sed cf. 6, 250 92 placabat ω: pacabat PLb: pa-
 B¹ fr: pa- M^σ ^{ipla} 93 Aechemori f ^utum B¹ trieteride ex
 triat- B¹: ex trit- b¹: triateride Q 94 sa^ucius Q² arcados
 BQCf: -as ex -os b¹ a^{ras} (u) P 95 Malit P^r c^b C²: Malet f¹:
 Mallet ω: Ma^{it}let N: Mallet Q¹ 97 adnatat^o M¹ ^{unda} umbra r
 lechaeo PDN: lyc(ha)eo ω 98 legendum Lachmannus

maestaque perpetuis sollemnia iungimus astris,
 nunc festina cohors. at si Boeotia ferro 100
 vertere tecta dabis, magnis tunc dignior aris,
 tunc deus, Inachias nec tantum culta per urbes
 numina, captivis etiam iurabere Thebis.
 dux ea pro cunctis, eadem sibi quisque vovebat.
 iam pronis Gradivus equis Ephyraea premebat 105
 litora, qua summas caput Acrocorinthos in auras
 tollit et alterna geminum mare protegit umbra.
 inde unum dira comitum de plebe Pavorem
 quadripedes anteire iubet: non alter anhelos
 insinuare metus animoque avertere viris 110
 aptior; innumerae monstro vocesque manusque
 et facies quamcumque velit; bonus omnia credi
 auctor et horrificis lymphare incursibus urbes.
 si geminos soles rituraque suadeat astra,
 aut nutare solum aut veteres descendere silvas, 115
 a! miseri vidisse putant. tunc acre novabat
 ingenium: falso Nemeaeum pulvere campum

103 *Prisc.* GL II 566, 5 (*propter passivum iurari*) Statius
 etiam in VII: captivis .. Thebis

99 Festaque b aris † astris B¹M^σ: aris Q¹Lfbμ 100 aç P¹
 boaetia Bb: boetia Qf 101 dabās f² 103 iurabere ex
 -vere P¹ 104 vovebat P: vol[≡]ebat (v) B: volebat ω
 106 acrocorinthos P: -us ω auras ex -os P¹ 108 QVADri-
 pedes P: Quadripedes B¹v¹KQ²: -dru- SMcfμ: -dri- Lrb
 110 animoque avertere vires P₅: animumque avertere (adv- S)
 veris ω 111 mostro L 112 quamcumque P: qua- BQLb¹r:
 quae- ω velit P¹BQ: velit L^σ: libet (*in ras.* b²) ω credi ex -do f:
 ex -dit b 113 Ductor μ¹: † Auctor μ² mg. h orrificis P¹
 114 ^{sua}saudeat Q¹ 115 mutare μ: natare f: natare M^σ 116 vi-
 dise P¹ putant PQ¹v₅: putent Q¹ mg. ω atre r: a^cere Q¹:
 arce f¹ iuvabat Menkius 117 nemeum BMQfbμ ^{falso}fuso v²

erigit; attoniti tenebrosam a vertice nubem
 respexere duces; falso clamore tumultum
 auget, et arma virum pulsusque imitatur equorum, 120
 terribilemque vagas ululatum spargit in auras.
 exsiluere animi, dubiumque in murmure vulgus
 pendet: 'ubi iste fragor? ni fallimur aure. sed unde
 pulvereo stant astra globo? num Ismenius ultro
 miles? ita est: veniunt. tanta autem audacia Thebis? 125
 an dubitent — age! —, dum inferias et busta colamus?'
 haec Pavor attonitis; variosque per agmina vultus
 induitur, nunc Pisaeis e milibus unus,
 nunc Pylius, nunc ore Lacon, hostesque propinquos
 adiurat turmasque metu consternat inani. 130
 nil falsum trepidis. ut vero amentibus ipse
 incidit et sacrae circum fastigia vallis
 turbine praevectus rapido ter sustulit hastam,
 ter concussit equos, clipeum ter pectore plausit:
 arma, arma insani sua quisque ignotaque nullo 135
 more rapit, mutant galeas alienaque cogunt

130 *Eutyck.* GL V 479, 26 consterno etiam consternas
 differentiae significationis causa primae invenitur, ut Statius
 libro VII Thebaidos: adiurat .. inani

118 a om. P 120 pulssusque f imitator^u Q² 121. 120 v¹,
 corr. v² 121 -que ex -quo B¹ vagas ex -os L^σ ululatum^a Q¹
 122 Exiluere ω: -liere P, cf. *Hermes* 40 (1905) p. 342 animi
 (-i in ras. B¹) Pω: -mis ε murmura *Heinsius* 123 ni Pω
 (i. nisi forte, cf. 2, 351): num *Kochius* 1865 p. 8 sed ω: et P
 unde ex inde B³M^σ: inde Q 124 Pulvereo (-o in ras.) B³
 isthmenius P 125 Miles adest C tanta autem (aut C: om. μ¹) ω:
 †auda
 tantam autem P: tanta est autem S: tanta est Nμ² fiducia v²
 126 agedum et C; *distinxit Imhofius* dubitent ex -tant Q¹
 127 a b² praeter Hae- scriptus in ras. 130 consternit ex
 -nat M^σL^σf¹: -nit Nbμ 131 Ni~~ll~~ (hi) Bb 133 provectus
 Nμ 134 clipeo N pectore^a N²: cuspidē *Garrodus*
 †pressit
 plausit M^σ 135 — insani! — *interpunxit Mf al.* 136 mutat L^σ

ad iuga cornipedes; ferus omni in pectore saevit
 mortis amor caedisque, nihil flagrantibus obstat:
 praecipitant redimuntque moras. sic litora vento
 incipiente fremunt, fugitur cum portus; ubique 140
 vela fluunt, laxi iactantur ubique rudentes;
 iamque natant remi, natat omnis in aequore summo
 ancora, iam dulcis medii de gurgite ponti
 respicitur tellus comitesque a puppe relictī.

viderat Inachias rapidum glomerare cohortes 145
 Bacchus iter; gemuit Tyriam conversus ad urbem,
 altricemque domum et patrios reminiscitur ignes,
 purpureum tristi turbatus pectore vultum:
 non crines, non sarta loco, dextramque reliquit
 thyrsus, et intactae ceciderunt cornibus uvae. 150
 ergo ut erat lacrimis lapsoque inhonorus amictu
 ante Iovem — et tunc forte polum secretus habebat —
 constitit, haud umquam facie conspectus in illa —
 nec causae latuere patrem —, supplexque profatur:
 'excindisne tuas, divum sator optime, Thebas? 155
 saeva adeo coniunx? nec te telluris amatae
 deceptique larīs miseret cinerumque meorum?
 esto, olim invitum iaculatus nubibus ignem —
 credimus —: en iterum atra refers incendia terris,

148 et 151 Σ 7, 222 dixerat poeta superius: lapsoque in-
 honorus amictu (151) et: purpureum .. vultum (148)

137 omⁿⁱ (e?) B Q² impectore b: it p. r 138 flagranti-
 bus ex fra- L^σ 143 Anchora P mediū (-s) b 144 tel-
 lus f 145 rabidum r 149 crines ex -m B non sarta
 om. b¹ sine lac.: non mitra add. b² 151 lapso^{que} (s) b: -os-
 que r inhonorēs L^σ 152 ut tunc C polus Baehrens
 † securus
 secretus Q² abebat B 153 aut PB¹ nunquam Q¹
 154 suplexque B Q 156 Saeva^a deo Q² 158 invitus in lac.
 suppl. b² iaculatum NCμ²ν: -tu^u K nuribus B¹: nu^bibus Q²:
 † nubibus
 nuribus Lf: nuribus M^σ 159 eu iterum C

nec Styge iurata, nec paelicis arte rogatus. 160
 quis modus? an nobis pater iratusque bonusque
 fulmen habes? sed non Danaeia limina talis
 Parrhasiumque nemus Ledaeasque ibis Amyclas.
 scilicet e cunctis ego neglectissima natis
 progenies? ego nempe tamen, qui dulce ferenti 165
 pondus eram, cui tu dignatus limina vitae
 praereptumque iter et maternos reddere menses.
 adde, quod inbellis rarisque exercita castris
 turba meas acies, mea tantum proelia norunt,
 nectere fronde comas et ad inspirata rotari 170
 buxa: timent thyrsos nuptarum et proelia matrum.
 unde tubas Martemque pati, qui fervidus ecce
 quanta parat? quid si ille tuos Curetas in arma
 ducat et innocuis iubeat decernere peltis?
 quin etiam invisos — sic hostis defuit? — Argos 175
 eligis! o ipsis, genitor, graviora periclis
 iussa: novercales luimus ditare Mycenae!
 cedo equidem. quo sacra tamen ritusque peremptae
 gentis et, in tumulos si quid male feta reliquit
 mater, abire iubes? Thracen silvasque Lycurgi? 180
 anne triumphatos fugiam captivos ad Indos?

160 iurata stige C pelicis ex -es M¹ 161 aⁿ nobis M^σ:
 a nobis f 162 habes B¹: habes f 163 Pharrasiumque P:
 Parthasiumque b¹ prius -que add. B³ ledaeasque f¹
 164 neglectissima P: neglectissima B¹ 165 nempe N
 ferenti ω: -tis P 167 Praereptumque f² iter P ω (cf. Imhofius
 ad h. l.): uterum Barthius 170 fronde ω: fronte P notari r
 172 qui PC: quin ω 173 quodsi r 174 innocuis¹⁸ b¹
 175 defuit ex decuit L^σ 176 eligis s Marklandus ad
 Silv. 2, 6, 58: Elicis P ω, cf. Σ ad v. 177 h⁰⁰ ipsis B¹: ipsis o
 (corr. μ¹) μ r genitis μ 177 luimus P: ruimus ω fortasse recte:
 ruimur Barthius 178 Credo C 180. 179 ν¹, corr. ν²
 179 in tumulo Naukius 1863 p. 6, sed in tumulos cum male feta
 coniungendum 180 lycurgi PBQMfb 181 captivos P^v

da sedem profugo! potuit Latonia frater
 saxa — nec invideo — defigere Delon et imis
 commendare fretis; cara submovit ab arce
 hostiles Tritonis aquas; vidi ipse potentem 185
 gentibus Eois Epaphum dare iura, nec ullas
 Cyllene secreta tubas Minoave curat
 Ida: quid heu tantum nostris offenderis aris?
 hic tibi — quando minor iam nostra potentia — noctes
 Herculeae placitusque vagae Nycteidos ardor, 190
 hic Tyrium genus et nostro felicior igne
 taurus: Agenoreos saltem tutare nepotes?

invidiam risit pater, et iam poplite flexum
 sternentemque manus tranquillus ad oscula tollit
 inque vicem placida orsa refert: 'non coniugis ista 195
 consiliis, ut rere, puer, nec saeva roganti
 sic expostus ego: inmoto deducimur orbe
 fatorum; veteres seraeque in proelia causae.
 nam cui tanta quies irarum aut sanguinis usus
 parcior humani? videt axis et ista per aevom 200
 mecum aeterna domus, quotiens iam torta reponam
 fulmina, quam rarus terris hic imperet ignis.
 quin etiam invitus magna ulciscendaque passis

183 imis **BMQ**²: unis **PQ**¹**SLNfb** μ : unis ν ¹: †imis *sscr.* ν ²

184 fretis **P**^c submo \equiv vit f ab s. l. **B**¹ 186 ^epaphum **b**²

^aullis **M**¹: illas **C** 187 Cyllenes **MNCfr** μ ν : -ne \equiv **B** minoave
 b: -noiave **P** ω 188 quod r tanta r aris *ex* -as f

189 noctes ω : -tis **P** 190 placitus^{que} **b**² vaga μ

nyctaëdos **Q**² 191 tyⁱrium ν ² 192 Taurus et **Q** age-
 nereas **B** saltim **P**: -im *ex* -em ν ² 193 poblite **M**

194 ad *ex* ab **L**^σ 196 utere **P**^c nec *add.* **L**^σ roganti \equiv (s) **b**

197 expos \equiv tus **b** inmota **L** deducimur ω : -mus **P**

199 aut **P** ω : et **Q** 200 Pacior **L** aevom^v **B**¹: aevum **P**

201 quoci^ons **Q**¹ torta **P** ω : certa *Marklandus ad Silv. 5, 2, 102*

inani epitheto 202 imperat μ ignis μ ¹ *in ras.* 203 māna^g f²
 passis *ex* -us **M**¹

aut Lapithas Marti, aut veterem Calydonia Dianae
 expugnare dedi; meaque est iactura pigetque 205
 tot mutare animas, tot reddere corpora vitae.
 Labdacios vero Pelopisque a stirpe nepotes
 tardum abolere mihi; scis ipse — ut crimina mittam
 Dorica —, quam promptae superos incessere Thebae;
 te quoque — sed, quoniam vetus excidit ira, silebo. 210
 non tamen aut patrio respersus sanguine Pentheus,
 aut matrem scelerasse toris aut crimine fratres
 progenuisse reus, lacero tua lustra replevit
 funere: ubi hi fletus, ubi tunc ars tanta precandi?
 ast ego non proprio diros impendo dolori 215
 Oedipodionidas: rogat hoc tellusque polusque
 et pietas et laesa fides naturaque, et ipsi
 Eumenidum mores. sed tu super urbe moveri
 parce tua: non hoc statui sub tempore rebus
 occasum Aoniis, veniet suspectior aetas 220
 ultoresque alii: nunc regia Iuno queretur.
 his ille auditis mentemque habitumque recepit.
 ut cum sole malo tristisque rosaria pendent
 usta noto, si clara dies zephyrique refecit
 aura polum, redit omnis honos, emissaque lucent 225
 germina et informes ornat sua gloria virgas.

204 laphitas P at μ 205 meaque $b^2\zeta$: mea P ω :
 nimia *Phillimorius*: Iovis vel nostra *Garrodus* pietque L
 206 reddere corpora P: corpora (ex -re L $^\sigma$) reddere ω
 207 Labdacias Q 208 abolere (ex adho- L $^\sigma$) ω : adolere P
 omittam μ 210 Ne r 211 respectus ν^2 212 aut P ω :
 et *Baehrens* fratris Q 1 : -es ex -is M $^\sigma$ 213 reus P r lustra
 P Q 2 N: iussa ω 214 ubi hi P: ubi ω 215 At ν impendo P
 216 Oedipodionidas f 1 : Acidip- L 217 ipsi ex -e M 1
 218 orbe P c 220 aoni is b 2 susceptior C: suspectior ex
 suppecio L $^\sigma$ 222 mentemque ex -ten- b 2 recepit (-cepit
 Q 1 in ras.) ω : recipit P 223 rosaria ex -alia P c pendent
 (ex pa- P c) P: pallent ω 224 si ... refecit ν^2 in ras.
 recepit f (e v. 222) 225 ^{honos} ~~holus~~ P c

nuntius attonitas iamdudum Eteoclis ad aures
 explorata ferens longo docet agmine Graios
 ire duces, nec iam Aoniis procul afore campis;
 quacumque ingressi, tremere ac miserescere cunctos 230
 Thebarum; qui stirpe, refert, qui nomine et armis.
 ille metum condens audire exposcit et odit
 narrantem; hinc socios dictis stimulare suasque
 metiri decernit opes. exciverat omnem
 Aoniam Euboeamque et Phocidos arva propinqua 235
 Mars, ita dulce Iovi; longe fugit ordine velox
 tessera: propellunt acies, seseque sub armis
 ostentant; subeunt campo, qui proximus urbi
 damnatus bellis patet expectatque furores.
 nondum hostes contra, trepido tamen agmine matres 240
 conscendunt muros, inde arma nitentia natis
 et formidandos monstrant sub casside patres.

turre procul sola nondum concessa videri
 Antigone populis teneras defenditur atra
 veste genas; iuxtaque comes, quo Laius ibat 245
 armigero; tunc virgo senem regina veretur.
 quae sic orsa prior: spesne opstatura Pelasgis

227 Nuntius b dudum s. l. M¹ aures ex -as Q¹

228 longo ex -a L^σ 229 aoniāsⁱ P¹: aoniis (o ex n) b²
 afore Pω: affore BLN: abfore ex aff- f¹b² 232 ex- add. fr^r
 hinc

233 hinc ω: hic P: his B¹f: his M¹ socios dictis P:
 dictis socios ω 234 om. M¹, add. M¹mg. 235 arma r

236 Mas^r Q¹ longe PBN: longo (ex -a L^σ) ω fuit DLr:
 fugit ex fuit M¹v²: furit ex fuit f² velox ex -ax L^σ

237 Tersera μ propellant BMfμ: -unt ex -ant Q²b²

238 Ostentent B: -tēnt^a M¹L^σQ²: -dent f expectantque ⚡
Deipser 1881 p. 118, sed campus expectat furores, milites victo-
riam 240 hostes (ex -is Q¹) PQ: hostis ω contra Bb: contee

(-ce parum perspicue in ras. P^r; fuit -ra) P: circae Q²: circa ω
 tepido P^c agmina^e P^c matris L^σ 242 Et dandos μ²
 for

244 atra C 245 laicus^z L^σ 246 senem ex -en b² 247 obstatura P

haec vexilla, pater? Pelopis descendere totas
 audimus gentes: dic, o precor, extera regum
 agmina; nam video, quae noster signa Menoeceus, 250
 quae noster regat arma Creon, quam celsus aena
 Sphinge per ingentes Homoloidas exeat Haemon.⁷
 sic rudis Antigone, senior cui talia Phorbas:
 'mille sagittiferos gelidae de colle Tanagrae
 promovet ecce Dryas; hic, cui nivea arma tridentem 255
 atque auro rude fulmen habent, Orionis alti
 non falsus virtute nepos: procul, oro, paternum
 omen et innuptae vetus excidat ira Dianae.
 iungunt se castris regisque in nomen adoptant
 Ocalea Medeonque et confertissima lucis 260
 Nisa Dionaeisque avibus circumsona Thisbe.

254 Σ 9, 745 Tanagre enim civitas Euboeae (l. Boeotiae)
 est, ut ipse in catalogo: mille .. Tanagrae

248 vexilla *ex vi-* Pr totas ω: totas P^c: gentes Dr
 249 Audiyimus Q¹ gentes Pω: totas Dr 250 nostra N
 †tantas
 †menechus
 meneceus *add. b*²: meneceus Q²: -teus *ex -ceus* M^σ 251 noster
 †patruus P^c *aut Pr*: †nos .ter M¹: nostra N regat P: gerat ω celsus
 (-s- *ex -i-* L^σ) L 252 Spinge MQLfb homoloidas *ex haem-*
 Pr: homeloidas Bb: homoloidas f^r: omoloydas *ex home-* L^σ:
 hemoloidas μ, *cf. 8, 354* 253 antigenae Q seni^{or} L^σ
 254 sagittiferas f: -ras^o M^σ: -ris Q¹ trinagrae C 255 dy^ras
 (r) b h^cicui L^σ nivea *ex -ia* f¹ tridentem ω: -ti P
 256 Auro atque μ² habent ω: -et P 257 falsos M¹
 ore *ex ora* L^σ 258 vetus ω: procul P (*e v. 257*), *cf. 210*
 post 259 Q² mg. Et bellator abas nolebat mandere fabas
 260 Ocalea Kohlmannus (*quamquam Ωκαλή non inauditum*):
 Oeбалidae *ex Oeclaliae* Pr: Ocale(a)e *vel sim.* ω confer-
 †iugis †lucis
 tissima P: -sert- ω lucis M^σ: iugis Q²: iugis (at̄ nugis B⁸)
 †lucis †silvis
 BLr: iugis b^r: nugis *ex iugis* v²: iugis N 261 Nisa ω:
 Nysa P circumsonat hispe Mf: -sona[≡] hisbae L

proximus Eurymedon, qui pastoralia Fauni
 arma patris pinuque iubas imitatur equinas,
 terribilis silvis: reor et Mavorte cruento
 talis erit. dites pecorum comitantur Erythrae, 265
 qui Scolon densamque iugis Eteonon iniquis,
 qui breve litus Hyles Atalantaeamque superbi
 Schoenon habent notique colunt vestigia campi;
 fraxineas Macetum vibrant de more sarisas
 saevaque difficiles excludere volnera peltas. 270
 ecce autem clamore ruunt Neptunia plebes
 Onchesti, quos pinigeris Mycalessos in agris
 Palladiusque Melas Hecataeaeque gurgite nutrit
 Gargaphie, quorumque novis Haliartos aristis
 invidet et nimia sata laeta supervenit herba. 275
 tela rudes trunci, galeae vacua ora leonum,

262 Σ 11, 32 Eurymedon .. cuius in catalogo fecerat mentionem: proximus ... patris

262 qui PC: cui ω 263 pinuque P: pinu[≡]que g: pinus-
 que ω iubas ex -es f¹ imitatur ex -us Q¹ 264 silv^{is} b²
 ma[≡]vorte (r) b 265 erit ex -at B³: erat Q dites ω:
 -is P erithae f 266 scolon PDN: [≡]colon BQ: colon ω
 h
 etenon μ¹: eonon r 267 hyes f: heles L atalanteamque P:
 -emque B¹: -emque K: -emque Qb: atalant^aemque fr: at(h)lantem-
 que (-eque L) ω: atriteque^{am} ex ac- μ¹: athalanteamque v² in ras.:
 alatena[≡]r superbi[≡]Q 268 Schiron M: Sciron f: Syron L^σ
 in ras.: Secron C 269 macetum vibrant P: vibrant macetum
 (-dum KCμ) ω 270 exc[≡]udere (l) b v³olnera B¹: vulnera P
 pubes
 pel[≡]tas (i) B: peltis r 271 plebes Pω: pubes BLb: plebes C¹:
 1plebes
 proles Dμ: proles r 272 Fonchesti b mycalessos P: -esos
 (meg- ex mic- M¹) ω pinigeris (ex pu- B) Pω: piniferis
*Deipser 1881 p. 127, sed cf. 12, 225 Val. Flacc. 6, 393. errat
 idem in interpretatione 7, 97* 273 haecataeaeque P: h[≡]e[≡]ca-
 taeaeque (a, c) B: hecataeque f 274 Gargaphie f⁵: Garga-
 phile P: Gargaphie vel Carc- ω aliartos (-r[≡]t- L) ω 275 nimia
 ω: nivea P: viva *Garrodus*

arborei dant scuta sinus. hos regis egenos
 Amphion en noster agit — cognoscere pronum,
 virgo —, lyra galeam tauroque insignis avito.
 macte animo iuvenis, medios parat ire per enses 280
 nudaque pro caris opponere pectora muris.
 vos etiam nostris, Heliconia turba, venitis
 addere rebus opem; tuque, o Permesse, canoris
 et felix Olmie, vadis armastis alumnos 285
 bellorum resides. patriis concentibus audis
 exultare gregem, quales, cum pallida cedit
 bruma, renidentem deducunt Strymona cygni.
 ite alacres, numquam vestri morientur honores,
 bellaque perpetuo memorabunt carmine Musae.
 dixerat, et paulum virgo interfata loquenti: 290
 'illi autem, quam iunguntur origine fratres?
 sic certe paria arma viris, sic exit in auras
 cassidis aequus apex; utinam haec concordia nostris!
 cui senior ridens: 'non prima errore videndi
 falleris, Antigone: multi hos — nam decipit aetas — 295
 dixerunt fratres. pater est natusque, sed aevi

296 Σ 11, 35 et istorum (*Lapithaonis atque Alatrei*) meminit in catalogo: pater . . modos

277 egenus f 278 en P ω : et Q 279 lyra galeam D:
 lyram (-ra \equiv B) galeam (-a \equiv b) PBb: lyram galea (in g- C) ω
 281 opponere ex obp- Q¹ 282 venitis P: veni \equiv tis Qb ν :
 venistis ω 283 permesse (-mi- Q¹) ω : permense P
 284 Olmie Gronovius: hormie (ormige Mf) P ω armastis P:
 -atis ω 285 audis ex -es Q¹ 286 quales ω : -is P
 287 renitentem (ex -nid- L^o) Lb: renitentem C² stymona Q¹:
 strimon \equiv a (i) f: stirmona M^o 288 moriantur Q 289 nympphae r
 290 virgo paulum D interfata f: -f \acute{e} ta Q² loquenti P:
 docenti (ex -di L^o) ω (ex glossa dicenti corr., ut metro satis
 fieret): docentem K: loquentem ς 291 Ill \acute{e} Q¹ origine L
 292 patria D ex \acute{e} at Q¹ 294 prim^a P¹ 295 multi ex -to M¹
 296—383 in B desunt exciso uno folio sed aevi (ex sedem
 C²) ω : sed aevo P

confudere modos: puerum Lapithaona nymphe
 Dercetis expertem thalami crudumque maritis
 ignibus ante diem cupido violavit amore
 improba conubii; nec longum, et pulcher Alatreus 300
 editus, ac primae genitorem in flore iuventae
 consequitur traxitque notas et miscuit annos.
 et nunc sic fratres mentito nomine gaudent,
 plus pater; hunc olim iuvat et ventura senectus.
 tercentum genitor totidemque in proelia natus 305
 exercent equites: hi deseruisse feruntur
 exilem Glisanta Coroniamque, feracem
 messe Coroniam, Baccho Glisanta colentes.
 sed potius celsos umbrantem hunc aspice late
 Hypsea quadriiugos, clipei septemplice tauro 310
 laeva, ter insuto servantur pectora ferro,
 pectora: nam tergo numquam metus. hasta vetustum
 silvarum decus, emissae cui pervia semper
 armaque corporaque et numquam manus inrita voti.

311 *Serv. Aen.* 7, 633 apud maiores loricae pectora tantum
 tegebant. Statius: triplici servantur pectora ferro, pectora:
 nam tergo nullus metus

297 Confundere P¹: Confundere L^σ laphithaona P: -amia b:
 -onia μ nymphae Pg: -a ω 298 Dercetis ⚡ *Heinsius*,
Unger 1868 p. 170: Dercetis P^rL^σ: Dircetis ω: Decretis b
 maritis LQb⚡: -ti Pω 300 Improba P conubiⁱ b¹ et om.
 QNCrv purcher v 302 miscuit ex mixc- f¹ 303 si M^σQ²:
 si^c v²: si NLCfr 307 glisanta ω: glisanta b²: elisanta^a P¹
 feracem ex -ro- P^c 308 coronian Qfμ: -iān b¹ clisanta P
 colentes Pω: colenti *Ellisius* 309 om. v¹, add. v²
 huc f 310 Nipsea C quad^driiugis (u) b¹ septemplice^t Q¹
 tauro P^c: tergo D 311 Laena r: Laevi ex -a fr^r servan-
 tur pectora P *Serv.*: servant (-tem DKf²: servantur *sscr.* μ²v²)
 ingentia ω 312 numquam add. μ²: nusquam *Heinsius*
 hasta ex hostia f 314 corporaque P: pectoraque ω et
 om. C irrita P voti ex vulti P¹: voto ex -ti L^σ: voto Σ¹

Asopos genuisse datur, dignusque videri 315
 tunc pater, abreptis cum torrentissimus exit
 pontibus, aut natae tumidus cum virginis ultor
 flumina concussit generum indignata Tonantem.
 namque ferunt raptam patriis Aeginan ab undis
 amplexu latuisse Iovis: furit amnis et astris 320
 infensus bellare parat — nondum ista licebant
 nec superis —; stetit audaces effusus in iras,
 conseruitque manum, nec quem imploraret habebat,
 donec vix tonitru submotus et igne trisulco
 cessit. adhuc ripis animosus gurges anhelis 325
 fulmineum cinerem magnaue insignia poenae
 gaudet et Aetnaeos in caelum efflare vapores.
 talem Cadmeo mirabimur Hypsea campo,
 si modo placavit felix Aegina Tonantem.
 ducit Itonaeos et Alalcomenaea Minervae 330

319 *Prisc.* GL II 287, 15 accusativum quoque Graecum in
 femininis invenimus a poetis proferri, sed raro. idem Statius
 in VII: namque . . ab undis 330 Σ 2, 721 Itone civitas
 Boeotiae, Minervae sacra, ut ipse ait: ducit .. Alalcomenea
 (-nec *codd.*) Minervae agmina

316 abreptis P^ω: abreptis Q²: abruptis N^b: arreptis D
 317 Pontibus P²: Font- b 319 aeginam L ab arvis C
 321 Infessus D ista lilicebant L¹ licebant ex -bunt M¹:
 -bat QDNrb: -bit C 322 Nec fr superis ex -os L⁰
 323 Conseruque b² manus ε 324 vix tonitru PLg: vi toni-
 trus ω: vi (vi^x P²) tonitru (-ru^s f²: tronitru^s Q²: t²onitru b)M
 Qfb P: vix (vi² μ) tonitrus Cμ summotus P 325 rapis frⁱ
 326 poenae ex -na P^r 327 eth²neous f 328 Talem
 P^ω, sed -s scripturus erat P¹ mirabitur D ipsea P
 329 placavit ω: -bit P 330 ithoneos P: ituneos Q: ita-
 neos N alalcomenaea (-nia P) P^ε: alalcomena (al- L¹) SL
 Mfμ P: lalcomena b: aalcomena D: al²comenea N: al²comena
 (-al-) Q

agmina, quos Midea et quos uvida suggerit Arne,
 Aulida qui Graeanque serunt viridesque Plataeas,
 et sulco Peteona domant refluxumque meatu
 Euripum, qua noster, habent, teque ultima tractu
 Anthedon, ubi gramineo de litore Glaucus 335
 poscentes inrupit aquas, iam crine genisque
 caerulus, et mixtos expavit ab inguine pisces.
 glandibus et torta zephyros incidere funda
 cura: Cydoneas auteibunt gaesa sagittas.
 tu quoque praeclarum forma, Cephise, dedisses 340
 Narcissum, sed Thespiacis iam pallet in agris
 trux puer; orbata florem, pater, adluis unda.
 quis tibi Phoebeas acies veteremque revolvat
 Phocida? qui Panopen, qui Daulida, qui Cyparisson,
 et valles, Lebadia, tuas et Hyampolin acri 345
 subnixam scopulo, vel qui Parnasson utrumque

331 Midea et *Klotzius*: mide (-die N) et ω: med³on(i) P:
 Midea *Dübner*; quod in scriptura P latet Medeon, iam v. 260
 commemoratum est. cf. *Hom. B 501* α̅ τε πολυστάφυλον Ἄρην
 ἔχον ο̅ τε Μίδειαν uvida ξ *Heinsius* (πολυστάφυλος): uvida P:
 (h)umida ω arte N 332 Hulida b Graeanque *Klotzius*:
 creanque P: greamque (gri- r) ω 333 petona f¹: patrona C
 refluxumque ω: -untque P meatum r 334 quae b
 o glauce
 noster P^c habent P: habet LbD²: abit ω neque N
 335 Anthedon P^c: Auth- C gramineo^{gnts}(-n) P 336 inrupit ω:
 inrumpit P 337 Ceruleus (-l³us f) et mixto Qf: Caeruleus
 mixtos N: Ceruleus mixtosque C 338 Clandibus P incidere ω:
 incedere P: incendere *Postgatus* 339 cydoneas ex -os Q¹b¹
 auteibunt ex -bant b²: -bant μ jaesa ex caesa P¹: caesa Srb
 340 formae D. *Heinsius* cephisse b dedisses ex -et b¹
 341 Narcisum^s b¹ 342 orbata ω: oblata P adluis P¹:
 adluit (-et C) ω 343 revolvat P: -vet (-vit L) ω 344 quis
 ter SN phanopen P quid aulida P¹Q: quis aulida ex qui
 saul- L¹ cyparissum Lb: -issa μ: -issos Mf 345 om. Q¹,
 add. Q¹mg. 345 et suo loco et post 348 D 345 hyanpolin P:
 hianp- LCfb: bramp- μ agri M¹b¹: acri ex agrā Q¹
 utrimque
 346 utrumque D

aut Cirrham tauris Anemorianque supinant
 Coryciumque nemus, propellentemque Lilaeam
 Cephisi glaciale caput, quo suetus anhelam
 ferre sitim Python annemque avertere ponto, 350
 omnibus inmixtas cono super aspice laurus
 armaque vel Tityon vel Delon habentia, vel quas
 hic deus innumera laxavit caede pharetras.
 Iphitus asper agit, genitor cui nuper ademptus
 Naubolus Hipposides, tuus, o mitissime Lai, 355
 hospes; adhuc currus securaque lora tenebam,
 cum tua subter equos iacuit convulsa cruentis
 ictibus, o utinam nostro cum sanguine, cervix!
 dicenti maduere genae, vultumque per omnem
 pallor iit, vocisque repens singultus apertum 360
 interceptit iter; refovet frigentis amicum
 pectus alumna senis; redit atque exile profatur:
 'o mihi sollicitum decus ac suprema voluptas,
 Antigone! seras tibi demoror improbus umbras,
 fors eadem scelera et caedes visurus avitas, 365
 donec te thalamisabilem integramque resignem:
 hoc satis, et fessum vita dimittite, Parcae.
 sed dum labor iners, quanti — nunc ecce reviso —

347 cirram P tauris b¹ anemorianque P: -amque (anitem
 QLCfb) ω sopinant b¹ 348 Horicumque b propellēque P^c
 lilaeam (-bae- Lμ: si-f) ω: liteam (-a- apertum ~ ci) P 349 Ce-
 phisi in lac. P^c: Cefisi ex Cevisi L¹ anhelam r 350 Ferre
 sitim in lac. P^c siti m f python P^c ponto ex -tum P¹
 351 Omnibus i- in lac. P^c inmixtas P: intextas Bentleius
 laurus P¹: lauros (-rūs Q¹) ω P^r 352 quos Q¹ 353 in-
 numera D₅: -ras P ω laxavit ω: lassavit P 354 asper P₅:
 acer ω 355 Naupolus ex -bo- P¹: Naubulus MLQfb hyp-
 pasides P mi³tissime (t) f 356 tenebam P: -bat (ter- b) ω
 †litibus
 358 Ictibus D 359 Dicenti P: -tis ω 360 recens (c in
 ras.) N 361 frigentis Pr 362 exinde Bentleius
 363 sollicitum M suprema fb voluntas MQCfr 365 caedis C

transabiēre duces: Clonin atque in terga comantis
 non ego Abantiadas, non te, saxosa Caryste, 370
 non humiles Aegas altumque Capherea dixi.
 et iam acies obtunsa negat, cunctique resistunt,
 et tuus armatis iubet ecce silentia frater.'

vix ea turre senex, cum rector ab aggere coepit:
 'magnanimi reges, quibus haut parere recusem 375
 ductor et ipse meas miles defendere Thebas,
 non ego vos stimulare parem — nam liber in arma
 impetus, et meritas ultro iurastis in iras —,
 nec laudare satis dignasque rependere grates
 sufficiam — referent superi vestraeque subacto 380
 hoste manus —: urbem socia de gente subistis
 tutari, quam non aliis populator ab oris
 belliger externave satus tellure, sed hostis
 indigena adsultat, cui castra adversa regenti
 hic pater, hic genetrix, hic iunctae stirpe sorores, 385
 hic erat et frater. cerne en ubicumque nefandus
 excidium moliris avis: venere volentes
 Aoniae populi, nec sum tibi, saeve, relictus.
 quid velit ista cohors, et te sentire decebat:

369 *Serv.* Aen. 2, 391 comantes .. comas habentes, ut Statius: non ego in terga comantis Abantiadas 370 Σ 9, 758
 Abantiadas: Abantis filios, quos et supra memoravit: non ego Abantiadas

369 clonin PSMCf: clomin KgN²: domin (-n in ras. μ^2) μ :
 domini b: demn L¹: domiti (c supra mi ν^2) N¹r ν clonin
 atque ex domantque Q² comantes (ex -is L^o) ω : conantis P
 370 caristae P 371 egias M: egras (r del. f¹) LQDNCr
 capharea LQ 373. 372 Mf, sed ordinem restituit M¹ 372 ob-
 tunsa P¹: obtusa ω cuncique Heinsius 374 ea ex et P¹
 rector P ζ : ductor ω 375 haud P 376 Ductor ex V- C
 377 stimulare M¹ paræm Q¹ 378 meritis r 379 -que
 om. N 380 referant r 382 Nos tauri r populatur μ
 horis L 383 hostis ex -es f 384 exultat r 385 sor^vo-
 res f 386 nefande D 388 saevae P¹ relictis L¹

reddere regna vetant.' sic fatus, et omnia rite 390
 disponit, qui bella gerant, qui moenia servant,
 quas in fronte manus, medio quas robore sistat.
 perspicuas sic luce fores et virgea pastor
 claustra levat, dum terra recens; iubet ordine primo
 ire duces, media stipantur plebe maritae; 395
 ipse levat gravidas et humum tractura parentum
 ubera, succiduasque adportat matribus agnas.

interea Danaï noctemque diemque sub armis,
 noctem iterum rursusque diem — sic ira ferebat —
 ingeminant: contempta quies, vix aut sopor illis 400
 aut epulae fecere moram; properatur in hostem
 more fugae. nec monstra tenent, quae plurima nectit
 prodigiale canens certi fors praevia fati.
 quippe serunt diros monitus volucresque feraeque
 sideraque aversique suis decursibus amnes, 405
 infestumque tonat pater et mala fulgura lucent;
 terrificaeque adytis voces clusaeque deorum
 sponte fores; nunc sanguineus, nunc saxeus imber,
 et subiti manes flentumque occursum avorum.
 tunc et Apollineae tacuere oracula Cirrhae, 410
 et non adsuētis pernox ululavit Eleusin
 mensibus, et templis Sparte praesaga reclusis

390 fa⁶tus (c) b 391 serv^eant P¹: -ent ex -ant B¹v²
 392—403 *finēs versuum recentiore manu renovati in N* 393 Per-
 spicua s̄ sic M¹ (vel M^o) et Pω: ac C: sic D 394 Castra r
 novat *Phyllimorius* primo PDNμ: primo Qf: primos ω
 396 iuvat *Imhofius* gravidas ω: validas P tractura PBLNrb:
 tractura M¹v²: t̄actura Q: tactura SDKCfμ 397 et portat r
 398 danai ex do- fr 399 om. M¹, add. M^o Noctemque L
 400 contempta⁶ (-m aut -nt) B 403 vasti v² fors v²:
 sors bμ fa⁶ti (c) b 404 serunt P *Wakefieldus*: ferunt ω
 volucres^{que f} pheraeque P^r 405 aversi⁶que (s) Q: adver-
 sique Nrμv 407 clusaeque μ¹: clausaeque BLMf 409 flen-
 tumque P^r 410 apollinae L cyrhae L^o 411 ululavit B¹
 412 sparte ω: parte P praesagia Q¹ praesagare reclusis P

vidit Amyclaeos — facinus! — concurrere fratres.

Arcades insanas latrare Lycaonis umbras
nocte ferunt tacita, saevo decurrere campo 415

Oenomaum sua Pisa refert; Acheloon utroque
deformem cornu vagus infamabat Acarnan.

Perseos effigiem maestam exorantque Mycenae
confusum Iunonis ebur; mugire potentem

Inachon agricolae, gemini maris incola narrat 420
Thebanum toto planxisse Palaemona ponto.

haec audit Pelopea phalanx, sed bellicus ardor
consiliis obstat divum prohibetque timeri.

iam ripas, Asope, tuas Boeotaque ventum
flumina. non ausae transmitters protinus alae 425

hostilem fluvium; forte et trepidantibus ingens
descendebat agris, animos sive imbrifer arcus,

seu montana dedit nubes, seu fluminis illa
mens fuit obiectusque vado pater arma vetabat.

tunc ferus Hippomedon magno cum fragmine ripae 430
cunctantem deiecit equum, ducibusque relictis

gurgite de medio frenis suspensus et armis

413 amicedos P concurre L 414 Arcades DK²σ: Arcados
(-as M¹) Pω, quod frustra defendit Weber, de Stati codice Cassellano

1853 p. 40 insanos L latrasse D licōnis L^σ 415 et saevo f
decurre L 416 acheloun M: -um BQfC 417 fagus r

informabat Q acanar^{rnan} M¹: acarnar Cf: -a≡ Q 418 Perseus Q
rent

moesta N exornantque r: exorantque fr: memorantque
Bentleius 420 narrat incola μ² accola Schrader 421 The-

banoum P¹: Thebarum μ 422 Haec ex Hic b 423 praeter C-
tre a

in ras. ser Q¹ timeri M^σ 424 ripis Q¹ boetiaque P:
boetiaque BSLbν ventum est L non om. L alae P

427 animo^s P^c arcus Pω: aretos f: auctus Garrodus; si quid
mutandum, malim auster, sed cf. 9, 405 428 nubes Pω:
tabes Marklandus ad Silv. 5, 3, 271 fluminis Pω: flaminis

Garrodus: numinis Marklandus l. l. 429 Men^s P¹
431 ducibusque B¹

'ite viri' clamat, 'sic vos in moenia primus
ducere, sic clusas voveo perfringere Thebas.'
praecipitant cuncti fluvio puduitque secutos. 435

ac velut ignotum si quando armenta per amnem
pastor agit, stat triste pecus, procul altera tellus
omnibus et late medius timor: ast ubi ductor
taurus init fecitque vadum, tunc mollior unda,
tunc faciles saltus, visaeque accedere ripae. 440

haut procul inde iugum tutisque adcommoda castris
arva notant, unde urbem etiam turresque videre
Sidonias; placuit sedes fidiq̄ue receptus,

colle per excelsum patulo, quem subter aperto
arva sinu, nullique aliis a montibus instant 445
despectus; nec longa labor munimina durus
addidit: ipsa loco mirum natura favebat.

in vallum elatae rupes devexaque fossis
aqua et fortuito ductae quater aggere pinnae;
cetera dant ipsi, donec sol montibus omnis 450
erepsit rebusque dedit sopor otia fessis.

quis queat attonitas dictis ostendere Thebas?
urbem in conspectu belli suprema parantis
territat insomnem nox atra diemque minatur.
discurrunt muris; nil saeptum horrore sub illo, 455
nil fidum satis, invalidaeque Amphionis arces.
rumor ubique alios pluresque adnuntiat hostes

434 clusas P: clausas ω portas C 437 ait M^g
438 tumor Müller 441 Haud P castris Pω: sacris D
442 Arma f^v videre SML^σNrbμν: videri PBL¹Q¹f: -ri D¹:
-rent Q²C: videre est ε, ac sane est aegre desideratur
444 Colleque r: Calle ex Colle b¹ patula quam b 445 nul-
lique ω: -isque PN 446 Despectus ex Pro- C¹: Di- PB
448 de[≡]vexaque (s) Q 449 fortuitu Q agere B¹ ^gpinnae
(ra-?) Q 453 suprema Bf parantis (ex -es P¹) PQ: -an-
[†]arces
tem (ex -entem L¹) ω 456 Nihil B artes r 457 [≡]ubi-
que (h-) B alios PS: altus ω: alius Gronovius plures D
adnuntiet f

maioresque timor; spectant tentoria contra
 Inachia externosque suis in montibus ignis.
 hi precibus questuque deos, hi Martia tela 460
 belligerosque hortantur equos, hi pectora fletu
 cara premunt miserique rogos et crastina mandant
 funera. si tenuis demisit lumina somnus,
 bella gerunt; modo lucra morae, modo taedia vitae
 attonitis, lucemque timent lucemque precantur. 465
 it geminum excutiens anguem et bacchatur utrisque
 Tisiphone castris; fratrem huic, fratrem ingerit illi,
 aut utrique patrem: procul ille penatibus imis
 excitus inplorat Furias oculosque reposit.
 iam gelidam Phoeben et caligantia primus 470
 hauserat astra dies, cum iam tumet igne futuro
 Oceanus lateque novo Titane reclusum
 aequor anhelantum radiis subsidit equorum:
 ecce truces oculos sordentibus obsita canis
 exangues Iocasta genas et brachia planctu 475
 nigra ferens ramumque oleae cum velleris atri
 nexibus, Eumenidum velut antiquissima, portis
 egreditur magna cum maiestate malorum.
 hinc atque hinc natae, melior iam sexus, aniles

479 Σ 8, 616 ut alibi: 'hinc atque .. sexus' ad mores me-
 liorem sexum rettulit, non ad naturam

458 Maioresque ω: -emque P 459 externosque ex -us-
^{† montibus}
 que P¹ me[≡]nibus N² 461 -que om. D pignora Weber
 462 premant^v L¹ misereque r 463 demisit P: dimisit ω
 464 lacra^v B¹ mod^oa f¹ 466 urisque^t f¹ 467 Tesi-
 phone Q 468 poenatibus P imis ω: omnes P 469 im-
 plorat P 470 gelidam (ex -adam Q¹: ex -idan C²) ω: gelida PS
 pronus f 471 H Auserat B¹ tumet ω: timet P
 473 anhelatⁿum B¹: -latum C subsidit ω: -sedit (-se- in ras. μ²)
 Pμ 475 Exangues PN⁵: -esque ω fortasse recte genas ex
 negas P^c 477 velud f 478 sub b magestate f
 479 iam s. l. B¹ an[≡]iles (h) Q

praecipitantem artus et plus quam possit euntem 480
 sustentant. venit ante hostes, et pectore nudo
 claustra adversa ferit tremulisque ululatus orat
 admitti: 'reterate viam! rogat impia belli
 mater; in his aliquod ius exsecrabile castris
 huic utero est.' trepidi visam expavere manipuli 485
 auditamque magis; remeat iam missus Adrasto
 nuntius: excipiunt iussi mediosque per enses
 dant iter. illa duces ut primum aspexit Achivos,
 clamorem horrendum luctu furiata resolvit:
 'Argolici proceres, ecquis monstraverit hostem, 490
 quem peperit? quam inveniam, mihi dicite, natum
 sub galea?' venit attonitae Cadmeius heros
 obvius, et raptam lacrimis gaudentibus inplet
 solaturque tenens, atque inter singula matrem,
 matrem iterat, nunc ipsam urguens, nunc cara sororum 495
 pectora, cum mixta fletus anus asperat ira:
 'quid molles lacrimas venerandaque nomina fingis,
 rex Argive, mihi? quid colla amplexibus ambis
 invisamque teris ferrato pectore matrem?
 tune ille exsilio vagus et miserabilis hospes? 500
 quem non permoveas! longae tua iussa cohortes
 expectant, multoque latus praefulgurat ense.
 a miserae matres! hunc te noctesque diesque

480 possit P: posset (*ex* -it Q¹) ω 481 et ω: sed P
 482 Castra Dr ≡erit (t-?) f -que om. P 483 reseratae P:
 -are ω 484 exsecrabile Pω: exorabile Kochius 1865 p. 9: im-
^{ex}
 petrabile Bentleyius 485 etpavere v² manipuli≡(-s) b 486 iam
 missus (≡ iam m. M, *eras.* -que) ω: inmissus P: cum inmissus
Baehrens, sed cf. 7, 23, 10, 4 487 mediosque *ex* -usque P¹
 488 expavit achios r 489 luctu≡ B 490 ecquis (*c in ras.* B¹)
^{ec}
 PB: ei quis ω: et quis Q: et quis b¹ monstraverit *ex* -at Q¹
 492 antonitae b cathmeius M hores L 496 fle≡us P¹
 497 fungis r 499 ferro^ato Q¹ 500 ille om. C¹f, *add.* C²
 exillio P: exi≡lio μ 501 Quam Peyraredus 502 pre-
^v
 fulgerat B¹ 503 nunc D

deflebam? si verba tamen monitusque tuorum
 dignaris, dum castra silent suspensaue bellum 505
 horrescit pietas, genetrix iubeoque rogoque:
 i mecum patriosque deos arsuraque saltem
 tecta vide, fratremque — quid aufers lumina? — fratrem
 adloquere et regnum iam me sub iudice posces:
 aut dabit, aut ferrum causa meliore resumes. 510
 anne times, ne forte doli, et te conscia mater
 decipiam? non sic miseros fas omne penates
 effugit: vix Oedipode ducente timeres.
 nupsi equidem peperique nefas, sed diligo tales, —
 a dolor! — et vestros etiamnum excuso furores. 515
 quodsi adeo perstas, ultro tibi, saeve, triumphum
 detulimus: religa captas in terga sorores,
 inice vincla mihi: gravis huc utcumque feretur
 et pater. ad vestrum gemitus nunc verto pudorem,
 Inachidae, liquistis enim parvosque senesque 520
 et lacrimas has quisque domi: sua credite matri
 viscera! si vobis hic parvo in tempore carus —
 sitque precor —, quid me, oro, decet quidve ista, Pelasgi,
 ubera? ab Hyrcanis hoc Odrysiisve tulissem
 regibus, et si qui nostros vicere furores. 525
 adnite, aut natum complexa superstite bello
 hic moriar.' tumidas frangebant dicta cohortes,
 nutantesque virum galeas et sparsa videres

504 Deflebant f *interrogandi signum recte posuit Garrodus*
 507 arsuraque P¹ deos ex decus Q¹ 509 posces P:
 posce (-cet C) ω iam, me si iudice posces, aut dabit *Garrodus*

510 resumās r 511 et te Pω: et S¹: ex te f: te DN
 513 Effugit Pν: Effugiet (-iēt K) ω oedipode Pω: -da *Weber*,
cf. Ach. 1, 819 timeres ex -ores P¹ 514 diligo ex -co P^o

515 exc^{imes}uso (s) P¹: exosa P^r: excu^{te}so M 517 Detumus b^{li}¹
 519. 520 om. ν¹, add. ν² mg. 522 si ω: sit P hic

(hoc Bb) parvo Pω: parvo hic Dr 523 quod ... qu^od (i) r Q²
 -ve ista PM: -que ista D: vestra ω pelasgi ex -sti P¹
 524 U^{bera} (er) P odrysiisve P: -que (ot- Cgν: oth- μ) ω

fletibus arma piis. quales ubi tela virosque
 pectoris impulsu rabidi stravere leones, 530
 protinus ira minor, gaudentque in corpore capto
 securam differre famem: sic flexa Pelasgum
 corda labant, ferrique avidus mansueverat ardor.

ipse etiam ante oculos nunc matris ad oscula versus,
 nunc rudis Ismenes, nunc flebiliora precantis 535
 Antigones, variaque animum turbante procella
 exciderat regnum: cupit ire, et mitis Adrastus
 non vetat; hic iustae Tydeus memor occupat irae:
 'me potius, socii, qui fidum Eteoclea nuper
 expertus, nec frater eram, me opponite regi, 540
 cuius adhuc pacem egregiam et bona foedera gesto
 pectore in hoc. ubi tunc fidei pacisque sequestra
 mater eras, pulchris cum me nox vestra morata est
 hospitiiis? nempe haec trahis ad commercia natum?
 duc illum in campum, vestro qui sanguine pinguis 545
 spirat adhuc pinguisque meo. tu porro sequeris,
 heu nimium mitis nimiumque oblite tuorum?
 scilicet infestae cum te circum undique dextrae
 nudabunt enses, haec flebit et arma quiescent?
 tene ille, heu demens, semel intra moenia clausum 550
 possessumque odiis Argiva in castra remittet?
 ante haec excusso frondescet lancea ferro,
 Inachus ante retro nosterque Achelous abibit.
 sed mite adloquium et saevis pax quaeritur armis:

- 530 rabidi (*ex rav-* P¹) PKC: rapidi ω 531 in pectora
 cruore recepto
 capto Q¹ (corpore Q¹ *mg.*): in corpore capto D: cruore recepto N
 534 oculos P ω: omnes *vulgo* versous P¹ 535 *om. f¹, add.*
f¹ mg. rudis ω: crudis P istmenes P f flebiliora^s (b *ex v* P¹) P^r L^σ:
 a frater
 flebilis (-li[≡] Q) ora MQDNf μ ν 538 occupit Q² 540 super
 v² (sr̄ ~ fr) 541 pa[≡]cem (r) P 542 pactique *Baehrens*
 sequestra *ex -re* B¹ 543 vox L 544 trais B 546 Spirata P¹
 547 nimi[≡]um (r) b 549 flebit *s. l.* M¹: *ex* flevit P¹
 552 frondescet *ex -it* P¹: -unt C 553 abibit P μ: abibunt ω
 1
 554 mi[≡]te (t) B adloquium P¹

haec quoque castra patent, necdum meruere timeri. 555
 an suspectus ego? abscedo et mea volnera dono.
 intret et hic genetrix eadem mediaeque sorores.
 finge autem pactis evictum excedere regnis,
 nempe iterum reddes?' rursus mutata trahuntur
 agmina consiliis: subito ceu turbine caeli 560
 obvius adversum Boreae Notus abstulit aequor.
 arma iterum furiaeque placent; fera tempus Erinys
 arripit et primae molitur semina pugnae.
 errabant geminae Dircaea ad flumina tigres,
 mite iugum, belli quondam vastator Eoi 565
 currus, Erythraeis sed nuper victor ab oris
 Liber in Aonios meritas emiserat agros.
 illas turba dei seniorque ex more sacerdos
 sanguinis oblitus atque Indum gramen olentes
 palmite maturo variisque ornare corymbis 570
 curat et alterno maculas interligat ostro.
 iamque ipsi colles, ipsa has — quis credat? — amabant
 armenta, atque ausae circum mugire iuvencae;
 quippe nihil grassata fames: manus obvia pascit,
 exceptantque cibos fusoque horrenda supinant 575
 ora mero, vaga rure quies; si quando benigno
 urbem iniere gradu, domus omnis et omnia sacris
 templa calent, ipsumque fides intrasse Lyaeum.

556 volnera ^v B¹: vulnera P 557 et huc D: adhuc r
 558 pictis ^a B¹: om. D reddet *Peyravedus* 560 pulvere
 caeli μ 565 condam r 566 sed P: quas ω 567 aoniās
 Q¹b² emiserat *Klotzius*: diemiserat P¹: dimiserat (-mers- C) ω
 agros ex argos B¹M^σb² 570 maturo ex -ra L^σ 571 Cub-
 rat r maculos L 572 qui^s Q¹: qui[≡] b creda[≡] (n) b
 573 Amenta ^r P¹ 574 crassata BMf: gras^sata L^σ passcit L:
 a pascit Q¹ 575 Exceptantque ^{excipiunt} P^r: Expectantque ω cibos
 P ω : dapes BSLKb: cibos M^σ horrenda ^r f 576 om. B¹, add.
 B¹mg. 577 inire C

has ubi vipereo tactas ter utramque flagello
 Eumenis in furias animumque redire priorem 580
 inpulit, erumpunt non agnoscentibus agris.
 ceu duo diverso pariter si fulmina caelo
 rupta cadant longumque trahant per nubila crinem:
 non aliter cursu rapidae atque inmane frementis
 transiliunt campos aurigamque inpete vasto, 585
 Amphiarae, tuum — nec defuit omen, eriles
 forte is primus equos stagna ad vicina trahebat —
 corripunt; mox Taenarium, qui proximus, Idan
 Aetolumque Acamanta premunt: fuga torva per agros
 cornipedum, visa donec flammatus Aconteus 590
 strage virum, cui sueta feras prosternere virtus —
 Arcas erat —, densis iam fida ad moenia versas
 insequitur telis, multumque hostile resumens
 ter, quater adducto per terga, per ilia telo
 transigit. illae autem longo cum limite fusi 595
 sanguinis ad portas utrimque extantia ducunt
 spicula semianimes, gemituque imitante querellas
 saucia dilectis adclinant pectora muris.
 templa putes urbemque rapi facibusque nefandis

585 *Prisc.* GL II 241, 2 Ovidius in III Metamorphoseon:
 'impete nunc vasto' pro impetu. similiter Statius in VII The-
 baidos: aurigamque .. tuum

579 tactas ω : tacitas P utraque C 580 Eumeni \equiv s P
 581 agnoscentibus (a- in ras. B¹) P ω agris ξ Bentleius: argis
 ex antris P^cL^o: argis ω : antris Bb 582 diversa Lf
 583 Rapta r trahant (^a-unt L¹) ω : -unt P 584 inmane \equiv
 (-s) P frementes P 586 Amphir^arae f: Amphiorae Q
 587 traheba \equiv t f 588 idan Pr: idam ω 589 achamanta P:
 atha-exacha-f¹ 590 visu, Barthius acontheus P: acon^{te}.us Q¹
 593 telis ex -us B¹ 594 per ilia ferro add. b² 595 Tran-
 sigit ω : Transicit P: Transiit Mf¹: Trans \ddot{a} digit C¹: Tranfigit
 ex -nsi- Q illa^o P¹ 596 utrique b¹ 597 gemitu \equiv que P
 599 rapi \equiv P¹: ex capi Q¹

Sidonios ardere lares, sic clamor apertis 600
 exoritur muris; mallent cunabula magni
 Herculis aut Semeles thalamum aut penetrale ruisse
 Harmoniae. cultor Baccheus Acontea Phegeus
 iam vacuum telis geminoque in sanguine ovantem
 comminus ense petit; subeunt Tegeaea iuventus 605
 auxilio tardi: iam supra sacra ferarum
 corpora maerenti iuvenis iacet ultio Baccho.

rumpitur et Graium subito per castra tumultu
 concilium; fugit exertos Iocasta per hostes
 iam non ausa preces; natas ipsamque repellunt 610
 qui modo tam mites, et praeceps tempore Tydeus
 utitur: 'ite age, nunc pacem sperate fidemque!
 num saltem differre nefas potuitve morari,
 dum genetrix dimissa redit?' sic fatus aperto
 ense vocat socios. saevus iam clamor, et irae 615
 hinc atque inde calent; nullo venit ordine bellum,
 confusique duces volgo, et neglecta regentum
 imperia; una equites mixti peditumque catervae
 et rapidi currus; premit indigesta ruentes
 copia, nec sese vacat ostentare nec hostem 620
 noscere. sic subitis Thebana Argivaque pubes
 confluxere globis; retro vexilla tubaeque

600 sic P ω : hic *Menkius* 601 malent L^l 602 tumu-
 lum *Gronovius* 603 Harmoniae P¹B¹L¹Q¹Kfr: Harmionae
 B^c: Hermionae P^c ω : Harminoae b¹: Ermiones b² aconthea
 phaegeus P phlegeus C 605 tegeaea ς : tegea (the- P) P ω
 607 maerenti \equiv (-s) P: -tum *Peyraredus* ulti^o b¹ 608 et
 graium ω : et grat \equiv (-um) P^r 609 fuit L^g exertos P: ex-
 ternos (ester- N: hester- μ) ω : excitos *Bachrens* 611 mites
 ω : -is P μ 613 om. μ^1 , add. μ^2 Num P ω : Nūnc Q¹:
 num
 Nunc D: Nunc μ^2 : non *Imhofius* differē^r L^g: -ferre M^g: ferre^{te} D
 potuitve ω : -ne PDb² 617 neglecta P 618 Inperia f
 equitum ~~peditum~~ mixti C¹ cursus^r M^g: curus^s Q¹: cursus C
 620 hostentare B 622 Confluxere (-flu- L ν) ω : Coniunxere P
 globis *ex* -os f

pos tergum et litui bellum invenere secuti.
 tantus ab exiguo crudescit sanguine Mavors!
 ventus uti primas struit intra nubila vires, 625
 lenis adhuc, frondesque et aperta cacunina gestat,
 mox rapuit nemus et montes patefecit opacos.

nunc age, Pieriae, non vos longinqua, sorores,
 consulimus, vestras acies vestramque referte
 Aoniam; vidistis enim, dum Marte propinquo 630
 horrent Tyrrhenos Heliconia plectra tumultus.

Sidonium Pterelan sonipes male fidus in armis
 rumpentem frenos diversa per agmina raptat
 iam liber, sic fessa manus: venit hasta per armos
 Tydeos et laevum iuveni transverberat inguen 635
 labentemque adfigit equo; fugit ille perempto
 consertus domino, nec iam arma aut frena tenentem
 portat adhuc: ceu nondum anima defectus utraque
 cum sua Centaurus moriens in terga recumbit.
 certat opus ferri: sternunt alterna furentes 640
 Hippomedon Sybarin, Pylum Periphanta Menoeceus,
 Parthenopaeus Ityn: Sybaris iacet ense cruento,
 cuspidem trux Periphantas, Itys insidiante sagitta.

623 Post tergum P invertere C: -que iniere N 624 ab
 exiguo ω: in ambiguo P (*i. animis ambiguis, sanguine abl.*
instr. quod sprevis propter contrarium tantus . . exiguo)

625 serit f intra P: inter ω ^vnubila B¹: nubila ex -o Q¹

626 aperta ex op- Q¹ ^vcacimina L¹ 627 nemēs M¹ pate-

fācit M¹ 628 nan ex non P^r (*videtur voluisse nam*)

631 tyrrhenos ex -us P¹ 632 armis ω: arvis P pteleeram
 Mf: pteletran μ 633 adversa C 634 sed fixa manu Peyraredus

^rasta L² armos ω P^r: am^ros B¹: ambos P¹ 635 Tydaeos P
 iuveni Pω: -nis SDNC μ v transverberat ex -rv- P¹

636 adfigit ex adfecit P^c 639 centauros r 640 sternunt P:
 sternuntque ω 641 recte *distinxit Bentleius* Hippodamon P:

Hyp^mponedon b² sybarim P: sabarin f peripanta C moeno-
 ceus P periphanta capaneus *add.* b² 642 Parthonopeus ex
 -the- P^c ithyn P 643 periphantas B

Caeneos Inachii ferro Mavortius Haemon
 colla rapit, cui dividuum trans corpus hiantes 645
 truncum oculi quaerunt, animus caput; arma iacentis
 iam rapiebat Abas: cornu deprensus Achiva
 dimisit moriens clipeum hostilemque suumque.

quis tibi Baccheos, Eunaee, relinquere cultus,
 quis lucos, vetitus quibus emansisse sacerdos, 650
 suasit et adsuetum Bromio mutare furorem?
 quem terrere queas? clipei penetrabile textum
 pallentes hederæ Nysaeaque sarta coronant,
 candida pampineo subnectitur instita pilo, 655
 crine latent umeri, crescunt lanugine malae,
 et rubet inbellis Tyrio subtemine thorax,
 brachiaque in manicis et pictae vincula plantae
 carbaseique sinus, et fibula rasilis auro
 Taenariam fulva mordebat iaspide pallam,
 quam super a tergo velox corytus et arcus 660
 pendentisque sonant aurata lynce pharetrae.
 it lymphante deo media inter milia longum
 vociferans: 'prohibete manus, haec omine dextro
 moenia Cirrhaea monstravit Apollo iuvenca;
 parcite, in haec ultro scopuli venere volentes. 665

647 *Prisc.* GL II 267, 9 (cornu *quartae declinationis*) Statius in VII Thebaidos: cornu depressus Achiva

645 cui *om.* D hiantē^{ll} f 646 Truncum L^v animos rμ
 animam *Peyraredus male*: umerus *Garrodus* iacentis PLDN:
 iacenti ω *fortasse recte* 647 depressus *Prisc.* 648 Dimisit ω:
 Demisit P 650 vetitos M^v 651 adsuetem L mitare L^v
 653 Pallantes N 654 pampineo ω: -eos P^r infula pileo
Imhofius 655^h umeri P^r uvescunt *Garrodus, quod non*
intellego lanuginæ P^r 656 subtemine PL^vM^o: -tegmine
 (-te~~≡~~m- μ) ω 657 plantae v. pictae r 658 Carbaseique
 ex Cu- P^o 659 Tenariam (-r- ex -n-) L^v 660 gorytos Q²
 663 prohibete ω: -ente P: -c~~≡~~te B 664 chirrea P:
 cyrhaea L^o iuvenca ω: -ta P 665 ultro ex -a L^o

gens sacrata sumus: gener huic est Iuppiter urbi
 Gradivusque socer; Bacchum haut mentimur alumnum
 et magnum Alciden.' iactanti talia frustra
 turbidus aëria Capaneus occurrit in hasta.
 qualis ubi primam leo mane cubilibus atris 670
 erexit rabiem et saevo speculatur ab antro
 aut cervum aut nondum bellantem fronte iuvenum,
 it fremitu gaudens, licet arma gregesque lacesant
 venantum, praedam videt et sua volnera nescit:
 sic tum congressu Capaneus gavisus iniquo 675
 librabat magna venturam mole cupressum.
 ante tamen 'quid femineis ululatus' inquit,
 'terrificas, moriture, viros? utinam ipse veniret,
 cui furis! haec Tyriis cane matribus!' et simul hastam
 expulit; illa volans, ceu vis non ulla moretur 680
 obvia, vix sonuit clipeo et iam terga reliquit.
 arma fluunt, longisque crepat singultibus aurum,
 eruptusque sinus vicit cruor. occidis audax,
 occidis Aonii puer altera cura Lyaei.
 marcida te fractis planxerunt Ismara thyrsis, 685
 te Tmolos, te Nysa ferax Theseaque Naxos
 et Thebana metu iuratus in orgia Ganges.

666—719 in **M** folio inserto scripsit *Boccaccius* 666 sa-
 crat^a **B**¹ 667 baccum **P** mentitur ς *Bentleius* 668 Al-
 ciden *ex* -ti- **L**^o 670 primum **f** atris ω : astris **P**: artis
Baehrens 671 rabibiem **L**¹ saevo *om.* **f** speculatur ω :
 spectatur **P** 673 Et **C** μ Infremitu **f** 674 Venantem **Q**¹
 volnera **B**¹: vulnera **P** 675 graius **L**¹ 676 Vibrabat **D**
 venturam *ex* -um **P**^c 677 inquit *ex* -id **P**¹ 680 ceu
[†]ceu vis
 vix **L**: cava vix **r** moretur *add.* **b**² 681 clypeo **b** reli-
 quid **P**¹ 683 Eruptusque ω : Ereptosque **P**: Ereptusque **Q**²:
 Erupto^sque (^o*in ras.*) **D**² sinu *Heinsius* 684 aonii^v (**s**) **P**
 685 hismara **L** thyrsis *ex* -us **P**¹ 686 tmolos (mo-**L** μ) ω :
 tmolus **PC** ni^ssa **B**: ni^sxa **b**² 687 thabana **L** iuratus *ex*
 -ur **b**¹ or^gcia **P**¹ ganges *ex* -ces **L**^o

nec segnem Argolicae sensere Eteoclea turmae,
 parcior ad cives Polynicis inhorruit ensis.
 eminent ante alios iam formidantibus arva 690
 Amphiarus equis ac multo pulvere vertit
 campum indignantem: famulo decus addit inane
 maestus et extremos obitus inlustrat Apollo.
 ille etiam clipeum galeamque incendit honoro
 sidere; nec tarde fratri, Gradive, dedisti, 695
 ne qua manus vatem, ne quid mortalia bello
 laedere tela queant: sanctum et venerabile Diti
 funus eat. talis medios aufertur in hostis
 certus et ipse necis, vires fiducia leti
 suggerit; inde viro maioraque membra diesque 700
 laetior et numquam tanta experientia caeli,
 si vacet: avertit morti contermina Virtus.
 ardet inexpleto saevi Mavortis amore,
 et fruitur dextra atque anima flagrante superbit.
 hicne hominum casus lenire et demere Fatis 705
 iura frequens? quantum subito diversus ab illo,
 qui tripodas laurusque sequi, qui doctus in omni
 nube salutato volucrem cognoscere Phoebos!
 innumeram ferro plebem, ceu letifer annus
 aut iubar adversi grave sideris, immolat umbris 710
 ipse suis: iaculo Phlegyan iaculoque superbum

688 segnem *ex* si- P¹ 689 ensis *ex* -es P¹ 690 Imi-
 net L ante oculos C ^{arva} aura r 692 famulo (s) b addit
 inane ω: abdidit (add- P^r) omne P, unde adicit omne Garro-
 dius, sed inane fere necessarium 693 Mestos L¹ 695 t^a r^a de B¹
 gra^a dive (n) b 697 di^a ti (c) Q 698 eat P^s: erat ω
 talis Q¹ aufertur PB¹b: infertur ω hostes P 699 leti P¹:
 laeti Q¹ 700 Suggestit B: Surgerit b 701 Laetior ω:
 Latior P 702 vacat C 704 frugitur L flagrante *ex* fr- Q¹
 705 Hicne P: Hic ω 707 laurosque C perdoctus r
 708 salūto P^c ^{ta} 709 ferro plebem PN: plebem ferro ω:
^{le} phoebem f. Q¹ 710 iubar ω: iuvat P 711 plegyan Q

Phylea, falcato Clonin et Chremetaona curru
 comminus hunc stantem metit, hunc a poplite sectum,
 cuspage non missa Chromin Iphinoumque Sagenque
 intonsumque Gyan sacrumque Lycorea Phoebo — 715
 invitus: iam fraxineum demiserat hastae
 robur, et excussis apparuit infula cristis —,
 Alcathoum saxo, cui circum stagna Carysti
 et domus et coniunx et amantes litora nati.
 vixerat ille diu pauper scrutator aquarum, 720
 decepit tellus, moriens hiemesque notosque
 laudat et experti meliora pericula ponti.

aspicit has longe iamdudum Asopius Hypseus
 palantum strages ardetque avertere pugnam,
 quamquam haud ipse minus curru Tirynthia fundens 725
 robora; sed viso praesens minor augure sanguis:
 illum armis animisque cupit. prohibebat iniquo
 agmine consertum cunei latus; inde superbus
 exeruit patriis electum missile ripis,
 ac prius: Aonidum dives largitor aquarum, 730
 clare Giganteis etiamnum, Asope, favillis,
 da numen dextrae: rogat hoc natusque tuique
 quercus alumna vadi; fas et mihi spernere Phoebum,

712 Chremetaona vulgo, quod nomen non est clonin P₅:
 clonin ω: cromin vel chro- Crυν 713 hanc f alterum
 hunc om. r poplite f 714 non missa P: non^{de} missa B¹:
 demissa (di- N) ω: nunc missa Vollmer 1896 p. 30 ebromin C
 iphinoumque P: iphinotimque C sagemque PBQLCfb:
 se- μ 715 gyan Q 716 phraxineum P demiserat P:
 di- ω 717 et s. l. f¹ excusisque L 718 om. v¹, add.
 v² mg. caistri μ 720 Vixerat ex Di- C² 721 morien-
 tem N notosque ex -usque P¹ 723 ypseus f 724 avertere D^{ad}
 725 Quamquam P m̄inus (ma-) f thyrintia P fun-
 dens P: fundit ω 726 augere B¹ 727 capit Q¹ 728 con-
 sortum B cuneis f: -is b¹ 729 patris B¹ electum ω:
 eiectum P 732 notusque D^a 733 mihi PBQLDb: me SM
 KNCFr¹ μν: ne r² ^{†sper} sternere M^σ

si tibi conlatus divum sator. omnia mergam
 fontibus arma tuis tristesque sine augure vittas.' 735
 audierat genitor: vetat indulgere volentem
 Phoebus, et aurigam iactus detorquet in Hersen.
 ille ruit: deus ipse vagis succedit habenis,
 Lernaem falso simulans Haliagmona vultu.
 tunc vero ardenti non ulla obsistere temptant 740
 signa, ruunt solo terrore, et volnera citra
 mors trepidis ignava venit, dubiumque tuenti
 presserit infestos onus inpuleritne iugales.
 sic ubi nubiferum montis latus aut nova ventis
 solvit hiemps, aut victa situ non pertulit aetas, 745
 desilit horrendus campo timor, arva virosque
 limite non uno longaeaque roborata secum
 praecipitans, tandemque exhaustus turbine fesso
 aut vallem cavat aut medios intercipit amnes.
 non secus ingentique viro magnoque gravatus 750
 temo deo nunc hoc, nunc illo in sanguine fervet.
 ipse sedens telis pariterque ministrat habenis
 Delius, ipse docet iactus adversaque flectit
 spicula fortunamque hastis venientibus aufert.
 sternuntur terra Melaneus pedes, Antiphus alto 755

737 iactus P: iactu \equiv Bb: iaculo ω in ersen P: in her-
 tem (-he- Q¹: -he- ex -ho- L^o: - \equiv e- b) BQLbr: inertem ω : in
 Harpyn Unger 1868 p. 167 738 succedit ex -dat L¹ ^habe-
 nis B 739 Laer^rneum b¹ simulansⁿ Q¹ aliamona^c P¹: aliag-
 mona r: hel- Q 740 ulla ω : nulla PL: nulla b¹ 751 ^vol-
 nera B^s: vulnera P 742 ignava^r v² tenet C 743 infestos
^{infestos}
 P ω : infessos D²: an fessos (a- Q² in ras.) Q: infessos C Peyraredus:
 insessos Bb Imhofius; an infensos? onus ω : sonus P im-
 puleritne^{apollo} P^r inpulererit L¹ 745 sino situ L¹ 746 decidit
 Schrader arva ω : arma PS 748 fessam r 750 gra-
 vatos^v P¹ aversaque^d M^o: av- f 754 ast^h \equiv is (r) P^c 755 terra
 P ω : terrae M μ v¹ Kohlmannus falso melaneus (^mel- B^o)
 BLNbv: melanes (^{us}-es M^o) MfKr: maleus C: menaleus P ω

nil defensus equo, genitusque Heliconide nympha
 Aetion, caesoque infamis fratre Polites,
 conatusque toris vittatam attingere Manto
 Lampus: in hunc sacras Phoebus dedit ipse sagittas.
 et iam cornipedes trepidi ac moribunda reflantes 760
 corpora rimantur terras, omnisque per artus
 sulcus et incisus altum rubet orbita membris.
 hos iam ignorantes terit impius axis, at illi
 vulnere semineces — nec devitare facultas —
 venturum super ora vident; iam lubrica tabo 765
 frena, nec insisti madidus dat temo, rotaeque
 sanguine difficiles, et tardior ungula fossis
 visceribus: tunc ipse furens in morte relicta
 spicula et e mediis extantes ossibus hastas
 avellit, strident animae currumque secuntur. 770
 tandem se famulo summum confessus Apollo
 'utere luce tua longamque' ait, 'indue famam,
 dum tibi me iunctum Mors inrevocata veretur.
 vincimur: inmites scis nulla revolvere Parcas
 stamina; vade, diu populis promissa voluptas 775
 Elysiis, certe non perpersure Creontis

756 -que om. D eliconide Qf 757 Aetion Pω: Action
 LN: Aetior b²: Aenon f: Aethion QD vulgo, cf. 6, 465 infamis
 ex -es P¹ politis b² 758 vittatum b¹: vittatam M² ad-
 iungere Peyraredus 760 trepidi Pξ: -da ω 761 omnis-
 que ex -es- P^c 762 incisus f: incisus (-s add. b²) b alte μ
 763 axis at illos add. b² 764 ne^c b² iam vitare (iam
 μ² in lac.) Nμ: ^{erat} vitare ν²: est vitare D: vitare r 766 in-
 siti P^c demo C 768 furens ω: ferens P 769 et ≡ me-
 diis L hossibus Bb: hostibus C 770 strident P: -dunt ω
 771 summus b 772 U≡tere (-cr-?) L ⁱⁿdue P¹
 773 mihi te Deipser 1881 p. 121 inutiliter 774 Vincimur ex
 -ce- L¹ ^{scis} fas D: fas Nξ Bentleius ^{lve} revocare b¹ 776 // non
 perpersure // certe creontis P¹ creontis sepelire L^σ

imperia aut vetito nudus iaciture sepulcro.
 ille refert contra, et paulum respirat ab armis:
 'olim te, Cirrhae pater, peritura sedentem
 ad iuga — quis tantus miseris honor? — axe trementi 780
 sensimus; instantes quonam usque morabere manes?
 audio iam rapidae cursum Stygis atraque Ditis
 flumina tergeminosque mali custodis hiatus.
 accipe commissum capiti decus, accipe laurus,
 quas Erebo deferre nefas. nunc voce suprema, 785
 si qua recessuro debetur gratia vati,
 deceptum tibi, Phoebe, larem poenasque nefandae
 coniugis et pulchrum nati commendo furorem.'
 desiluit maerens lacrimasque avertit Apollo:
 tunc vero ingemuit currusque orbique iugales. 790
 non aliter caeco nocturni turbine Cori
 scit peritura ratis, cum iam damnata sororis
 igne Therapnaei fugerunt carbaſa fratres.
 iamque recessurae paulatim horrescere terrae

789 *Serv. Aen. 12, 151* sic Statius Apollinem inducit Amphiarum deserentem, ubi eum vicinum morti esse cognovit (*versum ipsum add. Dresd.*) 791 *Prisc. GL III 314, 14* Statius in VII (*var. VIII*) Thebaidos: 'non aliter .. chori .. ratis' pro: scit se perituram 792 *Myth. Vatic. 3, 3, 8* inde est: cum iam .. Therapnarum .. fratres

777 Inperia f haud (*ex aut B¹*) **BLb¹**: aut **b¹ mg.**
 779 chirree **P**: cyrrhae^e **b²** 781 morabere *ex* -bile **Q¹**
 782 Audēoⁱ **Q²** nam **N** rapidae **B¹ mg.** ω: trepidae **PB¹**
 atraque ω: utraque **P** 784 lauros^v **L^σ**: lauros **C**: laurum **b**
 785 deferre *inter scribendum ex* defereba **B¹** suprema **B**:
 su[≡]prema **bf** 786 vōti^a **Q¹** 787 nefanda **r** 788 pulchrum **P**
 789 appollo **b** 790 corrusque **L^σ** 791 caeco **Pω**: caelo
codd. Prisc. chori **Pω** 792 Scit^{sic festj} **P^r** flammata **B¹ mg.**
 . s . helene
 sororis **P^r C** (stellae helenae *sscr.* **B¹**) 793 therapnaei **Pω**:
 -arum *Myth.* fugerunt **P¹ f²** fratres^{cas(tor) et pol(lux)} **P^r C**

summaque terga quati graviorque effervere pulvis 795
 coeperat; inferno mugit iam murmure campus.
 bella putant trepidi bellique hunc esse fragorem,
 hortanturque gradus; alius tremor arma virosque
 mirantesque inclinat equos; iam frondea nutant
 culmina, iam muri, ripisque Ismenos apertis 800
 effugit; exciderunt irae, nutantia figunt
 tela solo, dubiasque vagi nituntur in hastas
 comminus inque vicem viso pallore recedunt.
 sic ubi navales miscet super aequora pugnas
 contempto Bellona mari, si forte benigna 805
 tempestas, sibi quisque cavent, ensesque recondit
 mors alia, et socii pacem fecere timores.
 talis erat campo belli fluitantis imago.
 sive laborantes concepto flamine terrae
 ventorum rabiem et clusum eiecere furorem, 810
 exedit seu putre soluin carpsitque terendo
 unda latens, sive hac volventis machina caeli
 incubuit, sive omne fretum Neptunia movit
 cuspis et extremas gravius mare torsit in oras,
 seu vati datus ille fragor, seu terra minata est 815

797 putent^a Q¹ bellisque r 798 Hortantur^{que} P¹: -ta-
 turque b alius P^o (*scil. non belli*): altus ζ Heinsius
 800 Fulmina C muri ω : muris P hystmenos f 801 ex-
 ciderunt BNb¹: -rant ex -runt P¹Q¹: -runt L^o: -rant ω : -rint S:
^a
 -rint r 804 Siccubi b 805 Contem^{to} PB¹: Contento Crb:
 Centeno L benigna P^o (*sc. quae bellum differat*): maligna
 maligna
 (mal- in ras. B¹) BN: benigna r: nigrabit Phillimorius
 806 cavert L^o: cavet NCfr^u recondunt N ζ Bentleius
 808 concepto^{to} (-s) flammine L 810 ex L clusum PBDK¹L:
^a
 clusum Q¹b¹: clausum ω eicere B¹ 811 Ex^{edit} B: Ex-
 edit L^o carsitque B¹ terendo (*ex fer- B¹v¹*) B^uv: ferendo
 (*ex ter- rC¹*) P^o 812 hac (^h ac f¹) ω : ex has P^r: ex hoc Q¹:
 hoc D 814 gravias L^o aras^o b²

fratribus: ecce alte praeceps humus ore profundo
 dissilit, inque vicem timuerunt sidera et umbrae.
 illum ingens haurit specus et transire parantis
 mergit equos; non arma manu, non frena remisit:
 sicut erat, rectos defert in Tartara currus 820
 respexitque cadens caelum campumque coire
 ingemuit, donec levior distantia rursus
 miscuit arva tremor lucemque exclusit Averno.

816 sq. *cf. Serv. Aen. 8, 297* alii pueriliter volunt a Cerbero
 Amphiarai ossa consumi, qui hiatu terrae secundum Statium
 descendit ad inferos. *cf. etiam Schol. Ov. Ib. 354 et 443*

816 ≡ore (h) L 818 haudrit v¹ parantes P 823 arva
 (v in ras.) f exclusit ω: excusit P STATIUS THEB̄ LIB̄ VII
 EXPLICIT · | INCIPIT LIBER VIII · P

P. PAPINI STATI
THEBAIDOS
LIBER VIII.

Ut subitus vates pallentibus incidit umbris
 letiferasque domos regisque arcana sepulti
 rupit et armato turbavit funere manes,
 horror habet cunctos, Stygiis mirantur in oris
 tela et equos corpusque novum; nec enim ignibus artus 5
 conditus aut maesta niger adventabat ab urna,
 sed belli sudore calens, clipeumque cruentis
 roribus et scissi respersus pulvere campi.
 necdum illum aut trunca lustraverat obvia taxo
 Eumenis, aut furvo Proserpina poste notarat 10
 coetibus adsumptum functis; quin comminus ipsa
 Fatorum deprensa colus, visoque paventis
 augure tunc demum rumpebant stamina Parcae.
 illum et securi circumspexere fragorem
 Elysii, et si quos procul ulteriore barathro 15

8, 2 regisque P: orbisque ω; illud Garrodus ex glossa
 regionis ortum esse suspicatur 4 horis Mf 5 ignibus ex
 †atris †artus i
 a- Q¹ artus μ²: atris Q²: atris N 8 scisst P¹: scissi≡(-s) b
 obvia
 9 lustraverataxo P¹ lustrarat N 10 furvo ω: fulvo PS
 notarat ex -ret B¹: notavit C 11 assumptum P 12 pa-
 †furorem
 ventes P 13 tunc P: tum ω 14 fragorem L^σ 15 et
 om. L¹, -que add. L^σ ulteriore P: inferiore ω balathro P¹

altera nox aliisque gravat plaga caeca tenebris.
 tunc regemunt pigrique lacus ustaeque paludes,
 umbriferaeque fremit sulcator pallidus undae
 dissiluisse novo penitus telluris hiatu
 Tartara et admissos non per sua flumina manes. 20
 forte sedens media regni infelicis in arce
 dux Erebi populos posebat crimina vitae,
 nil hominum miserans iratusque omnibus umbris.
 stant Furiae circum variaeque ex ordine Mortes,
 saevaque multisonas exertat Poena catenas; 25
 Fata serunt animas et eodem pollice damnant:
 vincit opus. iuxta Minos cum fratre verendo
 iura bonus meliora monet regemque cruentum
 temperat; adsistunt lacrimis atque igne tumentes
 Cocytos Phlegethonque, et Styx periuria divum 30
 arguit. ille autem supera compage soluta
 nec solitus sentire metus expavit oborta
 sidera, iucundaque offensus luce profatur:

TESTIMONIA 21 sq. cf. *Serv.* Aen. 3, 214 nec saevior ulla
 pestis et ira deum Stygiis sese extulit undis: ut Poena in Statio
 26 Σ 8, 91 idem supra: fata ferunt (serunt P^a P^b) animas
 30 *Serv.* Aen. 6, 565 fertur namque ab Orpheo quod dii
 peierantes per Stygem paludem novem annorum spatio puniuntur
 in Tartaro. unde ait Statius: et Styx .. arguit

16 altisque ex aliis- μ² tenebris ex -as Q¹ 17 ustae-
 que PΣ: vastaeque (at ustae B¹ mg.) ω 18 Imbriferaeque N
 fr
 gemit P¹: tremit *Peyraredus*, sed pallidus non timorem in-
 dicat, verum colorem inferorum undae ω: umbrae P (ex initio
 versus) 19 hiato f 21 in media L^σ 22 herebi Q
 23 Nihil B¹ miserans Q¹ 25 multisonas ω: -ans P: -a³ f
 exertat P: exercet ω catenas D: catervas N 26 serunt
 PNRν: ferunt ω damnat P¹ 27 Vicit N minois f
 28 movet r: -vet D 30 plegetonque P¹: plegetonque Q:
 phlegentonque bf 31 compage P 32 solitus ω: -tos P
 o
 abhorta B¹: ab orta Qr 33 iocundaque P

'quae superum labes inimicum inepgit Averno
 aethera? quis rupit tenebras vitaeque silentis 35
 admonet? unde minae? uter haec mihi proelia fratrum?
 congregior, pereant agedum discrimina rerum.
 nam cui dulce magis? magno me tertia victum
 deiecit Fortuna polo, mundumque nocentem
 servo: nec iste meus dirisque en pervius astris 40
 inspicitur. tumidusne meas regnator Olympi
 explorat vires? habeo iam quassa Gigantum
 vincula et aetherium cupidos exire sub axem
 Titanas miserumque patrem: quid me otia maesta
 saevus et inplacidam prohibet perferre quietem 45
 amissumque odisse diem? pandam omnia regna,
 si placet, et Stygio praetexam Hyperiona caelo.
 Arcada nec superis — quid enim mihi nuntius ambas
 itque reditque domos? — emittam et utrumque tenebo
 Tyndariden. cur autem avidis Ixiona frango 50
 verticibus? cur non expectant Tantalum undae?
 anne profanatum totiens chaos hospite vivo
 perpetiar? me Pirithoi temerarius ardor
 temptat et audaci Theseus iuratus amico,
 me ferus Alcides, tunc cum custode remoto 55
 ferrea Cerbereae tacuerunt limina portae;

34 inepgit P 35 rumpit v silentis ex -es P¹: -ti[≡](s) Q
 36 Admovet rbμ: Amovet N: A[≡]monet Q minae ω:
 mina P: minas Bachrens, cf. 3, 710 uter Pω: unde C mihi
 †nocentem
 Pω: in f 37 Congregitor (-itur in ras. f²) f 39 iacentem
 Q¹: nocentum D^g Imhofius 40 nunc ex nec P^r -que om. DN
 en ω: in P diris quin pervius Garrodus 41 Inspici^{tur} P^r;
 an inspicimur. puncto post astris posito? 44 me otia Pω:
 moenia b 45 implacidus D 46 om. μ¹, add. μ² mg. odisse
 Q¹ in ras. pandam ex -um f¹ horrida vel invia Marklandus
 ad Silv. 4, 1, 14 47 praetexam ω: praetexam P yperiona b
 48 Arcada nec PD: Arcadan et (et s. l. b²: e[≡] Q) ω: Acce-
 dam et LC nunciū Q¹ ambos L 49 domos ω: domus P
 et om. N 50 yxona b 51 expectent C 52 cahos b
 55 halcides Q tunc ω: tum P 56 tacuerunt P: patuerunt
 (par- D) ω

Odrysiis etiam pudet heu! patuisse querellis
 Tartara: vidi egomet blanda inter carmina turpes
 Eumenidum lacrimas iterataque pensa Sororum;
 me quoque — sed durae melior violentia legis. 60
 ast ego vix unum, nec celsa ad sidera, furto
 ausus iter Siculo rapui conubia campo:
 nec licuisse ferunt; iniustaeque a Iove leges
 protinus, et sectum genetrix mihi computat annum.
 sed quid ego haec? i, Tartareas ulciscere sedes, 65
 Tisiphone; si quando novis asperrima monstris,
 triste, insuetum, ingens, quod nondum viderit aether,
 ede nefas, quod mirer ego inuideantque Sorores.
 atque adeo fratres — nostrique haec omina sunt
 prima odii —, fratres alterna in vulnera laeto 70
 Marte ruant; sit, qui rabidarum more ferarum
 mandat atrox hostile caput, quique igne supremo
 arceat exanimis et manibus aethera nudis
 commaculet: iuuet ista ferum spectare Tonantem.
 praeterea ne sola furor mea regna lacessat, 75
 quaere deis qui bella ferat, qui fulminis ignes
 infestumque Iovem clipeo fumante repellat.

65 Σ 11, 76 supra irascentis Ditis verba ad Furiam haec fuerant: sed ... i Tartareas (ita caras LP^a: inter tartareas P^b) .. Tisiphone

57 Othrysiis L 58 -met om. C 59 it^{er}ataque B¹: ir^{te}ataque Q²:
 ita^{ta} iteraque f¹ 60 vilentia f 61 celso sidere C ad om. B¹Lf,
 add. B³ 63 a P: ab ω, cf. 4, 848 Silv. 1 praef. 23 leges ex
 -is L^σ 64 et om. N secto^v M¹ genetrix P 65 i PQN²: ita ω
 66 Tesi- MQ asper^{ri}ma P¹: asper^rima L^σ 67 viderit ex
 -rat Q¹ 68 mirer ex -or Q¹ 69 Usque B¹ (sed Atque adeo
 †atque †usque
 fratres B¹ mg.): Usque Q²b¹: Atque r nostrique P⁵: nostrisque
 (-is DC) ω omina ω: omnia PLf post 69 in K iterantur
 42—69 70 odii P⁵: odiis ω 71 rapidarum Qfr 72 Mandat^o P^r:
 Mandit Q suppremo Bb¹ 74 Comma[≡]culet B 76 de^{is} N
 77 clipeo ex cle- P¹ repellit C

faxo hau sit cunctis levior metus atra movere
Tartara, frondenti quam iungere Pelion Ossae.
dixerat; atque illi iamdudum regia tristis 80
attremit oranti, suaque et quae desuper arguet
nutabat tellus: non fortius aethera vultu
torquet et astriferos inclinat Iuppiter axes.

'at tibi quos' inquit, 'manes, qui limite praeceps
non licito per inane ruis?' subit ille minantem 85
iam tenuis visu, iam vanescentibus armis,
iam pedes: extincto tamen interceptus in ore
augurii perdurat honos, obscuraque fronti
vitta manet, ramumque tenet morientis olivae.
'si licet et sanctis hic ora resolvere fas est 90
manibus, o cunctis finitor maxime rerum,
at mihi, qui quondam causas elementaque noram,
et sator, oro, minas stimulataque corda remulce,
neve ira dignare hominem et tua iura timentem,
nam nec ad Herculeos — unde haec mihi proelia? — raptus,
nec Venerem illicitam — crede his insignibus — ausi 96
intramus Lethen: fugiat ne tristis in antrum
Cerberus, aut nostros timeat Proserpina currus.
augur Apollineis modo dilectissimus aris,

91 *Serv.* Aen. 6, 289 dictum esse omnium rerum ideas
quasdam id est imagines, ad quarum similitudinem procreantur
universa. hinc est quod in Statio Amphiaraus (*var.* Thiodamas)
Plutoni dicit: omnibus finitor rerum esse videris, mihi vero et
sator. *cf. Myth. Vatic.* 3, 6, 1

78 ^hausit ν^2 : haud sit P ω , *cf.* 1, 285 82 Nutavit C
fortius *inter scribendum ex -as f*¹ 84 Et Q 86 tenuis *ex*
*-es P*¹ 86—145 *folio inserto suppleti in Q saec. XIII/XIV*
87 interceptus P ω : indecerptus *Barthius*, quod recipiendum
esset, nisi vitta obscura diceretur v. 88 89 Vita P¹f¹
90 Scilicet B³Nf: S \equiv i l. C 92 condam r 93 ora r
95 *om. v*¹, *add. v*² *mg.* proelia P: pectora ω : taenia *Garro-*
*dus raptus ex -ta B*³ 96 *om. L*¹, *add. L*¹ *mg.* Nec (-ec
*in ras.) v*² hausi (h- del. B³) Bf 97 ne P: nec ω

testor inane chaos — quid enim hic iurandus Apollo? —
 crimine non ullo subeo nova fata, nec alma 101
 sic merui de luce rapi; scit iudicis urna
 Dictaei verumque potest deprendere Minos.
 coniugis insidiis et iniquo venditus auro
 Argolicas acies — unde haec tibi turba recentum 105
 umbrarum, et nostrae veniunt quoque funera dextrae —
 non ignarus ini: subito me turbine mundi —
 horret adhuc animus — mediis e milibus hausit
 nox tua. quae mihi mens, dum per cava viscera terrae
 vado diu pendens et in aere volvor operto? 110
 ei mihi! nil ex me sociis patriaeque relictum,
 vel captum Thebis; iam non Lernaea videbo
 tecta, nec attonito saltem cinis ibo parenti.
 non tumulo, non igne miser lacrimisque meorum
 productus, toto pariter tibi funere veni, 115
 nil istis ausurus equis; nec deprecor umbram
 accipere et tripodum iam non meminisse meorum.
 nam tibi praesagi quis iam super auguris usus,
 cum Parcae tua iussa trahant? sed pectora flectas
 et melior sis, quaeso, deis. si quando nefanda 120
 huc aderit coniunx, illi funesta reserva
 supplicia: illa tua, rector bone, dignior ira?
 accipit ille preces indignaturque moveri.

120 *Prisc.* GL II 86, 10 (*propter ablativum comparationis*)
 Statius in VIII: 'et melior sis, quaeso, deis' Amphiaras dicit
 ad Plutonem

100 cahos **M**: caos b quid *ex* quod f¹ 101 non \equiv ullo
 (n) b 103 dependere ν^2 106 funere **C** dextrae ω : -tra **P**
 107 inii **Pb**: *ex* ini **L** ^{σ} 108 e *in ras.* (a) b¹ 110 operto
 ω : aperto **PSLCf** ζ 112 iam non **P** ζ : non iam ω 114 *om.*
 μ^1 , *add.* μ^2 *mg.* igne ω : ipse **P** 116 $\frac{1}{2}$ umbram ^u
 118 iam μ r 121 ad \equiv erit (h) b 123 praeepts (-p- *del.*
P¹) **P** morieri **P**¹

ut leo Massyli cum lux stetit obvia ferri,
tunc iras, tunc arma citat; si decidit hostis, 125
ire supra satis est vitamque relinquere victo.

interea vittis lauruque insignis opima
currus et egregiis modo formidatus in armis
luce palam, fusus nulli nullique fugatus,
quaeritur: absistunt turmae, suspectaque tellus 130
omnibus, infidi miles vestigia campi
circumit, atque avidae tristis locus ille ruinae
cessat et inferni vitatur honore sepulchri.
nuntius hortanti diversa in parte maniplos
Adrasto, vix ipse ratus vidisse, Palaemon 135
advolat et trepidans — steterat nam forte cadenti
proximus inspectoque miser pallebat hiatu —
'verte gradum, fuge, rector' ait, 'si Dorica saltem
terra loco patriaeque manent, ubi liquimus, arces.
non armis, non sanguine opus: quid inutile ferrum 140
stringimus in Thebas? currus humus in pia sorbet
armaque bellantesque viros; fugere ecce videtur
hic etiam, quo stamus, ager. vidi ipse profundae
noctis iter ruptaque soli compage ruentem
illum heu, praesagis quo nullus amicior astris, 145
Oecliden, frustra que manus cum voce tetendi.

124 massyli ω : -lii P, cf. 2, 676. 5, 332. 11, 27 *Silv.* 2, 5, 8:

3, 3, 94 ^{cum} massilicus lux L^g 125 iras ω : ira P 126 super
ex supra μ 127—9, 230 *desunt in K* 127 victis P lauruque
(-ru- in ras. L) ω : lauroque PCf²5, cf. ad 3, 105 128 ^gregiis f
129 nulli ω : media P nulli fusus r 130 obsistunt MNC
133 honore (ex -ret P¹) sepulchri P 134 imparte b

135 ra^{phil}tus (-s-?) P palaemon ω : pil- P: palaemon D, an
Philaemon, ut a Palaemone Thebano distinguatur? 136 Avo-
lat M¹ 138 gradum ω : fugam P recto f 139 manent
om. B¹LMf¹b, add. B³b¹f^r maneant patriaeque C ut r

linquimus C 141 ^min pia P¹ sorbet ex sordet M¹ 143 in
^{profundae}
quo N profanae D 144 compage P 146 Oecliden f
tetendi BQ¹Cf: tetendit P ω (ex *Verg. Aen.* 2, 688). *illud recte*

mira loquor, sulcos etiamnum rector equorum
 fumantemque locum et spumis madida arva reliquit.
 nec commune malum est: tellus agnoscit alumnos,
 stat Thebana acies.' stupet haec et credere Adrastus 150
 cunctatur; sed Mopsus idem trepidusque ferebat
 Actor idem. nam fama novis terroribus audax
 non unum cecidisse refert. sponte agmina retro
 non expectato revocantum more tubarum
 praecipitant: sed torpet iter, falluntque ruentis 155
 genua viros; ipsique — putes sensisse — repugnant
 cornipedes nulloque truces hortamine parent,
 nec celerare gradum nec tollere lumina terra.
 fortius incursant Tyrii, sed Vesper opacus
 lunares iam ducit equos; data foedere parvo 160
 maesta viris requies et nox auctura timores.

quae tibi nunc facies, postquam permessa gemendi
 copia! qui fletus galeis cecidere solutis!

*defendit Imhofius: manus cum voce nempe ut auxilium aut
 ferrem aut arcesserem, at Amphiarus prudens sciensque obit
 nec inanibus precibus deos implorat. contra in defendenda prima
 persona reliqui (v. 148) Imhofio non accedo 148 lacum Gronovius
 arva (add. f² inter lin.) ω: ora P reliquit PML^oς: reli-*

qui ω 150 stubet f 151 mobsus M trepidasque Q¹
 152 Actor (Autor S) idem M¹SB³Q²rbμν: Actorides PM^oB¹Q¹ω
 nam Pω: iam Sandstroemius 1878 p. 54 vi particulae nam
 non intellecta quam illustravit Vahlenus, Ind. lect. Berol. 1883/4
 de Suet. vit. Ter. p. 30, 1 Reiff. 153 agmina ex -ne Q¹

154 revocantem Q¹: -catum PC more 'susplicandum' videtur
 Garrodio iniuria. intellego: non expectato signo tubarum usi-
 tato. utique autem a sensu alienum, quod ille coniecit -ta remo-
 rantum voce tubarum (tu^{||}b- f) ω: ferarum P, cf. S, 71 al.

155 Praecipitan^t P¹ ^ttorpet P¹: torquet ex torpet μ² 156 Genua
 ex C- P¹ ^{ipsos}ipsique D sensisse (-se in ras.) B¹ repugnant
^{repugnant}er ^r

Pb: ruuntque ω: ruuntque D 158 celare b¹: celeare Q¹:
 celare N 160 foederæ ex -ra B³f¹: -ra (ex -re Q²) NQC
 161 et nox . . . facies om. ν¹, add. ν² mg. 162 sibi C

nunc Prμ: tunc (ex n- Q²f¹) ω 163 solatis Q¹

nil solitum fessos iuvat; abiecere madentes,
 sicut erant, clipeos, nec quisquam spicula tersit, 165
 nec laudavit equum, nitidae nec cassidis altam
 compsit adornavitque iubam; vix magna lavare
 vulnera et efflantes libet internectere plagas:
 tantus ubique dolor. mensas alimentaue bello
 debita nec pugnae suasit timor: omnia laudes, 170
 Amphiarae, tuas fecundaue pectora veri
 commemorant lacrimis, et per tentoria sermo
 unus: abisse deos dilapsaque numina castris.
 'heu ubi laurigeri currus sollemniaque arma
 et galeae vittatus apex? hoc antra lacusque 175
 Castalii tripodumque fides? sic gratus Apollo?
 quis mihi sidereos lapsus mentemque sinistri
 fulguris, aut caesis saliat quod numen in extis,
 quando iter, unde morae, quae saevis utilis armis,
 quae pacem magis hora velit? quis iam omne futurum 180
 proferet, aut cum quo volucres mea fata loquentur?
 hos quoque bellorum casus nobisque tibique
 praescieras, et — quanta sacro sub pectore virtus! —
 venisti tamen et miseris comes additus armis.
 et cum te tellus fatalisque hora vocaret, 185
 tu Tyrias acies adversaque signa vacasti
 sternere; tunc etiam media de morte timendum
 hostibus infestaue abeuntem vidimus hasta.

164 Nihil **P**¹ 167 *post* 168 **P** ^{‡pressit} Compisit **L**¹ adornavit-
^{lavare}
 que ω : adora- **P** ^{lenare} **Q**²: lavare **C**: levare ς 168 et
om. **P** 170 sausit **Q** $\bar{\nu}\bar{\nu}\bar{\nu}\bar{\nu}$ (*i. non ex nunc*) **b**¹ laudes *ex*
 -dis **b**¹ 171 Amphiare **PS**¹**b**¹ μ **f** 173 dilapsaque ω : de- **P**
 174 Heu ω : Heus **PB** 175 hoc (hoc *in haec mutavit et*
 hoc *restituit* μ ¹) **P** ω : haec ς *Gevartius* 178 caecis **r** ς
 179 undæ **P**¹ sev $\bar{\nu}\bar{\nu}\bar{\nu}$ **Q** ^r $\bar{a}\bar{n}\bar{n}\bar{i}\bar{s}$ **b**¹ 180 ^r ora **M**¹: ora **C**:
 hora *ex ore* **Q**² 181 Proferat^e **L**¹ 182 Nos **C** 183 sup-
 pectore **b** 185 $\bar{\nu}\bar{\nu}\bar{\nu}\bar{\nu}$ vocaret (*a*) **B** 186 adversaque ω : av- **PS**¹
^{‡vacasti} ^{vocasti}
 vacasti ω : voc- **PQNf** μ : vocasti **M**¹: vacasti **D** 188 hastam **b**

et nunc te quis casus habet? poterisne reverti
 sedibus a Stygiis altaque erumpere terra? 190
 anne sedes hilaris iuxta tua numina Parcas
 et vice concordi discis ventura docesque?
 an tibi felices lucos miseratus Averni
 rector et Elysias dedit inservare volucres?
 quidquid es, aeternus Phoebos dolor et nova clades 195
 semper eris mutisque diu plorabere Delphis.
 hic Tenedon Chrysenque dies partuque ligatam
 Delon et intonsi cludet penetralia Branchi,
 nec Clarias hac luce fores Didymaeaque quisquam
 limina nec Lyciam supplex consultor adibit. 200
 quin et cornigeri vatis nemus atque Molosso
 quercus anhela Iovi Troianaque Thymbra tacebit.
 ipsi amnes ipsaeque volent arescere laurus,
 ipse nihil certum sagis clangoribus aether
 praecinet, et nulla ferientur ab alite nubes. 205

199 *Serv.* Aen. 3, 360 cla (*in voce* Clarius) brevis invenitur,
 ut Statius: nec Clarias .. quisquam

190 altaque P: aliaque ω *Handius* 191 hilaris ω : -res P
 carmina C 192 ⁱ voce b¹ discis *ex* -it L¹ venturaque
 docesque C 194 insinuare C 195 aeternum f phoebi Dr
 dolor et ω : dolore P 196 mutisque ω : multis-P plorabere *ex*
 -vere P¹: plorabile f (*cf.* 7, 781) 197 tenodon P: denidon μ
 chrisenque P: chrysamque BQ: cyrrhamque (*vel* ci-, *in lac.* L^o)
 ω . *cf.* Ov. Met. 13, 174 tene]d^on delp^{hosque} b² *in lac.*
 198 cludet b²: claudet Cf μ 199 claris P¹ 200 lyciam
 supplex P: supplex lyciam ω adibit *ex* -at Q¹ 201 mol-
 losso B: moloso ν : molossi ς 202 iovi Pf: iovis (-vi^o ν) ω
 thybra P: th^ramba B³: templa μ tacebunt μ 203 ipsae-
 que volent (va- C) ω : ipsaeque viae mallent (*ex* molent P¹) P:
 ipsae malent *Postgatus*; *tamen comparativa notio non apta.*
lectio codicis P nata videtur *ex hac fere imagine* ^{ivo} molent
 204 sagis ω : sacis S: sacris P aether ω : a^oether (l) P (E ~ L)
 205 ei B³

iamque erit ille dies, quo te quoque conscia fatis
 templa colant reddatque tuus responsa sacerdos.⁷
 talia fatidico peragunt sollemnia regi,
 ceu flammis ac dona rogo tristesque rependant
 exequias mollique animam tellure reponant. 210
 fracta dehinc cunctis aversaque pectora bello.
 sic fortes Minyas subito cum funere Tiphys
 destituit, non arma sequi, non ferre videtur
 remus aquas, ipsique minus iam ducere venti.
 iam fessi gemitus, paulatim et corda levavit 215
 exhaustus sermone dolor, nox addita curas
 obruit et facilis lacrimis inreperere somnus.

at non Sidoniam diversa in parte per urbem
 nox eadem: vario producunt sidera ludo
 ante domos intraque, ipsaeque ad moenia marcent 220
 excubiae; gemina aera sonant Idaeaeque terga
 et moderata sonum vario spiramine buxus.
 tunc dulces superos atque omne ex ordine alumnum
 numen ubique sacri resonant paeanes, ubique
 serta coronatumque merum. nunc funera rident 225
 auguris ignari, contraque in tempore certant
 Tiresian laudare suum; nunc facta revolvunt
 maiorum veteresque canunt ab origine Thebas:

colent

206 fatis P ξ : fati ω 207 vocant r: colent DN red-
 dantque P¹: reddatque μ : reddetque DC ν ¹ 209 dona ex
 -no f 211 adversaque r 212 minas f funere ex m- M¹
 215 fessi gemitus *Klotzius*: fessi gemitu \equiv (-s) P: fessis (-s
 add. ν ²) gemitu ω et P: \equiv $\mu\nu$: om. ω levavit P: levabat ω
 216 Exhaustus P¹ nox PD: noxque ω 218 At \equiv (si) b
 219 sydere C 220^m arcent f¹ 222 spiramine buxus in ras.
 (fuit producunt sidera ludo v. 219) μ 223 omne ω : omni P:
 omnem D somnum r 224 paenes b¹ 225 nunc ex tunc Q²
 tempore ^a pectore ^t
 226 econtraque C μ pectore LD: tempore M^o: pectore r μ
 227 Tiresian P: -am ω ⁿ η c ν ² facta (ex -to L^o) ω :
^c fata Q¹: facta ex faeta b¹: fata Pr $\mu\nu$

hi mare Sidonium manibusque adtrita Tonantis
 cornua et ingenti sulcatum Nerea tauro, 230
 hi Cadmum lassamque bovem fetosque eruenti
 Martis agros, alii Tyriam reptantia saxa
 ad chelyn et duras animantem Amphiona cautes,
 hi gravidam Semelen, illi Cythereia laudant
 conubia et multa deductam lampade fratrum 235
 Harmoniam: nullis deest sua fabula mensis.
 ceu modo gemmiferum thyrso populatus Hydaspem
 Eoasque domos nigri vexilla triumphi
 Liber et ignotos populis ostenderet Indos.

tunc primum ad coetus sociaeque ad foedera mensae
 semper inaspectum diraque in sede latentem 241
 Oedipoden exisse ferunt vultuque sereno
 canitiem nigram squalore et sordida fuis
 ora comis laxasse manu sociumque benignos
 adfatus et abacta prius solacia passum, 245
 quin hausisse dapes insiccatumque cruorem
 deiecisse genis. cunctos auditque refertque,
 qui Ditem et Furias tantum et si quando regentem

229 attrita P Tonanti *Ellisius* 230 ingenti L^σ: in^{†magno} miti b¹:
 inmiti r: mugitu N 231 Hic μ cadmun f fetosque ω:
 fletosque P¹: factosque r: fretosque B 232 raptantia b¹:
 rap- r 233 anphiona P 234 Hi ω: Hic PB gravidam
 ex -um L¹ semelen (s- in ras., fuit th-) b: themelen r illi^{†sem}
 (-c) μ 235 deductam ex -um f¹ 236 Harmoniam P Q¹ r:
 Harmoniam (Haer- ex Har- M¹: Ar- L) B¹ M¹ L^σ: Hermionam ω
 deest P ω: -que deest Cf b¹ γ: iam deest D: defit *Baehrens*
vocabulo non Statiano: deses Unger 1868 p. 255: non est Ellisius
deest sua- <vis> Garrodius, sed sua necessarium. de- pro-
duci apud Statium satis superque demonstratur praeter hunc
locum locis 10, 236. 11, 276; deire 2, 551 praere 6, 519
 237 hidaspē P 238 Eosque Q¹ trihumphi b 239 populis
 ex-os Q¹ ostenderit b 240 Tunc Prb: Tum ω ad om. B Q
 Cf: et r foedera ω: sidera P 242 Oedipode nexisse Q¹
 243 nigra N sualore (-u- in ras. L¹, -c-?) Lf 246 hausisse
 ex haur- b¹ 247 Deiecisse ex Deger- M¹ cunctosque C

Antigonen maestis solitus pulsare querellis.
 causa latet. non hunc Tyrii fors prospera belli, 250
 tantum bella iuvant; natum hortaturque probatque,
 nec vicisse velit; sed primos comminus enses
 et sceleris tacito rimatur semina voto.
 inde epulae dulces ignotaque gaudia vultu.
 qualis post longae Phineus ieiunia poenae, 255
 nil stridere domi volucres ut sensit abactas —
 necdum tota fides —, hilaris mensasque torosque
 nec turbata feris tractavit pocula pinnis.
 cetera Graiorum curis armisque iacebat
 fessa cohors; alto castrorum ex aggere Adrastus 260
 laetificos tenui captabat corde tumultus,
 quamquam aeger senio, sed agit miseranda potestas
 invigilare malis. illum aereus undique clamor
 Thebanique urunt sonitus, et amara lacessit
 tibia, tum nimio voces marcere superbae 265
 incertaeque faces et iam male pervigil ignis.
 sic ubi per fluctus uno ratis obruta somno

256 *Prisc.* GL II 521, 13 Statius vero eandem productam protulit in VIII: nil stridēre domi

249 solitis P¹ 250 non ex nunc b¹ fors Pω: sors Bfμ
 251 Quantum (Tantum *scribi voluit* L¹, nam Qu *addidit* L^σ,
 non solum Q) ML^σDN: ^{1Q} Tantum r ortatur ex oria- P¹
 252 Ne Dμ 253 sceleris P₅: scelerum ω miratur *Ellisius*
 semina Σω: pectorē^a P¹; pectore vota *Garrodus parum apte*;
idem errat, cum Σ momina legisse suspicatur 254 duces C
 ignoraque ν vultus Nr 255 ieiuna (g) b phoenae P¹:
 (phene?) B 256 volucresque (-que *del.* L¹) BQLDCfrν
 ut PD: et (*in ras.* μ¹) ω abactis f 257 tōta r: tuta C
 hilaresⁱ P¹ torasque^{h o} f² 257 pennis (*ex pi-* M^σQ²) MQb
 261 tenuis C 262 Quanquam P 263 illum ω: ille P
 264 urunt (u₃runt μ) ω: ruunt P lacessit ex le- B¹
 265 tum ω: tunc P margore^c P¹ 267 uno Pω: imo C *Weber*
 obruta ω: obvia P

conticuit, tantique maris secura iuventus
mandavere animas: solus stat puppe magister
pervigil inscriptaque deus qui navigat alno. 270

tempus erat, iunctos cum iam soror ignea Phoebi
sensit equos penitusque cavam sub luce parata
Oceani mugire domum, seseque vagantem
colligit et leviter moto fugat astra flagello:
concilium rex triste vocat, quaeruntque gementes, 275
quis tripodas successor agat, quo provida laurus
transeat atque orbum vittae decus. haud mora, cuncti
insignem fama sanctoque Melampode cretum
Thiodamanta volunt, quicum ipse arcana deorum
partiri et visas uni sociare solebat 280

Amphiaraus aves, tantaeque haud invidus artis
gaudebat dici similem iuxtaque secundum.
illum ingens confundit honos inopinaque turbat
gloria et oblatas frondes submissus adorat,
seque oneri negat esse parem cogique meretur. 285
sicut Achaemenius solium gentesque paternas
exceptit si forte puer, cui vivere patrem
tutius, incerta formidine gaudia librat,
an fidi proceres, ne pugnet volgus habenis,

268 tantique P ω : tutique *Baehrens*: pacique *Postgatus*:
fideique *Imhofius* maris P ω : mali *Sandstroemius* 1878 p. 54

269 Mandavere *scil. somno* 270 inscriptaque ω : scripta-
que P (i. iscr-) 271 phoebi ex -o f¹: phoebo B 272 Sen-
sit P Σ (*antequam colligit et fugat*): Sentit ω cava^{peracta} . . para-

tam Q parata r 275 leviter moto P: moto leviter ω
276 provida *Peyraredus*: prodigia P: prodita (per- b) ω fortasse

recte, ut *synonymum vocis* orbum 277 vite M¹Q²: vitae C:
vitte

vate N^r aut B 278 ⁿmelampode B³: melampade (me l. M)

QMf 279 Thiodamata f quicum f²: quocum C: cum quo b
archana P 281 haud ex aut B¹ 282 similem ex -ens P¹

284 summissus P 285 honeri L¹: honeri b 286 achemo-
nius P: achamenius B¹: acham- L 288 //librat //gaudia P¹

289 ne P ω : an D volgus L: volgus B¹: vulgus P: vultgus b

cui latus Euphratae, cui Caspia limina mandet, 290
 sumere tunc arcus ipsumque onerare veretur
 patris equum, visusque sibi nec scepra capaci
 sustentare manu nec adhuc implere tiaran.

atque is ubi intorto signatus vellere crinem
 convenitque deis, hilari per castra tumultu 295
 vadit ovans ac, prima sui documenta, sacerdos
 Tellurem placare parat: nec futile maestis
 id visum Danais. geminas ergo ilicet aras
 arboribus vivis et adulto caespite texi
 imperat, innumerosque deae, sua munera, flores 300
 et cumulos frugum et quicquid novat inpiger annus,
 addit et intacto spargens altaria lacte
 incipit: 'o hominum divomque aeterna creatrix,
 quae fluvios silvasque animarum et semina mundo
 cuncta Promethiasque manus Pyrrhaeaeque saxa 305
 gignis, et inpastis quae prima alimenta dedisti
 mutatisque viris, quae pontum ambisque vehisque:
 te penes et pecudum gens mitis et ira ferarum
 et volucrum requies; firmum atque immobile mundi
 robur inoccidui, te velox machina caeli 310

farie
 290 \equiv euphariae (h-) μ : eufratie D: eufarie N caspia ex
 cu- L¹ 291 Summere BQ honerare Bb veretur (ex vid-
 Q²) ω : videtur P 292 tibi P¹: ipsi r ne C 293 im-
 plere P tiaram P: tiharam b 294 inorto f² signatus *Im*
hofius: signatur P: -avit ω 295 de \equiv is (h) b: deis ex dies L^o
 297 pla \equiv care B futille B: inutile in ras. μ^1 299 Ar-
 boribus ex Arv- P¹ ad \equiv ulto (h) B texi ω : texti P: tecti Q
 300 munera ω : numina P 301 cumulos ω : tumulos P
 quitquid P inpiger P: integer ω 302 spargens ex
 -cens P¹ 303 divomque B: divumque P 304 mundo P Q¹ v²:
 mundi ω 307 Mutatisque f: Multatisque P: Mutastique
 (-ti \equiv - B: Mut- S: ex Mult- N²) ω : Muta \equiv ti^s que μ^2 viris (ex
 -os b¹ μ^2 v²) Pfb μ v: vires BL: -res M^o Q²: viros ω : viros r
 308 mit \equiv is b 309 immobile P 310 R ω b ω v²

aere pendentem vacuo, te currus uterque
circumit, o rerum media indivisaque magnis
fratribus! ergo simul tot gentibus alma, tot altis
urbibus ac populis, subterque ac desuper una
sufficis, astriferumque domos Atlanta supernas 315
ferre laborantem nullo vehis ipsa labore:
nos tantum portare negas, nos, diva, gravaris?
quod, precor, ignari luimus scelus? an quia plebes
externa Inachiis huc adventamus ab oris?
omne homini natale solum, nec te, optima, saevo 320
tamque humili populos deceat distinguere fine
undique ubique tuos; maneat communis et arma
hinc atque inde feras; liceat, precor, ordine belli
pugnaces efflare animas et reddere caelo.
ne rape tam subitis spirantia corpora bustis, 325
ne propera: veniemus enim, quo limite cuncti,
qua licet ire via; tantum exorata Pelasgis
siste levem campum, celeres neu praecipue Parcas.
at tu, care deis, quem non manus ulla nec enses
Sidonii, sed magna sinu Natura soluto, 330
ceu te Cirrhaeo meritum tumularet hiatu,
sic amplexa coit, hilaris des, oro, precatus

311 Aere ω : Erea P 315 astriferumque (-que om. L) ω :
astrigerumque P (*aliter* 10, 828) athlanta P: athalanta C
athlanta supernas add. b² supernis M¹ 316 nullo^{ve} his Q²
^{†portare} ^{negas}
317 Nos portare negas tantum b optare r nefas D:
^g
nefas r: nefas († negas v² mg.) Nv nos ω : non P gravaris
ex -es L^σ 318 plebis P 319 horis PL 320 saevos
(-s add. P^r) P 321 Tamque PB³: Tamquam B¹ ω humili P:
-is BQ¹M¹f: -es ω populos (-s add. M^σ) M distinguere QL¹
^{is}
322 tuis L comun (-mun- in ras.) b¹ 323 liceat ex le- M¹
324 efflere Q 325 Ne^c b¹ rape tam (rape tam L¹) ω :
repetam P 326 Ne^c b¹ cunctis b 327 licet ω : libet P:
deceat ς Barthius 331 te in cirreo C meritum .. coit om.
v¹, add. v² mg. 332 amplexa^x b¹ hilaris ω : -es P des P ω :
^{tus}
deus ς Barthius oro ex ora L^σ precatis r

nosse tuos, caeloque et vera monentibus aris
 concilies, et quae populis proferre parabas,
 me doceas: tibi sacra feram praesaga, tuique 335
 numinis interpres te Phoebos absente vocabo.
 ille mihi Delo Cirrhaque potentior omni,
 quo ruis, ille adytis melior locus.' haec ubi dicta,
 nigrantis terrae pecudes obscuraque mergit
 armenta, ac vivis cumulos undantis harenae 340
 aggerat et vati mortis simulacra rependit.

talia apud Graios, cum iam Mavortia contra
 cornua, iam saevos fragor aereus excitat enses.
 addit acerba sonum Teumesi e vertice crinem
 incutiens acuitque tubas et sibila miscet 345
 Tisiphone: stupet insolito clangore Cithaeron
 marcidus et turres carmen non tale secutae.
 iam trepidas Bellona fores armataque pulsat
 limina, iam multo laxantur cardine Thebae.
 turbat eques pedites, currus properantibus obstant, 350
 ceu Danaï pos terga premant: sic omnibus alae
 artantur portis septemque excursibus haerent.
 Ogygiis it sorte Creon, Eteoclea mittunt
 Neistae, celsas Homoloidas occupat Haemon,

346 *Mico* 270 obstupet: Tisiphone stupet .. Cithaeron

333 astris † aris rb 335 praesagia P¹: praesag^a B

336 Luminis L pho^ebo P volabo P¹ 337 -que s. l. M^σ
 338 lacus Gronovius, cf. 148 339 Nigrantes P terrae
 PM^σ (cf. Lucan. 1, 607): terra ω 340 ardentis C 341 re-
 pendit ex -det L^σ 342 apud ex -ut P^c: aput f dum ex

cum Q 343 saevus B: sevās Q²: sevos ex -us L^σ aeneus Qf
 344 acerba ex -va P^c acerba^{||} sonum (-s eras, s- add. L^σ) L
 sonus D ^a P^r: e om. Q: de C: ^e M^σ: e in ras. N²

347 turrēs^{||} (. Q²) Q s^zecutae P¹ 349 latantur^x f² 351 post
 terga P terga om. M¹, add. M¹ mg. 352 haerent Pω: alae b
 (e v. 351) 353 forte Nrv mittant^u Q² 354 celsas s. l. b²

homoloidas Pω: hōm- s: -lai- Q occupat ω: -bat P

Hypsea Proetiae, celsum fudere Dryanta 355
 Electrae, quatit Hypsistas manus Eurymedontis,
 culmina magnanimus stipat Dircaea Menoeceus.
 qualis ubi aversi secretus pabula caeli
 Nilus et Eoas magno bibit ore pruinas,
 scindit fontis opes septemque patentibus arvis 360
 in mare fert hiemes; penitus cessere fugatae
 Nereides dulcique timent occurrere ponto.
 tristis at inde gradum tarde movet Inacha pubes,
 praecipue Eleae Lacedaemoniaeque cohortes
 et Pylis; subitum nam Thiodamanta secuntur 365
 augure fraudati, necdum accessere regenti.
 nec tua te, princeps tripodum, sola agmina quaerunt:
 cuncta phalanx sibi deesse putat; minor ille per alas
 septimus extat apex. liquido velut aethere nubes
 invida Parrhasiis unum si detrahat astris, 370
 truncus honor Plaustri, nec idem riget igne reciso
 axis, et incerti numerant sua sidera nautae.
 sed iam bella vocant: alias nova suggere vires,
 Calliope, maiorque chelyn mihi tendat Apollo.
 fatalem populis ultro poscentibus horam 375
 admovet atra dies, Stygiisque emissa tenebris

355 proetiae P^ω: procidiae BL: proetidiae fr: proatie N:
 propriae D: Proetides et *Lachmannus cl. Aesch. Sept. 304 We.*
Eur. Phoen. 1109, sed et ferri nequit. minus etiam probatur
Bachrentis inventum Proetiadae aut Ungeri 1868 p. 171 Proe-
tiades. Proetiae autem cur dici nequeant Προίτων πρόλαι (Aesch.
Sept. 382), equidem non video celsum om. N 356 Eleuctrae M
 quatitⁱ f¹ 357 magnanimos^v P^r 358 ubi ω: om. P¹: in
 s. l. add. P^c aut P¹ aversi P^f: a[≡]versis (d) B: adversi ω
 360 patentibus ω: lat- P 361 hiems^e L¹ 362 timent ex
 -ens P^c 363 ad P^r: et f tarde ex corde L^σ 365 subi-
 tom^v B¹: subito r 368 phalans b aras L 370 pharra-
 siis P: parrasiāsⁱ C astis^r Q¹ 371 idem ex item f² riget P:
 nitet ω ignō^e Q² 373 alias s. l. L¹ surgere C 374 che-
 lym (cf. 1, 334) P 376 Admonet ex -vet P^r: Admonet M^σ

Mors fruitur caelo bellatoremque volando
 campum operit nigroque viros invitat hiatu,
 nil vulgare legens, sed quae dignissima vita
 funera, praecipuos annis animisque cruento 380
 ungue notat; iamque in miseros pensum omne Sororum
 scinditur, et Furiae rapuerunt licia Parcis.
 stat medius campis etiamnum cuspide sicca
 Bellipotens, iamque hos clipeum, iam vertit ad illos
 arma ciens, aboletque domos, conubia, natos. 385
 pellitur et patriae et, qui mente novissimus exit,
 lucis amor; tenet in capulis hastisque paratas
 ira manus animosque ultra thoracas anhelos
 conatur, galeaeque tremunt horrore comarum.
 quid mirum caluisse viros? flammantur in hostem 390
 cornipedes niveoque rigant sola putria nimbo,
 corpora ceu mixti dominis irasque sedentum
 induerint: sic frena terunt, sic proelia poscunt
 hinnitu tolluntque armos equitesque supinant.
 iamque ruunt, primusque virum concurrere pulvis 395
 incipit, et spatii utrimque aequalibus acti
 adventant mediumque vident decrescere campum.
 iam clipeus clipeis, umbone repellitur umbo,
 ense minax ensis, pede pes et cuspide cuspis:

378 aperit ν nrigroque b ^{trans}mutat μ^2 hiat^v f¹:
 amictu hiatu
 hiatu B³: amictu D, unde investit amictu Wackefeldus male
 380 praecipuas r 381 Ungle ξ Barthius: Angue P ω
 sorore b (- $\frac{1}{2}$ male intellectu) 382 parcis ex -as Q¹
 383 mediis f etiamnum ω : -nunc PQRb 384 hos clipeum ω :
 hostilem clipeum P, unde hos telum con. Kohlmannus, quasi
 Mars ipse pugnaret 388 animosque . . anhelos P: -usque
 . . -us ω ; similis brevilquentia G, 807 390 hostim B 391 ri-
 gent M¹ 392 Corporae ex -a Q¹ Corporae^c eu P¹ mixta NC
 393 Indueritⁿ B¹: Inbuerint ex Ind- P^r 394 -que prius
 om. N armis Q¹ equitesque P ξ : -temque ω fatigant BQ
 396 utri^mque Q 399 Ense^m inax P^c: Ensem inax (i- ex a- B¹) B

sic obnixa acies pariter suspiria fumant, 400
 admotaeque nitent aliena in casside cristae.
 pulcher adhuc belli vultus: stant vertice coni,
 plena armenta viris, nulli sine praeside currus,
 arma loco, splendent clipei pharetraeque decorae 405
 cingulaeque et nondum deforme cruoribus aurum.
 at postquam rabies et vitae prodiga virtus
 emisere animos, non tanta cadentibus Haedis
 aeriam Rhodopen solida nive verberat Arctos,
 nec fragor Ausoniae tantus, cum Iuppiter omni 410
 arce tonat, tanta quatitur nec grandine Syrtis,
 cum Libyae Boreas Italos niger attulit imbres.
 exclusere diem telis, stant ferrea caelo
 nubila, nec iaculis artatus sufficit aer.
 hi pereunt missis, illi redeuntibus hastis,
 concurrunt per inane sudes et mutua perdunt 415
 volnera, concurrunt hastae, stridentia funda
 saxa pluunt, volucres imitantur fulgura glandes
 et formidandae non una morte sagittae.

400 obnoxⁱ (i) f^r ^{‡firmant} fumant L¹: firmunt (u Q²) Q: firmant
 Nrb^μ 402 coni add. P^r 403 nulli ω: -o P 404 spen-
 dent C clipei om. f¹: galeae s. l. f^r pharatraeque f
 406 rabies om. b¹, add. b¹ mg. prodig^{‡a} B: prodigia μ
 407 edis b 408 Aeri^aem f¹ ^hrodopen P¹: rodopen Q
^{ita} solida P¹: solita^d f¹: solita B¹MLrb^μ: at solida B¹ mg. ver-
 berat ex -rv- P¹ 409 praeter N- in ras. L¹ (alius versus sub-
 est) tantum^s P^c 410 Arce Pω (sc. Capitolio): axe Deipser
 1881 p. 122, sed tunc Ausoniae non intellegitur 411 atulit M
 imbres ex umbra C¹ 413 h^artatus (o) P¹ 415 mutu^a b¹
^{‡fluunt}
 416 Volnera B: Vulnera P 417 pluunt Q² fulgora ex
 -ura P^c glandes ex clades b¹ initia versuum 418 Et for-
 419 Nec, 420 Om- om. P¹, Formidandae (Et cum margine re-
^d
 cisum), Non, oM- add. P^r mg. 418 formidante L^σ una PB
 LNCf: una in ω fortasse recte

nec locus ad terram telis: in corpora ferrum
 omne cadit; saepe ignari perimuntque caduntque. 420
 casus agit virtutis opus: nunc turba recedit,
 nunc premit, ac vicibus tellurem amittit et aufert.
 ut ventis nimisque minax cum solvit habenas
 Iuppiter alternoque adfligit turbine mundum:
 stat caeli diversa acies, nunc fortior Austri, 425
 nunc Aquilonis hiemps, donec pugnante procella
 aut nimis hic vicit aquis, aut ille sereno.

principium pugnae turmas Asopius Hypseus
 Oebalias — namque hae magnum et gentile tumentes
 Euboicum duris rumpunt umbonibus agmen — 430
 reppulit erepto cunei ductore Menalca.
 hic et mente Lacon, crudi torrentis alumnus —
 nec turpavit avos —, hastam ultra pectus euntem,
 ne pudor in tergo, per et ossa et viscera retro
 extrahit atque hosti dextra labente remittit 435
 sanguineam: dilecta genis morientis oberrant
 Taygeta et pugnae laudataque pectora matri.
 Phaedimon Iasiden arcu Dircaeus Amyntas

- 419 Nec ω : Non P^r telis $P\omega$: iaculis DN corpora P^1 :
 corpore^a M^σ : cor^{ore}~~re~~^v ν^2 420 perimunt^tque L^σ 421 nec^{vn} P^c
 422 et ~~re~~^{vic}ibus (et et i in ras.) b^1 423 venis^t P^1 nimbis ven-
 tisque b 424 alternoque adfligit ς : aeternoque adfigit P : ad-
 fligitque (-que s. l. B^1) alterno ω 425 fortius C 427 nimis P^1
 vincit D aquis ex -as P^1 428 turbas ν : pugnas N^r : pugnas r
 asopius (ex -eus M^1) M : asopus Q^1 ⁱipseus b^1 : ^hipseus M^σ
 431 Repulit b^1 menalca (-co Q) ω : -ce P quod reciperem,
 nisi Lacon esset 432 alumn^vos Q^1 433 turpavit ex turb- P^c
 ultra $P\varsigma$: intra ω 434 Ne^c P^c 435—490 in M folio
 inserto scripsit *Boccaccius* 435 remisit N 436 dilecta ex
 delecta P^1 437 Taygeta C pectora P : verbera (-bare^a ν^2) $\Sigma\omega$
 fortasse non spernendum 438 Phaedimo asiden P dircaeus ω :
 dictaeus P

destinat: heu celeres Parcae! iam palpitat arvis
 Phaedimus, et certi nondum tacet arcus Amyntae. 440
 abstulit ex umero dextram Calydonius Agreus
 Phegeos: illa suum terra tenet inproba ferrum
 et movet; extimuit sparsa inter tela iacentem
 praegrediens truncamque tamen percussit Acoetes.
 Iphin atrox Acamas, Argum ferus inpulit Hypseus, 445
 stravit Abanta Pheres, diversaque volnera flentes
 Iphis eques, pedes Argus, Abas auriga iacebant.
 Inachidae gemini, geminos e sanguine Cadmi
 occultos galeis — saeva ignorantia belli —
 perculerant ferro; sed dum spolia omnia caesis 450
 eripiunt, videre nefas, et maestus uterque
 respicit ad fratrem pariterque errasse queruntur.
 cultor Ion Pisae cultorem Daphnea Cirrhæ
 turbatis prostravit equis; hunc laudat ab alto
 Iuppiter, hunc tardus frustra miseratur Apollo. 455
 ingentes Fortuna viros inlustrat utrimque
 sanguine in adverso: Danaos Cadmeius Haemon
 sternit agitque, furens sequitur Tyria agmina Tydeus;

440 *Serv.* Aen. 11, 864 Statius, cum iam percussum dixisset, extinctum ait: necdum certi tacet arcus Amyntae

439 *D*estinat **B**¹: *D*estinat **Q**¹ ^{le}ceres **b**¹ palpitat *ex*
*p*el- **P**¹ 440 necdum certi *Serv.* tace^t **P**¹ am^yntae **P**¹

441 aegreus **Q** 442 terra **ω**: dextra (*e v. 441*) **P**^r 444 Pro-
 grediens (*ex Prae- v*²) **C**^v 445 arcum **P** 446 abanta *ex av-* **P**¹

pheres *vel fe-* (se- **C**: fer^oas *v*²) **ω**: fereus **P** *post* 446 *in*
Guillemi Canteri codice legebatur hic versus Guttur iphis later
 argus abas in fronte cruorem 447 iaceba^m (-s?) **b** 450 Per-
 culerant *ex Pert-* **b**¹ 452 fratrem *ex pa-* **L**^o 453 dapⁿnea **b**

454 equis *ex aquis* **b**¹ 455 miser^aetur **C**²: -atus **DNr**

456 utrimque *ex -umque* **b** 457 av^derso **f**¹ danaos *ex -es* **B**³
 hanemon **P**¹: heros (*-ros in ras. f*¹) **ω** 458 *distinxi cum*

Barthio ^vferens **L**^o

Pallas huic praesens, illum Tiryntius inplet.
 qualiter hiberni summis duo montibus amnes 460
 franguntur geminaque cadunt in plana ruina:
 contendisse putes, uter arva arbustaque tollat
 altius aut superet pontes; ecce una receptas
 confundit iam vallis aquas; sibi quisque superbus 465
 ire cupit, pontoque negant descendere mixti.
 ibat fumiferam quatiens Onchestius Idas
 lampada per medios turbabatque agmina Graium,
 igne viam rumpens; magno quem cominus ictu
 Tydeos hasta feri dispulsa casside fixit.
 ille ingens in terga iacet, stat fronte superstes 470
 lancea, conlapsae veniunt in tempora flammae.
 prosequitur Tydeus: 'saevos ne dixeris Argos,
 igne tuo, Thebane, — rogam concedimus — arde!
 inde, velut primo tigris gavisu cruore
 per totum cupit ire pecus, sic Aona saxo, 475
 ense Pholum, Chromin ense, duos Helicaonas hasta
 transigit, Aegaeae Veneris quos Maera sacerdos
 ediderat prohibente dea; vos praeda cruenti
 Tydeos, it saevas etiamnum mater ad aras.

468 *hinc fortasse petitem Ps. Serg.* GL IV 497, 36 et ab hoc igne Statius dixit: igne diem scindens

459 Pallas huic P (*cf. Silv. 1, 1, 107. 1, 2, 135*): Hunc (*ex*
 Hinc Q¹) pallas ω tyryntius P 460 in hiberni P e summis C
 motibus N 462 uterar^{arva} varbustaque P^r tollat ω: -ant P
 463 ecce Pω: et cum *Garrodus* receptes^a B¹ 464 Con-
 fundit P: -fudit ω 466 fomiferum B³ conchestius (^{con}.ch- b¹)
 BQLCfbμ 467 agmina *ex* -ana B¹ 468 ictuⁱ (a-) f²: actu
 (-to B¹) BQCbμ 469 Tydeos *ex* -eus P¹f¹ dispulsa PBQb:
 discussa ω 470 fronte *ex* fo- L^o 472 saevīs f^o ne *add.*
s. l. N² 474 *gravisa* L^o 475 *sician* ha f 476 haeliconas B¹
 479 it Pω: et Bb etiamnum ω: -nunc P

nec minus Herculeum contra vagus Haemona ducit 480
 sanguis: inexploto rapitur per milia ferro,
 nunc tumidae Calydonis opes, nunc torva Pylenes
 agmina, nunc maestae fundens Pleuronis alumnos,
 donec in Olenium fessa iam cuspide Buten
 incidit. hunc turmis obversum et abire vetantem 485
 adgreditur; puer ille, puer malasque comamque
 integer, ignaro cui tunc Thebana bipennis
 in galeam librata venit: finduntur utroque
 tempora dividuique cadunt in brachia crines,
 et non hoc metuens inopino limine vita 490
 exiuit. tunc flavum Hypanin flavumque Politen —
 ille genas Phoebo, crinem hic pascibat Iaccho:
 saevus uterque deus —, victis Hyperenora iungit
 conversumque fuga Damasum; sed lapsa per armos
 hasta viri trans pectus abit parmamque tenenti 495
 excutit et summa fugiens in cuspide portat.

sterneret adversos etiamnum Ismenius Haemon
 Inachidas — nam tela regit viresque ministrat
 Amphitryoniades —, saevum sed Tydea contra
 Pallas agit. iamque adverso venere favore 500
 comminus, et placido prior haec Tirynthius ore:

480 ^herculeum L^σ ^{cit} ducto Q² 482 calydoneⁱs P^c pilenis fb
 484 olenium *ex -ine-* B¹ ^vboten B¹ cuspide P 486 genas-
 que comasque C: malasque comasque r^v 488 finduntur
 B³b² mg. ω: funduntur PLCμν: ⁱfunduntur Q²: scinduntur D:
 striduntur B¹b¹ utroque P: utrōque S: utrimque (-rique) Q) ω;
intellego: finduntur tempora ita ut utroque cadant 490 *om.* v¹,
add. v² mg. limine P: -te ω 491 tum b hypanim f:
 -nen Q: ypanim L polyten P 492 pascēbit Q iaccho[≡] (-n) Q
 493 *om.* P¹, *ima mg. scr.* P¹ *addito signo* ⁱ ante v. 494 et
ante v. 493 hypenora ω: hypentora P 494 damnasum f
 495 viri[≡] (-s) f ab[≡]it f 496 ^opartat B¹ 497 ad ver-
 sus C -num *ex -nunc* b haemo PBLb¹ (-n *add.* b²), *cf.* 1, 334
 498 virosque f 499 Amphitryonides L 501 tyrintius P
 ore *ex -o* M¹

'fida soror, quænam hunc belli caligine nobis
 congressum fortuna tulit? num regia Iuno
 hoc molita nefas? citius me fulmina contra —
 infandum! — ruere et magno bellare parenti 505
 aspiciat. genus huic — sed mitto agnoscere, quando
 tu diversa foves, nec si ipsum comminus Hyllum
 Tydeos hasta tui Stygioque ex orbe remissum
 Amphitryona petat; teneo æternumque tenebo,
 quantum hæc diva manus, quotiens sudaverit ægis 510
 ista mihi, duris famulus dum casibus omnis
 lustrò vagus terras; ipsa heu! comes invia mecum
 Tartara, ni superos Acheron excluderet, isses.
 tu patriam caelumque mihi, quis tanta relatu
 æquet? habe totas, si mens excindere, Thebas. 515
 cedo equidem veniamque precor.' sic orsus abibat.
 Pallada mulcet honos: rediit ardore remisso
 vultus et erecti sederunt pectoris angues.

sensit abisse deum, levius Cadmeius Haemon
 tela rotat nulloque manum cognoscit in ictu. 520
 tunc magis atque magis vires animusque recedunt,
 nec pudor ire retro; cedentem Acheloius heros
 inpetit, et librans uni sibi missile telum

515 cf. ad 4, 676

502 hunc *om.* C 503 ^{num} non D: non b 504 molita (l) L
 505 bella^{ro} L^σ 506 Aspicias C huic *om.* L¹, *add.* L^σ
 mito L 507 voces L^σ hyllum P: illum (i^llum Q) ω
 illum comminus ipsum DN 510 egis *ex* -es L^σ: argis C
 511 dum PB¹: cum ω omnes P 512 Lustrā Q¹M^σ
 513 ni (*in ras.* f¹) ω: ne P 514 patriam P: patrem ω
 515 Aequet (*ex* -at B¹) ω: -at P habetotas P: ^habetotas L^σ:
 habet totas D: abi totas C excindere ω: excedere P: ex-
 cidere f *Kohlmannus, quod verum esse potest* 517 Pallida C
 rediit^{quo} Q²f²v²: rediitque D 518 Vultus B¹: Vultus P
 519 Sensit PC₅: Sentit ω abisse ω: abesse P, cf. 8, 173
 522 pudor PN: pudet ω ire ω: pe P 523 Inpetit ω: Inpedit P

direxit iactus, summae qua margine parmae
 ima sedet galea et iuguli vitalia lucent. 525
 nec frustrata manus, mortemque invenerat hasta;
 sed prohibet paulumque umeri libare sinistri
 praebuit et merito parcit Tritonia fratri.
 ille tamen nec stare loco nec comminus ire
 amplius aut voltus audet perferre cruenti 530
 Tydeos, aegra animo vis ac fiducia cessit.
 qualis saetigeram Lucana cuspide frontem
 strictus aper, penitus cui non infossa cerebro
 volnera, nec felix dextrae tenor, in latus iras
 frangit, et expertae iam non venit obvius hastae. 535
 ecce ducem turmae certa indignatus in hostem
 spicula felici Prothoum torquere lacerto,
 turbidus Oenides una duo corpora pinu,
 cornipedemque equitemque, ferit: ruit ille ruentem
 in Prothoum lapsasque manu quaerentis habenas 540
 in voltus galeam clipeumque in pectora calcet,
 saucius extremo donec cum sanguine frenos
 respuit et iuncta domino cervice recumbit.
 sic ulmus vitisque, duplex iactura colenti,
 Gaurano de monte cadunt, sed maestior ulmus 545

524 pamae C 525 Ima ex lam B¹ sedit M¹ 527 libare ω:
 librare PC: libare L^σ: libare f 528 parcit s. l. L^σ 529 irae
 PBC 530 voltus B¹: vultus P 531 aegra Pω: aegro r
 Baehrens 533 infossa († infixa v² mg.) ω: infessa P¹
 534 Volnera B¹: Vulnera P illatus B: in latus ex ill- b²
 inlatus tenor D 535 iam s. l. f² movet v² 536 certa
 indignatus ω: certum indignantur P 537 prothoum (l?) f
 538 Tubidus N eonides f pino C 540 protheum C
 habenas ω: harenas P 541 voltus B¹: vultus b:
 vultus ω: -tu P 542 extremo ω: -mos P 543 iuncta
 ex -to L^σ 544 colenti P: coloni ω 545 cadit D
 mestifer C

quaerit utrumque nemus, nec tam sua bracchia labens
quam gemit adsuetas invitaque proterit uvas.

sumpserat in Danaos Heliconius arma Corymbus,
ante comes Musis, Stygii cui conscia pensi
ipsa diu positis letum praedixerat astris 550
Uranie. cupit ille tamen pugnasque virosque,
forsitan ut caneret; longa iacet ipse canendus
laude, sed amissum mutae flevere sorores.

pactus Agenoream primis Atys ibat ab annis
Ismenen, Tyrii iuvenis non advena belli. 555
quamvis Cirrha domus, soceros nec tristibus actis
aversatus erat; sponsam quin castus amanti
squalor et indigni commendat gratia luctus.
ipse quoque egregius, nec pectora virginis illi
diversa, inque vicem, sineret fortuna, placebant. 560
bella vetant taedas, iuvenique hinc maior in hostes
ira; ruit primis inmixtus et agmina Lernae
nunc pedes ense vago, prensis nunc celsus habenis,
ceu spectetur, agit. triplici velaverat ostro
surgentes etiamnum umeros et levia mater 565
pectora; nunc auro phaleras auroque sagittas

546 utrimque P (secundum Meyerum) brahia C 547 Quam
ex Quem P¹ proterit ex praeterit ut vid. v² 549 stigiis

... pensis f 550 positis P ω : inspectis S²Q² ζ letum P¹

551 recte distinxit Sandstroemius 1878 p. 54 552 long^a Q¹
†mestae

ipse ex -a f¹ 553 mutae ω : musae PSD: mutae r
555 tyri P non advena (sed familiae adscitus) P ω : nunc ad-
vena Peyraredus 556—687 om. b lacuna non indicata (4 < 33 v.)

556 domos C μ 557 Adversatus N ν ζ quin P: cui ω
am^aenti Q¹ 558 Sualor f 559 egreus P¹ illi ex -a Q¹

560 sinerent P¹ placebat P¹: -bant ex -bunt Q¹
562. 561 v¹, in ordinem redacti a v² 562 primis ω : primis-
que P agmina ω : -ne PC 563 prensis ex prennis L^o

nunc prensis rC 564 ait f¹ velaverit Q¹ 566 nunc P ζ :
tunc ω : tunc Q²

cingulaque et manicas, ne coniuge vilior iret,
 presserat et mixtum cono crispaverat aurum.
 talibus heu! fidens vocat ultro in proelia Graios.
 ac primum in facilis grassatus cuspide turmas 570
 arma refert sociis et in agmina fida peracta
 caede redit. sic Hyrcana leo Caspius umbra
 nudus adhuc nulloque iubae flaventis honore
 terribilis magnique etiamnum sanguinis insons,
 haut procul a stabulis captat custode remoto 575
 segne pecus teneraque famem consumit in agna.
 mox ignotum armis ac solo corpore mensus
 Tydea non timuit, fragilique lacescere telo
 saepius infrendentem aliis aliosque sequentem
 ausus erat. tandem invalidos Aetolus ad ictus 580
 forte refert oculos et formidabile ridens:
 'iamdudum video, magnum cupis, inprobe, leti
 nomen' ait; simul audacem non ense nec hasta
 dignatus leviter digitis inbelle solutis
 abiecit iaculum: latebras tamen inguinis alte 585
 missile, ceu totis intortum viribus, hausit.
 praeterit hau dubium fati et spoliare superbit
 Oenides. 'neque enim has Marti aut tibi, bellica Pallas,
 exuvias figemus' ait, 'procul arceat ipsum

570 Ac P^ω: At BQLf^v: A^c r: Ut μ primum ω: primam P
 in^{es} facili P¹: faciles ω grassatus (gras- B³) ω: -tur P
 571 peracta ω: coacta P 572 hircana ex -no Q¹ 573 iubae
 ω: iuvat P (E ~ T) 1 faventis f² 575 Haud ω: Aut PB
 stabulis (-bi- C: ex -us B¹) ω: stavilis P 576 famem ex
 famam Q¹ depascitur
 consumit in D: depascitur N 577 pondere D
 mensum r^{tsus} 578 fragilique ω: flacilique P; vix facillique
 580 aetolos ex -us L¹ in Q ictis L¹ 582 improbe leti P¹
 583 esse P¹ asta L: asta M¹ 584 imbelle P 585 la-
 tenebras v² alti μ 586 teu f 587 hau f: haud ex aut B¹:
 aut P, cf. I, 285. 8, 78 dubius ex -um L¹ 589 figemus Q:
 frigemus L^o arceat ω: habeat P, quod natum videtur ex errore

ferre pudor; vix, si bellum comitata relictis, 590
 Deipyle thalamis, illi inludenda tulissem.
 sic ait, et belli maiora ad praemia mente
 ducitur: innumeris veluti leo forte potitus
 caedibus inbellis vitulos mollesque iuencas
 transmittit: magno furor est in sanguine mergi, 595
 nec nisi regnantis cervice recumbere tauri.
 at non semianimi clamore Menoecea lapsus
 fallit Atys: praevertit equos curruque citato
 desilit: instabat pubes Tegeaea iacenti,
 nec prohibent Tyrii. 'pudeat, Cadmea iuventus, 600
 terrigenas mentita patres! quo tenditis' inquit,
 'degeneres? meliusne iacet pro sanguine nostro
 hospes Atys? tantum hospes adhuc et coniugis ultor
 infelix nondum iste suae; nos pignora tanta
 prodimus?' insurgunt iusto firmata pudore 605
 agmina, cuique suae rediere in pectora curae.
 interea thalami secreta in parte sorores,
 par aliut morum miserique innoxia proles
 Oedipodae, varias miscent sermone querellas.
 nec mala quae iuxta, sed longa ab origine fati, 610
 haec matris taedas, oculos ast illa paternos,
 altera regnantem, profugum gemit altera fratrem,
 bella ambae. gravis hinc miseri cunctatio voti:

ABCEAT. *nam quod viri docti coniecerunt, aut a lingua Stati aut a metrica alienum est* 591—632 in **D** *vix leguntur* 591 inludenda ω : inlaudanda **P**, *quod haud scio an defendi possit cl. adiectivis Apuleianis incredendus, imponentendus, Valeriano intemerandus, intolerandus aliis* 592 maiora ω : -re **P**

593 innumerⁱas f^1 forte ω : sorte **P** potitus **N** 594 imbelles

P: inbellisque μ 596 ⁿⁱ si **P**¹ 599 tegeaea **B**³: teg(a)ea **P** ω

601 Terrigenas *ex* -gi- **P**¹ 602 iacet ω : -es **P**; *an* iacens?

604 nos ω : non **P** 605 flammata *Schrader* 606 pectore μ

607 thalami ω : -mis **P** 611 Hec *ex* Nec **Q**¹ ^{ast} ast (*est* v^2 :

atque **B**) ω : gemit **P** (*e.v.* 612) 613 Bella ⁱ **P**¹; *an* *voluit librarius*

intellegi mala belli? miseri (-rae r) **P** ω : misti ζ *Barthius, vulgo*

nutat utroque timor, quemnam hoc certamine victum,
 quem vicisse velint: tacite praeponderat exul. 615
 sic Pandioniae repetunt ubi fida volucres
 hospitia atque larem bruma pulsante relictum,
 stantque super nidos veterisque exordia fati
 adnarrant tectis et truncum ac flebile murmur
 verba putant, voxque illa tamen non dissona verbis. 620
 atque ibi post lacrimas et longa silentia rursus
 inchoat Ismene: 'quisnam hic mortalibus error?
 quae decepta fides? curam invigilare quieti
 claraque per somnos animi simulacra reverti?
 ecce ego, quae thalamos nec si pax alta maneret, 625
 tractarem sensu — pudet heu! —, conubia vidi
 nocte, soror; sponsum unde mihi sopor attulit amens
 vix notum visu? semel his in sedibus illum,
 dum mea nescio quo spondentur foedera pacto,
 respexi non sponte, soror. turbata repente 630
 omnia cernebam, subitusque intercidit ignis,
 meque sequebatur rabido clamore reposcens
 mater Atyn. quaenam haec dubiae praesagia cladis?

614 Nutat (-~~t~~at Q: -trit $g\mu\nu r^1$) ω : Mutat P: Nutat (sic) L^o
 utroque *ex* -amque Q¹: utramque $\mu\nu$: utrumque r
 616 Si C ^{fida} fulva r: vulva μ : plura C 617 ^vbrama M¹
 618 veterisque ω : -esque P ^aexordine Q¹ 619 Adnarrant
Kohlmannus: Adnarant P: Enarrant (*ex* Etn- BLf) ω : Et nar-
 rant (-ent Q¹) QC et P ω : it *Marklandus ad Silv. 5, 1, 245*
 flebile *ex* flev- P¹ 623 curam ω : cur P 624 animi P:
 -is ω 625 pax ω : pars P thalamos — nec si pax alta
 maneret, tractarem — sensi (*hoc iam Barthius*) conⁿ. Garro-
dus perperam 627 am^{non}ens *ex* ambes B¹ 629 spondetur
 B¹r: sponsetur μ 630 in f² turbare NC 631 Omnia
 PNFvⁱ: Omⁱna B¹: Omⁱna ω : Omⁿia M^oL^o: Omⁿia Q²
 cernabam μ ^{tus} subiterque L^o 632 rabido ω : rapido PNR $\mu\nu$
 633 dubiae *ex* -o Q¹

nec timeo, dum tuta domus milesque superstes
Doricus et tumidos liceat componere fratres.' 635

talia nectebant, subito cum pigra tumultu
expavit domus, et multo sudore receptus
fertur Atys, servans animam iam sanguine nullo,
cui manus in plaga, dependet languida cervix
exterior clipeo, crinesque a fronte supini. 640

prima videt caramque tremens Iocasta vocabat
Ismenen: namque hoc solum moribunda precatur
vox generi, solum hoc gelidis iam nomen inerrat
faucibus. exclamant famulae, tollebat in ora
virgo manus, tenuit saevos pudor; attamen ire 645

cogitur, indulget summum hoc Iocasta iacenti,
ostenditque offertque. quater iam morte sub ipsa
ad nomen visus defectaque fortiter ora
sustulit; illam unam neglecto lumine caeli
aspicit et vultu non exsatiatur amato. 650

tunc quia nec genetrix iuxta positusque beata
morte pater, sponsae munus miserabile tradunt
declinare genas; ibi demum teste remoto
fassa pios gemitus lacrimasque in lumina fudit.

651 *Serv.* Aen. 4, 681 posita exanimata. Statius: positus-
que beata morte pater

634 superstes P: recedat (-at L^o: -et gμ: -it N) ω; miles
Doricus est Polynices 635 et Pω recte: ut *Garrodus*

timidos M^o componere P fratres 636 iactabant μν
nigra D 637 sudore ω: sudere P 638—766 in D paene
extincti 638 ser^vans Q 639 dependet ω: defendit P
641 caramque ω: cla- P tremens[≡] (-que) f 642 et 643 *sedem*

mutaverunt in P 642 Ismenon B¹ 644 exclamat f¹

^{sus} toll[≡] per ora (per in ras., fuit -n) f¹ 646 iacasta Q¹
647 Ostenditque Pω: os (*puto Atysos*) tenditque *Garrodus*
648 defectaque *Heinsius cl. 12, 325*: deiectaque Pω: del- BMfμ:

dil- L: del- Q²r 649 illam ω: illa P 652 miserabile ω:
mirabile P 654 Fassa (Fe- Lμ) ω: Passa P post f
lumina Pω: vulnera ε fundit BC *Garrodus* in lacrimas
coniungit

dumque ea per Thebas, aliis serpentibus ardens 655
 et face mutata bellum integrabat Enyo.
 arma volunt, primos veluti modo comminus ictus
 sustulerint omnisque etiamnum luceat ensis.
 eminet Oenides. quamvis et harundine certa
 Parthenopaeus agat, morientumque ora furenti 660
 Hippomedon proculcet equo, Capaneaue pinus
 iam procul Aoniis volet agnoscenda catervis:
 Tydeos illa dies, illum fugiuntque tremuntque
 clamantem: 'quo terga datis? licet ecce preemptos
 ulcisci socios maestamque rependere noctem. 665
 ille ego inexpletis solus qui caedibus hausi
 quinquaginta animas: totidem, totidem heia gregatim
 ferte manus! nulline patres, nulline iacentum
 unanimi fratres? quae tanta oblivio luctus?
 quam pudet Inachias contentum abiisse Mycenae! 670
 hinc super Thebis? haec robora regis? ubi autem
 egregius dux ille mihi?' simul ordine laevo
 ipsum exhortantem cuneos capitisque superbi
 insignem fulgore videt; nec segnus ardens
 occurrit, niveo quam flammiger ales olori 675
 imminet et magna trepidum circumligat umbra.
 tunc prior: 'Aoniae rex o iustissime gentis,

655 horrens *Schrader* 656 integrabat ω : iterabat P

657 volūnt^a M² ictis^v B¹ 658 omnesque P luceat ω :
 lugeat P 660 Parthonopeus L furenti ω : -tis P 661 pro-
 culculcet P 662 volat^e M^σ: volat f: velut C 663 Tydeos
 ex -eus P¹ fugiuntque (-que *om.* B) tremuntque ω : feriuntque
 premuntque P 666 ausi P 667 totidem totidem heia
Kohlmannus: totidem heia P: totidem (*om.* f) totidemque ω
 gregatim Pf: -ti ω 668 patros^e L^σ 669 oblivio PCv:
 -via ω 670 abisse P: abisse f¹ 671 thebasⁱ M² 673 ex-
 hortantem (exort- M¹: exort- f μ) ω : exorantem P 674 sig-
 nius P 675 Occurrit Pfv: Ac- ω ale^s P¹ olori ex od- B¹:
 odori μ 676 tripodum Q¹ 677 aeniae M¹

imus in arma palam tandemque ostendimus enses,
 an noctem et solitas placet expectare tenebras?⁷
 ille nihil contra, sed stridula cornus in hostem 680
 it referens mandata ducis, quam providus heros
 iamiam in fine viae percussam obliquat, et ipse
 telum ingens avidè et quanto non ante lacerto
 inpulit: ibat atrox finem positura duello
 lancea. convertere oculos utrimque faventis 685
 Sidonii Graique dei; crudelis Erinys
 obstat et infando differt Eteoclea fratri:
 cuspis in armigerum Phlegyan peccavit. ibi ingens
 pugna virum, stricto nam saevior inruit ense
 Aetolus, retroque datum Thebana tegebant 690
 arma ducem. sic densa lupum iam nocte sub atra
 arcet ab adpresso pastorum turba iuvenco;
 improbus erigitur contra, nec cura vetantes
 inpetere: illum, illum, semel in quem venerat, urguet.
 non secus obiectas acies turbamque minorem 695
 dissimulat transitque manu; tamen ora Thoantis,
 pectora Deilochi, Clonii latus, ilia torvi
 perforat Hippotadae; truncis sua membra remittit
 interdum galeasque rotat per nubila plenas.
 et iam corporibus sese spoliisque cadentum 700
 clauserat; unum acies circum consumitur, unum
 omnia tela vovent: summis haec ossibus haerent,
 pars frustrata cadunt, partem Tritonia vellit,

679 In C 680 ^stridula P¹ 681 It ex Et f¹ horas L
 685 faventes P 687 ^teocla M¹ 689 ante 688 P
 688 armigerum ω: -ferum P plegian Q: phlegiam (phe- μ)
 b μ: -an[≡] f 689 iam r 690 ^{tro}rectoque M¹ 691 ducem
 ex -es b¹ nocte sub atra P^r in ras. 692 iuvenco ex -cum P^r
 693 Improbus P 694 urget P 696 manus Peyraredus
 697 deilochi C clonii (-mi C: donii f) ω: chlonii BLQM b:
 cthonii P, sed Cthonius mortuus est cf. 3, 170 698 hippo-
 tadae f: -datae P: -danae μ 702 [†]vovent Q²: movent L¹ μ:
 †lant
 vocant L¹ mg. C: vovent ν² 703 cadit μ pellit ⚡ Barthius

multa rigent clipeo. densis iam consitus hastis
 ferratum quatit umbo nemus, tergoque fatiscit 705
 atque umeris gentilis aper; nusquam ardua coni
 gloria, quique apicem torvae Gradivus habebat
 cassidis, haut laetum domino ruit omen: inusta
 temporibus nuda aera sedent, circumque sonori
 vertice percusso volvuntur in arma molares. 710
 iam cruor in galea, iam saucia proluit ater
 pectora permixtus sudore et sanguine torrens.
 respicit hortantes socios et Pallada fidam,
 longius opposita celantem lumina parma:
 ibat enim magnum lacrimis inflectere patrem. 715
 ecce secat zephyros ingentem fraxinus iram
 fortunamque ferens, teli non eminent auctor:
 Astacides Melanippus erat, nec prodidit ipse,
 et vellet latuisse manum, sed gaudia turmae
 monstrabant trepidum; nam flexus in ilia Tydeus 720
 submissum latus et clipei laxaverat orbem.
 clamorem Aonii miscent gemitumque Pelasgi,
 obiectantque manus indignantemque tuentur.
 ille per oppositos longe rimatus amarum
 Astaciden, totis animae se cogit in ictum 725
 reliquiis telumque iacit, quod proximus Hopleus
 praebuerat: perit expressus conamine sanguis.
 tunc tristes socii cupidum bellare — quis ardor! —

704 consitus (-sti- μ) ω : constitit P: consitit^{situs} L¹ 705 Fer-
 rarum μ fatiscitⁱ f¹ 707 quique P: quippe ω habebit^a L¹
 708 inusta (in~~u~~usta f) ω : inulta P: inusta ex -lta Q²;
 L¹ scripturus erat -lta, sed corr. inter scribendum -sta 709 sedent
 P ω : ardent coni. Garrodus 711 //proluit /saucia P¹
 713 pallida^a f²: pallida C fiam^d B¹ 714 obposita f
 715 magnum etiam P 716 fraximus f 717 actor^u b²
 718 Melanippus Menkius: menalippus P ω , cf. 740. 9, 8
 719 sed ω : et P 720 nam^{iam} r 721 Summissum P 722 aonii
 ω : -ni P 724 ante 723 P 724 obpositos f 726 Reliquiis P
 ophleus P: oppleus S: hopleus illi b 728 tristes ex tres- M¹

et poscentem hastas mediaque in morte negantem
 exspirare trahunt, summique in margine campi 730
 effultum gemina latera inclinancia parma
 ponunt, ac saevi rediturum ad proelia Martis
 promittunt flentes. sed et ipse recedere caelum
 ingentesque animos extremo frigore labi
 sensit, et innixus terrae 'miserescite' clamat, 735
 'Inachidae: non ossa precor referantur ut Argos
 Aetolumve larem; nec enim mihi cura supremi
 funeris: odi artus fragilemque hunc corporis usum,
 desertorem animi. caput, o caput, o mihi si quis 740
 adportet, Melanippe, tuum! nam volveris arvis,
 fido equidem, nec me virtus suprema fefellit.
 i, precor, Atrei si quid tibi sanguinis umquam,
 Hippomedon, vade, o primis puer inelyte bellis
 Arcas, et Argolicae Capaneu iam maxime turmae.'
 moti omnes, sed primus abit primusque repertum 745
 Astaciden medio Capaneus e pulvere tollit
 spirantem laevaue super cervice reportat,
 terga cruentantem concussi vulneris unda:

738 *Claud. Mam.* de statu an. 1, 20 non poetice, sed philo-
 sophice Papinius ait: odi ... animi. *Myth.* Vatic. 3, 6, 27
 neque enim verum est animam deserere corpus, cum potius
 corpus animam deserat. hinc et Simonides poeta et Statius
 itidem in octavo Thebaidos: odi ... animi 743 *Prisc.* GL II
 301, 11 (*propter vocativum* Capaneu) Statius in VIII Thebaidos:
 vade o .. turmae

inclina r
 730 thraunt b 731 indignancia v² palma P¹ 732 saevi
 (seni μ) ω: safui P (F ~ E) 733 et om. S ipse ω: ipsum P
 737 -ve larem (-l) f suprema ti f¹ 738 Fureres μ
 740 Melanippe *Menkius*: menalippe Pω: melippe b, cf. 718
 741 suprema BQ fefellit ω: repellit P (F ~ R ~ P):
 fe atrei
 fefellit L^σ 742 atrei PB²ωΣ: arcadii B¹Q: arcadii f¹: argivi M:
Argei Schrader forma non Statiiana, cf. O. Müller, Woch. f. Phil.
20 (1903) p. 196 743 vade ω: vale P 744 capaneu ω
Prisc.: -neus P 745 Moti ex Motae M^σ abit ω: -iit P
 748 cruentantatem L^σ

qualis ab Arcadio rediit Tiryntius antro
captivomque suem clamantibus intulit Argis. 750

erigitur Tydeus voltuque occurrit et amens
laetitiaque iraque, ut singultantia vidit
ora trahique oculos seseque adgnovit in illo,
imperat abscisum porgi, laevaue receptum
spectat atrox hostile caput, gliscitque tepentis 755
lumina torva videns et adhuc dubitantia figi.

infelix contentus erat: plus exigit ultrix
Tisiphone; iamque inflexo Tritonia patre
venerat et misero decus inmortale ferebat,
atque illum effracti perfusum tabe cerebri 760

aspicit et vivo scelerantem sanguine fauces —
nec comites auferre valent —: stetit aspera Gorgon
crinibus emissis rectique ante ora cerastae
velavere deam; fugit aversata iacentem,
nec prius astra subit, quam mystica lampas et insons 765
Elisos multa purgavit lumina lympha.

750 *Sulp. Sev. dial. 2 (3), 10, 4* nimirum ut dixit poeta
nescio quis — utimur enim versu scholastico, quia inter scho-
lasticos fabulamur — captivumque suem mirantibus intulit Argis

749 redit **BM**: redit **Q**ⁱ**f**¹ 750 Captivomque **B**: -vum-
que **P**: -vamque **C** clamantibus **P****ω****Σ**: mirantibus *Sulp. Sev.*
qui videtur auctorem scholasticum habuisse commentario in-
structum, cf. Σ cum admiratione faventibus argis ex armis **B**²

751 vultuque **B**¹: vultuque **P**: vultu^vque **b** 752 Laetiaque **f**:
^{ci}

Laetiaque **M**² ut s. l. **B**² 753 trahique (traique **L**) **ω**: tra-
hitque **P**: tratque **S** agnovit **P** 754 Inperat **b** abscisum
f¹ in ras.: abscissum **v** porgi **ω**: -ci **P** laevaue **ω**: sae-
vumque **P** 755 capud **b** 757 adtentus **b** erit? *coni.*

Menkius 758 Tesi- **QMC** 762 gorgon^o **Q**² 763 erecti-

que **N****ς**: rectoque **B**³ cerastae ex cel- **b**¹ 764 fugit ex fuit **L**^o

765 subiit **Bf** 766 Elisios **rμ**: Ilissos *Gronovius post*
766 STATII · POETAE · LIBER · VIII · EXPLICIT · | INCIPIT
EIUSDEM · LIBER · VIII · P

P. PAPINI STATI
THEBAIDOS
LIBER IX.

Asperat Aonios rabies audita cruenti
Tydeos; ipsi etiam minus ingemuere iacentem
Inachidae, culpantque virum et rupisse queruntur
fas odii; quin te, divum inplacidissime, quamquam
praecipuum tunc caedis opus, Gradive, furebas, 5
offensum virtute ferunt, nec comminus ipsum
ora, sed et trepidos alio torsisse iugales.
ergo profanatum Melanippi funus acerbo
volnere non aliis ultum Cadmeia pubes
insurgunt stimulis, quam si turbata sepulchris 10
ossa patrum monstrisque datae crudelibus urnae.
accendit rex ipse super: 'quisquamne Pelasgis

9, 1 AONIOS *ex* US P¹: aonias μ : -ias f¹ 2 Tydeos ω :
Tidaeus P 3 rupisse f 4 inplacidissim^e P¹ quanquam *ex*
quen- Q² 5 furebas ω : fer- P μ : fer- ν ² 6 offensa *coni.*
Garrodus virtute P ω (*cf. Val. Flacc. 2, 647*): feritate Müller
ipsum P ω : isse *Kochius 1865 p. 10* 7 trepidus *ex* -os f
alio ς : alia P: retro ω : retro g²: retro B: alia Q¹
8 Melanippi *Menkius*: menalippi P ω : melappi μ ¹, *cf. 8, 718*
9 Volnere B¹: Vulnere P pubes ω : proles P: proles D
10 sepulchris P 11 datae ω : -tum P 12 Accendit *ex*
Asc- b¹ Pelasgum *Imhofius*: Pelasgus *Owenus falso*

mitis adhuc hominemque gerit? iam morsibus uncis —
 pro furor! usque adeo tela exsatiavimus! — artus
 dilacerant. nonne Hyrcanis bellare putatis 15
 tigribus, aut saevos Libyae contra ire leones?
 et nunc ille iacet — pulchra o solacia leti! —
 ore tenens hostile caput, dulcique nefandus
 inmoritur tabo; nos ferrum inmite facesque,
 illis nuda odia, et feritas iam non eget armis. 20
 sic pergant rabidi claraque hac laude fruuntur,
 dum videas haec, summe pater. sed enim hiscere campos
 conquesti terraeque fugam mirantur; an istos
 vel sua portet humus? magno sic fatus agebat
 procursu fremituque viros, furor omnibus idem 25
 Tydeos invisi spoliis raptoque potiri
 corpore. non aliter subtexunt astra catervae
 incestarum avium, longe quibus aura nocentem
 aera desertasque tulit sine funere mortes;
 illo avidae cum voce ruunt, sonat arduus aether 30
 plausibus, et caelo volucres cessere minores.

15 Dilacerant ex De- P¹ ^{†nonne} non me r 17 pulchra (-ri f Σ)
 o ω: ultra pulchro P¹: ultra pulchra) (o S ^o salatia Q¹
 18 capud b nefandis f¹ 19 inmite P: mite ω; *intellego: nos*
ferrum facesque crudelia putamus; post v. 19 aliquid excidisse statuit
Imhofius. nunc ferrum mite facesque Peyraredus: non ferrum
mite facesque? Koestlinius: non ferrum inmite facesque Helmius,
de P. Papinii Statii Thebaide 1892 diss. Thes. II faciesque L^σ
 20 Illis sunt nuda odia r v Illi Bernartius cruda s
 Barthius 21 pergant P: peragant ω: -gunt Ngr μ v: -gant
^{†ant}
 ex -gunt b¹: -gunt M¹ rabidi ω: rapidi PSf: rabidi ex rap-
 L¹ μ¹ clarique s Barthius laude P s: luce ω fruuntur N μ
 22 hiscire P campus P: -pis Q¹ 23 terraene Garrodus
mutata distinctione inutiliter mirantur Pr s: miserantur ω:
^{se}
 mirantur D: miramur Bentleius humos B¹ 26 Tydeos ex
 -eus P¹ 28 Incertarum r nocentem ex -tum Q¹ 29 mor-
ⁱ
 tes M¹ 30. 31 om. L¹, add. L^σ mg.

fama per Aonium rapido vaga murmure campum
 spargitur in turmas, solito pernicioꝝ index
 cum lugenda refert, donec, cui maxima fando
 damna vehit, trepidas lapsa est Polynicis ad aures. 35
 deriguit iuvenis lacrimaeque haesere paratae,
 et cunctata fides; nimium nam cognita virtus
 Oenidae credi letum suadetque vetatque.
 sed postquam haud dubio clades auctore reperta est,
 nox oculos mentemque rapit; tum sanguine fixo 40
 membra simul, simul arma ruunt: madet ardua fletu
 iam galea atque ocreae clipeum exceperere cadentem.
 it maestus genua aegra trahens hastamque sequentem,
 vulneribus ceu mille gravis totosque per artus
 saucius, absistunt socii monstrantque gementes. 45
 tandem ille abiectis, vix quae portaverat, armis
 nudus in egregii vacuum iam corpus amici
 procidit et tali lacrimas cum voce profudit:
 'hasne tibi, armorum spes o suprema meorum,
 Oenide, grates, haec praemia digna rependi, 50
 nudus ut invisa Cadmi tellure iaceres
 sospite me? nunc exul ego aeternumque fugatus,
 quando alius misero ac melior mihi frater ademptus.

33 turmas ω : -ma P pernicioꝝ B 35 polynicis P ν :
 polincis μ 36 Deriguit ω : Di- P μ : De- ex Di- Q¹ haesere
 ex hausere Q¹ 37 viri^tus P¹ 39 haut P: haud ex aut B
 cladis P 40 tum P: tunc ω : tunc b¹ 41 madet ^{aurea} omnia b¹
 43 om. L¹, add. L^o mg. Et Cf mestis C thraens B
 hastamque ~~|||||~~ om. 44. 45 ν ¹, sequentem . . . gementes
 add. ν ² mg. 45 absistunt P ω : ads- f² ζ : abs- D monstrant-
 que ω : -atque P 46 vix quae ex vixque f¹: quae vix r
 47 vacuum P ω : saevum b 48 tales ex -is b¹ profundit μ
 49 supprema B Q 49—55 in f neumis instructi 51 Nudus
 P ω : mutus Imhofius invisa ex -si Q¹ 52 nunc ω : tunc P
 exul ego ω : exule P fugatus ω : -ris P 53 om. BM¹
 LQ¹ (add. Q² mg.) Cf μ ¹: add. M² mg. Quandoquidem alius ac
 maior in frater ademptus: add. μ ² mg. Non alius misero ac
 melior mihi frater ademptus est

nec iam sortitus veteres regnique nocentis
 periurum diadema peto: quo gaudia tanti 55
 empta mihi aut sceptrum, quod non tua dextera tradet?
 ite, viri, solumque fero me linquite fratri:
 nil opus arma ultra temptare et pergere mortes;
 ite, precor; quid iam dabitis mihi denique maius?
 Tydea consumpsi! quam hoc ego morte piabo? 60
 o socer, o Argi! et primae bona iurgia noctis,
 alternaeque manus et longi pignus amoris
 ira brevis; non me ense tuo tunc, maxime Tydeu, —
 et poteras — nostri mactatum in limine Adrasti!
 quin etiam Thebas me propter et impia fratris 65
 tecta libens, unde haud alius remeasset, adisti,
 ceu tibimet sceptrum et proprios laturus honores.
 iam Telamona pium, iam Thesea fama tacebat.
 qualis et ecce iaces! quae primum vulnera mirer?
 quis tuus hic, quis ab hoste cruor? quae te agmina quive
 innumeri stravere globi? num fallor, et ipse 71

TESTIMONIA 67 *Prisc.* GL II 591, 3 tibimet: Statius in VIII Thebaidos: ceu tibimet... honores

54 Periurum Neciam ν sortitus (sorittus C) ω : -tos P
 nocentis ω : -tes P 55 Diadema ν quo *add.* B¹ mg.
 empta
 56 Dempta D: Dempta ν 57 solumque ω : totumque P
 linquate L 58 pergere P: perdere ω 59 magis r
 60 hoc (s. l. M¹) P ω (*scil.* τὸ τὸν Τυδέα ἀποκτεῖναι): hunc ζ
Barthius e coni. 61 o^{que} Q²: oque r ζ 62 Alternaeque
 (ex -naque Q²M²f²) ω : -naque P B S L r 63 tunc ω : tum P S
 †mactasti
 64 mactatum Q²: mactasti ex -tatu *inter scribendum* L¹:
 mactare (-re in ras.) f²: mactasti (-ct- in ras. μ , fuitne -cul?)
 D b μ ν ζ limine ω : -te (ex -ne D¹) P S D 65 impia P
 66 haud ex haut P^c: ex aut B¹ remearet C 68. 69 om. ν ¹,
 add. ν ² mg. 68 tacebat f¹ 69 Qualis M² qualis! at ecce
 †Quantus
 iaces ζ *Barthius* mirer P ω : rimer *Schrader* 70 †oste L^o
 71 Innumereⁱ f¹ num P ω : ni \equiv f: ni D μ : ni \equiv (l) ν
 fallor et P ω : fallor an *Bentleius*: Pallas et *Garrodus*. et ipse
intellego ipse quoque

invidit pater et tota Mars inpulit hasta?⁷
 sic ait, et maerens etiamnum lubrica tabo
 ora viri terget lacrimis dextraque reponit.
 'tunc meos hostes hucusque exosus, et ultra 75
 sospes ego?' exuerat vagina turbidus ensem
 aptabatque neci: comites tenuere, socerque
 castigat bellicae vices ac fata revolvens
 solatur tumidum, longaeque a corpore caro
 paulatim, unde dolor letique animosa voluntas, 80
 amovet ac tacite ferrum inter verba reponit.
 ducitur amisso qualis consorte laborum
 deserit inceptum media inter iugera sulcum
 taurus iners colloque iugum deforme remisso
 parte trahit, partem lacrimans sustentat arator. 85

ecce autem hortatus Eteoclis et arma secuti,
 lecta manus, iuvenes, quos nec Tritonia bello,
 nec prope conlata sprevisset cuspide Mavors,
 adventant; contra conlecta ut pectora parmae
 fixerat atque hastam longe protenderat, haeret 90
 arduus Hippomedon: ceu fluctibus obvia rupes,
 cui neque de caelo metus et fracta aequora cedunt,

72 inpulit P 73 etiamnūc Q¹ 74 terget ω: tergit P,
cf. Silv. 3, 1, 58. 5, 1, 163; etiam 3, 3, 7 tergē, non tergē
 dextraque PS: -amque ω 75 hostes: -e- *adras. in P, voluitne*
 hostis? lucusque b² exkosus B¹ 76 vagina turbidus et
 77 tenuiore *in spatio ampliore supplevit* P^c 79 Solator L¹
 timidum b² 80 voluntas Q²: -ptas Cfr 81 et tacite Q
 82 amisso f¹ 83 inceptum L¹ 86 Eteoclis (h-) b
 87 *om. L¹, add. L¹ mg.* nec Pω: te μ 88 conlato *ex -ta* P¹:
 conlato S: collecta f 89 Advenerat f²: Advenerat M¹
 collecta Pω: coniecta (conlata B¹ mg.) B: collecta f¹: collecta M¹
 coniecta 89
 conlecta D: coniecta b¹ parma (-a *in ras.* B³) BLC 5
 90 hastam *ex hostem* B¹ 91 fluentibus v² 92 et fracta ω:
 effracta PS

stat cunctis inmota minis, fugit ipse rigentem
 pontus et ex alto miseræ novere carinae.
 tunc prior Aonides — validam simul eligit hastam —: 95
 'non pudet hos manes, hæc infirmantia bellum
 funera dis coram et caelo inspectante tueri?
 scilicet egregius sudor memorandaque virtus
 hanc tumulare feram? ne non maerentibus Argos
 exequiis lacrimandus eat mollique feretro 100
 infandam eiectans saniem! dimittite curam.
 nullæ illum volucres, nulla impia monstra nec ipse,
 si demus, pius ignis edat.' nec plura, sed ingens
 intorquet iaculum, duro quod in aere moratum
 transmissumque tamen clipei stetit orbe secundo. 105
 inde Pheres acerque Lycus; sed cassa Pheretis
 hasta redit, Lycus excelso terrore comantem
 perstringit galeam: convulsæ cuspidè longe
 diffugere iubæ patuitque ingloria cassis.
 ipse nec ire retro, nec in obviam concitus arma 110
 exsilit, inque eadem sese vestigia semper
 obversus cunctis profert recipitque, nec umquam
 longius indulget dextræ motusque per omnes
 corpus amat, corpus servans circumque supraque
 vertitur. inbellem non sic amplexa iuvenum 115

115 Σ 10, 414 simili comparatione usus est etiam in animositate Hippomedontis, dum Tydei cadaver ab hostibus defensaret: inbellem ... tum primum .. mater

93 immota P ⁿ mitis et L¹ fugit PS: timet ω rigen-
 tem ex re- f¹ 94 ex Pω: illum r 95 eligit Heinsius:
 elicit Pω: eicit Bernartius parum apte 96 manus L¹ 97 in-
 spectante ω: insect- P 98 egregius f 99 nec non μ
 haerentibus (i. integris, non dilaceratis) .. reliquiis Garrodus,
 quod vereor ne latinum non sit argos ω: argis P 100 erat b¹
 101 eiectat μ dimittite ex -tere C¹ 102 impia P
 103 pius Pω: impius b: non pius r edet ex -at b² 106 phe-
 retis (ex pharetris B¹) BQ 107 co^mantem (n) B¹ 108 Per-
 stringit PDζ: Perstrinxit (Prestrinxit B: Pertrinxit b) ω longæ
 P: longæ Bf b 112 cunctis Pω: cuneis Heinsius 115 inbellem P

infestante lupo tunc primum feta tuetur
 mater et ancipiti circumfert cornua gyro;
 ipsa nihil metuens sexusque oblita minoris
 spumat et ingentesque imitatur femina tauros.
 tandem intermissa iaculantum nube potestas 120
 reddere tela fuit; iamque et Sicyonius Alcon
 venerat auxilio, Pisaeaque praepetis Idae
 turma subit cuneumque replent. his laetus in hostes
 Lernaeam iacit ipse trabem, volat illa sagittis
 aequa fuga mediumque nihil cunctata Politen 125
 transabit et iuncti clipeum cavat improba Mopsi.
 Phocea tum Cydona Tanagraeumque Phalanthum
 atque Erycem, hunc retro conversum et tela petentem,
 dum spes nulla necis, crinito a vertice figit;
 faucibus ille cavis hastam non ore receptam 130
 miratur moriens, pariterque et murmure plenus
 sanguis et expulsi salierunt cuspide dentes.
 ausus erat furto dextram eiectare Leonteus,
 pone viros atque arma latens, positumque trahebat
 presso crine caput: vidit, quamquam undique crebrae, 135

124 *Serv.* Aen. 7, 817 myrtum, non hastam myrteam, sed ipsam myrtum. Statius: Lernaeam iacit ille trabem 132 *Prisc.* GL II 541, 3 (*propter perfectum salii*) Statius tamen in VIII Thebaidos: excussi .. dentes

116 tunc P: tum ω: cum SL^a N μ ν ζ tuetur Q (n)
 121 iamque (iam *eras.*) P: namque ω sic^oonius L¹
 122 pisaeaque ω: pisaeque et P₅: pisaeque et D 123 Turma
 ω: Turba PSDfb: Turba M¹: Turma ν² replet QC his ω:
 is (h) P laetus P: fretus ω hostem Q 124 iacit ω: iacet P
 125 fuga (m) P 126 Transabit P¹: Transabit (-it) N
 mobsi PBQMfCb 127 tum PD: tunc (t^uam r) ω phalan-
 tum P: -tem ν 128 ercem b conversam f¹ 129 ducis Q¹
 crimen nito b¹ 132 excussi *Prisc.* ε, cf. *Hermes* 40 (1905)
 p. 343 *adn.* 2 133 eiectare (*sc. e latebris*) PN: iniectare
 (iniac- L) ω

Hippomedon, ante ora minae, saevoque protervam
 abstulit ense manum; simul increpat: 'hanc tibi Tydeus,
 Tydeus ipse rapit; post et confecta virorum
 fata time magnosque miser fuge tangere manes!
 ter Cadmea phalanx torvum abduxere cadaver, 140
 ter retrahunt Danaï: Siculi velut anxia puppis
 seditione maris nequiquam obstante magistro
 errat et averso redit in vestigia velo.

non ibi Sidoniae valuissent pellere coepto
 Hippomedonta manus, non illum incompacta moverent 145
 tormenta oppositum, formidatique superbis
 turribus impulsus temptato umbone redissent.
 sed memor Elysii regis noxasque recensens
 Tydeos in medios astu subit impia campos
 Tisiphone: sensere acies subitusque cucurrit 150
 sudor equis sudorque viris, quamquam ore remisso
 Inachium fingebat Halyn, nusquam impius ignis
 verberaque, et iussi tenere silentia crines.
 arma gerit iuxtaque feri latus Hippomedontis
 blanda genas vocemque venit, tamen ille loquentis 155
 extimuit vultus admiraturque timorem.

142 *Pomp.* GL V 306, 13 Statius demens dixit: seditione[m
 rogi] maris (rogi *om. cod. Paris. Sang. 1179 m.*¹)

137 ^eincrp̄at (p ex b) f² ≡deus L 140¹ adduxere Cf
 torūm f² 141 retrahunt (-r- ex -h- Q¹) Q: retraunt L:
 rethraunt b puppis ex -es Q¹ 142 nequaquam N (a ~ ic)
 maistro L 143 Errat ex -et Q¹ ^daverso v²: adverso C₅
 velo ω: telo P 144 pelle recepto M¹ 145 Hippomedontē^a P^o
 incompacta ω: intacta P 146 Tormentū^a Q¹: -ta ex -to f²
 obpositum f 147 impulsus P: -is μ 148 *versus in P*
primus folii 39^b vix perspicitur retexens *Heinsius*
 149. 150 in M¹ spatio unius versus scripti 149 impia P
 campis B¹ 150 Tesi- Q C ^{cu}incurrit v² 152 fiⁿgebat f¹:
 simulabat N₅ halym M: halim f: alyn Q: alin r impius P
 155 Planda f

illa autem lacrimans 'tu nunc' ait, 'incline, frustra
exanimis socios inhumataque corpora Graium —
scilicet is nobis metus, aut iam cura sepulcri? —
protegis; ipse manu Tyria tibi captus Adrastus 160
raptatur, teque ante alios, te voce manuque
invocat; heu qualem lapsare in sanguine vidi,
exutum canos lacero diademate crines!

nec procul hinc, adverte oculos: ubi plurimus ille
pulvis, ubi ille globus.' paulum stetit anxius heros 165
librabatque metus; premit aspera virgo: 'quid haeres?
imus? an hi retinent manes, et vilior ille
qui superest?' miserum sociis opus et sua mandat
proelia et unanimi vadit desertor amici,
respiciens tamen et revocent si forte paratus. 170

inde legens turbata trucidis vestigia divae
huc illuc frustra ruit avius, impia donec
Eumenis ex oculis reiecta caerula parma
fugit et innumeri galeam rupere cerastae.
aspicit infelix discussa nube quietos 175
Inachidas currumque nihil metuentis Adrasti.

et Tyrii iam corpus habent, iam gaudia magnae
testantur voces, victorque ululatus aderrat
auribus occultoque ferit praecordia luctu.
ducitur hostili — pro dura potentia fati! — 180
'Tydeus ille solo, modo cui Thebana sequenti

157 tu nunc P ω: nunc^{nunc} μ² 159 is ω: his PB (*quod non recte defendit Imhofius*): ≡ is b sepulchri P 160 tibi captus P: captus
(iam s. l. add. B¹) BQLN: iam captus ω: tibi c. v²: captatus D:
captatus C 161 Raptatur (ur in ras.) f² 164 hinc ω:
hic P advertere L¹ ubi proximus ille μ: est ille ubi primus r
168 mandet^a Q¹: mandat ex mu- L¹ 169 deserto^r P¹
170 paratus (a altera aperta) P 171 trucidis ex -es P¹
173 reiecta ≡ P 174 inⁿumeri Q² 176 Inachides f 178 hulu-
latus B aderrat ω: aberrat P: aberrat D: ob- s vulgo
180 dura fati B¹

agmina, sive gradus seu frena effunderet, ingens
limes utrimque datus; numquam arma manusque
quiescunt,

nulla viri feritas: iuvat ora rigentia leto
et formidatos inpune lacessere vultus. 185

hic amor, hoc una timidi fortesque secuntur
nobilemque manus, infectaque sanguine tela
coniugibus servant parvisque ostendere natis.
sic ubi Maura diu populatum rura leonem,
quem propter clausique greges vigilantque magistri, 190
pastorum lassae debellavere cohortes:

gaudet ager, magno subeunt clamore coloni,
praecerpuntque iubas inmaniaque ora recludunt
damnaque commemorant, seu iam sub culmine fixus
excubat, antiquo seu pendet gloria luco. 195

at ferus Hippomedon quamquam iam sentit inane
auxilium et seram rapto pro corpore pugnam,
it tamen et caecum rotat inrevocabilis ensem,
vix socios hostesque, nihil dum tardet euntem,
secernens; sed caede nova iam lubrica tellus 200
armaque seminecesque viri currusque soluti
impediunt laevumque femur, quod cuspidem fixum
regis Echionii, sed dissimulaverat ardens,

182 gradus seu $\text{Prb}\mu$: graduseu B : graduseu Q^2 : gradu
seu ω : gradum seu $\text{LD}\nu$ frena *ex* fratena B^1 183 utrim-
que (-ique Q^2B^3 : -ique b^1) ω : uterque *ex* utrumque P^r : utrum-

que ν numquam P : nusquam ω : numquam D arma *om.* r
quiescit C 184 ora III (1) P^1 185 lacessere b 186 huc C

uni Q^1 187 *om.* $\text{BS}^1\text{QM}^1\text{f}\mu^1$ (*add.* $\text{S}^2\text{M}^2\mu^2$) D :
Nobilitare D :

Debilitare (-te μ) $\text{N}\mu\zeta$: Debilitare S^2 : Mobilitare L infesta-
que μ 188 *om.* L^1 , *add.* L^1mg . 189 leonem *ex* -um Q^2

191 debellavere *ex* -ab- P^1 : larere B^1 193 imaniaque b^2

196 quamquam *om.* P sine lac. sensit D 198 caecum
 $\text{P}\omega$: totum μ inrevocabilis (*in- in ras.*) C 199 hostem-
que Lf 201 soluti ω : secuti P 202 quod $\text{P}\omega$: pro r
203 sed PS^1 : seu ω

sive ibi nescierat. maestum videt Hoplea tandem;
 Tydeos hic magni fidus comes et modo frustra 205
 armiger alipedem prona cervice tenebat
 fatorum ignarum domini solumque frementem,
 quod vacet inque acies audentior ille pedestres.
 hunc aspernantem tumido nova pondera tergo —
 unam quippe manum domitis expertus ab annis — 210
 corripit adfaturque: 'quid o nova fata recusas,
 infelix sonipes? numquam tibi dulce superbi
 regis onus; non iam Aetolo satiabere campo
 gaudentemque iubam per stagna Acheloia solves.
 quod superest, caros, i, saltem ulciscere manes 215
 aut sequere, extorrem ne tu quoque laeseris umbram
 captivus tumidumque equitem pos Tydea portes.'
 audisse accensumque putes: hoc fulmine raptum
 abstulit et similes minus indignatur habenas.
 semifer aëria talis Centaurus ab Ossa 220
 desilit in valles, ipsum nemora alta tremiscunt,
 campus equum. trepidi cursu glomerantur anhelò
 Labdacidae, premit ille super, necopinaque ferro
 colla metens linquit truncos pos terga cadentes.
 ventum erat ad fluvium; solito tunc plenior alveo —
 signa mali — magna se mole Ismenos agebat. 226

204 Seu (*ex Sive L^o*) LNR ζ 206 alipedem Q 207 fre-
 m^mquentem Q¹ 208 vacet *ex iac-* Q¹ aud^ventior f 209 timido
 B¹Q¹g²: timido Cbfv 210 armis^{nnis} M¹ 211 affaturque P -que
 om. N fata P ζ : iussa ω 212 om. f, add. f¹ mg. numquam P:
 nus- ω ubi P¹ 213 aetholo non iam C satiabere *ex -ve-* P¹:
 spatiabere *Bentleius* 214 aceloia P 215 i add. B³: om. b
 216 Aut *ex Aux* P¹ ne g¹ *Koestlinius*: neu D: neu P ω
 umbram (*sc. Tydeos*) ω : umbras P 217 tumid^uemque Q:
 timidumque ζ , *sed cf. Vollmer 1896 p. 34* post tydea P
 220 Semivir (-vir *in ras.*) fg¹mg. aera^{ria} B¹ centaurus talis D
 221 vales¹ L¹ 223 Lapdaciae^d f² necopina^{que} P¹
 224 l¹inquit P¹ 226 ismenos ω : -nus P

illa brevis requies, illo timida agmina lassam
 de campis egere fugam; stupet hospita belli
 unda viros claraque armorum incenditur umbra.
 insiluere vadis, magnoque fragore solutus 230
 agger et adversae latuerunt pulvere ripae.
 ille quoque hostiles saltu maiore per undas
 inruit attonitis — longum dimittere habenas —,
 sicut erat, tantum viridi defixa parumper
 caespite populeo commendat spicula trunco. 235
 tunc vero exanimes tradunt rapientibus ultro
 arma vadis: alii demissa casside, quantum
 tendere conatus animae valuere sub undis,
 turpe latent; multi fluvium transmitters nando
 adgressi, sed vincla tenent laterique repugnat 240
 balteus et madidus deducit pectora thorax.
 qualis caeruleis tumido sub gurgite terror
 piscibus, arcani quotiens devexa profundi
 scrutantem delphina vident; fugit omnis in imos
 turba lacus viridisque metu stipantur in algas; 245
 nec prius emersi, quam summa per aequora flexus
 emicet et visis malit certare carinis:
 talis agit sparsos mediisque in fluctibus heros
 frena manu pariter, pariter regit arma, pedumque

230 *Prisc.* GL II 541, 5 (*agitur de perfecti forma salui et salii*) in eodem: insiliere ... agger (*cf. ad v. 132*)

227 lassum^a f²: lapsam N 228 stupet ω: stat et P
 229 claraque ... auro *Kochius* 1865 p. 10 230 Insiliere *Prisc.* 5,
cf. ad 9, 132 231 latuerunt ex pa- Q¹ 235 commendat P:
 -dit f¹ 237 demissa PNC5: di- ω 238 Tende^{it} *frg. Werd.*
 240 unclaⁱ (ⁱ et cl in ras. B³) B: iunda^{vincla} v² repugna[≡]t (n) P:
 repugna^vnt f¹ 241 deducitnt L¹ 242 timido P¹ 243 archano
 ex -ni P^c profundi ω: -do P 244 delphina P fugit ... imos
add. P^c 245 viridesque P: viridisque^e (-r- ex -d- Q¹) Q meū^t P¹
 stipatur Crv 247 carnisⁱ B³ 248 agit ex -at C¹ 249 gerit C
 pedumque .. equus Pω: pedum se (quem *Housmanus*)

remigio sustentat equum; consuetaque campo 250
 fluctuat et mersas levis ungula quaerit harenas.
 sternit Iona Chromis, Chromin Antiphos, Antiphon
 Hypseus,

Hypseus Astyagen evasurumque relicto
 amne Linum, ni fata vetent et stamine primo
 ablatum tellure mori. premit agmina Thebes 255
 Hippomedon, turbat Danaos Asopius Hypseus:
 annis utrimque timet, crasso vada mutat uterque
 sanguine, et e fluvio neutri fatale reverti.
 iam laceri pronis volvuntur cursibus artus
 oraque et abscisae redeunt in pectora dextrae, 260
 spicula iam clipeosque leves arcusque remissos
 unda vehit, galeasque vetant descendere cristae:
 summa vagis late sternuntur flumina telis,
 ima viris; illic luctantur corpora leto,
 efflantisque animas retro premit obvius amnis. 265

flumineam rapiente vado puer Argipus ulmum
 prenderat, insignis umeros ferus ense Menoeceus
 amputat; ille cadens, nondum conamine adempto,

. . equus *Jortinus contra sensum non minus quam contra metri-*
cam Stati 251 habenas **C** *frg. Werd.*: harenas *ex hab-* **M**¹

252 erhomin **B**: cromin **fb**: crimin **M**¹ antyphus *ex -as vel*
 -os **P**^c antiphon *add. M*¹ *s. l.* 253 astyacen **P**: astragen **Lf**:
 astiager *frg. Werd.* 254 limum **r** ni *in ras. f*² fata *s. l. b*²

et **PD**: e **ω** 255 thebes (*ex -as frg. Werd.*) **ω**: -is **P**
 257 utrimque **P**: -umque **ω** 258 et e **PD Cf**: et **ω**: et a **μ**:
 de **v**: et est **r**: sed **N** neutri **ω**: neutris **P** 259 //volvuntur
 /pronis **P**¹ †curribus *frg. Werd. mg.* 260 abscisae **Qf** pectare^{ora} **r**

dextra^e **P**¹ 261 prius -que *om. f* 262 descendere *ex disc-* **P**^c
 263 sternuntur **ω**: sper- **P** flumina **ω**: fulmina **P** 264 Ima

ω: Arma **P** illic (-uc **b**) luctantur (-atur **Q**¹) **ω**: illi cunctan-
 tur **P** 265 Efflantesque **P**: efflandosque *Imhofius* 266 Ful-
 mineam **Cb** rapien^e **P**¹ Argipus *Kohlmannus*: argypus **P**:
 argypus **L**¹: argiphus (*vel -gy-*) **ω**: aryphus **f** 267 insignes **P**
 armos *Schrader* menoechus **B**: -nech^us **Q**^{1f}

truncus in excelsis spectat sua bracchia ramis.
 Hypseos hasta Tagen ingenti vulnere mersit, 270
 ille manet fundo, rediit pro corpore sanguis.
 desiluit ripis fratrem rapturus Agenor
 heu! miser et tenuit, sed saucius ille levantem
 degravat amplexu: poterat resolutus Agenor
 emersisse vadis, piguit sine fratre reverti. 275
 surgentem dextra Capetum vulnusque minantem
 sorbebat rapidus nodato gurgite vertex;
 iam voltu, iam crine latet, iam dextera nusquam,
 ultimus abreptas ensis descendit in undas.
 mille modis leti miseros mors una fatigat. 280
 induit a tergo Mycalesia cuspis Agyrten;
 respexit: nusquam auctor erat, sed concita tractu
 gurgitis effugiens invenerat hasta cruorem.
 figitur et validos sonipes Aetolus in armos,
 exiluitque alte vi mortis et aera pendens 285
 verberat; hau tamen est turbatus flumine ductor,

269 brachia P 270 Hypseus P tagen P₅: sagen ω

merit f^r 272 in K post 274 Desiluit ex Disi- f¹: Dissi- M
 273. 274 om. f¹, add. f² mg. 275 Emessisse (-e- ex -i- B¹) B
 piguit P: puidit ω 276 capetum P: caletum (vel cha-
 vel -th-) ω: caplethum (p del. B³) Bb: ca~~l~~letum frg. Werd.
 277 rapidis C nodato (ex not- Q¹v²) QNv: nudato PΣ¹ frg.
 montano nudato d ut
 Werd. mg.: notato ω: notato K²: notato f²: notato b¹r¹: modato
 D: motato C: vadato ex natatu († undanti sscr. S²) S² vortex
 (ex ve- P^rM¹Q²v²) PM QN²uv: vertex ex vi- Q¹ 278 om. b¹,
 add. b¹ mg. voltu B¹: vultu P 279 abreptas (quia dexte-
 ras sscr. P^r) P: -rup- (-b- f) ω ensi P in undas ω: ad
 in
 umbras P: ad undas D 280 misero leti r 281 at ergo Bf
 milesia f agyrtenj b¹ (-rt- an -st- dubium) 282 actor b
 284 sonipes validos D etnalidos M¹: et validis f aetho-
 0
 lus P¹ armis M¹: armis f 285 aera ex -re b¹ 286 Verberat
 ex Verv- P¹ hau^d P^r: haud ω flumine ω: fulmine P:
 †flu
 fulmine M¹: fu¹mine f¹ doctor r

sed miseratur equum, magnoque ex vulnere telum
 exuit ipse gemens et sponte remisit habenas.
 inde pedes repetit pugnas gressuque manuque
 certior, et segnem Nomium fortemque Mimanta 290
 Thisbaeumque Lichan Anthedoniumque Lycetum
 continuat ferro geminisque e fratribus unum
 Thespiaden; eadem poscenti fata Panemo:
 'vive superstes' ait, 'diraeque ad moenia Thebes
 solus abi, miseros non decepture parentes. 295
 di bene, quod pugnas rapidum deiecit in amnem
 sanguinea Bellona manu: trahit unda timentes
 gurgite gentili, nuda nec flebilis umbra
 stridebit vestros Tydeus inhumatus ad ignes;
 ibitis aequoreis crudelia pabula monstris, 300
 illum terra vehit suaque in primordia solvet.'
 sic premit adversos et acerbat vulnera dictis
 ac nunc ense furit, nunc tela natantia captans

294 *Prisc.* GL II 176, 19 (*de singulari* Thebe) Statius in VIII
 (*var.* VIII) Thebaidos: vire .. solus abi 299 *Prisc.* GL II
 521, 15 (*de verbo* stridēre) idem in VIII: stridebit .. ignes

287 miseratus r ex PD: e ω vulnere ex vo- P^v: vōl-
 nere M¹ telum in ras. f¹ (ductor?) 289 gressu^vque f:
 -usque C 290 mimanta BD: minata (^v *scr.* P^c) P: minanta
 (*ex*-tem *frg.* *Werd.*: -tem b) ω 291 Thisbaeumque s Grono-
 vius: Thebaeumque ω: Thebanumque ex -baeumque P^c:
ⁱthe
 Phebeumque M^a: Phebeumque fⁱ lycheum ex lychetum P^c:
 liceum Cf 292 Continuat ω: Consinuat P, *cf.* 12, 745
 -que s. l. f¹ 293 panhemo vel panhaemo Pω, *sed* Boecotio
 nomen Πάνημος aptius 295 miser^vos P 297. 296 v¹,
 invertit v² 296 deiecit ω: delegit P: delegit D 298 unda
 N: unda umbra b¹ 299 nechumatus M¹: nechumatus f
 300 aequoreis ex -os B¹ moⁿstris L¹ 301 solvet PD: -it ω
 302 et a^rcebat B¹: et acēbat Q¹: et arcebat M¹: arcebat f
 303 Ac ω: At PLN s: Et ex At b² furit ex fruit b²:
 ferit M¹: ferit L captans P s: raptans (*ex* ca- B¹) ω

ingerit: innuptae comitem Therona Dianae,
 ruricolamque Gyen cum fluctivago Ergino, 305
 intonsumque Hersen contemptoremque profundi
 Crethea, nimbosam qui saepe Caphereos arcem
 Euboicasque hiemes parva transfugerat alno.
 quid non fata queant? trasiectus pectora ferro
 volvitur in fluctus, heu cuius naufragus undae! 310
 te quoque sublimi tranantem flumina curru,
 dum socios, Pharsale, petis, resupinat ademptis
 Dorica cuspis equis; illos violentia saevi
 gurgitis infelixque iugi concordia mergit.
 nunc age, quis tumidis magnum inclinaverit undis
 Hippomedonta labor, cur ipse excitus in arma 316
 Ismenos, doctae nosse indulgete sorores:
 vestrum opus ire retro et senium depellere famae.
 gaudebat Fauno Nymphaque Ismenide natus
 maternis bellare tener Crenaeus in undis, 320
 Crenaeus, cui prima dies in gurgite fido
 et natale vadum et virides cunabula ripae.
 ergo ratus nihil Elysias ibi posse Sorores,

- 304 Ingemit *ex* Ingerit P^c therona (in th- C: thorana Q)
 ω: herona P: pherona S 305 gyen P: gyan (gigan μ) ω
 tum C ergino B¹LN: hergyno P: hergino Mf: engino KS:
 erigino B³Cμν: -que erigino rb: herigino D: erino Q: Eriguno
Bentleius 306 hersem f 307 Crethea (-a *videtur additum*
 a P^c) P 308 Eubicasque B¹: -boeas- C ^{ar}prava L^σ tran-
 fugerat b 310. 309 b, *sed ordo restitutus a b¹* 309 tras-
 iectus P: traiectus ω 311 sublim^{mi} Q¹ tranantem P: trans-
 ω: traⁿ n- μ 312 ^osevos Q¹ 315 timidis L¹ inclinaverit undis
 § *Klotzius*: inclinavit in undis (-avit in undis *add.* P^r) P: expugna-
 verit (-at KN: -atⁱ f) undis ω: inclinarit in u. *Baehrens*, *sed tunc*
scribendum erat tumidas ... in undas 316 *om.* L¹, *add.* L^σ mg.
 excitus ω: exiti^s P 317 indulgete ω: -ere P^r: -ere Sμ
 318 depellere PBCb §: defendere ω: depellere D: defendere f¹
 322 E^t fr^e viridis M¹ ^vcunabula P^c

pertulit atque animae tota in penetralia sedit.
 horruit unda nefas, silvae flevistis utraeque,
 et graviora cavae sonuerunt murmura ripae.
 ultimus ille sonus moribundo emerit ab ore:
 'mater!' in hanc miseri ceciderunt flumina vocem. 350

at genetrix coetu glaucarum cincta sororum
 protinus icta malo vitrea de valle solutis
 exiit furibunda comis, ac verbere crebro
 oraque pectoraque et viridem scidit horrida vestem.
 utque erupit aquis iterumque iterumque trementi 355
 ingeminat 'Crenaeae' sono: nusquam ille, sed index
 desuper, a miserae nimium noscenda parenti,
 parma natat; iacet ipse procul, qua mixta supremum
 Ismenon primi mutant confinia ponti.
 fluctivagam sic saepe domum madidosque penates 360
 Aleyone deserta gemit, cum pignora saevus
 Auster et argentis rapuit Thetis invida nidos.
 mergitur orba iterum, penitusque occulta sub undis
 limite non uno, liquidum qua subter eunti
 lucet iter, miseri nequaquam funera nati 365
 vestigat, plangitque tamen; saepe horridus amnis
 obstat, et obducto caligant sanguine visus.

354 *Prisc.* GL II 516, 20 (*propter perfectum* scidit) Statius
 in VIII (*var.* VIII et VII) Thebaidos: oraque .. vestem

unda	tre				
347 illa b ¹	ut que P ^r	348 cavae f ¹	<i>in ras.</i>	350 flu-	
mina ex fla- P ^c	351 claucarum f	c incta f		352 igta N	
vitrea que P	solutus b	355 erupit P ¹ :	erūpit (- add. v ²) v		
aquas Q	iterum iterumque N	357 om. b ¹ ,	add. b ¹ mg.		
Desuperha (-h- add. P ^r) P	ⁿⁱ mium miserae Q ²	358 mixtra			
Q: om. f ¹ : parte sscr. f ¹	supremum B	359 Ismenum			
(-menum <i>in ras.</i>) f ¹	360 validosque b	361 saevis L ¹			
362 A ster (u) Q	argentos P	365 nequaquam b ²	post 365		
initia versus cuiusdam erasa in B	366 hordus f ¹	367 ob-			
docto P ^c					

illa tamen praeceps in tela offendit et enses
 scrutaturque manu galeas et prona reclinat
 corpora; nec ponto submota intrarat amaram 370
 Dorida, possessum donec iam fluctibus altis
 Nereidum miserata cohors ad pectora matris
 inpulit. illa manu ceu vivum amplexa reportat
 insternitque toris riparum atque umida siccatur
 mollibus ora comis, atque haec ululatibus addit: 375
 'hoc tibi semidei munus tribuere parentes
 nec mortalis avus? sic nostro in gurgite regnas?
 mitior haec misero discors alienaque tellus,
 mitior unda maris, quae iuxta flumina corpus
 rettulit et miseram visa expectasse parentem. 380
 hinc mei vultus? haec torvi lumina patris?
 hi crines undantis avi? tu nobile quondam
 undarum nemorumque decus, quo sospite maior
 diva et Nympharum longe regina ferebar.
 heu ubinam ille frequens modo circa limina matris 385
 ambitus orantesque tibi servire Napaeae?
 cur nunc te, melius saevo mansura profundo,
 amplexu misero tumulis, Crenaeae, reporto
 non mihi? nec tantae pudet heu miseretque ruinae,
 dure parens? quae te alta et ineluctabilis imo 390

369 reclinatⁿ (-li- non satis perspicue) P¹: reclinat sscr. P^r
 370 summota P intrarat amaram Klotzius: intrabat amaram ω:
 intraverat arma P 371 possesum f^r: possessum μ: possesum ν
 372 chors f¹ 375 om. L¹, add. L¹ mg. atque Pω: tunc
 atque M¹ ululatibus ω: -antibus P 377 Ne^c P¹ sic ω:
 si P 378 om. ω (add. S²ν²), habent PDN; b¹ mg. add. Mitior
 unda maris discors alternaque tellus 380 Retulit P Retulit
 ex Praetulit ν² expectare C 381 patriae^s P¹ 383 quos
 hospite P¹: quo sospite ex quos ho- f² 384 ferebar ex -am B³
 385 Heu PLSKNr μ: Heus (ex Heu ν²) ω limina ex lu- Q¹C²
 matris ω: fratris P 386 servare C napae f¹: nepaeae b¹
 387 mansura Pω (i. quae melius mansissem): mansure Baehrens
 (i. qui melius mansisses) fortasse recte 388 tumultis f

condidit amne palus, quo nec iam cruda nepotis
 funera, nec nostri valeant perrumpere planctus?
 ecce furit iactatque tuo se in gurgite maior
 Hippomedon, illum ripaeque undaeque tremiscunt,
 illius impulsu nostrum bibit unda cruorem: 395
 tu piger et trucibus facilis servire Pelasgis.
 ad cineres saltem supremaque iusta tuorum,
 saeve, veni, non hic solum accensure nepotem.
 his miscet planctus multumque indigna cruentat
 pectora, caeruleae referunt lamenta sorores: 400
 qualiter Isthmiaco nondum Nereida portu
 Leucothean planxisse ferunt, dum pectore anhelu
 frigidus in matrem saevum mare respuit infans.
 at pater arcano residens Ismenos in antro,
 unde aerae nubesque bibunt atque imbrifer arcus 405
 pascitur et Tyrios melior venit annus in agros,
 ut lamenta procul, quamquam obstrepiť ipse, novosque
 accepit natae gemitus, levat aspera musco
 colla gravemque gelu crinem, ceciditque soluta
 pinus adulta manu dimissaque volvitur urna. 410
 illum per ripas annoso scrupea limo

391 nec iam **D**σ: nec tam **P**: iam nec ω *fortasse recte*
 393 suo **b**^t ⁱⁿ gurgite **B**¹**L**^σ: gurgite **b** 394 tremiscunt *ex*
 -escunt **P**¹ 397 saltem *ex* -im **B**¹: -im **C** supremaque **Bfb**
 †busta iusta
 iusta r: busta f²: busta **LDCb** 398 Sepe **C** accensure **L**^σ:
 †ers
 accensure r: ac tensure **b** 399 mēscet **v**² cruentat ω:
 -tant **P** 401 nondum s. l. μ² isthmiaco **B**¹ nereida ω:
 nereia (-egia **L**) **PLrμv** 402 Leucothoan *ex* -thean **P**^r: Leuca-
 thean f¹: Leucotheam **LCr** planxisse **P**¹ 405 inbrifer **Q**¹: in-
 brifer **L** 406 /venit /melior /annus **P**¹ 407 quanquam **P**
 obstrepiť ω: strepiť **P**; *illud ex Stati usu est, cf. Theb. 11, 247.*
 383 *Silv. 2, 2, 199. 3, 2, 4; aliter Theb. 1, 516. 4, 95. 7, 51 Silv.*
 1, 1, 63 408 natae **P**¹ gemitus natae **b** levat **P**¹ mosco **L**^σ
 409 gelu *om.* f¹ sine lac., unda s. l. f^r ceciditque ω: occi-
 P: ^vceci- **v**¹ 411 annoso ω: -sa **P** scripea **L**^σ

ora exertantem silvae fluviique minores
 mirantur: tantus tumido de gurgite surgit,
 spumosum attollens apicem lapsuque sonoro
 pectora caeruleae rivis manantia barbae. 415
 obvia cognatos gemitus casumque nepotis
 Nympharum docet una patrem monstratque cruentum
 auctorem dextramque premit: stetit arduus alto
 amne, manumque genas et nexa virentibus ulvis
 cornua concutiens sic turbidus ore profundo 420
 incipit: 'huncne mihi, superum regnator, honorem,
 quod totiens hospesque tuis et conscius actis —
 nec memorare timor — falsa nunc inproba fronte
 cornua, nunc vetitam currus deiungere Phoeben,
 dotalesque rogos deceptaque fulmina vidi 425
 praecipuosque alui natorum? an vilis et illis
 gratia? ad hunc certe repsit Tirynthius amnem,
 hac tibi flagrantem Bromium restinximus unda.
 aspice, quas fluvio caedes, quae funera portem,
 continuus telis alioque adoptertus acervo. 430
 omne vadum belli series tenet, omnis anhelat
 unda nefas, subterque animae supraque recentes
 errant et geminas iungunt caligine ripas.
 ille ego clamatus sacris ululatibus amnis,
 qui molles thyrsos Baccheaque cornua puro 435

412 fluviiⁱque f^r 413 post 414 P 413 tantus ω: -um P tu-
 mulo L 415 minantia L^σ 416 cas^aumque (s) f 418 dextram-
 que D 419 ulvis ex ulnis P¹: ulmsⁱ B¹: ulmis ω manumque
 levans *Imhofius* 420 in M suo loco omissus in fine paginae post
 v. 443 legitur 422 tuis ex tuus Nb 423 flasa L: falso ex -a B³
 improbe C 424 vetitam^v L^σ deiungere phoeben (propter
 herculem sser. P^r) P: dis- (-bem Bb) ω 425 Dotales^{que} M²
 pro decentia 426 deceptaque L^σ flumina (lu in ras.) f²: flumina M^σ
 427 tyrinthius P¹ 428 restrinximus Lb v 429 portem^o D: porto
 Cr 430 alioque P: altoque ω 432 superque P^r 434 ego
 ego f 435 bacchi qui ex brachiaque P^c: braccheaque Q¹

fonte lavare feror, stipatus caedibus artas
 in freta quaero vias; non Strymonos in pia tanto
 stagna cruore natant, non spumifer altius Hebrus
 Gradivo bellante rubet. nec te admonet altrix
 unda tuasque manus, iam pridem oblite parentum 440
 Liber? an Eous melius pacatur Hydaspes?
 at tu, qui tumidus spoliis et sanguine gaudes
 insontis pueri, non hoc ex anne potentem
 Inachon aut saevas victor revehere Mycenae,
 ni mortalis ego et tibi ductus ab aethere sanguis.' 445
 sic ait infrendens et sponte furentibus undis
 signa dedit: mittit gelidus montana Cithaeron
 auxilia antiquasque nives et pabula brumae
 ire iubet; frater tacitas Asopos eunti
 conciliat vires et hiulcis flumina venis 450
 suggerit. ipse cavae scrutatur viscera terrae
 stagnaque torpentisque lacus pigrasque paludes
 excutit, atque avidos tollens ad sidera voltus
 umentis nebulas exhaurit et aera siccant.
 iamque super ripas utroque exstantior ibat 455
 aggere, iam medium modo qui superaverat annum
 Hippomedon intactus aquis umerosque manusque,
 miratur crevisse vadum seseque minorem.
 hinc atque hinc tumidi fluctus animosaque surgit

436 lavare ω : lebare P^c (^vunde la- P^r): levare μv sti-
 patus ex -as Q^1 437 impia P 431 Stagna f^1 439 belante
 L^σ 441 an eo ^{us} B^1 : aoneus f pacatur B : paçatur f^1 : bac-
 chatur *coni. Garrodus male, cf. 4, 387. 7, 181. 565* 442 qui
 ex quam b^1 : om. N^1 , *add. s. l. N^2* 443 potentem ex petentem P^c
 446. 445 Q , *praescriptis b a ordo restitutus* 445 Ni (N in
 montana
 ras .) C 447 non tanta Q^1 449 Ireç P^c asopos ω : -us $P\mu$:
 -us ex -os L^σ 451 ipse ω : ipsa P 452 Stagnaque f tor-
 pentesque P 453 vultus B^2 : vultus P : vultus M^σ : vultus L^σ :
 fluctus $DNr\mu$ 454—903 *desunt in K* 454 Umentes P exaurit b
 aethera Q 455 utroque ω : ultro ^{uo} P^c 459 timidi L^1 : timidi r

tempestas instar pelagi, cum Pliadas haurit	460
aut nigrum trepidis inpingit Oriona nautis.	
non secus aequoreo iactat Teumesius ignis	
Hippomedonta salo, semperque umbone sinistro	
tollitur et clipeum nigrante supervenit aestu	
spumeus adsultans, fractaque refunditur unda	465
et cumulo maiore redit; nec mole liquenti	
contentus carpit putres servantia ripas	
arbusta annosaque trabes eiectaque fundo	
saxa rotat. stat pugna inpar amnisque virique,	
indignante deo; nec enim dat terga nec ullis	470
frangitur ille minis, venientesque obvius undas	
intrat et obiecta dispellit flumina parma.	
stant terra fugiente gradus, et poplite tenso	
lubrica saxa tenet, genibusque obnixus et haerens	
subruta fallaci servat vestigia limo,	475
sic etiam increpitans: 'unde haec, Ismene, repente	
ira tibi? quove has traxisti gurgite vires,	
inbelli famulate deo solumque cruorem	
femineis experte choris, cum Bacchica mugit	
buxus et insanae maculant trieterida matres?'	480

460 pliadas (-das ^e M ¹ : -des Lf) ω: pleiadas PQ	461 in-
pigit f ¹ nauis ^t Q ¹	462 teusem ^{m s} ius Q ¹ ignis P (<i>quod explicat</i>
<i>Vollmer 1896 p. 31, cf. 10, 685</i>): amnis ω	464—559 <i>desunt</i>
in b (3 × 32)	465 exultans N
466 cumulo M ¹ : tumulo ex	
cu- L ¹ red ^{it} B	468 Amb ^r usta P ¹
469 impar P	470 ullis
ω: illis P	472 dispellit L ^o
473 Stant ω: Stat P	
fu ⁱ gente (l) f	poplite f
474 tenet PQ: tenent BSf: ^{natant} tegent	
M ² : natant (<i>in ras.</i> L ¹) ω	genibus ^{quo} B ³
475 fallaci . . . limo	
<i>in ras.</i> L ¹	sevat f ¹
476 hismene B	477 que B ¹ : quove
B ³ <i>mg.</i>	quo vehas C
478 famulante M: -arte L ^o	
·s· baco	
deo P ^r	479 bacchia MLfrμν
480 trieterida (<i>ex triat-</i> B ³)	
Pω: triaterida (-ida r) ^{ca} QR: trieterica (triat- Cν ²) SDNCν ¹	

dixerat; atque illi sese deus obtulit ultro
 turbidus imbre genas et nube natantis harenae,
 nec saevit dictis, trunca sed pectora quercu
 ter quater oppositi, quantum ira deusque valebat,
 inpulit adsurgens: tandem vestigia flexit 485
 excussumque manu tegimen, conversaque lente
 terga refert. instant undae sequiturque labantem
 annis ovans; nec non saxis et grandine ferri
 desuper infestant Tyrii geminoque repellunt
 aggere. quid faciat bellis obsessus et undis? 490
 nec fuga iam misero, nec magnae copia mortis.
 stabat gramineae producta crepidine ripae
 undarum ac terrae dubio, sed amicitior undis,
 fraxinus ingentique vadum possederat umbra.
 huius opem — nam qua terras invaderet? — unca 495
 arripuit dextra: nec pertulit illa trahentem;
 sed maiore super, quam stabat, pondere victa
 solvitur, et qua stagna subit radice quibusque
 arentem mordebat humum, demissa superne
 iniecit sese trepido ripamque, nec ultra 500
 passa virum subitae vallavit ponte ruinae.

482 nube **PB**¹ *mg.* **N**: mole ω : nube **Dr**: mole **M**¹
^{†mole} ^{†nube}
 483 trunca **PD**: trunca \equiv **N**: -as ω in **M**¹**L** ^{σ} : in f¹: -que μ ²
^{†sed} ^{que}
in ras. quercus **B**³: -cu \equiv **N**: -us **QLMf** μ 484 obpositi **L**:
 oppositi (-ti *in ras.* **B**³) **B**: -tas **Q**²: -ta \dagger f¹: -tas **C** -que *add.* **N**²
 valebat **P**: -bant ω 485 Impulit **P** 486 Excusitque **v**
 487 refret **L** 488 sa \equiv x \equiv is (sanguis?) **B**¹ 492 Staba^t **P**¹
^o ^e
 493 amicitior **Q**¹ 494 pessiderat **v**²: possiderat **r** 497 quam
 (-a *in ras.*) **B**¹: qua^m **L** 498 stangaⁿ f¹ quibusque f²
^{†superne}
 499 om. f demissa ω : dimissa **PL**¹ (*sed L* ^{σ} *sser.* deorsum):
 di- ex demissa **Q** 500 sese trepido **PD**: trepido sese ω
 ultra ex -ro **Q**¹ ultro cessurum *Imhofius* 501 Passa virum
^{†passurum}
 § *Barthius*: Passurum **P** ω : Pensurum **M**¹: Pensurum f: passa
 salum *Postgatus* ponte **P** ω : poena **N**: monte *Baehrens*;
cf. Hom. Φ 245 γεφύρωσεν δέ μιν ἀτόν

huc undae coeunt, et ineluctabile caeno
 verticibusque cavis sidit crescitque barathrum.
 iamque umeros, iam colla ducis sinuosa vorago
 circumit: hic demum victus suprema fateri 505
 exclamat: 'fluvione — pudet! —, Mars inclyte, merges
 hanc animam, segnesque lacus et stagna subibo
 ceu pecoris custos, subiti torrentis iniquis
 interceptus aquis? adeone occumbere ferro
 non merui?' tandem precibus commota Tonantem 510
 Iuno subit: 'quonam miseros, sator inclyte divum,
 Inachidas, quonam usque premes? iam Pallas et odit
 Tydea, iam raptō tacuerunt augure Delphi:
 en meus Hippomedon, cui gentis origo Mycenae
 Argolicique lares numenque ante omnia Iuno — 515
 sic ego fida meis? —, pelagi crudelibus ibit
 praeda feris? certe tumulos supremaque victis
 iusta dabas; ubi Cecropiae post proelia flammae,
 Theseos ignis ubi est?' non spernit coniugis aequas
 ille preces, leviterque oculos ad moenia Cadmi 520
 rettulit, et viso sederunt flumina nutu.
 illius exangues umeri et perfossa patescunt
 pectora: ceu ventis alte cum elata resedit
 tempestas, surgunt scopuli quaesitaque nautis
 terra, et ab infestis descendunt aequora saxis. 525
 quid ripas tenuisse iuvat? premit undique nimbo

502 ⁱⁿ eluctabile f¹ caeno P: caenum ω 503 V^oerticibus
 M¹Q¹ canis M¹ sidit P: sedit ω 504 du^{hunc}ccis (l) f hic D
 suprema f¹ 505 hic D merges (ex ma- B¹) ω: mer-
 gis P 507—511 om. f¹, add. f² mg. 507 subitō P^c
 509 campo †ferro f^r 512 premes om. f sine lac. 513 iam
 raptā^o P^c: raptato C 515 patres Q 517 supraque P^c
 518 iusta Heinsius: Busta P ω, cf. 397 cecopriae P¹: cecro-
 peae Q¹ 519 Theseos ω: -eus PN ubi ignis f coniugis f¹
 520 leniterque C 521 Retulit P 523 elata P⁵: flata (ex
 -te L¹) ω 526 Quid (i in ras.) f^r

telorum Phoenissa cohors, nec tegmina membris
 ulla, omnisque patet leto; tunc vulnera manant,
 quique sub anne diu stupuit cruor, aere nudo
 solvitur et tenues venarum laxat hiatus, 530
 incertique labant undarum e frigore gressus.
 procumbit, Getico qualis procumbit in Haemo
 seu Boreae furiis putri seu robore quercus
 caelo mixta comas, ingentemque aera laxat:
 illam nutantem nemus et mons ipse tremiscit, 535
 qua tellure cadat, quas obruat ordine silvas.
 non tamen aut ense galeamve audacia cuiquam
 tangere; vix credunt oculis ingentiaque horrent
 funera, et adstrictis accedunt comminus armis.

tandem adiit Hypseus capulumque in morte tenenti 540
 extrahit et torvos laxavit casside vultus;
 itque per Aonios alte mucrone corusco
 suspensam ostentans galeam et clamore superbit:
 'hic ferus Hippomedon, hic formidabilis ultor
 Tydeos infandi debellatorque cruenti 545
 gurgitis!' agnovit longe pressitque dolorem
 magnanimus Capaneus, telumque inmane lacerto
 hortatur librans: 'ades o mihi, dextera, tantum
 tu praesens bellis et inevitabile numen,

529 Quippe ^{que} M¹ stipuit B¹: stipuit L 530 tenues ω:
 teneros P 531 e frigore *Postgatius*: et frigore P: frigore ω
 532 ietico N haemon P¹ 535 nutantem (mu-) B tremescit P
 536 obruat ex obluat f¹ 540 adiit hypseus SDNϛ: adit
 hypseus ω: hypseus adit P capulumque ω: caelumque P:
 telumque *Garrodus male* 541 casside D: ^{cuspidē} cuspidē ν¹: vel
 casside ν² mg.: ^{†casside} cupide L²: Cuspidē L¹ mg. 542 aonias Q¹
 543 ^{sam} ^a Suspenostentens Q¹ superbo Q 544 hic ω: sic P, *quod*
defendi potest 546 alonge agnovit ν 547 lacerto ω: re-
 ceptum ex -to P^r: lacertum *Kohlmannus*. recepto P¹ *natum*
videtur ex errore lacepto. errat autem Vollmer 1896 p. 29, cum
receptum defendere conatur, profectus a correctura nullius pretii
 548 Hortator ^v f¹ dextra L 549 numen ω: ^{†numen} lumen P^r

te voco, te solam superum contemptor adoro.' 550
 sic ait, et voti sese facit ipse potentem.
 it tremibunda abies clipeum per et aerea texta
 loricae tandemque animam sub pectore magno
 deprendit: ruit haud alio quam celsa fragore
 turris, ubi innumeros penitus quassata per ictus 555
 labitur effractamque aperit victoribus urbem.
 cui super adsistens 'non infitiamur honorem
 mortis' ait, 'refer huc oculos, ego vulneris auctor;
 laetus abi multumque aliis iactantior umbris!
 tunc ensem galeamque rapit clipeumque revellit 560
 Hypseos; exanimumque tenens super Hippomedonta
 'accipe' ait, 'simul hostiles, dux magne, tuasque
 exuvias, veniet cineri decus et suus ordo
 manibus; interea iustos dum reddimus ignes,
 hoc ultor Capaneus operit tua membra sepulcro.' 565
 sic anceps dura belli vice mutua Grais
 Sidoniisque simul nectebat vulnera Mavors:
 hic ferus Hippomedon, illic non segnior Hypseus
 fletur, et alterni praebent solacia luctus.
 tristibus interea somnum turbata figuris 570
 torva sagittiferi mater Tegeatis ephēbi,

556 cf. *Gloss. Verg. ed. Hagen E 33 (cf. Arch. f. Lex. 14, 1905 p. 131)*

550 ad^{oro} B¹ 551 a^{me}it f ipse ω: ipsa P 552 tremibunda
 Pfv: tre^{me}bunda M¹ abies ex av- P¹ aere^a B¹: aere^e Q¹f¹:
 aera L texta s Gronovius (cl. 5, 354): terga Pω 554 De-
 prendit B haut P: haud ex aut B¹ fragore^{me} Q 555 in-
 numeris M¹ 558 o^oculos f 559 aliis s. l. μ² 560 revellit
 (-elit L^o) ω: repellit P 561 Hypseos Marklandus: Ipeos f¹:
 Ipsius Pω, quod frustra tuetur Imhofius exanimemque C
 ippomedonta f 563 venit f¹ 565 sepulchro P 567 vulnera Pω:
 funera Marklandus ad Silv. 5, 1, 18 568 ippomedon BLf
 ipseus fb 569 et s. l. B¹Q²: om. M prohibent rμ 570 in-
 tera L 571 sagittiferi f taigetis N ephoebi P^r
 -s. partonopei

crine dato passim plantisque ex more solutis,
 ante diem gelidas ibat Ladonis ad undas
 purgatura malum fluvio vivente soporem.
 namque per attonitas curarum pondere noctes 575
 saepe et delapsas adytis, quas ipsa dicarat,
 exuvias, seque ignotis errare sepulcris
 extorrem nemorum Dryadumque a plebe fugatam,
 saepe novos nati bello rediisse triumphos,
 armaque et alipedem notum comitesque videbat, 580
 numquam ipsum, nunc ex umeris fluxisse pharetras,
 effigiesque suas simulacraque nota cremari.
 praecipuos sed enim illa metus portendere visa est
 nox miserae totoque erexit pectore matrem.
 nota per Arcadias felici robore silvas 585
 quercus erat, Triviae quam desacraverat ipsa
 electam turba nemorum numenque colendo
 fecerat: hic arcus et fessa reponere tela,
 armaque curva suum et vacuorum terga leonum
 figere et ingentes aequantia cornua silvas. 590
 vix ramis locus, agrestes adeo omnia cingunt
 exuviae, et viridem ferri nitor inpedit umbram.
 hanc, ut forte iugis longo defessa redibat
 venatu, modo rapta ferox Erymanthidos ursae
 ora ferens, multo proscissam vulnere cernit 595

^{†palmis}
 572 plantisque L^σ: palmisque Dr 575 lamque C curam-
 rum Q¹ pondera r 576 dilapsas Crb 577 ignotis ex
 -es B¹ sepulchris P 578 Extorrem Pω (quocum genetivus
 coniungitur more Graeco, sicut 12, 262): Exsortem N nemo-
 rum PD: nemoris ω 579 re[≡]diisse (d) B 581 Numquam P:
 Nusquam ω 583 visa est PD^ς: visa [~] B¹M¹: visa ω
^a 585 arcadiis Q² ^{silvas} matrem M¹ 586 ipsa ex -ae Q¹ 587 Electam
 ex L^σ: Electa b ^o nemorum f¹ 588 artus f terga ω: torva P:
 terga ex torva B¹ 589 ^{et ora} ~~curva~~ Pr 590 aequantia ex -quo- Q¹
 591 radiis ^ς Barthius locus est b agrestis P omnia om. b
 592 inpedit P 593 longa^o Q¹ defensa^s P¹ 594 ferarum^{ferox} r
 595 procissam f: procisam b: proscissam r

deposuisse comam et rorantes sanguine ramos
 expirare solo; quaerenti Nympha cruentas
 Maenadas atque hostem dixit saevisse Lyaeum.
 dum gemit et planctu circumdat pectus inani,
 abrumpere oculi noctem maestoque cubili 600
 exilit et falsos quaerit per lumina fletus.

ergo ut in amne nefas merso ter crine piavit
 verbaque sollicitas matrum solantia curas
 addidit, armatae ruit ad delubra Dianae
 rore sub Eoo, notasque ex ordine silvas 605
 et quercum gavisam videt. tunc limina divae
 adstitit et tali nequiquam voce precatur:

‘virgo potens nemorum, cuius non mollia signa
 militiamque trucem sexum indignata frequento
 more nihil Graio — nec te gens aspera ritu 610
 Colchis Amazoniaeve magis coluere catervae —
 si mihi non umquam thiasi ludusve protervae
 noctis et, invisio quamvis temerata cubili,
 non tamen aut teretes thyrsos aut mollia gessi
 pensa, sed in tetricis et post conubia lustris, 615
 sic quoque venatrix animumque innupta remansi.

596 rorantes ω : -tem P 597 Expirare P: -asse ω
 nympha L^o cruentas ex -us L^o 598 Menedas L^o saevisse
 ω : saevissime P 599 Dum f²: Tum L 600 Abrumpere (m)
 Q: Abrumpere L^o: Abrumpere r 602 ut om. r in amne ω :
 inmane P (MA ~ AM) 603 solacia Q² 604 Addit^{et} fr arma-
 tae ω : ras. quinque fere vel sex litterarum in P: armigerae P^r mg.
 605 natasque C ex ordine B¹ 606 gravisam L limina P:
 limine ω 607 Adst^{sti}tit M^o 608 molia L^o 610 situ N² v²:
 †situ 611 amas^{zo}onio r 612 om. P 614 tamen P ω :
 † tantum f¹ mg. theretes P¹ gessi ex ce- P¹ 615 t^{te}tricis f¹

616 animumque ω : -moque ex -mumque P^r: -mumque r:
 animique Garrodus vix latine, certe contra Stati usum innupta
 animumque S rem~~si~~si (-n) Q

nec mihi secretis culpam occultare sub antris
 cura, sed ostendi prolem posuique trementem
 ante tuos confessa pedes; nec degener ille
 sanguinis inque meos reptavit protinus arcus, 620
 tela puer lacrimis et prima voce poposcit.
 hunc mihi — quid trepidae noctes somnusque minantur? —
 hunc, precor, audaci qui nunc ad proelia voto
 heu nimium tibi fisus abit, da visere belli
 victorem, vel, si ampla peto, da visere tantum! 625
 hic sudet tuaque arma ferat. preme dira malorum
 signa; quid in nostris, nemoralis Delia, silvis
 Maenades hostiles Thebanaeque numina regnant?
 ei mihi! cur penitus — sinque augur cassa futuri! —,
 cur penitus magnoque interpretor omine quercum? 630
 quod si vera sopor miserae praesagia mittit,
 per te maternos, mitis Dictynna, labores
 fraternumque decus, cunctis hunc fige sagittis
 infelicem uterum; miserae sine funera matris

- 617 secretis *ex* -as **Q**¹ culpam (*in ras. paulo angustioris spatii* μ^1) **PD** $\mu\nu^2$: crimen ω : crinem **C**: cri^{culpam}~~mm~~ f¹ (crinem)
 618 prolem **P** ξ : natum ω : prolem **D** 619 pedes . . tuos **N**
 deneger f 620 reptavit *ex* ra- **Q**¹ 621 *om.* **P**, *damnavit*
Kohlmannus perperam ^{po}poscit **B**¹ 622 Nunc **BQfr** mina-
 tur **BQLNC** *fortasse recte* 623 Nunc fr quia r ^v~~mm~~oto (n-?) f¹
 624 tibi **P** ω : sibi *Baehrens falso* fisus *ex* fidus **Q**¹ belli
P ω : tantum f *post* 625 *in* ξ *quibusdam legitur ineptus versus*
 Si non victorem, da tantum cernere victum *vel* Si n. v. des
 victum cernere (*vel* visere) saltem *natus ex glossa qualis in B*
exstat si victorem non possum, restitue quaeso, diva, *vel* victum
 626 dira **PD**: diva ω 627 silvis *ex* -as **M**¹ 628 Mae-
 nades (-das **L**^o) ω : Maenalis **P**¹ 629 sinque . . quercum *in*
ras. et in mg. μ^2 (*aberraverat* μ^1 *ad alterum* penitus
 ceo .s. latone i. inferni
 632 maternos **P**^r mitis ω : ditis **P**^r dictimna **Cb**: dictunna
 ti apollinis
 r: dipginna **Q**² 633 Fraternumque **P**^r: -numque *ex* -namque f¹
 cunctis **P**: iustis ω *inepte* 634 funere^a f^r

audiat ille prior! dixit, fletuque soluto 635
aspicit et niveae saxum maduisse Dianae.

illam diva ferox etiamnum in limine sacro
expositam et gelidas verrentem crinibus aras
linquit, et in mediis frondentem Maenalon astris
exsuperat saltu gressumque ad moenia Cadmi 640

destinat, interior caeli qua semita lucet
dis tantum, et cunctas iuxta videt ardua terras.
iamque fere medium Parnassi frondea praeter
colla tenebat iter, cum fratrem in nube corusca
aspicit haut solito visu: remeabat ab armis 645

maestus Echioniis, demersi funera lugens
auguris. inrubit caeli plaga sidere mixto,
occursuque sacro pariter iubar arsit utrimque,
et coiere arcus et respondere pharetrae.

ille prior: scio, Labdacias, germana, cohortes 650
et nimium fortes ausum petis Arcada pugnas.
fida rogat genetrix: utinam indulgere precanti
fata darent! en ipse mei — pudet! — inritus arma
cultoris frondesque sacras ad inania vidi

Tartara et in memet versos descendere vultus; 655
nec tenui currus terraeque abrupta coegi,
saevus ego inmeritusque coli. lugentia cernis
antra, soror, mutasque domos: haec sola rependo

635 dixitque (-it[≡] f) fletuque LMf 636 emaduisse L 637—
645 Q² mg. 637 limite B 638 a[≡]ras L 639 enalon B
640 saltu gressumque *Bachrens*: gressuque saltumque Pω
641 lucet ω: ducit P, cf. 9, 365 643 parnasi P: -as[≡]i f
propter f 644 coruscum Drμ 645 solito P⁵: solitum (-m

add. N²) ω: dubium C 646 demersi f¹: dimersi M lumina C

647 sidera^e Q¹ 648. 649 om. P⁵ 649 coire QMf¹ 650 lab-
dacias P⁵: labdacidas (ex -tas B¹: -des b) ω germana ex -ne B¹
·s· par ·s· atlanta

651 arcada P^r 652 genetrix P^r 654 ad P: et ω 655 in
om. P descende^{re} f 656 -que om. N abruta B¹ 657 in-
meritusque (-que add. N^r) ω: -tosque P 658 mu[≡]tasque (l) f

repondo B¹

dona pio comiti; nec tu peritura movere
 auxilia et maestos in vanum perge labores. 660
 finis adest iuveni, non hoc mutabile fatum,
 nec te de dubiis fraterna oracula fallunt.
 'sed decus extremum certe' confusa vicissim
 virgo refert, 'veraeque licet solacia morti
 quaerere, nec fugiet poenas, quicumque nefandam 665
 insontis pueri scelerarit sanguine dextram
 inpius, et nostris fas sit, saevire sagittis.'
 sic effata movet gressus libandaque fratri
 parcius ora tulit, Thebasque infesta petivit.

at pugna ereptis maior crudescit utrimque 670
 regibus, alternosque ciet vindicta furores.

Hypseos hinc turmae desolatamque magistro
 agmen, at hinc gravius fremit Hippomedontis adepti
 orba cohors; praebent obnixi corpora ferro,
 idem ardor rabidis externum haurire cruorem 675
 ac fudisse suum, nec se vestigia mutant:

stat cuneo defixa acies, hostique cruento
 dant animas et terga negant: cum lapsa per auras
 vertice Dircaei velox Latonia montis
 adstitit; adgnosunt colles notamque tremiscit 680

667 Σ 9, 876 a Diana intellegitur Dryas occisus, ut ipsa
 superius promiserat dicens: et nostris ... sagittis

659 tu *om.* μ^1 : iam s. l. μ^2 661 mutabile ... fallunt *in ras.*
et in mg. L¹ 662 de P σ : nunc ω 663 Sed P: At (A \equiv t μ :

Ad ν^2 : t L¹: Heu L^o) ω certe P: misero ω confusa P
 664 vereque P: duraeque ω 666 Insonitis P¹: Insonitis
 (-tis *in ras.* f¹) dextram sanguine Q 667 fas sit nostris C

669 ora ω : ira P 672 Hypseos ω : Hipseus P μ maistro L^o

673 ippomedontis L 674 obnoxi b corpora P: pectora ω

675 externum *ex* extremum P¹: *ex* aeternum L^o aurire B³Q²

676 ^{sua nec} nec se D 677 hostique ω : -emque P 678 animas ω :

-mos P negant ω : natant P¹: vetant *Postgatius* 679 dir-

ceo b 680 Ad^{sti}sistit M¹ tremescit P

silva deam, saevis ubi quondam exserta sagittis
fecundam lasso Nioben consumpserat arcu.

illum acies inter medias iam caede superbum
nescius armorum et primas tunc passus habenas
venator raptabat equus, quem discolor ambit 685
tigris et auratis adverberat unguibus armos.
colla sedent nodis et castigata iubarum
libertas, nemorisque notae sub pectore primo
iactantur niveo lunata monilia dente.
ipse bis Oebalio saturatam murice pallam 690
lucentesque auro tunicas — hoc neverat unum
mater opus — tenui collectus in ilia vinclo,
cornipedis laevo clipeum demiserat armo,
ense gravis nimio: tereti iuvat aurea morsu
fibula, pendentes circum latera aspera cinctus, 695
vaginaeque sonum tremulumque audire pharetrae
murmur et a cono missas in terga catenas;
interdum cristas hilaris iactare comantis
et pictum gemmis galeae iubar. ast ubi pugnae
cassis anhela calet, resoluta vertice nudus 700

681 deam *ex* deum **C**¹ quondam *ex* co- **L**^σ 682 lasso
ω: laeso **P**: laxo (*x in ras.*) **μ**² nioben lasso **Nrb** 683 Illum **P**^r
medias ω: coeptas **P**: coepta *Kohlmannus* inter medias
acies **Q** **N mg. legitur** Silvestris pecoris et multa strage ferarum
686 auratis ω: -tos **P** 688 notae ω: ^{note} notat **P**^c (*cf. 8, 573*)
primo **f** 690 oebalio ω: -lia **P**^c 691 noverat **L**^σ
auro **Q**¹, *sed Q^σ legit* unum 693 Cornipedis *ex* -es **P**¹ di-
miserat **BMLQfrμ** aryo **B**¹ 694 tere ^{ti} **B**¹ iuvat ω: iubet
P: ligat *ε Gronovius: levat Postgatus: vorat Garrodus; iuvat*
est εὐφραίνει, non ut Sil. 4, 14 βοῦθηεῖ aurā ^e **B**¹ 695 cinctus **f**
^{ambire}
696 audire **D** vaginaeque bonum (*vel bonum est*) tremu-
laeque au. ph. *coni. Garrodus, sed iuvat mente repetendum*
698 hilaris (*ex* -es **M**¹) ω: -es **P** 699 gemmis **L**^σ ^v ibi **B**¹
pugnae **P** (*cf. Sil. 15, 718*): pugna ω 700 nudus **Exoritur**
P ω: vultus *Exeritur coni. Garrodus, sed nudus necessarium*

exoritur: tunc dulce comae radiisque trementes
 dulce nitent visus et, quas dolet ipse morari,
 nondum mutatae rosea lanugine malae.
 nec formae sibi laude placet multumque severis
 asperat ora minis, sed frontis servat honorem 705
 ira decens. dat sponte locum Thebana iuventus,
 natorum memores, intentaque tela retorquent,
 sed premit et saevas miserantibus ingerit hastas.
 illum et Sidoniae iuga per Teumesia Nymphae
 bellantem atque ipso sudore et pulvere gratum 710
 laudant, et tacito ducunt suspiria voto.

talia cernenti mitis subit alta Dianae
 corda dolor, fletuque genas violata 'quod' inquit,
 'nunc tibi, quod leti quaeram dea fida propinqui
 effugium? haecne ultro properasti in proelia, saeve 715
 ac miserande puer? cruda heu festinaque virtus
 suasit et hortatrix animosi gloria leti?
 scilicet angustum iamdudum urgentibus annis
 Maenaliū tibi, parve, nemus, perque antra ferarum
 vix tutae sine matre viae, silvestria cuius 720
 nondum tela procax arcumque implere valebas.
 et nunc illa meas ingentem plangit ad aras
 invidiam surdasque fores et limina lassat:
 tu dulces lituos ululataque proelia gaudes

- 701 tum b: dum r ^{tunc} trementes B¹LMDfQ² mg.: frementes
 P: meantes B¹ mg. SNCr^euv: meantes † micantes b¹: ^{meantes} ~~trementes~~ Q¹
- 702 ipsa^e P^c 703 mutatae rosea P^ω: -ta roseae Kohl-
 mannus lunugine Q 704 severus Q 707 intortaque Q
 709 iuga per teumesia ω: teumesi e vertice P (ex 8, 344)
- 710 gratum ω: graium P 713 quid r 715 Effugiē^u Q¹
 haęc^v Q² in PD: ad ω sevō B¹ 716 heu om. f 717 orta-
 trix L 718 ⁿ angustum M¹ 719 Menelaliū v nemus ex
 nimis Q¹ 720 tantae^v Q¹ 721 implere P: in p^lere (bis u) Q
 722 ⁿ tunc f¹ illa ex illee B¹ 723 surdasque ex -usque Q¹

felix et miserae tantum periture parenti.⁷ 725
 ne tamen extremo frustra morientis honori
 adfuerit, venit in medios caligine furva
 saepta globos, primumque levis furata sagittas
 audacis tergo pueri caelestibus implet
 coryton telis, quorum sine sanguine nullum 730
 decidit; ambrosio tum spargit membra liquore,
 spargit equum, ne quo violetur vulnere corpus
 ante necem, cantusque sacros et conscia miscet
 murmura, secretis quae Colchidas ipsa sub antris
 nocte docet monstratque feras quaerentibus herbas. 735
 tunc vero exerto circumvolat igneus arcu
 nec se mente regit, patriae matrisque suique
 inmemor, et nimium caelestibus utitur armis:
 ut leo, cui parvo mater Gaetula cruentos
 suggerit ipsa cibos, cum primum crescere sensit 740
 colla iubis torvosque novos respexit ad ungues,
 indignatur ali, tandemque effusus apertos
 liber amat campos et nescit in antra reverti.
 quos, age, Parrhasio sternis, puer inprobe, cornu?
 prima Tanagraeum turbavit harundo Coroebum 745
 extremo galeae primoque in margine parmae
 angusta transmissa via, stat faucibus unda

725 tantum P ω (*matri solum, non coniugi*): tandem S
 periture ω : moriture PDB² s. l. (*quod natum videtur ex voce*
morientis infra scripta) 726 Ne ξ B⁵ honore C 727 Ad-
 fuerit Q¹rfr furva b ξ Grotius: fulva (vu- f) P ω 730 Cori-
 thon P 731 Decidit PB¹Q²D ξ : Effugit B¹mg. ω tunc QM
 Nfb 732 violetur P: temeretur ω , quod quispiam defenderit
cl. Silv. 2, 1, 156; tamen illud retinui propter parechesin, cf. 5, 750.
 9, 713 Ach. 1, 511 734 colchidas f¹: colchidos^a C² 737 pa-
 triae ω : patria P 738 Immemor P utitor^v Q¹ 739 qui C
 741 iubis ex -as Q¹ torvisque L^o frg. Werd. novis^o Q¹
 ungues ω : angues P 742 Indignatur^v f effusa (-us sscr. P^c) P
 744 age^{age}(s) P: ego^{age} Q¹ parrasio P improbe P 745 tanegreum^a
 M¹: tanagraeum ex tanegeum f¹ turbabit^v P^c 746 Extrema b

sanguinis, et sacri facies rubet igne veneni.
 saevius Eurytion, cui luminis orbe sinistro
 callida tergeminis acies se condidit uncis. 750
 ille trahens oculo plenam labente sagittam
 ibat in auctorem: sed divum fortia quid non
 tela queant? alio geminatum lumine volnus
 explevit tenebras; sequitur tamen improbus hostem,
 qua meminit, fusum donec prolapsus in Idan 755
 decidit: hic saevi miser inter funera belli
 palpitat et mortem sociosque hostesque precatur.
 addit Abantiadas, insignem crinibus Argum
 et male dilectum miserae Cydona sorori. 759

* * *

huic geminum obliqua traiecit harundine tempus, 761
 exilit hac ferrum, velox hac pinna remansit:
 fluxit utrimque cruor. nulli tela aspera mortis
 dant veniam, non forma Lamum, non infula Lygdum,
 non pubescentes texerunt Aeolon anni: 765

illi perfossum telo patefecerat inguen, 760

754 *Serv.* Aen. 3, 657 nota ante oculorum amissionem. sic
 Statius in nono: sequitur .. meminit

748 faci^ees (l) P: om. Q¹, add. Q¹ mg. rubit P¹ 749 eu-
 rition (vel -ry-) ω: erythion P: euricton b μ ν: ericion *frg. Werd.*

liminis P^c ^v sinistri ex -ro L^σ: sinistri r 750 Callida P B Σ:
 Aspera ω ^{†vinclis} uncis P^r ^{sanguinis} 751 plenam P^r labante Q 753 alio ω:

alto P^r vulnus ex vo- f: vulnus P 754 Explebit P^c im-
 probus P 755 fixum ex fusum P^r idan P: idam ω
 saevum

756 saevi D: saevum r 757 sociosque ω: socios P ν fortasse
 recte 758 adlantiades C insignem ... sorori in ras. et in
 mg. ν² 760 Illi perfossum telo patefecerat inguen ε (quod
 ferri nequit propter plusquamperfectum): om. P ω; lacunam recte
 statuit Kohlmannus praeunte Webero, desideratur enim quid
 altero factum sit 761 tempus P ω: corpus C 762 Exilit P:

Exitit ω ^{†pen} penna ex pi- B³: pinna M¹: penna b *frg. Werd.*¹
 764 ^ofarma Q¹ lanum C 765 aelon f: aelon B³: colon C

figitur ora Lamus, flet saucius inguina Lygdus,
 perfossus telo niveam gemis, Aeole, frontem.
 te praeceps Euboea tulit, te candida Thisbe
 miserat, hunc virides non excipietis † Amyclae.
 numquam cassa manus, nullum sine numine fugit 770
 missile, nec requies dextrae, sonitumque priori
 iungit harundo sequens. unum quis crederet arcum
 aut unam saevire manum? modo derigit ictus,
 nunc latere alterno dubius conanima mutat,
 nunc fugit instantes et solo respicit arcu. 775

et iam mirantes indignantesque coibant
 Labdacidae, primusque Iovis de sanguine claro
 Amphion ignarus adhuc, quae funera campis
 ille daret: 'quonam usque moram lucrabere fati,
 o multum meritos puer orbature parentes? 780
 quin etiam menti tumor atque audacia gliscit,
 congressus dum nemo tuos pugnamque minorem
 dignatur bellis, iramque relinqueris infra.
 i, repete Arcadium mixtusque aequalibus illic,
 dum ferus hic vero desaevit pulvere Mavors, 785

766 ora (ora la- in ras. B¹) ω: ilia (ex illa) P: ile *Garrodus*;
 ora scripsi, ut vulgo, quamquam qui ilia natum sit nescio, nisi forte
 ilia vocis inguina glossema alienum locum occupavit 767 per-
 fossus *Bentleius*: Perfossam P ω 768 Te^{s. lame} P^r praeces L^σ

euboa C: eubona P^{s. ligde} te P^r: te lami f¹ thyspe M^{s. eolon}

769 hunc P^r amyclae P ω, cuius nominis oppidum cum in
Boeotia non extitisse videatur, Erythrae quod *Koestlinius* 1876
 p. 532 proposuit, habet quo commendetur, plus certe quam *Philli-*
morii coniectura quamvis speciosa Hyrides . . amicae. plane
autem incredibilia Garrodus commentus est; nec enim excipietis

^u
corruptum 770 Nusquam C numine P: vulnere ω figit
 L¹b¹: figit Q: fudit D 771 ne b 773 sevisse C derigit
 BDN^ς: dirigit P ω 774 om. f 775 fugit om. b 777 Lapd-
 BQfb 779 lucrabere ω: luctabere P 780 miseros N

^a
 orbiture Q¹ 781 menti atque (-mor?) P¹; tumor P^r mg. 'au-
 dacia 'atque f 783 iramque ω: iraque P 785 deseivit v² in lac.

proelia lude domi: quodsi te maesta sepulcri
fama movet, dabimus, leto moriere virorum!
iamdudum hunc contra stimulis gravioribus ardet
trux Atalantiades — necdum ille quierat — et infit:
'sera etiam in Thebas, quarum hic exercitus, arma 790
profero; quisnam adeo puer, ut bellare recuset
talibus? Arcadiae stirpem et fera semina gentis,
non Thebana vides: non me sub nocte silenti
thyias Echionio genetrix famulata Lyaeo
edidit, haud umquam deformis vertice mitras 795
induimus turpemque manu iactavimus hastam.
protinus adstrictos didici reptare per amnes
horrendasque domos magnarum intrare ferarum
et — quid plura loquar? ferrum mea semper et arcus
mater habet, vestri feriunt cava tympana patres.' 800
non tulit Amphion vultumque et in ora loquentis
telum inmane rotat; sed ferri lumine diro
turbatus sonipes sese dominumque retorsit
in latus atque avidam transmisit devius hastam.
acrior hoc iuvenem stricto mucrone petebat 805
Amphion, cum se medio Latonia campo

786 sepulchri P 787 moriere P ω : moriare *Housmanus*
inutiliter 788 contra hunc r μ ⁱgravioribus f¹ 789 om. f
Dux C atalantiades P^r: atl- B³: at(h)l- QCLr quierat
et P: quieverat ω 790 thebes^a r 791 etiam^{adeo} b¹ bella^{re} B³:
bella L: iam bella C recusset b: recusat^e Q¹ 794 Thyias
MQ Weber: Thyias B: Thiasⁱ f¹: Thyas P ω echioniae^o Q¹ ex
echoo- 795 haut P: haud ex aut B¹ deformes P 796 tur-
pemque *Klotzius*: turpique P ω : turpesque ζ *Barthius*: thyr-
sique *Garrodus* manu \equiv (-s) Q hastas f ζ *Barthius*
798 domos ω : domus P 799 loquar ex -or Q: -or C 800^h habet B¹
vestrae Db $\mu\nu$ ^{1ma}patres M^o: matres Db $\mu\nu$ 801 Amphion P
802 rotat P ω : parat (ex portat rB³) Brb: ^{rotat}portat^{rotat} Q¹: parat
rotat
D: iecit M: ferens ν 802 diro ω : duro P 803 Turpatius μ
805 pete- in ras. Q¹ 806 medio (-i- in ras. Q¹) P ω

iecit et ante oculos omnis stetit obvia vultu.
 haerebat iuveni devinctus amore pudico
 Maenalius Dorceus, cui bella suumque timorem
 mater et audaces pueri mandaverat annos. 810
 huius tum vultu dea dissimulata profatur:
 'hactenus Ogygias satis infestasse catervas,
 Parthenopaeae, satis; miserae iam parce parenti,
 parce deis, quicumque favent.' nec territus ille:
 'hunc sine me — non plura petam —, fidissime Dorceu, 815
 sternere humi, qui tela meis gerit aemula telis
 et similes cultus et frena sonantia iactat.
 frena regam, cultus Triviae pendebitis alto
 limine, captivis matrem donabo pharetris.'
 audiit et mixto risit Latonia fletu. 820

viderat hanc caeli iamdudum in parte remota
 Gradivum complexa Venus, dumque anxia Thebas
 commemorat Cadmumque viro caraeque nepotes
 Harmoniae, pressum tacito sub corde dolorem
 tempestiva movet: 'nonne hanc, Gradive, protervam 825
 virginitate vides mediam se ferre virorum
 coetibus? utque acies audax et Martia signa
 temperet? en etiam donat praebetque necandos
 tot nostra de gente viros. huic tradita virtus,
 huic furor? agrestis superest tibi figere dammas.' 830

807 Iecit et P: Inicit (-i^occ- Q: -i^occ- M¹: En- B¹) ω omnes
 ex -is P^c: omni^o M^f: omni^s L^o: omni ω obvia ω: omnia P

809 dorcheus P: dircaeus B²: dirceus f¹ 811 vultu Pω:
 vultum L^o M^f r v 812 infestasque^{se} M¹ 815 om. P nec plura C⁵

dorceo^v B 816 meis^{† suis -s. parth} P^r 818 regū^a Q¹ 819 Limineⁱ

Pω: culmine Marklandus captivus b 820 Audit (-dit r) et
 inmixto rb 821 remota ex-to Q¹ 822 complexa (ex-o B³) PB

823 carae^sque P^r 824 Harmoniae P: Harmoniaeⁱ B²: Har-
 moniaeⁱ Q²: Harmoniae^e L^o: Hermionae ω 827 signa et
 martia^a μ² 828 Temperat D⁵ 830 Huic^m L¹ damnas B¹

desiluit iustis commotus in arma querellis
 Bellipotens, cui sola vagum per inane ruenti
 Ira comes, reliqui sudant ad bella Furores.
 nec mora, cum maestam monitu Letoida duro
 increpat adsistens: 'non haec tibi proelia divum 835
 dat pater; armiferum ni protinus improba campum
 deseris, huic aequam nosces nec Pallada dextrae.'
 quid faciat contra? premit hinc Mavortia cuspis,
 hinc plenae tibi, parve, colus, Iovis inde severi
 vultus: abit solo post haec evicta pudore. 840

at pater Ogygias Mavors circumspicit alas
 horrendumque Dryanta movet, cui sanguinis auctor
 turbidus Orion, comitesque odisse Dianae
 inde furit. primum hinc turbatos arripit ense
 Arcadas exarmatque ducem; cadit agmine longo 845
 Cyllenes populus Tegeesque habitator opacae,
 Aepytiique duces Telphusiacaque phalanges.
 ipsum autem et lassa fidit prosternere dextra,
 nec servat vires: etenim huc iam fessus et illuc
 mutabat turmas; urgunt praesagia mille 850
 funeris, et nigrae praecedunt nubila mortis.

831 Desiluit ω : Diss- P 832 solavagum (*ex* -li- Q¹) Q:
^a solivago ^v M¹: solo vago f: sola vago (*ex* -gum ν^1) ν^2 834 latoia
ex le- P^c: latoida *ex* le- B³: latonia C, *cf. Silv. 1, 2, 220*
 Letous .. pater, *Theb. 1, 663. 695* 836 improba P 837 nos-
 ce \equiv s (n) f: noscesne C 839 sveri B¹: severi B¹ mg. 840 \equiv abit
 (h-) L 841 Ad P¹ 844 hinc PB: hic ω : hic Q¹ irruit fr
in ras. 845 Arcades f 846 populus ω : -los P tegeesque
 P ω : telepheaeque C (*cf. v. 847*) 847 du \equiv ces (l) P Telphusia-
 caeque ^{que} *Kohlmannus*: delphusiacaque P^c: telphusiaeque BQ:
 t(h)elepheaque (tal- L) ω : tereaeque S² (thelephée S² mg.):
 delphus tegeaeque N: tegeaeque C $\mu^1 \nu^1$: atelphasiaeque ^{pereunt} ν^2 : tegees-
 que r: Thelpusaeaeque *Gronovius* 848 lassa Q¹: lapsa C fidit
 L^a 849 huc s. l. N² iam om. P: s. l. μ^2 850 turbas B¹L¹

iamque miser raros comites verumque videbat
 Dorcea, iam vires paulatim abscedere sensit.
 sentit et exhaustas umero levioire pharetras,
 iam minus atque minus fert arma puerque videtur 855
 et sibi, cum torva clipei metuendus obarsit
 luce Dryas: tremor ora repens ac viscera torsit
 Arcados; utque feri vectorem fulminis albus
 cum supra respexit olor, cupit hiscere ripam
 Strymonos et trepidas in pectora contrahit alas: 860
 sic iuvenem saevi conspecta mole Dryantos
 iam non ira subit, sed leti nuntius horror.
 arma tamen, frustra superos Triviamque precatus,
 molitur pallens et surdos expedit arcus.
 iamque instat telis et utramque oblicus in ulnam 865
 cornua contingit mucrone et pectora nervo,
 cum ducis Aonii magno cita turbine cuspis
 fertur in adversum nervique obliqua sonori
 vincla secat: pereunt ictus manibusque remissis
 vana supinato ceciderunt spicula cornu. 870
 tunc miser et frenos turbatus et arma remisit,
 vulneris inpatiens, umeri quod tegmine dextri
 intrarat facilemque cutem: subit altera cuspis
 cornipedisque fugam succiso poplite sistit.

852 raros ω : raro P verum comitesque C verum-
 que ω : superumque P 853 Dorcen C namque μ sen-
 sit PS ζ : sentit ω 854 Sentit P ω , quod retinui mutata
 interpunctione: Sensit ζ vulgo 856 $\overset{o}{a}$ barsit f¹ 857 dryas ω :
 thryas P tremor ω : cre- P 858 albus ω : alvos P¹
 860 Strymonis r $\overset{h}{c}$ ontrahit $\overset{h}{a}$ las B³ 861 dryantis ex -os P^c(⁷):
 -tis ω 862 numinis C 864 sudor^{re} f^r expetit C artus f
 865 obliquus ω : oblitus P frg. Werd.¹: obnixus *Phillimorius*
 ulnam ω : urnam P 866 contigit b 869 recussis *Philli-*
morius 870 Vana supinato ω : Vanaque supino P 872 quod
 P: qua ω : quod D tegmine PBQC^r frg. Werd.¹: -na (ex -ne
 L ^{σ} : -na b¹) ω 873 aspera μ 874 poblite f

tunc cadit ipse Dryas — mirum — nec vulneris unquam 875
consciis: olim auctor teli causaeque patebunt.

at puer infusus sociis in devia campi
tollitur — heu simplex aetas! — moriensque iacentem
flebat equum; cecidit laxata casside vultus,
aegraque per trepidos exspirat gratia visus, 880
et prensis concussa comis ter colla quaterque
stare negant, ipsisque nefas lacrimabile Thebis,
ibat purpureus niveo de pectore sanguis.
tandem haec singultu verba incidente profatur:
'labimur, i, miseram, Dorceu, solare parentem. 885
illa quidem, si vera ferunt praesagia curae,
aut somno iam triste nefas aut omine vidit.
tu tamen arte pia trepidam suspende diuque
decipito; neu tu subitus neve arma tenenti
veneris, et tandem, cum iam cogere fateri, 890
dic: merui, genetrix, poenas invita capesse;
arma puer rapui, nec te retinente quievi,
nec tibi sollicitae tandem inter bella peperci.
vive igitur potiusque animis irascere nostris,
et iam pone metus. frustra de colle Lycaei 895
anxia prospectas, si quis per nubila longe

875 unquam PD: usquam ω : unquam B¹L^o 876 teli
ex -e f¹ patebunt P: -bant (-bat L) ω : latebant *Grotius*
877 pater L¹ socius P¹ 879 recidit *Garrodus falso* laxata
(lux- S) ω : lassata P: lassata ν^2 casside ω : cuspidē P *frag.*
*Werd.*¹ 881 prensis ω : pressis P *frag.* *Werd.*¹: pressis μ^2
conus C 882 ipsique P¹ 884 intercidente b 885 dorceu
dorceu f¹ 886 si^v era B¹ 887 homine L¹ videtⁱ L^o 890 co-
egere f¹ 891 capesse (-esce N: -essi *frag.* *Werd.*²: ess^o f) P ω :
capessens S *frag.* *Werd.*¹ ζ ; an poenas; invita capessens arma puer
rapui (*sc. poenas*)? invisa capessi *coni. Barthius* 892 rapuⁱ Q²
tandem
893 tandem P: saltem D: saltem ω *fortasse recte* 894 -que
animis ω : animisque P 896 prospectis Q¹

aut sonus aut nostro sublatus ab agmine pulvis:
 frigidus et nuda iaceo tellure, nec usquam
 tu prope, quae voltus efflantiaque ora teneres.
 hunc tamen, orba parens, crinem' dextraque secandum
 praebuit 'hunc toto capies pro corpore crinem, 901
 comere quem frustra me dedignante solebas.
 huic dabis exsequias, atque inter iusta memento,
 ne quis inexpertis hebetet mea tela lacertis
 dilectosque canes ullis agat amplius antris. 905
 haec autem primis arma infelicia castris
 ure, vel ingratae crimen suspende Dianae.'

901 *Eutydh.* GL V 478, 26 (*propter comendi verbum*) apud eundem libro VIII <I>: hunc .. me dedignante solebas

897 subflatus L^o 898 et P: in ω 899 v^vltus B¹:
 vultus P 900 crinem *add.* μ² secatum L: secundum *frig.*
*Werd.*² 901 capiens C crimine crinem b 902 dedignante
 ω: -ate P 903—905 *om.* P, *quod Phillimorio sufficit ad versus*
damnandos 903 Hinc C: Hunc L iusta ω: iusta f¹r: busta
 DCb₅ 904 h^{a a}ebet Q¹ 905 canis B 907 vel Pω: aut C
 crimen *Imhofius*: crinem P: munuscrimen B³: munus
 Q: munus ω *post 907 in P duo versus erasi. sed quid scriptum*
fuerit, non perspicio. non exstat subscriptio libri, duoque versus
praeter erasos vacui sunt. subscriptio item deest in f cum argu-
menti initio, adscripsit d f¹

P. PAPINI STATI
THEBAIDOS

LIBER X.

Obruit Hesperia Phoebum nox umida porta,
 imperiis properata Iovis; nec castra Pelasgum
 aut Tyrias miseratus opes, sed triste, tot extra
 agmina et inmeritas ferro decrescere gentes.
 panditur inmenso deformis sanguine campus: 5
 illic arma et equos, ibant quibus ante superbi,
 funeraque orba rogis neglectaque membra relinunt.
 tunc inhonora cohors laceris insignibus aegras
 secernunt acies, portaeque, ineuntibus arma
 angustae populis, latae cepere reversos. 10
 par utrimque dolor; sed dant solacia Thebis
 quattuor errantes Danaum sine praeside turmae:
 ceu mare per tumidum viduae moderantibus alni,
 quas deus et casus tempestatesque gubernant.
 inde animus Tyriis non iam sua castra, sed ultro 15
 hostilem servare fugam, ne forte Mycenae

10, 2 properata *ex* proderata P¹ (P ~ D) 3 miseratus
 .. sed Pω: miserantis ... et *Garrodus inutiliter* 4 et in-
 meritas ω: ≡ iam meritas (et-) P: iam inmeritas *Bachrens*:
 tam immeritas *Garrodus*, cf. 7, 23 6 et equos arma f¹

7 necle^ctaque P: necle^cgtaque f¹ relinquunt P 9 arma Pω:
 ante *in ras.* f¹ 10 latae LQNFμ *Bentleius*: late Pω

14 Quas Q¹ 15 om. L¹, add. L¹ mg. animas Q¹ non iam
 Pω: iam non *Bachrens* ultro Pω: ultra *Menkius* 16 ne
 ex ni B³L²M^σb¹Q¹: ni ν

contenti rediisse petant: dat tessera signum
excubiis, positaeque vices; dux noctis opertae
sorte Meges utroque Lycus. iamque ordine iusso
arma, dapes ignemque ferunt; rex firmat euntes: 20
'victores Danaum — nec enim lux crastina longe,
nec quae pro timidis intercessere tenebrae
semper erunt —, augete animos et digna secundis
pectora ferte deis. iacet omnis gloria Lernae
praecipuaeque manus: subiit ultricia Tydeus 25
Tartara, Mors subitam nigri stupet auguris umbram,
Ismenos raptis tumet Hippomedontis opimis,
Arcada belligeris pudet adnumerare tropaeis.
in manibus merces, nusquam capita ardua belli
monstrataeque ducum septena per agmina cristae; 30
scilicet Adrasti senium fraterque iuventa
peior et insanis Capaneus metuendus in armis.
ite age et obsessis vigilem circumdate flammam!
nulli ex hoste metus: praedam adservatis opesque
iam vestras.' sic ille truces hortatibus implet 35
Labdacidas, iuvat exhaustos iterare labores:
sicut erant — pulvis sudorque cruorque per artus

17 redisse P: redisse fⁱ tessera B¹: tessera Q 18 -que
om. N 19 Dux sorte v² meges (add. in lac. M^o) ω: me-
gens P: regesⁿ f¹: mages b 20 dapes Pω: faces *Linden-*
brogius ferunt Pω: ferit S firmat ω: armat P (ex initio
versus) 21 danum f nec ω: neque P lux ω: lex P
22 Ne^c quae B¹: Nec quae ex Neque f¹ 23 dignē^a M¹
24 omnis ex -es P¹ 25 subiit^{que} Q²v²ς 26 subitam ω:
-ta P nigri Pω: integri *Garrodus cl. 8, 6 et 10, 204. at hic rex*
habetis
Thebanorum loquitur 27 Hismenos Bfb opimis μ²
28 belliferis rb tropeis P 31 iuventa Pω: -taē Q¹: -tae
Bf (fortasse recte): -taē M¹ (aut M²) 32 in saevis N cape-
neus b 33 age et Pω: agite *Menkius* vigiles rν circum-
dite^a Q¹: -dare *Menkius* flammis^a r: -is v 34 oste L^o
observatis f 36 tolerare D 37 *distinxit Duebner, aliter*
Marklandus ad Silv. 2, 3, 33 erat QMfbν

mixtus adhuc — vertere gradum; vix obvia passi
 conloquia, amplexus etiam dextrasque suorum
 excussere umeris. tum frontem aversaque terga 40
 partiti laterumque sinus, vallum undique cingunt
 ignibus infestis. rabidi sic agmine multo
 sub noctem coiere lupi, quos omnibus agris
 nil non ausa fames longo tenuavit hiatu:
 iam stabula ipsa premunt, torquet spes inrita fauces, 45
 balatusque tremens pinguesque ab ovilibus aurae;
 quod superest, duris adfrangunt postibus ungues,
 pectoraque et siccos minuunt in limine dentes.

at procul Argolici supplex in margine templi
 coetus et ad patrias fusae Pelopeides aras 50
 sceptriferae Iunonis opem reditumque suorum
 exposcunt, pictasque fores et frigida voltu
 saxa terunt parvosque docent procumbere natos.
 condiderant iam vota diem; nox addita curas
 iungit, et ingestis vigilant altaria flammis. 55
 peplum etiam dono, cuius mirabile textum
 nulla manu sterilis nec dissociata marito
 versarat, calathis castae velamina divae
 haut spernenda ferunt, variis ubi plurima floret
 purpura picta modis mixtoque incenditur auro. 60

38 adhuc ω : ad hunc P 40 Ex ⁱhumeris ⁱcussere Q¹
 tum ω : tunc PBQLCf $\mu\nu$ sorte ex forte f¹: forte M¹: fron-
 tem M¹ mg. adversaque ex aus- ν^2 ter^gsa P¹ 42 infestis
 PDN: -ti ω : -ti^s μ^2 rapidi (-i^g L, *eras.* -s) Lf μ multo P:
 mixto ω 43 coire B¹ 45 *post* 46 P 45 irrita P 46 pingues r
[†]agnae ^{aurae} aurae P^r ν^2 : agnae C₅: agnae D 47 adfrangunt r: adfri- Q:
^{li} adfrangunt ν^2 unges f² 48 sicco^s r 50 fusae ω : -sus P
 pelopides f 52 ^vvoltu B¹: vultu P 54 Condideratⁿ f¹ 55 in-
 gestis P: adgestis (ag-^d M¹) ω 57 manu PM: manus ω
 58 Versarat (-se- r) ω : Vertebat P (*videtur corruptum fuisse VER-*
 TERAT^{fervet}) 59 Aut B spernenda ω : ster- P floret ω : foret P^r

ipsa illic magni thalamo desponsa Tonantis,
 expers conubii et timide positura sororem,
 lumine demisso pueri Iovis oscula libat
 simplex et nondum furtis offensa mariti.
 hoc tunc Argolicae sanctum velamine matres 65
 induerant ebur, et lacrimis questuque rogabant:
 'aspice sacrilegas Cadmeae paelicis arces,
 siderei regina poli, tumulumque rebellem
 dissice et in Thebas aliud — potes — excute fulmen.'
 quid faciat? scit Fata suis contraria Grais 70
 aversumque Iovem, sed nec periisse precatus
 tantaque dona velit; tempus tamen obvia magni
 fors dedit auxilii. videt alto ex aethere clusa
 moenia et insomni vallum statione teneri:
 horruit irarum stimulis motaque verendum 75
 turbavit diadema coma: non saevius arsit
 Herculeae cum matris onus geminosque Tonantis
 secubitus vacuis indignaretur in astris.
 ergo intempesta somni dulcedine captos
 destinat Aonios leto praebere, suamque 80
 orbibus accingi solitis iubet Irin et omne
 mandat opus. paret iussis dea clara polumque
 linquit et in terras longo suspenditur arcu.
 stat super occiduae nebulosa cubilia noctis
 Aethiopasque alios, nulli penetrabilis astro, 85
 lucus iners, subterque cavis grave rupibus antrum

61 magnoⁱ b¹ thalamo magni μ desponsa (-pē- Q¹) ω :
 disponsa P 62 timidi f sororem P ω : furorem *ex* sor- B³:
 pudorem^{pu} f²: pudorem D ζ 63 dimisso (*ex* de- M²) M ν
 65 Hoc tantum μ 66 Induerant *ex* Imbuerant P¹ (B ~ D)
 67 Accipe f 68 Siderei *ex* -ea f¹ repellem μ ¹ 69 Dis-
 sice P: *idem vel* Disice ω potes \equiv (t) Q 71 Aversumque
 P ω : Adv- BK perisseⁱ B³ 72 magni cingi f¹ (a ~ ci)
 73 *om.* f clusa^a b¹: clausa P 75 -que *om.* N verendum
ex -am b¹ 76 arsit *ex* ard- Q¹ 78 Secubitus P: Concubi-
 tus ω 81 iubet *ex* iuvet P^c accig \equiv ⁿ f¹ 82 paret *ex* -at Q¹

it vacuum in montem, qua desidis atria Somni
 securumque larem segnis Natura locavit.
 limen opaca Quies et pigra Oblivio servant
 et numquam vigili torpens Ignavia voltu. 90
 Otia vestibulo pressisque Silentia pinnis
 muta sedent abiguntque truces a culmine ventos
 et ramos errare vetant et murmura demunt
 alitibus. non hic pelagi, licet omnia clament
 litora, non ullus caeli fragor; ipse profundis 95
 vallibus effugiens speluncae proximus amnis
 saxa inter scopulosque tacet: nigrantia circum
 armenta omne solo recubat pecus, et nova marcent
 germina, terrarumque inclinat spiritus herbas.
 mille intus simulacra dei caelaverat ardens 100
 Mulciber: hic haeret lateri redimita Voluptas,
 hic comes in requiem vergens Labor, est ubi Baccho,
 est ubi Martigenae socium pulvinar Amori
 obtinet. interius tecti in penetralibus altis
 et cum Morte iacet, nullique ea tristis imago 105
 cernitur. haec species. ipse autem umentia subter

It
 87 Et f¹ somni add. f^r in ras. 88 signis r 89 Ob-
 livio L¹ Lindenbrogius: oblivia PL^σ ω 90 torpensque C
 vultu B³: vultu P 91 pressisq⁸e B³ pennis ex pi- B³: pe- Q b
 92 abigunt ex ambiunt μ² 94 hi³c B clament ex -ant Q¹
 95 ullus P: illic ω 97 tacet (ta²çet ν²) ω: iacet P
 nigrantia P ω: pigrentia conⁱ. Garrodus minus probabiliter
 circum P⁵: circa ω 99 Germina P ω: Germina r: Gramina
 5 vulgo 100—105 om. ω: <h>i versus | <i>n reliquis | non
 habentur P^r mg. primus protulit Lindenbrogius, in sex codicibus
 eos inveniri testatur Gronovius. extant in 5, in quibusdam soli
 100—103, quo in numero praeter eos quos Kohlmannus laudavit,
 Medicei sunt plut. 38, 4 mg. et 38, 7 100 deum vel deo 5
 101 Mulgiber P 102 ubi P: ibi 5 103 ubi P: ibi 5
 Martigenae vulgo: martigeræ P: -ro 5: mulcigero 5 104 tecti
 P Weber: tectum 5 106 cernitur. hae (haec ego dedi) species.
 <ipse> autem Vollmer 1896 p. 32: Cernitur haec species autem
 P: Ipse autem vacuus curis ω: cernitur. haec species tantum:
 ipse conⁱ. Garrodus, quod displicet

antra soporifero stipatos flore tapetas
 incubat; exhalant vestes et corpore pigro
 strata calent, supraque torum niger efflat anhelō
 ore vapor; manus haec fusos a tempore laevo 110
 sustentat crinis, haec cornu oblita remisit.
 adsunt innumero circum vaga Somnia vultu,
 vera simul falsis permixtaque * * * * *
 noctis opaca cohors, trabibusque aut postibus haerent,
 aut tellure iacent. tenuis, qua circuit aulam, 115
 invalidusque nitor, primosque hortantia somnos
 languida succiduis expirant lumina flammis.
 huc se caeruleo libravit ab aethere virgo
 discolor: effulgent silvae, tenebrosaue Tempe
 adrisere deae, et zonis lucentibus icta 120
 evigilat domus; ipse autem nec lampade clara
 nec sonitu nec voce deae percussus eodem
 more iacet, donec radios Thaumantias omnis
 inpulit inque oculos penitus descendit inertes.
 tunc sic orsa loqui nimborum fulva creatrix: 125
 'Sidonios te Iuno duces, mitissime divum
 Somne, iubet populumque trucis defigere Cadmi,
 qui nunc eventu belli tumefactus Achaeum

107 stipatos P ω : -tus BQNfr μ floret apertas (ex -os P¹) P¹
 tapetis LDC ν : -as Q¹r 108 exalant Mfb 109 afflat ξ
 110 vapor M¹ fessos N 111 Sustentaⁱet Q cornu ω : -num
 P \mathcal{Q} : -num B¹ 112—117 exhibet unus P nisi quod 112—115
 etiam in cod. Coll. Corp. Christi Oxon. 113 flumina flammis P
 (ex v. 117), supplevere alii alia, tristia laetis Weymanus, Comptes
 rendu du IV. Congrès . . des cathol. sect. VI sciences philol. 1898
 p. 142. v. 113 eici vult Phillimorius sine idonea causa 117 lu-
 mina vulgo: flumina P 119 Discolo^r Q¹ 121 lampade ex
 -da Q¹ 122 nec P ω : et B percussus NC μ 123 thaumantias
 ex -us f¹ omnes P 124 Impulit P descendit ex di- L^o
 125 sic^b B nim^borum B¹ 126 iono L 127 populumque P^r
 trucēs (- add. P^r aut P^o) P: trucēs r cabmi b 128 achaeum
 †cheum †acheum
 P^B1Qrb μ ν : achivum B²Kf ξ : achivum M¹: achivum D: achevum L

pervigil adservat vallum et tua iura recusat.
 da precibus tantis, rara est hoc posse facultas 130
 placatumque Iovem dextra Iunone mereri.
 dixit, et increpitans languentia pectora dextra,
 ne pereant voces, iterumque iterumque monebat.
 ille dea iussis vultu, quo nutat, eodem
 adnuit; excedit gravior nigrantibus antris 135
 Iris et obtusum multo iubar excitat imbri.
 ipse quoque et volucrum gressum et ventosa citavit
 tempora, et obscuri sinuatam frigore caeli
 implevit chlamydem, tacitoque per aethera cursu
 fertur et Aoniis longe gravis imminet arvis. 140
 illius aura solo volucres pecudesque ferasque
 explicat, et penitus, quemcumque supervolat orbem,
 languida de scopulis sidunt freta, pigrius haerent
 nubila, demittunt extrema cacumina silvae,
 pluraque laxato ceciderunt sidera caelo. 145

129 Pervigil ω : -ili P vallat^v L¹ iura PBLKNCf: iussa

^{†iussa}
 SQDrb $\mu\nu$: iura M^o recusat^a r 130 est hoc om. B¹: hoc
 est B³QLf post 130 sequitur in ξ quibusdam (item b² mg.
 N² mg.) Iunonemque tibi placatam coniuge dextro vel Placatam-
 que tibi (vel simul) iunonem coniuge dextro, de quo versu
 cf. *Hermes* 40 (1905) p. 361 131 iunone (ex -is) b¹ mereri

^{†re}
 ω (quod retinui mutata distinctione): vereri P: mereri M¹: -ris
 b: merere ξ Gronovius 133 Nec b iterumque alterum
 om. B¹L¹ (iterum sscr. B³L¹) iterum (-que add. ν ²) iterumque
 N ν 134 vultu quo nutat eodem P: dubium mixtumque
 sopori (sopori ex pudori b¹: om. r) ω quae prioris editionis
 esse opinatus est Garrodus; sed cum sensu careant, ex inter-
 polatione illius lectionis eos ortos esse suspicor 136 multo

ex -tus L^o eccitat L imbre b 138 obscuramⁱ r sinuatam
 ex -um b¹ 139 aethera ω : aequora P 140 a ω niis B³
 141 pecudesque ex pedesque Q¹ 142 quemcumque PD: quam-
 cumque (ex quem- L^o) ω : quamcumque \equiv (cum) B: qua \equiv
 cumque N: qua- Cb ν orbem PDN: urbem ω ; quemcumque
 .. orbem intellego: quamcumque partem orbis, ad similitudinem
 pronominis uterque 6, 13. 6, 675 144 dimittunt (ex de- M¹) ML
 145 laxato (ex -ti B¹) P ω : lassato Menkius

primus adesse deum subita caligine sensit
 campus, et innumerae voces fremitusque virorum
 submittere sonum; cum vero umentibus alis
 incubuit piceaque haud umquam densior umbra
 castra subit, errare oculi resolutaque colla, 150
 et medio adfatu verba imperfecta relinqui.
 mox et fulgentes clipeos et saeva remittunt
 pila manu, lassique cadunt in pectora voltus.
 et iam cuncta silent: ipsi iam stare recusant
 cornipedes, ipsos subitus cinis abstulit ignis. 155
 at non et trepidis eadem sopor otia Grais
 suadet, et adiunctis arcet sua nubila castris
 noctivagi vis blanda dei: stant undique in armis
 foedam indignantes noctem vigilesque superbos.
 ecce repens superis animum lymphantibus horror 160
 Thiodamanta subit formidandoque tumultu
 pandere fata iubet, sive hanc Saturnia mentem,
 sive novum comitem bonus instigabat Apollo.
 prosilit in medios, visu audituque tremendus
 inpatiensque dei, fragili quem mente receptum 165
 non capit: exundant stimuli, nudusque per ora
 stat furor, et trepidas incerto sanguine tendit
 exhauritque genas — acies huc errat et illuc —

148 Summissere P 149 haut P: haud *ex* aut B^s
 150 collo μ 151 Et ~~////~~ B 153 lassique *ex* -aque B¹
 pectore μ vultus B¹: vultus P 155 ignes *ex* -is P¹ 157 Sau-
 det Q¹ adiunctis P: aiunctis BN ν : a cunctis ω : a~~////~~iunctis L:
^c
 aiunctis Q¹: accinctis f: abiunctis D 158 Noctivagi *ex* -ci P¹
 160 repens P: recens (at repens B¹ *mg.*) ω lymphantibus *ex*
 -ta- Q¹ 162 iubet *ex* -vet P¹: iube~~////~~t Q 164 medios P:
 medio ω : medio^s Q²: medium KMF tremendis f¹ 165 quem
 P ω : -que in C 166 exundant ω : exudant P nudusque P ω :
^u
 nullusque L^a br¹ ν ^r: multus^{que} μ ² 167 tendit PBK: tendit D:
[†]reddit
[†]tendit
 reddit ω : reddit Q² M^a f² in sanguine B 168 Exausitque PL
 acies P ω : facies; *Bentleius*

sertaque mixta comis sparsa cervice flagellat.
 sic Phryga terrificis genetrix Idaea cruentum 170
 elicit ex adytis consumptaque brachia ferro
 scire vetat; quatit ille sacras in pectora pinus
 sanguineosque rotat crines et vulnera cursu
 exanimat: pavet omnis ager respersaque cultrix
 arbor, et attoniti currum erexere leones. 175

ventum ad consilii penetrale domumque verendam
 signorum, magnis ubi dudum cladibus aeger,
 rerum extrema movens, frustra consultat Adrastus.
 stant circum subiti proceres, ut quisque perempto
 proximus, et magnis loca desolata tuentur 180
 regibus haud laeti seque huc crevisse dolentes.

non secus amisso medium cum praeside puppis
 fregit iter, subit ad vidui moderamina clavi
 aut laterum custos, aut quem penes obvia ponto
 prora fuit: stupet ipsa ratis tardeque secuntur 185
 arma, nec accedit domino tutela minori.

ergo alacer trepidos sic erigit augur Achivos:
 'magna deum mandata, duces, monitusque verendos
 advehimus, non hae nostro de pectore voces:
 ille canit, cui me famulari et sumere vittas 190
 vestra fides, ipso non discordante, subegit.

nox fecunda operum pulchraeque accommoda fraudi
 panditur augurio divom; vocat obvia Virtus,

171 Elig^cit B¹M¹Q² ^{ex} et v² -que add. Q² brachia P
 ferri aut -e B: ferro[≡] (ferro v² mg.) v: furorque (u in ras. et
 alterum r add. L^o) L 172 pectora ω: -re PC: -rae f¹

173 rotat ω: quatit (e v. 172) P 174 respex^saque Q cultrix

PN (item Σ legisse bene suspicatur Garrodus): cultri^sx Q¹: cul-
 tris ω 175 cursum C 176 penetrabile P^r 178 monens C

frustra b 179 perempto ω: -ta P 183 vidui ω: dubii P
 (cf. Silv. 1 praef. 28) 185 sequuntur P: sequuta ex secuta b¹

187 trepidos . . achivos ex -dus . . -vus f¹ 188 monitus-
 que ex -tosque P¹ 190 vitas^t f¹ 191 discordante ex desc- P¹

192 fraudi ex -de B¹ 193 divom^v B¹: divum P

et poscit Fortuna manus. stupet obruta somno
 Aonidum legio: tempus nunc funera regum 195
 ulcisci miserumque diem; rapite arma morasque
 frangite portarum: sociis hoc subdere flammās,
 hoc tumulare suos. equidem haec et Marte diurno
 dum res infractae pulsique in terga redimus —
 per tripodas iuro et rapti nova fata magistri — 200
 vidi, et me volucres circum plausere secundae.
 sed nunc certa fides. modo me sub nocte silenti
 ipse, ipse adsurgens iterum tellure soluta,
 qualis erat — solos infecerat umbra iugales —,
 Amphiarus adit: non vanae monstra quietis, 205
 nec somno comperta loquor. 'tunc' inquit, 'inertes
 Inachidas — redde haec Parnassia serta meosque
 redde deos — tantam patiēre amittere noctem,
 degener? haec egomet caeli secreta vagosque
 edocui lapsus? vade heia, ulciscere ferro 210
 nos saltem!' dixit, meque haec ad limina visus
 cuspide sublata totoque impellere curru.
 quare agite, utendum superis; non comminus hostes
 sternendi: bellum iacet, et saevire potestas.
 ecqui aderunt, quos ingenti se ad tollere fama 215
 non pigeat, dum fata sinunt? iterum ecce benignae
 noctis aves; sequor, et comitum licet agmina cessent,
 solus eo! atque adeo venit ille et quassat habenas.'

194 Et poscit *ex* Exp. f¹ stupet (*ex* stub-) f¹: *in ras.* D:
om. N *spatio relicto* 195 Aonidum^d r: Aonium b 196 Ulcisci^c B³
 liceat
 197 hoc P^r sub[≡]edere B flammis^a M¹ 198 haec PL¹:
 hoc L^σ ω facias et L^σ 199 Quod μ 200 tripodas^{i o} Q¹
 iuro *om.* C rapti *ex* -ta L^σ 206 inertes B 207 redde
 ω: -des P parnasia P 209 Degeneret^r B¹: Deneger M
 210 vade P: suade B¹: suade ω 211 Hos μ dixit *ex* du- L¹
 haec s. l. b¹ 212 impellere P curru ω: cursu P
 213 non P ω: dum D 215 Haec^{Ec} qui P^r Q¹: Haec^{Ec} qui B¹: Haec-
 qui Lr b v: En qui f: Ecce μ adherunt B 218 atque adeo
 †solus iterum
 PBQCf: atque adeo M¹L^σD: solus ω: atque ideo K

talia vociferans noctem exturbabat, euntque
 non secus accensi proceres, quam si omnibus idem 220
 corde deus: flagrant comitari et iungere casus.
 ter denos numero, turmarum robora, iussus
 ipse legit; circa fremit indignata iuventus
 cetera, cur maneant castris ignavaque servent
 otia: pars sublime genus, pars facta suorum, 225
 pars sua, sortem alii clamant, sortem undique poscunt.
 gaudet in adversis animoque adsurgit Adrastus.
 vertice sic Pholoes volucrum nutritor equorum,
 cum fetura gregem pecoroso vere novavit,
 laetatur cernens hos montis in ardua niti, 230
 hos innare vadis, certare parentibus illos;
 tunc vacuo sub corde movet, qui molle domandi
 ferre iugum, qui terga boni, quis in arma tubasque
 natus, ad Eleas melior quis surgere palmas:
 talis erat turmae ductor longaevus Achivae. 235
 nec deest coeptis: unde haec tam sera repente
 numina? qui fractos superi rediistis ad Argos?
 estne hic infelix virtus? gentique superstes
 sanguis, et in miseris animorum semina durant?
 laudo equidem, egregii iuvenes, pulchraque meorum 240
 seditione fruor; sed fraudem et operta paramus
 proelia, celandi motus: numquam apta latenti

219 euntque ω : eumque PD 221 deus idem P^c
^v
 casus L¹ 222 om. ν^1 , add. ν^2 mg. turmarum ex -ba- C¹
 224 maneat BLfb ignaraque BQ: -araque L^oM¹f² fer-
^v
 vent b 225 genas Q¹ suarum b 226 clamant C²
^{s. equa}
 229 Cum P: Cui (Qui C) ω fetura P^r 230 Laetetur b
^{innare}
 231 iuuare f² 232 mole Q¹ 234 quis ex qui L^o 235 achi-
 vum Q 236 Neque deest rb coeptis P ω : inceptis *Ellisius*
et Garrodus, cf. ad 8, 236 238 superstes gentique f¹
 239 animorum P ω recte: atavorum con. *Garrodus*
 240 egregi L iuvenes (et s. l. add.) pulchra meorum P¹ in ras.
^v
 241 fror f: fragor Q¹ 242 nusquam μ

turba dolo. servate animos, venit ultor in hostis
 ecce dies; tunc arma palam, tunc ibimus omnes.
 his tandem virtus iuvenum frenata quievit: 245
 non aliter moto quam si pater Aeolus antro
 portam iterum saxo premat imperiosus et omne
 claudat iter, iamiam sperantibus aequora ventis.

insuper Herculeum sibi iungit Agyllea vates
 Actoraque: hic aptus suadere, hic robore iactat 250
 non cessisse patri; comites tribus ordine deni,
 horrendum Aoniis et contra stantibus agmen.
 ipse novi gradiens furta ad Mavortia belli
 ponit adoratas, Phoebea insignia, frondes,
 longaevique ducis gremio commendat honorem 255
 frontis, et oblatam Polynicis munere grato
 loricam galeamque subit. ferus Actora magno
 ense gravat Capaneus, ipse haud dignatus in hostem
 ire dolo superosque sequi. permutat Agylleus
 arma trucis Nomii: quid enim fallentibus umbris 260
 arcus et Herculeae iuvisent bella sagittae?

inde per abruptas castrorum ex aggere pinnas,
 ne gravis exclamet portae mugitus aenae,
 praecipitant saltu; nec longum, et protinus ingens
 praeda solo ceu iam exanimes multoque peracti 265
 ense iacent. 'ite, o socii, quacumque voluptas
 caedis inexhaustae, superisque faventibus, oro,
 sufficite!' hortatur clara iam voce sacerdos,

243 hostes P 244 Ecce *mihī suspectum* eolu^s ab alto
 (-^s ab alto *in ras.* v²) v 245 quievit f 247 premit Q in-
 periosus f 248 Claudet^a L^σ sperantibus (*ex spi-* M¹f¹) ω:
 spirantibus PBLQ 249 erculeum L agylea P, *cf.* 259. 308
 250 suaderi r: saudere Q robore P: -ra ω 251 Non
 cessisse *ex Conc-* C² 252 aonis B 255. 254 N 254 ad-
 horatas B¹: adoratas *ex -tos* L^σQ¹ 255 *om.* Q¹, *add.* Q¹ mg.
 du[≡]cis (l) B 256 *om.* f oblatam (-ta Lb) ω: obliquam P
 257 magno *ex -a* L^σ 258 haut P: haud *ex aut* B¹

hostes D 259 agyleus P 260 fallantibus L^σ 261 er-
 culeae L 262 pinnas ω: portas P 264 saltum b et *om.* r⁵
 266 potestas voluptas M¹: voluntas N 267 -que *om.* D

'cernitis expositas turpi marcere cohortes?
 pro pudor! Argolicas hinc ausi obsidere portas, 270
 hi servare viros?' sic fatus, et exiit ensem
 fulmineum rapidaque manu morientia transit
 agmina. quis numeret caedes, aut nomine turbam
 exanimem signare queat? subit ordine nullo
 tergaque pectoraque et galeis inclusa relinquit 275
 murmura permiscetque vagos in sanguine manes:
 hunc temere explicitum stratis, hunc sero remissis
 gressibus inlapsum clipeo et male tela tenentem,
 coetibus hos mediis vina inter et arna iacentes,
 adclinis clipeis alios, ut quemque ligatum 280
 infelix tellure sopor supremaque nubes
 obruerat. nec numen abest, armataque Iuno
 lunarem quatiens exerta lampada dextra
 pandit iter firmatque animos et corpora monstrat.
 sentit adesse deam, tacitus sed gaudia celat 285
 Thiodamas; iam tarda manus, iam debile ferrum
 et caligantes nimiis successibus irae.
 Caspia non aliter magnorum in strage iuvenum
 tigris, ubi immenso rabies placata cruore
 lassavitque genas et crasso sordida tabo 290
 confudit maculas, spectat sua facta doletque

270 arcolicas b 271 viros P ω : vias Garrodus, qua
 mutatione acumen perit f~~st~~tus (ac) L 272 Fulmineum f
 274 subit ω : subito P: fodit D: fodit b ν : subiit μ 275 reli-
 quit (-id L) BQLfC μ 276 vagos^{†a} .. manes^{†mentes} M¹ 277 explici-
 tum ex -cui f¹: explitum b 278 tenentem tela Q¹ tentem^{en}
 B¹: regentem M¹f¹ 279 vina (ex vana μ ¹: vana C) ω : una P
 280 Adclinis ex -es P^e 283 Lunatam C¹ lampada ex -de Q¹
 284 monstrat L 285 Sentit Q¹ vulgo post tacitus distinguunt
 286 Theodamas C: Thiodomas Q: Thiadamas L 289 ra-
 pies f placata ω : pacata P: pacata L^o 290 Laxavitque D
 crasso ω : grasso P 291 Confudit (-f^vidit f¹) ω : -fundit PD:

defecisse famem: victus sic augur inerrat
 caedibus Aoniis; optet nunc bracchia centum
 centenasque in bella manus; iam taedet inanes 295
 exhaustire minas, hostemque adsurgere mallet.
 , parte alia segnes magno satus Hercule vastat
 Sidonios Actorque alia, sua quemque cruento
 limite turba subit: stagnant nigrantia tabo
 gramina, sanguineis nutant tentoria rivis;
 fumat humus, somnique et mortis anhelitus una 300
 volvitur; haut quisquam visus aut ora iacentum
 erexit: tali miseris deus aliger umbra
 incubat et tantum morientia lumina solvit.
 traxerat insomnis cithara ludoque suprema
 sidera iam nullos visurus Ialmenus ortus, 305
 Sidonium paeana canens; huic languida cervix
 in laevum cogente deo mediaque iacebant
 colla relicta lyra: ferrum per pectus Agylleus
 exigit aptatamque cava testudine dextram
 percutit et digitos inter sua fila trementes. 310
 proturbat mensas dirus liquor: undique manant

-fu~~u~~dit Q maculas ex -os Q¹: malas *Garrodus*, sed maculae
 tigridis propriae fata L^o 292 famen L ~~sua~~^{sic} Q¹ (e v. 291)

293 optet^a L^o: optat f v nunc M¹ brachia P 295 ex-
 urgere D mallet PBLQD: malit ω 296 vastant Q 299 nu-
 tant P ω: -que natant *Marklandus ad Silv. 2, 1, 17*: fluitant
Bentleius 300 Spumat frg. *Werd.* -que om. C hanelitus b

301 Solvitur frg. *Werd.*¹ haud ora μ 304 suprema B

305 Siderē^a f¹: -ra ex -ro L^o nullos ex -us L^o Ialmenus
 proprium

Gronovius: ialminus P^c: palmenus ω: almeus S: almenius M:
 alemnius μ f: alimenus b v: almenus r hortus B: in ortus μ¹

307 media~~u~~que f (e) relicta P ω (*quod defendit Imhofius*):
 relapsa N s: replicta *Heinsius*: reclina *Gronovius*: reiecta *Baeh-*
rens, cf. 9, 173 reiecta, 6, 770 reicit; unde haud scio an 4, 574

ta
 sit scribendum reciet agyleus P 309 Exegit MC²r aptamque
 B¹Q¹f¹: aptamque L Cr μ: artamque M: captamque N 310 Per-
 cutit ω: -culit P phila L 311 Perturbat LN durus C manent^a L^o

sanguine permixti latices et Bacchus in altos
 crateras paterasque redit. ferus occupat Actor
 implicitum fratri Thamyryn, Tagus haurit Echecli
 terga coronati, Danaus caput amputat Hebri: 315
 nescius heu rapitur fati, hilarisque sub umbras
 vita fugit mortisque ferae lucrata dolores.
 stratus humo gelida subter iuga fida rotasque
 Calpetus Aonios gramen gentile metentes
 proflatu terrebat equos: madida ora redundant 320
 accensusque mero sopor aestuat; ecce iacentis
 Inachus vates iugulum fodit, expulit ingens
 vina cruor fractumque perit in sanguine murmur.
 fors illi praesaga quies, nigrasque gravatus
 per somnum Thebas et Thiodamanta videbat. 325
 quarta soporiferae superabant tempora nocti,
 cum vacuae nubes et honor non omnibus astris,
 adflatusque fugit curru maiore Bootes.
 iamque ipsum defecit opus, cum providus Actor
 Thiodamanta vocat: 'satis haec inopina Pelasgis 330
 gaudia: vix ullos tanto reor agmine saevam
 effugisse necem, ni quos deformis in alto
 sanguine degeneres occultat vita; secundis

312 *verba in altos corrupta esse suspicatur Garrodus, cui
 ego non accedo; in atros coni. Postgatus* 313 paterasque b¹
 314 Implicitum P thamyryn P: -rim (-rum BLμ: -arim
 Kν² *frg. Werd.*) ω aurit B¹ echecli (eth- SLGfbuv) ω:
 echecli Q: eccechli P: Echetli Wilkinsius 315 hebro br
 316 umbris *frg. Werd.*¹ 317 lucrata temere in suspicionem
vocavit Garrodus. nam sine sensu doloris qui obit, mortis do-
lores lucratur 318 gelida (-do L) ω: -das P 319 Calpetus
 PQ *frg. Werd.*: Palpetus (-pi- f: -as r) ω aonios (-as Q¹) ω:
 -us Pμ 320 hora B¹L^σ 321 Accensumque L^σ; Accensusque
 L^σ *mg.* sopor ex -er P^c iacentis (ex -tes L^σ) ω: tac- PN²
 323 -que om. r perit cum μ 324 Mors *frg. Werd.* 325 thio-
 danta L^σ 326 noctis NC 328 Affatusque f¹ cursu D
 329 actor ex auctor C 330 pelagis L^σ 332 ni ω: hi P quod L^σ

pone modum: sunt et diris sua numina Thebis.
 forsitan et nobis modo quae favere, recedunt.' 335
 paruit, et madidas tollens ad sidera palmas:
 'Phoebe, tibi exuvias monstratae praemia noctis
 nondum ablutus aquis—tibi enim haec ego sacra litavi—
 trado ferus miles, tripodum fidusque sacerdos.
 si non dedecui tua iussa tulique prementem, 340
 saepe veni, saepe hanc dignare inrumpere mentem.
 nunc tibi crudus honos, trunca arma cruorque virorum:
 at patrias si quando domos optataque, Paeon,
 templa, Lycie, dabis, tot ditia dona sacratis
 postibus et totidem voti memor exige tauros.' 345
 dixerat, et laetis socios revocabat ab armis.

venerat hos inter fato Calydonius Hopleus
 Maenaliusque Dymas, dilecti regibus ambo,
 regum ambo comites, quorum post funera maesti
 vitam indignantur. prior Arcada concitat Hopleus: 350
 'nullane post manes regis tibi cura preempti,

TESTIMONIA 343 *Prisc.* GL II 41, 17 (ī ante vocalem) in
 Graecis saepe invenimus, ut Chīus et dīa et in uno trisyllabo,
 quod apud Statium legi, Lycīus Statius in X Thebaidos: at pa-
 trias .. exige tauros. *ibid.* 72, 7 Lycius apud Statium in X pro-
 ducta paenultima invenitur: at patrias .. domus .. exige tauros

335 *add.* N² mg. recedunt Pω: -dant *Jortinus*, sed cf. *Silv.*
 1, 3, 63 (ubi debet scribere debui); 2, 6, 101; 5, 3, 185 336 madidas
 ex -os f¹: -dis L^σ sidere *frg. Werd.*¹ 337 Poebe N praemia
 338 Necdum N enim om. L ego haec C proelia N
 miles μ 342. 341 Q, ordinem restituit Q¹ 341 ^{tin}erumpere M¹:
 erumpere f 342 Non D crudis C honos ex honus P^c
 343 At ω: Ad P 344 tot Pω: tunc N¹ ditia Pω: docia f
 licei r dabis lyciae b ^{s. nos ire}dabis P^r 345 Hostibus C
 346 laeti^s B¹: laetus b revocabat (r- in ras.) Q¹: ≡evocabat
 (s-) L 347 interfatō^{us} Q¹ fa^{to} (c) Bf colidonium f: cali-
 doniōs^v L^σ opleus BLQMfb 348 delecti M^σ 349 Regum
 ambo comites prior arcada concitat opleus Q, in mg. suppl. Q¹(?)
 350 opleus BLQMfb

clare Dyma, teneant quem iam fortasse volucres
 Thebanique canes? patriae quid deinde feretis,
 Arcades? en reduces contra venit aspera mater:
 funus ubi? at nostro semper sub pectore Tydeus 355
 saevit inops tumuli, quamvis patientior artus
 ille nec abruptis adeo lacrimabilis annis.
 ire tamen saevumque libet nullo ordine passim
 scrutari campum, mediasve inrumpere Thebas.
 excipit orsa Dymas: 'per ego haec vaga sidera iuro, 360
 per ducis errantis instar mihi numinis umbras,
 idem animus misero; comitem circumspicit olim
 mens humilis luctu, sed nunc prior ibo' — viamque
 inchoat et maesto conversus ad aethera voltu
 sic ait: 'arcanæ moderatrix Cynthia noctis, 365
 si te tergemini perhibent variare figuris
 numen et in silvas alio descendere voltu,
 ille comes nuper nemorumque insignis alumnus,
 ille tuus, Diana, puer — nunc respice saltem —
 quaeritur.' intendit pronis dea curribus alnum 370

352 Clare PN²: Care ω teneant Pω: temerant Baehrens,
 quae coniectura eo commendari videtur quod praeter hunc locum
 fortasse apud Statium coniunctivum secum non habet. sed ne in
 forsitan quidem poeta sibi constans 353 Thebanique L¹

capēs P¹ quod r ^{deinde} de L^σ 355 at ω: ad P nostro ω:
 nostros P tydaeus P 356 inobs b ^{ciē} pancior L^σ 357 ab-
 ruptis ex -us B¹ amnis D 358 om. L¹, add. L^σ mg. Ire ex
 Ille Q¹ 359 mediasve PD: -que ω 360 Excipit (-ci- in ras.) f¹

vaga ex -o L^σ sidera ex se- L^σ 361 errantis P^r: erantes L^σ
 ardor

lūminis L¹: † nu sscr. L^σ 362 animus P: ardor ω: animus
 DN 363. 365. 366. 367. 364 frg. Werd. ita ut 366. 367 uno versu
 scripti sint 363 set P 364 hethera Bb voltu v: voltu B¹:

vultu P 366 tergemini ex -gi- B¹ 367 Lumen L² frg. Werd.²
 † Numen
 voltu B v frg. Werd.: vultu P 368 alumnus f 369 diana
 ex diona Q¹ saltim M 370 intendit s Barthius: incendit
 Pω cornibus Marklandus servato curru v. 371

sidus et admoto monstravit funera cornu.
 apparent campi Thebaeque altusque Cithaeron:
 sic ubi nocturnum tonitru malus aethera frangit
 Iuppiter, absiliunt nubes et fulgure claro
 astra patent, subitusque oculis ostenditur orbis. 375
 accepit radios et eadem percitus Hopleus
 Tydea luce videt; longe dant signa per umbras
 mutua laetantes, et amicum pondus uterque,
 ceu reduces vitae saevaue a morte remissos,
 subiecta cervice levant; nec verba, nec ausi 380
 flere diu: prope saeva dies indexque minatur
 ortus. eunt taciti per maesta silentia magnis
 passibus exhaustasque dolent pallere tenebras.

invida fata piis et fors ingentibus ausis
 rara comes. iam castra vident animisque propinquant, 385
 et decrescit onus, subiti cum pulveris umbra
 et sonus a tergo. monitu ducis acer agebat
 Amphion equites, noctem vigilataque castra
 explorare datos, primusque per avia campi

374 *Class. Auct.* ed. Mai IX p. 54 absilire discedere. unde
 Statius: absiluit nubes fulgore claro 384 *Serv. Aen.* 9, 212
 Statius hinc trahens colorem ait: invida .. comes

371 funera ω : sidera P cornu ω : curru P: [†]cornu N:
[†]cornu D 373 nocturnum f: noct^vurnum L¹ 374 absiliunt ω :
 ads- (vel ass-) PBQN μ : ^{dis}ass- C²: abs- ex ads- L^o fulgore L

375 p^aetent P¹: latent *Garrodus*, sed orbis est terra, non luna
 post 375 in C legitur hic versus: Archada mox dimas nuda
 tellure iacentem *fictus ex 9, 898* 376 ^{et}eadem \equiv B¹ opleus f:

obleus L 377 umbris B¹ 378 la^ectantes Q¹ 379 saevaue
 ex -ve- f¹ 380 levant (-at br: laevant S) ω : lavant P:
 ferunt mutant K² verba ex -bo L^o 384 fata piis et ω : fatidici

sed P 385 comas L^o 386 subita QLMf μ 387 Fit (ex
 Et Q¹) QN ν 5: It b: Est μ 389 Explorare ω : -ata P datos
 Koestlinius [†]mus primique M¹

usque procul — necdum totas lux solverat umbras — 390
 nescio quid visu dubium incertumque moveri
 corporaque ire videt; subitus mox fraude reperta
 exclamat: 'cohibete gradum quicumque!' sed hostes
 esse patet: miseri pergunt anteire timentque
 non sibi; tunc mortem trepidis minitatur et hastam 395
 expulit, ac vanos alte levat eminus ictus,
 adfectans errare manum. stetit illa Dymantis
 ante oculos, qui forte prior gressumque repressit.
 at non magnanimus curavit perdere iactus
 Aepytus, et fixo transverberat Hoplea tergo 400
 pendentisque etiam perstrinxit Tydeos armos.
 labitur egregii nondum ducis inmemor Hopleus,
 exspiratque tenens — felix, si corpus ademptum
 nesciat —, et saevas talis descendit ad umbras.

viderat hoc retro conversus et agmina sentit 405
 iuncta Dymas, dubius precibusne subiret an armis
 instantes; arma ira dabat, fortuna precari,
 non audere iubet: neutri fiducia coepto.
 distulit ira preces; ponit miserabile corpus
 ante pedes, tergoque graves, quas forte ferebat, 410
 tigridis exuvias, in laevam torquet et obstat
 exertum obiectans mucronem, inque omnia tela
 versus et ad caedem iuxta mortemque paratus:
 ut lea, quam saevo fetam pressere cubili

391 quod f [†]videri moveri L¹ 392 vident C 393 ^{co}prohibete M¹:
 cohibere b 394 peragunt Q¹: per~~g~~unt f 395 minatur f¹
 396 vanos ω: vano P alate P 397 Affectans P: Adfl- μ
 manum PD: -us ω ille C 401 Pendentisque P: -que om. br
 perstrinxit Q²: -strixit b 402 egregi B nondum ducis (dum
 s. l. B¹Q²) Pω: ducis nondum b: -que ducis non r: sed non
 ducis N¹: ^{sed}non d. v²: non iam C inmemor P opleus Lb
 recte distinxit Kohlmannus 404 et PD: ac (at S) ω des-
 cendit PSKμ: -dat ω 406 -ne om. μ armis ex -a P¹ 407 om.
 L¹, add. L^σ mg. 410 ferebat P: regebat BSQμ: gerebat NC:
^{†gere}regebat K²M¹f²b²: tegebat v 411 laevam (ex -om B¹?) PBC:
 -um (-um in ras. v²: ex -om L^σ) ω 413 Mersus μ

venantes Numidae, natos erecta superstat, 415
 mente sub incerta torvom ac miserabile frendens;
 illa quidem turbare globos et frangere morsu
 tela queat, sed prolis amor crudelia vincit
 pectora, et a media catulos circumspicit ira.
 et iam laeva viro, quamvis saevire vetaret 420
 Amphion, erepta manus, puerique trahuntur
 ora supina comis. serus tunc denique supplex
 demisso mucrone rogat: 'moderatus, oro,
 ducite, fulminei per vos cunabula Bacchi
 Inoamque fugam vestrique Palaemonis annos! 425
 si cui forte domi natorum gaudia, si quis
 hic pater, angusti puero date pulveris haustus
 exiguamque facem! rogat, en rogat ipse tacentis
 voltus: ego infandas potior satiare volucres,
 me praebete feris, ego bella audere coegi.' 430
 'immo' ait Amphion, 'regem si tanta cupido
 condere, quae timidis belli mens, ede, Pelasgis,
 quid fracti exanguesque parent; cuncta ocus effer,
 et vita tumuloque ducis donatus abito.'
 horruit et toto praecordia protinus Arcas 435
 implevit capulo. 'summunne hoc cladibus' inquit,
 'derat, ut adflictos turparem ego proditor Argos?'

416 sub P ω (quod retinui mutata interpunctione): sui
 Heinsius: sed Garrodus torvom^v B¹: torvum P 418 prolis ω :
 pronus P 419 a om. C 421 erepta ω : erecta P trahuntur^v
 B¹M¹Q²: -hantur f μ 422 ^{†sero}serus P^r 424 per vos ω : par-
 vos P: parvos Q¹ ^sad cunabula P^r: cunabala M¹ ,bachi 'cuna-
 bula L¹ 425 Inoamque f¹: Lieamque in ras. L¹ an^{en}nos B
 428 tacentis Marklandus ad Silv. 1, 3, 36: iacentis (-es P) P ω
 429 Voltus B: Vultus P infandas om. L¹, add. s. l. L^o
 431 a^{en}it (g) f amphon L cupido est M 432 Pondere C
 433 parent PDN: -ant ω : -^aent L^o efer B: effer ex effor L^o
 434 tumuloque f ^v 436 hoc om. f 437 turparem ω : tur-
 barem PSKDNC: turparem ^{†b}v²

nil emimus tanti, nec sic velit ipse cremari.
 sic ait, et magno proscissum vulnere pectus
 iniecit puero, supremaque murmura volvens: 440
 'hoc tamen interea † et tu potiare sepulcro'

* * *

tales optatis regum in complexibus ambo,
 par insigne animis, Aetolus et inclytus Arcas,
 egregias efflant animas letoque fruuntur.
 vos quoque sacrati, quamvis mea carmina surgant 445
 inferiore lyra, memores superabitis annos.
 forsitan et comites non aspernabitur umbras
 Euryalus Phrygiique admittet gloria Nisi.

at ferus Amphion, regi qui facta reportent
 edoceantque dolum captivaque corpora reddant, 450
 mittit ovans; clusis ipse insultare Pelasgis
 tendit et abscisos sociorum ostendere voltus.
 interea reducem murorum e culmine Grai
 Thiodamanta vident nec iam erumpentia celant
 gaudia. ut exertos enses et caede recenti 455

438 eminusⁱ B¹ (emimus B¹ mg.): eminus^m Q¹: emius^m f¹:
 † eminus
 quimus L¹: minus est C sic (ex si Q¹K²μ²) ω: si P B g
 ipse ω: iste P 441 et tu P: claro ω (interpolatione foedis-
 sima); an Statius in caesura hiatum admisit, sicut S, 36? de sensu
 cf. 9, 564. sed tu Vollmer 1896 p. 32 (ubi aut sed aut tu
 supervacaneum est): mecum Garrodus, qui suprema .. volvens
 ad recte Dymantem rettulit; conieci saltem potiōre^a P¹: potiere
 D: potiōre^e v¹ sepulchro P post v. 441 lacunam statui, nisi
 forte Statius sermonem abrumpit, ut repente puerum concidisse
 appareat, cf. 10, 688 442—481 paene extincti in D 442 Tales
 ex -is Q¹ in om. N 444 Egregiū^a Q¹ 447 Fōssitan^r Q¹
 aspernabiturⁿ P¹ 448 Eryalus^u P¹ admittit Q: -at b: -at r
 449 amphyon P facta reportent add. N² reportant Q:
 † reportent
 renarrent b¹ 450 om. L¹, add. L¹ mg. 451 clausis Mf
 452 abscisos f vultus B v: vultus P 453re ducem Q¹
 455 exertos (et ex- L) ω: exortos P recentum r

arma rubere notant, novus adsilit aethera magnum
 clamor, et e summo pendent cupida agmina vallo
 noscere quisque suos. volucrum sic turba recentum,
 cum reducem longo prospexit in aere matrem,
 ire cupit contra summique e margine nidi 460
 extat hians, iamiamque cadat, ni pectore toto
 obstet aperta parens et amantibus increpet alis.
 dumque opus arcanum et taciti compendia Martis
 enumerant laetisque suos complexibus implent
 Hopleaque exquirunt tardumque Dymanta queruntur: 465
 ecce et Dircaeae iuxta dux concitus alae
 venerat Amphion; non longum caede recenti
 laetatus videt innumeris fervere catervis
 tellurem atque una gentem expirare ruina.
 qui tremor elicita caeli de lampade tactis, 470
 hic fixit iuvenem, pariterque horrore sub uno
 vox, acies sanguisque perit, gemitusque parantem
 ipse ultro convertit equos; fugit ala retorto
 pulvere. nondum illi Thebarum claustra subibant,
 et iam Argiva cohors nocturno freta triumpho 475

456 rubere *ex* sub ere Q¹ novus ω: tunc P; *illud recepi*
mutata distinctione 457 ≡ vallo (b-) C 459 aere PD: aethere
(ex -ra b¹) ω 460 cupit *bis* N summique P: summaque
(-mo- v: -que om. N) ω, cf. 8, 730. margo *semper masculine*
apud Statium ponitur ab Q vidi C 461 Extat B¹
 cadit b ni *ex* ne P¹ 462 increpet *ex* -at Q 463 tacita f¹
 compendia P 464 Enumerant L¹ 465 Opleaque Lb:
 Ho≡pleaque (p) B tar^dumque Q¹ adymanta P¹ 466 et
 dirchaeae PDCv: ^{et}dircaeae B¹: dircaeae ω: -que d. L:
 ibi d. fr^μ² dirceas .. alas b²: ^{ad}dircaeas ... alas Q² 467 re-
 cente C 469 expirare *ex* expiare μ²: expirare v² ruina ω:
 -am P 470 elicita s *Peyraredus*: illicita Pω: inicitur
Garrodus haud male: ilicibus *Phillimorius* tactis PBC:
 tactis L^o: tactos (te^a- b¹) ω 472 Vox acies (-es *add.* Q²) ω:
 Vix acie P parantem ω: parentem P^c 473 equos Q¹:
 equus P fuit L^o 474 ille r 475 triumpho L

prosilit in campos; per et arma et membra iacentum
 taetraque congerie sola semianimumque cruorem
 cornipedes ipsique ruunt: gravis exerit artus
 ungula, sanguineus lavat imber et inpedit axes.
 dulce viris hac ire via, ceu tecta superbi 480
 Sidonia atque ipsas calcent in sanguine Thebas.
 hortatur Capaneus: 'satis occultata, Pelasgi,
 delituit virtus: nunc, nunc mihi vincere pulchrum
 teste die; mecum clamore et pulvere aperto
 ite palam, iuvenes: sunt et mihi provida dextrae 485
 omina et horrendi stricto mucrone furores.'
 sic ait; ardentis alacer succendit Adrastus
 Argolicusque gener, sequitur iam tristior augur.
 iamque premunt muros — et adhuc nova funera narrat
 Amphion — miseramque intrarant protinus urbem, 490
 ni Megareus specula citus exclamasset ab alta:
 'claude, vigil, subeunt hostes, claude undique portas!
 est ubi dat vires nimius timor: ocius omnis
 porta coit; solas dum tardius artat Echion
 Ogygias, audax animis Spartana iuventus 495
 inrupit, caesique ruunt in limine primo

493 *Serv.* Aen. 2, 354 plerumque enim desperatione robur
 agetur, ut Statius: est ubi dat vires nimius timor

476 *alterum et s. l. add.* B³ 478 Cornipes N ^{pro terit} gravis
 ex -es P¹ exerit P: exerit (a¹ extrahit B¹ *mg.*) ω: exerit C²
 479 lavat (-bat N²: -vat f¹) ω: libat P imperit P¹ (*aut*
 P^c, D ~ R) 481 sanguineus PD: pulvere ω 482 occultata f
 pelagi C 483 virtus s. l. *add.* Q² nunc nunc ω: nunc
 est P; *an* nunc et? 486 Omina (*ex* Omnia μ²) ω: Omnia
 P: numina *Menkies cl.* 3, 615 horrendi f 487 succendit ω:
 -cedit P 488 gener s. l. *add.* Q¹ 490 Aphion L intra-
 rant *Klotzius*: intrabant P^c: intrabant (-rent *sscr.* f^r) ω, *cf.* 9,
 370. 10, 500 491 Mi L maegereus P¹ 493 Ast L
 omnis ex -es P¹B¹Q¹: omnes μ 494 cogit L 495 animis
 Pω: animi L *Gronovius*

incola Taygeti Panopeus rigidique natator
 Oebalus Eurotae; tuque, o spectate palaestris
 omnibus et nuper Nemeaeo in pulvere felix,
 Alcidama, primis quem caestibus ipse ligarat 500
 Tyndarides, nitidi moriens convexa magistri
 respicis: averso pariter deus occidit astro.
 te nemus Oebalium, te lubrica ripa Lacaenae
 virginis et falso gurgis cantatus olori
 flebit, Amyclaeis Triviae lugebere Nymphis, 505
 et quae te leges praeceptaque fortia belli
 erudiit genetrix, nimium didicisse queretur.
 talis Echionio Mavors in limine saevit.

tandem umeris obnixus Acron et pectore toto
 pronus Ialmenides aeratae robora portae 510
 torserunt: quanta pariter cervice gementes
 profringunt inarata diu Pangaea iuvenci.
 par operis iactura lucro, quippe hoste retento

513 *Serv.* Aen. 9, 724 ast alios secum includit: Statius: par
 operis (-ri *codd. praeter F*) iactura lucro; namque hoste recepto
 excludere suos

497 tageti **MLCfb** rigidique *ex re-* **M^σf¹**: ridigique **P**
 498 ^{tp}calestris **f¹** 499 nemeo **N**: iam nemeo **BLQMfCb** 500 Al-
 cidamma **P**: -damas **f** ligarat **ω**: ligabat **P** 501 ⁿnitidi **Q¹**
 moriens (e *ex* i) **Q¹** māistri **L^σ** 502 adverso **Nrμ**
 503 oebalio^{um} **Q¹** 504 gurgis **P^v** oliri **P^c**: olori (ho- b) **ω**
 505 Flebit **N^ς**: Flevit **Pω** tribiae **P^c** 506 quae *ex* que **f¹**
 507 Erudiit (-dⁱⁱⁱit **Q**: -duit b; -d- *in ras.* b²) **ω**: -dit **P**
 queruntur b² 510 Pronus **ω**: Protinus **P**: Proⁱⁱtinus **v²** Al-
 menides pronus **μ** ialmenides (*ex alim-* **C²**) **ω**: alm- **PLSr**: alim- b:
 ealmenides **D**: almeides **N** aeratae *Klotzius*: erratae **P^c**: fer-
 ratae **ω**: ferratae **N**; *cf. Ov. fast. 2, 785 met. 8, 41 Verg. Aen. 2, 481*
 512 Profringunt **Pω**: Profingunt **M¹**: Profingunt **μ**: Profindunt b:
 Prostringunt **C**: Prostringunt **D**: Pro^rsindunt **v¹** in aratra **C**
 pangae^a **P^r** 513 lucro *ex loco* **M¹** hoste *re-* *ex* hostes e **L^σ**

exclusere suos; cadit intra moenia Graius
 Ormenus, et pronas tendentis Amyntoris ulnas 515
 fundentisque preces penitus cervice remissa
 verba solo voltusque cadunt, colloque decorus
 torques in hostiles cecidit per vulnus harenas.
 solvitur interea vallum, primaque recusant
 stare morae; iam se peditum iunxere catervae 520
 moenibus: at patulas saltu transmittersse fossas
 horror equis, haerent trepidi atque inmane paventes
 abruptum mirantur agi; nunc inpetus ire
 margine ab extremo, nunc sponte in frena recedunt.
 hi praefixa solo vellunt munimina, at illi 525
 portarum obiectus minuunt et ferrea sudant
 claustra remoliri, trabibusque † et ariete sonoro
 pellunt saxa loco; pars ad fastigia missas
 exsultant haesisse faces, pars ima lacessunt
 scrutanturque cavas caeca testudine turre. 530
 at Tyrii, quae sola salus, caput omne coronant

514 graius † graium f² 515 Ormenus ω: -as P: Orne-
 mus K: Ormeus f amyntaris ex -as Q¹ 516 Fundentesque P
 remissa P: recisa (ric- L^o) ω 517 voltusque ν: vō- B¹:
 vu- P deconis M^o 518 Torquis PBLMfν harenēs L^o
 †pronae
 519 primaque M^o 520 se om L iunxere (nec in ras. P¹)
 PB 521 at ω: ad P: ac (c in ras.) f¹ fossas ex foras B¹
 522 equis ex -us Q¹ immūne P^r 523 agi ω: iter P
 525 prefixa ex -o L^o munima f 526 obiectas M¹ 527 re-
 molliri Qb trabibus^{que} et ariete P¹: trabibusque artata ω
*interpolatione manifesta. corrupta est vox ariete, cuius usum
 heroes nesciunt, nec in suspicione est epitheton sonoro, modo ne
 cum loco coniungatur. itaque ex eis quae prolata sunt, unum
 Postgatii propositum atque aere probabile. nam aut aere quod
 Kohlmannus suspicatus est, propter disiunctivam particulam
 ferri nequit. atque assere duro Owenus* 528 Vellunt μ
 †sono †he
 loco N²r missos P¹: missos C 529 lesisse Q¹ lacessit b:
 †ssunt †t
 -ssit r 530 cava μ: cavas ex -os L^o terras r 531 Ad P¹

murorum, nigrasque sudes et lucida ferro
 spicula et arsuras caeli per inania glandes
 saxaque in adversos ipsis avolsa rotabant
 moenibus: exundant saevo fastigia nimbo, 535
 armataeque vomunt stridentia tela fenestrae.
 qualiter aut Malean aut alta Ceraunia supra
 cessantes in nube sedent nigrisque locantur
 collibus et subitae saliunt in vela procellae:
 talis Agenoreis Argivom exercitus armis 540
 obruitur; non ora virum, non pectora flectit
 imber atrox, rectosque tenent in moenia voltus
 inmemores leti et tantum sua tela videntes.
 Anthea falcato lustrantem moenia curru
 desuper Ogygiae pepulit gravis impetus hastae; 545
 lora excussa manu, retroque in terga volutus
 semianimos artus ocreis retinentibus haeret;
 mirandum visu belli scelus: arma trahuntur,
 fumantesque rotae tellurem et tertius hastae

533 *Serv.* Aen. 9, 585 plumbum enim iactum nimio rotatu et aeris calore dissolvitur. Staius: et arsuras ... glandes

532 Mutorum ^r M^σ nigrasque Pω: ignitasque vel igni-
 ferasque Garrodus 533 glandes ex -et Q¹ 534 avolsa f^v:
 avolsa B¹: avulsa P: adversa ^{vul} C² 535 exundant L^σ 536 fenestrae
 fenestrae
 PD: pharetrae (-trē QK) ω: pharetrae N 537 malean ex
 maleunt L^σ cerauna ⁱ P¹: ceu rania f¹ 538 Cursantes L
 subite saliunt ex -ter aliunt L^σ locantur Buryus: locuntur P:
[†]loquuntur ^{†le}
 legantur S: leguntur ω: leguntur N: teguntur D 540 Talis
 ω: Talibus P argivom ^v B¹: argivum P armis ω: orans P:
^{armis}
 (amnis) Q 542 voltus B¹: vu- P 543 Immemores ^m f¹
 545 ogygiae P 546. 547 om. B¹, add. B² mg. 546—549 om.
 f¹, add. f² mg. 546 volutus ω: solutus PN²: ^{†so} volutus r
 547 Semianimes μ ocreis f 549 tellurem et tertius ω:
[†]hastam
 tellurem et territus P [†]astae L^σ: hastae M¹: hastae ex -tam Q¹

sulcus arat; longo sequitur vaga pulvere cervix, 550
et resupinarum patet orbita lata comarum.

at tuba luctificis pulsat clangoribus urbem
obsaeptasque fores sonitu perfringit amaro.
divisere aditus, omnique in limine saevus
signifer, ante omnes sua damna et gaudia portans. 555
dira intus facies, vix Mavors ipse videndo
gaudeat; insanis lymphatam horribus urbem
scindunt dissensu vario Luctusque Furorque
et Pavor et caecis Fuga circumfusa tenebris.
Bellum intrasse putes: fervent discursibus arces, 560
miscentur clamore viae, ferrum undique et ignes
mente vident, saevas mente accepere catenas.
consumpsit ventura timor: iam tecta replerunt
templaque et ingratae vallantur planctibus arae.
una omnis eademque subit formido per annos: 565
poscunt fata senes, ardet palletque iuventus,
atria femineis trepidant ululata querellis.
flent pueri et flendi nequeunt cognoscere causas
attoniti et tantum matrum lamenta trementes.
illas cogit amor, nec habent extrema pudorem: 570
ipsae tela viris, ipsae iram animosque ministrant,
hortanturque unaque ruunt, nec avita gementes

550 longo *ex -e* Q¹ ¹in vaga v² 551 reſsupinarum P¹
¹lata tela v² ^cgomarum P¹ 552 tuſſiba (r) P ^{uc}laçtiferis C²
clagoribus P¹ ⁿ553 Obsaeptasque P^r perfringit (*ex -at* Q¹)
P^o: perstringit (-at f¹) fb: perstrinxit v 555 portans P:
portat *o* 557 insanis PDſ: incertis *o* 558 om. f¹; Miscen-
tur clamore viae ferrum undique et ignes *add. f¹ mg.*
560 discursibus f¹ 561 om. f¹, *add. f¹ mg.* 562 caternas C
563 Consumpsit (*ex -ru-*) P¹: Cum sumpsit b replerunt
Mſ: replerant *o*: replorant P 564 velantur *u* 565 omnes P
569 trementes P: timentes *o*: trementes D: timentes r:
^{sequentes} timentes K² 570 ^habent B¹ 572 Artanturque r
¹Ort

limina nec parvos cessant ostendere natos:
 sic ubi pumiceo pastor rapturus ab antro
 armatas erexit apes, fremit aspera nubes, 575
 inque vicem sese stridore hortantur et omnes
 hostis in ora volant, mox deficientibus alis
 amplexae flavamque domum captivaque plangunt
 mella laboratasque premunt ad pectora ceras.

nec non ancipitis pugnat sententia vulgi 580
 discordesque serit motus: hi reddere fratrem —
 nec mussant, sed voce palam claroque tumultu —,
 reddere regna iubent; periit reverentia regis
 sollicitis: 'veniat pactumque hic computet annum,
 Cadmeosque lares exul patriasque salutet 585

infelix tenebras; cur autem ego sanguine fraudes
 et periura luam regalis crimina noxae?'
 inde alii: 'sera ista fides, iam vincere mavult.'
 Tiresian alii lacrimis et supplice coetu
 orant, quodque unum rebus solamen in artis, 590
 nosse futura rogant. tenet ille inclusa premitque
 fata deum: 'quiane ante duci bene credita nostro
 consilia et monitus, cum perfida bella vetarem?
 te tamen, infelix' inquit, 'perituraque Thebe,

594 *Pomp.* GL V 178, 8 haec Thebe, ut est: te quoque
 peritura Thebe

573 cessant *ex* -unt L^o 574 pumiceo QN 575 Arma-
 tas *ex* -os Q¹ nubis P 577 Hostis *ex* -es P¹ hora B

volant (*ex* -ans M¹) ω: volent P 579 laborantesque premit Q¹

580 ancipitis L^o pugnant B¹: pugna~~nt~~ f vulgi P v:

vulgi B¹ 581 serit Q¹ fratrem P ω (*quod ex vulgi sermone
 aptissimum*): fratri § Sandstroemius 1878 p. 57 582 claroque

ω: -aque P 583 iubent B¹ 584 Sollicitis ω: -ti P
 computet *ex* -at B¹: computet P 586 aut~~em~~ ego (-em) L: aut.
 ego Cgbr ego om. P plane necessarium 588 iste Q

589 coetu r 591 fugura b 592 ante diu Q nostro P:
 nostra ω fortasse recte; an vestro? 593 vitarem L: vetarem r

si taceam, nequeo miser exaudire cadentem 595
 Argolicumque oculis haurire vacantibus ignem.
 vincamur, Pietas; pone heia altaria, virgo,
 quaeramus superos.' facit illa, acieque sagaci
 sanguineos flammaram apices geminumque per aras
 ignem et clara tamen mediae fastigia lucis 600
 orta docet; tunc in speciem serpentis inanem
 ancipiti gyro volvi frangique ruborem
 demonstrat dubio, patriasque inluminat umbras.
 ille coronatos iamdudum amplectitur ignes,
 fatidicum sorbens vultu flagrante vaporem. 605
 stant tristes horrore comae, vittasque prementes
 caesaries insana levat: diducta putares
 lumina consumptumque genis rediisse nitorem.
 tandem exundanti permisit verba furori:
 'audite, o sontes, extrema litamina divum, 610
 Labdacidae: venit alma salus, sed limite duro.
 Martius inferias et saeva efflagitat anguis
 sacra: cadat generis quicumque novissimus extat
 viperei, datur hoc tantum victoria pacto.
 felix, qui tanta lucem mercede relinquet.' 615
 stabat fatidici prope saeva altaria vatis
 maestus, adhuc patriae et tantum communia lugens
 fata, Creon: grandem subiti cum fulminis ictum,

595 nequeo *ex* neque o L¹ 598 facieque (at acieque
 acieque

B¹ *mg.*) B¹: ~~facieque~~ Q¹: facieque L fugaci C 599 -que
 s. l. *add.* Q¹ 601 Orsa *ex* -ta μ²: Orta (†orsa f¹ *mg.*) f

605 sorbens *ex* -rv- P¹ 606 vitasque P¹L^σ prementes P:

tre-ω 607 Cesarias L^σ diducta *ex* de- Q¹ diducta putares
 levat P 608 genis *ex* -as Q¹ 609 furori (-re br) ω: nitorem P
 (*e v.* 608) 610 extre^vam^{ti}amina (-ma lit-) μ litanima P

611 sal^vns L¹ limine N²: limine *Valckenarius* 613 cadit C
 †et

614 tantum datur hoc μ 615 tanta *ex* -to Q¹ relinquat
 r: relinquit f: meretur μ 617 et P: om ω tantum patriae

B L f lugens ω: iungens P 618 subiti q^a fulminis ictum *add.* b²

non secus ac torta traiectus cuspide pectus,
 accipit exanimis sentitque Menoecea posci. 620
 monstrat enim suadetque timor; stupet anxius alto
 corda metu glaciante pater: Trinacria qualis
 ora repercussum Libyco mare sumit ab aestu.
 mox plenum Phoebō vatem et celerare iubentem
 nunc humilis genua amplectens, nunc ora canentis 625
 nequiquam reticere rogat; iam fama sacratam
 vocem amplexa volat, clamantque oracula Thebae.

nunc, age, quis stimulos et pulchrae gaudia mortis
 addiderit iuveni — neque enim haec absentibus umquam
 mens homini transmissa deis —, memor incipe Clio, 630
 saecula te quoniam penes et digesta vetustas.

diva Iovis solio iuxta comes, unde per orbem
 rara dari terrisque solet contingere, Virtus,
 seu pater omnipotens tribuit, sive ipsa capacis
 elegit penetrare viros, caelestibus ut tunc 635
 desiluit gavisa plagis! dant clara meanti
 astra locum quosque ipsa polis adfixerat ignes.
 iamque premit terras, nec vultus ab aethere longe;
 sed placuit mutare genas, fit provida Manto,
 responsis ut plena fides, et fraude priores 640

620 exanimis *ex*-us B¹ senti^tque f moenecea P: menoece-
 cea b 621 Monstat^r B¹ instupet P (*i. istupet*) 622 pater P^r
 623 Hora M liby coma resumit B sumsit *ex* sumit L^σ
 624 celare^{era} Q¹: celare C 625 amplectans^e L¹ 628 quis
 PDCb: qui ω: quis *ex* qui f¹v¹ stimulos (sti- *in ras.* L¹) ω:
 tumulos P et *om.* L 631 et ω: est P penes quoniam μ
 voluptas
 vetustas ω: voluptas P: vetustas N² 632 orbem ω:
 urbem Pf 634 sine^v Q¹ ipsa (*ex -o*) Q¹: ipse C capaces P:
 capacis *ex ra-* C 635 penetrale viri N²: penetrare virōs r
 tunc Pω: tunc B¹: nunc (*ex tunc b*) fbv 636—755 folio *in-*
 serto *suppl.* Q^r (~ 5) cuius lectiones omisi 636 gravisa L^σ
 637 polis (-us) C ω: potens P 638 vultus ω: virtus P
 640 plena Pω: plana fbrμ: plana v²

exiitur voltus. abiit horrorque vigorque
 ex oculis, paulum decoris permansit honosque
 mollior, et posito vatū gestamina ferro
 subdita; descendunt vestes, torvisque ligatur
 vitta comis — nam laurus erat —; tamen aspera product
 ora deam nimique gradus. sic Lydia coniunx 646
 Amphitryoniaden exutum horrentia terga
 perdere Sidonios umeris ridebat amictus
 et turbare colus et tympana rumpere dextra.

sed neque te indecorem sacris dignumque iuberi 650
 talia Dircaea stantem pro turre, Menoeceū,
 invenit; immensae reserato limine portae
 sternebas Danaos, pariter Mavortius Haemon.
 sed consanguinei quamvis atque omnia fratres,
 tu prior: exanimes circum cumulantur acervi; 655
 omne sedet telum, nulli sine caedibus ictus —
 necdum aderat Virtus —, non mens, non dextra quiescit,
 non avida arma vacant, ipsa insanire videtur
 Sphinx galeae custos, visoque animata cruore
 emicat effigies et sparsa orichalca renident: 660
 cum dea pugnantis capulum dextramque repressit:
 'magnanime o iuvenis, quo non agnoverit ullum
 certius armifero Cadmi de semine Mavors,
 linque humiles pugnas, non haec tibi debita virtus:
 astra vocant, caeloque animam, plus concipe, mittes. 665

643 et (ex- K: et de- S) posito vatū ω: et post ^{hec} nō va-
 tum P¹ (n ~ it) 645 nāū P¹ (cf. 1, 334) 646 Ora ex -o B¹
 deum f nimique ex -osque P^c 648 ridebat ω: redi-
 mibat P 651 Thalia dirchae P menoeceum P^b: -caeu≡
 (-m) B: ^{ne}meceū L¹ 652 Invenit P^r ^{s. virtus}immensam P^c ^ereserata b
 o menceū
 653 Sternebas P^r: -bas ex -bat B¹ 656 nullis in≡ (-e) P
 iectus L¹ 657 Nēdum f¹ 658 vocant B 659 Spinx M^f
 galleae L 660 oricalca P^b: orialca C 661 pugnantis ex
 -tes f: -tes P 662 o om. μ 663 semine ex -de? P¹
 664 Linque ex -gue B¹ 665 mittes ω: mittis P^b: ^e-is L^o

iamdudum hoc hilaris genitor bacchatur ad aras,
hoc ignes fibraeque volunt, hoc urguet Apollo:
terrigenam cuncto patriae pro sanguine poscunt.
fama canit monitus, gaudet Cadmeia plebes
certa tui; rape mente deos, rape nobile fatum. 670
i, precor, adcelera, ne proximus occupet Haemon.
sic ait, et magna cunctantis pectora dextra
permulsit tacite seseque in corde reliquit.
fulminis haut citius radiis adflata cupressus
conbibit infestas et stirpe et vertice flammam, 675
quam iuvenis multo possessus numine pectus
erexit sensus letique invasit amorem.
ut vero aversae gressumque habitumque notavit
et subitam a terris in nubila crescere Manto,
obstupuit. 'sequimur, divum quaecumque vocasti, 680
nec tarde paremus,' ait; iamiamque recedens
instantem vallo Pylium tamen Agrea fixit.
armigeri fessum excipiunt; tum vulgus euntem
auctorem pacis servatoremque deumque
conclamat gaudens atque ignibus implet honestis. 685

685 *Serv.* Aen. 9, 649 sicut Statius de Menoeceo: et laudibus inplet honestis

666 hilares P 667 volxunt B¹ hoc ω: haec P
apollōs P¹ 668 patriae s. l. f¹ 669 gaudet ω: audet P
gadmeia f plebes ex bl- P¹: plepes f 670 Certa tui ω:
Certatim P 671 neg M^σ occupet ex -at B¹: -at L: occipet f¹
672 magna ω: magno P cunctantis fortasse ex -es P¹
673 tacitae P reliquit M¹: -linquit Cr 674 haut ex ac L^σ:
aut Bf 675 Conbibit ex -vivit P^c: Cumbibit M¹ 676 numine ex
no- C 678 aversae ω: adversae Sbr: adversae P^r: aversae ex
adv-? L¹ gressumque ω: -um P 679 a om. P 680 Obstupuit b:
Obstimuit r quicumque μ 681 paremus ω: patremus P^r
682 illo L^σ pylium (pyl -in ras.) B¹: primum C 683 tum ω:
tunc P 684 Auctorem ex Autt- P^c 685 ex ignibus P^r videtur
laudibus
correxisse omnibus: ignibus C: laudibus *Serv.* honestus b: -tis L

iamque iter ad muros cursu festinus anhelō
 optinet et miseros gaudet vitasse parentes,
 cum genitor — steteruntque ambo et vox haesit utrimque,
 deiectaeque genae. tandem pater ante profatus:
 'quis novus inceptis rapuit te casus ab armis? 690
 quae bello graviora paras? dic, nate, precanti,
 cur tibi torva acies? cur hic truculentus in ore
 pallor, et ad patrios non stant tua lumina voltus?
 audisti responsa, palam est. per ego oro tuosque,
 nate, meosque annos miseraeque per ubera matris, 695
 ne vati, ne crede, puer! superine profanum
 dignantur stimulare senem, cui vultus inanis
 extinctique orbes et poena simillima·diro
 Oedipodae? quid si insidiis et fraude dolosa
 rex agit, extrema est cui nostra in sorte timori 700
 nobilitas tuaque ante duces notissima virtus?
 illius haec forsā, remur quae verba deorum;
 ille monet! ne frena animo permittē calenti,
 da spatium tenuemque moram, male cuncta ministrat
 impetus; hoc, oro, munus concede parenti. 705
 sic tua maturis signentur tempora canis,
 et sis ipse parens et ad hunc, animose, timorem
 pervenias: ne perge meos orbare penates.
 externi te nempe patres alienaque tangunt
 pignora? si pudor est, primum miserere tuorum. 710
 haec pietas, hic verus honos; ibi gloria tantum

687 Obtinet P 688 steterunt^aque^{ue} M¹: -rantque C: -rant Cf μ:
 -runt *Menkius* utrimque P ω: utriusque KC 689 om. L¹, add.
 L¹ mg. profatus (ex -ur B¹) P ω: -tur f 690 Qui f cassus L
 691 dignate P¹ 692 toria f² hoc B: hoc D hore B
 693 voltus B v: vu- P 695 meosque ω: meos P 699 insidiāsⁱ f
 700 agit D: ait (a- in ras. *duarum litt.* L^o) Lf extrema est
 cui nostra ω: cui nostra extrema P timeri^o B¹ 701 notissima
 ex nov- C 702 om. L¹, add. L¹ mg. *recte distinxit Bentleyus*
 707 sis ex sic L^o 708 orbare ex orn- M¹ 711 hiⁿ B: hic D:

ventosumque decus titulique in morte latentes.
 nec timidus te flecto parens: i, proelia misce,
 i Danaas acies mediosque per obuius enses;
 non teneo: liceat misero tremibunda lavare 715
 vulnera et undantem lacrimis siccare cruorem,
 teque iterum saevis iterumque remittere bellis.
 hoc malunt Thebae.' sic colla manusque tenebat
 implicitus; sed nec lacrimae nec verba movebant
 dis votum iuvenem; quin et monstrantibus illis 720
 fraude patrem tacita subit avertitque timorem:
 'falleris heu verosque metus, pater optime, nescis.
 non me ulli monitus, nec vatium exorsa furentum
 sollicitant vanisque movent: sibi callidus ista
 Tiresias nataeque canat; non si ipse reclusis 725
 comminus ex adytis in me insaniret Apollo.
 sed gravis unanimi casus me fratris ad urbem
 sponte refert: gemit Inachia mihi saucius Haemon
 cuspidem; vix illum medio de pulvere belli
 inter utrasque acies, iamiamque tenentibus Argis — 730
 sed moror; i, refove dubium turbaeve ferenti

hic

hinc **M**^σ: hinc **brμ** verus *om.* **K** honos ibi (*ex ubi μ: ubi Mf:*
 ubi *ex ibi L*¹) **ω**: tibi honos **S**: tibi honor et **P**¹ 712 morte *ex*
 monte **P**¹ 713 timidus **C** *i om.* **P** 714 Per **v** mediasque **C**:
 -usque **N** 715 labare **P** 716 ⁱ sccare **P**¹ 717 iterumque **P**^r
 remittere *in ras.* **P**¹ 718 malum **L**¹: Malunt **L**¹ *mg.*
 si^o **f**¹ 719 lacrimae *ex -mis* **b**¹ (*cf. v. 716*) 720 iuvenem **P**¹
 721 Fraudem **P**¹ tacite^a **M**¹: tatita **f**² 722 ferosque **L**
 723 illi **C** 724 vanisque **P**: manesque **ω** istic (*i. -a*) **P**
 725 nataeque **ω**: -taque **P** canit **L**¹ 726 Comminus **ω**:
 Communis **P**¹ 727 gravis **ω**: magis **P**: magis **D** unanimis **N**:
 -mi **C** 728 refret **L** hemon *ex -um* **P**¹: *ex hismon* **b**¹
 729 illum **P**^r ^{video} velli **f** 730 acies *om.* **f**¹, *add. s. l. fr* iam-
 iam **L** (que) **L** 731 refove *ex -be* **P**¹ dubium **L** (-que) **f**
 turbaeve **P**: -que **ω**: -ve **D** ferenti **P****ω**: furenti **BL**: ^efurenti **D**

dic, parcant leviterque vehant; ego vulnera doctum
iungere supremique fugam revocare cruoris
Aetiona petam.' sic imperfecta locutus
effugit; illi atra mersum caligine pectus 735
confudit sensus; pietas incerta vagatur
discordantque metus, inpellunt credere Parcae.

turbidus interea ruptis venientia portis
agmina belligeri Capaneus agit aequore campi,
cornua nunc equitum, cuneos nunc ille pedestris, 740
et proculcantes moderantum funera currus;
idem altas turres saxis et turbine crebro
laxat, agit turmas idem atque in sanguine fumat.
nunc spargit torquens voluceri nova vulnera plumbo,
nunc iaculum excusso rotat in sublime lacerto, 745
nullaque tectorum subit ad fastigia, quae non
deferat hasta virum perfusaque caede recurrat.
nec iam aut Oeniden aut Hippomedonta peremptos
aut vatem Pelopea phalanx aut Arcada credunt:
quin socium coiisse animas et corpore in uno 750
stare omnes, ita cuncta replet. non ullius aetas,
non cultus, non forma movet; pugnantibus idem
supplicibusque furit; non quisquam obsistere contra,

732 vulnerē^a P¹ 733 luniere^g L¹: ungere *Phillimorius, sed haec parva laus in medico* suppremique fb 734 Aetiona (Pet-K: Act- fμ: Aec- ν) ω: Aethiona (Aech- D) PMDr: Eetiona *Gronovius, cf. 7, 757* imperfecto b 735 illi ex -le B¹
morsum M^σ 736 Confudit f vagatur ω: voc- P 737 in-
pallunt L^σ 738 raptis^{ruptis} r 739 aequorae P 740 cuneos ω:
cunctos P pedestres P 741 At L 742 altas (-a^s B¹) ω:
alias P 743 ait^g L¹ atque idem C sumat μ 745 iacu-
lom^v M¹ 746 vestigia L 747 Deserat C hausta r 748 aut
om. f oeniden^{vatem} B: -em f 749 opeim^{vatem} r archada P
750 Qui μ coiisse ω: coisse PLMCμ: coisseⁱ fr^v 2
751 replent B¹ 753 Supplicibus B

non belli temptare vices: procul arma furentis
terribilisque iubas et frontem cassidis horrent. 755

at pius electa murorum in parte Menoeceus
iam sacer aspectu solitoque augustior ore,
ceu subito in terras supero demissus ab axe,
constitit, exempta manifestus casside nosci,
despexitque acies hominum et clamore profundo 760
convertit campum iussitque silentia bello.

'armorum superi, tuque o qui funere tanto
indulges mihi, Phoebe, mori, date gaudia Thebis,
quae pepigi et toto quae sanguine prodigus emi.
ferre retro bellum captaeque inpingite Lernae 765
reliquias turpes, confixaque terga fovescentes
Inachus indecores pater aversetur alumnos.

at Tyriis templa, arva, domos, conubia, natos
reddite morte mea: si vos placita hostia iuvi,
si non attonitis vatis consulta recepi 770

auribus et Thebis nondum credentibus hausi,
haec Amphionii pro me persolvite tectis
ac mihi deceptum, precor, exorate parentem.'
sic ait, insignemque animam mucrone corusco
dedignantem artus pridem maestamque teneri 775

756 sq. cf. *Drac.* laud. dei 3, 260 sq.

755 Terribilesque P iubas ω: tubas P 756 electa Pω
(quod explicat Imhofius): erecta Schrader male menēus L¹

757 iam ω: Tam P augustior C 759 exempto r mani-
festas L¹ 760 Despexit^{que} fr 761 lussitque (l-an i-dubium) P

764 toto ex -a L^σ: voto Valckenarius, sed toto explicatur
notione prodigus toto^{quae} B¹: toto quae ex totoque fr

765 bellom P¹ (nempe scripturus erat bello, sed statim correxit)

766 Reliquias P fovescentes ex fa- L^σ 767 Inacchus B
adversetur N alumnos ex -us P¹ 768 Et C 769 placita
Q₅ Gronovius: placida Pω: piat[≡] K iuivit r: vivit μ 770 at-

tonitus L 771 ~~nondum~~ nondum P¹ ausi Q²: ausi M^σ

772 amphionii B¹: -nis f tectis Schrader (cf. 1, 279): terris
Pω 773 Ac ω: At P₅ 775 teneri ex -re L¹

arripit atque uno quaesitam vulnere rumpit.
 sanguine tunc spargit turres et moenia lustrat,
 seque super medias acies, nondum ense remisso,
 iecit et in saevos cadere est conatus Achivos.
 ast illum amplexae Pietas Virtusque ferebant 780
 leniter ad terras corpus; nam spiritus olim
 ante Iovem et summis apicem sibi poscit in astris.

iamque intra muros nullo sudore receptum
 gaudentes herosa ferunt: abscesserat ultro
 Tantalidum venerata cohors; subit agmine longo 785
 colla inter iuvenum, laetisque favoribus omni
 concinitur vulgo Cadmum atque Amphiona supra
 conditor; hi sertis, hi veris honore solutos
 adcumulant artus patriaque in sede reponunt
 corpus adoratum. repetunt mox bella peractis 790
 laudibus; hic victa genitor lacrimabilis ira
 congemit, et tandem matri data flere potestas:
 'lustralemne feris ego te, puer inclyte, Thebis
 devotumque caput vilis ceu mater alebam?
 quod molita nefas, cui tantum invisita deorum? 795
 non ego monstrifero coitu revoluta novavi
 pignora, nec nato peperit funesta nepotes.
 quid refert? potitur natis Iocasta ducesque

777 spargit (-sit f) ω: spargi P 779 Iecitit P¹: Iecit DL^σ:
 †iecit al. virtus
 Flectit rμ: Flectit ν² 780 iustusque f^r 782 om. f, in BL
 post 787 legitur, a B³ in suum locum revocatus est, a L¹ de-
 letus est et iuxta adscriptus versui 781 poscit Pω: quaerit b
 in astris Q¹ in ras. 784 abcesserat f 786 †favoribus M¹
 787 gadmum f amphioria B 788 Conditor ω: -tur (ex
 -tor M¹Q²) PMQCμ solutos ε Peyraredus: soluto ω: solito P¹
 790 adhoratum B 791 vitam r post 791 in P scriptus
 erat v. 810, sed erasus est 796 coitu (-i- in ras. B³) ω:
 cultu P: catu r novavi Qbε Heinsius: notavi ω: natavi P:
 ta †v
 novavi D: notavi ν² 799 ante 798 in P 798 refert L^σ
 potitur natis P: habet (a- B¹) ecce suos (suos om. S) ω, ubi
 ecce ineptum iocasquā B¹: iācasta Q¹

regnantesque videt: nos saeva piacula bello
demus, ut alterni — placet hoc tibi, fulminis auctor —
Oedipodionii mutant diademata fratres! 801
quid superos hominesve queror? tu, saeve Menoeceu,
tu miseram ante omnis properasti extinguere matrem.
unde hic mortis amor? quae sacra insania menti?
quosve ego conceptus aut quae male pignora fudi 805
tam diversa mihi? nimirum Martius anguis,
quaeque novis proavum tellus effloruit armis —
hinc animi tristes nimiusque in pectore Mavors,
et de matre nihil. sponte en utroque peremptus
inrumpis maestas Fatis nolentibus umbras. 810
ast egomet Danaos Capanaeque tela verebar:
haec erat, haec metuenda manus ferrumque, quod amens
ipsa dedi. viden ut iugulo consumpserit ensem?
altius haut quisquam Danaum mucrone subisset.
diceret infelix etiamnum et cuncta repleret 815
questibus: abducunt comites famulaeque perosam
solantes thalamoque tenent, sedet eruta multo
ungue genas; non illa diem, non verba precantum
respicit aut visus flectit tellure relictos,
iam vocis, iam mentis inops. sic aspera tigris 820
fetibus abreptis Scythico deserta sub antro
accubat et tepidi lambit vestigia saxi;

799 bellis B 800 alterni ω : alternis P¹: alternis *Garro-*
dus, sed *displicet tautologia* alternis .. mutant 801 Oedi-
podioniⁱ P¹: -ionides N nutant r diademata *ex -te* Q¹
802 Quid ω : Quis P tu saemenoechei (*ex -eo* P¹) P 803 omnes P
properas f extinguere ω : -gue P 805 male ω : mala
P Q D μ 807 et floruit L *post* 808 in P *iterum erasus est*
v. 810 809 sponte \equiv (-m) Q 810 Irrumpit C 811 Ast ω :
At P: *om.* K 812 metenda^v M^o ferrum quod amabas f
813 videⁿ f^r consuperat N 814 aut PBL¹: had b danaum
P v: -ao ω danao quisquam f 815 replisset N 816 ab-
ducunt *ex add-* L^o: at sumunt f 817 sed et C: sed \equiv L:
sed N¹ multo *ex -a* L^o 821 Foetibus P abreptis *ex -ru-*
Q¹: arreptis N 822 tipidi Q²: trepidi L

nusquam irae, sedit rabidi feritasque famesque
 oris, eunt praeter secura armenta gregesque:
 aspicit illa iacens; ubi enim, quibus ubera pascat 825
 aut quos ingenti premat expectata rapina?

hactenus arma, tubae, ferrumque et vulnera: sed nunc
 comminus astrigeros Capaneus tollendus in axis.
 non mihi iam solito vatium de more canendum;
 maior ab Aoniis poscenda amentia lucis: 830
 mecum omnes audete deae! sive ille profunda
 missus nocte furor, Capaneaue signa secutae
 arma Iovem contra Stygiae rapuere sorores,
 seu virtus egressa modum, seu gloria praeceps,
 seu magnae data fata neci, seu laeta malorum 835
 principia et blandae superum mortalibus irae.

iam sordent terrena viro taedetque profundae
 caedis, et exhaustis olim Graiunque suisque
 missilibus lassa respexit in aethera dextra.
 ardua mox torvo metitur culmina visu, 840
 innumerosque gradus, gemina latus arbore clusus,

830 *Serv.* Aen. 12, 500 ac si diceret: nec Musa nec Apollo
 sufficient. Statius: maior ab Aoniis sumenda dementia . . . deae!

823 sedit **P**ω: cedit **Q** rabidi *Vollmer 1896 p. 33*: rapidi
P: rabies ω in **B** inter 822 et 823 exstant linea circumscripta
 haec: a† et rapidi feritas iraeque famesque in f v. 823 sic
 scriptus est: Nusquam irae et rabies feritas iraeque famesque

826 ruina μ 827 Actenus **L** 828 astriferos **M** tollen-
 dus ex -tes **L**^σ axes **P**_a 829 canendum (-dus **C**) ω: canen-
 tum **P**⊆ *Heinsius* 830 onii f² poscenda amentia *Kohl-*
mannus: sumenda poscenda amentia **P**¹: sumenda audacia (a†
 poscenda amentia

amentia **B**¹ mg.) ω: sumenda amentia **K**: sumenda audacia **N**²:
 audacia † amentia
 sumenda amentia **D**: sumenda audacia **L**^σr: sumenda dementia
Serv. amentia explicat Σ 831 audete ω: audite **P**: auditi **M**

ille ex illa **P**¹**B**¹**L**¹f¹ 833 sores **P**¹ 835 fata **P**ω: fama ⊆
 an necis? laeta explicat Σ, alius caeca ineptam interpolationem

838 graiun^aque f 839 aetherē **M**¹ 841 Innumerosque f²
 latus in ras. f²: latus **L**^σ clusus ω: clusus **P**^rf²: clausos
Wernsdorfius in Stoschi Museo critico I (1774) p. 115, cf. Imhofius

aerium sibi portat iter, longeque timendus
 multifidam quercum flagranti lumine vibrat;
 arma rubent una clipeoque incenditur ignis.
 'hac' ait, 'in Thebas, hac me iubet ardua virtus 845
 ire, Menoeceo qua lubrica sanguine turris.
 experiar, quid sacra iuvent, an falsus Apollo.'
 dicit, et alterno captiva in moenia gressu
 surgit ovans: qualis mediis in nubibus aether
 vidit Aloidas, cum cresceret inopia tellus 850
 despectura deos nec adhuc inmane veniret
 Pelion et trepidum iam tangeret Ossa Tonantem.

tunc vero attoniti fatorum in cardine summo,
 ceu suprema lues urbi facibusque cruentis
 aequatura solo turres Bellona subiret, 855
 omnibus e tectis certatim ingentia saxa
 roboraque et validas fundae Balaris habenas —
 nam iaculis caeloque vagis spes unde sagittis? —
 verum avidi et tormenta rotant et molibus urgent.
 ille nec ingestis nec terga sequentibus umquam 860
 detrahitur telis, vacuoque sub aere pendens
 plana velut terra certus vestigia figat,
 tendit et ingenti subit occurrente ruina:

843 lumine ω : fulmine P 844 ^{cl} clipeoque f^r 845 Hac
 (Ha[≡]c Q) . . . hac ω : Haec . . . haec P iubet ω : iunct^d (*voluitne*
 vincit?) P¹ (*quod natum ex lectione iuvet*) 847 iuvant B Q f
 falsus (fallus f) ω : fallis P^r; *fortasse fallis retinendum, ita ut*
 post iuvent sensus finiatur 848 Dicit P ω : Dixit ς 849 qua-
 lis L^o: quales P 852 tangerat L¹ 853 Tum Q 854 sup-
 prema Bf luces L: dies *Bentleius, sed cf. e. g. Lucan. 2, 200*
 urbi (*sc. advenisset*) P: urbem (*sc. subiret*) ω 856 e s. l.
 P^o: et Lf 857 validas P: gravidas ω : gravidas N²: validas D
 habenas B¹ 858 Iam μ : Non ex Nam L^o unde P ω : una
 BLr¹: nulla b: unde D 859 ^{avdi} P¹L^o et ω : om. P ς
 rotant ex no- μ urgent P 860 ingentis P¹ tela C
 862 Plena DN 863 subit ω : subito P occurrente f^2 rugina L^o

amnis ut incumbens longaeui robora pontis
 adsiduis obpugnat aquis; iam saxa fatiscunt 865
 emotaeque trabes: tanto violentior ille —
 sentit enim — maiore salo quassatque trahitque
 molem aegram, nexus donec celer alveus omnis
 abscidit et cursu victor respirat aperto.
 utque petita diu celsus fastigia supra 870
 eminuit trepidamque adsurgens desuper urbem
 vidit et ingenti Thebas exterruit umbra,
 increpat attonitos: 'humilesne Amphionis arces,
 pro pudor! hi faciles carmenque inbelle secuti,
 hi, mentita diu Thebarum fabula, muri? 875
 et quidnam egregium prosternere moenia molli
 structa lyra?' simul insultans gressuque manuque
 molibus obstantis cuneos tabulataque saevus
 restruit: absiliunt pontes, tectique prementis
 saxea frena labant, dissaep^otoque aggere rursus 880
 utitur et truncas rupes in templa domosque
 praecipitat frangitque suis iam moenibus urbem.

864 incumbens *ex* -ent L^σ 866 trabes *ex* trahes L^σ
 867 Sentit P (*quod recepit Kohlmannus distinctione correcte*):
 Saevit ω ^{enim} olim L^σ quassatque P¹ (*scripturus erat quatit*)
 868 omnes P ^{ov} 869 cursu *ex* cassu Q¹ 870 petita ω: perita P
 871 Eminuit Q: Eminuit D: Emicuit ζ 873 humilesne
 Pω: haene illae N²r²ζ *manifesta interpolatione, quam amplexi*
sunt Barthius et Garrodius amphionis ex -es B¹ 874 -que om.
 L¹, *add. s. l.* L^σ inbelle *ex* -la Q¹ 875 Hi PKN: Et ω: E- f
^{mentita} moritura L^σ ^{mu} ri P¹ 876 Et quidnam (Est quid ' K: Equid-
 nam f²) Pω (quid *intellego: cur*): Ecquidnam *Baehrens*: Et quid
 tam *Bentleius* 878 Mo^{ob}libus B: Mollibus b obstantes P:
^b obstantis M¹: in^{ob}stantis L¹ 879 Restrui^t ω: Destruit (*ex Re-*
P¹B¹) PBKMfrν: Destruit *ex* Destrait μ: Detrahit N: Deruit ζ,
cf. Vollmer 1896 p. 29. recte Garrodius contulit 10, 527 claustra
remoliri, cf. etiam refigendi usum apud Sen. dial. 1, 3, 9. 7, 19, 3
 tectique ω: lectique P prementis ζ: -tes P: trementis
 (-es L) ω 880 labant *ex* da- L¹ discepto^rtoque f²: discepto-
 que Lr 881 rupes ω: rudis P in ω: inter P

iamque Iovem circa studiis diversa fremebant
 Argolici Tyriique dei; pater aequus utrisque
 aspicit ingentes ardentum cominus iras 885
 seque obstare videt. gemit inservante noverca
 Liber et obliquo respectans lumine patrem:
 'nunc ubi saeva manus, meaque heu cunabula flammae,
 fulmen, io ubi fulmen?' ait. gemit auctor Apollo,
 quas dedit ipse, domos; Lernam Thebasque rependit 890
 maestus et intento dubitat Tirynthius arcu;
 maternos plangit volucer Danaeus Argos;
 flet Venus Harmoniae populos metuensque mariti
 stat procul et tacita Gradivum respicit ira.
 increpat Aonios audax Tritonia divos, 895
 Iunonem tacitam furibunda silentia torquent.
 non tamen haec turbant pacem Iovis: ecce quierunt
 iurgia, cum mediis Capaneus auditus in astris.
 'nullane pro trepidis' clamabat, 'numina Thebis
 statis? ubi infandae segnes telluris alumni, 900
 Bacchus et Alcides? pudet instigare minores.
 tu potius venias — quis enim concurrere nobis

896 *Serv.* Aen. 10, 63 Iuno ubique silens inducitur ... Statius: Iunonem tacitam (-ta F) ... torquent

884 utriusque μ 886 inservante (-er^v—a- B¹: in ras. L¹)
^{† infestante}
 PB¹LNbr: inservante M^σ v²: infestante (ex inservante μ ¹) B³ mg.
 QKf μ : infestare DN ζ novercam D 888 meaeque C 889 io
 om. N¹, add. N² 891 inteⁿcto M^σ: inte^{en}cto Q² dubitant P¹
 892 daneius f danaeus argos add. N² 893 armoniae P:
 harmoniaeⁱ B¹: harmionae Q: harmonae L¹: hermionae L^σ ω
 895 om. L¹, add. L¹ mg., cf. ad 923 aonias^o M¹ 896 tacitam ω: -ta P
 897 quierunt *Klotzius*: quierant P: quierantⁱ B¹: queruntur
 ierunt † quierant † queruntur
 (ex -nt N²) MNfb v: queruntur Q²: queruntur v²: quierant L^σ:
 requirant ζ 898 auditur NC 899 Nullaque^{no} b¹ clamabant C²
 numine f 900 segnes om. Mf¹: nobis s. l. add. f²
 901 alchides P pudet P: piget ω: pudor D minorem b
 902 om. L¹, add. L¹ mg., cf. ad 923 concurre^{r^o} P¹

dignior? en cineres Semeleaque busta tenentur —,
 nunc age, nunc totis in me conitere flammis,
 Iuppiter! an pavidas tonitru turbare puellas 905
 fortior et soceri turres excindere Cadmi?

ingemuit dictis superum dolor; ipse furentem
 risit et incussa sanctarum mole comarum,
 'quae non spes hominum tumidae post proelia Phlegrae!
 tune etiam feriendus?' ait. premit undique lentum 910
 turba deum frendens et tela ultricia poscit,
 nec iam audet fatis turbata obsistere coniunx.
 ipsa dato nondum caelestis regia signo
 sponte tonat, coeunt ipsae sine flamine nubes
 adcurruntque imbres: Stygias rupisse catenas 915
 Iapetum aut victam supera ad convexa levari
 Inarimen Aetnamve putes. pudet ista timere
 caelicolas; sed cum in media vertigine mundi
 stare virum insanasque vident deposcere pugnas,
 mirantur taciti et dubio pro fulmine pallent. 920
 coeperat Ogygiae supra fastigia turris
 arcanum mugire polus caelumque tenebris
 auferri: tenet ille tamen, quas non videt, arces,
 fulguraque attritis quotiens micuere procellis,

924 *Isid.* de rer. nat. 30, 1 aiunt naturalium scrutatores
 conicere

904 conitere ω : continere P: conicere b: convertere r' con-
 nitere³ in me L¹ 905 a \equiv t (u?) f 906 Fortior ω : Fortius P
 909 non PB¹: nam B³ ω : nam ex non L^o tumida μ : tumidi \equiv (s)
 L: tumidi br 910 Tune ex Tunc B¹ 911 possit B¹ 915 Ad-
 curruntque (Oc- μ) ω : -rumque P imbres ω : in res P stygias
 ω : scytias P (*nempe STYCIAS videtur fuisse in codice Iuliani*)

916 Iapetum ex Iap- C²: Lappetum ex -am L^o: L^{ap}itum b
 aut victam (ex um L^o: vi^octam B³) ω : aut victum PS: aut vinctam
 K² *Peyraredus*: victum aut *Kohlmannus* 917 Inarimen^{men} P^o (aut P¹):
 -mon L: I \equiv ar \equiv nen f: Inarimen ab μ ethanamque L timere ω :
 timeri P (cf. levare v. 916) 918 se^d P¹ 919 deposce^{re} P¹ 920 ta-
 citi ω : -te P ex^t v² dubia^o M¹ pallent PN² ζ : pendent ω
 921 ogygyae P 923 vidit f post 923 in L leguntur 902. 895 *deleti*
 a L¹ 924 attritis (atri- fbr) ω : attristi P procellis ω : -lae P

'his' ait, 'in Thebas, his iam decet ignibus uti, 925
 hinc renovare faces lassamque accendere quercum.'
 talia dicentem toto Iove fulmen adactum
 corripuit: primae fugere in nubila cristae,
 et clipei niger umbo cadit, iamque omnia lucent
 membra viri. cedunt acies, et terror utrimque, 930
 quo ruat, ardenti feriat quas corpore turmas.
 [intra se stridere facem galeamque comasque
 quaerit, et urentem thoraca repellere dextra
 conatus ferri cinerem sub pectore tractat.]
 stat tamen, extremumque in sidera versus anhelat, 935
 pectoraque invisis obicit fumantia muris,
 ne caderet: sed membra virum terrena relinquit,
 exiiturque animus; paulum si tardius artus
 cessissent, potuit fulmen sperare secundum.

causarum, quod ex collisione atque attritu nubium fulgura
 generentur .. unde et Papinius: fulguraque .. procellis

926 renovari Q, assamque b ζ 927 in P post 929 legitur
 928 prima efugere P nebula C 929 umbo P ω : verba r
 931 post 935 P 931 Quo ex Quu- P¹ ruat ω : ruat et P
 932—934 om. P ω , extant DS²r mg. B³mg. ζ , cf. *Hermes* 40 (1905)
 p. 362 933 Quaerit codd. corruptum: sentit Imhofius: saevit
 ego conieci: questus Garrodus parum probabiliter 936. 935 μ , b a
 praeser. μ ² 935 anhelat ω : adhaesit PN² 937 Nec P¹Q¹:
 Nec BLMNCfb relinquunt P 938 animis C paulum si
 P ω : paulum o si BMCf: p. Ξ si (o) L: paulo si D 936—11, 46
 et 11, 409—469 supplevit Q^r duobus foliis insertis, cuius lectio-
 nes neglexi 939 H^{ar}essissent K² sperare PDN² ζ : meruisse ω
^{se}condum B¹ post 939 STATII POETE THEB·LIBER·X·|
 EXPLICIT INCIPIT LIBER XI P

P. PAPINI STATI
THEBAIDOS
LIBER XI.

Postquam magnanimus furias virtutis iniquae
 consumpsit Capaneus exspiravitque receptum
 fulmen, et ad terras longe comitata cadentem
 signavit muros ultricis semita flammae:
 conponit dextra victor concussa plagarum 5
 Iuppiter et vultu caelumque diemque reducit.
 gratantur superi, Phlegrae ceu fessus anhelet
 proelia et Encelado fumantem inpresserit Aetnen.
 ille iacet lacerae complexus fragmina turris,
 torvus adhuc visu memorandaque facta relinquens 10
 gentibus atque ipsi non inlaudata Tonanti.
 quantus Apollineae temerator matris Averno
 tenditur; ipsae horrent, si quando pectore ab alto
 emergunt, volucres immensaque membra iacentis
 spectant, dum miserae crescunt in pabula fibrae: 15

11, 5 Componit P 7 anhelat L: -la b 8 encelado (*vel -che-*)

^{e e} ω: enca^olido P^r inpre^serit M^o aetnen Bfbr^{uv}: etnē (ethnam
 sscr. P^r) P¹ (*cf.* 1, 334): aetnam ω; *cf.* *Silv.* 3, 1, 130 Aetne.
Ach. 1, 490 aetnen PK: -am QC. *alia ratio est Theb.* 10, 917 aet-
 namve (*ante labialem*) 9 fracmina L 10 fata N 11 illau-

danda s *Heinsius* 12 Quantis^v f¹ apollinae^o P^c 15 Spectant
 dum ω: -tandum P mirae^{se} f¹ pectora^{†pabula} r

sic gravat iniectus terras hostiliaque urit
 arva et anhelantem caelesti sulphure campum.
 respirant Thebae, templisque iacentia surgunt
 agmina; iam finis votis finisque supremis
 planctibus, et natos ausae deponere matres. 20

at vaga palantes campo fuga volvit Achivos.
 nec iam hostes turmae aut ferrum mortale timetur:
 omnibus ante oculos irae Iovis, omnibus ardent
 arma metu galeaeque tonant, visusque paventes
 ipse sequi et profugis opponere Iuppiter ignis. 25
 instat Agenoreus miles caelique tumultu
 utitur: indomitos ut cum Massyla per arva
 armenti reges magno leo fregit hiatu
 et contentus abit; rauci tunc comminus ursi,
 tunc avidi venere lupi, rabieque remissa 30
 lambunt degeneres alienae vulnera praedae.
 hinc premit Eurymedon, cui rusticus horror in armis,
 rustica tela manu, patriumque agitare tumultus:

TESTIMONIA 20 *Serv.* Aen. 7, 518 pressere ad pectora
 natos: Staius: pressitque Palaemona mater (1, 122). item
 econtra: nec natos .. matres 27 *Mico* 239 Massila: utitur ..
 per arva

16 teras **L** 17 sulphure **B**: sulphure ^h **P**¹: sulfure *ex* fulture
 f¹: funere **b** 18 lacentia *an* iac- **P** *praebeat, dubium* sur-
 gent **P**¹ 19 subpremis **B** 21 palantes (-tas **M**) **ω**: pallentes
 PSQ 22 hostes **P**₅: hostiles **ω**: ^{hostes} hostiles **B**¹**D**: host~~es~~ **f**
 mortale **D** 23 oculis **r** irae *om.* **L**¹, *add.* **L**^σ 24 premunt
 tonant **L**¹: ^{† tonant} pre munt **r**²: ^{pre} munt **b**: ^{tremunt} tonant **D** 25 Ipse^{se}
 qui **L**¹ [†] *et om.* **PD** 27 indomitus **LC** massylla **B**:
 massilla **f**: ^s masylla **M**: ^s masylla **v**² 28 Armenti *ex* -mati **b**¹
 regis **M**¹ ^e frangit **f**: fremit **L**^σ 30 Nunc *ex* Tunc **L**^σ
 pavidi **D** rabieque *ex* rap- **P**¹ 33 patriumque agi-
 tare **P**^r ^{tabat} tumultus **PN**²₅: -tum **ω**: ^{† tumult} inultum **r**

Pan illi genitor; tener hinc conatibus annos
egreditur iuvenemque patrem puer aequat Alatreus: 35
felices ambo, sed fortunatior ille,
quem genuisse iuvat; nec iam dignoscere promptum,
quae magis arma sonent, quo plus eat hasta lacerto.

artatur denso fugientum examine vallum.

quas volvis, Gradive, vices? modo moenia Cadmi 40
scandebant: sua nunc defendunt tecta Pelasgi!
ceu redeunt nubes, ceu circumflantibus austris
alternus procumbit ager, ceu gurgite cano
nunc reteggit bibulas, nunc induit aestus harenas.
expirat late pubes Tirynthia, alumni 45

exuvias imitata dei; trux maeret ab astris
Amphitryoniades Nemeaea in sanguine terga
et similes ramos similesque videre pharetras.
stabat in Argolicae ferrato culmine turris
egregius lituo dextri Mavortis Enyeus 50
hortator; sed tunc miseris dabat utile signum
suadebatque fugam et tutos in castra receptus:
cum subitum obliquo descendit ab aere vulnus,
urgentisque sonum laeva manus aure retenta est,

34 hic ⁿ B¹: hic LCbr 35 pu^{er} B alatreus [†] alatreus
la Pr: atreus S²: elatreus BLKC^v, cf. 7, 300 36 festinator C
37 dinosce P 38 solent ⁿ P¹: sonant f 39 exagmine (ex-
s. l. L^σ) BLb^μ 40 volvas ⁱ L^σ: om. f 42 Ceu ex Seu C²
reddeunt L^σ 43 Alternus ω: Aet- P (L ~ E) 44 induit
arenas cumbit
PN²: obruit ω anhelas C² 45 Expirat P¹: Proexpirat B¹:
Procumbit ω: Expirat D 46 astris PDN: alto ω 47 Am-
phitryonades B¹: -trion^Ξiades (a) f Nemeaea Gronovius: nemea
P: nemea (vel -ace) ω: -ees C 49 culmine PDN²: margine ω
50 Egrius f mavortis ex -ius C enyeus P: enipeus ω Σ
51 tunc PD: tum ω 52 nepotes b 53 subito f aere ex
aure f¹ vultus ⁿ b¹ 54 om. P Urgentisque ex Arg- C²
aure ω: aere Peyraredus parum apte, cf. Imhofius

sicut erat; fugit in vacuas iam spiritus auras, 55
iam gelida ora tacent, carmen tuba sola peregit.

iamque potens scelerum geminaeque exercita gentis
sanguine Tisiphone fraterna cludere quaerit
bella † tuba: nec se tanta in certamina fidit
sufficere, inferna comitem ni sede Megaeram 60
et consanguineos in proelia suscitet angues.
ergo procul vacua concedit valle solumque
ense fodit Stygio terraeque innumurat absens
nomen et — Elysiis signum indubitabile regnis —
crinalem attollit longo stridore cerasten: 65
caeruleae dux ille comae, quo protinus omnis
horruit audito tellus pontusque polusque,
et pater Aetnaeos iterum respexit ad ignes.
accipit illa sonum; stabat tunc forte parenti
proxima, dum coetu Capaneus laudatur ab omni 70
Ditis et insignem Stygiis fovet amnibus umbram.
protinus abrupta terrarum mole sub astris
constitit, exultant manes, quantumque profundae
rarescunt tenebrae, tantum de luce recessit.
excipit atra soror dextraeque innexa profatur: 75
‘hac, germana, tenus Stygii metuenda parentis

55 *in ras.* L¹, 56—58 *om.* L¹, *add.* L¹ *mg.*, *cf. ad* 91. 139

57 exercita ω: exterrita P genis P¹ 58 tesiphone PMQ
cludere brμν: cludere ω: eludere ex clu- P^c fraternaque
ludere L 59 tuba Pω, *quod Garrodus frustra conatur defendere cl. Claud. Pros. 1, 15. possis interpretari fratres ad tubae sonitum concurrentes. sed probabiliter Kohlmannus tuba ex v. 56 repetitum esse coniecit.* manu proposuit Imhofius, latinum certe est acie. fraterno . . rogo Sandstroemius 1878 p. 58 et pyra Postgatius non feliciter fidit PN²ς: retur ω 60 interna N 62 concedit PBLMfr: consedit (*ex conc- ν²*) ω, *sed perfectum ferri nequit;* vacua . . valle intellego quasi instrumentalem ablativum 64 ely-
siis ω: elysii P ^{† regis} regnis P^r 66 Ceruleus μ 68 respexit PD
Nbrς: prospexit ω 69 tunc PBDN: tum ω: cum r 71 amni-
bus ω: omnibus P ^P 72 abruta B³ mole *ex more* P¹

imperia et iussos potui tolerare furores,
 sola super terras hostilemque obvia mundo,
 dum vos Elysium et faciles conpescitis umbras.
 nec pretium deforme morae cassique labores: 80
 hoc quodcumque madent campi, quod sanguine fumant
 stagna, quod innumero Lethaea examine gaudet
 ripa, meae vires, mea laeta insignia. sed quid
 haec ego? Mars habeat, volgataque iactet Enyo.
 vidisti — Stygiis certe manifestus in umbris --- 85
 sanguine foedatum rictus atroque madentem
 ora ducem tabo: miseri insatiabilis edit
 me tradente caput. modo nempe horrendus ab astris
 descendit vos usque fragor: me sacra premebat
 tempestas, ego mixta viri furialibus armis 90
 bella deum et magnas ridebam fulminis iras.
 sed iam — effabor enim — longo sudore fatiscunt
 corda, soror, tardaeque manus; hebet infera caelo
 taxus et insuetos angues nimia astra soporant.
 tu, cui totus adhuc furor exultantque recentes 95
 Cocyti de fonte comae, da iungere vires.
 non solitas acies nec Martia bella paramus,

77 potui[≡] (-t) M: putin L tollerare B 79 elysium Bⁱ
 conpescitis P 80 laboris QC 81 madent ω: -et P
 82 lethaeo ex -a Q¹ exagmine B Q b μ 83 sed ex si C²
 84 mars ex mors M h abeat B¹: ≡ abeat ex -ot Q¹ volgataque
 Bf: vu- P enixo f^rr 85 Vidisti P 5: -tis ω stiis L^σ
 manifesta sub ex -tus in P^r 86 foedantem b¹: foedatam r
 atro om. f; hostili post fedatum add. f^r mg. 87 tabo ω:
 tabe P miseri Vollmer 1896 p. 33: miseris P: miserum ω
 insatiabile sedit P: -bilis edit ex -bile sedit Q² 88 horrendus
 L^σ 89 vos (nos M¹) usque ω: vos¹ us^{quo} P^r me P: mea ω
 90 viri (i. Capanei) ω: viris (ex -ri B²) PB post 91 in L leguntur
 56—58 cf. ad 55 93 Corda P ω recte: colla con. Garrodius
 hebet ex hab- L^σ f^r 94 insuetas r 95 exultantque L^σ
 97 bella P ω. tela Dr

sed fratrum — licet alma Fides Pietasque repugnent,
 vincentur —, fratrum stringendi comminus enses.
 grande opus! ipsae odiis, ipsae discordibus armis 100
 aptemur. quid lenta venis? agedum elige, cuius
 signa feras. ambo faciles nostrique; sed anceps
 volgus et adfatus matris blandamque precatu
 Antigonem timeo, paulum ne nostra retardent
 consilia. ipse etiam, qui nos lassare precando 105
 suetus et ultrices oculorum exposcere Diras,
 iam pater est: coetu fertur iam solus ab omni
 flere sibi. atque adeo moror ipsa inrumpere Thebas
 adsuetumque larem. tibi pareat inpius exul,
 Argolicumque inpelle nefas; neu mitis Adrastus 110
 praevaleat plebesque, cave, Lernaea moretur.
 vade, et in alternas inimica revertere pugnas.
 talia partitae diversum abiire sorores:
 ut Notus et Boreas gemino de cardine mundi,
 hic nive Rhipaea, Libycis hic pastus harenis, 115
 bella cient: clamant amnes, freta, nubila, silvae,
 iamque patent strages; plangunt sua damna coloni,
 et tamen oppressos miserantur in aequore nautas.
 illas ut summo vidit pater altus Olympo

103 Σ 11, 383 supra enim de ipsa (*Antigone*) dixerat Furia:
 blandamque . . retardet consilia 117 *Serv.* Aen. 12, 452
 Stautius planius de hoc sensu: deflent sua . . nautas

98 licat^e P¹ recte *distinxit Weber* 100 odiis *ex oriis L^o*
 (R ~ D) 102 facilis M¹ 103 Volgus B¹ f¹: Vulgus P affatus P
 -que *om.* N¹ 104 Antegonen B: Antigonem Q palumne f¹
 retardent PD: -det $\omega \Sigma$ l. l. 108 adeo . . exul L¹ *in ras.*
in eodem versu ideo C 110 indepelle L^o adrastur^s P^c
 113 diversum *ex de-* L^o 114 motus B gemino ω : medio
 P cardine ω : carmine P: carmine^{dine} K² 115 Hic *ex* Hoc Q¹
 rhipaea P 116 clarant^m L^o amnes ω : manes P fluctus S¹
 117 strages *ex -em* L^o deflent *Serv.* 118 oppressos *ex*
 -us f aequore ω : -ra Pr μ : -re *ex -ra M^o f²*

incestare diem, trepidumque Hyperionis orbem 120
 subfundi maculis, torvo sic inchoat ore:
 'vidimus armiferos, quo fas erat usque, furores,
 caelicolae, licitasque acies, etsi impia bella
 unus init aususque mea procumbere dextra.
 nunc par infandum miserisque incognita terris 125
 pugna subest: auferte oculos! absentibus ausint
 ista deis lateantque Iovem; sat funera mensae
 Tantaleae et sontes vidisse Lycaonis aras
 et festina polo ducentes astra Mycenae.
 nunc etiam turbanda dies: mala nubila, tellus, 130
 accipe, secedantque poli: stat parcere mundo
 caelitibusque meis; saltem ne virginis almae
 sidera, Ledaevi videant neu talia fratres.'
 sic pater omnipotens, visusque nocentibus arvis
 abstulit, et dulci terrae caruere sereno. 135
 iamque per Argolicas Erebo sata virgo cohortis
 vestigat Polynicis iter portisque sub ipsis
 invenit, incertum leto tot iniqua fugane

121 Suffundi P maculasⁱ Q¹ torvo . . . armiferos *add.*
s. l. Q² ore[≡] (-m) P 124 aususque P^ω: ^{†dignus} aususque DL^σ:
 dignusque QMCfb meam B: ^{mea} procumbere P^ω:
_{procumbere} _{dextra} contempnere B¹ *mg.*: contempnere D dextram B: dextram D
 126 ausint *ex abs-* P^c: absint D: an sint C 127 latant^e
 que f¹ [≡]at (t) PQ: sat (s- *in ras.*) L^σ mensae ω: mensis P
 128 Tantaleae (-a ^ldeae b¹) ω: -lei P 131 poloⁱ b¹
^{sat} stat P^r mundo PD: caelo (*in ras. v¹*) ω: caelo S: soli M^σ N: soli
 brμ; *in L versus bis scriptus, priore loco ultima voce omissa: soli †*
celo add. L^σ, posteriore celo scriptum. alter versus deletus est
^{caelestibus}
 a L^σ 132 Caelitibusque P^ω: Sideribusque B: Sideribusque D
 saltem ne *eqs.*: pudeat o celicole *sser.* P^r 133 *om.* P
 136 herebo b cohortes P 137 polinⁱs- Q² ipsos M¹
^{-s. polinc}
 138 *post* 139 P 138 Invenit P^r fugane^{te} P^r: fatigant f

exeat. et dubios turbarant omina sensus:
 viderat, obscura vallum dum nocte pererrat 140
 aeger consilii curisque novissima volvens,
 coniugis Argiae laceram cum lampade maesta
 effigiem — sunt monstra deum, sic ire parabat,
 has latura viro taedas erat! —: ergo roganti,
 quae via quisve dolor, cur maesta insignia, tantum 145
 fleverat atque manu tacitos averterat ignes.
 scit mentem vidisse nefas; etenim unde Mycenis
 adforet et vallum coniunx inopina subiret?
 sed fati monitus vicinaque funera sentit,
 ac sentire timet. cum vero Acherontis aperti 150
 Dira ter admoto tetigit thoraca flagello,
 ardet inops animi, nec tam considerare regno,
 quam scelus et caedem et perfossi in sanguine fratris
 expirare cupit, subitusque adfatur Adrastum:
 'sera quidem, extremus socium gentisque superstes 155
 Argolicae, consulta, pater, iam rebus in artis
 adgredior; tunc tempus erat, cum sanguis Achivum
 integer, ire ultro propriamque capessere pugnam,
 non plebis Danaae florem regumque verendas
 obiectare animas, ut lamentabile tantis 160

‡ omina

139 turbarant P: turbabant ω omnia Q¹: omnia N
 post 139 in L leguntur 57. 58, del. L¹, cf. ad 55 141 con-
 siliis f 142 laceram . . maesta P: lacera . . . maestam ω
 erat simit

144 latura P¹ ergo roganti P^r 146 aque r tacitos P:
 timidos ω 150 aperti P: operti ω 151 Dira P: Diva ω
 toraca P 152 Ardet ex -it f inobs ex -ps M¹ 153 zelus μ
 ‡ fusus

perfossi in (in om. PCb) Pω: perfossum D¹: perfossum r: per-
 cussum b: perfusus Housmanus, *Class. Rev.* 20 (1906) p. 37
 fratrem

fratris D: fratrem r 155 Sera ex -o L^a 156 pater 'con-
 sulta Q¹ altis C: artis ex actis N² 157 cum ex tunc B¹
 achivum (-is Q) ω: achium P 158 propriamque Pbf: primam-
 que (-que om. N: ^aumque r) ω: propriam primamque L¹:
 primamque

propriamque D 159 plebis ex- es P¹

urbibus iuduerem capiti decus. aspera quando
 praeteriit virtus, nunc saltem exsolvere fas sit,
 quae merui. scis namque, socer, licet alta recondas
 volnera et adflictum generi vereare pudorem:
 ille ego sum, qui te pacem et pia iura regentem — 165
 infelix utinamque aliis datus urbibus hospes! —
 extorrem patria regnoque — sed exige tandem
 supplicium: fratrem suprema in bella — quid horres?
 decretum est fixumque — voco; desiste morari,
 nec poteris. non si atra parens miseraeque sorores 170
 in media arma cadant, non si ipse ad bella ruenti
 obstet et extinctos galeae pater ingerat orbes,
 deficiam. anne bibam superest quodcumque cruoris
 Inachii et vestris etiamnum mortibus utar?
 vidi ego me propter ruptos telluris hiatus, 175
 nec subii; vidi exanimum fecique nocentem
 Tydea; me Tegea regem indefensa reposcit,
 orbaque Parrhasiis ululat mihi mater in antris.
 ipse nec Ismeni ripas, dum stagna cruentat
 Hippomedon, Tyrias potui nec scandere turres, 180
 dum tonat, et tecum, Capaneu, miscere furores.
 quis tantus pro luce timor? sed digna rependam.
 convenient ubi quaeque nurus matresque Pelasgae

161 aspera P ω : ast ea BD: aspera r quando ex quon-
 dam Q¹ 162 Praeteriit P: Praecepit (-ex -cip- B¹) ω (P ~ R)

salim M 164 Volnera B¹: Vu- P ^{† regum} generi L^o 165 re-
 gentem P ω : tegentem Garrodus 167 extorris Schrader

^{exigo} exi^ge f¹: exige D: exigo Imhofius 168 Supplicium P ω : Supplicia
 BQMDNf suprema PBQb 169 est om. M¹ morari ex ma- L^o

170 non ω : nec P, quod vix potest explicari 171 si ipse ω :
 si se S: ipsae P ruentis B³ 172 ingerit Q 174 Ina^hchii B

175 ego me PDCb ν : ego me ex -met BQK γ : ego met ω
 ego propter^{me} μ ¹ 176 subiⁱ P¹ 177 Tegea Klotzius: tegee
 P ω , cf. 4, 287 indefensa PQ: indefessa (-deffe- b) ω

178 pharrasii sP 179 ismeniⁱ P¹ 180 sandere Q: scindere b¹
 183 ubi quaeque Heinsius (cl. Verg. Aen. 7, 400): ubicumque P ω
 (sc. sunt) quod haud scio annon utique abiciendum sit; cf. 12, 23

longaevique patres, quorum tot gaudia carpsi
orbavique domos: fratri concurro, quid ultra est? 185
spectent et votis victorem Eteoclea poscant.
iamque vale, coniunx, dulcesque valete Mycenae!
at tu, care socer — nec enim omnis culpa malorum
me penes, et superi mecum Parcaeque nocentes —,
sis lenis cineri, meque haec post proelia raptum 190
alitibus fratrique tegas urnamque reportes —
hoc tantum — et natae melius conubia iungas.’

ibant in lacrimas, veluti cum vere reverso
Bistoniae tepuere nives, submittitur ingens
Haemus et angustos Rhodope descendit in amnes. 195
coeperat et leni senior mulcere furentem
adloquio: scidit orsa novo terrore cruenta
Eumenis, alipedemque citum fataliaque arma
protinus, Inachii voltus expressa Pherecli,
optulit ac fidas exclusit casside voces. 200
ac super haec: ‘abrumpe moras, celeremus! et illum
adventare ferunt portis.’ sic omnia vicit,
conreptumque iniecit equo; volat aequore aperto
pallidus instantemque deae circumspicit umbram.

197 *Prisc.* GL II 516, 22 (*propter* scidit) idem in XI: allo-
quio scidit ipsa .. Eumenis

184 *om.* N¹, *add.* N² *mg.* carsi b 185 Orbataeque N
186 *om.* BLMQNfb, *add.* Q²N² *inter versus* p^oascant D:
poscunt v 188 tu *om.* b 189 mecum . . . nocentes P¹ *in*
ras. 190 post Pω: per f 191 tegas Q²: tegas N² ur-
namque Pω: -aque SCv: -amque Q² ^areportes [†]reponas Q¹D: [†]reponas
vere reverso
L^σ: reportas f: reponas Cbv 193 vertereverso P^r 194 sum-
mitur μ 195 rodope P: rhodopes (*vel* ro-) BLMQCfbμv
197 orsa Pω: ossa f: ipsa *Prisc.* 199 pherecli P: pherichi
(-richi *in ras.*) B: pherali Q: perichi (-cli f) ω, *unde* Perinthis
Gronovius voltus f: vō-^v B¹: vu- P 200 Obtulit P et C
fidēs^a M¹ exclusit (-cussit r) ω: excludit P 201 has
rumpe f 202 vincit f 203 Correptumque P aequor^e P¹

sacra Iovi merito Tyrius pro fulmine ductor 205
 nequiquam Danaos ratus exarmasse ferebat.
 nec pater aetherius divomque has ullus ad aras,
 sed mala Tisiphone trepidis inserta ministris
 adstat et inferno praevertit vota Tonanti.
 'summe deum, tibi namque meae primordia Thebae — 210
 liveat infandum licet Argos et aspera Iuno —
 debent, Sidonios ex quo per litora raptor
 turbasti thiasos, dignatus virgine nostra
 terga premi et placidas falsum mugire per undas!
 nec te vana fides iterum Cadmeia adeptum 215
 conubia et Tyrius nimium inrupisse penates:
 tandem, inquam, soceros dilectaue moenia gratus
 respicis adsertorque tonas; ceu regia caeli
 adtemptata tui, sic te pro turribus altis
 vidimus urgentem nubes, laetique benignum 220
 fulmen et auditos proavis adgnosimus ignes.
 accipe nunc pecudes et magni turis acervos
 votivomque marem; dignas sed pendere gratis
 haud mortale opus est; certent tibi reddere Bacchus
 noster et Alcides, illis haec moenia servas.' 225
 dixerat: ast illi niger ignis in ora genasque
 prosiluit raptumque comis diadema cremavit.

- 206 ratus ω : raptos P 207 divom^vque B: -umque P
 208 tesiphone PMQb^a μ ν : the- BC trepidi^s L ministris ω :
 magistris P 211 Livet^a N: Libet et M¹ 214 premi et ω : pre-
 mit^t P¹ falsum ω : fassum P 215 cadmei^a B¹ catmeia de^rptum L
 adeptum ω : ademptum PC^v¹: ade^sptum B 216 inru^xppisse L^o
 217 inquam ω : umquam P dilectaue (del- B) ω : deie- P
 218 assertosque C 219 Attemptata P 220 un^rguentem P¹
 lateque μ 221 agnosimus P: agnovimus (adgn- B: adgn Q:
 adagn- L^o 222 magnos Wilkinsius a^ccervos L^o 223 Vo-
 tivom^vque B¹: -vumque P grates P 224 Haud ex Aut B¹: ex
 Had f¹ certent (c- in ras. B³) ω : certent P^r: -tet C bacchis P¹
 225 illi^s P¹ servas P: -va ω 226 illis P¹ neger b
 227 captumque (ex rap-?) D didema f² creavit P¹ (cf. 1, 334)

tunc ferus ante ictum spumis delubra cruentat
 taurus et obstantum mediis e coetibus exit
 turbidus insanoque ferens altaria cornu. 230
 diffugiunt famuli, et regem solatur haruspex.
 ipse instaurari sacrum male fortis agique
 imperat, et magnos ficto premit ore timores.
 qualis ubi implicitum Tirynthius ossibus ignem
 sensit et Oetaeas membris accedere vestes, 235
 vota incepta tamen libataque tura ferebat
 durus adhuc patiensque mali; mox grande coactus
 ingemuit, victorque furit per viscera Nessus.
 nuntius exanimi suspensus pectora cursu
 Aepytyus ad regem portae statione relicta 240
 tendit et haec trepido vix intellectus anhelat:
 'rumpe pios cultus intempestivaque, rector,
 sacra deum: frater muris circum omnibus instat
 portarumque moras frenis adsultat et hastis,
 nomine te crebro, te solum in proelia poscens. 245
 flent maesti retro comites, et uterque loquenti
 adgemit et pulsus exercitus obstrepit armis.
 ille vocat. nunc tempus erat, sator optime divom!

247 *Mico* 271 *Obstrepo*: At gemit . . armis

230 -que ferens **PB**ξ: feriens ω: \equiv ferens $Q^1 L^\sigma$ 231 Dif-
 fugunt B^1 ⁱ aruspex **BQMfb** 234 ibi **B** ^v implicitum **P**
 tyriⁿthius P^1 235 Sensit ω: -tit **P** oteas **P**: ethneas **C**
 accedere ω: -cend- **P** vestes **P**ω: pestes *Baehrens male*
 236 tura **P**ω: iura (*ex vira* Q^1) **BQfμ** 237 Purus **f**
 patien^arsque L^σ coctus B^1 238 nesus **L** 239 pectore *ex*
 -ra f^1 240 relicta *ex -to* L^σ 241 $\frac{1}{2}$ L^σ 242 intem-
 pestivaque *ex -voque* f^1 243 istat P^1 244 adsustat **b**
 astis **L** 245 te *s. l.* P^1 poscens *ex -nt* L^σ 246. 247 *del.*
Guietus sine ulla probabilitate 247 expulsis *ex et p.* L^σ
 248 nunc **PBDMfμ**: tunc ω: $\frac{1}{2}$ tunc Q^2 : tunc *ex nunc* L^σ
 divom B^1 : ^vdivum **P**

quid meruit Capaneus?' turbatus inhorruit altis
rex odiis, mediaque tamen gavisus in ira est. 250

sic ubi regnator post exulis otia tauri
mugitum hostilem summa tulit aure iuvenus
adgnovitque minas, magna stat fervidus ira
ante gregem spumisque animos ardentibus efflat,
nunc pede torvus humum, nunc cornibus aera findens; 255
horret ager, trepidaeque expectant proelia valles.

nec desunt regni comites: 'sine, moenia pulset
inritus.' 'ille autem fractis huc audeat usque
viribus?' 'hic miseris furor est instare periclo,
nec librare metus et tuta odisse.' 'resiste 260

hic fretus solio, nos propulsabimus hostem,
nos bellare iube.' sic proxima turba, sed ardens
ecce aderat luctu dicturusque omnia belli
libertate Creon: urit fera corda Menoeceus;
nulla patri requies, illum quaeritque tenetque; 265

illum sanguineos proflantem pectore rivos
aspicit et saeva semper de turre cadentem.
ut dubium et pugnans cunctantem Eteoclea vidit:
'ibis' ait, 'neque te ulterius fratremque ducemque,
pessime, funeribus patriae lacrimisque potentem, 270
Eumenidum bellique reum, patiemur inulti.
sat tua non aequis luimus periuria divis.

249 capaneus meruit N 250 est om. br 252 ^{aure} arma f¹
253 Agnovitque P irae P¹; an magnae . . irae? 254 efflat PN²g:
offert ω 255 findens f 256 ^{† valles} vaccae Dν 257 desunt f
regni Pω: regi DN²Cμνς 258 autem Pω: aiunt C ^{fretis} fractis D
audeat ex -di- L^σ 260 librare (e) L^σMf 261 Hic PQKf:
Hoc (ex Hic B³) ω ^{† sed} propulsavimus L 262 sic (-c add. M^σ) M^σ
tuba M^σ se^d P¹ arcens M^σ 263 dicturusque f ⁱ omnia
P^r: omina (ex omnia f^r) Df 264 iurit P¹ 265 tenetque P¹
268 et om. BQN¹fC vidit ex -et L^σ 269 fratremque du-
cemque P: -umque -umque (ex tuumque Q¹) ω 270 potentem
Pω: potitum NCbrμν: potitum D: ^{potentem} ^{itum} potentem Q² 272 Stat
P¹: Stat ν

urbem armis opibusque gravem et modo civibus artam,
 ceu caelo deiecta lues inimicave † tellus,
 hausisti vacuumque tamen sublimis obumbras? 275
 deest servitio plebes: hos ignis egentis
 fert humus, hos pelago patrius iam detulit amnis;
 hi quaerunt artus, illi anxia vulnera curant.
 redde agedum miseris fratres natosque patresque,
 redde arvis domibusque viros! ubi maximus Hypseus 280
 finitimusque Dryas, ubi Phocidos arma sonorae
 Euboicique duces? illos tamen aequa duelli
 fors tulit ad manes: at tu, pudet! hostia regni,
 hostia, nate, iaces, ceu mutus et e grege sanguis,
 ei mihi! primitiis ararum et rite nefasto 285
 libatus iussusque mori: et cunctabitur ultra
 iste nec adverso nunc saltem Marte vocatus
 stabit? an in pugnas alium iubet ire profanus
 Tiresias iterumque meos oracula nectit

283 *Prisc.* GL III 34, 16 Statius in XI: 'at tu .. ararum et rite nefasto libatus' rite pro ritu posuit

273 ^aartem f¹ 274 caelo *ex -u* P¹ deiecta P: demissa
 mis demissa
 (di- f) ω: diversa Q²: deiecta, D *cf. Silv. 1, 2, 154 ubi nunc mihi*
 decussa *probabilius videtur quam* demissa tellus Pω *corruptum*;
 labes *Schrader*, stella *Imhofius*, an tabes? inhiulcave tellus
Garrodus 276 Deest Pω (*cf. 10, 236*): Desunt (*ex* Deest μ²)
 fμ: Defit C: Deest nunc br: iam deest *Weber* (*debebat saltem*
 deest iam): deest tibi *Owenus male* egentis P^c 278 anxia PQ:
 ardua
 ardua Q¹ *mg.* ω: anxia D: arida *Müller cl. 608* 279 natos *ex*
 no- C¹ 280 *om.* Q¹, *add.* Q¹ *mg.* 281 phocidos *an* phoc- P,
dubium sonorae ω: sonare P: sonorae *ex* sonare f² 282 Eu-
 bocique L 283 Fors Pω: Sors Kb (Fors b¹ *mg.*) pidet L¹
 284 et ω: ut P 285 ararum PB *Prisc.*: armorum (anno-
 armorum annorum †armorum †ararum
 K) ω: annorum D: armorum N²: ararum L^σ: armorum r
 u
 286 issusque P¹: visusque f cunctabitur *ex -vi* P¹ ultra P¹
 287 saltim M ^{vo}neçatus b¹ 288 inpungans ^{†as}v²

in gemitus? quid enim misero super unicus Haemon? 290
 ille iube subeat, tuque hinc spectator ab alta
 turre sede! quid saeva fremis famulamque cohortem
 respectas? hi te ire volunt, hi pendere poenas;
 ipsa etiam genetrix ipsaeque odere sorores.

in te ardens frater ferrum mortemque minatur 295
 saevaque portarum convellit claustra, nec audis?'

sic pater infrendens, miseraque exaestuât ira.
 ille sub haec 'non fallis' ait, 'nec te inçlyta nati
 fata movent: canere illa patrem et iactare decebat.
 sed spes sub lacrimis, spes atque occulta cupido 300
 his latet: insano praetendis funera voto,

meque premis frustra vacuae ceu proximus aulae.
 non ita Sidoniam Fortuna reliquerit urbem,
 in te ut sceptrâ cadant, tanto indignissime nato.
 nec mihi difficilis praesens vindicta; sed arma, 305
 arma prius, famuli! coeant in proelia fratres.

vult gemitus lenire Creon: lucrare furorem;
 victori mihi cuncta lues.' sic iurgia paulum
 distulit atque ensem, quem iam dabat ira, repressit.
 ictus ut incerto pastoris vulnere serpens 310

erigitur gyro longumque e corpore toto
 virus in ora legit; paulum si devius hostis
 torsit iter, cecidere minae tumefactaque frustra
 colla sedent, irasque sui bibit ipse veneni.

- 290 quid *ex* quod L^σ 291 iube *ex* -ve P¹: iubes f:
 iubet B ^{subeat} sedeat C² 293 Respectas ω: -tans P h¹ite P¹
 hic pendere Q 294 odore f² 295 te ω: me P
 296 convellit L^σ calustra L audis P ω: audes BLKb audes D
 297 exestu^{at} f 298 inclite^a M¹ 299 Fata L^σ decebat ω:
 solebat P 300 atque *ex* adque L^σ 302 proximus *ex* -um L^σ
 reliquerit *ex* -at M¹: reliquerit L^σ urbem P¹ 304 ut
 om. PD¹ 305 sed ω: sub P (D ~ B) 306 Vul^t P¹ 308 lues
 om. μ 312 ora *ex* -o L^σ 313 iter L^σ: tunc br (tē ~ it̄)
 † tunc

at genetrix primam funestae sortis ut amens 315
 expavit famam — nec tarde credidit —, ibat
 scissa comam vultusque et pectore nuda cruento,
 non sexus decorisve memor: Pentheia qualis
 mater ad insani scandebat culmina montis,
 promissum saevo caput adlatura Lyaeo. 320
 non comites, non ferre piae vestigia natae
 aequa valent: tantum miserae dolor ultimus addit
 robur, et exsanguis crudescunt luctibus anni.
 iamque decus galeae, iam spicula saeva ligabat
 ductor et ad lituos hilarem intrepidumque tubarum 325
 prospiciebat equom, subito cum apparuit ingens
 mater, et ipse metu famulumque expalluit omnis
 coetus, et oblatam retro dedit armiger hastam.
 'quis furor? unde iterum regni integrata resurgit
 Eumenis? ipsi etiam post omnia, cominus ipsi 330
 stabitis? usque adeo geminas duxisse cohortes
 et facinus mandasse parum est? quo deinde redibit
 victor? in hosne sinus? o diri coniugis olim
 felices tenebrae! datis, improba lumina, poenas.
 haec spectanda dies? quo, saeve, minantia flectis 335
 ora? quid alternus vultus pallorque ruborque
 mutat, et obnixa frangunt mala murmura dentes?

315 funesti Martis *Imhofius male* ament^s f¹ 316 ne C
 tarde ω: tandem P 317 commam L¹: co~~mm~~am B vultusque P:
 vultusque (vo- f: vō- B¹) ω 318 se^xcus M¹ pentheia P: pen-
 theia B 320 saevoque caput latura C ^{ob}latura B³ 321 ferro^e B¹
^{ipsae}
 piae P₅: ipsae ω: piae D 325 li^tuos B¹ hilarum f in-
^{pi}
 tredumque f²: trepidumque *Gronovius* 326 equom^v B¹:
 equum P 327 et om. Pf -que om. D 328 dedit i. ἔθηξε^v
 330 omniaⁱ P¹ ipseⁱ f² 332 mandasse ex mu- L^σ
 333 ^{us}osne L^σ 334 improba P 336 alternus ω: -nos P_v₅:
^{us}-nos Dr: -nis M¹ vultus v: vō- B¹: vu- P: vultu f ^vrobor-
 que B¹: roborque f 337 Mutatur f et om. BQLf

me miseram, vinctes! prius haec tamen arma necesse est
 experiare domi: stabo ipso in limine portae
 auspiciū infelix scelerumque inmanis imago. 340
 haec tibi canities, haec sunt calcanda, nefande,
 ubera, perque uterum sonipes hic matris agendus.
 parce: quid oppositam capulo parmaque repellis?
 non ego te contra Stygiis feralia sanxi
 vota deis, caeco nec Erinyas ore rogavi. 345
 exaudi miseram: genetrix te, saeve, precatur,
 non pater; adde moram sceleri et metire, quod audes.
 sed pulsat muros germanus et impia contra
 bella ciet? non mater enim, non obstat eunti
 ulla soror; te cuncta rogant, hic plangimus omnes. 350
 ast ibi vix unus pugnas dissuadet Adrastus,
 aut fortasse iubet: tu limina avita deosque
 linquis et a nostris in fratrem amplexibus exis?
 at parte ex alia tacitos obstante tumultu
 Antigone furata gradus — nec casta retardat 355
 virginitas — volat Ogygii fastigia muri
 exsuperare furens; senior comes haeret eunti
 Actor, et hic summas non duraturus ad arces.

338 *Prisc.* GL III 103, 1 *tamen* saepissime completiva invenitur, ut Statius in XI: me miseram . . experiare domi

338 vinctes P ω : vincis *Sandstroemius* 1878 p. 59 ^{arma ora} Q¹
 339 Experiare (-ri^are B³: Expirare et L^o) ω : Expertare P^r
 ipso ex -e L^o: ipsa b ν 340 celerumque L 341 calcanda
 (ex -de f) ω : -cata P 344 feralias anxī (corr. L^o) L
 345 erinyōs L^o: erin^aas Q: erinas M Cf rgavi b: negavi C
 346 saeve ω : -va P 347 sceleri ex -re Q¹ quid b 349 ab-
 stat r 350 Ulla ex Illa C² 351 \equiv ibi Q 352 om. L¹,
 add. L¹ mg. 353 Linquis ex -es B¹Q¹f²: -es L ^{æxis-}
 exis P¹ 354 ^{parte}pater Q¹ ^{nte}obstare L^o 356 ogii M 357 volens
 C seniorum comes ^haeret L^o comes om. P¹ sine lac.: \equiv tunc
 sscr. P^e(?) 358 Actor ω : Auctor P duratus^{rus} L^o

utque procul visis paulum dubitavit in armis,
 agnovitque — nefas! — iaculis et voce superba 360
 tecta incessentem, magno prius omnia planctu
 implet et ex muris ceu descensura profatur:
 'conprime tela manu paulumque hanc respice turrem,
 frater, et horrentes refer in mea lumina cristas!
 agnoscisne hostes? sic annua pacta fidemque 365
 poscimus? hi questus, haec est bona causa modesti
 exulis? Argolicos per te, germane, penates —
 nam Tyriis iam nullus honos —, per si quid in illa
 dulce domo, submitte animos: en utraque gentis
 turba rogant ambaeque acies; rogat illa suorum 370
 Antigone devota malis suspectaque regi,
 et tantum tua, dure, soror. saltem ora trucesque
 solve genas; liceat voltus fortasse supremum
 noscere dilectos et ad haec lamenta videre,
 anne fleas. illum gemitu iam supplice mater 375
 frangit et exertum dimittere dicitur ensem:
 tu mihi fortis adhuc? mihi, quae tua nocte dieque
 exilia erroresque fleo, iamiamque tumentem
 placavi tibi saepe patrem? quid crimine solvis

361 *Eutyck.* GL V 483, 2 cuius (*verbi incessere*) idem imperativum libro XI (389): solumque . . moras. licet in eodem libro participium quasi frequentativum ut a prima coniugatione veniens lectum est: tecta incessentem

360 Agnovitque P 361 incessentem PBD ν : -antem
Eutyck. QNg¹fbr: -entem ex -antem M¹L^o: -antem ex -entem
 μ^2 palnetu L 362 et om. r discensura P profatur ω :
 -tis P 363 turrem P ω : -im DNQ² 364 horrentes L^o
 refer \bar{t} P¹ 366 Poscimus P ω : -mur Schrader hi P ω : in b
 est
 sunt f² 367 argo licas Q¹ 368 per se b 369 sum-
 mitte P: -ite L 370 rogant P¹ ipsa D 373 voltus BL¹:
 vu- P suppreum B: su $\bar{\bar{m}}$ pr- f 374 Noscere (ex Poscere C²)
 ω : Nosce¹ P¹: nosci Housmanus cl. Verg. Aen. 3, 61 male. -re
 in P saepius omittitur, ita ut nosci coniecturae deberi videatur
 377 tu $\bar{\bar{m}}$ L dieque om. μ 379 Placavi B: Pacavi N
 saepe P: saeve ω

germanum? nempe ille fidem et stata foedera rupit, 380
 ille nocens saevusque suis; tamen ecce vocatus
 non venit.' his paulum furor elanguescere dictis
 coeperat, obstreperet quamquam atque obstaret Erinys;
 iam submissa manus, lente iam flectit habenas,
 iam tacet; erumpunt gemitus, lacrimasque fatetur 385
 cassis; hebent irae, pariterque et abire nocentem
 et venisse pudet: subito cum matre repulsa
 Eumenis eiecit fractis Eteoclea portis
 clamantem: 'venio solumque, quod ante vocasti,
 invidio; ne incesse moras, gravis arma tenebat 390
 mater; io patria, o regum incertissima tellus,
 nunc certe victoris eris!' nec mitior ille
 'tandem' inquit, 'scis, saeve, fidem et descendis in aequum?
 o mihi nunc primum longo post tempore frater,
 congregere: hae leges, haec foedera sola supersunt.' 395
 sic hostile tuens fratrem; namque uritur alto
 corde, quod innumeri comites, quod regia cassis
 instratusque ostro sonipes, quod fulva metallo
 parma micet, quamquam haud armis inhonorus et ipse
 nec palla volgare nitens: opus ipsa novarat 400

389 *Eutyck.* GL V 483, 2 *cf. ad 361*

380 rupit *ex* rumpens B² 382 furor *om.* b elanguescere
 P^ω: ^elanguescere L^σ: ^{ille}liquescere (e-) f^r: ^{elanguescere}liquescere M^σ
 383 erin^{is} (-nus) P (*cf.* 8, 440 am^yuntae P¹) 384 summissa P
 abenas P 386 Cas^sis L^σ ebent L ^{et}abiere Q¹: et abiere L
 nocentem *ex* -es B²: *ex* vol- b¹ 391 io PBQ: o LMKN¹fμ:
 o ^{et}v²: enim o Dbr patria o ω: patria^{is} (-e) P regnum Q¹:
 regnum f incertis^{sima} L^σ 393 et *om.* P descendis ω: -dit
 PL¹ aequum ω: aequam P 394 primum s. l. M^σ 396 uri-
 tur ω: utitur P 397 cassis ω: classis *ex* -es P¹ 398 vulva
 K¹: fulva ^vg: fulta ε 399 micent f¹ haud *ex* aut B¹L^σ:
 haut P: *om.* b inhonoru^s P¹ 400 volgare v: vo- B¹: vu- P
 novaret C: neverat *ex* nova- L^σ

Maeoniis Argia modis ac pollice docto
stamina purpureae sociaverat aurea telae.

iamque in pulvereum Furiis hortantibus aequor
prosiliunt, sua quemque comes stimulatque monetque.
frena tenent ipsae phalerasque et lucida comunt 405
arma manu mixtisque iubas serpentibus augent.
stat consanguineum campo scelus, unius ingens
bellum uteri, coeuntque pares sub casside voltus
signa pavent, siluere tubae, stupefactaque Martis
cornua; ter nigris avidus regnator ab oris 410
intonuit terque ima soli concussit, et ipsi
armorum fugere dei: nusquam inclyta Virtus,
restinxit Bellona faces, longeque paventes
Mars rapuit currus, et Gorgone cruda virago
abstitit, inque vicem Stygiae rubuere sorores. 415
prominet excelsis volgus miserabile tectis,
cuncta madent lacrimis et ab omni plangitur arce.
hinc questi vixisse senes, hinc pectore nudo
stant matres parvosque vetant adtendere natos.
ipse quoque Ogygios monstra ad gentilia manes 420
Tartareus rector porta iubet ire reclusa.
montibus insidunt patriis tristisque corona
infecere diem et vinci sua crimina gaudent.

401 argi~~is~~a (v) f 404 su^a f¹ monetque P⁵: movetque
regit monet † movet
BQ: regitque ω: movetque D: regitque N²: regitque ν²
406 mixtis^{que} f²: mixtasque NCbr tubas ex iuv- P^c
coeunt
408 euntque B¹: ^{co}euntque f²: euntque QM: subeuntque C
voltus Bν: vu- P de 409—469 in Q folio inserto scriptis cf.
ad 11, 46 409 pavent P: tacent ω 410 horis D 411 ipsi
ex -e L^σ 413 Restin~~is~~it B: Restrinxit Lfbμν 414 rapit P¹
vorago C 415 Abstitit ω: Obst- PBL^σKN rubuere Pω:
subiere *Bentleius*: rediere *Schrader* 416 volgus Bν: vu- P
miserabile L^σ tecti~~is~~ L 417 et del. L^σ 419 attende^{re} P¹
i
422 patris B¹

illos ut stimulis ire in discrimen apertis
 audiit et sceleri nullum iam obstare pudorem, 425
 advolat et medias inmittit Adrastus habenas,
 ipse quidem et regnis multum et venerabilis aevo.
 sed quid apud tales, quis nec sua pignora curae,
 exter honos? tamen ille rogat: 'spectabimus ergo hoc,
 Inachidae Tyriique, nefas? ubi iura deique, 430
 bella ubi? ne perstate animis. te deprecor, hostis —
 quamquam, haec ira sinat, nec tu mihi sanguine longe —,
 te, gener, et iubeo; sceptri si tanta cupido est,
 exuo regales habitus, i, Lernan et Argos
 solus habe!' non verba magis suadentia frangunt 435
 accensos, sumptisque semel conatibus opstant,
 quam Scytha curvatis erectus fluctibus umquam
 Pontus Cyaneos vetuit concurrere montes.
 ut periisse preces geminosque ad proelia fusos

428 *Prisc.* GL II 85, 6 exter quoque invenitur, ut Statius
 in XI Thebaidos: sed quid . . . exter honos. *hinc fortasse Class.*
auct. ed. Mai IX p. 201 exter, ultimus. Statius Thebaidos: sed
 quid . . . exter honos

424 ut ω : in P stimulis ω : -los P discrimen apertis ω :
 discrimina certis^o P^r: discrimina pertis L¹ 426 medias se (se
adras.) N summittit C abenas B: hebenas b 427 et regnis
 PDN² ζ : regnis ω venerabilis evo *ex* -li sevo L^o 428 quis
 P ω : quae *Prisc.* nec ω : nunc P: non ζ *Prisc.* 429 Exter (*ex*
-et P¹) honos PNK ζ *Prisc.*: Externos ω : Exter ϕ no⁸ B¹: Ex-
 ter nos L^o: Externos^{†ho} D: Alternos g²: Alternos MfC μ illa C:
 ipsa b spectabimus *ex* -vi- P¹ ergo hoc PN: ergo ω
 430 Inacchidae B 431 praestate b ν te s. l. f¹ 432 si-
 nant P¹: sinet^a B¹ +longe +sanguine f¹ loge P 434 i ler-
 nan (-am BM μ ν : -an \equiv C²f) ω : lernean P^r i . . . argos *om.* N
 435 habe B¹ umbra^{er} L^o 436 Accensos *ex* -us f¹ semel *ex*
 simul f¹: simul C 437 scythⁱa P¹: sub su^b *in ras.* D erectis B¹
 438 scianeos f 439 perisse P¹ geminosque ω : -oque P

pulvere cornipedes explorarique furentum 440
 in digitis amenta videt, fugit omnia linquens,
 castra, viros, generum, Thebas, ac fata monentem
 conversumque iugo propellit Ariona: qualis
 demissus curru laevae post praemia sortis
 umbrarum custos mundique novissimus heres 445
 palluit, amisso veniens in Tartara caelo.

non tamen indulsit pugnae cunctataque primo
 substitit in scelere et paulum Fortuna morata est.
 bis cassae periere viae, bis comminus actos
 avertit bonus error equos, puraeque nefandi 450
 sanguinis obliquis ceciderunt ictibus hastae.
 tendunt frena manu, saevis calcaribus urgent
 inmeritos; movet et geminas venerabile divom
 prodigium turmas, alternaque murmura volvont
 mussantes: iterare acies, procurrere saepe 455
 impetus et totum miseris opponere bellum.

iamdudum terris coetuque offensa deorum
 aversa caeli Pietas in parte sedebat,
 non habitu, quo nota prius, non ore sereno,
 sed vittis exuta comam, fraternaue bella, 460

- 440 explorarique ω : -vitque P 441 ammenta B: a \equiv m- f:
 amm- M^o linquens *ex* gu- B¹f¹ 442 monentem r 443 Con-
 er
 vmsumque L^o iugo B¹ ^{fuga} ^{lis} quamvis M^o: quamvis f 444 Di-
 ni
 missus C 447 Sanguis f² 448 Substitit P¹: Subsistit v
 449 actos (*ex*-tus L^o: -tus b) ω : ictus P 450 pu^raeque L^o:
 purae
 rudesque v²: pareque b 452 saevis P: et saevis ω urgent P
 453 divom B¹: -vum P 454 alternaue ω (*cf.* 528): aliena-
 que P *quod frustra defendit Garrodus cl. Hor. sat. 2, 3, 72*
 v
 volvont B¹: -unt P 455 acies P ζ : aciem ω : aciem r pro-
 rre
 cumbere M^o 456 misereris L¹ 457 coetuque ω : -tusque P
 458 Aversa ω : Aversa est P 459 *om.* BMLKNCfb μ : hic
 t
 deest unus versus B¹ *mg.* serena r 460 Sed vittis (vitis
 L^o) ω : Et vitis P ^a commam B¹: comis f¹

ceu soror infelix pignantum aut anxia mater,
 deflebat, saevumque Iovem Parcasque nocentes
 vociferans, seseque polis et luce relicta
 descensuram Erebo et Stygios iam malle penates.
 'quid me' ait, 'ut saevis animantum ac saepe deorum 465
 obstaturam animis, princeps Natura, creabas?
 nil iam ego per populos, nusquam reverentia nostri.
 o furor, o homines diraeque Prometheos artes!
 quam bene post Pyrrham tellus pontusque vacabant!
 en mortale genus!' dixit, speculataque tempus 470
 auxilio 'temptemus' ait, 'licet inrita coner.'
 desiluitque polo, niveus sub nubibus atris
 quamquam maesta deae sequitur vestigia limes.
 vix steterat campo, subita mansuescere pace
 agmina sentirique nefas; tunc ora madescunt 475
 pectoraque, et tacitus subrepsit fratribus horror.
 arma etiam simulata gerens cultusque viriles,
 nunc his, nunc illis 'agite, ite, obsistite,' clamat,
 'quis nati fratresque domi, quis pignora tanta!
 hic quoque — nonne palam est ultro miserescere divos? —
 tela cadunt, cunctantur equi, fors ipsa repugnat.' 481
 nonnihil inpulerat dubios, ni torva notasset

462 -que *adras.* P iovem *om.* P Descensuram b
 ereb^o B 464 malle (*ex melle f²*) ω: ^{velle} ~~mille~~ P^r 465 duorum
 P¹ (*cf. 11, 648 Silv. 5, 3, 199*) 466 Obstatur^{am} P¹: Obsturam
 L¹ (Obsta- L¹ *mg.*) creabas^a L^σ 467 nusquam ω: num- P
^{po} pulos B¹: ^{pu} polos L^σ 468 *om.* P ⁱ diraeque B³: -rique D
 469 pyrram P vacabant ω: vocabat P: vacarent DN²: -bant L^σ r
 470 Inmortale f 471 Auxilio ω: -lium *ex* -lio P^c: -lio^{um} r
 tempus^{temus} L^σ 472 Dissiluit L atris *Schrader (cl. Σ ad v. 473 per*
nigras nubes): altis P ω 474 subito Lr 476 sub repsi (*b ex p*)
 Q¹ 477 stimulata Q 478 ^{ite} ne M^σ: ne f ^{si} obstite L¹ 479 an
 tanti? 480 Hic PB: His (*ex Hic Q²*) ω ^{se} mirescere B¹ Q²
 481 cunctatur Q² 482 Non- ω: Nos- P ⁿ inpulerat *ex* -it B¹

Tisiphone fraudes caelestique ocior igne
 adforet increpitans: 'quid belli obverteris ausis,
 numen iners pacique datum? cede, inproba: noster 485
 hic campus nosterque dies; nunc sera nocentes
 defendis Thebas. ubi tunc, cum bella cieret
 Bacchus et armatas furiarent orgia matres?
 aut ubi segnis eras, dum Martius in pia serpens
 stagna bibit, dum Cadmus arat, dum victa cadit Sphinx,
 dum rogat Oedipoden genitor, dum lampade nostra 491
 in thalamos Iocasta venit?' sic urguet, et ultro
 vitantem aspectus etiam pudibundaque longe
 ora reducentem premit adstridentibus hydris
 intentatque faces; deiectam in lumina pallam 495
 diva trahit magnoque fugit questura Tonanti.

tunc vero accensae stimulis maioribus irae:
 arma placent, versaeque volunt spectare cohortes.
 instaurant crudele nefas; rex impius aptat
 tela et funestae casum prior occupat hastae. 500
 illa viam medium clipei conata per orbem
 non perfert ictus atque alto vincitur auro.
 tunc exul subit et clare funesta precatur:
 'di, quos effosso non inritus ore rogavit
 Oedipodes flammare nefas, non inproba posco 505
 vota: piabo manus et eodem pectora ferro

- 483 Tisiphone **MQb**: The- **C** 484 obverteris ω : -rit **P**
 dies ^{† te} ^u
 486 dies *add. s. l.* **L^σ**: deϑs r v² 488 armatas v² 489 At **B¹**
 490 cadimus **P¹** victa cadit sphinx (spi- **QLMCfbμ**: sphinx
 ultro
 om. **P¹**) **P¹** ω : dum semina surgunt **P^r** 492 alto **Q¹** 493 longe
 ω : -ga **P** 495 lumina ω : -ne **PN²** 496 fuit **B¹** 497 ac-
 censae *ex* -a **P¹** 499 non rex **L^σ** 500 om. **L¹**, *add.* **L^σ** *mg.*
^{† sui} ^{† viam}
 Tela neque **L** occupa^t **P¹** 501 viam **L^σ**: tuos r
 503 sub^{||}it **BQ**: subiit **MCbr** 504 effosso (*ex* of- **B¹**) ω :
 effosso **P**: effosso *vel* -fo- *ex* effuso **Q¹**: effuso **Lfv**
 irritus **P** orbe *Gruter* 505 flammare ζ *Heinsius*: flammate
^a
P: firmate ω posco ω : -cet **P** 506 pectora (-re **Q¹**) ω :
 tempora **P**

rescindam, dum me moriens hic scepra tenentem
 linquat et hunc secum portet minor umbra dolorem.
 hasta subit velox equitis femur inter equique
 ilia, letum utrique volens; sed plaga sedentis 510
 laxato vitata genu, tamen inrita voti
 cuspis in obliquis invenit volnera costis.
 it praeceps sonipes strictae contemptor habenae
 arvaque sanguineo scribit rutilantia gyro.
 exultat fratris credens hunc ille cruorem: 515
 credit et ipse metu; totis iamque exul habenis
 indulget, caecusque avidos inludit in aegrum
 cornipedem cursus. miscentur frena manusque
 telaque, et ad terram turbatis gressibus ambo
 praecipitant. ut nocte rates, quas nubilus auster 520
 implicuit, frangunt tonsas mutantque rudentes,
 luctataeque diu tenebris hiemique sibique,
 sicut erant, imo pariter sedere profundo:
 haec pugnae facies. coeunt sine more, sine arte,
 tantum animis iraque, atque ignescentia cernunt 525
 per galeas odia et voltus rimantur acerbo
 lumine: nil adeo mediae telluris, et enses
 impliciti innexaeque manus, alternaque saevi
 murmura ceu lituos rapiunt aut signa tubarum.

509 iter fⁿ 510 Illia B: Illia Q: Illa b: Illi^a M¹: Illi f
 letum ω: lentum P utrique ω: -imque P volans ex -ens P^c:
 vovem *Heinsius* utrique volens loetum br 511 vittata M¹
 tantum *Baehrens* 512 volnera ν: vō- B¹: vu- P costis ex
 to- C¹ 513 stricto C: strictae ex sti- f² 514 rutilantia ex
 -entia P^c 515 ille Pω: esse b: ire *Burmannus*, sed ille *neces*
sarium 516to tis B¹ 517 caecusque ω: -osque P 520 hauster
 B 521 frangunt ω: pangunt P tensas b mutantque Pω:
 nectuntque *Wilkinsius*: miscentque *Slater* ru^dentes P¹ 522 Luta-
 taeque P¹ 524 He f 525 animis iraque (irasci K) ω: ani-
 mos irasque ex -is iraque P^r igno^escencia B¹ 526 voltus B:
 vu- P acerbo ex -vo B¹L^σ 528 Impliciti (-taⁱ Q¹) ω: In-
 liciti P innexaeque PD: ne- ω manus ex -um L^σ

fulmineos veluti praeceps cum comminus egit 530
 ira sues strictisque erexit tergora saetis:
 igne fremunt oculi, lunataque dentibus uncis
 ora sonant; spectat pugnas de rupe propinqua
 venator pallens canibusque silentia suadet:
 sic avidi incurrunt; necdum letalia miscent 535
 volnera, sed coeptus sanguis, facinusque peractum est.
 nec iam opus est Furiis; tantum mirantur et adstant
 laudantes, hominumque dolent plus posse furores.
 fratris uterque furens cupit adfectatque cruorem
 et nescit manare suum; tandem inruit exul, 540
 hortatusque manum, cui fortior ira nefasque
 iustius, alte ensem germani in corpore pressit,
 qua male iam plumis imus tegit inguina thorax.
 ille dolens nondum, sed ferri frigore primo
 territus in clipeum turbatos colligit artus; 545
 mox intellecto magis ac magis aeger anhelat
 volnere. nec parcit cedenti atque increpat hostis:
 'quo retrahis, germane, gradus? hoc languida somno,
 hoc regnis effeta quies, hoc longa sub umbra
 imperia! exilio rebusque exercita egenis 550
 membra vides; disce arma pati nec fidere laetis.'

530 Fulmineos *ex*-men- **M**¹ *cōm* **P**¹ 531 suis **M**^σ tergora
Heinsius: pectora **P**ω 532 fremunt *Klotzius*: premunt **P**: tre-
 munt ω: 533 spectant **P**¹ pugna[■] **B**¹ 534 canibusque **M**^σ: campus-
 que **L**^σ 536 Volnera **BL**: Vu- **P** coeptus ω: coctus **P**
 538 hominēque **B**¹ 539 Fratris *ex*-es **P**¹ 541 post 542 **P**
 541 Hortatusque ω: -urque **PDL**^σ < *umanum* **P**¹ 542 alte ω:
 altum **P** germanē ⁱ **D**: -no *Heinsius* 543 imus *ex* unus **L**^σ
 544 donens **b** 545 turbatos **PC**: -tus ω collit **f**²
 547 Volnere **B**¹: Vu- *ex* Vo- **f**²: Vu- **P** hostis **PN**: hosti ω:
 hostem (*ex*-ti **μ**²**K**²) **DK**μ: orsis *Baehrens* 548 trahis **b**
 hoc **P**: o ω 549 Hoc **P**: Et ω effeta (-ecta **f**) ω: effata **P**
 hoc longa **P**: longaque ω 550 egenis **f** 551 /fide-
 /pati /fidere
 nec re laetis (fidere *sscr.* **P**^r) **P**¹

sic pugnant miseri; restabat lassa nefando
vita duci summusque cruor, poterantque parumper
stare gradus; sed sponte ruit fraudemque supremam
in media iam morte parat. clamore Cithaeron 555
erigitur, fraterque ratus vicisse levavit
ad caelum palmas: 'bene habet! non inrita vovi,
cerno graves oculos atque ora natantia leto.
huc aliquis propere sceptrum atque insigne comarum,
dum videt.' haec dicens gressus admovit et arma, 560
ceu templis decus et patriae laturus ovanti,
arma etiam spoliare cupit; nondum ille peractis
manibus ultrices animam servabat in iras.
utque superstantem pronumque in pectora sensit,
erigit occulte ferrum vitaeque labantis 565
reliquias tenues odio subplevit, et ensem
iam laetus fati fraterno in corde reliquit.
ille autem: 'vivisne an adhuc manet ira superstes,
perfide, nec sedes umquam meriture quietas?
huc mecum ad manes! illic quoque pacta reposcam, 570
si modo Agenorei stat Gnosia iudicis urna,
qua reges punire datur.' nec plura locutus
concidit et totis fratrem gravis obruit armis.

552 miseri restabat *ex* misere st- L^σ le^{ss}sa (s) f
553 poteratque r 554 sed ω: et P subpremam B 555 cla-
mare C 557 cae (lum *deest sine lac.*) b habet B¹: habes L
iovi f¹: †vota f² *mg.* 558 laetantia f¹: labentia f² *mg.*
559 comarum ω: coma^{corone} P^r 560 et ω: ad P *in optimo*
Barthi codice adscriptus erat versus Demens qui primo fratrem
haud spoliaverit ense 564 in *om.* B Q C f b μ¹ pectore B Q
N C f b 565 oculte f labentis L^σ 566 Reliquias P
567 fati P S: fratri (-is M f g μ ν: frater *ex* fratri Q¹) ω
fraterno in (*ex* frater non Q¹) P S Q N: frater non L K¹ br:
non frater M f g μ: frater sub (*ex* sob, s- *in ras.* B¹) B D C:
//frater // non ν² (†fraterno ν² *mg.*): gelido sub K² 568 an P:
et ω 569 Perde L¹ 570 Huc P: I (*ex* Huc B Q K) ω pacta ω:
parta P 571 agnorei f¹ uraⁿ f¹ 572 Qua P: Quae ω: Qui N

ite truces animae funestaque Tartara leto
polluite et cunctas Erebi consumite poenas! 575
vosque malis hominum, Stygiae, iam parcite, divae:
omnibus in terris scelus hoc omnique sub aevo
viderit una dies, monstrumque infame futuris
excidat, et soli memorent haec proelia reges.

at genitor sceleris conperto fine profundis 580
erupit tenebris, saevoque in limine profert
mortem imperfectam: veteri stat sordida tabo
utraque canities, et durus sanguine crinis
obnubit furiale caput; procul ora genaeque
intus et effossae squalent vestigia lucis. 585

virgo autem inpositae sustentat pondera laevae,
dextra sedet baculo. qualis si puppe relicta
exosus manes pigri sulcator Averni
exeat ad superos solemque et pallida turbet
astra, nec ipse diu fortis patiensque superni 590
aeris; interea longum cessante magistro
crescat opus, totisque expectent saecula ripis:
talis inquit campum, comitique extrema gementi
'duc' ait, 'ad natos patremque recentibus, oro,
inice funeribus!' cunctatur nescia virgo, 595

582 *Prisc.* GL II 339, 23 (*propter ablativum veteri*) idem
in XI: veteri . . . canities

575 herebi **b** 581 Erupit **P**: Erepsit ω caecoque
Schrader in **P**: e ω 582 \dot{u} teri **f**¹ fit r 583 Utraque
P ω *Prisc.* (et capitis et barbae *recte* Σ): hirtaque *Heinsius*:
atraque *Baehrens*: tetraque *Slater* durus ω : dur¹os **P**^r crinis
(ex -es **Q**²) ω : crines **P** 584 funale **Q**: ferale *Marklandus*
585 effossae ω : offensae **P** **f** sualent **f** 587 pupe **B** **b**
588 'pigri' manes **M**¹: pigri manes μ manens **Q**¹ nigri **N**¹ **C**
589 in *mg.* *prope v. 588 scriptus a* **f**¹ pallida ex **b**- **P**¹: ex
-ada **M**¹ 590 fortis ex -es **P**¹ 591 intera **P**¹ maistro **L**^o
it
592 Crescat **D** totisque **P** ω : tostisque *Heinsius* (*scil. Pyriphleg-*
thontis): tota atque *Imhofius*: solisque *Garrodius* 593 Tali sinit **b**
campos ex -us **f**¹ -que *om.* **N** 594 regentibu **P**^o

quid paret; inpediunt iter implicitosque morantur
 arma, viri, currus, altaque in strage seniles
 deficiunt gressus et dux miseranda laborat.
 ut quaesita diu monstravit corpora clamor
 virginis, insternit totos frigentibus artus. 600
 nec vox ulla seni: iacet inmugitque cruentis
 vulneribus, nec verba diu temptata secuntur.
 dum tractat galeas atque ora latentia quaerit,
 tandem muta diu genitor suspiria solvit:
 'tarda meam, Pietas, longo post tempore mentem 605
 percutis? estne sub hoc hominis clementia corde?
 vincis io miserum, vincis, Natura, parentem!
 en habeo gemitus lacrimaeque per arida serpunt
 volnera et in molles sequitur manus impia planctus.
 accipite infandae iusta exequialia mortis, 610
 crudeles, nimiumque mei! nec noscere natos
 adloquiumque aptare licet; dic, virgo, precanti,
 quem teneo? quo nunc vestras ego saevus honore
 prosequar inferias? o si fodienda redirent
 lumina et in voltus saevire ex more potestas! 615
 heu dolor, heu iusto magis exaudita parentis
 vota malaeque preces! quisnam fuit ille deorum,
 qui stetit orantem iuxta praereptaque verba
 dictavit Fatis? Furor illa et movit Erinys

596 implacatosque Pⁱ 597 altaque ω: atria (sic) P¹
 stra^{ge} f² 598 duc μ 600 totos ex -us P¹
 602 temptata fr in ras. sequuntur P 603 Cum f tra^{ctat} Q
 604 muta PBDN²: multa ω diu PDN²: diu
 (furens) B: furens (fe- L^σ) ω 605 mea b logo f¹
 607 io PN²: me (s. l. B¹L^σ) ω: tu^{me} v² 608 abeo B
 609 Volnera Bv: Vo- f¹: Vu- P et (s. l. f¹) in PNfμv¹: in
 BQLr: im- M: iam DCb: quin v² impia P 610 infandae P^r
 iustae C 611 nec om. f: modo s. l. f² 615 voltus B:
 v- f²: vu- P 616 parentis ex -es f¹ 617 fugit L^σ
 619 movit ω: novit P erinasⁱ f¹

et pater et genetrix et regna oculique cadentes; 620
 nil ego: per Ditem iuro dulcesque tenebras
 inmeritamque ducem, subeam sic Tartara digna
 morte, nec irata fugiat me Laius umbra.
 ei mihi, quos nexus fratrum, quae volnera tracto!
 solvite quaeso manus infestaque vincula tandem 625
 dividite, et medium nunc saltem admittite patrem.
 talia dequestus paulatim insumpserat iras
 mortis, et occulte telum, ni nata vetaret,
 quaerebat; sed cauta manu subtraxerat enses
 Antigone. furit inde senex: 'ubi noxia tela? 630
 heu Furiae! num totum abiit in corpora ferrum?'
 dicentem comes aegra levat mutumque dolorem
 ipsa premit, saevom gaudens planxisse parentem.
 olim autem inceptae clamore exterrita pugnae
 regina extulerat notum penetralibus ense, 635
 ense sceptri ferri spoliū lacrimabile Lai.
 multaque cum superis et diro questa cubili
 et nati furiis et primi coniugis umbris,
 luctata est dextra, et prono vix pectore ferrum
 intravit tandem: venas perrumpit aniles 640
 vulnus et infelix lustratur sanguine lectus.
 illius exili stridentem in pectore plagam
 Ismene conlapsa super lacrimisque comisque

620 genetris b 621 Nil ω: Haec P 624 Ei tibi C ^vvolnera
 B³f¹: vu-P 626 et mittite f 627 insumpserat P: sumpserat ω
 628 ni nata vetaret ω: nita (*sine ras.*) P 629 cauta (*ex casa P^r*)
 P *Bentleius*: casta ω 631 Seu C ¹num non M^σ: non f habiit L
 corpora (*ex-re C*) PDC: corpore ω: pectore N 632 aegra (*in*
ras. f¹) ω: atra P 633 Ipse^a D ^vsaevom B¹L^σ: -vum P gau-
 dens ω: -ent P: -entis S 637 dira^o f¹: dira C 638 proni μ
 639 dextra (-tera S) ω: dextrae PD: -trae^{1a} B³: -trae^{1a} M^σf²:
^{1ae}-tra r: -tra *ex* -tre μ² 640 venas P: et venas ω: pectus D
 perrumpit P ω: -rupit DN: prorumpit SCR aniles ω: anile
 PBMDQCf: -lè⁸ L^σν² 641 pectus BQfbrν

siccabat plangens: qualis Marathonide silva
 flebilis Erigone caesi prope funera patris 645
 questibus absumptis tristem iam † solvere nodum
 coeperat et fortes ramos moritura ligabat.

et iam laeta ducum spes elusisse duorum
 res Amphionias alio sceptrumque maligna
 transtulerat Fortuna manu, Cadmique tenebat 650
 iura Creon. miser heu bellorum terminus! illi
 pugnarant fratres. hunc et Mavortia clamant
 semina, et inpensus patriae paulo ante Menoeceus
 conciliat populis. scandit fatale tyrannis
 flebilis Aoniae solium: pro blanda potestas 655
 et sceptri malesuadus amor! numquamne priorum
 haerebunt documenta novis? iuvat ecce nefasto
 stare loco regimenque manu tractare cruentum!
 quid, melior Fortuna, potes? iam flectere patrem
 incipit atque datis abolere Menoecea regnis. 660
 primum adeo saevis inbutus moribus aulae
 indicium specimenque sui iubet igne supremo
 arceri Danaos, nudoque sub axe relinqui

645 Erigone silva caesi C erigon b patris ex -as f¹
 646 assumptis D solvere ω: vulnere P: volvere (sc. animo)
*Sandstroemius 1878 p. 59 et Deiter 1898 p. 344 (voce proprie
 accepta): involvere Slater: iungere Owenus. fortasse nodus de
 crinibus intellegendus qui propter luctum solvuntur. solvere 'laxare
 ut se strangulet' Lemairius* ndum P¹: nēdum Q¹ 647 liga-
 bat PB¹L: legebat B¹ mg. ω: legebat r 648 deorum B
 649 amphinoias f 652 hunc ω: huc P clamant (-or̄ Q) Pω:
 clarant Grotius 653 me nocens b 654 populis ω: -los
 PQKMf: los- L^σ: -lo Baehrens tyrannis PBD: -is Q¹: -us ω
 657 docimenta P¹ 659 potes P: potest ω: potest M^σ
 660 nenocoea b 661 Primum ex -ma P¹ saevu^s Q inbutus
 moribus s Barthius: inbutum moribus P: inbutus amoribus ω
 662 suppremo B iubet ex iuvel P¹ 663 Arcepi Q¹ -que
 om. N reliquit P¹

infelix bellum et tristes sine sedibus umbras.
 mox reducem Ogygiae congressus limine portae 665
 Oedipodem extimuit paulum, seseque minorem
 confessus tacite, promptamque coercuit iram;
 sed redit in regem caecumque audentius hostem
 increpitans 'procul' inquit, 'abi, victoribus omen
 invisum, et Furias averte ac moenia lustra 670
 discessu Thebana tuo! spes longa peracta est:
 vade, iacent nati. quae iam tibi vota supersunt?'

horruit instinctu rabido, steteruntque trementes
 ceu visu squalore comae, seniumque recessit.
 tunc natam baculumque manu dimisit, et irae 675
 innixus tumido vocem de pectore rumpit:
 'iamne vacat saeyire, Creon? modo perfida regna
 fortunaeque locum nostrae, miserande, subisti,
 et tibi iam fas est regum calcare ruinas?
 iam tumultis victos, socios iam moenibus arces? 680
 macte, potes digne Thebarum sceptrā tueri.
 haec tua prima dies, sed cur nova contrahis amens
 iura? quid anguste tantos metiris honores?
 exilium intendis. timida inclementia regum
 ista! feros avidus quin protinus inbuis enses? 685

666 Oedipodem σ : -den P ω extimuit P: timuit ω
^{† sed}
 668 Mox M σ : Mox f μ caecumque ω : cacumque P 669 In-
 crepitans ω : -tat P abi ω : avi P 671 theban^a f σ : -ne
 M Q C μ 673 Horruit ex Co- C σ instintu P^c steterantque
^{† praesente}
 (ex -untque Q σ ?) Q μ 674 squalore P: praesente ω : squalore D
 comae P: genae ω ; ceu visu *i. tamquam videret*, cf. etiam
 Vollmer 1896 p. 33 675 dimisit ω : de- P orae B
 676 rupit N 678 loco s. l. μ ² 679 E^t f¹ ti^{bi} P¹ reg^{um} f
^{† tos}
 inculcare r ν 680 victor M σ : victor f 681 potes^{||} (t) Q
 682 contra^{his} P σ : contrais B¹: contrais b 683 tantos P ω :
 pariter C 684 intendis ex -de L σ (in exemplari fuerat -d)
 ti^{||}mida f 685 avidos^v Q¹ quemⁱⁿ Q σ : quiⁿ f σ inbuis (-s in
 ras. ν ¹) ω : inbuit P inbuis enses ex -i se- L σ

crede, licet, veniat cupidus parere satelles
 intrepidusque secet non evitantia colla.
 incipe! an expectas, ut pronus supplice dextra
 sternar et inmitis domini vestigia quaeram?
 finge autem temptare, sines? mihine ulla minaris 690
 supplicia, aut ullos reris superesse timores?
 linquere tecta iubes? caelum terramque reliqui
 sponte, atque ultricem crudelis in ora retorsi
 non ullo cogente manum: quid tale iubere,
 rex inimice, potes? fugio excedoque nefandis 695
 sedibus; an refert, quo funera longa measque
 transportem tenebras? ne non gens cuncta precanti
 concedat, patriae quantum miser incubo terrae?
 sed dulces Thebae. nimirum hic clarior ortus,
 et meliora meos permulcent sidera voltus, 700
 hic genetrix natiq̄ue. habeas Thebana regasque
 moenia, quo Cadmus, quo Laius omine rexit
 quoque ego; sic thalamos, sic pignora fida capessas,
 nec tibi sit virtus fortunam evadere dextra.
 sed lucem deprensus ames. satis omina sanxi, 705
 duc, age, nata procul. quid te autem luctibus addo?
 da, rex magne, ducem.' timuit miseranda relinqui
 Antigone mutatque preces: 'felicia per te

686 Cedo ex Crede μ^2	[†] secet	687 sciet M^σ : ciet f	evi
tia M^σ	689 inmittis b	690 autem ω : aū (add. P ^c) P	exvitan-
691 reris ex remis L^σ	692 terramque $PD\zeta$: -asque ω		
693 crudelis ex -es P ¹	696 an ^{ne} refer ^t P ¹	funere longa P ^r	-s- exilii
longa ex -o L^σ	697 post 698 P	697 cuncta P ^r : ulla μ^2	[†] cineta
in ras. (cerno cu.. a)	precanti ω : -di P	698 Concedat ^{at} L^σ	
700 meas ^o Q ¹	voltus B ¹ : vu- P	701 Hinc BQCb μ	
habeos ^a Q ¹	702 homine L^σ	703 Quo et ego C	capesses ^u r
704 tibi sit tibi ⁱ L ¹	dextram b ¹	705 depressus Mf	
omina PDN ² : omnia ω : omnia f ²	706 abdo B ¹ : addo r		
707 magne ducem om. B: seve ducem add. B ¹ inter versus	timuit		
timuit P ¹	meranda ^{se} L ^o	708 mutatque preces L^σ	portae Q ¹

regna, verende Creon, sanctasque Menoeceos umbras:
 da veniam adfficto dictisque ignosce superbis. 710
 hunc morem fandi longae fecere querellae;
 nec soli ferus iste tibi: sic fata deosque
 adloquitur, durus luctu, facilisque nec ipsi
 saepe mihi; pridem indomito sub pectore vivit
 libertas misera et saevae spes aspera mortis. 715
 et nunc ecce tuas iritat callidus iras
 suppliciumque cupit; sed tu maioribus, oro,
 imperii potiare bonis, altusque iacentes
 praetereas, et magna ducum vereare priorum
 funera. et hic quondam solio sublimis et armis 720
 saeptus opem miseris et iura, potentibus aecus
 supplicibusque, dabat, cui nunc ex agmine tanto
 una comes, necdum exul erat. felicibus hiene
 opstat? in hunc odiis et regni viribus exis,
 hunc abigis tectis? an ne prope limina clarum 725
 ingemat et votis intempestivus oberret?

709 Signa f verende *ex* venerande f² menoeceos *ex* -us
 P¹Q¹ 710 adfficto *ex* -tam L^o 711 tenebrae *coni.* Gar-
 at fervet
 rodius 712 fata *ex* -to L^o 714 vivit PDN²: fervet ω: vivit B¹:
 fervet
 vivit Q² 715 aspera PS₅: anxia BQb: inrita (*ex* irata f¹)
 irrita aspera anxia irrita partes
 KCfμν: aspera D: irrita N²: inrita L^oM^o: anxia r 716 iras D
 719 vereare ω: venerare P 720 *om.* f Funēa P¹
 721 Saeptus *ex* Saeb- P¹ et iura potentibus (*ex* poscenti-
 bus br) PBSDNCbrν: et i. petentibus K: petentibus Q (*om.*
 et i.): et iura ^{peten}poscentibus f¹: iura et poscentibus M: et iura
 poscentibus
 petentibus (pe- *ex* po- L^o) L^o: et poscentibus (*om.* iura) μ
 aecus P: equos C: aequus ω, unde aecus an aequos scribas,
 haeseris. illud similibus formis commendatur 722 *ex* agmine
 ω: examine P: examine b¹: exmi^{ag}ne (mi) f 723 post 724 P
 723 extulerat μ 724 Obstet (-et in ras.) L^o Kodiis B¹
 regnis P¹ viribus ω: virtutibus P 725 Hanc *ex* Hun P^r
 abigisⁱ P¹: habiis^g L^o tectis *ex* -us C lumina C 726 In-
 gemit^a Q¹: -mit N intem- *ex* inter- L^o

pone metum, procul usque tua submotus ab aula
flebit; ego erectum subigam et servire docebo,
coetibus abducam solaque in sede recondam.
exul erit. nam quae migranti externa patebunt 730
moenia? vis Argos eat hostilesque Mycenae
squalidus inreptet, victique ad limen Adraſti
Aonias referat clades, tenuemque precetur
rex Thebanus opem? miserae quid crimina gentis
pandere, quid casus iuvat ostentare pudendos? 735
conde, precor, quodcumque sumus, nec longa precamur
dona, Creon: miserere senis, maestosque parentis
hic, precor, hic manes indulge ponere: certe
Thebanos sepelire licet.' sic orat humique
volvitur; abducit genitor saevumque minatur 740
indignans veniam. qualis leo rupe sub alta,
quem viridem quondam silvae montesque tremebant,
iam piger et longo iacet exarmatus ab aevo,
magna tamen facies et non adeunda senectus;
et si demissas veniat mugitus ad aures, 745

727 Pone *ex* Pene f 728 ego P ω : et br eiectum (*ex*
[†]avellam
-am f¹) MCfr servire *ex* sevire C² 729 abducam M^σ: avel-
lam BQ 730 namque LMNf¹μ¹ν: quae nam *Kohlmannus*
temere 731 vix^s B³: vix L argos (*rg in ras.*) f² 732 in-
reptat^e f¹ 733 Aoniōs^a Q¹ referat P₅: narret (-at K) ω:
[†]narret referat
referat D: narret N² 735 om. K Pandere *ex* Po- Q¹
^v
iubat P¹ 736 Hoc de r precatur μ 737 maestique *ex*
[†]conde
^{mestique}
-osque L^σr: miserique N² parentis *ex* -es f¹: precantis Q
738 certos *ex* -tae μ² 739 horat P¹ hu[≡]mique f
^{sternit}
740 Solvitur f² saevumque ω: salvumque P (E ~ L) 742 vi-
rides C condam b montesque ω: -que amnesque (-isque P)
^{montes}
PBQK: -que amnesque L^σ tremebant ([†]pre- L^σ) ω: tremos P
743 iam piger ω: Inpiger P longo *ex* -a Q¹ 744 facies
[†]sas
ex ficies f² 745 dimissas ν: demissus L^σ

erigitur meminitque sui, viresque solutas
ingemit et campis alios regnare leones.

flectitur adfatu, sed non tamen omnia rector
supplicis indulget lacrimis partemque recidit
muneris 'haud' inquit, 'patriis prohibebere longe 750
finibus, occurso dum non pia templa domosque
conmacules. habeant te lustra tuusque Cithaeron;
atque haec ecce tuis tellus habitabilis umbris,
qua bellum geminaeque iacent in sanguine gentes.'
sic ait, et ficto comitum volgique gementis 755
adsensu limen tumidus regale petebat.

interea pulsi vallum exitiale Pelasgi
destituunt furto; nulli sua signa suosque
ductor: eunt taciti passim et pro funere pulchro 760
dedecorem amplexi vitam reditusque pudendos. 760
nox favet et grata profugos amplectitur umbra.

746 solutas Q: solutus P: peractas ^{†peractas} ω: solutas B¹L^σD:
solutas peractas N 748 adfatu ω: -tus P 749 Supplis^{ci} f²
750 Muneris ex Fu- f^r haut P: haud ex aut f prohibebere
B¹mg. ω: prohibere PB¹MK¹ν: prohibere ^{be}b²μ² 751 deos-
que BQ ^habeant B¹: habeant ex he- f¹ cytherō M (cf. 1, 334)
753 habitabilis ex -talibus Q¹ 755 et ficto ω: efficto P
volgique Bν: vu- P 756 Adsensit^u Q¹ tumidis^v M¹ 758 suis-
que L¹ 759 funere^{†m} ν²: munere B¹b²mg. 761 erat favet P¹:
favet ex va- L¹ grata ω: nata P umbram^v B¹ post 761
STATII · POETE · THEBAIDOS · LIBER XI | EXPLICIT · INCI-
PIT LIBER XII · P

P. PAPINI STATI
 THEBAIDOS
 LIBER XII.

Nondum cuncta polo vigil inclinaverat astra
 ortus et instantem cornu tenuiore videbat
 Luna diem, trepidas ubi iam Tithonia nubes
 discutit ac reduci magnum parat aethera Phoebō:
 agmina iam raris Dircaea penatibus errant, 5
 noctis questa moras; quamvis tunc otia tandem
 et primus post bella sopor, tamen aegra quietem
 pax fugat et saevi meminit victoria belli.
 vix primo proferre gradum et munimina valli
 solvere, vix totas reserare audacia portas; 10
 stant veteres ante ora metus campiue vacantis

TESTIMONIA 11 *Serv.* Aen. 6, 520 illud ostendit quod ait
 Statius: stant . . . metus

12, 1 polo (-i *v*) ω : polos P ^{† poli occidui} (*cerno* polo vidī-) f²
 vigil (*in ras.* Q¹) P ω : viduo (*ex -i* L ^{σ}) LC μ : viduo M¹:
 vidui
 vigil r 3 trepidas PSK: tepidas ω : trepidū \equiv (-s) L ubi
 iam PSDb: subito iam BK: subito iam LQfr: subito ω
 tit(h)onia (-na L¹ mg.f) ω : tritonia PS¹: t \equiv itonia μ : tr \equiv thonia L
 cunt
 4 Discutit L¹: Dissicit b 5 raris *ex -as* b¹ dirchaea P
 6 questa moras (-ris *ex -ras* B¹) ω : -que ista moras est P¹
 † primum
 8 saevi . . belli ω : belli . . saevi P 9 primus L ^{σ} muni-
 mine *v* munimivalli b 11 vacantis (*ex voc-* Q¹K^e μ ¹) PDQ
 KC μ : vocantis ω : v^aocantis r

horror: ut adsiduo iactatis aequore tellus
 prima labat, sic attoniti nil comminus ire
 mirantur fusasque putant adsurgere turmas.
 sic ubi perspicuae scandentem limina turris 15
 Idaliae volucres fulvum aspexere draconem,
 intus agunt natos et feta cubilia vallant
 unguibus inbellesque citant ad proelia pinnas;
 mox ruerit licet ille retro, tamen aera nudum
 candida turba timet, tandemque ingressa volatus 20
 horret et a mediis etiamnum respicit astris.

itur in exanguem populum bellicae iacentis
 reliquias, quacumque dolor luctusque cruenti
 exegere duces; hi tela, hi corpora, at illi
 caesorum tantum ora vident alienaque iuxta 25
 pectora; pars currus deflent viduisque loquuntur,
 hoc solum quia restat, equis; pars oscula figunt
 vulneribus magnis et de virtute queruntur.
 frigida digeritur strages: patuere recisae
 cum capulis hastisque manus mediisque sagittae 30
 luminibus stantes; multis vestigia caedis
 nulla, ruunt planctu pendente et ubique parato.

12 assiduis ^o C¹ 13 libat ^a B¹ sic om. f: tunc s. l. fr
 15 ante limina tres litterae crasae in P 16 fulvum ex v- f¹:
 -lvum in ras. B¹ aspe~~re~~xere (c) b 17 Intus agunt ω: In-
 troⁱ agunt P¹; an introagunt? cubila P¹ 18 pennas ex
 pi- P¹B¹Q¹L^σ; pinna constanter optimi codices in Theb. et Ach.,
 item penna constanter in M Silvarum. hoc potius librariis
 tribuendum videtur 20 turba~~re~~ (-ti) L: turma C 21 etiam
 non M 23 Reliquias P quacumque PD⁵: qua quemque ω:
 qua ^{cumque} quemque N², an quaquomque? 24 Exegere ex Exi- P¹
 hic .. hic P (fortasse recte): hi .. hic ν att̄ illi P¹ 26 de-
 flet B 29 digeritur ex de- P¹: digeretur b: diritur L^σ: di-
 rigitur ν 30 ^{†sca} capulis ν²: ~~re~~capulis Q (s-) hastisve Garrodius,
 sed -que probum 31 caedis Pω: ~~re~~ B 32 Nulli P¹:
 †mille
 Nulla L¹

at circum informis truncos miserabile surgit
certamen, qui iusta ferant, qui funera ducant.
saepe etiam hostilis — lusit Fortuna parumper — 35
decepti flevere viros; nec certa facultas
noscere, quem miseri vitent calcentve cruorem.
at quibus est inlaesa domus vacuique dolores,
aut deserta vagi Danaum tentoria lustrant
inmittuntque faces, aut — quae post bella voluptas — 40
quaerunt, dispersus iaceat quo pulvere Tydeus,
an rapti pateat specus auguris, aut ubi divom
hostis, an aetheriae vivant per membra favillae.
iam lacrimis exempta dies, nec serus abegit
Vesper: amant miseri lamenta malisque fruuntur. 45
nec subiere domos, sed circum funera pernox
turba sedet, vicibusque datis alterna gementes
igne feras planctuque fugant; nec dulcibus astris
victa, nec adsiduo coierunt lumina fletu.
tertius Aurorae pugnabat Lucifer, et iam 50
montibus orbatis, lucorum gloria, magnae
Teumesi venere trabes et amica Cithaeron
silva rogis; ardent excissae viscera gentis
molibus exstructis: supremo munere gaudent

33 At ω : Ac P: At^c f¹ 34 iux^sta Q¹: iuxta b: iusta r^{†busta}
ferant ex -unt f¹ funera ex -re B¹ ducunt ex -ant Q¹
†flav^{gre}
36 flevere r: flavere b certa ex -to f¹ facult^as L^σ 37 calent^cve^{≡≡}
(a) B¹: calcant^eve f²: -centque C: -centque b 38 dolores P ω :
doloris Gronovius (ut sit: et qui vacui doloris sunt): dolore
Heinsius 40 voluptas ω : facultas PDN^v (e v. 36) 41 di-
persus P: -si ω : -si N² iaceat ex -ut Q¹ 42 divom^v B¹:
divum P 43 Hostis ex -es P¹ †aeth^{an}nae Q² mg.: neth^{an}nae L^σ
vivant
vivam L^σ 45 fruuntur ex feruntur B¹Q¹f² 49 coierunt B^{≡≡}
fletu P (natum ex fletu^t) 50 aurorae pugnabat P : auroram
(-rae N²) pulsabat ω 51 luc^ororum f 53 regis B¹Q²
excissae b gentis ex -ti Q² 54 munere ω : funere PD

Ogygii manes; queritur miserabile Graium 55
nuda cohors vetitumque gemens circumvolat ignem.
accipit et saevi manes Eteoclis iniquos
hautquaquam regalis honos, Argivus haberi
frater iussus adhuc atque exul pellitur umbra.
at non plebeio fumare Menoecea busto 60
rex genitor Thebaeque sinunt, nec robora vilem
struxerunt de more rogam; sed bellicus agger
curribus et clipeis Graiorumque omnibus armis
sternitur; hostiles super ipse, ut victor, acervos,
pacifera lauro crinem vittisque decorus 65
accubat: haud aliter, quam cum poscentibus astris
laetus in accensa iacuit Tiryntius Oeta.
spirantes super inferias captiva Pelasgum
corpora frenatosque pater, solacia forti
bellorum, mactabat equos; his arduus ignis 70
palpitat, et gemitus tandem erupere paterni:
'o nisi magnanimae nimius te laudis inisset
ardor, Echionios mecum venerande penates
atque ultra recture puer, venientia qui nunc
gaudia et ingratum regni mihi munus acerbas! 75

55 Ogygyi P: Ogigi L 56 vent^{ti}umque L¹ 58 Haud- P
argivis B¹ haberi ω: -re P 59 exul *anonymus Heidelbergensis*: exule Pω 60 fumare *ex fa-* L¹ 61 thebaeque
ex -aque B² robore C 62 rogam *ex re-* P¹ 63 graiorum-
que (-i- *in ras.* P¹) Pω: graiorum f 64 Sternitur *in ras.* P¹
acervos *ex -us* P¹ 65 *an lauru?* cf. *ad 3, 105* crinem *ex cri-*
men L 66 Acussat^b P¹ (S ~ V) haut P: haud *ex aut* B¹:
haud L^σ com B¹ 67 excelsa Q tacuit P¹ tyrinthius P:
thirentius f ⁱ ^{hn} ^μ ²: oet^{ha} (n) Q 68 inferias *ex -lias* Q¹
69 forti (*ex -tes* Q¹) PBDQ₅: fortes ω: fortis N: sorti ₅
72 magnanimae nimius P: -mus (-mis P¹) tantae ω 73 ethio-
nios f² 74 quam nunc *vel etiam* quid nunc *coni. Garrodus*
75 regnum C manus P¹ a^u ^r ^c ^e ^b ^{as} B¹

tu superum convexa licet coetusque perenni —
 credo equidem — virtute colas, mihi flebile semper
 numen eris; ponant aras excelsaque Thebae
 templa dicent: uni fas sit lugere parenti.
 et nunc heu quae digna tibi sollemnia quasve 80
 largiar exequias? nec si fatale potestas
 Argos et impulsas cineri miscere Mycenas,
 meque super, cui vita — nefas! — et sanguine nati
 partus honos. eademne dies, eadem inopia bella
 te, puer, et diros misere in Tartara fratres? 85
 et nunc Oedipodi par est fortuna doloris
 ac mihi? quam similes gemimus, bone Iuppiter, umbras!
 accipe, nate, tui nova libamenta triumphi,
 accipe et hoc regimen dextrae frontisque superbae
 vincula, quae patri minimum laetanda dedisti. 90
 regem te, regem tristes Eteocleos umbrae
 aspiciant.' simul haec dicens crinemque manumque
 destruit, accensaque iterat violentius ira:
 'saevom agedum inmitemque vocent, si funera Lernae

76 coetusque ω : coit- P perhenni b: perenni r: peream^{es}
 (a *haesitante manu scriptum*) M^o: perevum ex perenni Q²: per-^{ennes}
 ennes KCf $\mu\nu$ 77 Credo P ω : cedo *Menkius non apte*
 equidem ex qui- L¹: quidem μ 78 Numen (No- L¹) P ω :
 nomen *Gronovius* ex^celsaque B¹ 79 vani f fassit ex falsit
 f¹v¹ 80 quae (s. l. f¹) ω : quas P solem^{nia} P¹ quesve b
 81 L^rgiar P¹: L^argi^aor Q¹ L^o 82 impulsas ω : ipsas P:
 lasias *coni. Garrodus, at tunc cineri non habet quo pertineat*
 cineri et Q 83 nati est b 84 impi^a P¹ 85 om. f¹, *suppl.*
ima mg. f¹ di^{ros} B tartartara P¹ 87 Ac mihi (-c *adras.*) P
recte distinxit Sandstroemius 1878 p. 59 iuppterⁱ P¹ 88 om.
 Q¹L¹, *add. Q¹ mg. L¹ mg.* 89 frontisque ex -es- P¹ superbae f²
 90 minimum letanda P: nimium gestanda ω 91 te regem
add. v² etocleos^{he} B²: etoclis f 93 Destruit P ω : exuit
coni. Garrodus cl. Verg. Aen. 5, 423 loco plane alieno iterat
add. N² 94 Saevom^v B¹: -vum P si P: nunc ω

tecum ardere veto; longos utinam addere sensus 95
 corporibus caeloque animas Ereboque nocentes
 pellere fas, ipsumque feras, ipsum unca volucrum
 ora sequi atque artus regum monstrare nefandos!
 ei mihi, quod positos humus alma diesque resolvet.
 quare iterum repetens iterumque edico: suprema 100
 ne quis ope et flammis ausit iuvisse Pelagos;
 aut nece facta luet numeroque explebit adempta
 corpora; per superos magnumque Menoecea iuro.
 dixit, et abreptum comites in tecta ferebant.

flebilis interea vacuis comitatus ab Argis — 105
 fama trahit miseras — orbae viduaeque ruebant
 Inachides ceu capta manus; sua volnera cuique,
 par habitus cunctis, deiecti in pectora crines
 accinctique sinus; manant lacera ora cruentis
 unguibus, et molles planctu crevere lacerti. 110
 prima per attonitas nigrae regina catervae,
 tristibus inlabens famulis iterumque resurgens,
 quaerit inops Argia vias; non regia cordi,
 non pater: una fides, unum Polynicis amati
 nomen in ore sedet; Dircen infaustaque Cadmi 115
 moenia posthabitis velit incoluisse Mycenis.
 proxima Lernaeano Calydonidas agmine mixtas

95 sensus ^v P¹ 96 ereboque (erob- b) ω: crebroque P
 98 regum ω: ferrum P (ex feras v. 97 natum): fratrum Garro-
 dius vorandos coni. Garrodus 99 quos^d B¹ resolvet P: -it
 (solvit ^v P¹) ω 100 Quare (ex Quere f¹: Quave Q) ω: Quaere P
 -que edico Q²: -que dico L: quoque dico b: dicoque M^μ
 iuvisse
 suprema B 101 et P: aut ω ussisse ex iuvi- L^σ: iusisse r:
 usisse b 102 At ^v fata L lu[≡]et (c) f 103 numenque
 Garrodus inutiliter menoechea P 106 Fuma L 107 In-
 acchides B volnera ^v: vō- B¹: vu- P 108 pectora (ex -re
 pectore intemuerē
 Q¹) P Q D: pectore ω: corpore L^σ 110 crevere L^σ (voluit in-
 tum-) 112 inlabent^s P¹ 113 inobs Bb argi[≡]a f 114 poli-
 nicis L^σ 115 sed et C 116 velit ex -ut Q¹: velut C
 117 callidonides L^σ calidon a sanguine C

Tydeos exsequiis trahit haut cessura sorori
 Deipyle; scelus illa quidem morsusque profanos
 audierat miseranda viri, sed cuncta iacenti 120
 infelix ignoscit amor. post aspera visu,
 ac deflenda tamen, digno plangore Nealce
 Hippomedonta ciens. vatis mox impia coniunx
 heu vacuos positura rogos. postrema gementum
 agmina Maenaliae ducit comes orba Dianae, 125
 et gravis Euhadne: dolet haec queriturque labores
 audacis pueri, magni memor illa mariti
 it torvom lacrimans summisque irascitur astris.
 illas et lucis Hecate speculata Lycaeis
 prosequitur gemitu, duplexque ad litus euntis 130
 planxit ab Isthmiaco genetrix Thebana sepulcro,
 noctivagumque gregem, quamvis sibi luget, Eleusin
 flevit et arcanos errantibus extulit ignis.
 ipsa per aversos ducit Saturnia calles
 occultatque vias, ne plebs congressa suorum 135
 ire vetet pereatque ingentis gloria coepti.
 nec non functa ducum refovendi corpora curam
 Iris habet, putresque arcanis roribus artus
 ambrosiaeque rigat sucis, ut longius obstant
 expectentque rogam et flammas non ante fatiscant. 140

118 trait ^tL^σ haud *ex* aut B: aud b 119 scellus P
 profanos *ex* -us Q¹ 121 agnoscit C 122 digno . . . ciens
om. P 125 educit C comes ω: -is P 126 Et Pf: It (Id b)
 ω: At C graves P euhadne P 128 It P Df: Et ω tor-
^vvom B¹: -vum P 129 Illas et (e L) ω: Illa sed P ^{ey}lycaenis Q²
 131 istmiaco P: istmeo C thebana ω: abena P sepulchro P
 132 sibi luget ω: sublucet P eleusim L: -si f: -sin^s Q²:
 -sis C 133 Flevit ω: -bit P ⁱēgnis Q¹: ignes P 134 aver-
 sos ω: adv- PD: aadv- L^σ ^cgalles P¹: calles (*ex* co- B¹) BD:
^tcolles ω 135 Occultasque ^tv²: -asque *ex* -atque L^σ 137 fo-
 vendi BLQfrv 138 abet B ^tarcus L^σ 140 rogam et P^σ:
 rogos et BSDNMLμ¹: rogos ω: rogos ne^c ω² non *del.* μ²

squalidus ecce genas et inani vulnere pallens
 Ornytus — hic socio desertus ab agmine, tardat
 plaga recens — timido secreta per avia furto
 debile carpit iter fractaeque innititur hastae.
 isque ubi mota novo stupuit loca sola tumultu 145
 femineumque gregem, quae iam super agmina Lernae
 sola videt, non ille viam causasve requirit,
 quippe patent, maesto sed sic prior occupat ore:
 'quo, miserae, quo fertis iter? funusne peremptis
 speratis cineremque viris? stat pervigil illic 150
 umbrarum custos inhumataque corpora regi
 adnumerat. nusquam lacrimae, procul usque fugati
 accessus hominum: solis avibusque ferisque
 ire licet. vestrisne Creon dabit aequus honorem
 luctibus? inmitis citius Busiridos aras 155
 Odrysiique famem stabuli Siculosque licebit
 exorare deos; rapiet fortasse precantis,
 si mens nota mihi, nec coniugialia supra
 funera, sed caris longe mactabit ab umbris.
 quin fugitis, dum tuta via est, Lernamque reversae 160
 nomina, quod superest, vacuis datis orba sepulcris
 absentesque animas ad inania busta vocatis?
 aut vos Cecropiam — prope namque et Thesea fama est
 Thermodontiaco laetum remeare triumpho —

141 inani ^mD pallens *ex* -ent L^σ 142 Ornytus P: Hor-
^{hunc} nitus ω; *item fere* 207 hic D: hunc L^σ 143 timido P:
ⁱ -dus ω secreto M avia ω: agmina P 144 fractaeque ω:
 fa- P 146 quem BQf: quem *ex* quae L^σ: quem r lernae ω:
 -ne PΣ *recte distinxit Baehrens* 147 causasve PD: -asque
^a (-asque r) ω 148 sed sic Pω: sic is D 152 fugiti P¹
 154 creon ω: creon P 155 busiridis K 156 Ot(h)risiique QKD
 NCfbuv famen L stabulis *ex*-li Q²: stamuli μ 157 precantes P
 158 coniugialia KDN: -gialia B (-galia *secundum Müllerum*):
^a -gialia Q: -gila L¹: -galia Pω 159 mactabit (*ex* -bat M¹Q¹:
 magtabit N) ω: mactavit P 161 sepulchris P 163 cecro-
 peam C iamque f 164 Thermodoontiaco K: Thermodon ciaco C
 laetum *an* lact- P *praebeat, dubium* triumpho ω: -um P

inploratis opem? bello cogendus et armis 165
 in mores hominemque Creon.' sic fatus, at illis
 horruerunt lacrimae, stupuitque inmanis eundi
 impetus, atque uno voltus pallore gelati.
 non secus adflavit molles si quando iuvenas
 tigridis Hyrcanae ieiunum murmur, et ipse 170
 auditu turbatus ager, timor omnibus ingens,
 quae placeat, quos illa fames escendat in armos.
 continuo discors vario sententia motu
 scinditur: his Thebas tumidumque ambire Creonta,
 his placet Actaeae si quid clementia gentis 175
 adnuat; extremum curarum ac turpe reverti.
 hic non femineae subitum virtutis amorem
 colligit Argia, sexuque inmane relicto
 tractat opus: placet — egregii spes dura pericli! —
 comminus infandi leges accedere regni, 180
 quo Rhodopes non ulla nurus nec alumna nivosi
 Phasidis innuptis vallata cohortibus iret.
 tunc movet arte dolum, quo semet ab agmine fido
 degreget, inmitisque deos regemque cruentum
 contemptrix animae et magno temeraria luctu 185
 provocet; hortantur pietas ignesque pudici.

165 cogendos ^v L¹ 166 factus B: factus b 167 Hor-
 ruerunt Br: -rent L¹: -runt P^c Q²: -rant ω: aruerant Kochius
 1865 p. 12 lacrimae Pω: crines Garrodus infeliciter sti^v
 puitque f² 168 voltus P¹ f¹: vu-P gelati P B¹ Q: notati B² mg.
 ω: notatae (ex -ti L^o) LMf: gelati D: notati N² 171 tur-
 batus Pω: -tur^r B¹: -tur C b 5 172 repleat D famas b
 escendat P^r: descendat (-et C) ω 177 amorem Pω: honorem
 (ex am- L^o) L b v: honorem r: horrorem D 178 relicto ex -tis
 L¹ aut L^o: -ta C 179 recte distinxit Imhofius 181 rodopes P
 †manus †innumeris
 nurus D: manus br 182 innuptis D 184 Degreget P:
 Segreget ω inmitisque P 185 ex^t magno v² 186 hortantur L^o

ipse etiam ante oculos omni manifestus in actu,
 nunc hospes miserae, primas nunc sponsus ad aras,
 nunc mitis coniunx, nunc iam sub casside torva
 maestus in amplexu multumque a limine summo 190
 respiciens: sed nulla animo versatur imago
 crebrior, Aonii quam quae de sanguine campi
 nuda venit poscitque rogos. his anxia mentem
 aegrescit furiis et, qui castissimus ardor,
 funus amat; tunc ad comites conversa Pelasgas: 195
 'vos' ait, 'Actaeas acies Marathoniaque arma
 elicite, adspiretque pio Fortuna labori.
 me sinite Ogygias, tantae quae sola ruinae
 causa fui, penetrare domos et fulmina regni
 prima pati; nec surda ferae pulsabimus urbis 200
 limina: sunt illic soceri mihi suntque sorores
 coniugis, et Thebas haud ignoranda subibo.
 ne tantum revocate gradus: illo inpetus ingens
 auguriumque animi.' nec plura, unumque Menoeten —
 olim hic virginei custos monitorque pudoris — 205
 eligit et, quamquam rudis atque ignara locorum,
 praecipites gressus, qua venerat Ornytus, aufert.
 atque ubi visa procul socias liquisse malorum,
 'anne' ait, 'hostiles ego te tabente per agros —

188 puras *coni. Garrodus* nunc ω : *om.* P sponsus
 .. nunc *add.* ν^2 189 *caside* P^s 190 *post* 191 *inter versus*
add. f² inamplex^v Q¹ a *om.* b 192 Crebrior Q b: Crebr^us-
 or μ^1 aonii *ex -a* L^o 193 mente MCfr 194 furiis P:
 curis (*ex furiis* B²Q¹) ω : curis N² 195 pelasgas *ex -os* Q¹
 197 Eligite D 198 ogigyas P 199 penetrasse C
 201 socerⁱ B¹ ^{sunt} cumque P: 202 Coniugis *ex -es* P¹ thebis
ex -as M¹ haut P: haud *ex aut* B¹: aud b ignorando μ
 203 Nec LDb 204 meneten P: men~~et~~tem B: menoetem M:
 menetem Q: menaecem L: mene~~et~~tem *ex mo-* f² 205 virgineus NC
 207 *cf. ad* 142 aufert ω : auferat P¹: adfert (*ex aufert* Q¹C¹)
 MQLDcb $\mu\nu$: ac fert *ex aufert* S² 208 A~~st~~^s (u) f² 209 ^{ost}ostiles
 L^o tabente P: labente ω (*in M glossa legitur putrescente*)

heu dolor! — expectem, quænam sententia lenti 210
 Theseos? an bello proceres, an dexter haruspex
 adnuat? interea funus decrescit. et uncis
 alitibus non hos potius subponimus artus?
 et nunc me duram, si quis tibi sensus ad umbras,
 me tardam Stygiis quereris, fidissime, divis. 215
 heu si nudus adhuc, heu si iam forte sepultus:
 nostrum utrumque nefas; adeo vis nulla dolenti,
 Mors nusquam saevusve Creon? hortaris euntem,
 Ornyte? sic dicens magno Megareia praeceps
 arva rapit passu, demonstrat proxima quisque 220
 obvius horrescitque habitus miseramque veretur.
 vadit atrox visu, nil corde nec aure pavescens,
 et nimiis confisa malis propiorque timeri:
 nocte velut Phrygia cum lamentata resultant
 Dindyma, pinigeri rapitur Simoentis ad amnem 225
 dux vesana chori, cuius dea sanguine lecto
 ipsa dedit ferrum et vittata fronde notavit.

218 *Prisc.* GL III 324, 16 Statius in XII: 'hortaris euntem'
 pro hortaris ire

210 Eu P 211 aruspex L Q b: a³ruspex f 212 Abnuat r:
 Abinuat b ab uncis *ex* et u- f²: aduncis ξ *Heinsius male*

213 hos pitius B³: hos picus *ex* -po- L^o: hospiciis ν^2
 supponimus P 215 stigyisque reris P: quereris (que r. μ)
 stygiis (*transpos.* ν^2) ω divi³ L 216 si iam *ex* suam L^o

217 Nostrum ω : -umque P adeon visⁿ ulla D: ado vis nulla b
 nula¹ L^o 218 numquam N: nusquam *ex* num- Q¹ saevusve

Kohlmannus: -ne P: -que ω creon B¹ ortaris b¹ 219 diçit L^o
 mecareia P: megaregia L 220 quisque P: quisquis ω
 221 Obhuius L horrescit b: orrescitque f 222 aure P ω : ore

Lachmannus: corde D 223 confisa ω : confixa P (*cf.* 2, 572)
 propiorque ω : propiorque P: propiorque Q f 225 Tin-
 dima L pinigeri (*ex* puni-) f: pinnigeri M simeontis C

226 vesana *ex* -ne L^o laeto Cr: le³ta *ex* -to (c) Q¹: leto L^o

227 vitata L^o: vitiata M fronde P ω : fronte MDNCF μ

iam pater Hesperio flagrantem gurgite currum
 abdiderat Titan, aliis rediturus ab undis,
 cum tamen illa gravem luctu fallente laborem 230
 nescit abisse diem: nec caligantibus arvis
 terretur, nec frangit iter per et invia saxa
 lapsurasque trabes nemorumque arcana, sereno
 nigra die, caecisque incisa novalia fossis,
 per fluvios secura vadi somnosque ferarum 235
 praeter et horrendis infesta cubilia monstros.
 tantum animi luctusque valent! pudet ire Menoeten
 tardius, invalidaeque gradum miratur alumnae.
 quas non illa domos pecudumque hominumque modesto
 pulsavit gemitu! quotiens amissus eunti 240
 limes, et errantem comitis solacia flammae
 destituunt gelidaequa facem vicere tenebrae!
 iamque supinantur fessis lateque fatiscunt
 Penthei devexa iugi, cum pectore anhelato
 iam prope deficiens sic incipit ore Menoetes: 245
 'haut procul, exacti si spes non blanda laboris,
 Ogygias, Argia, domos et egena sepulcri

229 redditurus P 231 abesse C ne^c B¹ 232 Tenetur L¹ ^{† terretur}
 nec P^o: sed *Garrodus*; iter non frangere est recta progredi
 233 trabes ex -ves P¹ 234 fossis (ex forsis L^o) ^o: saxis P
 235 B¹ mg. iterum legitur vadi P: vadi^t L¹Q¹ (ruit sscr. Q²):
 vadit ^a ^o: vadit v²: meat C: f² ^g somnosque ^o: -oque P
 236—295 folio inserto addidit Q^r 236 Praeter et PLDbr:
^{† praeterit}
 Praeter et v²: Praeterit KCf: Praeterit et BM (-it del. M¹):
 Propter et N infesta P: infessa ^o: insessa (ex inf- L^o) BLN
 f v fortasse recte: obsessa Dr^o 239 pecudumque PD: pecorum-
 que ^o modesto P^o: molesto *Heinsius*, quod miror editoribus
 placuisse 241 comites BLDfb 243 supinantur ^o: sub- P
 patescunt ex fatiscunt f^r 245 incipit PD: inchoat ^o
 ore ^g *Barthius*: orsa P^o, quod fortasse defendi potest cl. *Verg.*
Aen. 7, 435 246 exactisⁱ (ⁱ add. P^o) spes P planda f
^{laboris}
 laboris PD: doloris ^o: doloris L^oK²r 247 argia ^o: argiva
 P: argi^g a f egena ex egina C sepulchri P

busta iacere reor; grave comminus aestuat aer
 sordidus, et magnae redeunt per inane volucres.
 haec illa est crudelis humus, nec moenia longe. 250
 cernis, ut ingentis murorum porrigat umbras
 campus, et e speculis moriens intermicet ignis?
 moenia sunt iuxta; modo nox magis ipsa tacebat,
 solaque nigrantes laxabant astra tenebras.
 horruit Argia, dextramque ad moenia tendens: 255
 'urbs optata prius, nunc tecta hostilia Thebae,
 et tamen, inlaesas si reddis coniugis umbras,
 sic quoque dulce solum, cernis, quo praedita cultu,
 qua stipata manu, iuxta tua limina primum
 Oedipodis magni venio nurus? improba non sunt 260
 vota: rogos hospes planctumque et funera posco.
 illum, oro, extorrem regni belloque fugatum,
 illum, quem solio non es dignata paterno,
 redde mihi! tuque, oro, veni, si manibus ulla
 effigies errantque animae post membra solutae, 265
 tu mihi pande vias, tuaque ipse ad funera deduc,
 si merui!' dixit, tectumque adgressa propinquae
 pastorale casae reficit spiramina fessi
 ignis, et horrendos inrumpit turbida campos.
 qualis ab Aetnaeis accensa lampade saxis 270
 orba Ceres magnae variabat imagine flammae
 Ausonium Siculumque latus, vestigia nigri

248 iacereor P¹: re P¹ mg. et grave μ cummitius M² † comminus
 249 Sordibus r 250 nec om. f¹ 252 e ω : om. P spiculis L
 intermicet ω : -cat PN² 253 tacebit L^o 254 sidera f² astra
 257 reddas M 258 dulc esolum B praedita ω : pro- P
 259 limina PD: moenia ω 260 Oedippodis f 261 et fu-
 ne^{ra} suppl. μ ² in lac. 262 oro ex ero C¹ regni ω (cf. 9, 578):
 regnis P 265 salutae b: soluta Baehrens prope membra
 solutae Garrodus 266 ipse ω : ipsa PK²C deduc om. μ
 267—332 in M suppl. Boccaccius 267 tedamque (-dam-
 que in ras. μ ², fuit -ctumque) μ 269 inrumpit N μ campos
 ex -us P¹ 270 aethneis P: aethneis B: ethenis f 271 flam-
 mae ω : -ma P

raptoris vastosque legens in pulvere sulcos;
 illius insanis ululatus ipse remugit
 Enceladus ruptoque vias inluminat igni: 275
 Persephonen amnes silvae freta nubila clamant,
 Persephonen tantum Stygii tacet aula mariti.
 admonet adtonitam fidus meminisse Creontis
 altor et occulto submittere lampada furto. 280
 regina Argolicas modo formidata per urbes, 280
 votum inmane procis spesque augustissima gentis,
 nocte sub infesta, nullo duce et hoste propinquo,
 sola per offensus armorum et lubrica tabo
 gramina, non tenebras, non circumfusa tremiscens
 concilia umbrarum atque animas sua membra gementes
 saepe gradu caeco ferrum calcataque tela 286
 dissimulat, solusque labor vitasse iacentis,
 dum funus putat omne suum, visuque sagaci
 rimatur positos et corpora prona supinat
 incumbens, queriturque parum lucentibus astris. 290
 forte soporiferas caeli secreta per umbras
 Iuno, sinu magni semet furata mariti,
 Theseos ad muros, ut Pallada flecteret, ibat,
 supplicibusque piis faciles aperiret Athenas.
 atque ubi per campos errore fatiscere vano 295
 inmeritam Argian supero respexit ab axe,
 indoluit visu, et lunaribus obvia bigis
 advertit vultum placidaque ita voce locuta est:
 'da mihi poscenti munus breve, Cynthia, si quis

273 vastosque b 275 H(a)encheladus BLb v: Hencel- Cf
 igne μ 276 om. μ^1 , add. μ^2 mg. Thesi- ex Perse- f²
 (item v. 277) Persophonen b (item v. 277) 277 om. P
 tantum stygii ω : stigii tantum ζ 279 Altor (Ul- C) et ω :
 Altior P occultam μ 280 argolicos ex -as f 281 angu-
 stissima DC 284 tremescens P 287 vitasse PN²: vitare ω
 iacentes P 289 supina[†]rt L¹ 290 quaeriturque P¹
[†]riti
 292 magni ω : mangi P magistri C 296 argian ω : argiam
 PB μ v arce f 297 vi^{su} B¹ vigis P 298 vultum P: cur-
 rum (-ū≡ L^o) ω

est Iunonis honos; certe Iovis improba iussu 300
 ter noctem Herculeam — veteres sed mitto querellas:
 en locus officio. cultrix placitissima nostri
 Inachis Argia cernis qua nocte vagetur
 nec reperire virum densis queat aegra tenebris?
 et tibi nimbosum languet iubar: exere quaeso 305
 cornua, et adsueto propior premat orbita terras.
 hunc quoque, qui curru madidas tibi pronus habenas
 ducit, in Aonios vigiles demitte Soporem.⁷
 vix ea, cum scissis magnum dea nubibus orbem
 protulit; expavere umbrae, fulgorque recisus 310
 sideribus; vix ipsa tulit Saturnia flammam.

primum per campos infuso lumine pallam
 coniugis ipsa suos noscit miseranda labores,
 quamquam texta latent suffusaque sanguine maeret
 purpura; dumque deos vocat et de funere caro 315
 hoc superesse putat, videt ipsum in pulvere paene
 calcatum. fugere animus visusque sonusque,
 inclusitque dolor lacrimas; tum corpore toto
 sternitur in voltus animamque per oscula quaerit
 absentem, pressumque comis ac veste cruorem 320
 servatura legit. mox tandem voce reversa:

300 iunonis honos ω : iuvenis P improba P ius heu D:
 vis eu (vel vis hec) r: vasu b 301 Per r ternoctem *Kohlmannus*
 302 Est C cultrix ω : -ris P placitissima *Gronovius*: -idis-
 sima P ω 303 Inachiis P 304 ^rpeperire Q²: repperire f¹
 quaet P¹ ^{egra} erga f² 305 At *malit Garrodus* tibi P ω : iam C
 306 propior ω : propior P 307 curru ω : -um PL pronu^s P¹
 308 aonios ω : aoniās (sic) P¹: -as Q¹: -os ex -as L¹ de-
 mitte ς *Klotzius*: dimitte ω : dimittite P 309 conscissis f
 dea ω : de PC 310 recisus ω : -sos P: retusus *Heinsius*
 †Primam
 312 Primum ω : Primum L^o Primam PNbr ν ς : 313 om. b
 314 ^maeret B¹: marcet (ex maeret μ ¹) f μ lateat b suffu-
 soque in r: fusoque in b 315 deos ω : suos P (e v. 313)
 316 poenae PS 317 Calcaturum ex -am Q¹ 318 tum PS: tunc
 ω : del. D ^{cor}pore P¹ 319 voltus B: vu- P animumque N

'hunc ego te, coniunx, ad debita regna profectum
 ductorem belli generumque potentis Adrasti
 aspicio, talisque tuis occurro triumphis?
 huc adtolle genas defectaque lumina: venit 325
 ad Thebas Argia tuas; age, moenibus induc
 et patrios ostende lares et mutua redde
 hospitium. heu quid ago? proiectus caespite nudo
 hoc patriae telluris habes. quae iurgia? certe
 imperium non frater habet! nullasne tuorum 330
 movisti lacrimas? ubi mater, ubi inclyta fama
 Antigone? mihi nempe iaces, mihi victus es uni!
 dicebam: quo tendis iter? quid sceptrum negata
 poscis? habes Argos, soceri regnabis in aula;
 hic tibi longus honos, hic indivisa potestas.' 335
 quid queror? ipsa dedi bellum maestumque rogavi
 ipsa patrem, ut talem nunc te complexa tenerem.
 sed bene habet, superi, gratum est, Fortuna; peracta
 spes longinqua viae: totos invenimus artus.
 ei mihi, sed quanto descendit vulnus hiatu! 340
 hoc frater? qua parte, precor, iacet ille nefandus
 praedator? vincam volucres — sit adire potestas —
 excludamque feras; an habet funestus et ignis?

325—335 *neumis instructi in P* 325 Hunc b attolle P:
 -lō Q¹ despectaque C 326 argi³ f¹ t¹ vias Q² 327 ostende
 ex -do Q¹ 328 agam^o D: agam C quid ex quod L^o
 caespite ex -ta C 329 abes^h B¹ iurgia ex iuria C: iniuria
Koestlinius 330 abet^h B³ 332 mihⁱ B³ victus ex unctus B³
 333 quid ex quod Q¹L^o ^{sceptrum} scripta M¹ negata ex not- Q¹
 †argos
 334 artus r regnabis ex -vis P¹ 335 honos ex -us L^o
 336—341 *nec non initia versuum* 327. 330. 331 in L *neumis*
instructi 338 abet^h B¹ seres superi *μ* (*i. habet se res*)
 peracta PN¹: peracta est ω 339 longinqua Q¹ 340 sed
 om. f¹, add. f^r *mg.* vulnus ex vultis Q¹ 341 Hoic Q¹
 iacet ω: -it P 342 odire (ex adire L^o) Lb 343 abet^h B¹
 ignes P pro 345. 346 in P

sed nec te flammis inopem tua terra videbit:
 ardebis lacrimasque feres, quas ferre negatum 345
 regibus, aeternumque tuo famulata sepulcro
 durabit deserta fides, testisque dolorum
 natus erit, parvoque torum Polynice fovebo.⁷

ecce alios gemitus aliamque ad busta ferebat
 Antigone miseranda facem, vix nanta petitos 350
 moenibus egressus; illam nam tempore in omni
 adtendunt vigiles et rex iubet ipse timeri,
 contractaeque vices et crebrior excubat ignis.
 ergo deis fratrique moras excusat et amens,
 ut paulum inmisso cessit statio horrida somno, 355
 erumpit muris: fremitu quo territat agros
 virginis ira leae, rabies cui libera tandem
 et primus sine matre furor. nec longa morata,
 quippe trucem campum et, positus quo pulvere frater,
 noverat. atque illam contra videt ire Menoetes, 360
 cui vacat, et carae gemitus conpescit alumnae.
 cum tamen erectas extremus virginis aures
 accessit sonus, utque atra sub veste comisque
 squalentem et crasso foedatam sanguine vultus

leguntur haec Ardebit longumque tuo famulata sepulchro,
cf. Hermes 40 (1905) p. 355 345 negatum est Cbr 347 Du-
 rabat Qⁱ testisque ω: pe- P 349 ferebar B 350 nanta
 (-n- fere erasa) P: nanta ω pōtitos f^e 351 temp^{ore} in
 omni B²: tempore ab omni Q: tempus in omne Mf 352 At-
 tendunt P timeri (*i. caveri*) Pω: teneri s vulgo 353 cre-
 bior B¹: crebrior Q¹: crebrior b 354 dehis L¹ excussat M
 amens ex -es L¹ 355 inmisso ω: amisso P: admisso

Bachrens horrida ex horrenda Q¹ 356 miris M 359 frater
 Pω: quaerit L 360 videt contra ire menoetes N (c. i. m.
add. N²) 361 sq. in M umiditate corrupti, partim a Boccaccio
rescripti ita ut quid lateat, non satis constet 361 Qui Peyra-
 redus 362 erectas extremos P¹: extremus (-is C: -um -as
 ex -os L¹) erectas (e- D) ω 363 Accensit r atque f sub
 om. P 364 Sualentem f foedatam ω: -datos P: -dantem N s

astrorum radiis et utraque a lampade vidit: 365
 'cuius' ait, 'manes, aut quae temeraria quaeris
 nocte mea?' nihil illa diu, sed in ora mariti
 deicit inque suos pariter velamina vultus,
 capta metu subito paulumque oblita doloris.
 hoc magis increpitans suspecta silentia perstat 370
 Antigone, comitemque premens ipsamque; sed ambo
 deficient fixique silent. tandem ora retexit
 Argia, corpusque tamen complexa profatur:
 'si quid in hoc veteri bellorum sanguine mecum
 quaesitura venis, si tu quoque dura Creontis 375
 iussa times, possum tibi me confisa fateri.
 si misera es — certe lacrimas lamentaque cerno —,
 iunge, age, iunge fidem: proles ego regia Adrasti —
 ei mihi! num quis adest? — cari Polynicis ad ignis,
 etsi regna vetant.' stupuit Cadmeia virgo 380
 intremuitque simul, dicentemque occupat ultro:
 'mene igitur sociam — pro fors ignara! — malorum,
 mene times? mea membra tenes, mea funera plangis.
 cedo, tene, pudet heu! pietas ignava sororis!
 haec prior —!' hic pariter lapsae iunctoque per ipsum
 amplexu miscent avidae lacrimasque comasque, 386

374 *Prisc.* GL II 339, 12 (*propter ablativum veteri*) idem
 in XII: si quid ... si quid non fanda Carontis iussa times

365 a *eras. in B: om. Lbr* 366 quae P: quem ω: quid K²
 quaeris *ex -es b¹* 370 ^{perstat} Restat B¹ 372 silent *ex so- Q¹*
 373 profa~~etur~~ f 375 tu *inter lin. C¹* si quid non fanda
carontis Prisc. 378 regia *Klotzius: regia^s P¹: regis ω*
 379 num ω: nunc P ad Pω: et *Sandstroemius 1878 p. 59*
 ignes P 380 regnaverant P¹ 382 agitur r pro fors
 (*ex sors Q¹*) ω: profers P malore^vm Q¹ 383 Mene ω:
 Meque P: Me S 384 tene (te~~ff~~ f: ten *Peyraredus male*) pudet
 ω: tene pudeat P: tene heu pudeat *Wilkinsius male* piatas L^σ
 pudet fuit cupitas ignavia sororis b 385 iunctaeque f
 vicibus
 386 Amplexus f avidae Pω: -de *μνς Kohlmannus: avidae L¹*

partitaeque artus redeunt alterna gementes
 ad vultum et cara vicibus cervice fruuntur.
 dumque modo haec fratrem memorat, nunc illa maritum,
 mutuaque exorsae Thebas Argosque renarrant, 390
 longius Argia miseros reminiscitur actus:
 'per tibi furtivi sacrum commune doloris,
 per socios manes et conscia sidera iuro:
 non hic amissos, quamquam vagus exul, honores,
 non gentile solum, carae non pectora matris, 395
 te cupiit unam noctesque diesque locutus
 Antigonen; ego cura minor facilisque relinqui.
 tu tamen ex celsa sublimen forsitan arce
 ante nefas Graias dantem vexilla manipulis
 vidisti, teque ille acie respexit ab ipsa 400
 ense salutatam et nutantis vertice coni:
 nos procul. extremas sed quis deus egit in iras?
 nil vestrae valere preces? tibine iste negavit
 oranti?' causas ac tristia reddere fata
 coeperat Antigone; fidus comes admonet ambas: 405
 'heia agite inceptum potius! iam sidera pallent
 vicino turbata die, perferte laborem,
 tempus erit lacrimis, accenso flebitis igni.'
 haut procul Ismeni monstrabant murmura ripas,

408 *Serv. Aen. 12, 156* Statius in matrum consolatione:
 accenso flebitis igne

388 At vultu^r f fruuntur f^r: feruuntur b 389 o modo Q¹
 390 rerarrant f 392 furtivⁱ B¹ doloris ω: -ri P
 394 sic C 396 cupiit P: cupiens ω 397 Antigoneⁿ B¹
 398 e LQCfb sublimen PBLQDNb: -mem ω: -men r: -men^{em}
 v²: -mis ε 400 ille ω: illa P 402 sed si B³ 403 nostrae f
 valere ω: placuere P preces ex praeceptis Q¹ ista^e M¹
 404 facta BNfbr 405 amonet B¹: ammonet B¹ mg.
 407 perferre^{to} f² labore b 408 accesoⁿ B¹: accesoⁿ f²: si ac-
 censo Bentleius male igni Klotzius: igne P ω 409 hismeni b
 monstrabant ω: -bat P

qua turbatus adhuc et sanguine decolor ibat. 410
 huc laceros artus socio conamine portant
 invalidae, iungitque comes non fortior ulnas.
 sic Hyperionium tepido Phaethonta sorores
 fumantem lavere Pado; vixdum ille sepulcro
 conditus, et flentes stabant ad flumina silvae. 415
 ut sanies purgata vado membrisque reversus
 mortis honos, ignem miserae post ultima quaerunt
 oscula; sed gelidae circum exanimesque favillae
 putribus in foveis, atque omnia busta quiescunt.
 stabat adhuc seu forte rogas, seu numine divum, 420
 cui torrere datum saevos Eteocleos artus,
 sive locum monstris iterum Fortuna parabat,
 seu dissensuros servaverat Eumenis ignes.
 hic tenuem nigris etiamnum advivere lucem
 roboribus pariter cupidae videre, simulque 425
 flebile gavisae; nec adhuc, quae busta, repertum,
 sed placidus quemcumque rogant mitisque supremi
 admittat cineris consortem et misceat umbras.
 ecce iterum fratres: primos ut contigit artus
 ignis edax, tremuere rogi et novus advena busto 430
 pellitur; exundant diviso vertice flammae

410 Qui f: Quo C turbatus P ω : turpatus Wakefieldus
 411 Hac ex Haud μ^1 413 Sic ubi perionium ex Sic hip- L¹
 tepido ω : trepido P: trepido L^o phaetonta P: phoecto L¹: phe-
 tonta L¹mg. 414 vixdum († cum sscr. L¹) ω : vix PK sepulchro P
 415 stabant ad P ω : stant circum μ 418 exanimosque L^o
 419 om. N¹, add. N² fovesⁱ B¹ b^{us} ta L^o (in exemplari
 fuit b. ta) 421 ~~t~~rrere (e) Q dudum B¹: datum B²mg.
 422 pararat N 423 om. P, cf. *Hermes* 40 (1905) p. 356 dis-
 sensuros SDNCbf: dis~~e~~ssuros (bis s eras.) B: discensuros L:
 dis~~e~~ssuros M¹v²: disce~~s~~suors (n) μ^1 : discessuros QK
 424 Sic C² 427 quemcumque P: quicumque ω mitisque ω :
 -esque P 428 Admittat ω : -it P 429 fratris C
 430 busto PSLDN: busti (ex bo- B) ω : bustis s 431 diviso
 ex de- B³

alternosque apices abrupta luce coruscant.
 pallidus Eumenidum veluti commiserit ignis
 Orcus, uterque minax globus et conatur uterque
 longius; ipsae etiam commoto pondere paulum 435
 secessere trabes. conclamat territa virgo:
 'occidimus, functasque manu stimulavimus iras.
 frater erat; quis enim accessus ferus hospitis umbrae
 pelleret? en clipei fragmen semiustaque nosco
 cingula, frater erat! cernisne, ut flamma recedat 440
 concurratque tamen? vivunt odia improba, vivunt.
 nil actum bello; miseri, sic, dum arma movetis.
 vicit nempe Creon! nusquam iam regna, quis ardor?
 cui furitis? sedate minas; tuque exul ubique
 semper inops aequi, iam cede: hoc nupta precatur, 445
 hoc soror, aut saevos mediae veniemus in ignis.'
 vix ea, cum subitus campos tremor altaque tecta
 inpulit adiuvitque rogi discordis hiatus,
 et vigilum turbata quies, quibus ipse malorum
 fingebat simulacra sopor: ruit ilicet, omnem 450
 prospectum lustrans armata indagine miles.
 illos instantes senior timet unus; at ipsae
 ante rogum saevique palam sprevisse Creontis

432 Alternaeque f adrupta b 433 cum miserit C

ignes P 434 Orcus *ex* A- C utrumque μ 435 commoto D:
 cum moto f: cum meo r ^{commoto} 437 fonctasque B¹ stimulavimus
ex tumul- L¹: sti~~mul~~- B ^v 438 umbrae ω : -as P 439 semiusta-
 que P: semustaque ω : semustaque μ ⁱ 440 ut *om.* μ 441 *om.* P
 (v. 440 *columna finitur*) 442 arva^{ma} Q¹ 443 Vincit r
 regna *ex* regia B¹ 444 seda~~te~~ (n) f manus C 445 in-
 obs aequi iam BM: inobsequio iam Cf: inobsequa L¹
 446 mediae *om.* D ignes P 447 tremor obruit altaque N
 campos *ex* -us L^o 448 adiuvit^{audivit}que r 449 turba^{ta} f¹
 450 sopor (*soror ex sopor, dein hoc restitutum*) P¹ 452 ad^t P¹
 illae N 453 sprevisse f²
^{vere}

imperia et furtum claro clangore fatentur
 securae, quippe omne vident fluxisse cadaver. 455
 ambitur saeva de morte animosaque leti
 spes furit: haec fratris rapuisse, haec coniugis artus
 contendunt vicibusque probant: 'ego corpus', 'ego ignes',
 'me pietas', 'me duxit amor'. deoscere saeva
 supplicia et dextras iuvat insertare catenis. 460
 nusquam illa alternis modo quae reverentia verbis,
 iram odiumque putes; tantus discordat utrimque
 clamor, et ad regem, qui deprendere, trahuntur.
 at procul Actaeis dextra iam Pallade muris
 Iuno Phoroneas inducit praevia matres 465
 attonitas, non ipsa minus, coetumque gementem
 conciliat populis et fletibus addit honorem.
 ipsa manu ramosque oleae vittasque precantis
 tradit, et optenta submittere lumina palla
 et praeferre docet vacuas sine manibus urnas. 470
 omnis Erectheis effusa penatibus aetas
 tecta viasque replent: unde hoc examen et una
 tot miserae? necdum causas novere malorum,
 iamque gemunt. dea conciliis se miscet utrisque

472 *Serv. Aen.* 2, 798 magnum est quod addidit 'vulgus'.
 sic Statius: unde hoc ... tot miserae

454 clangore P: plangore ω , cf. 4, 796 455 quippe s. l. D
 456 Ambi^{gi}tur r: Ambigitur DN² seu N animosaque B¹
 laeti B¹ 457 manes^{†artus} r: manes b 458 *et* ego B¹
 460 ut dextras b iuvit^a M¹ insertare^r L¹ 462 tantum Q
 utrumque b 463 deprehendere PB trahuntur[†] trahen-
 bant N² μ^2 : trahentum *coni. Postgatius male* 464 miris L¹
 465 Iuno b praevia ω : premia P: previa *ex* premia Q¹
 467 fletibus P: flentibus ω 468 ramos f vitasque L^σ
 precantes P 469 obiecta C submittens D lumina ω :
 -ne P 470 proferre L¹ vacuas^v L¹ 471 Erechthaeis ζ
Heinsius: erictheis P: et acteis ω 472 examen *ex* -in P¹
 474 consiliis BLCf se ω : sic P

cuncta docens, qua gente satae, quae funera plangant 475
 quidve petant; variis nec non adfatibus ipsae
 Ogygias leges inmansuetumque Creonta
 multum et ubique fremunt. Geticae non plura queruntur
 hospitibus tectis trunco sermone volucres,
 cum duplices thalamos et inicum Terea clamant. 480
 urbe fuit media nulli concessa potentum
 ara deum, mitis posuit Clementia sedem,
 et miseri fecere sacram; sine supplice numquam
 illa novo, nulla damnavit vota repulsa.
 auditi quicumque rogant, noctesque diesque 485
 ire datum et solis numen placare querellis.
 parca superstitione: non terea flamma, nec altus
 accipitur sanguis: lacrimis altaria sudant,
 maestarumque super libamina secta comarum
 pendent et vestes mutata sorte relictæ. 490
 mite nemus circa, cultuque insigne verendo
 vittatae laurus et supplicis arbor olivæ.
 nulla autem effigies, nulli commissa metallo
 forma dei, mentes habitare et pectora gaudet.
 semper habet trepidos, semper locus horret egenis 495
 coetibus, ignotæ tantum felicibus aræ.
 fama est, defensus acie post busta paterni

497 *Serv.* Aen. 8, 342 nepotes eius (*i. Herculis*) .. Athenis
 sibi primum asylum, hoc est templum misericordiae collocarunt,

475 plangunt Nr 479 Hospitibus ^{†tiii} v²: Hospitiis N
 480 thalamos s. l. add. D tyraea Q: terrea C: tea ^{rea} L^σ
 481 nulli ω: nullis P 483 miseri ω: -ris P 484 nulla ^{†numquam} L¹
 486 et om. P 487 Parca ^{†v} v² tu^{reæ} (r) Q 489 secta
 P: sarta (*ex secta* L^σ) ω: secta ^{†serta} B¹ 492 Vittatæ P¹: Vit-
 tata LMQfbr: Vittata et N suplicis B 493 efigies ^f f
 494 dei Pω: di SKg ^{gau} habitare B pectoradest B¹ 495 ^h abet
 B¹: habet s. l. N orret b ⁱ egenis P¹ 497 ^s busta B¹

numinis Herculeos sedem fundasse nepotes.
 fama minor factis: ipsos nam credere dignum
 caelicolas, tellus quibus hospita semper Athenae, 500
 ceu leges hominemque novum ritusque sacrorum
 seminaque in vacuas hinc descendunt terras,
 sic sacrasse loco commune animantibus aegris
 confugium, unde procul starent iraeque minaeque
 regnaque, et a iustis Fortuna recederet aris. 505
 iam tunc innumerae norant altaria gentes:
 huc victi bellis patriaque a sede fugati,
 regnorumque inopes scelerumque errore nocentes
 conveniunt pacemque rogant; mox hospita sedes
 vicit et Oedipodae Furias et funus † Olynthi 510
 textit et a misero matrem submovit Oreste.
 huc volgo monstrante locum manus anxia Lernae
 deveniunt, cedunt miserorum turba priorum.
 vix ibi, sedatis requierunt pectora curis:
 ceu patrio super alta grues Aquilone fugatae 515

unde nullus posset abduci, quod etiam Statius dicit, ut: Her-
 culeos fama est fundasse nepotes (*hinc Myth. Vatic. 1, 60*).
cf. Serv. Aen. 2, 761 primo autem apud Athenienses statutum
 est (*asylum*) ab Herculis filiis, .. sicut docet in duodecimo
 Statius.

500 Caelcolas Pⁱ 501—819 in M additi manu recenti,
 cuius lectiones abiici 501 hominem^vque Q²: hominem r
 novas Q² ritusque Lⁱ 505 aris N² 507 patriaeque C:
 a^aaeque f² a P: ab v: e (*eras. in B*) ω: om. L 508 error^e P¹
 509 aspita b 510 olynthi P ω; *Olynthus quis sit, nescio, sed qui*
oppidum dictum putent, errant. funusque Coloni *Imhofius*; et funus
 Onitae tersit *Unger 1868 p. 162 sq.* 511 oreste ex oriste C
 Hac
 512 Huc P: Hunc ω: Hunc D volgo B: vulgo P: fulgo r
 manus anxia lernae *haesitante calamo scr.* P¹ 513 Dum
 veniunt v² cedunt *Kohlmannus*: caedunt P: c(a)edit ω
 † priorum
 parentum L¹ 514 recte *distinxit Barthius* 515 dicuntur L¹

cum videre Pharon; tunc aethera latius implent,
tunc hilari clangore sonant; iuvat orbe sereno
contempsisse nives et frigora solvere Nilo.

iamque domos patrias Scythicae post aspera gentis
proelia laurigero subeuntem Thesea curru 520
laetifici plausus missusque ad sidera vulgi
clamor et emeritis hilaris tuba nuntiat armis.
ante ducem spolia et, duri Mavortis imago,
virginei currus cumulataque fercula cristis
et tristes ducuntur equi truncaequae bipennes, 525
quis nemora et solidam Maeotida caedere suetae,
corytique leves portantur et ignea gemmis
cingula et informes dominarum sanguine peltae.
ipsae autem nondum trepidae sexumve fatentur,
nec vulgare gemunt aspernanturque precari, 530
et tantum innuptae quaerunt delubra Minervae.
primus amor niveis victorem cernere vectum
quadriiugis; nec non populos in semet agebat
Hippolyte, iam blanda genas patiensque mariti
foederis. hanc patriae ritus fregisse severos 535
Atthides oblique secum mirantur operto
murmure, quod nitidi crines, quod pectora palla
tota latent, magnis quod barbara semet Athenis
misceat atque hosti veniat paritura marito.

539 *Prisc.* GL II 501, 7 Statius tamen in XII Thebaidos
participio futuri addidit i: misceat .. paritura marito

517 iuvat ω : iubat P orbe ω : ore P 519 domos ω :
domus P patriae ν 520 cursu BQ 522 hilaris *ex*-es P¹
523 diri μ 524 [†]crustis ν ² 525 trestes b trucesque C
527 Coritiique P: Goritique f: Gor- Q¹ 528 infertes C²
529 sexumve ω : sexuque PQ 530—539 *om.* S 531 Et
tunc N 532 vectum ω : victum P 536 Alchides P¹: †atti-
des P¹ *mg.* aperto Lf: [†]aperto ν ² 538 barbara s. l. L^o
539 paritura ω *Prisc.*: placitura P, cf. *Hermes* 40 (1905) p. 342

paulum et ab insessis maestae Pelopeides aris 540
 promovere gradum seriemque et dona triumph
 mirantur, victique animo rediere mariti.
 atque ubi tardavit currus et ab axe superbo
 explorat causas victor poscitque benigna
 aure preces, ausa ante alias Capaneia coniunx: 545
 'belliger Aegide, subitae cui maxima laudis
 semina de nostris aperit Fortuna ruinis,
 non externa genus, dirae nec conscia noxae
 turba sumus: domus Argos erat regesque mariti,
 non utinam et fortes! quid enim septena movere 550
 castra et Agenoreos opus emendare penates?
 nec querimur caesos: haec bellica iura vicesque
 armorum; sed non Siculis exorta sub antris
 monstra nec Ossaei bello cecidere bimembres.
 mitto genus clarosque patres: hominum, inclyte Theseu,
 sanguis erant, homines, eademque in sidera, eosdem 556
 sortitus animarum alimentaue vestra creati,
 quos vetat igne Creon Stygiaeque a limine portae,
 ceu sator Eumenidum aut Lethaei portitor amnis,
 submovet ac dubio caelique Erebiue sub axe 560
 detinet. heu princeps Natura! ubi numina, ubi illest
 fulminis iniusti iaculator? ubi estis, Athenae?

- 540 insesis f²: infessis r^uv¹ 543 ubi ω: ibi P Q f
 544 benigna Aure P ω: -no ore Baehrens male 545 capa-
 nei^a f¹ 546 aegide ω: -des P laudis ω: -des P 547 Se-
 mina P ω: limina Imhofius monstris C 549 domos f²
 argos ω: -us P 550 movere ω: moveri P 551 emendare
 f²: emāndare r: amandare Heinsius †nepotes
 rimur P¹ 554 assaei b 555 glarosque P¹ theseu ω:
 these PS 556 Sanguine f erant P ω: erat B Q b
 omnes v¹ († homines v² mg.): omnis b 558 vetat P ω:
 † fugat P¹ mg. quod probat Owenus; vetat interpretor: vetando
 arcet e limine C 559 leti P 560 hac b haeribique b
 561 illest P: ille ω 562 iniusti r athanae B

septima iam surgens trepidis Aurora iacentes
aversatur equis; radios declinat et horret
stelligeri iubar omne poli; iam comminus ipsae 565
pabula dira ferae campumque odere volucres
spirantem tabo et caelum ventosque gravantem.
quantum etenim superesse rear? nuda ossa putremque
verrere permittat saniem. properate, verendi
Cecropidae; vos ista decet vindicta, priusquam 570
Emathii Thracesque dolent, quaeque extat ubique
gens arsura rogis manesque habitura supremos.
nam quis erit saevire modus? bellavimus, esto;
sed cecidere odia et tristes mors obruit iras.
tu quoque, ut egregios fama cognovimus actus, 575
non trucibus monstris Sinin infandumque dedisti
Cercyona, et saevum velles Scirona crematum.
credo et Amazoniis Tanain fumasse sepulcris,
unde haec arma refers, sed et hunc dignare triumphum.
da terris unum caeloque Ereboque laborem, 580
si patrium Marathona metu, si tecta levasti
Cressia, nec fudit vanos anus hospita fletus.

564 Aversatur (-tēr L¹) ω: -tor P radios ^{hi} ν^2 orret b
565 iamque eminus ς *Barthius*; comminus est: *ubi accesserunt*
566 Pabula ex Fa- C¹: Papula B fōrae Q¹ odōre B
568 rear Q putremque ω: -esque P 569 Verrere (ex Ver-
tere K) PBK Cbr: Verrere Q: Verrere μ: Verere f: Urere
LDN ν : Vertere S permittat ω: -ant Pb 571 adolent
Baehrens 572 Gens ex C- P arsura ω: ausura P
573 modās ^u f¹ bellaminus ^{vinus} r 575—819 in D *prae madore*
vix leguntur 576 sinin ω: sin P: om. L¹B¹: sinonem (-em
in ras. μ) B²L²Cbμ: sinon K¹f: sicion K²: siñon Q¹: si n̄ ē ν^1
(sinonem ν^2 mg.): sinon est r: sinone N: busirim B³ 577 Cer-
cyona (Ceci- K: Geri- f: Gerri- C: Certi- br) ω: Cergyon P
sc(h)irona ω: cirona P: chirona f 578 et om. L
amazonis ⁱ P¹ sepulchris P 579 arma om. f: dona f² *inter*
versus huc ⁿ f² 580 hereboque b 581 patriūm Q²: patrūm ⁱ f¹:
patrum L se b 582 Gressia P: Cressia BC: Cressia μ

sic tibi non ullae socia sine Pallade pugnae,
nec sacer invadeat paribus Tirynthius actis,
semper et in curru, semper te mater ovantem 585
cernat, et invictae nil tale precentur Athenae.'

dixerat; excipiunt cunctae tenduntque precantis
cum clamore manus; rubuit Neptunius heros
permotus lacrimis; iusta mox concitus ira
exclamat: 'quaenam ista novos induxit Erinys 590
regnorum mores? non haec ego pectora liqui
Graiorum abscedens, Scythiam Pontumque nivalem
cum peterem; novus unde furor? victumne putasti
Thesea, dire Creon? adsum, nec sanguine fessum
crede; sitit meritos etiamnum haec hasta cruores. 595
nulla mora est; verte hunc adeo, fidissime Phegeu,
cornipedem, et Tyrias invectus protinus arces
aut Danais edice rogos aut proelia Thebis.'
sic ait oblitus bellique viaeque laborum,
hortaturque suos viresque instaurat anhelas: 600
ut modo conubiis taurus saltuque recepto
cum posuit pugnas, alio si forte remugit
bellatore nemus, quamquam ora et colla cruento
imbre madent, novos arma parat campumque lacessens
dissimulat gemitus et vulnera pulvere celat. 605

583 Si^{||} f pallade ω: -da P 584 acer f tyrinthius P
587 precantes P 588 neptuniis B¹ 589 iusta ω: iuxta
PL: iuxta r^s v² concitus (-tit- f²) ω: conditus P 590 Ex-
clamañt f¹ 593 unde (i- f²) ω: uni P victumve B
putasti ω: -tetis P 595 meritis L¹ etiamnum ω: nunc P
asta B: ^vasta L^σ 596 huñe f²: hinc Q: huc NC ^hpegeu
B¹Q²: pegeu LKNb 597 invectus ω: invictus P¹ 598 edice ω:
-co P 600 anhelas (^hanelas B¹: hanelas Q) ω: -es P
602 Cum posuit ω: Composuit (ex Cum p- L^σ) PLNCbrgμ
remuit L 603 ora ω: mora P 604 mañdent f¹
lacessens f 605 pulvere vulnera Q

ipsa metus Libycos servatricemque Medusam
 pectoris incussa movit Tritonia parma.
 protinus erecti toto simul agmine Thebas
 respexere angues; necdum Atticus ire parabat
 miles, et infelix expavit classica Dirce. 610
 continuo in pugnas haut solum accensa iuventus,
 qui modo Caucasei comites rediere triumpho:
 omnis ad arma rudes ager extimulavit alumnos.
 conveniunt utroque ducis vexilla secuntur,
 qui gelidum Braurona viri, qui rura lacesunt 615
 Monychia et trepidis stabilem Piraea nautis
 et nondum Eoo clarum Marathona triumpho.
 mittit in arma manus gentilibus hospita divis
 Icarii Celeique domus viridesque Melaenae,
 dives et Aegaleos nemorum Parnesque benignus 620
 vitibus et pinguis melior Lycabessos olivae.
 venit atrox Alaeus et olentis arator Hymetti,
 quaeque rudes thyrsos hederis vestistis, Acharnae.
 linquitur Eois longe speculabile proris
 Sunion, unde vagi casurum in nomina ponti 625

tritonía
 607 tritonicí f¹ incíssa L^o: incússam r 610 dircae P¹
 611 Cont^uno f¹ haud ex aut B¹: aut b sola br 612 cau-
 c^casei B¹: caúsa s^ei v²: causaei r 613 Omnis ex -es P¹
 615 gelidum PN: -am ω 616 Monychia P: Monicya B: Monycia
 LKQCfb: Monycia μv²: Munitia N: Monicha S et trepidis ω:
 etre- P piraea Bf¹: pidea P: pirea f² mg. ω: piraea Q
 617 claram C morothona (ex -no L^o) L 618 mares f² gentili-
 bus P: genial- ω obsita C 619 Icarei P: -ro b domus ω:
 -os P: -os v¹ viridisque ex -des- f melecíe v²: meletitiae r:
 malenae C: melaennae b: milene μ 620 aegaleos ω: aegeos P
 621 pinguis P: -i ω lycabesos BLCfbrμ olivae Pω
 recte 622 alaeus b Meursius: alecus P: al^eas B¹: aleus ω:
 alaeos r: alceus v: aoleus μ hymetti f²: -eti LCbrμ
 623 Quique N¹ ederis P vestistis P: -itis ω acharnae ω:
 achernae PQf: acernae C: arcanae b 624 speculabile ex
 -vile P¹ 625 gravi B³
 vagi

Cressia deceptit falso ratis Aegea velo.

hos Salamin populos, illos Cerealis Eleusin

horrida suspensis ad proelia misit aratris,

et quos Callirhoe noviens errantibus undis

implicat, et raptae qui conscius Orithyiae

630

celavit ripis Geticos Elisos amores.

ipse quoque in pugnas vacuatur collis, ubi ingens

lis superum, dubiis donec nova surgeret arbor

rupibus et longa refugum mare frangeret umbra.

isset et Arctoas Cadmea ad moenia ducens

635

Hippolyte turmas: retinet iam certa tumentis

spes uteri, coniunxque rogat dimittere curas

Martis et emeritas thalamo sacrare pharetras.

hos ubi velle acies et dulci gliscere ferro

dux videt, utque piis raptim dent oscula natis

640

amplexusque breves, curru sic fatur ab alto:

'terrarum leges et mundi foedera mecum

defensura cohors, dignas insumite mentes

coeptibus: hac omnem divumque hominumque favorem

Naturamque ducem coetusque silentis Averni

645

- 626 Cressia Cf: Croesia b ratis (r- in ras.) Q¹ 627 sala-
 min P: -iā^s B¹: -is ω: -i^s v²: saiamis f² in ras.: solamis b
 retrealis L 628 Hos rida L atyrix r 629 quas r cal-
 lirbe ex -roe L¹ (b ~ h) noviens P^c: -es ω 630 r^aruptae f^r
 oriththiae B: orythiae K: orithyriae b 631 Calavit f
 elisōs P¹: elissos B¹: elisos fbrμ: elissos ω (cf. S, 766)
 633 dubius C 634 umbra (in ras. f¹μ²) P N f μ: unda ω:
 †mbra
 undā v² 635 cadmea ω: -meia P Q du^{cens} Q² 637 rogat
 et P¹ 638 salvare v² 639 aceas r 640 plus ex prius (?) L¹
 raptim ω: -is P dēnt^a f² 642 foedera ex -rae P¹
 643 cohors P: manus ω insumite ω: cons- P C: ass- Bur-
 mannus mentes ω: amantes P 644 Coeptibus ω: Coeti-
 bus P: Cetibus L^σ: Coeptibus Q²: Coeptis f: Ceptis (-s in ras.) μ
 hominumque om. Q hic Wilkinsius (debebat saltem hinc)
 645 coetusque ω: coetibusque P

stare palam est; illic Poenarum exercita Thebis
 agmina et anguicomae ducunt vexilla sorores.
 ite alacres tantaeque, precor, confidite causae.⁷
 dixit, et emissa praeceps iter inchoat hasta:
 qualis Hyperboreos ubi nubilus institit axes 650
 Iuppiter et prima tremefecit sidera bruma,
 rumpitur Aeolia et longam indignata quietem
 tollit hiemps animos ventosaeque sibilat Arctos;
 tunc montes undaeque fremunt, tunc proelia caecis
 nubibus et tonitrus insanaeque fulmina gaudent. 655

icta gemit tellus, virides gravis ungula campos
 mutat, et innumeris peditumque equitumque catervis
 expirat protritrus ager, nec pulvere crasso
 armorum lux victa perit, sed in aethera longum
 frangitur, et mediis ardent in nubibus hastae. 660
 noctem adeo placidasque operi iunxere tenebras,
 certamenque inmane viris, quo concita tendant
 agmina, quis visas proclamet ab aggere Thebas,
 cuius in Ogygio stet princeps lancea muro.
 at procul ingenti Neptunius agmina Theseus 665
 angustat clipeo, propriaeque exordia laudis
 centum urbes umbone gerit centenaque Cretae
 moenia, seque ipsum monstrosi ambagibus antri
 hispida torquentem luctantis colla iuveni
 alternasque manus circum et nodosa ligantem 670
 brachia et abducto vitantem cornua vultu.

646 illac f 647 ducunt P: -ent (ed- K) ω 648 ^alacres B¹
 confid^{it} e (er) Q¹ 650 hiperboreos ex -vo- P¹ nubilis Q¹:
 nubibus f axes ω: axe P 652 indigna b 653 iemps L
 654 caecis P: caesis ω: quassis Kochius 1865 p. 13 tum
 proelia caesis add. N² 656 hoc versu finitur f sine subscr.
 657 Mutat et Pω: Atterit N prius -que om. PL
 658 grasso P 659 haethera B 662 immane P qui B¹:
 cui Sandstroemius 1878 p. 60 tendant ω: -unt P 664 in-
 gygio b ste^t P¹ 666 exordia ω: -dine P 667 centena-
 que ω: -tan- P 671 abducto ω: ob- P vultu ω: luctu P

terror habet populos, cum saeptus imagine torva
ingreditur pugnas: bis Thesea bisque cruentas
caede videre manus; veteres reminiscitur actus
ipse tuens sociumque gregem metuendaque quondam 675
limina, et absumpto pallentem Gnosida filo.

saevus at interea ferro pos terga revinctas
Antigonen viduamque Creon Adrastida leto
admovet; ambae hilares et mortis amore superbae
ensibus intentant iugulos regemque cruentum 680
destituunt: cum dicta ferens Theseia Phegeus
adstitit. ille quidem ramis insontis olivae
pacificus, sed bella ciet bellumque minatur,
grande fremens, nimiumque memor mandantis et ipsum
iam prope, iam medios operire cohortibus agros 685
ingeminans. stetit ambiguo Thebanus in aestu
curarum, nutantque minae et prior ira tepescit.
tunc firmat sese, fictumque ac triste renidens:
'parvane prostratis' inquit, 'documenta Mycenis
sanximus? en iterum, qui moenia nostra lacesant. 690
accipimus, veniant; sed ne post bella querantur:
lex eadem victis.' dicit; sed pulvere crasso
caligare diem et Tyrios iuga perdere montes
aspicit; armari populos tamen armaque ferri
ipse iubet pallens, mediaeque in sedibus aulae 695
Eumenidas subitas flentemque Menoecea cernit
turbidus inpositosque rogis gaudere Pelasgos.
quis fuit ille dies? tanto cum sanguine Thebis

672 imagine torva ω: in agmine torvo P 676 adsumpto
Nbrs gnosida ω: gnosia P 677 Saevius Q ^rfero P¹ post
terga P revinctos r 683 minantur P¹ 684 atlantis L^σ:
mandatis b et ipsum om. P 685 agr^oss Q¹ 687 nutam-
que b 688 firmat ex -et Q¹ 689 documenta L^σ (sic)
691 om. N¹, add. N² mg. 693 et tyrios in N eras.: tyrios N² mg.
694 populus Sundstroemius 1878 p. 61 697 gaudere P ω:
ardere Schrader 698 iste μ tantos P^c

pax inventa perit? patriis modo fixa revellunt
 arma deis, clipeisque obducunt pectora fractis, 700
 et galeas humiles et adhuc sordentia tabo
 spicula: non pharetris quisquam, non ense decorus,
 non spectandus equo; cessat fiducia valli,
 murorum patet omne latus, munimina portae
 exposcunt: prior hostis habet; fastigia desunt: 705
 deiecit Capaneus; exanguis et aegra iuventus
 iam nec coniugibus suprema nec oscula natis
 iungit, et attoniti nil optavere parentes.

Atticus interea, iubar ut clarescere ruptis
 nubibus et solem primis aspexit in armis, 710
 desilit in campum, qui subter moenia nudos
 adservat manes, dirisque vaporibus aegrum
 aera pulverea penitus sub casside ducens
 ingemit et iustas belli flammatur in iras.
 hunc saltem miseris ductor Thebanus honorem 715
 largitus Danais, quod non super ipsa iacentum
 corpora belligeras acies Martemque secundum
 miscuit, aut lacera ne quid de strage nefandus
 perderet, eligitur saevos potura cruores
 terra rudis. iamque alternas in proelia gentes 720
 dissimilis Bellona ciet; non clamor utrimque,
 non utrimque tubae: stat debilis altera pubes
 submissos enses nequiquam amentaue dextris
 laxa tenens; cedunt tellure, armisque reductis

702 Corpora C 703 cessit C^a belli C 704 munimina
 (-ni- ex -m- P¹) P^ω 705 hostis ex -es P¹: om. r habet B¹
 706 exanguis ex -es P¹ 707 iam nunc μ 708 attoni-
 tis QC r μ simul expavere B¹: nil optavere B¹ mg. 709 in-
 terea Kohlmannus: interea contra P: at contra ω 711 nodos L¹
 716—775 folio inserto suppl. Q^r 716 Largitus P: -tur ω
 qui μ² 718 aut Pω (quod explicat Imhofius): haut K:
 † an
 aut g: ut v²: at § Grotius: an Sandstroemius 1878 p. 60 nefan-
 dus ω: -dos P 720 rudis ω: -des P 721 Dissimiles P 723 Sum-
 missos P enses om. P sine lac. 724 aquile B¹: tellure B¹ mg.

ostentant veteres etiamnum in sanguine plagas. 725
iam nec Cecropiis idem ductoribus ardor,
languescuntque minae et virtus secunda residit:
ventorum velut ira minor, nisi silva furentes
inpedit, insanique tacent sine litore fluctus.

ut vero aequoreus quercum Marathonida Theseus 730
extulit, erectae cuius crudelis in hostes

umbra cadit campumque trucem lux cuspidis implet:
ceu pater Edonos Haemi de vertice Mavors
inpulerit currus, rapido mortemque fugamque
axe vehens, sic exanimis in terga reducit 735

pallor Agenoridas; taedet fugientibus uti
Thesea, nec facilem dignatur dextra cruorem.
cetera plebeio desaevit sanguine virtus.

sic iuvat exanimis proiectaque praeda canesque
degeneresque lupos: magnos alit ira leones. 740

attamen Olenium Lamyrumque, hunc tela pharetra
promentem, hunc saevi tollentem pondera saxi
deicit, et triplici confisos robore gentis

Alcetidas fratres, totidem quos eminus hastis
continuat; ferrum consumpsit pectore Phyleus, 745
ore momordit Helops, umero transmisit Iapyx.

iamque et quadriiugo celsum petit Haemona curru,
horrendumque manu telum rotat: ille paventis
obliquavit equos; longo perlata tenore

725 Ostendunt **N** in *om.* **B** 726 caecropeis **P** idem
ω: isdem **P** 727 residit **P B b r μ ν**: resedit (*ex* residit **L^σ**) **ω**
^{†cui}

729 iacent ξ *Bachrens* 731 cuius **L¹** 733 Edonos ξ *vulgo*:
edonios **P ω**: edon \equiv os **b**: edomios **ν**: edomitos **SLN**, *cf.* 5, 78

735 exanimis *ex* -is **B** 737 dignatur **b** dextra cruo-
rem *in ras.* **μ²** 738 *om.* **μ¹**, *add.* **μ² mg.** 740 Degeneres-
que *ex* -isque **L^σ** leones **ω**: -is **P** 741 lamyrumque **P**:
thamirumque **B L B b r μ**: -rimque **N ν**: tam \equiv irumque **K**

743 Deicit (*prius* *i ex e* **P¹**) **P ω**: Deicit **L^σ** 744 Alcetidas
P b r ν: Alcepidas **ω**: Alceidas **N** totidemque **C** astis **L**:
hastis *ex ho-* **C¹** 745 pyleus **B** 746 hiapix **P** 748 pa-
ventes **P**

transiit hasta duos, sitiebat vulnera nec non 750
 tertia, sed medio cuspis temone retenta est.

sed solum votis, solum clamore tremendo
 omnibus in turmis optat vocitatque Creonta.
 atque hunc diversa bellorum in fronte maniplos
 hortantem dictis frustra que extrema minantem 755

conspicit; abscedunt comites: sed Thesea iussi
 linquebant fretique deis atque ipsius armis;
 ille tenet revocatque suos; utque aequa notavit
 hinc atque hinc odia, extrema se colligit ira,
 iam letale furens, atque audax morte futura: 760

'non cum peltiferis' ait, 'haec tibi pugna puellis,
 virgineas ne crede manus: hic cruda virorum
 proelia, nos magnum qui Tydea quique furentem
 Hippomedonta neci Capanea que misimus umbris
 pectora. quae bellum praeceps amentia suasit, 765

inprobe? nonne vides, quos ulciscare, iacentis?'
 sic ait, et frustra periturum missile summo
 adfixit clipeo. risit vocesque manumque
 horridus Aegides, ferrataque arbore magnos
 molitur iactus, nec non prius ore superbo 770

intonat: 'Argolici, quibus haec datur hostia, manes,
 pandite Tartareum chaos ultricesque parate
 Eumenidas, venit ecce Creon!' sic fatus, et auras
 dissipat hasta tremens; tunc qua subtemine duro

751 cuspi⁸ P¹ 752 tremendo ς *Heinsius*: premento P:

frem- ω 753 termis L¹ vocitatque P: -que vocatque (vocat-
 que in ras. L¹) ω creonta ex cruenta B¹ 756 sed P: et ω

760 ferens b¹ atque (om. r) ω : atque P 761 plebiferis

b¹: plebiferis r regna C 762 nec^c rede b¹: non crede r

765de amencia L^o: am- ex dem- b¹: sem- r: dem- C 766 ia-
 centes P 768 Adfixit ω : Adffi- P manumque ω : -usque P:

-ūsque g 769 arbore ω : ab arbore P 773 fa~~ctus~~ b
 774 subtemine ω : -tegm- PB¹SLCb^v (cf. 4, 174, 7, 656 -tem-
 PL¹: -tegm- ω ; *Verg. Aen.* 3, 483 subtemine P: -tegm- M:
 -tegm- G *Serv.*)

multiplicem tenues iterant thoraca catenae, 775
 incidit: emicuit per mille foramina sanguis
 impius; ille oculis extremo errore solutis
 labitur. adsistit Theseus gravis armaque tollens:
 'iamne dare extinctis iustos' ait, 'hostibus ignes,
 iam victos operire placet? vade atra dature 780
 supplicia extremique tamen secure sepulcri.'

accedunt utrimque pio vexilla tumultu
 permiscuntque manus; medio iam foedera bello,
 iamque hospes Theseus; orant succedere muris 785
 dignarique domos. nec tecta hostilia victor
 aspernatus init; gaudent matresque nurusque
 Ogygiae, qualis thyrso bellante subactus
 mollia laudabat iam marcidus orgia Ganges.
 ecce per adversas Dircaei verticis umbras
 femineus quatit astra fragor, matresque Pelasgae 790
 decurrunt: quales Bacchea ad bella vocatae
 thyiades amentes, magnum quas poscere credas
 aut fecisse nefas; gaudent lamenta novaeque
 exultant lacrimae; rapit huc, rapit impetus illuc,
 Thesea magnanimum quaerant prius, anne Creonta, 795
 anne suos: vidui ducunt ad corpora luctus.

non ego, centena si quis mea pectora laxet
 voce deus, tot busta simul vulgique ducumque,
 tot pariter gemitus dignis conatibus aequem:
 turbine quo sese caris impleverit audax 800

775 catenae P 777 Impetus C 780 victis b¹
 operire ω: ap- P 781 sepulchri P 782 Accedunt ω:
 -cend- P 784 succere P^{de}: succedere B^o 786 ≡abit b: abit r
 matresque Q^a 787 quales P subactis Q^v 788 gan-
 ges ω: -tes P: -des S¹ 791 Decurrit L¹ (*natum ex -r̄?*)
 792 Thyiades BL Weber: Thyades Pω, cf. 5, 92. 9, 794
 796 vidui ex vului C: vidue ex -i μ² ducant ex -unt
 μ² 797 laxet ex -at μ¹ 800 impleverit P: instraverit
 (-at Qⁱ) ω

ignibus Euhadne fulmenque in pectore magno
 quaesierit; quo more iacens super oscula saevi
 corporis infelix excuset Tydea coniunx;
 ut saevos narret vigiles Argia sorori;
 Arcada quo planctu genetrix Erymanthia clamet, 805
 Arcada, consumpto servantem sanguine vultus,
 Arcada, quem geminae pariter flevere cohortes.
 vix novus ista furor veniensque inplesset Apollo,
 et mea iam longo meruit ratis aequore portum.
 durabisne procul dominoque legere superstes, 810
 o mihi bisseos multum vigilata per annos
 Thebai? iam certe praesens tibi Fama benignum
 stravit iter coepitque novam monstrare futuris.
 iam te magnanimus dignatur noscere Caesar,
 Itala iam studio discit memoratque iventus. 815
 vive, precor; nec tu divinam Aeneida tempta,
 sed longe sequere et vestigia semper adora.
 mox, tibi si quis adhuc praetendit nubila livor,
 occidet, et meriti post me referentur honores.

811 *Prisc.* GL II 331, 8 (*propter vocativum* Thebai) Statius
 in XII Thebaidos: o mihi bisseos longum vigilata per annos
 Thebai 816 *Prisc.* GL II 67, 20 *Vergilium* Statius quoque
 secutus in fine Thebaidos ponit: vive .. tempta

801 Ignibus ω : Ictibus P euhad~~ne~~ B: euhadne QL:
 euathne b fulmen ω : fumen P in om. P 803 tyde^a P^c
 804 Et Cr 805 post 807 P, sed additis notis P¹ ordi-
 nem restituit clamet ω : -at P: -at B¹ Q² 806 om. L¹ μ^1 ,
 add. mg. L¹ μ^2 807 om. ν^1 , add inter lin. ν^2 coortes
 sorores C²
 808 iste ex -a Q¹ 809 longa^o B¹ portum ex pontum C
 810 Duravisne P 811 multum P ω : longum *Prisc.* 812 The-
 bais BC μ : -ai~~ne~~ Q 813 novam^v B¹: -am ex -um L¹ 814 dig-
 nater L¹ 815 iamiam P¹ te discit studio C 816 diva-
 nam Q² 817 adhora B³ 818 ad hunc P praetendet Cr
 libor P 819 et emeriti P¹: et meritis S referentur ω :
 -untur P post 819 STA · POETAETHE|BAIDORVM · LIBRI ·
 XII · | EXPLICIVNT * | INCIP · ACHILL · LIB · PRIM; P

APPENDIX

STATI THEBAIDOS ARGVMENTA ANTIQVA*)

LIBRI PRIMI ARGVMENTVM

deest

LIBRI SECVNDI ARGVMENTVM

at Maia genitus superas remeabat ad auras,
excitusque Erebo iam saevus Laius ibat,
Tiresiae vultum in somnis mentitus et ora.
armari in fratrem dirum Eteoclea perurguet
5 perfossumque senis iugulum faciemque recludit.
moxque suas thalamis natas sociavit Adrastus
Deipylen Tydei, Argian Polynicis amati.
sed cupidus regni fortem Cadmeius heros
Tydea legatum mittit, qui foedera fratrem
10 posceret imperii. ille suae non inmemor irae
quingenta viros legatum obsidere iussit.
quos stravit telis victor patriamque revisit.

4 etheocla **Mf** *v*

LIBRI TERTII ARGVMENTVM

perfidus interea missorum sera virorum
tempora dum queritur, dum spectat colla recisa
Tydeos invisi, tunc unus tanta ex caede relictus

2 spectat *i. exspectat* 3 *heptametrum varie emendare
studuere librarii: tunc unus tanta ex caede (ex caede tanta μ)*
relictus (-tis r) **BCr** μ : ~~tunc unus~~ tanta ^{de} ex caede relictus *v*²:
tunc unus ex caede relictus **S**: tunc tanta ex caede relictus
(ex cedere dictis **L**) **LMf**

*) cf. Archiv für latein. Lexikographie 15 (1907) p. 261—274.

advenit Haemonides, sociorum funera pandens.

- 5 Iuppiter hinc Martem stimulis flammavit amaris,
 spargeret ut Thebis Argisque incendia belli.
 at Venus Harmoniam memorat Thebasque tuetur.
 tunc duo gliscentis pugnae praesagia vates
 explorant divos cernuntque instare futuras
 10 crudelis populo strages, sed dicere mussant.
 hic ferus insistit Capaneus bellumque lacessit
 vociferans spernitque deos sociosque fatigat.

5 hic **L**Mf amaris **Cμν**: avaris (-as **L**) ω 6 ut ω:
 in fν 7 gliscentis (cli- f: di- **M**) **Mfμ**: gliscentes (di- **L**)
Lν: cliscentis (clise- r) **BCr**: disertis **S** praesagiae **B**
 11 capanem **C** 12 spernuntque **C**

LIBRI QVARTI ARGVMENTVM

mox septem Bellona viros in proelia cogit.
 primus init bellum maestus longaevus Adrastus,
 itque gener fulgens patriis Dircaeus in armis.
 inde ferox animi Tydeus iam saevit in hostes.

- 5 Herculeam Hippomedon pubem movet inclitus armis
 et Capaneus atrox Thebas excindere quaerit.
 Amphiaraum prodit coniunx iam perfida vatem.
 Parthenopaeus init trepida genetrice maniplos.
 at contra Eteocles Thebanos instruit omnes.
 10 nec non Tiresias infernas consulit umbras,
 Argivisque sitim Bacchus molitur et aestus.
 Hypsipyle monstrat lymphas Langiae perennes.

3 Itque *ex* Itaque **L**¹: Inde (*e v.* 4) ν: Iamque **C** 4 Iam-
 que **C** 8 ⁱⁿsubit ν¹: irat μ 11 sitim *om.* **S** 12 langiae
BLr: langia ω (*vocativum intellegit f*)

LIBRI QVINTI ARGVMENTVM

postquam pulsa sitis membraque levata fluentis,
 Inachidae iuvenes, ante omnes mitis Adrastus

1 membraque levata ω: et membra levata f²ς

- Hypsipyles caelum, gentem patriamque requirit.
 ingemit illa quidem et tandem vix maesta profatur:
 5 Lemnos erat patria, princeps mihi sanguinis Euhan.
 hic Veneris rabie aetas cuncta perempta virorum est.
 ast ego sola meum carum miserata parentem
 committo incolumem ventis. mox ipsa per undas
 excessi geminam linquens <de> Iasone prolem.
 10 haec fata Archemorum sacro serpente peremptum
 conspicit. Eurydice genitrix miseranda querelis
 intonat et placat Graecorum turba Lycurgum.

4 et om. ν 5 patriae^a B¹: patriae ω 7 cara f
 8 Comittet L: Comite Sbr: Comite M¹ 9 de r *frg. Monast.*:
 om. ω : ex $\mu\nu$ 11 euridice $\mu\nu$: -en *vel* -em ω 12 Intimat^o
 Sr μ *frg. Monast.*: Intimat ν^1 : Ingemit C

LIBRI SEXTI ARGUMENTVM

deest in ω ; in ς hoc legitur:

- ut puer est functus serpentis vulnere laesus,
 instituunt Danaï ludos hortamine vatis.
 Fama vocat cunctos, arvis ac moenibus adsunt.
 primus sudor equis venit certamine campi.
 5 extitit hic Arion victor, Polynice cadente.
 proximus Oeclides sed sumpsit praemia laudis.
 decipitur cursu puer Arcas postea victor.
 Hippomedon disco laudatur ab agmine iacto.
 vix rapitur Lacon Capanei caestibus altis.
 10 Tydeus Agileum superavit agone palaestrae.
 rex prohibet binos nudo concurrere ferro.
 ipsi iactanti remeat iactata sagitta.
 5 dorion ς *plerique* 11 Lex ς *plerique*

LIBRI SEPTIMI ARGUMENTVM

hic Iovis imperio Martem Cyllenius ales

*septimi libri argumentum praeter v. 1. 2 et 11. 12 in M
 madore corruptum non legitur*

excitat in Graios resides; tunc ille furorem
instaurat belli ac Thebas ardentibus offert.
Labdacios tendit lacrimis defendere Liber.

5 Antigone e muris sociorum discere vultus
exquirat, fidus cui pandit singula Phorbas.
mox Iocasta gemens natum Graiosque precatur,
ut placidus Thebas ineat fratremque reposcat
imperium. Tydeus prohibet sua vulnera narrans.

10 tigrum interitus partes pugnare coegit.
bellantem curru Amphiarum telluris hiatus
obruit ingemuitque cadens lucemque reliquit.

2 reside^rs B: residens Lb 3 offert ω: aufert Sμ: effert b

4 Labdaci ostendit BL: Labdacus ostendit μ 5 phor-

bas ω: pho^rbas B¹: phobas f²: phoebas Lb 8 placidus ex
-tus B¹: -tus Lb 9 in codicibus praeter f post v. 12 legitur,
in suum locum revocatus a B¹ 10 Tigrum (Tigrum BLC)

interitus BLCf: Interitus tigrum ν: Tigridis interitus μ: Hi
tigrum interitus b: Hic tigrum i. ζ. 11 curru (-ro ν) LCFν:
curru^r B¹: curruam μ: curvam Sb hiatu S

LIBRI OCTAVI ARGUMENTVM

tunc graviter superos obiurgat rector Averni
ipsumque Amphiarum terret, cui pauca furenti
iam tenui voce et pavidus supplexque revolvit
coniugis infandae indicium subitamque ruinam.

5 anxius Inachidas vatis dolor angit amissi.
Sidonii exultant memorantque insignia gentis.

at Graium proceres similem pietatis honore
Thiodamanta legunt, vatis qui munera servet.

hinc Thebana phalanx, illinc ruit Inacha pubes,

10 vulnera vulneribus geminant funduntque vicissim
corpora magna virum; tunc multa in caede furentem
Tydea deiectum telis Tritonia flevit.

3 revolvit ω: resolvit C: profatur ζ 4 subitamque C:

subi tamque f¹ sine ras.: subie^retamque B¹: subiectamque ω

LIBRI NONI ARGUMENTVM

Oenidae interitu magni Dircaea iuventus
 eminet, at Danaï contra pro corpore amici
 arma ferunt. furit ante alios Cadmeius heros.
 hic ferus Hippomedon hostes prosternit et instat
 5 exanimem rapiens socium, sed imagine falsa
 luditur. Aonii incumbunt retrahuntque cadaver.
 tum Ismenon fluvium Thebano sanguine mutat
 fervidus Hippomedon tumidoque in gurgite mersus
 Crenaeum obruncat, moriens simul increpat amnem.
 10 moxque Dryas Martis stimulis rapit arma superbus
 Parthenopea sternit iacentem tela Dianae.
 ille cadens Dorceum alloquitur matremque requirit.

totum argumentum deest in b 3 ferunt ω : fertur **S**
 (error natus ex hac scriptura fert) fuerit ante **S**: funtante **L**
 6 retrahuntque *cf. 9, 141* 9 Crenaeum ξ : Creneam $\mu\nu$:
 -nean ω : -noan **L**; an Crenea *cl. Parthenopea v. 11?* simul
 ω : semel *in proecdosi calami errori tribuendum* amnem ξ :
 agmen ω 11 sternit iacentem **BSf**¹: sternit iacentem **LMf**²:
 iacentem sternit μ : \equiv sternit \equiv iacentem ν^2 : ferit iacentem **C**
 12 dorceum **f**: dorcem (*vel -en*) ω : diane dorcem ν allo-
 quitur *del. L rubr.*: alloquatur μ

LIBRI DECIMI ARGUMENTVM

quattuor afflictis ducibus fiducia belli
 Sidoniis crescit Graiorum obsidere castra.
 tunc Iuno mittit quae Somnum concitet, Irim.
 Thebanis subito solvuntur membra sopore.
 5 Thiodamas stimulat nocturna in proelia Graios,
 fata docens iugulantque iacencia corpora ferro.
 decipit incautos pietas Hopleum atque Dymanta,

1 *om. f* 3 continet **C** 4 solventur **b** 6 vigilantque **b**:
 iugulatque $\mu\nu$: iugulant ξ iactantia μ 7 hopleum (ob- **C**)
 atque **Cfb** μ : hopleumque atque **BSML** ν ; *haud scio an auctor*
scripserit Hopleumque Dymanta *ita ut -que particula nomina*
coniungantur non secus atque Carm. lat. epigr. 672, 1 Paulusque
 Iohannes dimanta **Cb** μ : dumanta ω

Oenidae exanimis laeti dum membra reportant.
pandere Tiresian conpellunt debita Thebis.

- 10 tunc patriae vitam largitur sponte Menoeceus.
mox Capaneus scalis conscendit moenia saevus,
fulmine percussus turrim complectitur ardens.

11 saevis Mb μ : seus L 12 percussus S nunc plecti-
tur L

LIBRI VNDECIMI ARGVMENTVM

tunc Capanei ardentis Danaos incendia terrent:
castra petunt miseri. Eumenis impar tempore belli
Tisiphone gentis geminae exsaturata cruore
germanae auxilium poscit, fratresque nocentes

- 5 diversis agitant stimulis. tunc omina dira
horrescit Tyrius ductor. mox Aepytus auctor
armatum fratrem pulsantem cuspide portas
nuntiat; ille celer gaudens rapit inpius arma
nec matris lacrimae revocant nec verba sororis.
10 postquam sacrilegis telis confusus uterque est,
deflevit Pietas fratrum miserata ruinam.
Oedipoden Creon Thebanis moenibus arcet.

*totum argumentum deest in S 2 eumenis ω ; elegantius
fuerit Furia impar ω : in B tempora μ 5 agitant ς :
agitat μ : agat^{it} B¹: agitet f: agunt ML ν : agunt b: adigunt C
omina Mf ν : omnia ω 10 confusus (i. q. fusus) ω : con-
fusus B³*

LIBRI DVODECIMI ARGVMENTVM

postquam alterno ceciderunt vulnere fratres,
moxque Creon deflens persolvit iusta Menoeceo

*totum argumentum deest in b 1 Postquam alterno LSC μ :
Postquam ex alterno B: Postquam iam alterno f: Sed post-
quam alterno ν ; in M versus sic legitur: Postquam ceciderunt
vulnere alterno fratres 2 Moxque ω : Mox μ ; certe -que
abundat*

busta negans victis. at Graias fama perurguet
 quaerere clam matres per campos membra suorum.
 5 vix Argia sui corpus Polynicis amati
 repperit; Antigone Eteoclis funera quaerens
 advenit. ignarae communia funera plangunt,
 succensusque rogos flammis communibus ardet.
 Thesea Euadne constanti voce precatur,
 10 iret ut ad Thebas vindex aliosque triumphos.
 mox ille infrendens optat vocatque Creonta.
 quem sternit telo Graiorumque immotat umbris.

4 meora ^b B¹: memor~~ae~~a L: mora ν 5 Vi_A^x B¹: Virgo C
 argia ex argiva B¹f¹: argiva M: argua L¹ 6 eteoclis (ex
 -cles) B¹: et etheoclis M 7 communis M 9 Thesea ω :
 Thesea^{que} B¹: Tesean f profaturum precatur M: profatura
 precatur L: profatur μ 11 optat ω : optat^{que} B¹ vovat-
 que ν : revocatque C; cf. 12, 753

INDEX NOMINVM

in Stati Thebaidem (Th.) et Achilleidem (A.).

- ABANTIADAE:** Th. 7, 370 interga comantis (*ἄντιθεν κομῳῶντες*) . . . Abantiadas. 9, 758 addit Abantiadas. *cf.* Argus, Eryx
- Abas** 1) *rex Argivorum:* Th. 2, 220 bellator Abas. 4, 589 2) *Argivus quidam:* Th. 8, 446 Abanta. 8, 447 Abas auriga
- 3) *Thebanus quidam:* Th. 7, 647 Abas 4) *Scyrius quidam:* A. 1, 702 arcis litoreae servator Abas.
- Abydenus:** A. 1, 411 litore Abydeno. 1, 204 Abydenique sinus
- Acamas** 1) *Thebanus quidam:* Th. 3, 173 sanguineumque . . . Acamanta 2) *alius Thebanus:* Th. 8, 445 atrox Acamas 3) *Aetolus quidam:* Th. 7, 589 Aetolumque Acamanta
- Acarnan:** Th. 6, 652 Acarnan septimus *ad disci certamen accedit.* 7, 417 vagus . . . Acarnan. A. 1, 418 asper Acarnan
- Acaste** *Adrasti filiarum nutritrix:* Th. 1, 529 Acasten (acesten ω)
- Achaemenius:** Th. 1, 710 gentis Achaemeniae ritu. 8, 286 Achaemenius . . . puer
- Achaeus** *adiect.:* Th. 4, 728 ducibus . . . Achaeis. 6, 459 formula . . . Achaea. 6, 651 gentis Achaeae. 3, 619 Achaea manus. 1, 116 Achaei ora maris. 5, 505 nemoris . . . Achaei. 2, 164 Achaea per oppida. A. 2, 62 terras . . . Achaeas. Th. 10, 128 Achaeum (achivum *var.*) . . . vallum
- Acharnae pagus Atticae:** Th. 12, 623 quaeque rudes thyrsos hederis vestistis Acharnae
- Acheloius:** Th. 2, 472 arbusta Acheloia. 1, 453 Acheloiaque arva. 2, 142 Acheloius heros (*Tydeus*), *item* 8, 522. 6, 832 Acheloia circum litora. 9, 214 per stagna Acheloia
- Achelous amnis Aetoliae:** Th. 2, 731 turbidus . . . Achelous. 7, 553 nosterque Achelous (*verba Tydei*) Th. 7, 416 Acheloon utroque deformem cornu. *cf.* Hercules (Th. 4, 106)
- Acheron:** Th. 4, 522 Acheron. 8, 513 Th. 11, 150 Acherontis aperti (operti ω) Dira Th. 1, 597 Acheronte sub imo. 4, 456 Acheronte nefasto. 5, 156 Acheronte recluso. *cf.* 11, 69. 12, 559 sator Eumenidum
- Achilles:** A. 1, 19 magnusque . . . Achilles (*de Achilleide*). 1, 37 meus quaeretur Achilles (*verba Thetidis*). 1, 196 blandusque . . .

Achilles. 1, 396 virgo pii Lycomedis Achilles. 1, 440 nec ad-huc maturus Achilles. 1, 474 in Hectora solus Achilles poscitur. 1, 564. 1, 602. 1, 648. [1, 772] 1, 835. 1, 916. 1, 939 miseræ (*Deidamiae*) permissus Achilles. 1, 956 non ipse in-motus Achilles A. 1, 350 nostri germanam . . . Achillis. 1, 474 nomen Achillis. 2, 83 magni . . . nomen Achillis 1, 228 toto resolutum pectore Achillen. 1, 284 indocilem . . . Achillem. 1, 322 alium portare sinu . . . Achillem. 1, 473 in absentem . . . Achillem. 1, 513 magnum . . . Achillem. 1, 548 armatum castris inducere Achillem. 1, 579 praesentem cantat (*Deidamia*) Achillem. 1, 717 gravem Priamo Phrygibusque . . . Achillem. 1, 894 quaesitum Danais . . . Achillem A. 1, 920 opposito . . . Achille

Achivus 1) *subst.*: Th. 3, 608 vosque . . . Achivi Th. 1, 448 rex mitissime Achivum (*Adrastus*). 11, 157 sanguis Achivum. [11, 128 Achivum . . . vallum *cf. s. Achaeus*] A. 1, 924 viresque excusat (*Lycomedes*) Achivis Th. 10, 187 trepidos . . . Achivos. 10, 779 in saevos . . . Achivos. 11, 21 palantes (pallentes P) . . . Achivos

2) *adiect.*: Th. 7, 647 cornu deprensus Achiva. 7, 488 duces . . . Achivos. 4, 118 fluviorum ductor Achivum, Inache. 10, 235 turmae . . . Achivae

Acoetes *Argivus quidam*: Th. 8, 444 Acoetes

Aconteus *Arcas quidam*: Th. 7, 590 flammatus Aconteus strage virum. 7, 603 Acontea

Acrisius *rex Argivorum, Danaeae pater*: Th. 2, 221 indignatusque Tonantem Acrisius. 6, 286 gravis Acrisius

Acrocorinthos: Th. 7, 106.

Acron *Thebanus quidam*: Th. 10, 509 umeris obnixus Acron

Actaeon *cf.* Th. 3, 203. 4, 573 Aristaeo genitus. *cf.* Autonoe

Actaeus *i. q. Atticus, Atheniensis*: Th. 12, 196 Actaeae acies. 2, 737 Actaeas . . . faces (*λαμπαδηφορίαν*). 12, 175 Actaeae . . . gentis. 4, 453 Actaeos imbres (*de melle Hymettio*). 12, 464 Actaeis . . . muris. [12, 471 et Actaeis (*sic ω*) . . . penatibus, *cf.* Erectheus]

Actor 1) *Argivus quidam, Thiodamantis socius*: Th. 8, 151 trepidusque ferebat Actor idem (*var. Actorides*). 10, 297 Actorque. 10, 313 ferus . . . Actor. 10, 329 providus Actor Th. 10, 250 Actoraque. 10, 257

2) *Thebanus quidam, Antigones comes*: 11, 358 senior . . . Actor

Admetus: 6, 332 felix Admetus. 6, 371. 6, 432 Thessalus . . . Admetus. 6, 446. 6, 461 Th. 6, 381 datur ordo senectae Admeto Th. 5, 435 Phoebos non indignante priorem Admetum. 6, 476 Haemonium . . . Admetum Th. 6, 541 Admete

Adrastus *rex Argivorum, septem ducum princeps*: Th. 1, 244 belli . . . semina sunt Adrastus socer . . . 1, 391 rex . . . medio de limite vitae in senium vergens . . . Adrastus. 1, 467 mitis Adrastus (*item* 7, 537. 11, 110). 1, 524. 1, 681. 2, 111 socer augurio fatalis Adrastus. 2,

151. 2, 178. 2, 346 pater ... *Adrastus* (*item* 5, 42). 4, 40 propiorque abeuntibus annis ... *Adrastus*. 4, 740. 4, 752. 5, 667. 5, 699 alipedum curru ... sublimis *Adrastus*. 6, 46. 6, 548. 6, 807. 7, 92 heros ... *Adrastus*. 8, 150. 8, 260. 9, 160. 10, 178. 10, 227. 10, 487 alacer ... *Adrastus*. 11, 351. 11, 426 Th. 6, 314 regis ... *Adrasti imperia*. 6, 626 senis ... *Adrasti consilium*. 9, 64 nostri ... *Adrasti*. 9, 176. 10, 31 *Adrasti senium*. 11, 732 victique ad limen *Adrasti*. 12, 323 generumque potentis *Adrasti*. 12, 378 Th. 4, 74 longaevo ... *Adrasto*. 4, 344 duci ... *Adrasto*. 6, 512 socero ... *Adrasto*. 7, 486. 8, 135 hortanti ... maniplos *Adrasto* Th. 2, 366 socerumque ... *Adrastum*. 4, 63. 11, 154 Th. 3, 417 *nox* non tibi mitis, *Adraste*. *cf.* *Inachus*
- Adrastis** *Argia*, *Adrasti filia*: Th. 12, 678 viduamque ... *Adrastida*
- Aeacides** 1) *Achilles*, *Aeaci nepos*: A. 1, 86 tuus *Aeacides*. 1, 578. 1, 852 *ferus Aeacides*. [2, 43 *Aeacides ω*, *cf.* *Aeacius*] A. 1, 1 *magnanimum Aeaciden*. 1, 364. 1, 500. 1, 561. 2, 7 *insignemque* ... *armis Aeaciden* A. 1, 932 *Aeacide* A. 1, 608 *superbo* ... *Aeacide* 2) *Peleus et Telamon*, *Aeaci filii*: Th. 5, 398 *Aeacidas*
- Aeacius**: A. 2, 43 *heros Aeacius* (*aeacides ω*) (*Achilles*)
- Aeacus mortuorum iudex** *cf.* Th. 8, 27 *Minos cum fratre verendo*.
- Aeaeus**: Th. 4, 551 *Aeaeo simulatrix litore Circe*
- Aeetes**: A. 2, 76 *Aeetes* ... *secutus semideos reges* (*Argonautas*)
- Aegae oppidum Euboeae**: Th. 7, 371 *humiles Aegae*
- Aegaeon unus ex Gigantibus**: Th. 4, 535 *angustam centeni Aegaeonis umbram* (*apud inferos*) Th. 5, 288 *Cycladas Aegaeoni amplexo* [*hinc* Th. 4, 722 *Aegaeon pro mari Aegaeo*] A. 1, 209 *duros laxantem Aegaeona nexu*
- Aegaeum (scil. mare)**: Th. 1, 701 *Aegaeum feriens* ... *umbra Cynthus*. A. 1, 31 *mille carinis Ionium Aegaeumque premi* Th. 3, 434 *magnoque volentes (ventos) incitat* (*var.* *Inicit*) *Aegaeo (Neptunus)*. *cf.* *Aegaeon*, *Aegaeus*, *Aegon*
- Aegaeus**: A. 1, 675 *per Aegaeos* ... *flexus*. Th. 2, 45 *Aegaeo* ... *gurgite*. 5, 49 *Aegaeo* ... *circumflua Nereo Lemnos*. A. 1, 390 *Aegaeae* ... *procellae*. Th. 6, 20 *stagna Aegaea*. 8, 477 *Aegaeae Veneris* ... *Maera sacerdos*
- Aegaleos mons Atticae**: Th. 12, 680 *dives et Aegaleos* (*aegeos P*) *nemorum*
- Aegeus Thesei pater**: Th. 12, 626 *Cressia decepit falso ratis Aegea velo*
- Aegides Theseus**: Th. 12, 769 *horridus Aegides*. A. 1, 192 Th. 12, 546 *belliger Aegide*
- Aegina Asopi filia**: Th. 7, 329 *placavit felix Aegina Tonantem* Th. 7, 319 *raptam patriis Aeginan ab undis amplexu latuisse Iovis*

- Aegion oppidum Achaiae:** Th. 4, 81
- Aegon mare Aegaeum:** Th. 5, 56 quas (*insulas*) spumifer ad-silit Aegon. 5, 88 ventisque absentibus Aegon motus
- Aegyptos terra:** Th. 4, 708 patris undosi sonitus expectat hiulca Aegyptos
- Aegyptus Beli filius:** Th. 6, 292 vultu mitior (*quam Danaus*)... Aegyptus
- Aeneis:** Th. 12, 816 nec tu (*Thebai*) divinam Aeneida tempta
- Aeolia ventorum sedes:** Th. 12, 652 rumpitur Aeolia. Th. 1, 347 claustra rigentis Aeoliae percussa
- Aeolides Athamas, Aeoli filius:** Th. 4, 571 dextramque in terga reflexum Aeolidem
- Aeolius ab Aeolo, ventorum rege:** Th. 3, 432 Aeolio . . . carcere. 1, 218 Aeoliis desunt incudibus (*Vulcani*) ignes
- Aeolus 1) ventorum dominus:** Th. 6, 300 Aeolus insanis statuat certamina ventis. 10, 247 pater Aeolus 2) *Thebanus quidam:* Th. 9, 765 non pubescentes texerunt Aeolon anni Th. 9, 767 perfossus telo niveam gemis, Aeole, frontem
- Aepy oppidum Elidis:** Th. 4, 180 summis ingestum montibus Aepy
- Aepytius ab Aepyto, rege Arcadico:** Th. 4, 296 Aepytius (*Aegyptios P*) . . . agros 9, 847 Aepytiique duces
- Aeson Jasonis pater:** Th. 5, 416 Aesone natus
- Aethion equus Eunci:** Th. 6, 465 Eunceon audit igneus Aethion. *cf.* Aetion
- Aethiopes:** Th. 5, 427 litusque rubentum (*propter auroram*)
- Aethiopum** Th. 10, 85 occiduae nebulosa cubilia Noctis
- Aethiopusque alios (occidentales)**
- Aetion Thebanus quidam (vulgo Aethion dictus):** Th. 7, 757 genitusque Heliconide Nympha Aëtion. 10, 734 Aëtiona (*medicum*)
- Aetnaeus:** Th. 3, 605 Aetnaeos . . . fratres (*Gigantas*). 11, 68 Aetnaeos . . . ad ignes. 12, 270 ab Aetnaeis accensa lampade saxis. 7, 327 Aetnaeos in caelum efflare vapores. *cf.* Hennaenus
- Aetne:** A. 1, 824 Siculae sub rupibus Aetnae Th. 11, 8 Hencelado fumantem inpresserit (*Iuppiter*) Aetnen (*var. -am*). 10, 917 supera ad convexa levare Inarimen Aetnamve putes. A. 1, 490 igniferam . . . Aetnen (*var. -am*) Th. 1, 458 Cyclopas in Aetna compositos. 5, 50 ignifera . . . ab Aetna. 6, 716 vaporifera . . . ab Aetna. *cf.* Cyclopes
- Aetolus subst.:** A. 1, 418 dat bello pedites Aetolus Th. 2, 372 fortissime gentis Aetolum. Aetolus *Tydeus:* Th. 6, 835. 8, 580. 8, 690; *Hopleus:* 10, 443; *Diomedes:* A. 1, 698
- Aetolus adiect.:** Th. 7, 589 Aetolumque Acamanta. 9, 213 Aetolo . . . campo. A. 1, 881 Aetolumque ducem (*Diomedem*). Th. 8, 737 Aetolumve larem (*Tydei*). 9, 284 sonipes Aetolus (*Tydei*). 4, 101 Aetolis urbibus. *cf.* Olenius
- Afer adiect.:** Th. 4, 744 (737) desertaque pulveris Afri
- Agamemno:** A. 1, 553 stimulat-

- que Agamemno volentes. *cf.*
Atrides
- Agauē** *Pentheī mater*: Th. 3, 190
ad comitum lacrimas expavit
Agaue. *cf.* 1, 229 et Cadmeius,
Pentheius
- Agenor** 1) *Europae pater*: A. 2,
72 imperiosus Agenor. *cf.* Age-
noreus 2) *Argivus quidam*,
Tagetis frater: Th. 9, 272 fra-
trem rapturus Agenor. 9, 274
- Agenoreus ab Agenore vel Eu-
ropa**: Th. 11, 571 Agenorei ...
Gnosia iudicis (*Minois*) urna
1, 6 inexplabile pactum legis
Agenoreae *i. q.* *Thebanus (a
Cadmō)*: Th. 2, 384 arces ...
Agenoreas. 10, 540 Ageno-
reis ... armis. A. 1, 593 Ageno-
rei ... orgia Bacchi. Th. 3, 31
Agenoreus ductor (*Eteocles*).
8, 554 Agenoream ... Ismenen.
11, 26 Agenoreus miles. 7, 192
Agenoreos ... tutare (*Iuppiter*)
nepotes. 12, 551 Agenoreos ...
penates
- Agenoridae Thebani (cf. Ageno-
reus)**: Th. 12, 736 exanimēs ...
Agenoridas
- Agreus** 1) *Argivus quidam*:
Th. 6, 912 Epidaurius Agreus.
2) *Aetolus quidam*: Th. 8, 441
Calydonius Agreus. 3) *Pylīus
quidam*: Th. 10, 682 Pylīum ...
Agrea
- Agylleus (agyleus P ubique)**
Herculis filius, Molorchinepos:
Th. 6, 837 Cleonaeae stirpis
iactator Agylleus. 6, 858 prae-
celsus Agylleus. 10, 259. 10,
308 Th. 6, 852 celsum ... Agyl-
lea. 6, 910. 10, 249 Herculeum ...
Agyllea
- Agyrtes** 1) *Argivus quidam*:
Th. 9, 281 Agyrten 2) *Ulixis
Diomedisque comes*: A. 1, 724
- lituo bonus ... Agyrtes. 1, 875
A. 1, 819 comitatus Agyrte
Tydides
- Aiax** 1) *Telamonis filius*: A. 1,
470 septemque Aiax umbone
coruscet armenti reges. *cf.* 1,
501 genitus Telamone 2) *Oilei
filius*: A. 1, 501 Aiaxque se-
cundus
- Alaeus incola Halarum pagi
Attici**: Th. 12, 622 atrox Alaeus
(alecus P)
- Alalcomenaeus ab Alalcomenis
oppido Boeotiae**: Th. 7, 330 Alal-
comenaea Minervae agmina
- Alatreus Lapithaonis filius**: Th.
7, 300 pulcher Alatreus. 11, 35
iuvenemque patrem (*Lapitha-
onem*) puer aequat Alatreus
- Alcathous Carystius quidam**:
Th. 7, 718 Alcathoum
- Alcetides Alcetae filius**: Th. 12,
744 triplici confisos robore gen-
tis Alcetidas fratres. *cf.* He-
lops, Iapyx, Phyleus
- Alcidamas Laco quidam**: Th.
6, 740 nuda de plebe Laconum
prosilit Alcidas Th. 10,
500 spectate palaestris ... Al-
cidama. *cf.* Laco
- Alcides Hercules**: Th. 6, 6 pius
Alcides Pelopi certavit hono-
rem. 8, 55 ferus Alcides. 10,
901 *Thebarum* alumni Bacchus
et Alcides. 11, 225 Bacchus
noster et Alcides Th. 7, 668
Bacchum ... alumnum (*The-
barum*) et magnum Alciden.
A. 1, 157 iuvenem Alciden et
Thesea
- Alcimedē Lemnia quaedam**: Th.
5, 236 Alcimedēn
- Alcmaeon Amphiarai filius cf.**
Th. 2, 305. 7, 788
- Alcmena**: Th. 6, 288 parvoque
Alcmena superbit Hercule. *cf.*

- etiam* Th. 7, 190. 10, 77 Herculeae ... matris
- Alcon** *Sicyonius quidam*: Th. 6, 556 Sicyonius Alcon (*item* 9, 121). 6, 606 celer ... Alcon
- Alcyone**: Th. 9, 361 madidosque penates Alcyone desertagemit
- Alea** *Minervae Arcadicae cognomen*: Th. 4, 288 templumque Aleae (altae ω) nemorale Minervae
- Aletes senex quidam Thebanus**: Th. 3, 178 concilium ... dictis mulcebat Aletes
- Aloidae** *Otus et Ephialtes*: Th. 10, 850 Aloidas [*hinc* Th. 6, 719 sic et Aloidae]
- Alpheos** *Elidis amnis*: Th. 1, 272 Sicanius longe relegens Alpheos amores Th. 6, 675 Alpheon utrumque ... metari ripis Th. 4, 239 flave ... terris Alphee Sicaniis advena
- Alpinus**: Th. 6, 854 Alpini ... regina cupressus verticis
- Amazones**: A. 1, 760 sepositis (supp- $P\omega$) epulantur Amazones armis
- Amazonius**: Th. 4, 394 Amazoniis ululatum Caucason armis. 9, 611 Amazoniaeve ... coluere (*Dianam*) catervae. A. 1, 833 pectine Amazonio. 1, 353 Amazonio conubia pellere ritu. Th. 12, 578 Amazoniis Tanain fumasse sepulcris. 5, 144 Amazonio Scythiam fervere tumultu. *cf.* Caucaseus
- Ambraicius**: Th. 4, 812 (805) Ambraicii per litora ponti
- Amnes**: Th. 1, 206 summis cognati nubibus Amnes
- Amor**: Th. 5, 446 corda ... Lemniadum pertemptat Amor. 10, 103 Martigenae ... Amori Th. 4, 293 Amores. 5, 70 a Lemno teneri fugistis Amores
- Amphiarus, Oeclei filius, vates**: Th. 5, 669 sociae veritus commercia vittae Amphiarus. 6, 327 Oebalios sublimis agit ... Amphiarus equos. 6, 371 longeqe secundus Amphiarus agit. 7, 691 eminent ante alios ... Amphiarus. 8, 281. 10, 205 Th. 1, 399 docte futuri Amphiarae. 3, 452 sollers tibi cura futuri, Amphiarae, datur. 3, 503. 3, 607 ante fores ... Amphiarae, tuas. 4, 237. 6, 492 tibi ... Phoebus honores, Amphiarae, cupit. 7, 586 aurigamque ... Amphiarae, tuum. 8, 171 laudes, Amphiarae, tuas fecundaque pectora veri. *cf.* Argolicus, Danaeius, Oecledes, Phoebeius, Python, Taenarius *nec non* Th. 3, 104 4, 188 fatidici ... auguris. 9, 513 raptu ... augure. 9, 647. 10, 26. 12, 42 rapti specus auguris. Th. 1, 42 laurigeri subitos ... vatis hiatus. 2, 399 perituri vatis. 4, 216. 6, 378. 7, 707. 8, 367. 9, 654. 10, 749. 12, 123
- Amphigenia oppidum Messeniae**: Th. 4, 178 fertilis Amphigenia
- Amphion** 1) *Iovis et Antiopae filius*: Th. 1, 10 quo carmine muris iusserit Amphion Tyrios accedere montes. 2, 455 Th. 4, 357 magnaue Amphionis arces. 4, 611 Amphionis arces. 7, 456 invalidaeque Amphionis arces. 10, 873 humilesne Amphionis arces Th. 8, 233 duras animantem Amphiona cautes. 10, 787 Cadmum atque Amphiona supra conditor (*concinitur Menoeceus*) A. 1, 13 cumque suo numerant (*Sta-*

- tium) Amphione Thebae
 2) *Amphionis filius*: Th. 7, 278
 Amphion . . . noster (*i. Thebanus*). 9, 778 Iovis de sanguine clarus. 9, 801. 9, 806 iuvenem (*Parthenopaeum*) stricto mucrone petebat Amphion. 10, 388 acer agebat Amphion equites. 10, 421. 10, 431. 10, 449 ferus Amphion. 10, 467 Dircaea . . . dux concitus alae venerat Amphion. 10, 490
- Amphionius**: Th. 11, 649 res Amphionias. 10, 772 Amphioniis . . . tectis (terris **P**ω)
- Amphitryon** *Herculis pater*: Th. 8, 509 Stygioque ex orbe remissum Amphitryona
- Amphitryoniades** *Hercules*: Th. 1, 486 *leonem* per Teumesia tempe Amphitryoniades fractum . . . vestitus. 5, 401 manifestus in agmine (*Argonautarum*) supra est Amphitryoniades. 8, 499 viresque ministrat (*Haemoni*) Amphitryoniades. 11, 47 trux maeret ab astris Amphitryoniades . . . A. 1, 190 quod tumidae superarit iussa novercae Amphitryoniades Th. 6, 312 bella Eurysthea gerentem Amphitryoniaden. 10, 647 Amphitryoniaden exutum horrentia terga (*apud Omphalen*)
- Amyclae oppidum Laconiae**: Th. 4, 223 Apollineae . . . Amyclae. A. 2, 59 raptori (*Paridi*) faciles monstrantur Amyclae Th. 1, 834 suis (*i. Dianae*) . . . Amyclis Th. 7, 163 Ledaesque . . . Amyclas. A. 1, 21 *Paris* incautas blande populatus Amyclas
- Amyclaeus**: Th. 7, 413 Amyclaeos . . . fratres (*Castorem et Pollucem*). 6, 329 Castor Amyclaeas remo permutat habenas. 10, 505 Amyclaeis Triviae lugere Nymphis. 4, 259 Amyclaeas (*i. Dianae*) . . . pharetras
- Amycus** *cf.* Bebrycius, Bebryx
- Amydone** *Danai filia, a Neptuno, cum quaereret fontem, vitiata*: Th. 6, 288 in amne reperito tristis Amydone. 4, 742 (735) si quis Amymones superet liquor
- Amyntas Thebanus quidam**: Th. 8, 438 Dircaeus Amyntas Th. 8, 440 certi . . . arcus Amyntae
- Amyntor** *Argivus quidam*: Th. 10, 515 pronas tendentis Amyntoris ulnas
- Amythaon** *Melampodis pater*: Th. 3, 452 Amythaone cretus iam senior . . . Melampus
- Amythaonius**: Th. 3, 501 Amythaonius . . . vates
- Ancaeus unus ex Argonautis**: Th. 5, 399 murisque inmane minantem Ancaeam
- Anemoria oppidum Phocidis**: Th. 7, 347 Anemorianque (-am -ω) supinant
- Anguis sidus**: Th. 5, 530
- Antaeus** *cf.* Libys
- Anthedon oppidum Boeotiae**: Th. 7, 335 teque ultima tractu (*Ἐχαιώωσα*), Anthedon
- Anthedonius**: Th. 9, 328 non Anthedonii tegit hospitis (*Glauci*) inguina pontus blandior. 9, 291 Anthedoniumque Lycetum
- Antheus** *Argivus quidam*: Th. 10, 544 Anthea falcato lustrantem moenia curru
- Antigone**: Th. 7, 244 nondum concessa videri Antigone populis. 7, 253 sic rudis Antigone. 11, 355 tacitos . . . Antigone furata gradus. 11, 371.

- 11, 630 cauta (casa P¹: casta ω) manu subtraxerat enses Antigone. 11, 708 miseranda ... Antigone. 12, 332 inelyta fama Antigone. 12, 350 Antigone miseranda. 12, 371. 12, 405 Th. 7, 536 flebiliora precantis Antigones Th. 8, 249 regentem (*Oedipodem*) Antigonen. 11, 104 blandamque precatu Antigonen. 12, 397. 12, 678 Th. 7, 295 falleris, Antigone. 7, 364
- Antilochos Nestoris filius:** A. 1, 470 nec cogitet annos Antilochos (-ous P: -us ω)
- Antiope** cf. Nycteis et Th. 9, 423
- Antiphus** 1) *Thebanus quidam:* Th. 7, 755 Antiphus alto nil defensus equo 2) *Argivus quidam:* Th. 9, 252 sternit ... Chromin Antiphos, Antiphon Hypseus
- Aon** *Thebanus quidam:* Th. 8, 475 Aona saxo occidit Tydeus
- Aonia i. Boeotia:** Th. 1, 314 deserta ... Aoniae. 7, 388 Aoniae populi. 11, 655 fatale tyrannus flebilis Aoniae solium Th. 3, 645 Aoniam. 7, 235. 7, 630 vestramque (*Musarum*) ... Aoniam.
- Aonidēs i. Boeotus vel Thebanus:** Th. 9, 95 Aonides (*Eteocles*) Th. 2, 697 quisquis es Aonidum. 10, 195 Aonidum legio
- Aonis adiect.:** Th. 7, 730 Aonidum dives largitor aquarum ... Asope. 6, 17 tellus Aonis *subst.* Th. 4, 183 doctas ... Aonidas (*Musas*)
- Aonius adiect.:** Th. 7, 567 in Aonios ... agros. 1, 34 arma ... Aonia. 10, 140 Aoniis ... arvis. [3, 1 Aoniae ... aulae ω] 10, 293 caedibus Aoniis. 9, 32
- per Aonium ... campum. 12, 192 Aonii ... campi. 7, 229 Aoniis ... campis. 8, 662 Aoniis ... catervis. 11, 733 Aonias ... clades. 4, 8 Aoniae (adversae ω) ... Dirces. 10, 895 Aonios ... divos (*deos a Thebanis stantes*). 9, 867 ducis Aonii. 10, 319 Aonios ... equos. 6, 505 exul Aonius (*Polynices*). 8, 677 Aoniae ... gentis (*item* 9, 333). 2, 721 Aonia ... Itone. 10, 830 ab Aoniis ... lucis (*Musarum*). 7, 684 Aonii ... cura Lyaei. A. 1, 10 Aonium nemus (*Musarum*). Th. 3, 1 Aoniae ... orae (aulae ω). 7, 220 rebus ... Aoniis. 6, 736 de stirpe ... Aonia. 3, 181 in Aonios ... sulcos. 1, 226 Aonias ... Thebas. A. 1, 421 Aoniae ... umbrae. Th. 4, 610 Aonius vates (*Tiresias*). 12, 308 in Aonios vigiles *subst.* Aonii *Thebani:* Th. 8, 722 clamorem Aonii miscent Th. 10, 252 horrendum Aoniis ... agmen Th. 9, 1 Aonios. 9, 542. 10, 80.
- Aphesas mons Argolidis:** Th. 3, 461 *montem* nomine Lernaei memorant Aphesanta coloni. cf. Persēus
- Apis** cf. Niliacus
- Apollineus:** Th. 4, 223 Apollineae ... Amyclae. 8, 99 Apollineis ... aris. 7, 410 Apollineae ... oracula Cirrhae. 4, 844 (836) Apollineus Ladon. 11, 12 Apollineae temerator matris (*Tityos*). A. 2, 157 Apollineo ... plectro. Th. 6, 9 Apollineae bellum puerile pharetrae (*Pythonis caedes*). 3, 422 Apollineasque Therapnas
- Apollo:** Th. 1, 399 vetat auctor

- Apollo.** 1, 495 angur Apollo. 2, 155. 3, 105. 3, 454 cui pronus (dexter ω) Apollo. 3, 612. 3, 628 unique tacet tibi noster Apollo. 3, 700. 4, 803 (795) per litora reptans improbus Ortygiae latus inclinabat Apollo. 4, 815 (807) salutatus cum Leucada pandit Apollo. 5, 734 quae certus agi manifestat Apollo. 6, 356. 7, 664 moenia (*Thebaeum*) Cirrhaea monstravit Apollo iuvenca. 7, 693. 7, 771. 7, 789. 8, 100. 8, 176. 8, 374 maiorque chelyn mihi tendat Apollo. 8, 455 hunc (*Daphnea*) tardus frustra miseratur Apollo. 10, 163 bonus... Apollo. 10, 667. 10, 726. 10, 847. 10, 889. 12, 808 vix novus ista furor veniensque inplesset Apollo. A. 1, 165 Lycia venator Apollo cum redit Th. 4, 586 supero dimissus Apolline... spiritus. 6, 339 audito... Apolline. A. 1, 552 sine Apolline Calchas *cf.* Arquitepens, Castalius, Cirrha, Cirrhaeus, Delius, Niobe, Paeon, Parnasius, Phoebus, Python. Th. 1, 509 prisca fides tripodum. 3, 506. 4, 411. 6, 378 tripodum comes (*Amphiaraus*). 8, 117. 8, 276. 10, 339 tripodum fidusque sacerdos. A. 1, 515 intrantemque deum... fatetur Calchas
- Aquilo:** Th. 7, 37 primique Aquilonis hiatus. 8, 426 Aquilonis hiemps Th. 12, 515 grues Aquilone fugatae. *cf.* Boreas
- Aquilonius:** Th. 5, 432 Ismarios Aquilonia pignora fratres (*Zeten et Calaim*)
- Arabes:** Th. 6, 59 Arabum strue (*odoribus*). *cf.* Eous
- Aracynthus mons Atticae:** Th. 2, 239 illa (*Diana*) suas Cyntho comites agat, haec (*Minerva*) Aracyntho
- Arcadia:** Th. 1, 356 Arcadiae capita alta. 3, 421 Arcadiae fines. 9, 792 Arcadiae stirpem et fera semina gentis. A. 1, 420 vacuantur pascua ditis Arcadiae Th. 6, 637 nec Arcadiae tantum meruisse pudorem Th. 4, 311 totamque... Arcadium. 9, 784 repete Arcadium. *cf.* Aepytius, Erymanthius, Maenalius, Nonacrius, Parthasius, Tegeaeus, Tegeaticus, Tegeatis
- Arcadius:** Th. 8, 749 ab Arcadio rediit Tirynthius antro (*Erymantho*). 2, 50 Arcadii... coloni. 4, 303 Arcadii... galori (*Mercurii*, *item* 7, 39). 9, 585 per Arcadias... silvas. 2, 70 Arcadiae... spiramina virgae (*i. Mercurii*)
- Arcas dicitur** 1) *Mercurius*: Th. 4, 229 deus... Arcas. 4, 483 virgaque potenti nubilis Arcas agat *umbras* Th. 8, 48 Arcada nec superis... emitam (*verba Ditis*). 2) *Parthenopaeus*: 6, 644 Arcas equum dono (*accipit*). 8, 744 primis puer inelyte bellis Arcas Th. 1, 45 plorandaque bella protervi Arcados. 6, 608 flavus... crinis Arcados. 9, 858 viscera... Arcados. 6, 561 Arcada Parthenopaeum. 9, 651 nimium fortes ausum... Arcada pugnans. 10, 28 Arcada belligeris pudet adnumerare tropaeis. 10, 749. 12, 805 Arcada quo planctu genetrix Erymanthia clamet, Arcada, consumpto servantem sanguine vultus, Arcada, quem ge-

- minae pariter flere cohortes 3) *alii*: Th. 7, 592 Aconteus . . . Arcas erat. 10, 435 Arcas (*Dymas, idem* 10, 443 inclytus Arcas) Th. 2, 258 Arcados Euhippi spoliū Th. 10, 350 prior Arcada (*Dymanthem*) concitat Hopleus Th. 1, 273 Arcades. 4, 275 Arcades . . . veteres astris lunaque priores. 4, 299. 4, 340. 6, 618. 7, 414 (-os *Pω*). 10, 354 Th. 9, 845 turbatos . . . Arcadas *adiect.*: Th. 7, 94 Arcadas aras
- Archemorus, antea Opheltes dictus, Lycurgi filius**: Th. 4, 726 (719) raptus . . . Archemorus. 5, 739 puer, nostri signatus nomine fati, Archemorus Th. 6, 517 Archemori . . . sepulcro. 7, 93 cinerem . . . Archemori Th. 5, 609 Archemore. *cf.* Avernus, Inachus, Opheltes
- Arctos sidus, septentriones**: Th. 3, 685 Arctos ad Oceanum fugientibus invidet astris. 8, 408 Rhodopen solida nive verberat Arctos. 12, 653 ventosaque . . . Arctos Th. 5, 78 Arctonque prementem Th. 3, 287 Sithonia . . . sub Arcto. 3, 526 Strymonia . . . ab Arcto. 4, 384 horrente sub Arcto. 6, 422 gelida . . . Arcto [Th. 1, 357 gelidas . . . ad Arctos *falso in ω legitur*]
- Arctous septentrionalis**: Th. 3, 319 Arctoae . . . Ossae. 5, 529 ab Arctois . . . plaustris. 7, 35 Arctoae . . . cardine portae. 1, 685 Arctois . . . de solibus. 1, 12 Arctois . . . triumphos (*Domitiani*). 12, 635 Arctois (*i. Amazonum*) . . . ducens Hippolyte turmas
- Arcturus**: Th. 2, 58 per Arcturum mediaeque silentia Lunae. *cf.* 1, 693 *et* Bootes
- Arcus**: Th. 4, 843 (834) raptasque alio de fonte refundit Arcus aquas
- Ardor**: Th. 4, 662 numquam sobrius Ardor *Bacchi comes*
- Arene oppidum prope Pylum situm (cf. Hom. B 591 A 723)**: Th. 4, 81 dederat (*Polynici*) . . . socer ipse regendas Aegion Arenenque
- Arethusa cf. Alpheos**
- Argi**: Th. 1, 651 quid meruere Argi? 2, 112 dotalesque Argi. 2, 201 alacres Argi Th. 1, 660 Inachiis . . . Argis. 8, 750 suem clamantibus intulit (*Hercules*) Argis Th. 1, 225 Perseos . . . in Argos. 1, 259 cur hostes eligis Argos? 1, 286 tuos (*Iunonis*) . . . in Argos. 1, 671 quis Argos advenias. 2, 180 infrenos . . . Argos. 2, 213. 2, 432 felicibus Argos auspiciis Lernamque regas. 2, 621 ibit ovans Argos. 2, 743 dulces iter instaurabat ad Argos. 3, 14 totos raperent . . . Argos. 3, 208 Argos fama subit. 3, 229 per Argos. 3, 337 veteresque . . . Argos. 3, 592 inrupere Argos. 3, 631 Argos exosi (*sc. estis*). [3, 649 argos *falso ω*]. 4, 347 descendere viribus Argos. 7, 175 invisos . . . Argos eligis (-cis *Pω*). 8, 473 saevos ne dixeris Argos. 8, 737 ossa . . . referantur ut Argos. 9, 99 Argos . . . eat. 10, 237 fractos . . . ad Argos. 10, 437 adfectos turparem . . . Argos. 10, 892 maternos plangit volucer Danaeius (*Perseus*) Argos. 11, 434 Lernan et Argos solus habe. 11, 731 vis Argos

eat? 12, 334 habes Argos. 12, 390. A. 2, 65 captos... Argos Th. 9, 61 o socer, o Argi!

Th. 3, 9 num missus ab Argis subsidio globus? [7, 581 argis *var. falso*] 10, 730 iamque tenentibus Argis. 12, 105 vacuis... ab Argis *cf.* Argos, Cyclopes, Doricus, Inachidae, Inachus, Iunonius, Larissaeus, Lernaeus, Pelasgus, Pelopeus, Persëus

Argia, *Adrasti filia, Polynicis uxor*: Th. 2, 297 donis Argia nitet. 3, 678. 11, 401 opus ipsa novarat Maeoniis Argia modis. 12, 113 quaerit inops Argia vias. 12, 178 colligit Argiã. 12, 255 horruit Argiã. 12, 303 Inachis Argiã. 12, 326 venit ad Thebas Argia tuas. 12, 373 ora retexit Argiã. 12, 391 longius Argiã miseris reminiscitur annos. 12, 804 saevos narret vigiles Argia sorori Th. 4, 195 spoliisque potentis... Argiae. 11, 142 coniugis Argiae laceram... effigiem Th. 2, 203 egregiam Argian (-am P). 4, 91 respicit Argian Th. 12, 296 inmeritam Argian (-am P) Th. 2, 266 infaustos... ornatus, Argia, generis. 12, 247 (argiva P). *cf.* Adrastis, Inachus *et* Th. 2, 332. 3, 378

Argipus *Argivus quidam*: Th. 9, 266 puer Argipus (argypus P: argiphus ω)

Argivus 1) *adiect.*: A. 1, 915 Argivaque bella. Th. 7, 551 Argiva in castra. 10, 475 Argiva cohors. 2, 252 Argiva... Larissa. 1, 561 plebs Argiva litant. 7, 621 Thebana Argivaque pubes. 7, 498 rex Argive 2) *subst.*:

Th. 12, 58 Argivus haberi frater iussus adhuc Th. 10, 540 Argivom exercitus. *cf.* Danaeus

Argo: Th. 5, 615 quotiens tibi Lemnon et Argo (-os Pω) sueta loqui. *cf.* Argonautae *et* Th. 3, 518 pinus Thessala. (*item* A. 1, 156). Th. 5, 363 ratis... Pelasgae. 5, 336 Pelias... pinus. A. 1, 65 puppis Pagasaea. 2, 77 ituram in sidera puppem (-im Pω).

Argolicus: Th. 8, 105 Argolicas acies. 4, 686 Argolicos... amnes. 4, 543 Argolicas... Thebanasque animas. 5, 643 Argolicis immunem... ab armis. 5, 735 Argolicis haud olim indebitus armis. 5, 554 Argolicas... aures. 6, 732 Argolicus Capaneus. 11, 136 per Argolicas... cohortis. 10, 884 Argolici Tyriique dei (*qui ab Argivis Thebanisque stant*). [A. 1, 772 Argolicis ducibus] Th. 10, 488 Argolicusque (*Adrasti*) gener (*Polynices*). 3, 462 mons... gentibus Argolicis olim sacer. 11, 156 gentisque superstes Argolicae. A. 1, 776 decora inelyta gentis Argolicae. Th. 1, 299 Argolicisque (*i. Adrasti*) tumentem (*Polynicem*) hospitium. 10, 596 Argolicumque... ignem. 9, 515 Argolicique lares. A. 2, 79 litora... Argolica. Th. 4, 588 Argolici... manes (*item* 12, 771). 4, 207 Argolicasque... maritas. 10, 65 Argolicae... matres. 11, 110 Argolicumque... nefas. 11, 367 Argolicos per... penates. 10, 270 Argolicas... portas (*i. castrorum Argivorum*). 7, 490 Argolici proceres. 3, 489 Argolicae primordia pug-

- nae. A. 1, 928 Argolicaeque rates. 2, 19 bella ad Troiana ratesque Argolicas. Th. 2, 427 haec mea regi Argolico (*Polynici*)... dicta reporta (*verba Eteoclis*). Th. 3, 215 res super Argolicas. 6, 92 Argolicosque inter saltus. 10, 49 Argolici... in margine templi. 7, 688 Argolicae... turmae (*item* 8, 744). 11, 49 in Argolicae fer-rato culmine turris. 12, 280 Argolicas... per urbes. 4, 193 vati... Argolico (*Amphiarao*)
- Argolides:** Th. 2, 22 casta matrem (*var.* -um) cinxere corona Argolides. 4, 758 (751) Argolidum thalamis Th. 6, 138 Argolidum coetu circumdata matrum
- Argonautae** *cf.* Th. 3, 518 semideos inter reges. A. 2, 77 semideos reges. 1, 71 semideos et Argo, Argous, Castor, Cyaneus, Iason, Minyae, Pagasaeus, Phrixus, Phrixus, Pol-lux
- Argos:** Th. 4, 672 saevum Argos. 6, 15 quibus Argos alumnis conexum caelo. 6, 515 te (*Polynicem*) plangeret Argos. 11, 211 liveat infandum licet Argos. 12, 82 fatale... Argos. 12, 549 domus Argos (-us P) erat. A. 1, 419 Argos agit tur-mas. *cf.* Argi
- Argous:** Th. 6, 343 omine dictus Euneos Argoo. A. 1, 156 Ar-goos... pinus. Th. 5, 725 signa Argoa
- Argus** 1) *Ius custos:* Th. 6, 377 inocciduis stellatum visi-bus Argum. *cf.* 1, 254 custo-dem Phariae... iuvencae
2) *Argivus quidam:* Th. 4, 811 (803) conclamat... Argus (ar-cas P) 'aquae'. 8, 447 pedes Argus Th. 8, 445 Argum ferus inpulit Hypseus 3) *unus ex Abantiadis:* Th. 9, 758 insignem crinibus Argum
- Ariadne** *cf.* Gnosis, Naxos
- Arion equus Adrasti:** Th. 4, 43 iugo luctatur Arion. 6, 301 rutilae manifestus Arion igne iubae. 6, 424 praesagus Arion. 6, 501 flavus Arion. 6, 519 va-cuus domino... Arion Th. 11, 443 fata monentem... Ari-ona Th. 6, 528 victo... Ari-one
- Aristaeus Actaeonis pater:** Th. 4, 573 Aristaeo genitus
- Armipotens Mars:** Th. 3, 344 deus... Armipotens. 7, 78 oc-cupat Armipotens
- Arne oppidum Boeotiae:** Th. 7, 331 quos uvida (*vivida P: umida ω*) suggerit Arne
- Arquitenens** 1) *Apollo:* A. 1, 682 audiit Arquitenens 2) *Diana:* Th. 4, 756 (749) Arquite-nens... Latonia
- Aschetos unus ex Amphiarai equis:** Th. 6, 763 Ascheton in-crepitans. *cf.* Caerus
- Asia:** A. 1, 530 eversorem Asiae (*Achillem*) A. 1, 82 miscere cruentas Europamque Asiam-que manus. 1, 411 Phixi qua semita (*i. Hellespontus*) iungi Europamque Asiamque vetat. 1, 730 *bellum* Europamque Asiamque quatit
- Asopis:** Th. 4, 370 Asopide ripa
- Asopius Asopi filius:** Th. 7, 723 Asopius Hypseus (*item* 8, 428. 9, 256).
- Asopos amnis Boeotiae, Hypseos et Aeginae pater:** Th. 7, 315 Asopos genuisse (*Hypseum*) datur. 9, 449 frater tacitas Aso-

- pos (-us **P**) eunti (*Ismeno*) conciliat vires Th. 3, 337 quid quid et Asopon veteresque interioriacet Argos Th. 7, 424 iam ripas, Asope, tuas . . . ventum. 7, 731 clare Giganteis etiamnum, Asope, favillis. *cf.* Aegina
- Assyrius**: Th. 6, 209 Assyrii . . . sucis. 2, 91 Assyrii . . . tape-tibus. *cf.* Eous
- Astacides** *Melanippus*, *Astaci filius*: Th. 8, 718 Astacides Melanippus Th. 8, 725 Astaciden (*item* 8, 746)
- Asterion** *amnis Argolidis*: Th. 4, 122 quos celer ambit Asterion. 4, 714 aequus (*i. constans*) fluctibus Asterion
- Astyages** *Argivus quidam*: Th. 9, 253 Hypseus Astyagen sternit.
- Astyoche** *Thebana mulier*: Th. 3, 171 mater Penthea (entea *var.*) clamat Astyoche
- Atalanta**: Th. 4, 309 Atalantaeas implerat nuntius aures. 7, 367 qui breve litus Hyles Atalantaeamque superbi Schoe-non habent
- Atalante** *Parthenopaei mater*: Th. 6, 563 Maenaliae Atalantes. *cf.* Th. 4, 267 Calydonia proelia matris. 12, 125 Maenaliae comes orba Dianae. 12, 805 genetrix Erymanthia et Par-rhasius, Parthenopaeus, Te-geatis
- Atalantiades** *Parthenopaeus*: Th. 9, 789 trux Atalantiades
- Athamas** *Aeoli filius*, *Nephelae coniunx*: Th. 1, 13 cui sumpserit arcus infelix Athamas. 3, 186 funerea . . . laude potitus infelix Athamas. *cf.* Aeolides, Ino, Inous
- Athenae**: Th. 12, 500 tellus quibus (*deis*) hospita semper
- Athenae. 12, 562. 12, 586 invictae . . . Athenae Th. 12, 538 magnis . . . Athenis Th. 12, 294 supplicibusque piis faciles aperiret Athenas. *cf.* Actaeus, Atthides, Atticus, Erectheus, Palladius, Pandionius.
- Athos**: Th. 5, 52 ingenti tellurem (*Lemnum*) proximus umbra vestit Athos.
- Atlans**: Th. 1, 98 procul arduus Atlans horruit. 5, 430 paulum respirat caelifer Atlans. 7, 4 proclamatque adici cervicibus Atlans Th. 8, 315 astriferumque domos Atlanta super-nos ferre laborantem
- Atlanteus**: A. 1, 223 gurgite Atlanteo
- Atlantiades** *Mercurius*, *Atlantis a Maia nepos*: Th. 1, 303 paret Atlantiades dictis genitoris
- Atracius** *i. Thessalus*: Th. 1, 106 Phoebes Atracia rubet arte labor (*var.* color)
- Atræus** *ab Atreo*: Th. 8, 742 Atræi (*var.* arcadii) si quid tibi sanguinis umquam, Hippomedon
- Atrides**: A. 1, 399 Atrides ille . . . cui nupta domi (*Agamemnon*). 1, 731 ultor Atrides A. 2, 63 hospitis Atridae (*Menelai*) . . . spoliat (*Paris*) thalamos A. 1, 468 gemini pariter sua bella capessunt Atridae A. 1, 36 plaga Graiugenum tumidis coniurat Atridis
- Atropos**: Th. 1, 111 Atropos hos atque ipsa novat Proserpina cultus (*serpentes*). 1, 328 sive hac inmotam vocabat Atropos. 3, 68 placitoque ignara moveri Atropos. 4, 190. 4, 601 ferrea . . . Atropos. *cf.* Parcae

- Atthides matres Atticae:** Th. 12, 536
- Atticus adiect.:** Th. 12, 609 Atticus ... miles *subst.* Th. 12, 709 Atticus ... desilit in campum
- Atys Delphus, Ismenae sponsus:** Th. 8, 554 pactus Agenoream ... Atys ... Ismenen. 8, 598. 8, 603 hospes Atys. 8, 638 Th. 8, 633 repositus mater Atyn
- Aulis oppidum Boeotius:** A. 1, 447 ratis Danaas Hecateia congregat Aulis. 1, 449 Euboi-cum scandens Aulis mare Th. 7, 332 Aulida qui Graean-que serunt
- Aurora:** Th. 2, 135 Mygdoniis elata cubilibus alto impulerat caelo gelidas Aurora tenebras. 2, 698 quem crastina ... Aurora videbit. 3, 440 terris Aurora deisque purpureo vehit ore diem. 6, 279. 12, 563 trepidis Aurora iacentes (*i. cadavera*) aversatur equis Th. 12, 60 tertius Aurorae pug-nabat Lucifer. *cf.* Tithonia
- Ausonia:** Th. 8, 409 nec fragor Ausoniae tantus, cum lup-
piter omni arce tonat
- Ausonius:** Th. 12, 272 Ausonium Siculumque latus
- Auster:** Th. 1, 350 plurimus Auster inglomerat noctem. 5, 468 clementior Auster vela vocat. 5, 705 niger imbris Auster. 9, 362 cum pignora (*Alcyonae*) saevus Auster ... rapuit Th. 8, 425 nunc fortior Austri, nunc Aquilonis hiemps A. 2, 13 aequoribus-que Austrisque litat (*Achilles*)
- Autonoe Actaeonis mater:** Th. 4, 562 orbam Autonoen.
- Avernus:** Th. 3, 146 nigri pater (*Dis*) indignatur Averni. 4, 457 rector Averni. 8, 193 Averni rector. 11, 588 pigri sulcator Averni (*Charon*). 12, 645 coetusque silentis Averni Th. 4, 605 inimiti ... deus ales (*Mercurius*) Averno reddiderat (*Laium*). 7, 98 nos te (*Archemorum*) lugenti ... infitiamur Averno. 8, 34 quae superum labes inimicum inepigit Averno aethera? Th. 3, 108 Tartareo multum divisus Averno (*Maeon*). 7, 823 lucemque exclusit Averno. 11, 12 quantum Apollineae matris temerator (*Tityos*) Averno tenditur
- Azan populus Arcadiae:** Th. 4, 292 Idaeis ululatibus aemulus Azan
- BACCHEVS:** Th. 12, 791 Bacchea ad bella vocatae thyiades. 9, 435 molles thyrsos Baccheaque cornua. 7, 603 cultor Baccheus ... Phegeus. 7, 649 Baccheos ... cultus. A. 1, 184 dapes Baccheaque munera. 1, 812 Bacchea ferentes orgia. 1, 950 thyrsa manu Baccheaque mecum sacra ... tulisti. Th. 1, 329 pingues Baccheo sanguine (*Pentheï*) colles. A. 1, 715 Baccheaque terga (*i. nebridas*) mitrasque
- Bacchicus:** Th. 9, 479 cum Bacchica mugit buxus. A. 1, 678 Bacchica Naxos
- Bacchus 1) deus:** Th. 7, 146 viderat Inachias rapidum glomerare cohortes Bacchus iter. 10, 901 segnes telluris (*Thebanae*) alumni Bacchus et Alcides. 11, 224 certent tibi reddere (*gratis*) Bacchus noster

et Alcides. 11, 488 cum bella
cieret Bacchus Th. 4, 452
Bacchi latices. 10, 424 ful-
minei per ... cunabula Bacchi.
A. 1, 593 Agenorei ... ad orgia
Bacchi. 1, 646 Bacchi comites.
2, 101 haec laeti munera Bac-
chi Th. 1, 11 unde graves
irae cognata in moenia Bac-
cho. 7, 607 maerenti iuvenis
iacet ultio Bacchi. 10, 102 Bac-
cho ... socium pulvinar
Th. 1, 288 multa super Thebis
Bacchum ... dicere. 2, 663 avi-
das Bacchum scelerare paren-
tes. 7, 667 Bacchum haut men-
timur alumnum. A. 1, 262 si
decet aurata Bacchum vesti-
gia palla verrere Th. 2, 576
Pentheumque trahens nondum
te Phaedimus aequo, Bacche,
genus. 4, 393. 4, 396 alium tibi,
Bacche, furorem iuravi
Th. 2, 80 Baccho meliore. 4, 405
Baccho iam demigrante
2) *vinum*: Th. 10, 312 Bacchus
in altos crateras paterasque
redit Th. 5, 257 sanguine
permixto redeuntem in po-
culo Bacchum. 7, 308 feracem
messe Coroniam, Baccho Gli-
santa cf. Bromius, Euhan,
Euhius, Iacchus, Liber, Ly-
aeus, Nysaeus, Ogygius, Thyo-
neus

Balearicus: A. 2, 134 flexae Ba-
learicus actor habenae

Balearis: Th. 10, 857 validas
(gravidas ω) fundae Balearis
habenae

Bebrycius: Th. 3, 353 servato-
remque cruentum Bebrycii
nemoris (*Amycum*)

Bebryx Amycus: A. 1, 190 cru-
dum quo Bebryca caestu obru-
erit Pollux

Belides Beli filius: Th. 6, 291
iungunt discordes inimica in
foedera dextras Belidae fra-
tres (*Aegyptus et Danaus*)

Bellerophon cf. Pegasus, Proetus

Bellipotens Mars: Th. 3, 292 la-
crimas non pertulit ultra Bel-
lipotens. 8, 384 stat medius
campis ... Bellipotens. 9, 832
iustis commotus in arma que-
rellis Bellipotens. A. 1, 443
Graiumque exhauserat orbem
... Bellipotens. cf. etiam Th.
3, 577 bellipotens ... deus

Bellona: Th. 2, 719 hastataque
pugnae inpulerit Bellona tu-
bas. 4, 6 rutilam ... ostendit
Bellona facem. 7, 73 regit atra
iugalis sanguinea Bellona ma-
nu. 7, 805 navales miscet ...
pugnas contempto Bellona
mari. 8, 348 trepidas Bellona
fores armataque pulsat limina.
9, 297 pugnas ... deiecit in
amnem sanguinea Bellona cru-
entis aequatura solo turres
Bellona subiret. 11, 413 restin-
xit Bellona faces. 12, 721 al-
ternas in proelia gentes dis-
similis Bellona ciet. A. 1, 34
Priamo facibus de puppe le-
vatis fert Bellona nurum. cf.
Enyo

Bellum: Th. 5, 146 *Mars* saevi
movet ostia Belli. 7, 53 Bel-
lorum solus in aris sanguis.
10, 560 Bellum intrasse putes.
A. 2, 34 erectumque manet re-
serato in limine Bellum

Belus Danai pater: Th. 6, 61
ab antiquo durantia cinnama
Belo (bello ω)

Berecynthius: Th. 4, 789 (781) Be-
recynthia mater (*Cybele*)

Bistones (-sth- P *semper*) gens

- Thraciae*: Th. 2, 82 qualis per Rhodopen rabido convivio coetu Bistones . . . ponunt Th. 2, 421 in medios si comminus orsa tulisses Bistonas. 3, 221 *Mars* furentes Bistonas et Geticas populatus caedibus urbes
- Bistonis**: Th. 5, 142 Bistonides veniunt fortasse maritae
- Bistonius** *i. q.* *Thracius*: Th. 6, 665 Bistonis . . . in arvis. 7, 7 Bistonias . . . usque domos (*Martis*). 2, 587 ensem Bistonium . . . Mavortia munera. Th. 11, 194 cum vere reverso Bistoniae tepuere nives
- Boeotius**: Th. 7, 100 si Boeotia ferro vertere tecta dabis
- Boeotus**: Th. 7, 424 ripas, Asope, tuas Boeotaque ventum flumina. 4, 360 Boeotis urbibus. *cf.* Thebae
- Bootes**: Th. 10, 328 adflatusque fugit curru maiore Bootes. *cf.* Arcturus, Ursa
- Boreas**: Th. 1, 193 gelidus Boreas. 1, 352 imbres, sicco quos asper hiatu praesolidat Boreas. 3, 526 *cygnos* Strymonia Boreas deiecit ab Arcto. 4, 422 Getica Boreas inpactus ab Ursa. 5, 705 hinc Boreas Eurusque, illinc . . . Auster. 6, 108 cum fracto Boreas caput extulit antro. 8, 411 cum Libyae Boreas Italos niger attulit imbres. 11, 114 Notus et Boreas . . . bella cient Th. 1, 26 Pleiadum Boreaeque et hiulci fulminis expers. 9, 533 Boreae furiis Th. 7, 561 Boreae Notus abstulit aequor Th. 3, 288 trans Borean Thracasque. 5, 15 Borean imbresque pati (*melius borean*). 5, 346 illis (*Argonautis*) in Scythicum Borean iter. 7, 6 medium rapido Borean inlabere saltu. *cf.* Th. 5, 407 *et* Geticus
- Branchus Apollinis filius**: Th. 3, 479 patrioque aequalis honori Branchus Th. 8, 198 intonsi penetralia Branchi. *cf.* Didymaeus
- Brauron vicus Atticae**: Th. 12, 615 gelidum Braurona
- Briareus unus ex Gigantibus**: Th. 2, 596 armatum immensus Briareus stetit aethera contra
- Bromius Bacchus**: Th. 7, 651 adsuetum Bromio . . . furorem Th. 9, 428 hac tibi flagrantem Bromium restinximus unda
- Bruma**: Th. 4, 841 (833) cana . . . Bruma
- Busiris**: Th. 12, 155 inmitis . . . Busiridos aras
- Butes Aetolus quidam**: Th. 8, 484 donec in Olenium . . . Buten incidit *Haemon*
- CADMEIVS** *pertinet* 1) *ad Cadmi progeniem*: Th. 11, 215 Cadmeia . . . conubia (*Semeles et Iovis*). 4, 565 genetrix Cadmeia (*Agave*). 8, 457 Cadmeius Haemon (*item* 8, 519). 1, 376 Cadmeius heros (*Polynices, item* 3, 366. 7, 492). 12, 380 Cadmeia virgo (*Antigone*) 2) *omnino ad Thebanos*: Th. 10, 669 gaudet Cadmeia plebes. 9, 9 Cadmeia pubes (proles **P falso**)
- Cadmeus pertinet ferme ad Thebanos** (*nam etiam* Th. 10, 67 *potius sic intellegendum*): Th. 7, 328 Cadmeo . . . campo. 1, 123 Cadmeo . . . culmine. 8, 600 Cadmea iuventus. 4, 57 Cadmeumve larem. 12, 635 Cadmea (-eia **P**) ad moenia. 10, 67 sacrilegas

- Cadmeae paelicis arces. 9, 140
 Cadmea phalanx
Cadmus: Th. 1, 182 *Europam*
 Carpathio iussus sale quaerere
 Cadmus. 1, 680 Cadmus origo
 patrum (*verba Polynicis*). 4, 553
 primus sanguineo submittit in-
 ertia Cadmus ora lacu. 11, 490
 dum Cadmus arat. 11, 702 quo
 Cadmus, quo Laius omine re-
 xit Th. 1, 15 gemitus et pro-
 spera Cadmi. 1, 227 quis funera
 Cadmi nesciat. 2, 322 Dirce
 Cadmique negatas... domos.
 2, 662 non orgia Cadmi cernitis.
 3, 183 veteris... regia Cadmi.
 3, 300 Sidonii genialia foedera
 Cadmi. 3, 645 diri... novalia
 Cadmi. 4, 345 Cadmi Mavortia
 plebes. 4, 484 e sanguine Cad-
 mi (*item* 8, 448). 9, 51 invisae
 Cadmi tellure. 9, 520 ad moe-
 nia Cadmi (*item* 9, 640). 10, 127
 populumque trucidis... Cadmi.
 10, 663 armifero Cadmi de se-
 mine. 10, 906 soceri turres...
 Cadmi. 11, 40 moenia Cadmi.
 11, 650 Cadmique tenebat iura
 Creon. 12, 115 Dirce infaus-
 taque Cadmi moenia Th.
 2, 119 Cadmo dominas inferre
 Mycenae. 4, 435 fetus ager Cad-
 mo Th. 1, 6 scrutantemque
 aequora Cadmum. 2, 289 Cad-
 mum comitata iacentem (*i. in*
serpentem conversum) Harmo-
 nia. 8, 231 hi (*canunt*) Cadmum
 lassamque bovem. 9, 823 *Venus*
Thebas commemorat Cad-
 mumque viro (*i. Marti*). 10,
 787 *Menoecus* concinitur vulgo
 Cadmum atque Amphionem su-
 pra conditor Th. 6, 145 at
 tua nondum, Cadme, domus
 (*afflicta est*). *cf.* Tyrius
Caeneus 1) *Elati filius, antea*
Caenis: A. 1, 264 nec magnum
 ambigui fregerunt Caeneae se-
 xus 2) *Argivus quidam*:
 Th. 7, 644 Caeneos Inachii...
 Haemon colla rapit
Caerus equus Amphiarai: Th.
 6, 524 increpitans Caerumque
 (scaer- ω : caec- P) levem Cyg-
 numque nivalem
Caesar Domitianus: Th. 12, 814
Thebaidem magnanimus dig-
 natur noscere Caesar
Calaber adiect.: Th. 3, 23 Cala-
 brae datus arbiter alno
Calais Boreae filius, frater Zetis:
 Th. 5, 408 *inter Argonautas*
 vela laborantem Calain sub-
 nectere malo
Calchas: A. 1, 552 aut verum
 penitus latet et sine Apolline
 Calchas A. 1, 493 vatem Cal-
 chanta. 1, 681 responsique fidem
 et verum Calchanta precantur.
cf. Thestorides
Calliope: Th. 4, 35 o nemoris
 regina sonori, Calliope. 8, 374
 alias nova suggere vires, Cal-
 liope
Callirhoe fons: Th. 12, 629 quos
 Callirhoe noviens errantibus
 undis implicat
Callisto *cf.* Lycaonius, Nona-
 crius, Parrhasis, Parrhasius
et A. 1, 263
Calpetus Thebanus quidam: Th.
 10, 319 stratus humo... Cal-
 petus (Palpetus ω)... pro-
 flatu (*sc. vini*) terreat equos
Calydon oppidum Aetoliae: Th.
 4, 104 praeceps Calydon Th.
 1, 453 monstriferae Calydonis
 opes. 1, 490 exuviae, Caly-
 donis honos. 8, 482 tumidae
 Calydonis opes Th. 1, 401
 antiquam fato Calydonem relin-
 quens... Tydeus. 7, 204 ve-

- terem Calydonia Diomae expugnare dedi (*verba Iovis*) Th. 5, 436 prolem Calydone satam (*Meleagrum*)
- Calydonis** *i. Aetola*: Th. 2, 736 centum . . . virgineis votae Calydonides aris Th. 12, 117 Lernaeo Calydonidas agmine mixtas . . . trahit . . . Deipyle
- Calydonius** *i. Aetolus*: Th. 8, 441 Calydonius Agreus. 2, 476 Calydonius heros (*Tydeus*). A. 1, 500 Calydonius heros (*Diomedes*, *item* 1, 538 Calydonius . . . heros). Th. 10, 347 Calydonius Hopleus. 1, 669 Calydonius Oeneus. 4, 267 Calydonia matris (*Atalantae*) proelia (*de venatione apri Calydonii*)
- Cancer sidus**: Th. 4, 783 (775) rabidi sub limite Cancri
- Capaneus**: Th. 12, 545 Capanea coniunx (*Euadne*)
- Capaneus**: Th. 1, 45 alio Capaneus horrore canendus. 3, 598 ingenti Capaneus Mavortis amore excitus. 3, 648. 4, 166 pedes . . . Capaneus. 5, 566. 5, 586 gravioraque tela mereri servatus Capaneus. 5, 664. 6, 732 inmanis cerni inmanisque timeri Argolicus Capaneus. 6, 747. 6, 784. 7, 669 turbidus . . . Capaneus. 8, 746. 9, 547 magnanimus Capaneus. 9, 565 ultor Capaneus. 10, 32 insanis Capaneus metuendus in armis. 10, 258 ferus . . . Capaneus. 10, 482 turbidus . . . Capaneus. 10, 828 astrigeros Capaneus tollendus in axis. 10, 898 cum mediis Capaneus auditus in astris. 11, 2 magnanimus . . . Capaneus. 11, 70 coetu Capaneus laudatur ab omni Ditis. 11, 249. 12, 706 Th. 8, 744 Argolicae, Capaneu, iam maxime turmae. 11, 181 tecum, Capaneu, miscere furores. *cf.* Euadne *et* Th. 3, 539. 8, 661. 11, 124. 12, 43 divom hostis
- Capaneus adiect.**: Th. 12, 764 Capaneaue misimus umbris pectora. 8, 661 Capaneaue pinus. 10, 832 Capaneaue signa. 10, 811 Danaos Capaneaue tela verubar
- Capella sidus** *cf.* Olenius
- Capetus Argivus quidam**: Th. 9, 276 surgentem dextra Capetum . . . sorbebat . . . vertex
- Caphereus promunturium Euboeae eiusque dominus**: A. 1, 93 nocturnaue signa Caphereus exeret. 1, 450 iuxtaque Caphereus latratum pelago tollens caput Th. 9, 307 nimbosam . . . Caphereos arcem Th. 7, 371 humiles Aegas altumque Capherea
- Carpathius**: Th. 1, 182 *Europam* Carpathio iussus sale quaerere Cadmus. A. 1, 136 Carpathius vates (*Proteus*)
- Caryae oppidum Laconicae**: Th. 4, 225 plaudentique habiles Caryae resonare Dianae
- Carystos oppidum Euboeae**: Th. 7, 718 circum stagna Carysti Th. 7, 370 saxosa Caryste
- Caspus**: Th. 8, 572 Hyrcana leo Caspius umbra. 8, 290 cui Caspia limina (*i. portas Caspiae*) mandet. 10, 288 Caspia . . . tigris
- Castalia fons Musarum in monte Helicone**: Th. 1, 698 rore pudico Castaliae. *cf.* Castalius, Cirrhaeus *et* Th. 4, 38. A. 1, 88q.
- Castalius**: Th. 7, 96 Castaliis altaribus (*i. Delphicis*). 6, 338 Castaliae . . . sibila cannae. 1,

- 565 Castaliis . . . fontibus. 8,
176 hoc antra lacusque Castalii
tripodumque fides?
- Castor**: Th. 6, 329 Castor Amy-
claeas remo permutat habenas.
A. 1, 180 Eurotae qualis vada
Castor anhelio intrat equo
Th. 4, 215 quam . . . Cyllaros
ignaro generarat Castore pro-
lem. *cf.* Amyclaeus, Ledaeus,
Oebalides, Therapnaeus, Tyn-
darides
- Caucaseus**: Th. 12, 612 qui modo
Caucasei comites rediere tri-
umphii (*de victoria quam The-
seus ab Amazonibus repor-
tavit*)
- Caucasos Amazonum sedes**: Th.
4, 394 trans et Amazoniis ulu-
lato Caucason armis
- Cecropidae Athenienses**: Th. 12,
570 verendi Cecropidae. A. 1,
203 laudumque daturi Cecro-
pidae stimulos
- Cecropius Atheniensis**: Th. 12,
726 Cecropiis . . . ductoribus.
9, 518 ubi Cecropiae post proe-
lia flammae, Theseos ignis ubi
est? (*de sepultura mortuorum
Theseo auctore facta*). 12, 163
Cecropiam . . . inploratis opem
- Celaenae oppidum Phrygiae**: Th.
4, 186 inlustres Satyro (*Marsya*)
pendente Celaenas
- Celaenaeus**: Th. 2, 666 foeda Ce-
laenaea committere proelia
(*Apollinis et Marsyae*) buxo
- Celeos rex Eleusinius**: Th. 12, 619
gentilibus hospita divis Icarii
Celeique domus
- Cenchreus ab oppido Cenchreis**:
Th. 4, 60 Cenchraeaeque manus
- Centaureus**: Th. 4, 845 (837) Cen-
taureusque Lycormas (*propter
Nessum vicinum*)
- Centaureus**: A. 1, 266 Centau-
rica . . . lustra. Th. 6, 333 Cen-
taurica dicunt semina (*Cyllari
equi*)
- Centaurus**: Th. 7, 639 cum sua
Centaurus moriens in terga
recumbit. 9, 220 semifer aeri-
a talis Centaurus ab ossa desilit
in valles. A. 1, 196 saxo con-
labitur ingens Centaurus (*Chi-
ron, de eodem* 1, 479) A. 1, 111
Centauri (*Chironis*) stabula
alta patent A. 1, 153 saepe
queruntur Centauri (*de Achille*)
Th. 1, 458 pariter stabulare
bimembres Centauros . . . fe-
runt. 4, 534 inane furentis
Centauros. 6, 535 Centauros
habet (*crater*) arte truces. *cf.*
Nubigenae, Ossaeus, Peliacus
Pholoe et A. 2, 165 suos . . . bi-
formes
- Cephisus amnis Boeotiae**: Th.
7, 349 propellentemque Lilaean
Cephisi glaciale caput Th.
7, 340 tu quoque praeclarum
forma, Cephise, dedisses Nar-
cissum
- Ceraunia Epiri promunturium**:
Th. 10, 537 aut Malean aut alta
Ceraunia supra
- Cerberus**: Th. 8, 56 custode re-
moto (*ab Hercule*) ferrea Cer-
bereae tacuerunt limina portae
- Cerberus**: Th. 2, 27 caeco recu-
bans in limine . . . Cerberus.
4, 487. 8, 98 fugiat ne tristis in
antrum Cerberus. *cf.* Lethe,
Letum et Th. 7, 783 tergeminos-
que mali custodis hiatus
- Cercyon**: Th. 12, 577 non truci-
bus monstris Sinin infandum-
que dedisti (*Theseus*) Cercyona
- Cerealis**: Th. 12, 627 Cerealis
Eleusin
- Ceres**: Th. 12, 271 orba Ceres
quaerit filiam Th. 4, 124 dexter

- Iaccho collis, at Hennaeae Cereri negat. *cf.* Th. 8, 64 et Celeos, Eleusin *pro pane*: A. 2, 101 haec mihi prima Ceres Th. 1, 524 perdomitam saxo Cererem *Proserpina*: Th. 5, 156 inferna Ceres Th. 4, 460 cumulo minor ara profundae erigitur Cereri
- Chalcis oppidum Aetoliae**: Th. 4, 106 Ioniis et fluctibus hospita portu Chalcis (Calchis **P** ω)
- Chalybes**: Th. 4, 174 nexilis innumero Chalybum subtemine thorax
- Chaonius**: Th. 4, 476 frondes lucis quas fama Molossis Chaonias (-io **P**) sonuisse tibi (*Iovi*). 6, 99 Chaoniumque nemus (*quercetum*).
- Charadrus amnis Argolidis**: Th. 4, 712 advolvensque (adverrensque ω) natantia saxa Charadrus Th. 4, 46 longa spumantem valle Charadron
- Charon** *cf.* Avernus, Cerberus, Lethaeus, Styx *et* Th. 8, 18 umbriferaeque... sulcator palidus undae
- Charopeius a Charopo vel Charope**: Th. 5, 159 Charopeia coniunx (*Polyxo*)
- Chios**: Th. 5, 487 Thoanta fraterna regnare Chio
- Chiron**: A. 1, 184 libare dapes Baccheaque munera Chiron orat *Thetidem*. 1, 233 celeresque recursus securus pelagi Chiron rotat. 1, 274. 1, 631 orbatus plangit mea funera Chiron (*verba Achillis*). 2, 89 quae solitus laudum tibi (*Achilli*) semina pandere Chiron. 2, 113 ipse gradu me (*Achillem*) praepete Chiron... agebat A. 1, 507 nec antris Chironis... degere *Achillem*. 1, 526 magni Chironis alumnum (*Achillem*). 1, 574 tenuesque modos et carmina monstrat (*Achilles Deidamiae*) Chironis. 1, 868 semiferi Chironis alumnus A. 1, 106 longaevum Chirona petit *Thetis* A. 1, 127 ubinam mea pignora, Chiron, dic A. 1, 896 gratior... dulci Chirone mihi (*Achilli*). *cf.* A. 1, 39 torvi... antra magistri. 1, 276 nutritorque ingens. 2, 102 ille pater *et* Thessalus
- Chremetaon Thebanus quidam**: Th. 7, 712 falcato Clonin *et* Chremetaona curru... metit *Amphiaraus*
- Chromis 1) Herculis filius**: Th. 6, 346 Chromis... satus Hercule magno. 6, 436 postremum discrimen erant Chromis asper *et* asper Hippodamus. 6, 479 Chromis Hippodamum... viribus Herculeis *et* toto robore patris axe tenet preno. 6, 486 Th. 6, 464 Herculeum... Chromin. 2) *Thebani quattuor*: a) Th. 2, 613 Chromis Tyrii demissus origine Cadmi. 3, 13 fortissimus... Chromis Th. 4, 597 cernis Cthoniumque Chrominque b) Th. 7, 714 cuspidem non missa Chromin *Amphiaraus occidit* c) Th. 8, 476 *Tydeus interficit* ense Pholum, Chromin ense d) Th. 9, 259 sternit Iona Chromis, Chromin Antiphos
- Chryse oraculum Apollinis**: Th. 8, 197 Tenedon Chrysenque (*cirrhamaque* ω)
- Chtonius v. s. Cthonius**
- Circe**: Th. 4, 551 qualis... Colchis *et* Aeaeo simulatrix litore Circe

- Cirrho oppidum Phocidis, Apollinis oraculum Delphicum:** Th. 3, 474 non Cirrho deum promiserit antro certius. 4, 556 quamvis Cirrho domus *Atyos*. A. 1, 416 Cirrho sagittiferas certat stipare pharetras Th. 2, 63 ardua Cirrhae. 3, 611 cavo sub vertice Cirrhae. 7, 410 Apollinae... oracula Cirrhae. 8, 453 cultorem Daphnea Cirrhae Th. 7, 347 Cirrham tauris Anemorianque supinant. [8, 197 cirrhamque ω cf. s. Chryse] Th. 8, 337 Delo Cirrhaque potentior omni... locus
- Cirrhaeus:** Th. 1, 568 Cirrhaei que... centum per iugera campi. 8, 331 Cirrhaeo... hiatu. 7, 664 haec... moenia (*Thebas*) Cirrhaea monstravit Apollo iuvenca. 7, 779 Cirrhae pater (*Apollo*). 1, 62 stagna... Cirrhaea bicorni interfusa iugo. 1, 641 Cirrhaei in limine templi. 3, 455 cui pronus Apollo oraque Cirrhaea satiarit largius unda. 3, 106 Cirrhaeaeque virgo
- Cithaeron mons inter Boeotiam et Atticam:** Th. 1, 114 abrupta qua plurimus arce Cithaeron occurrit caelo. 1, 330 qua molle sedens in plana Cithaeron porrigitur. 2, 80 sanas inpulerat matres Baccho meliore Cithaeron. 3, 37 motusque Cithaeron antiquas dedit ire nives. 4, 447 ingemuit Dirce maestusque Cithaeron. 8, 346 stupet insolito clangore Cithaeron marcidus. 9, 447 mittit gelidus montana Cithaeron auxilia. 10, 372 apparent campi Thebaeque altusque Cithaeron. 11, 555 clamore Cithaeron erigitur. 11, 752 habeant te (*Oedipodem*) lustra tuusque Cithaeron. 12, 52 amica Cithaeron silva rogis Th. 2, 460 o quanta, Cithaeron, funera sanguineusque vadis, Ismene, notabis. 4, 371 bacchate Cithaeron. cf. Dircaeus, Ogygius, Pentheus, Teumesius
- Clarius a Claro, Apollinis oraculo:** Th. 8, 199 Clarias... fores
- Clementia:** Th. 12, 482 mitis posuit Clementia sedem
- Cleonae oppidum Argolidis:** Th. 4, 47 ingenti turritae mole Cleonae
- Cleonaeus:** Th. 4, 160 sacra Cleonaei... vineta Molorchi. 1, 487 Cleonaei... proelia monstri (*leonis ab Hercule necati*). 6, 837 Cleonaeae stirpis iactator Agylleus (*Herculis ex filia Molorchi filius*)
- Clio:** Th. 1, 41 quem prius heroum, Clio, dabis? 10, 630 memor incipe Clio
- Clitor amnis Arcadiae:** Th. 4, 289 rapidus Clitor (-on ω)
- Clonis Thebanorum socius:** Th. 7, 369 Clonin atque in terga comantis... Abantiadas. 7, 712 falcato Clonin et Chremetaona curru... metit *Amphiaraus*
- Clonius Thebanus quidam:** Th. 8, 697 pectora Deilochi, Clonii latus... perforat (*Tydeus*)
- Clotho:** Th. 3, 556 ferrea Clotho
- Clytaemestra cf. A. 1, 400 ambit Atrides ille magis, cui nupta domi**
- Cocytos:** Th. 8, 30 igne tumentes Cocytos Phlegethonque Th. 4, 604 Cocyti in litore maesto. 11, 96 recentes Cocyti de fonte comae (*Megaerae*) Th. 1, 90

- inamoenum forte sedebat Co-
cyton iuxta (*Tisiphone*)
- Colchi:** Th. 5, 458 alios (*scil.*
Medeae) Colchi generatis amo-
res (*Iasoni*)
- Colchis 1) subst.:** Th. 4, 506 Scy-
thicis quotiens medicata (ar-
mata ω) venenis Colchis (*Me-
dea*) aget. 4, 551 *Manto est*
qualis si crimina demas, Col-
chis Th. 9, 734 secretis quae
(*carmina*) Colchidas ipsa (*Di-
ana*) sub antris nocte docet
2) *adiect.:* Th. 9, 611 nec te
(*Dianam*) gens aspera ritu
Colchis Amazoniaeve magis
coluere catervae
- Coptos oppidum Aegypti:** Th. 1,
265 melius Mareotica fumant
(-at ω) Coptos et ... flumina
Nili
- Corinthos:** Th. 1, 334 mitemque
Corinthon (ditemque *coni.*
Schrader, sed mitis Corinthus
opponitur crudeli Megaræ).
cf. Ephyraeus, Ephyre, Ephy-
reïades, Isthmius, Sisyphius
- Coroebus 1) Argivus quidam:**
Th. 1, 605 armorum praestans
animique Coroebus. 2, 221
nudoque ferens caput ense
Coroebus Th. 6, 286 species-
que horrenda Coroebi. *cf.*
etiam Linus, Psamathe
2) *Tanagraeus quidam:* Th. 9,
745 prima Tanagraeum turba-
vit harundo Coroebum
- Coronia oppidum Bocotiae:** Th.
7, 307 Coroniamque, feracem
messe Coroniam
- Cortynius:** Th. 4, 530 arbiter ...
Cortynius (*Minos*). 3, 587 alii
Cortynia lentant cornua. 5, 361
quantum Cortynia currunt spi-
cula. *cf.* Creta
- Corus ventus:** Th. 7, 791 caeco
nocturni turbine Cori Th. 4,
842 (834) gravidive indulgent
nubila Cori
- Corycius:** Th. 7, 348 Corycium-
que nemus (*prope Delphos*)
- Corymbus Phoeus quidam:** Th.
8, 548 sumpserat in Danaos
Heliconius arma Corymbus
- Crenaeus 1) Lemnius quidam:**
Th. 5, 221 te per colla refusus
intactum, Crenaeae, comis ...
vidi 2) *Fauni filius, Ismeni*
nepos: Th. 9, 320 gaudebat
Fauno Nymphaeque Ismenide
natus maternis bellare tener
Crenaeus in undis, Crenaeus,
cui ... Th. 9, 356 ingeminat
(*mater*) 'Crenaeae' sono. 9, 388
te ... amplexu misero tumulis,
Crenaeae, reporto, non mihi
- Creon:** Th. 7, 251 quae noster
regat arma Creon. 8, 353 Ogy-
giis (*portis*) it sorte Creon.
10, 618 adhuc patriae et tantum
communia lugens fata Creon.
11, 264 dicturusque omnia
belli libertate Creon. 11, 307
vult gemitus lenire Creon. 11,
651 Cadmique tenebat iura
Creon. 12, 154 vestrisne Creon
dabit aequus honorem lucti-
bus? 12, 166 bello cogendus
et armis in mores hominem-
que Creon. 12, 218 saevusve
Creon. 12, 434. 12, 558 quos
(*Argivos*) vetat igne Creon.
12, 678 saevus ... Creon. 12, 773
Th. 7, 776 non perpressure
Creontis imperia. 12, 278 ad-
monet ... meminisse Creontis.
12, 375 si tu quoque dura Cre-
ontis iussa times. 12, 453 sae-
vique palam sprevisse Creontis
imperia Th. 12, 174 Thebas
tumidumque ambire Creonta.
12, 477 inmansuetumque Cre-

- onta multum et ubique fremunt. 12, 753 solum . . . optat vocitatque (*Theseus*) Creonta. 12, 795 Th. 11, 677 iamne vacat saevire, Creon? 11, 709 verende Creon. 11, 737 victurne putasti Thesea, dire Creon? *cf.* Thebanus
- Cressius:** Th. 12, 626 Cressia . . . ratis (*Thesei a Creta redeuntis*). 12, 582 tecta . . . Cressia (*Labyrinthus*)
- Creta:** Th. 1, 279 mentitaque manes Creta tuos (*Iovis*). A. 1, 387 quo more tacebat Creta Rheae Th. 12, 667 centum urbes umbone gerit (*Theseus*) centenaque Cretae moenia (*cf. Hom. B. 649 Κρήτην ἑκατόμυλον*). *cf.* Cortynius, Cydones, Cydoneus, Dictaeus, Gnosiacus, Gnosis, Gnosius, Ida, Idaeus, Lyctius
- Cretheus Thebanorum socius:** Th. 9, 307 contemptoremque profundi Crethea
- Crotopus Argivus Apollinis hospes:** Th. 1, 570 nostri tecta haud opulenta Crotopi attingit *Apollo*
- Cthonius Thebanus quidam:** Th. 2, 538 vasto Cthonii (chronii $\rho\omega$) contorta lacerto . . . hasta Th. 3, 170 hic Cthonium (Hicthonium ω : Hicronium ρ). 4, 597 cernis Cthoniumque (cto- $\rho\mu$: chtho- ω) Chrominque
- Curetes:** A. 1, 831 quo Curetes in actu . . . eunt Th. 4, 791 (783) dum parvum circa iubet exultare Tonantem Curetas trepidos. 7, 173 quid si ille tuos (*Iovis*) Curetas in arma ducat
- Cyaneus adiect.:** Th. 11, 438 Pontus Cyaneos vetuit concurrere montes *Cyaneae subst. Symplegades:* Th. 5, 347 oraque primi Cyaneis artata maris
- Cyclades:** Th. 3, 438 dubiae motis radicibus obstant Cyclades. 5, 183 et Paros et nemorosa Thasos crebraeque relucet Cyclades Th. 5, 288 Cycladas Aegaeoni amplexo. A. 1, 205 placet ire per altas Cycladas. 1, 390 interque vadas Cycladas. 1, 530 per Cycladas altas. 1, 676 innumeras mutabant Cycladas auras (-rae m. -des auras $\rho\omega$)
- Cyclopes:** Th. 2, 274 hoc (*Harmoniae monile*), docti quamquam maiora, laborant Cyclopes Th. 1, 217 Cyclopum operosa fatiscunt bracchia. 1, 252 arces Cyclopum (*Argos*). 1, 630 celsa Cyclopum tecta (*Argos*). 4, 151 Cyclopum ductas sudoribus arces (*Tiryntha*) Th. 1, 458 unaque ferunt Cyclopas in Aetna compositos. *cf.* Aetnaeus, Pyragmon, Siculus
- Cydimos Lemnius quidam:** Th. 5, 227 flet super aequaevum soror exarmata Lycaste Cydimon
- Cydon 1) Thebanus quidam:** Th. 2, 623 haec regi promissa, Cydon, haec, Lampe, dabamus? 2) *Lemnius quidam:* Th. 5, 220 flave Cydon 3) *equus Hippodami:* Th. 6, 465 tardumque Cydona lacessit Hippodamus
- Cydon 1) Phoeceus quidam:** Th. 9, 127 Phoecea tum Cydona . . . figit *Hippomedon* 2) *Euboeus quidam:* Th. 9, 759 male dilectum miserae Cydona sorori
- Cydones populus Cretae:** Th. 6, 596 credas e plebe Cydonum . . . totidem exiluisse sagittas

Cydoneus: Th. 4, 269 *Parthenopaei* terga Cydonea corytos harundine pulsat. 7, 339 Cydoneas anteibunt gaesa sagittas

Cygnus unus ex Amphiarai equis: Th. 6, 528 victo prior isset Arione Cygnus Th. 6, 463 meritumque vocabula Cygnum. 6, 524 Cygnumque nivalem

Cyllarus Castoris equus: Th. 4, 215 Cyllarus ignaro generarat Castore prolem Th. 6, 328 tua furto lapsa propago, Cyllare: *cf.* Castor

Cyllene mons Arcadiae: Th. 4, 288 non ipso deo vacat alite (*Mercurio*) felix Cyllene. Th. 7, 187 nec ullas Cyllene secreta tubas . . . curat Th. 9, 846 cedit agmine longo Cyllenes populus

Cyllenius 1) *adiect.* Th. 1, 293 Cyllenia proles (*Mercurius*, *item* 7, 74) 2) *subst.* *Mercurius* Th. 2, 89 volucer Cyllenius. 7, 34 Thracum Cyllenius arva subibat

Cynosura mons Arcadiae (*ἄρκυα Steph. Byz.*): Th. 4, 295 dives et Orchomenos pecorum et Cynosura ferarum

Cynthia Luna: Th. 1, 577 bis quinos plena cum fronte resumeret orbes Cynthia. A. 1, 232 monstrat iter totoque effulgurat orbe Cynthia Th. 10, 365 arcanae moderatrix Cynthia noctis. 12, 299

Cynthus mons Deli: Th. 1, 702 Aegaeum feriens Latonius umbra Cynthus A. 1, 682 Zephyrumque e vertice Cynthi impulit *Apollo* Th. 2, 239 illa (*Diana*) Cyntho comites agat, haec (*Minerva*) Aracyntho

Cyparissos oppidum Phocidis: Th.

7, 344 qui Panopen, qui Daulida, qui Cyparissos (*incolunt*)
Cyprus *cf.* Idalius, Paphos, Venus
Cytherea Venus: Th. 5, 192 dederat mites Cytherea suprema nocte viros

Cythereus: Th. 8, 234 hi gravidam Semelen, illi Cythereia laudant conubia (*Cadmi et Harmoniae*). 4, 226 volucrumque parens Cythereia Messe. 4, 554 iuxtaque virum Cythereia proles (*Harmonia*) insequitur

DACI: Th. 1, 20 coniurato deiectos vertice Dacos

Damasus Argivus quidam: Th. 8, 494 victis Hyperenora iungit (*Haemon*) conversumque fuga Damasum

Danae Acrisii filia: Th. 6, 287 Danae culpata sinus. *cf.* Th. 1, 255 saeptis et turribus aureus intres (*Juppiter*). 3, 464. 4, 751 et Acrisius, Danaeius, Perseus, Persēus

Danaeius, saepe i. q. Argivus: Th. 1, 324 Inachias urbes Danaeiaeque arva. 3, 324 fesso Danaeiae Tydeus arva gradu . . . legit. 6, 462 Danaeius augur (*Amphiaraus*). 7, 162 Danaeia limina. 10, 892 maternos plangit volucer Danaeius (*Perseus*) Argos

Danai 1) *Argivi, Thebanorum adversarii:* Th. 6, 689 conlaudant Danai. 7, 398 Danai noctemque diemque sub armis . . . ingeminant. 8, 351 ceu Danai pos terga premant. 9, 141 cadaver (*Tydei*) ter retrahunt Danai Th. 6, 204 stant iussi Danaum. 10, 12 quattuor errantes Danaum sine praeside turmae. 10, 21 victores Dana-

um. 10, 814 altius haut quisquam Danaum mucrone subisset. 12, 39 deserta... Danaum tentoria Th. 6, 245 fessis hic flumina monstrat Hypsipyle Danais. 8, 298 maestis... Danais. 12, 598 aut Danais edice rogos aut proelia Thebis. 12, 716 miseris... Danais. Th. 8, 457 Danaos Cadmeius Haemon sternit agitique. 8, 548 sumpserat in Danaos Heliconius arma Corymbus. 9, 256 turbat Danaos Asopius Hypseus. 10, 653 sternebas (*Menoeceus*) Danaos. 10, 811 Danaos Capaneaue tela verebar. 11, 206. 11, 663 iubet (*Creon*) igne supremo arceri Danaos.

2) *Graeci, Troianorum hostes*: A. 1, 93 cum reduces Danai. 1, 553 conclamant Danai. 1, 910

A. 1, 550 vota tamen Danaum non intemptata relinquam

A. 1, 513 si magnum Danais pro te dependis (*Calchas*) Achillem. 1, 894 quaesitum Danais tu mittis (*Lycomedes*) Achillem. 2, 47 quae Danais tanti primordia belli, ede.

Danaus 1) *rex Argivus, Beli filius*: Th. 1, 542 qua (*patra*) Danaus libare deis seniorque Phoroneus adsueti. 2, 222 torvaque iam Danai facinus meditantis imago. 4, 133 perfectaue vivit in auro nox Danai. 6, 292 Danai manifestum agnoscere ficto-ore nefas. *cf.* Belides *et* Th. 5, 117 potuitne ultricia Graius virginibus dare tela pater 2) *Argivus quidam*: Th. 10, 315 Danaus caput amputat Hebr

Danaus adiect. eodem discrimine quo Danai 1) Th. 10, 714 i Da-

naas acies. 7, 28 ocius inpingit (*Mars*) Tyriis Danaa agmina muris. 2, 431 Danaae... cumulentur opes. 11, 159 plebis Danaae florem. 6, 1 nuntia... Danaas perlabitur urbes Fama.

2) A. 1, 392 ne solum Danaas admitte carinas. 2, 33 quem (*Achillem*) Danaae classes... poscunt. 1, 447 ratis Danaas Hecateia congregat Aulis

Daphne *cf.* Ladon

Daphneus Cirrhaeus quidam: Th. 8, 453 cultorem Daphnea Cirrhae

Dardanius Troianus: A. 1, 80 ne pete Dardaniam frustra, Theti, mergere classem (*Paridis*)

Dardanus Troianus: A. 1, 21 solverat Oebalio classem de litore pastor Dardanus (*Paris*)

Daulis oppidum Phocidis: Th. 7, 344 qui Panopen, qui Daulida, qui Cyparissos colunt

Decor: Th. 2, 287 Decor Idaliusque puer

Deidamia Lycomedis filia: A. 1, 296 effulget tantum regina decori Deidamia chori. 1, 562 Aeaciden furto iam noverat una latenti Deidamia virum. 1, 607 nec iam pulcherrima turbae Deidamia suae. 1, 768. 1, 803 provida... Deidamia. 1, 886 plangebatur... resectos Deidamia dolos. 1, 904 tacito iam cognita furto Deidamia mihi. 1, 919 pudibunda... Deidamia

A. 2, 82 si nunc aliquis patriis rapturus ab oris Deidamian eat

Deilochus 1) *Thebanus quidam*: Th. 2, 608 rotat ipse (*Tydeus*) furentem Deilochum 2) *alius Thebanus*: Th. 8, 697 pectora Deilochi... perforat (*Tydeus*)

Deipyle *Adrasti filia, uxor Tydei*: Th. 2, 373 multum lacrimis conata morari (*Tydeum*) Deipyle. 8, 591 si bellum comitate relictis Deipyle thalamis. 12, 119 haut cessura sorori Deipyle

Th. 2, 204 egregiam Argian nec formae laude secundam Deipylen. *cf.* Th. 1, 533. 12, 803

Delius 1) adiect.: Th. 1, 573 felix (*Psamathe*) si Delia (*i. Apollinis*) numquam furta nec occultum Phoebi sociasset amorem

2) *subst.* a) **Delius Apollo**: Th. 7, 753 ipse sedens telis pariterque ministrat habenis Delius. A. 1, 487 ingentemque manu curvaret Delius arcum Th. 5, 532 donec tibi, Delie, fixus (*Python*) vexit harundineam centeno vulnere silvam

b) **Delia Diana**: Th. 2, 243 et Pallas deceat pharetras et Delia cristas. A. 1, 834 quo citat orbe Lacaenas Delia Th. 3, 201 tibi (*in tuum commodum*), Delia, . . . dominum (*Actaeonem*) nihil agnovere Molossi. 9, 627 quid in nostris, nemoralis Delia, silvis Maenades hostiles . . . regnant

Delos: A. 1, 206 hospita Delos gentibus. 1, 679 iam Delos opacat aequor Th. 1, 702 adsiduum pelago non quaerere Delon. 7, 183 Delon et imis commendare fretis *potuit Apollo*. 7, 352 armaque vel Tityon vel Delon habentia. 8, 198 partuque ligatam Delon Th. 3, 439 ipsa tua Mycono Gyaroque revelli, Dele, times Th. 5, 55 nec illa (*Lemnos*) Samo fama Delove sonanti peior. 8, 337 ille mihi Delo Cirhaque potentior omni . . . lo-

cus. A. 1, 388 nec instabili fama superabere Delo. *cf.* Cynthus, Latonius, Ortygia

Delphi: Th. 9, 513 raptō tacuerunt augure Delphi Th. 8, 196 mutisque diu plorabere (*Amphiaraus*) Delphis Th. 1, 564 Pythona . . . septem orbibus atris amplexum Delphos. *cf.* Apollo, Castalius, Cirrha, Corycius, Parnassos, Pythia, Pythius, Python

Dercetis Nympha, Alatrei mater: Th. 7, 298 puerum Lapithaona Nymphe Dercetis (*dirceō*) expertem thalami . . . violavit amore

Deucalion *cf.* Pyrrha, Pyrrhaeus *et* Th. 1, 223 late ire per inlicitum pelago, germane (*Neptunus*), dedisti

Diana: A. 1, 294 umeris quantum Diana relinquit Naidas. 1, 825 qualis . . . Naidas Ennaeas inter Diana Th. 1, 535 pharetrataeque ora Dianae. 2, 469 Oeneae vindex . . . ille Dianae (*aper Calydonius*). 4, 225 plaudentique habiles Caryae resonare Dianae. 4, 331 cur templa mihi tremuisse Dianae . . . visa? 4, 430 inque novae melior redit ora Dianae. 7, 204 veterem Calydonia Dianae expugnare dedi (*verba Iovis*). 7, 258 innuptae vetus excidat ira Dianae. 9, 304 innuptae comitem Therona Dianae. 9, 604 armatae ruit (*Atalante*) ad delubra Dianae. 9, 636 niveae saxum maduisse Dianae. 9, 712 mitis subit alta Dianae corda dolor. 9, 843 comitesque odisse Dianae inde furit. 9, 907 ingratae crimen (*crinem P: munus ω*) Dianae. 12, 125 Maenaliae

... comes orba (*Atalante*) Dianae Th. 4, 257 ipsam ... Dianam ... (*Atalantae*) ignovisse ferunt Th. 10, 369 ille tuus, Diana, puer (*Parthenopaeus*) ... quaeritur Th. 2, 742 non indignante Diana *ergo nom.* Dīanā, *gen.* Dīanae, *acc.* Dīanam, *voc.* Dīanā, *abl.* Dīana *cf. etiam* Th. 2, 237 asperior Phoebi soror. 6, 633 diva potens nemorum. 6, 686 Solis opaca soror. 8, 271 soror ignea Phoebi. 9, 637 diva ferox. A. 1, 450 Aulis ... litora multum montivagae dilectae deae et Cynthia, Delia, Dictynna, Hecate, Latonia, Letois, Luna, Phoebe, Trivia

Dictaeus *Cretensis* 1) *adiect.*: Th. 8, 103 iudicis urna Dictaei (*Minois*). 4, 258 Dictaeaeque tela 2) *subst. Iuppiter*: Th. 3, 481 cui tu, Dictaeae, secundas inpuleris manifestus aves

Didymaeus: Th. 8, 199 nec Clarias hac luce fores Didymaeaeque quisquam limina ... supplex consultor adibit

Dies: Th. 1, 97 sensit adesse (*Tisiphonen*) Dies

Dindymos mons Phrygiae: Th. 12, 225 nocte velut Phrygia cum lamentata resultant Dindyma

Diomedes 1) *rex Thraciae*: Th. 6, 348 Getici pecus hic (*Chromis*) Diomedis. *cf.* Geticus, Odrysius, Thraces 2) *Tydei filius*: A. 1, 701 ipse (*Ulixes*) ardua fido cum Diomede petit. *cf.* Aetolus, Calydonius, Oenides, Tydides, Tydeus

Dionaeus: Th. 7, 261 Dionaeisque avibus (*columbis*) circumsona

Thisbe (*πολυτρήρωνά τε Θίσβην Hom. B 502*)

Dione Venus: Th. 1, 288 multa super Thebis Bacchum ausuramque Dione dicere. A. 2, 54 fertur Paris solam nimium vidisse Dione

Dirae *Furiae* 1) *plur.*: Th. 1, 52 scelerumque in pectore (*Oedipodis*) Dirae Th. 1, 214 nec exsaturabile (exsuperabile ω) Diris ingenium mortale queror Th. 11, 106 suetus (*Oedipus*) ... ultrices oculorum exposcere Diras 2) *sing.* Th. 11, 151 cum vero Acherontis aperti Dira ter admoto tetigit thoraca flagello. *cf.* Furiae

Dircaeus *plerumque i. q. Thebanus*: A. 1, 12 Dircaeus ager. Th. 12, 5 agmina iam raris Dircaeae penatibus errant. 10, 466 Dircaeae ... dux concitus alae. 8, 438 Dircaeus Amyntas. 5, 647 Dircaeo ... bello. 6, 907 Dircaeus ... campus. 8, 357 culmina magnanimus stipat Dircaeae (*i. portam Dircaeae*) Menoeceus. 6, 913 Dircaeus ... exul (*Polynices*). 7, 564 Dircaeae ad flumina. 4, 74 Dircaeus ... gener (*Polynices*). 4, 770 (762) Dircaeos ... greges. 2, 610 Dircaeamque Gyan. 2, 142 Dircaeusque gradum pariterque Acheloius heros (*Polynices et Tydeus*) corripuere toris. 9, 679 vertice Dircaeae ... montis (*Cithaeronis*). 10, 651 te ... Dircaeae stantem pro turre, Menoeceu (*cf. 8, 357*). 12, 789 per adversas Dircaeae verticis umbras

Dirce fons Thebanus: Th. 1, 38 caerula cum rubuit Lernaeso sanguine Dirce. 4, 447 inge-

- muit Dirce. 12, 610 infelix expavit classica Dirce Th. 1, 152 angustae squalentia iugera Dirces. 2, 433 horrida Dirces pascua. 4, 8 Aoniae celso stetit (*Bellona*) aggere (*muro*) Dirces Th. 2, 322 Dirce Cadmique negatas apparat (*Tydeus*) ire domos. 3, 663 hostilem Ismenon galeis Dirce que bibemus. 4, 374 sanguine Dirce inriguam (*inter portenta*). 12, 115 Dirce infausta que Cadmi moenia
- Dis:** Th. 7, 782 rapidae cursum Stygis atraque Ditis flumina. 11, 71 coetu Capaneus laudatur ab omni Diti Th. 4, 291 Pheneos nigro Styga mittere credita Diti. 7, 697 sanctum et venerabile Diti funus (*Amphiaraei*) eat Th. 8, 248 Ditem et Furias *solas loquitur Oedipus*. 11, 621 per Ditem iuro. *cf.* Avernus, Elysium, Elysium, Erebus, Tartareus, Iuppiter, Tonans. *et* Th. 3, 302. 4, 429. 4, 194. 8, 2. 8, 91. 11, 410. 11, 445. 12, 272.
- Discordia:** Th. 2, 288 *Harmoniae monile* Luctus et Irae et Dolor et tota pressit Discordia dextra. 5, 74 Odis aspera ubique et Furor, et medio recubat Discordia lecto. 7, 50 *inter Martis comites geminum* ... tenens Discordia ferrum
- Dodona:** Th. 3, 106 *inter oracula nemorum Dodona parens*. *cf.* Chaonius, Molossus
- Dolopes:** A. 1, 777 Dolopas cum Scyria litora adortos perdomui (*verba Lycomedis*)
- Dolor:** Th. 2, 288 *Harmoniae monile* Luctus et Irae et Dolor et tota pressit Discordia dextra
- Domitianus** *cf.* Th. 1, 17 sq. A. 1, 14 sq. *et* Caesar
- Dorceus** *Arcas quidam:* Th. 9, 809 haerebat iuveni (*Parthenopaeo*) devinctus amore pudico Maenalius Dorceus Th. 9, 853 *Parthenopaeus* raros comites verumque videbat Dorcea Th. 9, 885 i miseram, Dorceu, solare parentem (*verba Parthenopaei*)
- Doricus** *Graecus (in Thebaide saepe opponitur notioni Thebanus):* Th. 6, 740 mirantur Dorica regum agmina. A. 1, 395 dumque arma parantur Dorica. 1, 869 Dorica classis. Th. 7, 209 ut crimina mittam Dorica (*i. Pelopidarum*). 9, 313 Dorica cuspis. 2, 182 quas (*gentes*) Doricus alligat intus (*undis ω*) Isthmos. 4, 116 maior at inde novis it Doricus ordo sub armis 8, 635 dum tuta domus milesque superstes Doricus (*Polynices*). 8, 138 si Dorica saltem terra loco patriaeque manent
- Dorion oppidum prope Pylum situm:** Th. 4, 181 Getico quos (*nutrit*) flebile vati (*Thamyridi*) Dorion (*cf. Hom. B 594*)
- Doris mare:** Th. 9, 371 nec ponto submotam intrarat amaram (-bat a. ω: -verat arma P) Dorida
- Dorylas Thebanus quidam:** Th. 2, 571 fulmineus Dorylas, quem regibus ardens aequabat virtus. 3, 13 fortissimus illic et Chromis et Dorylas (*dolyras P*)
- Drepanum promunturium Achaiae:** Th. 4, 50 qui Drepani scopulos et oliviferae Sicyonis culta serunt
- Dryades:** Th. 2, 521 non Drya-

- dum placet umbra choris. 4, 329 vix Dryadum thalamis Erymanthiadumque furori Nympharum mature puer (*Parthenopaeus*). *cf.* Napaeae, Nymphae
- Dryas** *Tanagraeus quidam, Orionis nepos*: Th. 7, 255 mille sagittiferos gelidae de colle Tanagrae promovet ecce Dryas. 9, 857 cum torva clipei metuendus obarsit luce Dryas. 9, 875 cadit ipse Dryas. 11, 281 ubi maximus Hypseus finitimusque Dryas Th. 9, 861 saevi conspecta mole Dryantos (-is P^o ω) Th. 8, 355 celsum fudere Dryanta Electrae (*portae*). 9, 842 horrendumque Dryanta movet (*Mars*). *cf.* Aonius
- Dryope mulier Thebana**: Th. 2, 614 hunc (*Chromin*) utero quondam Dryope Phoenissa gravato . . . ferebat
- Dryopes oppidi Argivi Dryopae incolae**: Th. 4, 122 Dryopumque trahens Erasinus aristas
- Dulichius**: A. 1, 6 (*Achillen*) Dulichia proferre tuba (*i. Ulixis*)
- Dymas Arcas quidam**: Th. 6, 559 alipedumque fugam praegressus equorum ante Dymas. 6, 577 hoc Idas, hoc more Dymas aliique nitescunt. 6, 606 ambiguo discrimine tendunt Phaedimus atque Dymas. 10, 348 Calydonius Hoples Maenaliusque Dymas, dilecti regibus ambo. 10, 360 excipit ossa Dymas [10, 375^b Dymas]. 10, 406 agmina sentit iuncta Dymas Th. 10, 397 stetit illa (*hasta*) Dymantis ante oculos Th. 10, 465 Hopleaque exquirunt tardumque Dymanta
- queruntur Th. 10, 352 clare (care ω) Dyma. *cf.* Arcas
- Dyme oppidum Aethiopiae**: Th. 4, 124 avia Dyme mittit opem
- ECHECLVS Thebanus quidam**: Th. 10, 314 Tagus haurit Echecli (Echetli *coni. Wilkinsius*) terga coronati
- Echinades insulae**: Th. 2, 731 turbidus obiectas Achelous Echinadas exit
- Echion nomen Thebanum** 1) *Pentheus pater*: Th. 4, 569 illum (*Pentheum*) flet pater et lacrum componit corpus Echion 2) *alius*: Th. 10, 494 dum tardius artat Echion Ogygias portas
- Echionides i. Thebanus**: Th. 6, 467 solus Echionides (*Poly-nices*) errante silentia curru maesta tenet
- Echionius Thebanus**: Th. 9, 646 remeabat ab armis maestus (*Apollo*) Echionis. 2, 310 qua (*die Polynices*) . . . Echionia steterat privatus in aula. 2, 353 risit Echionius iuvenis (*Poly-nices*). 10, 508 talis Echionio Mavors in limine saevit. 9, 794 thyias Echionio genetrix famulata Lyaeo. 2, 610 Dircaeumque Gyan et Echionium Lycophentem. 12, 73 Echionios . . . penates . . . reature (*verba Creontis de Menoece*). 1, 169 iam murmura serpent plebis Echioniae. 3, 492 solvere Echionias Lernaeva cuspide portas. 2, 90 regis Echionii (*Eteoclis, item* 3, 342. 9, 203). 6, 14 Echioniae responsant flebile Thebas. *cf.* 10, 614 generis . . . viperae. 10, 668 terrigenam et Cadmus, Martius, Mavortius

- Edonus Thracicus:** Th. 12, 733 ceu pater Edonos (-nios **Pω**) Haemi de vertice Mavors inpulerit currus. 5, 78 dulcius Edonas (-nias **Pω**) hiemes Arc-tonque prementem excipere. *de forma vocis cf. ad* Th. 5, 78
- Eleus:** Th. 8, 361 Eleae Lacedaemoniaeque cohortes et Pylii (*Amphiarai copiae*). 6, 556 excipiunt (*Idan*) plausu Pisaea iuventus Eleaeque manus. 10, 234 ad Eleas (*i. Olympiacas*) melior quis (*equus*) surgere palmas. 7, 95 nec saucius Arcadas aras malit adire Pelops Eleaque (*i. Olympiaca*) pulset eburna templa manu. 2, 185 saeva nec Eleae gement certamina valles (*Olympiaca*). *cf. Olympiacus, Pisa, Pisaeus*
- Eleusin oppidum Atticae:** Th. 2, 382 praeter vectus Nisum et te, mitis Eleusin, laevos abit (*Polynices*). 7, 411 non adsuetis pernox ululavit Eleusin mensibus. 12, 132 noctivagumque gregem, quamvis sibi luget, Eleusin fleuit. 12, 627 illos Cerealis Eleusin (-sis **ω**) horrida suspensis ad proelia misit aratris
- Elis:** Th. 4, 238 auget resupina (*κοληη*) maniplos (*Amphiarai*) Elis Th. 2, 167 mihi (*Adrasto*) nec Sparta genitos nec ab Elide missos iungere fas generos. *cf. Alpheos, Eleus, Olympia, Pisa*
- Elisos amnis Atticae:** Th. 8, 766 mystica lampas et insons Elisos multa purgavit lumina (*Minervae*) lympha. 12, 631 raptae qui conscius Orithyiae celavit ripis Geticos Elisos amores
- Elisson amnis terrae Sicyoniae:** Th. 4, 52 anfractu riparum incurvus Elisson
- Elymus Lemnius quidam:** Th. 5, 207 Elymum (he-**Pω**) temeraria Gorge evinctum ramis . . . superstans
- Elysium:** Th. 11, 79 dum vos (*Furiae*) Elysium et faciles conpescitis umbras. *cf. Elysium, Orcus, Stygius et* Th. 3, 113. 8, 193 felices lucos
- Elysium 1) adiect.** Th. 4, 520 panditur Elysium chaos. 3, 217 testor et Elysios, etiam mihi numina, fontes (*verba Iovis*). 3, 109 Elysias, i, carpe plagas. 7, 776 diu populis promissa voluptas (*Amphiaraum*) Elysiis. 9, 148 memor Elysii regis . . . Tisiphone. 11, 64 Elysiis signum indubitabile regnis. 9, 323 ratus nihil Elysias ibi posse Sorores (*Parcas*). A. 1, 826 Elysii . . . sponsa tyranni (*Proserpina*). Th. 8, 194 an tibi (*Amphiarao*) . . . Elysias dedit (*Dis*) inservare volucres?
- 2) subst.** Th. 4, 482 tu separe coetu Elysios, Persei (-ee **Pω**) pios (*agas*). 8, 15 illum et securi circumspexere fragorem Elysii
- Emathii Macedoniae gens:** Th. 12, 571 vos (*Athenienses*) ista decet vindicta, priusquam Emathii Thracisque dolent
- Enceladus unus ex Gigantibus:** Th. 3, 595 ubi temptat Enceladus mutare latus. 12, 27 illius (*Cereris*) insanis ululatus ipse remugit Enceladus (*Aetna obtectus*) Th. 11, Encelado fumantem inpres

- serit (*Iuppiter*) Aetnen. *cf.* Aetnaeus
- Enispe oppidum Arcadiae:** Th. 4, 286 agmina bello Rhipeque et Stratie ventosaque donat Enispe
- Ennaeus *cf.* Hennaeus**
- Enyeus *Argivus quidam:*** Th. 11, 50 egregius lituo dextri Mavortis Enyeus hortator. *cf. etiam ad Theb.* 3, 170
- Enyo:** Th. 5, 155 tu Martia testis Enyo. 8, 656 aliis serpentibus ardens et face mutata bellum integrabat Enyo. 11, 84 sed quid haec ego? Mars habeat, volgata que iactet Enyo (*verba Tisiphonae*). *cf.* Bellona
- Eous *adiect.:*** Th. 7, 565 mite iugum (*tigres Bacchi*) belli quondam vastator Eoi (*i. Indici*) currus. 4, 705 Eoae (*Aethiopicae*) liquentia pabula brumae ore premit *Nilus*. 1, 157 Sol emissus Eoo cardine. 4, 388 Eoasque domos flagrante triumpho perfuris (*Bacchus*). 8, 238 thyro populatus (*Bacchus*) Hydaspem Eoasque domos. 2, 379 qua latus Eoos Ephyres quod vergit ad euros. 7, 186 vidi ipse potentem gentibus Eois (*Aegyptiis*) Epaphum dare iura. 9, 441 an Eous melius pacatur Hydaspes? 4, 270 iaspide clarus Eoa (*cf.* 8, 237). 6, 60 in *Archemori rogo* tertius adsurgens Arabum strue tollitur ordo Eoas complexus opes. 5, 290 ni iam dimittat Eoo Lucifer astra polo. 3, 35 Tethys inpulit Eoo cunctantem Hyperiona ponto. 12, 624 Eois longe speculabile proris Sunion. 8, 359 Eoas (*Aethiopicas*) magno bibit (*Nilus*) ore pruinis. 9, 605 rore sub Eoo (*matutino*). 12, 617 nondum Eoo (*Persarum*) clarum Marathona triumpho. 1, 263 cumulo cur turis Eoi (*Arabi*) laeta calet (*ara*)? Eous — — —: Th. 2, 379. 3, 35. 4, 388. 4, 705. 6, 60. 7, 186. 8, 238. 8, 359. 9, 441. 9, 605. 12, 624. ∪ — ∪ 1, 157. 1, 163. 4, 270. 5, 290. 7, 565 *ubique in exitu versus*
- Epaphus Ius filius:** Th. 7, 186 vidi ipse potentem gentibus Eois Epaphum dare iura.
- Ephyraeus Corinthius:** Th. 6, 253 Ephyraeo in litore (*ludis Isthmiis*). 7, 105 iam pronis Gradivus equis Ephyraea premebat litora. 2, 207 Ephyraeaeque rura nec minus . . . Thebas insilit *Fama*
- Ephyre Corinthus:** Th. 4, 59 it comes Inoas Ephyre solata querellas. Th. 2, 379 qualatus Eoos Ephyres quod vergit ad euros. *cf.* Corinthus
- Ephyreides Corinthius:** Th. 6, 652 tres Ephyreidae *ruunt ad disci certamen*
- Epidaurius:** Th. 6, 912 Epidaurius Agreus. 3, 398 vulnera dum lymphis Epidaurius eluit Idmon. 4, 123 qui rura domant Epidauria
- Epiros:** A. 1, 420 frenat celeres Epiros alumnos
- Epopeus Lemnius quidam:** Th. 5, 225 barbara ludentem fodiebat Epopea mater
- Erasinus amnis Argolidis:** Th. 1, 357 gelidas surgens (vergens P) Erasinus in undas (ad arcetos ω). 4, 122 Dryopumque trahens Erasinus aristas. 4, 712 numquam in ripis audax Erasinus
- Erebus:** Th. 1, 298 profundi lege

- Erebi. 4, 509 mixtos caelique Erebique sub unum . . . deos. 4, 533 monstra Erebi. 8, 22 dux Erebi (*Dis*). 11, 575 cunctas Erebi consumite poenas. 12, 560 *Argivorum animas Creon* dubio caelique Erebique sub axe detinet Th. 7, 785 accipe laurus, quas Erebo deferre nefas. 11, 464 seseque polis et luce relicta descensuram Erebo *Pietas minatur*. 12, 580 da terris unum caeloque Ereboque laborem (*Euhadnae apud Theseum verba*) Th. 4, 484 per crimina functis, qui plures Erebo pluresque e sanguine Cadmi. 6, 496 sive ille (*Apollo monstrum*) Erebo seu finxit in astus temporis. 11, 136 Erebo sata virgo (*Furia*). 12, 96 caeloque animas Ereboque nocentes pellere fas (*cf. 12, 560*). *cf.* Avernus, Dis, Orcus
- Erethaeus Atheniensis:** Th. 12, 471 omnis Erethaeis (erichtheis P: et acteis ω) effusa penatibus aetas
- Erginus Thebanus quidam:** Th. 9, 305 ruricolamque Gyen cum fluctivago Ergino (Eriguno *Bentleius*) occidit Tydeus. *Erginus dicitur propterea quod ei curae sunt ἔργα θαλάσσης*
- Erigone Icarii filia:** Th. 11, 645 flebilis Erigone Th. 4, 692 meaeque aestifer Erigones spumat canis (*verba Bacchi*). *cf.* Icarius
- Erinys:** Th. 1, 326 seu praevia ducit Erinys, seu fors illa via. 2, 20 seu Iovis imperio, seu maior adegit Erinys. 5, 202 cuncto sua regnat Erinys pectore. 7, 562 fera tempus Erinys arripit. 8, 686 crudelis
- Erinys obstat. 11, 383 obstreperet quamquam atque obstaret Erinys. 11, 619 Furor illa et movit Erinys. 12, 590 quaenam ista novos induxit Erinys regnorum mores Th. 11, 345 caeco nec Erinys ore rogavi (*verba Iocastae*). *cf.* Eumenis, Furia, Megaera, Tisiphone
- Eriphylaeus:** Th. 4, 211 sic Eriphylaeos aurum fatale (*Harmoniae monile*) penates inrupit
- Eriphyle uxor Amphiarai** *cf.* Th. 2, 299 coniunx perituri vatis. 4, 193 perfida coniunx. 7, 788 poenasque nefandae coniugis. 12, 123 vatis . . . inopia coniunx. *praeterea cf.* Th. 8, 104. 8, 121
- Erymanthias:** Th. 4, 329 vix Dryadum thalamis Erymanthiadumque furori Nympharum mature puer (*Parthenopaeus*)
- Erymanthis:** Th. 9, 594 rapta ferrox Erymanthidos ursae ora ferens (*Atalante*)
- Erymanthius** 1) *adiect.*: Th. 12, 805 Arcada quo planctu genitrix Erymanthia (*Atalante*) clamet 2) *subst.* Th. 5, 665 rectoque Erymanthius (*Parthenopaeus*) ense
- Erymanthos mons Arcadiae:** Th. 4, 298 Herculeo vulgatos robore montes monstiferumque Erymanthon et aerisonum Stymphalon. *cf.* Arcadius
- Erythrae oppidum Boeotiae:** Th. 7, 265 dites pecorum comitantur Erythrae
- Erythrae a mari Erythraeo:** Th. 7, 566 Erythraeis . . . victor (*Bacchus*) ab oris. *cf.* Rubra Thetys
- Eryx Thebanorum socius quidam:** Th. 9, 128 Tanagraeum-

- que Phalanthum atque Erycem . . . crinito a vertice figit *Hippomedon*. *haud scio an Abantiades sit propter illud crinito a vertice cl.* Th. 9, 758
- Eteocles** *Oedipodis filius, frater Polynicis*: Th. 12, 91 regem te (*Menoecia*), regem tristes Eteocleos umbrae aspiciant. 12, 421 cui (*rogo*) torrere datum saevos Eteocleos artus Th. 3, 214 multumque nefas Eteoclis acerbat (*Tydeus*). 7, 227 nuntius attonitas iamdudum Eteoclis ad aures explorata ferens. 9, 86 hortatus Eteoclis et arma secuti (*socii Thebanorum*). 12, 57 saevi manes Eteoclis iniquos Th. 2, 384 durum Eteoclea cernit (*Tydeus*) sublimem solio. 7, 539 fidum Eteoclea nuper expertus (*Tydeus*). 7, 688 nec segnem Argolicae sensere Eteoclea turmae. 8, 353 Eteoclea mittunt Neistae (*portae*). 8, 687 *Erinyes* infando differt Eteoclea fratri. 11, 186 spectent (*Argivi*) et votis victorem Eteoclea poscant. 11, 268 dubium et pugnas cunctantem Eteoclea. 11, 388 Eumenis eiecit fractis Eteoclea portis *cf.* Th. 1, 165 saeve. 1, 137. 1, 298. 1, 322. 1, 369. 1, 430. 2, 482 rector. 2, 699 duci. 3, 1 Aoniae moderator perfidus orae (aulae ω). 3, 78 rex ferus. 3, 82 trucis ora tyranni. 3, 96 ducis infandi. 3, 110 sontis iniqua tyranni iussa 3, 206 regis iniqui. 4, 346 ducis furiis. 7, 374 rector (ductor ω). 8, 70 10, 20 rex. 10, 699 si insidiis et fraude dolosa rex agit. *cf. etiam Agenoreus, Aonides, Echionius, Labdacus, Oedi-*
- podionides, Oedipodionius, Tyrius*
- Eteonos** *oppidum Boeotiae*: Th. 7, 266 densamque iugis Eteonon iniquis (*cf. Hom. B 497 πολύκνημόν τ' Ἐτεωνόν*)
- Euboea**: Th. 9, 768 te (*Lamum*) praiceps Euboea tulit Th. 7, 235 exciverat (*Mars*) omnem Aoniam Euboeamque et Phocidos arva. *cf.* Abantiades, Caphereus, Carystos, Euripus
- Eubois adiect.**: A. 1, 414 quatur navalibus ora Eubois
- Euhadne uxor Capanei**: Th. 12, 126 gravis (*sc. animo*) Euhadne. 12, 801 turbine quo sese caris impleverit (instraverit ω) audax ignibus (Ictibus P) Euhadne. *cf.* Capaneus
- Euhan**: Th. 2, 616 dumque trahit (*Dryope*) prensis taurum tibi cornibus, Euhan. 5, 94 a summis auditus montibus Euhan. 5, 496 non iterum obvius Euhan (*Hypsipylae*). 5, 675 cui (*Hypsipylae*) . . . lucidus Euhan stirpis avus. 5, 712 tu gentis conditor, Euhan. *cf.* Bacchus
- Euhippus Arcas quidam**: Th. 2, 258 summi delapsus (-um ω) culmine templi, Arcados Euhippi spoliū, cadit aereus orbis (*i. clipeus*)
- Euhius**: Th. 4, 746 (739) sic Euhius ipse pararat. A. 1, 616 ubi ad Thebas vultumque animumque remisit Euhius et patrio satiavit pectora luxu Th. 2, 72 praerupti cum te, tener Euhie, partus transmissere patri. *cf.* Bacchus
- Eumenis**: Th. 5, 33 redit ecce nefas et frigida cordi Eumenis. 7, 580 *tigres* ubi vipereo tactas

ter utramque flagello Eumenis in furias animumque redire priorem inpulit. 8, 10 necdum illum (*Amphiaraum*)... trunca lustraverat obvia taxo Eumenis. 9, 173 impia donec Eumenis ex oculis reiecta caerulea parma fugit. 11, 198 scidit orsa novo terrore cruenta Eumenis. 11, 330 unde iterum regni integrata resurgit Eumenis? 11, 388 matre repulsa Eumenis eiecit fractis Eteoclea portis. 12, 423 seu dissensus servaverat Eumenis ignes (*versus deest in P*) Th. 2, 186 Eumenidesque aliis aliae sub regibus. 6, 500 non ipsae horrore sine alto Eumenides vidisse queant Th. 1, 229 totiens excitam a sedibus imis Eumenidum bellasse acies. 1, 598 monstrum infandis Acheronte sub imo conceptum Eumenidum thalamis. 2, 52 saepe Eumenidum vocesque manusque in medium sonuere diem (*prope Taenarum*). 5, 302 iam manus Eumenidum captasque refugerat arces exsaturata Venus. 7, 218 Eumenidum mores. 7, 477 Eumenidum velut anti-quissima. 8, 59 vidi egomet blanda inter carmina (*Orphei*) turpes Eumenidum lacrimas. 11, 271 Eumenidum bellique reum (*Eteoclem*). 12, 433 pallidus Eumenidum veluti commiserit ignis Orcus. 12, 559 sator Eumenidum (*Acheron*) Th. 4, 54 Stygias lustrare severis Eumenidas perhibetur (*Elisson*) aquis. 4, 526 ministras funestorum operum Eumenidas. 12, 696 mediaeque in sedibus aulae Eumenidas

subitas... cernit (*Creon*). 12, 773 ultricesque parate Eumenidas. *cf.* Erinyes, Furia

Eunaeus Thebanus quidam, Bacchi sacerdos: Th. 7, 649 quis tibi Baccheos, Eunaeae, relinquere cultus... suavit?

Euneos Iasonis et Hypsipylae filius: Th. 6, 343 omine dictus Euneos Argoo. 6, 433 iuxta gemini, nunc Euneos ante et nunc ante Thoas Th. 6, 464 Euneon audit igneus Aethion (*equus*). *cf.* Iasonides, Lemnius, Thoas et Th. 5, 713 geminos iuvenes Lemni de litore vectos. 6, 133. 6, 477

Euphrates: Th. 8, 290 cui latus Euphratae, cui Caspia limina mandet (*rex Persarum*)

Euripus: Th. 7, 334 qui... sulco Peteona domant refluumque meatu Euripum, qua noster (*i. Boeotorum*), habent

Europa Agenoris filia: A. 2, 74 magno numine vectam quaesivit (*Agenor*) Europen. *cf.* Agenoreus, Cadmus, Sidonis, Sidonius, Tonans et Th. 7, 191. 7, 279

Europa terra: A. 1, 397 meritos ultrix Europa dolores (*de Helena rapta*)... movet A. 1, 788 omne simul roburque decusque potentis Europae meritos ultro iuravit in enses. 2, 64 pudet heu miseretque potentis Europae! A. 1, 82 miscere cruentas Europamque Asiamque manus (*bello Troiano*). 1, 410 Phruxi qua semita iungi Europamque Asiamque vetat. 1, 730 quod (*bellum*) nunc Europamque Asiamque quatit

Eurotas amnis Laconicae: Th. 1,

119 audiit (*signum Tisiphones*) et medius caeli Parnassos et asper Eurotas Th. 4, 227 Taygetique phalanx et oliferi (*var. oliviferi*) Eurotae dura manus. 10, 498 rigidique nator Oebalus Eurotae. A. 1, 180 Eurotae qualis vada Castor anhelat intrat equo. *cf.* Ledaeus et Th. 8, 432. 10, 504 falso gurges cantatus olori (*cf.* Th. 4, 227)

Eurus: Th. 1, 193 hinc gelidus Boreas, hinc nubifer Eurus vela trahunt. 5, 705 ubi diversis maria evertere procellis hinc Boreas Eurusque, illinc niger imbribus Auster. 7, 87 si quando ruit debellatasque relinquit Eurus aquas Th. 6, 310 certantes Eurique Notique secuntur (*Arionem equum*)

Euryalus Aeneae comes apud Vergilium: Th. 10, 448 forsitan et comites non aspernabitur umbras (*Hoplei et Dymantis*) Euryalus Phrygiique admittet gloria Nisi

Eurydice Lycurgi uxor, Archemori mater: Th. 6, 136 infaustos ... egressa penates Eurydice Th. 5, 632 ne tristes dominos orbamque inimica revisam Eurydicem (*verba Hypsipylae*). *cf.* Th. 6, 35 orba parens et Archemorus

Eurymedon Thebanus quidam, Panis vel Fauni filius: Th. 7, 262 proximus Eurymedon, qui pastor alia Fauni arma patris pinuque iubas imitatur equinas. 11, 32 hinc premit (*Achivos*) Eurymedon ... Pan illi genitor Th. 8, 356 quatit Hypsistas (*portas*) manus Eurymedontis

Eurysthēus adiect.: Th. 6, 311

bella Eurysthea gerentem Amphitryoniaden

Eurytion Thebanus quidam: Th. 9, 749 saevius Eurytion (*erythion P*) *vulneratur*

FAMA: Th. 2, 108 iamque ille (*Polynices*) novis — scit Fama — superbit conubiis. 2, 205 socias it Fama per urbes ... dea turbida. 2, 346 sollers deprendere semper Fama duces ... narrat. 3, 426 vigil omni Fama sono vanos rerum succincta tumultus antevolat curram (*Martis*). 4, 32 nunc mihi, Fama prior mundi que arcana Vetustas ... pande viros. 4, 369 adcumulat crebros turbatrix Fama pavores. 5, 692 volucres equitum praevertat alas Fama recens. 6, 2 nuntia multivago Danaas perlabitur urbes Fama gradu. 9, 33 Fama per Aonium rapido vaga murmure campo spargitur in turmas. 10, 626 Fama sacratam vocem amplexa volat. 12, 812 praesens tibi (*Thebaidi*) Fama benignum stravit iter

Fata: Th. 3, 241 sic Fata mihi nigraeque Sororum iuravere colus (*verba Iovis*). 8, 26 Fata serunt animas et eodem pollice damnant. 10, 70 scit (*Iuno*) Fata suis contraria Grais aversumque Iovem Th. 8, 12 ipsa Fatorum deprensa colus (*Amphiarai morte*) Th. 7, 705 demere Fatis iura frequens (*Amphiaraus*). 10, 810 inrumpis (*Menoecus*) maestis Fatis nolentibus umbras. 11, 619 qui stetit orantem iuxta praerepta que verba dictavit Fatis? *cf.* Parcae

Faunus: Th. 7, 262 *pastoralia Fauniarma patris* (*cf. Eurymedon et 9, 381*) Th. 9, 319 *Fauno Nymphaque Ismenide natus...* *Crenaeus* Th. 5, 582 *silvicolae fractae gemuistis harundine Fauni.* A. 1, 240 *quaerunt puerilia carmina (Achilles) Fauni* Th. 2, 522 *non comoda sacris Faunorum (silva).* 4, 696 *cupidas Faunorum arcebo rapinas (Bacchi ad Nymphas verba).* 6, 96 *fertur silva... Nymphas etiam mutasse superstes Faunorumque greges.* *cf.* Th. 6, 112 *semideumque pecus.* 9, 381 *et Pañ*

Fides: Th. 11, 98 *licet alma Fides Pietasque repugnent.* *cf. etiam* Th. 7, 217

Fortuna: Th. 6, 474 *hic anceps Fortuna diu discernere prima ausa venit.* 6, 692 *cui spes infringere dulce inmodicas, Fortuna.* 6, 937 *vires hausit Fortuna nocendi.* 8, 39 *magno me (Ditem) tertia victum deiecit Fortuna polo.* 8, 456 *ingentes Fortuna viros inlustrat utrimque sanguine in adverso.* 10, 194 *vocat obvia Virtus et poscit Fortuna manus.* 11, 303 *non ita Sidoniam Fortuna reliquerit urbem.* 11, 448 *substitit in scelere et paulum Fortuna morata est.* 11, 650 *laeta ducum spes elusisse duorum res Amphionias alio... maligna transtulerat Fortuna manu.* 12, 35 *ludit Fortuna parumper.* 12, 197 *adspiretque pio Fortuna labori.* 12, 422 *sive locum monstris iterum Fortuna parabat.* 12, 505. 12, 547 *cui (Theseo) maxima laudis semina de nostris aperit For-*

tuna ruinis. A. 1, 738 *adnuerit Fortuna, precor* Th. 1, 510 *deprendi, Fortuna, deos.* 2, 489 *si fratrem, Fortuna, dares.* 11, 659 *quid, melior Fortuna, potes? (potest ω).* 12, 338 *sed bene habet, superi, gratum est, Fortuna!*

Fuga: Th. 10, 559 *caecis Fuga circumfusa tenebris*

Furiae: Th. 4, 643 *sed Furiae geminumque nefas (regna habebunt vel sim.).* 8, 24 *stant Furiae circum (mortuorum animas) variaequae ex ordine Mortes.* 8, 382 *Furiae rapuerunt licia Parcis* Th. 2, 10 *primas Furiarum pertulit iras (Laius).* 3, 630 *quae vos Furiarum verbera caecos exagitant?* 4, 133 *sontes Furiarum lampade nigra quinquaginta ardent thalami (Danaidum).* 4, 633 *Furiarumque atra fatigat concilia*

Th. 5, 30 *Furias et Lemnon et artis arma inserta toris.* 7, 469 *(Oedipus) inplorat Furias.* 8, 248 *Ditem et Furias.* 11, 670 *Furias averte.* 12, 510 *vicit (ara Clementiae) et Oedipodae Furias* Th. 11, 631 *heu Furiae* Th. 11, 403 *Furiis hortantibus.* 11, 537 *nec iam opus est Furiis.* *cf.* *Acheron, Dirae, Erinys, Eumenis, Megaera, Tisiphone et* Th. 12, 647 *anguicomae... sorores*

Furor Martis comes: Th. 3, 424 *comunt Furor Iraque cristas.* 4, 661 *sunt illic Ira Furorque.* 5, 74 *Odia aspera ubique et Furor et... Discordia.* 7, 52 *laetusque Furor.* 10, 558 *Lucetusque Furorque.* 11, 619 *Furor illa et movit Erinys* Th. 9, 833 *reliqui sudant ad bella Furores*

GAETULUS: Th. 9, 739 leo, cui parvo mater Gaetula cruentos suggerit ipsa cibos. 4, 494 qualis Gaetulae stabulantem ad confraga silvae venator . . . leonem expectat *cf.* Massylus

Ganges amnis Indiae: Th. 7, 687 Thebana (*i. Bacchi*) iuratus in orgia Ganges. 12, 787 thyrso bellante subactus . . . iam marcidus . . . Ganges Th. 1, 686 quique bibit Gangem aut nigrum occasibus intrat Oceanum. 4, 387 tumidum Gangem . . . perfuris (*Bacchus*). *cf.* Bacchus, Indi

Ganymedes *cf.* Phrygius

Gargaphie fons Boeotiae: Th. 7, 274 quos . . . Melas Hecataeaeque gurgite nutrit Gargaphie

Gargara mons Troadis: Th. 1, 549 Gargara desidunt surgenti (*Ganymedi*) et Troia recedit

Gauranus a Gauro monte Campaniae: Th. 8, 545 ulmus vitisque, duplex iactura colenti (coloni ω), Gaurano de monte cadunt

Geloni Scythiae gens: A. 2, 133 quo turbine contum Sauromates falcemque Getes arcumque Gelonus tenderet Th. 2, 421 refugo pallentes sole Gelonos

Germania *cf.* Rhenus

Getae Scythiae vel Thraciae gens: A. 2, 133 quo turbine contum Sauromates falcemque Getes arcumque Gelonus tenderet A. 1, 759 cum Scythicas rapuere (*Amazones*) domos et capta Getarum moenia Th. 4, 654 armiferos . . . orgia ferre Getas . . . adsueverat (*Bacchus*)

Geticus Thracius: Th. 12, 631 raptae qui conscius Orithyiae celavit ripis Geticos (*i. Boreae*)

Elisos amores. 6, 348 Getici pecus hic Diomedis . . . habet. 1, 275 Geticoque pecus stabulare sub Haemo. 9, 532 Getico qualis procumbit in Haemo . . . quercus. Th. 2, 595 Geticae si fas est credere Phlegrae. 5, 306 Getico nuper ditata (*Lemnos*) triumpho. 3, 221 *Mars* Geticas populatus caedibus urbes. 4, 422 Getica Boreas in-pactus ab Ursa. 4, 181 Getico . . . flebile vati (*Thamyridi*) Dorian. 12, 478 Geticae non plura queruntur hospitibus tectis trunco sermone volucres (*Pro-cne et Philomela*)

Gigantes: Th. 4, 176 galeaeque corusca prominet arce Gigans Th. 5, 569 si consortum super haec mihi (*Capaneo*) membra Giganta subveheres Th. 4, 534 solidoque intorta adamante Gigantum vincula. 8, 42 habeo (*Dis*) iam quassa Gigantum vincula. *cf.* Aegaeon, Aetne, Aloidae, Briareus, Enceladus, Giganteus, Iapetus, Ossa, Pelene, Pelion, Phlegra, Phlegraeus

Giganteus: Th. 7, 731 clare Giganteis etiamnum Asope favillis

Glaucus: Th. 7, 335 Anthedon, ubi gramineo de litore Glaucus poscentes inrupit aquas. *cf.* Anthedonius

Glisas oppidum Boeotiae: Th. 7, 307 hi deseruisse feruntur exilem Glisanta . . . Baccho Glisanta colentes

Gnosiacus Cretensis: Th. 6, 725 Gnosiacos arcus habet et vaga tela Menestheus

Gnosis Ariadne: Th. 12, 676

- absumpto pallentem Gnosida (-sia P) filo
- Gnosius:** Th. 11, 571 si modo Agenei stat Gnosia iudicis (*Minois*) urna
- Gorge mulier Lemnia:** Th. 5, 207 Elymum temeraria Gorge . . . superstans Th. 5, 216 oculisque tremens et murmure Gorgen quaerit *Elymum*
- Gorgon:** Th. 2, 717 *Minervae* asperso crudescit sanguine Gorgon. 8, 762 stetit aspera Gorgon crinibus emissis in *Minervae pectore* (cf. Th. 2, 597. 8, 518 A. 1, 299) Th. 1, 544 anguicomam praesepto Gorgona collo ales (*Perseus*) habet Th. 11, 414 Gorgone cruda virago (*Minerca*). cf. Medusa
- Gorgoneus:** Th. 4, 61 vatum qua conscius amnis (*Pirene*) Gorgoneo percussus equo (*Pegaso*). 2, 278 Gorgoneosque orbes in *Harmoniae monili effinxit Vulcanus*
- Gradivus:** Th. 3, 261 fervidus in laevum torsit Gradivus habenas. 4, 36 quae moverit arma Gradivus. 4, 639 Lernaesque trahit fatalis alumnos Gradivus stimulis. 5, 357 averso risit Gradivus in Haemo. 7, 105 pronis Gradivus equis Ephyraea premebat litora. 7, 667 gener huic est Iuppiter urbi (*Thebis*) Gradivusque socer. 8, 707 quique apicem torvae Gradivus habebat cassidis. A. 1, 485 Odrysiam Gradivus in hastam surgeret Th. 3, 220 Gradivum acciri propere iubet (*Iuppiter*). 9, 822 Gradivum complexa Venus. 10, 894 tacita Gradivum respicit (*Venus*) ira Th. 4, 14 cadit ingens
- rite Tonanti Gradivoque pecus Th. 3, 11 paucosne, pater Gradive, manuve legimus indecores? 7, 20 hinc tuus, Gradive, furor? 7, 695 nec tarde fratri (*Apollini*), Gradive, dedisti, ne . . . 9, 5 praecipuum tunc caedis opus, Gradive, furebas. 9, 825 nonne hanc (*Dianam*), Gradive, protervam . . . vides medio se ferre virorum coetibus? (*verba Veneris*). 11, 40 quas volvis, Gradive, vices?
- Th. 9, 439 non spumifer altius Hebrus Gradivo bellante rubet. cf. Mars
- Graea oppidum Boeotiae:** Th. 7, 332 Aulida qui Graeanque serunt
- Graecia:** A. 1, 456 tunc primum Graecia vires contemplata suas. 1, 870 te (*Achillem*) tua suspensis expectat Graecia signis. cf. Achaeus, Achivus, Argolicus, Doricus, Graius, Inachus, Lerna, Lernaes, Pelasgus, Pelopeus
- Graiugena:** Th. 6, 215 versis ducunt (*turmas*) insignibus ipsi Graiugenaes reges A. 1, 36 omnis . . . plaga Graiugenum tumidis coniurat Atridis
- Graius** (*in Thebaide Grai plerumque Peloponnesios significant opponunturque Thebanis*) 1) *subst.*: A. 1, 735 cum Graius notaque fide celeberrimus (*Lycomedes*) Th. 10, 452 reducem . . . Grai Thiodamanta vident Th. 6, 127 portant inferias . . . primi Graiorum. 8, 259 cetera Graiorum curis armisque iacebat fessa cohors. 12, 63 bellicus agger (*i. rogos*) curribus et clipeis Graiorumque omnibus armis

sternitur. 12, 592 non haec ego pectora liqui Graiorum (*verba Thesei*). A. 1, 847 callida dona Graiorumque dolos Th. 5, 678 te (*Lycurgum*) victoria Graium inveniet . . . gementem. 6, 5 Graium ex more decus. 7, 608 rumpitur et Graium subito per castra tumultu concilium. 8, 467 turbabatque (*Idas*) agmina Graium. 9, 158 inhumatae corpora Graium. 10, 838 exhaustis olim Graiumque suisque (*Capanei*) missilibus. 12, 55 queritur miserabile Graium nuda cohors Th. 9, 566 mutua Grai Sidoniisque simul nectebat vulnera Mavors. 10, 70 scit (*Iuno*) Fata suis contraria Grai. 10, 156 at non et trepidis eadem sopor otia Grai suadet. A. 2, 80 fretaque in via Grai Th. 3, 655 quodsi bella efferra Graios ferre vetas. 7, 83 resides in proelia Graios . . . indignans (*Mars*). 8, 342 talia apud Graios. 8, 569 vocat ultro (*Atys*) in proelia Graios. 2) *adiect.*: A. 1, 703 ignotaque regi ediderat, sed Graia tamen, succedere terris carbasas. 1, 482 haec Graiae castris iterant traduntque cohortes. Th. 8, 686 convertere oculos utrimque faventes Sidonii Graique dei. 7, 228 longo docet agmine Graios ire duces. 3, 339 legatum sese (*Tydea*) Graia de gente petendis isse super regnis. 5, 536 ut inde sacer (*Archemorus*) per saecula Grai gentibus. 12, 399 Grai dantem (*Polynicem*) vexilla manipulis. 1, 145 montibus . . . Grai effulta . . . atria. 9, 610 more nihil Graio. A. 1,

441 Pelopis terras Graiumque exhauserat orbem . . . Bellipotens. Th. 10, 514 cadit intra moenia Graius Ormenus. 5, 117 potuitne ultricia Graius virginibus dare tela puer. A. 1, 752 venisse Pelasgum ductores Graiamque ratem. 1, 15 quem (*Domitianum*) longe primum stupet Itala virtus Graiaque. *cf.* Graecia

Gyaros una ex Cycladibus: Th. 3, 438 ipsa tua Gyaroque Myconoque revelli, Dele, times.
Gyas 1) Lemnius quidam: Th. 5, 223 fortemque, timebam quem desponsa, Gyan (*verba Hypsipylae*) 2) *Thebani tres a)* Th. 2, 610 Dircaeumque Gyan b) Th. 7, 715 intonsumque Gyan c) Th. 9, 305 ruricolamque Gyan (-an ω)

HAEDI sidus: Th. 8, 407 cadentibus Haedis. *cf.* Olenius

Haemon Creontis filius: Th. 7, 252 quam celsus aena Sphinge per ingentes Homoloidas exeat Haemon. 7, 644 Caeneos Inachii ferro Mavortius Haemon colla rapit. 8, 354 celsas Homoloidas occupat Haemon. 8, 457 Danaos Cadmeius Haemon sternit agitque. 8, 497 sterneret adversos etiamnum Ismenius Haemon Inachidas. 8, 519 levius Cadmeius Haemon tela rotat. 10, 653 sternebas Danaos (*Menoceus*), pariter Mavortius Haemon. 10, 671 ne proximus occupet (*nobile fatum*) Haemon. 10, 728 gemit Inachia mihi saucius Haemon cuspide. 11, 290 quid enim misero (*Creonti*) super unicus Haemon? Th. 8, 480 nec

- minus Herculeum (*i. ab Hercule protectum*) contra vagus Haemona ducit sanguis. 12, 747 quadriugo celsum quatit (*Theseus*) Haemona curru
- Haemona Thessalia:** A. 1, 921 mittitur Haemoniae (-am ω) nuntius
- Haemonides Maeon, Haemonis cuiusdam filius Thebanus:** Th. 2, 692 socioque gregi non sponte superstes Haemonides . . . Maeon. 3, 42 tristis morte negata Haemonides
- Haemonius Thessalicus:** Th. 6, 475 Haemonium . . . Admetum. A. 1, 627 ubi campus et amnes Haemonii ? 1, 229 Haemonii (*i. Chironis*) de rupibus antri. 1, 98 ad Haemonias . . . terras. 1, 476 Haemoniis sub vallibus
- Haemus mons Thraciae:** Th. 11, 195 *nive soluta* submittitur ingens Haemus Th. 12, 733 ceu pater Edonos Haemi de vertice Mavors inpulerit currus Th. 1, 275 Geticoque pecus stabulare sub Haemo (*de Diomedis equis*). 4, 652 marcidus edomito bellum referebat ab Haemo Liber. 5, 16 nudo (*sc. nive*) iuvat aestivare sub Haemo. 5, 189 gelidove labor sudatus in Haemo. 5, 357 averso risit Gradivus in Haemo. 7, 42 *Marti* cingitur averso domus inmansueta sub Haemo. 9, 532 Getico qualis procumbit in Haemo . . . quercus
- Haliagmon Argivus quidam:** Th. 7, 739 Lernaenum falso simulans (*Apollo*) Haliagmona (aliãmona P¹) vultu
- Haliartos oppidum Boeotiae:** Th. 7, 274 quorumque novis Haliartos aristas invidet
- Halys 1) Thebanus quidam:** Th. 2, 574 nec vertere cuiquam freno secundus Halys 2) *Argivus quidam:* Th. 9, 152 Inachium fingebat (*Tisiphone*) Halyn
- Hammon:** Th. 3, 476 licet aridus Hammon invideat (*Iovi*). *cf.* 8, 201 cornigeri vatis nemus
- Harmonia Martis et Veneris filia, uxor Cadmi:** Th. 2, 290 Cadmum comitata iacentem Harmoniã versis in sibila dira querellis Illyricos longo sulcavit pectore campo Th. 2, 267 dirumque monile Harmoniae. 2, 272 Harmoniae dotale decus. 3, 271 genus Harmoniae. 4, 206 divitis aurum Harmoniae dotale. 7, 603 penetrale . . . Harmoniae. 9, 824 commemorat (*Venus*) Cadmumque viro caeraequenepotes Harmoniae. 10, 893 flet Venus Harmoniae populos Th. 8, 236 Cythereia laudant conubia et multa deductam lampade fratrum (*Amorum*) Harmoniam
- Harpyiae cf. Phineus.**
- Hebrus amnis Thraciae:** Th. 7, 66 mugire refractis corniger Hebrus aquis. 9, 438 non spumifer altius Hebrus Gradivo bellante rubet [Th. 5, 78 Hebrumque nivalem *Servius substituit pro genuinis verbis* Arc-tonque prementem]
- Hebrus Thebanus quidam:** Th. 10, 315 Danaus caput amputat Hebrì
- Hecataeus:** Th. 7, 273 Hecataeaeque . . . Gargaphie
- Hecate:** Th. 12, 129 illas (*matres Argivorum*) et lucis Hecate

(*Diana*) speculata Lycaeis
prosequitur gemitu. A. 1, 344
virginis Hecate (*Diana*) las-
sata Therapnis Th. 4, 456
tris Hecatae ... iubet (*Tire-
sias*) esse focos Th. 4, 515
novimus ... turbare (*Diana*)
Hecaten Th. 5, 541 Hecate
ducente. *cf.* Diana, Luna, Per-
seis, Trivia

Hecateius: A. 1, 447 prima ratis
Danaas Hecateia congregat
Aulis

Hector: A. 1, 474 in Hectora so-
lus Achilles poscitur. 1, 883
ceu protinus Hectora poscens
(*Achilles*) A. 1, 6 nec in Hec-
tore tracto sistere *vult poeta*

Hectoreus: A. 1, 88 Hectoreo tar-
dabit (*Achilles*) funere currus.
2, 50 in Hectorea (*i. Troiana*)
Ida

Helene: A. 2, 64 Helenaque su-
perbus navigat *Paris. cf.* Th.
7, 792 et Amyclae, Paris, Tyn-
daris

Heliades *cf.* Th. 12, 413 et Phaethon

Helicaones Thebani duo: Th. 8,
476 duos Helicaonashasta tran-
sigit (*Amphiaraus*)

Heliconis: Th. 7, 756 genitusque
Heliconide Nympha Aetion

Heliconius: Th. 8, 548 sumpserat
in Danaos Heliconius arma
Corymbus, ante comes Musis.
7, 631 horrent Tyrrhenos Heli-
conia plectra tumultus. 7, 282
vos etiam nostris, Heliconia
turba, venitis. *cf.* Musae

Helle: A. 1, 24 qua condita ponto
fluctibus invisus iam Nereis im-
perat Helle. *cf.* Phrixus

**Helops Thebanus quidam, Alce-
tae filius:** Th. 12, 746 ferrum
... ore momordit Helops

Helos 1) *oppidum Messeniae:*
Th. 4, 181 quos Helos et Pte-
leon (*nutrit*) 2) *Laconicae*
oppidum: Th. 4, 224 quos Helos
(pylos $\rho\omega$, *cf.* *Hom. B 584*)
et dubiis Malea vitata carinis
(*mittunt*)

Hennaeus: Th. 4, 124 rura ...
Epidauria, dexter laccho collis,
at Hennaeae Cereri negat. A.
1, 825 qualis ... Naidas Hen-
naeas inter Diana ... lucebat

Hercules: Th. 4, 833 (825) quam
tu (*Nemea*) non Herculis actis
dura magis. 5, 442 magnique
sequens vestigia mutat (*Hy-
las*) Herculis. 7, 602 cunabula
magni Herculis Th. 6, 289
parvoque Alcmena superbit
Hercule. 6, 346 satus Hercule
magno (*Chromis*). 10, 296 mag-
no satus Hercule (*Agylleus*).
cf. Acheloos, Acheloius, Alci-
des, Amphitryoniades, Cer-
berus, Cleonaeus, Herculeus,
Hesperides, Lapithae, Lerna,
Lernaeus, Molorchus, Oeta,
Tirynthius et Th. 8, 223 sq. 9, 424

Herculeus: Th. 10, 249 Hercu-
leum ... Agyllea. 6, 464 Her-
culeum ... Chromin. 6, 532
cratera ... Herculeum. 4, 106
Herculea turpatus gymnade
vultus amnis (*Achelous*). 8, 480
Herculeum ... Haemona (*i.
ab Hercule defensum*). 6, 893
Herculeis pressum ... lacer-
tis ... Libyn (*Antaeum*). 4, 647
conscia laudis Herculeae du-
meta (*Nemea*). 10, 77 Hercu-
leae ... matris onus. 6, 838
Agylleus Herculea nec mole
minor. 6, 368 Herculeam Ne-
meen. 12, 498 fama est ...
numinis Herculeos sedem (*Cle-
mentiae*) fundasse nepotes.

- 7, 190 noctes Herculeae. 12, 301 ter noctem Herculeam. 4, 157 Herculeum paeana canunt *Tiryinthii*. 8, 95 ad Herculeos . . . raptus (*Cerberi*). 4, 297 Herculeo vulgatos robore montes. 10, 261 Herculeae . . . sagittae. 9, 341 Herculeis haustae serpentibus (*Hydra*) undae. 1, 384 Herculeo signata vapore Lernaei stagna atra vadi. 6, 480 viribus Herculeis
- Hermus amnis Lydiae:** Th. 4, 389
- Hermi de fontibus aureus exis (*Bacchus*)
- Hero** cf. Sestias
- Herses** 1) *Amphiarai auriga:* Th. 7, 737 aurigam iactus detorquet (*Apollo*) in Hersen (inertem var.) 2) *Thebanus quidam:* Th. 9, 306 intonsumque Hersen (*occidit Tydeus*)
- Hesperides:** Th. 2, 281 flebile germen Hesperidum
- Hesperius occidentalis:** Th. 12, 228 Hesperio flagrantem gurgite currum abdiderat Titan. 3, 407 solverat Hesperii devexo margine ponti . . . Sol . . . equos. 10, 1 obruit Hesperia Phoebum nox umida porta
- Hesperos stella:** Th. 6, 581 clarior omnia supra Hesperos exercet radios.
- Hiberus adiect.:** Th. 6, 880 collis scrutator Iiberi. 4, 266 undantemque sinum nodis inrugat (*Parthenopaeus*) Hiberis (*i. purpura tinctis*). 1, 158 quem (*limitem*) portu vergens (*Sol*) prospectat Hiberno
- Hiemes:** Th. 3, 435 circum lora (*Neptuni*) fremunt Nimbique Hiemesque profundae
- Hippasides Hippasi filius:** Th. 7, 355 Naubolus Hippasides, tuus, o mitissime Lai, hospes
- Hippodamia** cf. Oenomaus
- Hippodamus Oenomai filius:** Th. 6, 346 it Chromis Hippodamusque, alter satus Hercule magno, alter ab Oenomaos. 6, 437 asper Hippodamus. 6, 438. 6, 466 tardumque Cydona (*equum*) lacessit Hippodamus. 6, 478 Martius . . . Hippodamus (*ab avo Marte dictus*) Th. 6, 479 mox Chromis Hippodamum . . . axe tenet preno. 6, 487 Thraeces equi (*Diomedis*) ut videre iacentem Hippodamum
- Hippolyte Amazonum regina, uxor Thesei:** Th. 12, 534 populos in semet agebat (*i. vulgi oculo in se convertit*) Hippolyte. 12, 636 isset et Arctos Cadmea ad moenia ducens Hippolyte.
- Hippomedon unus ex septem:** Th. 1, 44 hostilem propellens caedibus amnem turbidus Hippomedon. 4, 129 arduus Hippomedon (*item* 5, 560. 6, 654. 9, 91). 5, 665 acerque reducto adfuit Hippomedon . . . ense. 6, 690. 6, 704 tertius Hippomedon valida ad certamina tardus molitur gressus. 6, 728. 6, 814. 7, 430 ferus Hippomedon . . . cunctantem deiecit equum. 7, 641 Hippomedon Sybarin (*sternit*). 8, 661 morientumque ora furenti Hippomedon proculcet equo. 9, 136. 9, 196 ferus Hippomedon . . . caecum rotat inrevocabilis ense. 9, 256 premit agmina Thebes Hippomedon. 9, 394 furit iacatque tuo (*Ismeni*) se gurgite maior Hippomedon. 9, 457, 9, 514 meus Hippomedon, cui

- gentis origo Mycenae (*verba Iunonis*). 9, 544 hic ferus Hippomedon. 9, 568 hic ferus Hippomedon . . . fletur. 11, 180 dum stagna (*Ismeni*) cruentat Hippomedon Th. 9, 154 iuxtaque feri latus Hippomedontis. 9, 673 Hippomedontis ademti orba cohors. 10, 27 Ismenos raptis tumet Hippomedontis opimis Th. 9, 145 non ibi Sidoniae valuissent pellere coepto Hippomedonta manus. 9, 316 quis tumidis magnum inclinaverit undis (inclina . . . P¹: expugnaverit undis ω) Hippomedonta labor. 9, 340. 9, 463 aequoreo iactat Teumesius ignis (*Ismenos iratus*) Hippomedonta salo. 9, 561 exanimumque . . . super Hippomedonta. 10, 748. 12, 123 digno plangore Nealce Hippomedonta ciens. 12, 764 furentem Hippomedonta neci . . . misimus Th. 8, 743 o, precor, Atrai si quid tibi sanguinis umquam, Hippomedon
- Hippotades Thebanus quidam:** Th. 8, 698 ilia torvi perforat (*Tydeus*) Hippotadae
- Hister:** Th. 1, 19 bisque iugo Rhenum, bis adactum (*a Domitiano*) legibus Histrum
- Homoloides portae Thebarum:** Th. 7, 252 per ingentes Homoloidas exeat Haemon. 8, 354 celsas Homoloidas occupat Haemon
- Hopleus Aetolus quidam, Tydei comes:** Th. 8, 726 telumque iacit (*Tydeus*) quod proximus Hopleus praebuerat. 10, 347 Calydonius Hopleus. 10, 350. 10, 402 egregii nondum duceis inmemor Hopleus Th. 9, 204 maestum videt Hoplea tandem; Tydeos hic magni fidus comes Th. 10, 400 fixo transverberat (*Aepytus*) Hoplea tergo. 10, 465 Hopleaque exquirunt tardumque Dyman-ta queruntur (*Graii*). cf. Aetolus
- Horae:** Th. 3, 410 rapidis adcurrunt passibus Horae ut *Solis equos curent*
- Hyacinthus** cf. Oebalium
- Hyampolis oppidum Phocidis:** Th. 7, 345 Hyampolin (hyamp-P) acri subnixam scopulo.
- Hyanteus Boeotius:** Th. 1, 183 Cadmus exul Hyanteos invenit regna per agros
- Hybla oppidum Siciliae melle nobile:** A. 1, 557 in antra reverti melle novo gravidas mitis videt Hybla catervas (*apium*)
- Hydaspes amnis Indiae:** Th. 9, 441 an Eous melius pacatur (*a Baccho*) Hydaspes? Th. 8, 237 gemmiferum thyrso populatus (*Bacchus*) Hydaspen
- Hydra:** Th. 4, 169 sqaulet (*in Cupanei clipeo*) triplici ramosa corona Hydra recens obitu cf. Hercules
- Hylaeus unus ex Centauris:** Th. 4, 140 montano duplex Hylaeus ab antro praecipitat Th. 6, 539 tenet ipse (*Hercules*) furentem Hylaeum. cf. Lapithae
- Hylas Herculis comes:** Th. 5, 443 *Herculem* vix cursu tener aequat Hylas
- Hyle oppidum Boeotiae:** Th. 7, 267 qui breve litus Hyles . . . habent
- Hyllus Herculis filius:** Th. 8, 507 nec si ipsum comminus Hyllum Tydeos hasta tui . . .

- petat (*Herculis ad Minervam verba*)
- Hymen:** Th. 3, 691 ex quo primus Hymen movitque infausta sinistram Iuno facem (*in Argiae nuptiis*). 5, 71 mutus Hymen (*Lemni*)
- Hymettus mons Atticae:** Th. 12, 622 olentis arator Hymetti. *cf.* Actaeus
- Hypanis Argivus quidam:** Th. 8, 491 flavumque Hypanin flavumque Politen occidit *Haemon*
- Hyperboreus septentrionalis:** Th. 12, 650 Hyperboreos ubi nubilus institit axes Iuppiter. 5, 390 talis Hyperborea viridis nive verberat agros Iuppiter. 1, 692 Hyperboreae glacialis portitor Ursae
- Hyperenor Argivus quidam:** Th. 8, 493 victis Hyperenora (-entora **P**) iungit *Haemon*
- Hyperion Sol:** Th. 11, 120 trepidumque Hyperionis orbem subfundi maculis (*apparentibus Furiis*) Th. 3, 35 ubi primum maxima Tethys inpulit Eoo cunctantem Hyperiona ponto. 8, 47 Stygio praetexam Hyperiona caelo (*verba Ditis*). *cf.* Sol, Apollo
- Hyperionius:** [Th. 4, 716 Hyperionios ... Phaethontis equos] Th. 12, 413 sic Hyperionium tepido Phaethonta sorores fumantem lavere Pado
- Hypseus Asopi filius:** Th. 7, 723 Asopius Hypseus (*item* 8, 428. 9, 256). 8, 445 Argum ferus inpulit Hypseus. 9, 252 sternit ... Antiphon Hypseus, Hypseus Astyagen. 9, 540. 9, 568 hic ferus Hippomedon, illic non segnior Hypseus fluctur. 11, 280 ubi maximus Hypseus? Th. 9, 270 Hypseos hasta Tagen ... mersit. 9, 561 clipeumque revellit Hypseos (*Ipsius Pω*). 9, 672 Hypseos hinc turmae desolatumque magistro agmen Th. 7, 310 celsos umbrantem .. Hypsea quadriugos. 7, 328 talem Cadmeo mirabimur Hypsea campo. 8, 355 Hypsea Proetiae (*portae*) ... fudere
- Hypsipyle Thoantis filia:** Th. 5, 39 claro generata Thoante servitium Hypsipyle vestri fero capta Lycurgi. 5, 544. 6, 132 nec Hypsipyle raro subit agmine (*in Archemori funere*). 6, 245 fessis hic flumina monstrat Hypsipyle Danais Th. 6, 341 Iasonidae iuvenes, nova gloria matris Hypsipyles Th. 5, 712 inopinaque gaudia maestae intulit (*deus aliquis*) Hypsipylae Th. 4, 728 (721) tristem Hypsipylen. 4, 748 (741) subitam pulchro in maerore tuentur (*Argivi*) Hypsipylen. 5, 694 sic meritam Hypsipylen iterant. 6, 178 gementem Hypsipylen
- Hypsistae portae Thebarum:** Th. 8, 356 quatit Hypsistas manus Eurymedontis
- Hyrcanus:** Th. 6, 598 celeres Hyrcana per avia cervi. 4, 678 Hyrcanae ad signa iugales (*tigrides Bacchi*) intumescere iubas. 5, 204 Scythicos armenta per agros Hyrcanae clausere laeae. 7, 524 ab Hyrcanis hoc Odrysiisve tulissent regibus. 7, 69 Hyrcano in sanguine pulcher (*Mars*). 9, 15 Hyrcanis bellare ... tigribus. 12, 170 tigridis Hyrcanae ie-

- inum murmur. 8, 572 Hyrcana leo Caspius umbra. *cf.* Caspius, Scythicus.
- IACCHUS:** Th. 2, 85 Ogygii si quando adflavit Iacchi (*i. vini*) saevus odor Th. 4, 123 dexter Iaccho collis, at Hennaeae Cereri negat. 8, 492 crinem hic (*Polites*) pascibat Iaccho. *cf.* Bacchus
- Ialmenides Thebanus quidam:** Th. 10, 510 pronus Ialmenides (*Protinus alm-* P)
- Ialmenus Thebanus quidam:** Th. 10, 305 nullos visurus Ialmenus (*ialminus P: palmenus ω*) ortus
- Iapetus unus ex Titanibus:** Th. 10, 916 Stygias rupisse catenas Iapetum . . . putes
- Iapyx Thebanus quidam, Alceetae filius:** Th. 12, 746 ferrum . . . umero transmisit Iapyx
- Iasides ab Iaso rege Argivorum** 1) *Adrastus:* Th. 1, 541 Iasides pateram famulos ex more poposcit. 6, 914 dux vetat Iasides (*nudo concurrere ferro*) 2) *de alio quodam Argivo:* Th. 8, 438 Phaedimon Iasiden arcu Dircaeus Amyntas destinat
- Iasides mulieres Argivae:** Th. 2, 254 hic more parentum Iasides . . . libare comas . . . solebant
- Iasius adiect. ab Iaso rege Argivorum:** *de ipso* Th. 2, 219 Iasiusque senex (*inter maiores Adrasti*)
- Iason:** Th. 5, 403 nondum mihi (*Hypsipylae*) notus Iason. 5, 456 blandus Iason virginibus dare vincla novis. 5, 471 sociosque appellat Iason efferus. 5, 479 rate celsus Iason. 5, 726 umeris amborum (*Hypsipylae filiorum*) intextus Iason Th. 3, 521 in dubiis auditus Iasoni (*-ne P ω*) Mopsus. *cf.* Aeson, Medea
- Iasonides:** Th. 6, 340 Iasonidae iuvenes, nova gloria matris Hypsipylae. *cf.* Euneos et Thoas
- Iasonius:** A. 1, 65 iura freti . . . rupit Iasonia puppis Paga-saea rapina
- Icarius Atticus Bacchi hospes:** Th. 12, 619 gentilibus hospita divis Icarii Celeique domus. *cf.* Erigone, *adiect.* Icarius
- Icarius adiect.:** Th. 4, 784 (776) Icarii quamvis iuba fulguret astri (*Caniculae*). 4, 655 Icaria (*sic ω P¹ mg.: uvifera P¹*) Rhodopen adsueverat (*Bacchus*) umbra (*i. vitium*)
- Ida vel Ide (hoc in exitu versus, illud in medio)** 1) *mons Cretae:* Th. 1, 278 placet (*Iovi*) Ida nocens mentitaque manes Creta tuos. 7, 188 nec ullas Cyllene secreta tubas Minoave curet Ida Th. 4, 792 (784) magnis resonat vagitibus (*Iovis*) Ide Th. 4, 104 quae Iove provocat Iden Olenos 2) *mons Troadis:* A. 1, 872 perfida palleat Ide. 1, 927 illius (*Achillis*) ante oculos nova bella et Xanthus et Ide A. 1, 67 iniustae temerarius arbiter Idae (*Paris*) A. 2, 50 in Hectorea . . . Ida
- Idaeus Phrygius vel Troianus:** Th. 5, 93 cum sacra vocant (*i. Cybelae*) Idaeaque suadet buxus (*tibia*). A. 1, 25 Thetis Idacos (*i. Paridis*) . . . expavit vitreo sub gurgite remos. Th. 8, 221 gemina aera sonant

- Idaeaque (*i. Cybelae*) terga (*i. tympana*) et . . . buxus. 4, 292 Idaeis (*i. ministrorum Cybelae*) ulutatibus aemulus Azan
- Idalius *ab Idalio oppido Cypri*: Th. 5, 63 Idalias procul ablegasse volucres (*i. columbas*) fertur (*Venus Lemnum petens*). 12, 16 ubi . . . Idaliae volucres fulvum aspexere draconem. A. 1, 372 Idaliae volucres
- Idas 1) *unus ex Argonautis*; Th. 5, 405 (*Iason*) hortatibus Idan (-am ω) et Talaum . . . iterans. 2) *Eleus quidam*: Th. 6, 553 Idas, nuper Olympiacis umbratus tempora ramis, prosilit. 6, 571. 6, 583 proximus et forma nec multum segnior Idas cursibus. 6, 603 *Parthenopaeum* gradu premit horridus Idas. 6, 644 clipeum gerit improbus Idas Th. 6, 621 sunt et quis Idae placeat dolus. 9, 122 Pisaeaque praepetis Idae turma (*var. Turba*) subit Th. 6, 613 infestoque volans (*crinis Parthenopaei*) obtenditur (*var. ost-*) Idae. 6, 629 latus hoc conceditur Idae Th. 9, 755 fusum donec prolapsus (*Eurytion Thebanus*) in Idan (-am ω) decidit 3) *Lacedaemonius quidam*: Th. 7, 588 Taenarium qui proximus Idan (-am ω) . . . premunt (*Thebani*) 4) *Thebanorum socius quidam*: Th. 8, 466 fumiferam quatiens Onchestius Idas lampada
- Ide 1) *mons cf. Ida* 2) *mulier Thebana*: Th. 3, 134 magna parens iuvenum, gemini nunc funeris, Ide
- Idmon *medicus*: Th. 3, 389 vul-
- nera (*Tydei*) dum lymphis Epidaurius eluit Idmon
- Ignavia: Th. 10, 90 *Somni* limen opaca Quies et pigra Oblivio servant et numquam vigili torpens Ignavia voltu
- Iliacus: A. 1, 401 facinusque relatu asperat (*Agamemnon*) Iliacum (*i. Paridis*). 1, 97 rati- bus bellare parabat (*Thetis*) Iliacis (*i. Paridis*). 1, 76 Iliaci scopulos . . . sepulcri (*Achil- lis*). *cf.* Troianus, Troicus
- Ilion: A. 1, 959 captumque re- versus Ilion *Achilles Deida- miae promittit. cf.* Troia
- Illyricus: Th. 2, 291 Cadmum comitata iacentem Harmonia . . . Illyricos longo sulcavit pectore campos. 3, 290 *Har- monia* Illyricas (inl- P) de- iectat (ei- ω) in herbas
- Impetus: Th. 7, 47 primis salit Impetus amens e foribus (*Mar- tis*)
- Inachidae *Argivi*: Th. 2, 245 su- perosque in vota fatigant Inachidae. 3, 366. 4, 648 Ne- meen . . . vaga legione tene- bant Inachidae. 6, 133 val- lant (*Hypsipylen*) Inachidae memores. 6, 273 haud illum (*Herculem*) inpavidi, quamvis et in aere suumque Inachi- dae videre decus. 6, 428. 6, 651. 6, 806. 8, 448 Inachidae gemini. 9, 3 ipsi etiam minus ingemuere iacentem (*Ty- deum*) Inachidae Th. 6, 3 sancire novo sollemnia busto Inachidas. 8, 498 sterneret ad- versos . . . Haemon Inachidas. 9, 176 aspicit (*Hippomedon*) . . . quietos Inachidas. 9, 512. 10, 207 tunc . . . inertes Ina- chidas . . . tantam pati

amittere noctem (*Amphiarai ad Thiodamantem verba*) Th. 3, 608 Inachidae vosque o socio de sanguine Achivi. 5, 734 o ductor Nemeae lectique potentes Inachidae. 7, 520 ad vestrum gemitus nunc verto pudorem, Inachidae (*verba Iocastae*). 8, 736 miserescite, clamat (*Tydeus*), Inachidae. 11, 430 Inachidae Tyriique. *cf.* Argivi.

Inachis 1) *sing.*: Th. 12, 303 Inachis Argia 2) *plur.*: Th. 12, 107 orbae viduaeque ruebant Inachides (*i. matres coniugesve septem heroun*)

Inachus Argivus: Th. 7, 15 accendere iussus (*Mars*) Inachias acies. 5, 511 Inachii (-o **P**ω) sanctum (*serpentem*) dixere Tonanti agricolae. 1, 660 pallidus Inachiis qui (*globus*) desuper inminet Argis. 7, 644 Caeneos Inachii... Haemon colla rapit. 4, 699 Inachios haurit sitis ignea campos. 5, 673 ducem servatricemque cohortis Inachiae (*Hypsipyle*). 7, 145 Inachias... cohortes. 2, 430 Inachiae dotalis regia... coniugis (*Argiae*). 10, 728 gemit Inachia... saucius Haemon cuspidem. 11, 174 superest quodcumque cruoris Inachii. 2, 32 Inachiae (*i. Peloponnesiaca*) dixerunt Tænara gentes. 9, 152 Inachium fingeat (*Tisiphone*) Halyn. 4, 749 (742) Inachii proles infasta Lycurgi (*Archemorus*). 8, 670 Inachias... Mycenae. 8, 319 Inachiis... ab oris. 2, 199 Inachus pater (*Adrastus*). 11, 199 Inachii voltus expressa (*Eumenes*) Pherecli (*var. pe-*

richi). 2, 145 Inachio... regi (*Adrasto*). 3, 533 Inachii... reges. 1, 324 Inachias urbes (*item* 7, 102). 10, 322 Inachus vates (*Thiodamas*). *cf.* Inachus *adiect.*

Inachus amnis Argolidis eiusque numen: Th. 1, 357 ruit agmine magno (facto **P**ω) Inachus. 2, 218 pater ipse bicornis in laevum prona nixus sedet Inachus urna. 4, 712 aret... ingens Inachus. 5, 748 dum pater Inachus ibit. 6, 275 pater... recubans super aggere ripae cernitur emissaeque indulgens Inachus urnae. 7, 553 Inachus ante retro nosterque Achelous abibit. 10, 767 Inachus indecores pater aversetur alumnos (*i. Argivos victos*) Th. 7, 420 mugire potentem Inachon agricolae (*narrant*). 9, 444 non hoc ex amne potentem Inachon aut saevas victor revehere (*Hippomedon*) Mycenae Th. 4, 119 fluviorum ductor Achivum, Inache.

Inachus adiect. i. q. Argivus: Th. 1, 619 stupet Inacha pubes (plebes ω). 8, 363 tristis... gradum tarde movet Inacha pubes. 3, 249 versasque solo super Inacha tecta effundam turrés (*verba Iovis*). *cf.* Inachus

Inarime insula ante oram Campaniae sita, qua Gigantes oppressi erant: Th. 10, 917 victam supera ad convexa levare Inarimen Aetnae putes

Indi: Th. 7, 181 anne triumphatos fugiam (*Bacchus*) captivos ad Indos? 8, 239 ignotos populus ostenderet (*in triumpho Bacchus*) Indos. A. 1, 618 (*Bac-*

- chus*) hostiles inuisit fortior
Indos
- Indus adiect.:** Th. 7, 569 Indum
gramen olentes (*Bacchi tigri-
das*)
- Ino Athamantis uxor, mater Palaemonis:** Th. 4, 562 anhelam
cernimus Ino respectantem
arcus et ad ubera dulce pre-
mentem pignus. *cf.* Inous,
Isthmos, Leucothea, Palaemon,
Thebanus
- Inous:** Th. 10, 425 per . . . cuna-
bula Bacchi Inoamque fugam
vestrique Palaemonis annos.
4, 59 Inoas Ephyre solata que-
rellas
- Insidiae:** Th. 7, 50 occultis en-
sibus adstant in *Martis domo*
Insidiae
- Io Inachi filia, mater Epaphi:**
Th. 6, 276 Io pos tergum (*i.*
Inachum sequitur), iam prona
dolorque parentis
- Iocasta:** Th. 1, 681 est genetrix
Iocasta mihi (*verba Polynicis*).
7, 474 sordentibus obsita can-
nis . . . Iocasta. 7, 609 fugit
exertos Iocasta per hostes. 8,
641 caramque tremens Iocasta
vocabat Ismenen. 8, 646. 10,
798 potitur natis (habet ecce
suos ω) Iocasta. 11, 492 dum
lampade nostra in thalamos
Iocasta venit (*verba Tisiphones*)
Th. 2, 294 teque etiam, in-
felix, perhibent, Iocasta, de-
corum possedisse nefas (*i. Har-
moniae monile*). *cf.* Th. 1, 68.
1, 234. 2, 441. 11, 315. 11, 635 re-
gina
- Ion Eleus quidam:** Th. 8, 453
cultor Ion Pisae cultorem
Daphnea Cirrhae . . . prostra-
vit Th. 9, 252 sternit Iona
Chromis
- Ionium mare:** Th. 2, 106 magnum
si iam tollentibus austris Io-
nium nigra iaceat sub nube
Th. 6, 52 trucidis Ionii rabies
Th. 1, 14 cur non expaverit iu-
gens Ionium socio casura Pa-
laemone mater. 6, 307 per Io-
nium Libycumque natanti-
bus . . . equis (*Neptuni*). A. 1,
35 video iam mille carinis
Ionium Aegaeumque premi
(*verba Thetidis*).
- Ionius adiect.:** Th. 3, 23 fluctibus
Ionii Calabriae datus arbiter
alno. 4, 105 Ionii et fluctibus
hospita portu Chalcis (*Aetoliae
oppidum*). 2, 729 Ionias qua
despectare procellas dulce sit.
- Iphinous Thebanus quidam:** Th.
7, 714 *Amphiarauus occidit* Chro-
min Iphinoumque (Iphidno-
umque P) Sagenique
- Iphis Argivus quidam:** Th. 8, 447
Iphis eques, pedes Argus, Abas
auriga iacebant Th. 8, 445
Iphin atrox Acamas . . . in-
pultit
- Iphitus** 1) *unus ex Argonautis:*
Th. 5, 400 longa pellentem cus-
pide rupes Iphiton 2) *Pho-
censium dux:* Th. 7, 354 Iphitus
asper agit *Phocenses*
- Ira:** Th. 3, 424 comunt Furor
Iraque cristas *Martis equis*
4, 661 sunt illic (*inter Bacchi
comites*) Ira Furorque. 9, 833
cui (*Marti*) sola vagum per
inane ruenti Ira comes Th.
2, 287 Luctus et Irae et Dolor
et tota pressit (*Harmoniae
monile*) Discordia dextra. 7,
48 in *Martis domo* caecumque
Nefas Iraeque rubentes
- Iris Iunonis ministra:** Th. 10,
136 excedit gravior nigrantibus
antris (*Somni*) Iris. 12, 138

- refovendi corpora curam Iris habet Th. 10, 81 suamque orbibus accingi iubet (*Iuno*) Irin. cf. Iunonius, Thaumantias, Thaumantis.
- Iris equus Admeti:** Th. 6, 461 nominibusque cient Pholoen Admetus et Irin
- Isis** cf. Io, Nilus, Osiris, Pharius
- Ismara oppidum Thraciae:** Th. 4, 385 bellica ferrato rapidus quatis (*Bacchus*) Ismara thyrsos. 6, 109 non sic eversa feruntur Ismara *Borea flante*. 7, 685 marcida te (*Bacchi sacerdotem*) fractis planxerunt Ismara thyrsis.
- Ismarius Thracius:** Th. 5, 432 Ismarios, Aquilonia pignora, fratres (*Calain et Zeten*)
- Ismene:** Th. 8, 622 inchoat Ismene. 11, 643 *Atyos* exili stridentem in pectore plagam Ismene conlapsa super Th. 7, 535 *Polynices* nunc matris ad oscula versus, nunc rudis Ismenes, nunc ... Antigones Th. 8, 555 pactus Agenoream primis Atys ... ab annis Ismenen. 8, 642 caramque tremens Iocasta vocabat Ismenen. cf. Th. 8, 608
- Ismenis Ismeni amnis filia:** Th. 9, 319 Fauno Nymphaque Ismenide natus ... Crenaeus
- Ismenius Thebanus:** A. 1, 827 thiasisque Ismenia buxus signa dedit. Th. 8, 497 Ismenius Haemon. 1, 673 Ismenius heros (*Polynices*, item 2, 307). 7, 124 num Ismenius ultro miles?
- Ismenos amnis Boeotiae:** Th. 7, 800 ripisque Ismenos apertis effugit. 9, 226 magna se mole Ismenos agebat. 9, 317 ipse excitus in arma Ismenos. 9, 404 pater arcano residens Is-
- menos in antro. 10, 27 Ismenos raptis tumet Hippomedontis opimis Th. 4, 415 Ismeni subter confinia ponto miscentis. 11, 179 Ismeni ripas. 12, 409 haut procul Ismeni monstrabant murmura ripas Th. 1, 40 ingenti venientem Ismenon acervo. 3, 663 hostilem Ismenon galeis Diricenque bibemus. 9, 359 qua mixta supremum Ismenon primi mutant confinia ponti Th. 2, 461 o quanta Cithaeron, funera sanguineusque vadis, Ismene, rotabis! 9, 476 unde haec, Ismene, repente ira tibi? (*verba Hippomedontis*). cf. Th. 1, 43. 9, 440
- Isthmiacus:** Th. 6, 557 bis in Isthmiaca victor clamatus harena Phaedimus. 9, 401 qualiter Isthmiaco nondum Nereida portu Leucothean planxisse ferunt. 12, 131 *mulieres Argivas* planxit ab Isthmiaco genetrix Thebana (*Ino*) sepulcro (*Palaeomonis*)
- Isthmius:** A. 1, 407 bimari quos Isthmia vallo claustra nec undisonae quos circuit umbo Maleae. Th. 7, 15 omne quod Isthmius umbo distinet et raucae circumtonat ira Maleae
- Isthmos:** Th. 1, 120 geminis vix fluctibus obstitit Isthmos. 2, 183 quas (*gentes*) Doricus alligat intus (undis ω) Isthmos. 4, 62 quaque obiacet alto Isthmos. 6, 14 planctu (*Leucotheae*) conclamat uterque Isthmos. cf. Ephyraeus
- Italus adiect.:** Th. 8, 411 cum Libyae Boreas Italos niger attulit imbres. 12, 815 Itala iam studio discit (*Thebaidem*) memoratque iuventis. 1, 17

- quando Itala nondum signa
nec Arctos ausim spirare
(sperare P^o ω) triumphos. A.
1, 14 quem (*Domitianum*) longe
primum stupet Itala virtus
Graiaque. *cf.* Ausonius, La-
tius
- Ithacensis:** A. 1, 558 dextras Itha-
cesia (*i. Ulixis*) carbasus au-
ras poscit
- Ithacus** 1) *sing.* *Ulixis:* A. 1, 698
Aetolusque Ithacusque (*Dio-
medes et Ulixis*). 1, 718 illi
(*Diomedii*) subridens Ithacus.
2, 49 hic Ithacus paulum re-
petito longius orsu A. 1, 818
sed longa sagaci nox Ithaco
A. 1, 538 haerentem Ithacum
Calydonius occupat heros (*Dio-
medes*). 1, 805 *Achilles* haeret
respiciens Ithacum. 1, 880 Itha-
cumque umeris excedere visus
(*Achilles*) Aetolumque ducem
2) *plur.:* A. 1, 733 Ithacis ego
ductor Ulixis. *cf.* Dulichius,
Ulixis
- Ithome oppidum Messeniae:** Th.
4, 179 quos ... Messene mon-
tosaque (montanaque ω) nutrit
Ithome (Ithyme P: ithone ω)
- Itonaei Itonae incolae:** Th. 7,
330 ducit Itonaeos (*Hypseus*)
- Itone oppidum Boeotiae:** Th. 2,
721 sive Aonia devertis Itone
laeta choris (*Minerva*)
- Itys Thebanus quidam:** Th. 7, 642
sternit Parthenopaeus Ityn ...
iacet ... Itys insidiante sagitta
- Iuno:** Th. 1, 250 talia Iunō re-
fert. 1, 283 finierat precibus
miscens convicia Iuno. 2, 293
fallax intravit limina (*Semeles*)
Iuno. 2, 351 numquam mihi
falsa per umbras Iunō venit.
3, 252 Iunō suos colles tem-
plumque amplexa. 3, 692 mo-
vitque infausta sinistram Iunō
facem. 5, 446 regia Iuno. 7,
221 tunc regia Iunō queretur.
8, 504 num regia Iuno hoc
molita nefas. 9, 511 Tonantem
Iunō subit. 9, 515 numenque
(*Hippomedonti*) ante omnia
Iuno. 10, 126 Sidonios te Iunō
duces ... Somne, iubet ... de-
figere. 10, 282 armataque Iuno.
11, 211 aspera Iuno. 12, 292
Iunō sinu magni semet furata
mariti. 12, 465 Actaeis ... mu-
ris Iunō Phoroneas inducit
praevia matres Th. 1, 12 quod
saevae Iunonis opus (*cf.* *Se-
mele*). 3, 184 cum regia Cadmi
fulmineum in cinerem monitis
Iunonis iniquae consedit. 4,
527 Stygiaeque severos Iunonis
(*i. Proserpinae*) thalamos. 7,
419 exorantque Mycenae con-
fusum Iunonis ebur. 10, 51
sceptriferae Iunonis opem. 12,
300 si quis est Iunonis honos
Th. 10, 896 Iunonem tacitam
furibunda silentia torquent
Th. 10, 131 placatumque Iovem
dextra Iunone mereri. *cf.* Iu-
nonius, Saturnia et Th. 4, 672
indomitae bellum ciet (*Her-
culi*) ira novercae. 7, 177 no-
vercales ... Mycenae (*verba
Bacchi*). 7, 156. 10, 61. A. 1,
588 sq. 2, 53 aetherii sociam
rektoris
- Iunonius:** Th. 1, 716 Iunoniaque
arva dexter ames (*Apollo*). 1,
383 celsae Iunonia templa
Proshymnae
- Iuppiter:** Th. 1, 29 magni cedat
tibi (*Domitiano*) Iuppiter ae-
qua parte poli. 3, 438 pro-
piorque fluat (*Polynici*) de
sanguine iuncto Iuppiter. 3,
228. 4, 769 (761) reduces det flec-

tere gressus Iuppiter. 5, 178 tardius umentis noctem deiecit Olympo Iuppiter. 5, 362 caeruleo gravidam cum Iuppiter imbri . . . nubem . . . sistit. 5, 391 Hyperborea viridis nive verberat agros Iuppiter. 5, 584 e summa iam tela poposcerat aethra Iuppiter. 6, 279 illam (*Io*) melior Phariis erexerat arvis Iuppiter. 7, 2 Iuppiter haud aequo respexit corde Pelasgos. 7, 666 gener huic est Iuppiter urbi (*Thebis*). 8, 83 astriferos inclinat Iuppiter axes. 8, 409 cum Iuppiter omni arce tonat. 8, 424 ventis nimisque minax . . . Iuppiter. 8, 455 hunc (*Ionem Pisae cultorem*) laudat ab alto Iuppiter. 10, 374 ubi nocturnum tonitru malus aethera frangit Iuppiter. 11, 5 conponit dextra victor concussa plagarum Iuppiter. 11, 25 visusque . . . profugis (*Argivis*) opponere Iuppiter ignis. 12, 650 Hyperboreos ubi nubilus institit axes Iuppiter. A. 1, 83 consultaque belli Iuppiter et tristes edixit caedibus annos. 1, 263 virgineos si Iuppiter induit artus Th. 1, 22 defensa prius (*a Domitiano*) . . . bella Iovis (*de Capitoliî oppugnatione anni 70*). 1, 92 igne Iovis lapsisque citatior astris. 1, 197 Iovis imperio (-riis ω) . . . divum convenerat ordo. 2, 2 iussa gerens magni remcat (*Mercurius*) Iovis. 2, 20 Iovis imperio. 2, 49 nigrique Iovis (*Ditis*) vacua atrî ditat moribundus. 3, 26 cum fragor hiberni subitus Iovis. 3, 286 demissumque Iovis serie genus (*Polynicis*). 3, 318 non ocius

alti in terras cadit ira Iovis (*i. fulmen*). 3, 351 non gentibus aequum fas aut cura Iovis. 3, 532 septem ordine fulvo armigeras summi Iovis (*i. aquilas*). 3, 358 Iovis ira sinistri. 4, 833 (825) Nemea . . . lecta Iovis sedes. 5, 685 templa Iovis. 6, 376 sic Iovis imperia et nigrae voluere Sorores. 7, 77 quod Iovis imperium . . . portas? (*Martis ad Mercurium verba*). 7, 320 Aeginan . . . amplexu latuisse Iovis. 9, 777 Iovis de sanguine claro Amphion. 9, 839 Iovis . . . severi vultus. 10, 2 nox . . . imperiis properata Iovis. 10, 63 pueri Iovis oscula libat *Iuno*. 10, 632 diva Iovis solio iuxta comes . . . Virtus. 10, 897 non tamen haec turbant pacem Iovis. 11, 23 omnibus ante oculos irae Iovis (*i. fulmina*). 12, 300 Iovis inproba (*Luna*) iussa ter noctem Herculeam — A. 1, 49 dextramque secundi . . . complexa Iovis (*Thetis*) Th. 1, 615 sua monstra profundo reddit habere Iovi (*Diti*). 1, 708 summo placitura Iovi. 3, 206 sic dura Sororum pensa dabant visumque Iovi. 7, 236 ita dulce Iovi. 8, 202 Molosso quercus anhela Iovi (-is ω). 11, 205 sacra Iovi merito Tyrius pro fulmine ductor . . . ferebat. A. 1, 91 crederis (*Thetis*) peperisse Iovi. 1, 651 genitum (*Achillem*) . . . paene Iovi (Paene iovis P) Th. 1, 241 meruere tenebrae (*i. caecitas Oedipodis*) ultorem sperare Iovem. 1, 392 utroque Iovem de sanguine ducens (*Adrastus*). 3, 307 quo pectore contra ire Iovem! 5, 276 sup-

plex quae (*dicta*) plurima fudi (*Bacchus*) ante Iovem. 6, 358 saepe Iovem Phlegramque... cantarat (*Apollo*). 7, 152 (*Bacchus*) ante Iovem... constitit. 8, 77 infestumque Iovem clipeo fumante repellat (*Capaneus*). 10, 71 scit (*Iuno*) Fata suis contraria Grais aversumque Iovem. 10, 131 placatumque Iovem dextra Iunone mereri. 10, 782 spiritus (*Menoeci*) olim ante Iovem. 10, 833 arma Iovem contra Stygiae rapuere sorores. 10, 883 iamque Iovem circa studiis diversa fremebant Argolici Tyriique dei. 11, 127 lateantumque Iovem (*scelera*). 11, 462 sacrumque Iovem Parcasque nocentes vociferans (*Pietas*) Th. 2, 182 utinam his manibus permittere gentes, Iuppiter aequae, velis. 3, 471 Iuppiter omnipotens. 6, 198 alio tibi, perfide, pacto, Iuppiter, hunc crinem... dicaram (*verba Lycurgi*). 10, 905 nunc age, nunc totis in me conitere flammis, Iuppiter (*verba Capanei*). 12, 87 quam similes gemimus, bone Iuppiter, umbras! (*verba Creontis*) Th. 2, 242 cui maior honos... aut plus de Iove. 2, 404 aperto sub Iove ferre dies. 4, 104 quae Iove provocat Iden, Olenos. 4, 121 genero tumuit Iove (*Inachus*). 4, 766 (758) tu nunc Ventis pluvioque rogaris pro Iove. 4, 848 (840) a Iove primus honos. 5, 394 Iove tortus ab alto ignis. 5, 697 raptumque auferre Lycurgum cum Iove cumque aris. 8, 63 iniustaeque a Iove leges. 10, 927 *Capaneum* toto Iove fulmen adactum cor-

ripuit. *cf.* Th. 1, 79 deorum... genitor (*cf.* 2, 115 deum genitor. 3, 556). 1, 178 summe deorum terrarumque sator (*cf.* 3, 488 summe sator terraeque deumque). 2, 358 Saturnius... parens. 3, 218 sator astrorum. 3, 305 supremi patris. (*cf.* 4, 516 triplicis mundi summum, quem scire nefastum). 3, 483 superae... conditor aulae. 4, 386 patrio... igne 4, 759 (751) deorum arbiter. 5, 22 deum sator (*cf.* 9, 511 sator inclyte divum. 11, 248 sator optime divum). 5, 688 deum regnator. 7, 406 pater (*cf.* 7, 81. 8, 758. 11, 68. 11, 119). 8, 41 regnator Olympi (A. 1, 588). 9, 835 divum... pater. 10, 634 pater omnipotens (11, 134). 10, 800 fulminis auctor. 11, 207 pater aetherius. A. 1, 546 deus omnipotens. 2, 53 aetherii sociam rectoris. *cf. etiam* Dictaeus, Dodona, Lycaeus, Pisaeus, Saturnius, Tonans.

Iustitia: Th. 2, 360 oculosque polo demittere si quos Iustitia... curat

Ixion: Th. 2, 473 *aper Calydonius* stratum Ixiona linquens te, Meleagre, subit. 4, 539 caligantem longis Ixiona gyris. 8, 50 cur autem avidis Ixiona frango verticibus? (*verba Ditis*). *cf.* Lapithae

LABDACIDES 1) *sing. Polynices:* Th. 6, 451 nec verbera pallidus audet Labdacides

2) *plur. Thebani:* Th. 9, 223 trepidi cursu glomerantur anhelos Labdacidae. 9, 777 mirantes indignantesque coibant Labdacidae Th. 10, 36 sic ille

(*Eteocles*) truces hortatibus implet Labdacidas Th. 10, 611 audite, o sontes, extrema litamina divum, Labdacidae

Labdacius: Th. 9, 650 Labdacias, germana, cohortes . . . petis (*Apollinem ad Dianam verba*). 2, 210 Labdaciumque ducem (*Eteoclem*) . . . territat (*Fama*). 3, 418 *nox* non tibi mitis, Adraste, Labdacioque duci (*Polynici*). 7, 207 Labdacios vero Pelopisque a stirpe nepotes tardum abolere mihi (*verba Iovis*)

Labdacus *Eteoclis minister:* Th. 3, 80 Phlegyas et non cunctator iniqui Labdacus — hos regni ferrum penes —

Labor: Th. 10, 102 hic comes (*Somno*) in requiem vergens Labor

Lacaena: Th. 10, 503 te (*Alcidamantem*) lubrica ripa Lacacinae virginis (*Ledam recte Σ intellegit*) . . . flebit A. 1, 833 quo citat orbe Lacacinas Delia

Lacedaemonius: Th. 4, 48 Lacedaemonium Thyrea lectura cruorem. 8, 364 Lacedaemoniaeque cohortes. *cf.* Eurotas, Oebalius, Sparte, Taenarius

Lachesis: Th. 2, 249 Lachesis sic dura iubebat. 4, 636 quo me Lachesis, quo torva Megaera usque sinunt. Th. 3, 642 vidi . . . hilaremque Megaeram et Lachesin putri vacuantem saecula penso. *cf.* Parcae, Sorores

Lacon: Th. 6, 770 patria vigil arte Lacon (*Alcidas*) hos reicit ictus, hos cavet. 7, 129 nunc Pisaeis e milibus unus (*est*

Pavor), nunc Pylus, nunc ore Lacon. 8, 432 hic (*Menalcas*) et mente Lacon, crudi torrentis alumnus Th. 6, 812 moriturum auferte Lacon (*Alcidamantem*) Th. 6, 825 longaeque ruinas (*Capanei*) risere Lacones Th. 6, 739 nuda de plebe Laconum prosilit Alcidas. *cf.* Lacedaemonius

Ladon amnis Arcadiae, Daphnes pater: Th. 4, 289 qui tibi, Pythie, Ladon paene socer. 4, 844 (836) Apollineus Ladon

Th. 9, 573 gelidas ibat (*Atalante*) Ladonis ad undas

Laertiades Ulixes: A. 1, 693 dux Laertiades

Laertius: A. 2, 30 Laertius heros. 1, 675 per Aegaeos ibat Laertia flexus puppis

Laius: Th. 1, 296 superas senior se adtollat ad auras Laius. 2, 7 pone senex trepida succedit (*Mercurio*) Laius umbra. 2, 66 gemuit prope limina nati. 4, 605 stabat inops comitum Cocyti in litore maesto Laius. 7, 245 comes, quo Laius ibat armigero. 11, 623 nec irata fugiat me (*Oedipodem*) Laius umbra. 11, 702 quo Cadmus, quo Laius omine rexit (*Thebas*) Th. 11, 636 ensem sceptriferi spolium lacrimabile Lai Th. 7, 355 Naulobolus . . . tuus, o mitissime Lai, hospes. *cf.* Tyrius

Lampia mons Arcadiae: Th. 4, 290 candensque iugis Lampia nivosus

Lampus 1) *Thebanus quidam:* Th. 2, 623 haec regi promissa, Cydon, haec, Lampe, dabamus! 2) *alius Thebanus:* Th. 7, 759 conatusque toris vitta-

- tam attingere Manto Lampus
(*ab Amphiarao occiditur*)
- Lamus** *Thebanus quidam*: Th. 9, 766 figitur ora (ilia P) Lamus Th. 9, 764 non forma Lamum (*textit*)
- Lamyrus** *Thebanus quidam*: Th. 12, 741 Olenium Lamyrumque ... deicit *Theseus*
- Langia** *fons Argolidis*: Th. 4, 724 (717) una tamen tacitas ... undas ... secreta nutrit Langia sub umbra 4, 782 (774) si forte vado Langia perenni servat aquas. [Th. 4, 51 *falso in ω legitur Langiae nomen, cf. Stazusa*]
- Lapithae**: Th. 5, 262 gelida non saevius Ossa luxuriant Lapitharum epulae. 6, 536 hic mixta Lapitharum caede rotantur saxa. A. 1, 40 Lapitharum proelia ludit (*Achilles*) Th. 2, 563 qualis in adversos Lapithas erexit inanem magnanimus cratera Pholus. 7, 204 Lapithas Marti ... expugnare dedi (*verba Iovis*). A. 2, 112 Lapithas ... equos ... sequi (*dixit Achilles*)
- Lapithaon**: Th. 7, 297 puerum Lapithaona Nymphe Dercetis ... cupido violavit amore. *cf. Alatreus, Dercetis*
- Larissa oppidum Argolidis**: Th. 2, 253 Monychiis cui (*Minervae*) non Argiva per urbes posthabita est Larissa iugis. 4, 44 huic (*Adrasto*) armat Larissa viros. 6, 516 tibi (*Polynici*) Lerna comas Larissaque (-isa-P *Prisc*) supplex poneret. *cf. Palladius*
- Larissaeus**: Th. 1, 382 emicuit lucem ... Larissaeus apex. 4, 5 rutilam de vertice Larissaeo (-isaeo ω) ostendit Bellona facem
- Latius**: Th. 1, 22 o Latiae decus addite famae (*Domitianus*)
- Latona**: Th. 1, 577 *Psamathe* sidereum Latonae feta nepotem edidit. *cf. Th. 11, 12 Apollineae temerator matris et Latonius, Letoides, Letois, Tityos*
- Latonius** 1) *adiect.*: Th. 1, 701 Latonius ... Cynthus. 7, 182 potuit Latonia frater saxa ... defigere (*verba Dianae*)
2) *subst.* Latonia *Diana*: Th. 4, 425 nemorum Latonia cultrix additur. 4, 756 (748) *Arquitenens* seu te (*Hypsipylen*) Latonia casto de grege transmisit thalamis. 9, 679 vertice *Dircae*i velox Latonia montis adstitit. 9, 806 cum se medio Latonia campo iecit. 9, 820 mixto risit Latonia fletu
- Leander** *cf. Abydenus, Hero et Th. 6, 542 Phrixei* ... contemptor ephebus aequoris
- Learchus Athamantis filius**: Th. 3, 187 semianimem heu laeto referens (*Athamas*) clamore Learchum. *cf. Th. 4, 571 et Athamas*
- Lebadia oppidum Phocidis**: Th. 7, 345 valles, Lebadia, tuas
- Lechaeum portus Corinthi**: Th. 7, 97 nec sua pinigero (*propter Isthmia*) magis adnatet umbra (*Palaemonis*) Lechaeo Th. 2, 381 curva Palaemonio secluditur unda Lechaeo
- Leda** *cf. Amyclae, Eurotas, Laeana, Ledaeus*
- Ledaes**: Th. 7, 163 Ledaesque ibis (*Iuppiter*) Amyclas. 4, 236 cono Ledaes apex (*stella Ca-*

- storum*). 11, 133 Ledaei . . . fratres (*Castor et Pollux*)
- Lemniacus**: Th. 3, 274 hoc mihi Lemniacae (*Vulcani*) de te meruere catenae (*Veneris ad Martem verba*)
- Lemnias**: Th. 5, 29 fletu cunctata modesto Lemnias (*Hypsipyle*) orsa refert. 5, 500 talia Lernaeis iterat dum regibus exul Lemnias (*item*) Th. 5, 446 tacitis corda aspera flammis Lemniadum pertemptat Amor Th. 5, 106 o viduae . . . Lemniades!
- Lemnius** 1) *adiect.*: Th. 5, 131 Lemnia classis erat. 6, 509 heros Lemnius (*Hypsipyles filius*) 2) *subst.* Lemnius *Vulcanus*: Th. 2, 269 Lemnius haec . . . struxerat Lemnia *Hypsipyle*: Th. 4, 775 (767) reddit demisso Lemnia vultu. 5, 588 infelix Lemnia
- Lemnos**: Th. 5, 50 Aegaeo premitur circumflua Nereo Lemnos. 5, 184 una gravi penitus latet obruta caelo Lemnos. 5, 185 una vagis Lemnos non agnita nautis. 5, 462 et non speratis clamatur Lemnos (Lemnos celebratur ω) alumnis. 5, 719 sed Lemnos ad aures ut primum dictusque Thoas. A. 1, 206 Lemnos non aequa viris. 1, 678 iam raditur alta Lemnos Th. 5, 658 omnis fabula Lemni. 5, 713 iuvenes Lemni de litore vectos. 6, 151 Lemni gentilibus unam immunem furis (*Hypsipylen*) Th. 5, 30 Furias et Lemnon et artis arma inserta toris. 5, 272 potentem Lemnon et externis etiam servare dolendam. 5, 325 maestam sine culmine
- Lemnon. 5, 615 quotiens tibi Lemnon et Argo sueta loqui Th. 5, 628 exsolvi tibi, Lemne, nefas Th. 5, 70 a Lemno teneri fugistis Amores. 5, 297 aversum Lemno iubar
- Leonteus Thebanus quidam**: Th. 9, 133 ausus erat furto dextram eiectare Leonteus
- Lerna locus Argolidis**: Th. 1, 360 veteri spumavit Lerna veneno. 4, 172 (*in clipeo Capanei*) circum amnis torpens et ferro caerulea Lerna. 4, 711 aret Lerna nocens. 6, 516 tibi (*Polynici*) Lerna comas Larissaque supplex poneret. 9, 341 non haec fecunda veneno Lerna. A. 1, 417 *certat* Lerna graves clipeos caesis vestire iuvenicis Th. 3, 348 tuque, optime Lernae ductor (*Adrastus*). 5, 579 cognatae (*serpenti*) stagna indignantia Lernae. 8, 562 agmina Lernae. 10, 24 tacet omnis gloria Lernae. 12, 94 si funera Lernae (*i. Argivorum*) tecum ardere veto. 12, 146 femineumque gregem, quae iam super agmina Lernae sola videt. 12, 512 huc . . . manus anxia Lernae (*mulieres Argivae*) deveniunt Th. 10, 765 captaeque inpingite Lernae reliquias turpes Th. 2, 433 felicibus Argos auspiciis Lernaemque regas. 10, 890 Lernaem Thebasque rependit *Hercules*. 11, 434 i, Lernaem et Argos solus habe (*Adrasti ad Polynicem verba*). 12, 160 Lernaemque reversae
- Lernaes Argivus**: Th. 12, 117 proxima Lernaes Calydonidas agmine mixtas . . . trahit . . . Deipyle. 4, 638 Lernaes-

que trahit fatalis alumnos Gradivus. 5, 443 Lernaeaque tollens (*Hylas*) arma. 3, 461 nomine Lernaei memorant (*montem*) Aphasanta coloni. 3, 492 solvere Echionias Lernaea cuspide (*i. Argivorum*) portas. 4, 371 dispersos errare Asopide ripa Lernaeos equites. 7, 739 Lernaeum falso simulans (*Apollo*) Haliagmona vultu. 2, 376 Lernaea palus (*item* 5, 748). 11, 111 plebesque . . . Lernaea. 6, 131 cinxere Lycurgum Lernaei proceres. 5, 499 talia Lernaeis iterat dum regibus (*Hypsipyle*). 1, 38 caerulea cum rubuit Lernaeo sanguine Dirce. 8, 112 iam non Lernaea videbo tecta. 9, 124 Lernaeam iacit ipse (*Hippomedon*) trabem. 1, 385 Lernaei stagna atra vadi

Lethaeus: Th. 12, 559 Lethaei portitor amnis (*Charon*). 11, 82 innumero Lethaea examine gaudet ripa. 4, 414 Lethaeaque sacra. 2, 30 *Mercurius* horrentem (*Cerberum*) Lethaeo vimine mulcens

Lethe: Th. 1, 297 *Laium* nondum ulterior Lethes accepit ripa. 4, 567 fugit ille (*Pentheus*) per avia Lethes. 6, 499 ianitor atrae . . . Lethes (*Cerberus*) Th. 4, 622 optata vititam transmittere Lethen puppe dabo (*Tiresiae ad Laium verba*). 8, 97 intramus Lethen

Letoides *Apollo:* Th. 1, 663 ardentem (*ira*) tenuit reverentia caedis Letoiden. 1, 695 servatoremque parentum Letoiden

Letois *Diana:* Th. 9, 834 maestam monitu Letoidea duro increpat (*Mars*)

Letum: Th. 2, 53 Letique triformis ianitor (*Cerberus*). 5, 197 consanguinei mixtus caligine Leti . . . Somnus

Leucas: Th. 4, 815 (807) salutatus cum Leucada pandit Apollo

Leucothea: Th. 6, 12 quotiens animosa resumit Leucothea gemitus Th. 9, 402 qualiter . . . Leucothean planxisse ferunt. *cf.* Ino.

Liber: Th. 4, 653 marcidus edomito bellum referebat ab Haemo Liber. 7, 567 *tigridas* Liber in Aonios meritas emiserat agros. 8, 239 nigri vexilla triumphi Liber et ignotos populis ostenderet Indos. 9, 441 iam pridem oblite parentum Liber. 10, 887 gemit insertante noverca. *cf.* Bacchus

Libye: Th. 9, 16 saevos Libyae contra ire leones Th. 8, 411 cum Libyae Boreas Italos niger attulit imbres Th. 4, 744 (737) flavam Libyen desertaque pulveris Afri

Libycus: Th. 10, 623 Trinaecria qualis ora repercussum Libyco mare sumit ab aestu. A. 1, 486 Libycos Tritonia tolleret angues. 11, 115 Libycis hic (*Notus*) pastus harenis. 12, 605 metus Libycos servatricemque Medusam pectoris . . . movit Tritonia. 2, 722 seu tu (*Minerva*) Libyco Tritone repexas lota comas

Libys Antaeus: Th. 6, 894 Herculeis pressum sic fama laceratis terrigenam sudasse Libyn

Lichas Thebanorum socius: Th. 9, 291 Thisbaeumque (*Thebaeumque Po*) Lichan

Licymnius adiect. (*cf. nomen arcis Tirynthiae Αίχμυρα et Αιχύμυρα*)

- uos Alcmenae frater*): Th. 4, 741 (734) si stagna Licymnia (*lacus quidam Argolidis*) restent
- Lilaea oppidum Phocidis**: Th. 7, 348 propellentemque Lilaeam (liteam P) Cephisi glaciale caput
- Linus 1) Apollinis ex Psamathe filius**: Th. 6, 64 medio Linus intertextus acantho letiferique canes. cf. Th. 1, 589
- 2) *Thebanus quidam*: Th. 9, 254 evasurumque relicto amne Linum
- Lucanus adiect.**: Th. 8, 532 saetigeram Lucana cuspidem frontem strictus aper
- Lucifer**: Th. 2, 139 roseus . . . tardo Lucifer exit equo. 5, 291 ni iam dimittat Eoo Lucifer astra polo. 6, 239 iam novies caelo dimiserat astra Lucifer. 12, 50 tertius Aurorae pugnat (-am pulsabat ω) Lucifer Th. 3, 32 caeloque morantem Luciferum et seros . . . ortus. cf. Eous
- Lucina**: Th. 5, 114 cuius vidit Lucina labores? A. 1, 674 partus index Lucina resolvit
- Luctus**: Th. 2, 287 *Harmoniae monile* Luctus et Irae et Dolor et tota pressit Discordia dextra. 3, 126 stat sanguineo discissus amictu Luctus atrox
- Luna**: Th. 1, 372 neque amico sidere monstrat Lunavias. 12, 3 instantem cornu tenuiore videbat Luna diem. A. 1, 620 scandebat roseo medii fastigia caeli Luna iugo. Th. 2, 58 per Arcturum mediaeque silentia Lunae. 6, 239 totidem Lunae praevenerat ignes mutato Nocturnus equo. A. 1, 644 tenerae rubuerunt cornua Lunae. cf. Cynthia, Phoebe, Phoebus, Sol, Titanis, Vesper et Th. 2, 140
- Lyaeus**: Th. 7, 684 Aonii puer altera cura Lyaei (*Eunaeus*) Th. 5, 292 vix confusa Lyaeo (*Hypsipyle*). 9, 794 thyias Echi-onio genetrix famulata Lyaeo. 11, 320 promissum saevo caput adlatura (*Agave*) Lyaeo Th. 7, 578 ipsumque fides intrasse Lyaeum. 9, 598 hostem . . . saevisse Lyaeum. cf. Bacchus
- Lycabessos mons Atticae**: Th. 12, 621 pinguis (-i ω) melior Lycabessos olivae
- Lycaeus mons Arcadiae**: Th. 1, 363 umbrosi patuere aestiva Lycae. 4, 250 gelidique aversa Lycae. 6, 567 narratur (*Parthenopaeus*) cervas pedes inter aperta Lycae tollere. 7, 80 aestivi clementior aura Lycae. 9, 895 frustra de colle Lycaei anxia prospectas (*Atalante*). cf. Th. 1, 273 et Lycaeus adiect., Lycaon
- Lycaeus adiect.**: Th. 12, 129 illas (*mulieres Argivas*) et lucis Hecate speculata Lycaeis prosequitur gemitu. 2, 206 finitimisque agitatur (*Fama*) agris procul usque Lycaeos Partheniosque super saltus. 6, 92 Argolicos inter saltusque . . . Lycaeos
- Lycaon Callistus pater**: Th. 7, 414 Arcades (-os P ω) insanas latrare Lycaonis umbras nocte ferunt tacita. 11, 128 sontes vidisse Lycaonis aras
- Lycaonius**: Th. 3, 480 accola Pisae Pana Lycaonia nocturnum exaudit in umbra. 4, 304 Lycaoniae rictu caput asperat ursae

- Lycaste** *Lemnia mulier, nutrix filiorum Hypsipyles*: Th. 5, 226 flet super aequaevum soror exarmata Lycaste Cydimon. 5, 467 aluitque (*filios Hypsipyles*) rogata Lycaste
- Lycetus** *Thebanorum socius*: Th. 9, 291 Anthedoniumque Lyce- tum
- Lycia**: Th. 1, 696 seu te (*Apollinem*) Lyciae Patarea nivosis exercent dumeta iugis Th. 8, 200 nec Lyciam supplex consultor adibit A. 1, 165 qualis Lycia venator Apollo cum redit. *cf.* Lycius
- Lycius**: Th. 6, 645 cetera plebs Lyciis vadit contenta pharetris. 3, 477 Lyciaeque (*i. Patarae*) parent contendere sortes *cum Iovis oraculis*
- Lycius Apollo**: Th. 10, 344 si quando domos optataque, Paean, templa, Lycie, dabis
- Lycomedes rex Scyri**: A. 1, 207 inbelli . . . Lycomedis ab aula. 1, 396 sit virgo pii Lycomedis Achilles. 1, 532 placuit (*Thetidi*) Lycomedis conscia tellus. 1, 719 virginea modo si Lycomedis in aula est. 1, 816 cetera . . . Lycomedis regia . . . tranquilla sub pace silet A. 1, 891 nudis Lycomedem adfatur in armis A. 1, 286 placidoque satae Lycomede sorores
- Lycophon Thebanus quidam**: Th. 2, 610 Echionium Lycophon- tem
- Lycoreus Thebanorum socius**: Th. 7, 715 sacrumque Lycorea Phoebos
- Lycormas amnis Aetoliae**: Th. 4, 845 (837) Centaureusque (*propter Nessum*) Lycormas
- Lyctius Cretensis**: Th. 6, 927 fundat vel Lyctia cornu tela
- Lycurgus 1) rex Nemeae**: Th. 5, 702 meritus nec tale Lycurgus excidium Th. 4, 749 (742) Inachii proles infausta Lycurgi. 5, 39 servitium Hypsipyle vestri fero capta Lycurgi. 5, 638 sacrifici . . . per tecta Lycurgi. 5, 715 nec inhospita tecta Lycurgi Th. 5, 696 vertere regna fremunt raptumque auferre Lycurgum cum Iove cumque aris. 6, 130 cinxere Lycurgum Lernaei proceres Th. 6, 653 at non magnanimo pietas ignava Lycurgo Th. 5, 647 prima, Lycurge, dabis Dircaeo funera bello. *cf.* Nemea
- 2) rex Thraciae**: Th. 7, 180 Thracen silvasque Lycurgi Th. 4, 386 pampineumque iubes (*Bacchus*) nemus inreptare Lycurgo. *cf.* Bacchus
- Lycus 1) rex Thebanorum**: Th. 4, 570 tristem nosco Lycum (*verba Mantus*) 2) *Thebanus quidam*: Th. 9, 106 inde Pheres acerque Lycus (*tela iaciunt*) . . . Lycus excelso terrore comantem perstringit galeam. 10, 19 dux noctis opertae sorte Meges ultroque Lycus
- Lydius**: Th. 10, 646 Lydia coniunx (*Omphale*). A. 1, 260 si Lydia dura pensa manu . . . tulit Tirynthius. *cf.* Maeonius
- Lygdus Thebanus quidam**: Th. 9, 766 flet saucius inguina Lygdus Th. 9, 764 non infula Lygdum (*textit*)
- Lyrcius amnis Argolidis**: Th. 4, 710 aret Lyrcius (et lyrcius aret P) et ingens Inachus Th. 4, 117 qui ripas, Lyrcie,

tuas, tua litora multo vomere
suspendunt

MACETAE A. 2, 132 quo (*rotatu*)

Macetae sua gaesa citent
Th. 7, 269 fraxineas Macetum
vibrant de more sarisas. A. 1,
202 nec Macetum gens dura
placet (*Thetidi*)

Maenalius: *Arcadius*: Th. 7, 64

ales Maenalius (*Mercurius, sed
dubitaveris utra vox substansi-
tivi locum teneat, utra adiec-
tivi*). 6, 563 quis Maenaliae
Atalantes nesciat egregium
decus? 12, 125 Maenaliae co-
mes orba Dianae (*Atalante*).
9, 809 Maenalius Dorceus. 10,
348 Maenaliusque Dymas. 9,
719 angustum iam dudum ...
Maenalius tibi, parve (*Par-
thenopaeus*), nemus. 6, 603 puer
... Maenalius (*Parthenopaeus*).
4, 256 Maenalia puerum (*Par-
thenopaeum*) cum vidit (*Diana*)
in umbra. 4, 802 (794) sic puer
ales vertice Maenaliis

Maenalos mons Arcadiae: Th. 9,
639 in mediis frondentem Mae-
nalon astris exsuperat gressu

Th. 4, 285 rarescunt alta co-
lonis Maenala. 7, 80 cui (*Mer-
curio*) roscida iuxta Maenala
et aestivi clementior aura
Lycaei

Maenas: Th. 9, 628 quid in no-
stris ... silvis Maenades hostile-
les Thebanaeque numina (*Bac-
chus*) regnant? (*verba Atalan-
tes*) Th. 9, 598 cruentas Mae-
nadas atque hostem ... saevisse
Lycaeam. *cf.* Th. 4, 379 sil-
vestris regina chori. A. 1, 646
Bacchi comites et Thyias

Maeon Thebanus vates: Th. 2, 693
Haemonides ... Maeon Th.

3,404 indicio servatum Maeona
tristi. 4, 598 nostra praesi-
gnem Maeona lauro. *cf.* Hae-
monides

Maeonius Lydius: A. 1, 4 cantu
Maeonio (*Homeri*). Th. 6, 540
Maeonio (*i. purpura tincto*) ...
circumflua limbo ... chlamys.
11, 401 opus ipsa novarat Mae-
oniis Argia modis

Maecotis 1) *subst.*: Th. 12, 526
quis (*bipennibus*) nemora et
solidam Maecotida caedere sue-
tae (*Amazones*) 2) *adiect.*:
A. 1, 758 quales Maecotide ripa
... sepositis epulantur Ama-
zones armis

Maera mulier Thebana: Th. 8,
477 Aegaeae Veneris ... Maera
sacerdos

Maia Mercuri mater: Th. 2, 1
Maia satus aliger. 6, 699 mul-
tum te, Maia crete (create P:
nate ω), rogato

Malea promunturium: Th. 4, 224
dubiis Malea vitata carinis
Th. 1, 100 Maleae de valle re-
surgens (*Tisiphone*). 2, 33 qua
formidatum Maleae spumantis
in auras it caput. 7, 16 rau-
cae circumtonat ira Malēae.
A. 1, 408 undisonae quos cir-
cuit umbo Malēae Th. 10,
537 aut Malean aut alta Ce-
raunia supra cessantes in nube
sedent ... procellae

Manto Tiresiae filia: Th. 4, 463
innuba Manto exceptum pa-
teris praelibat sanguen. 4, 518
Phoebeia Manto. 10, 639 fit
(*Virtus*) provida Manto Th.
7, 758 conatusque toris vitta-
tam attingere Manto Lampus.
10, 679 subitam a terris in nu-
bila crescere Manto. *cf.* Phoe-
beius

Marathon: Th. 12, 581 si patrium
Marathona metu (*i. tauro*) . . .
levasti (*Theseus*). 12, 617 non-
dum Eoo (*i. Persarum*) clarum
Marathona triumpho Th. 5,
431 ab adserto nuper Mara-
thone superbum Thesea
Marathonis adiect.: Th. 12, 730
ut vero aequoreus quercum
Marathonida (*i. hastam*) The-
seus extulit. 11, 644 Maratho-
nide silva flebilis Erigone
Marathonius: Th. 12, 196 Actaeas
acies Marathoniaque arma eli-
cite (*Thebani*)
Mareoticus Aegyptius: Th. 1, 264
Mareotica . . . Coptos
Marpessa mulier Thebana: Th.
3, 172 Marpessaque (-pi- ω)
pactum Phyllea (*agnovit*)
Mars: Th. 7, 83 Mars inpellit
equos. 7, 236 exciverat omnem
Aoniam . . . Mars. 9, 72 invi-
dit pater et tota Mars inpulit
hasta. 11, 84. 11, 414 Mars ra-
puit currus. A. 1, 425 ereptum
superis Mars efferat aurum
Th. 1, 7 trepidum . . . Martis
operti agricolam infandis con-
dentem proelia sulcis. 2, 572
Martisque e semine Theron
terrigenas confisus aves. 2, 599
Pelethroniam praefixa cuspidem
pinum Martis. 4, 260 audaci
Martis percussus amore. 4, 321
tu (*Parthenopaeus*) pondera
ferre Martis . . . potes. 5, 648
vicini pulvere Martis angitur
Lycurgus. 6, 501 turbasset (*Ari-
on*) euntes Solis equos Martis-
que iugum. 6, 830 otia Mar-
tis. 8, 232 fetosque cruenti
Martis agros (*Thebanos*). 8,
732 saevi . . . ad proelia Mar-
tis. 10, 463 taciti compendia
Martis. 11, 409 stupefactaque

Martis cornua. 12, 638 dimit-
tere curas Martis Th. 1, 464
Marti (*an ablativus?*) non de-
generare paterno. 4, 305 iura-
taque pectora Marti. 7, 204 La-
pithas Marti . . . expugnare
dedi (*verba Iovis*). 8, 588 ne-
que enim has Marti . . . exuvias
figemus Th. 4, 829 (821) ag-
mina bello decertare putes
iustumque in gurgite Martem
perfurere. 7, 172 tubas Mar-
temque pati. 12, 717 belligeras
acies Martemque secundum
(*i. alterum*) miscuit Th. 9,
506 Mars inclyte Th. 5, 173
quos non . . . horrida virtus
Marte sub Odrysiis . . . hauserit.
6, 534 seu monstri (-is P) vic-
tor seu Marte (*Hercules*). 6,
609 Ogygio victor cum Marte
redisset. 7, 630 Marte propin-
quo horrent Tyrrenos Heli-
conia plectra tumultus. 8, 71
fratres alterna in vulnere laeto
Marte ruant. 10, 198 Marte
diurno. 11, 287 nec adverso
nunc saltem Marte vocatus
stabit (*Eteocles*)? A. 1, 401 cap-
tam sine Marte, sine armis
progeniem caeli (*Helenam*). *cf.*
Th. 3, 343 deus . . . armipotens.
3, 420 deus armifer. 3, 431 pater.
3, 577 bellipotens . . . deus. 4,
356 bellator nulli caluit deus
nec non Armipotens, Bellipo-
tens, Bistonius, Geticus, Gra-
divus, Haemus, Hyrcanus,
Martigena, Martius, Mavors,
Mavortius, Odrysius, Sarmati-
cus, Scythicus, Thraces
Marsyas *cf.* Celaenae, Celae-
naeus, Phryx, Satyrus
Martigena: Th. 10, 103 Marti-
genae . . . Amori
Martius: Th. 10, 612 Martius in-

ferias et saeva efflagitat anguis sacra. 10, 806 Martius anguis. 11, 97 non solitas acies nec Martia bella paramus (*Furiae*). A. 1, 882 subita arma calorque Martius horrenda confundit luce penates. Th. 5, 155 tu Martia testis Enyo. 4, 556 terrigenae comites . . . gens Martia (*Sparti*). 6, 477 Martius . . . Hippodamus (*Martis nepos*). 2, 727 Martia (*propter Oeneum Martis filium*) Pleuron. 11, 489 dum Martius inopia serpens stagna bibit. 9, 827 acies . . . et Martia signa. A. 1, 949 cur non ego Martia tecum signa feram? (*Deidamiae ad Achillem verba*). [Th. 6, 229 sic Martia vellunt signa tubae.] Th. 7, 460 hi Martia tela belligerosque hortantur equos, Th. 6, 3 Martia . . . virtus

Massagetae: A. 1, 307 lactea Massagetae veluti cum pocula fuscant sanguine puniceo

Massylus adiect.: Th. 11, 27 cum Massyla per arva armenti reges . . . leo fregit. 8, 124 ut leo Massyli (-lii P) cum lux stetit obvia ferri, . . . arma citat. 5, 332 Massylo frangi stupere sub hoste (*i. leone*) iuvencae. 2, 676 leo . . . Massylas depastus oves. *cf.* Gaetulus, Libye, Maurus

Maurus adiect.: Th. 9, 189 Maura diu populatum rura leonem. *cf.* Gaetulus, Massylus

Mavors: Th. 2, 718 nec magis ardentes Mavors . . . pugnae inpulerit . . . tubas. 4, 111 patrius stat casside Mavors (*Tydeo Martis nepoti*). 4, 801 (793) sic tener Odrysia Mavors nive.

[6, 233 stat adhuc incertus . . . quibus sese Mavors indulgeat armis.] 7, 10 posita respirat cuspide Mavors. 7, 624 tantus ab exiguo (in ambiguo P) crudescit sanguine Mavors. 9, 88 nec prope conlata sprevisset (*iuvenes*) cuspide Mavors. 9, 567 anceps . . . Grais Sidoniisque simul nectebat vulnera Mavors. 9, 785 ferus hic vero desaevit pulvere Mavors. 9, 841 pater Ogygias Mavors circumspicit alas. 10, 508 talis Echionio Mavors in limine saevit. 10, 556 vix Mavors ipse videndo gaudeat. 10, 663 quo (*Menoecio*) non agnoverit ullum certius armifero Cadmi de semine Mavors. 10, 808 nimiusque in pectore Mavors. 12, 733 ceu pater Edonos Haemi de vertice Mavors inpulerit currus. A. 1, 395 alternum Mavors interfurit orbem. 1, 502 Mavors et Troia abrepta probabunt Th. 3, 598 ingenti Capaneus Mavortis amore excitus. 6, 665 Bistonii clipeus Mavortis in arvis luce mala Pangaea ferit. 7, 703 (*Amphiaras*) inexploto saevi Mavortis amore. 11, 50 egregius lituo dextri Mavortis Enyeus (enipeus ω) hortator. 12, 523 duri Mavortis imago Th. 7, 264 reor et Mavorte cruento talis erit. *cf.* Mars

Mavortius: Th. 1, 274 Mavortius axis Oenomai. 8, 342 cum iam Mavortia contra cornua. 9, 838 premit . . . Mavortia cuspis. 7, 40 steriles delubra notat Mavortia silvas (*Mercurius*). 2, 269 Mavortia longum furta (*Veneris amorem*) dolens (*Vulca-*

- nus*). 7, 644 Mavortius Haemon (*item* 10, 653). 2, 587 ensem Bistonium . . . Mavortia munera magni Oeneos. 5, 282 unde haec Mavortia divae (*Veneri*) pectora? 4, 345 Cadmi Mavortia plebes. 11, 652 hunc (*Menoecem*) et Mavortia clamant semina. A. 1, 626 tela . . . Mavortia. Th. 1, 680 tellus (*Polynici*) Mavortia Thebe. 4, 434 tellus Mavortia (*Thebae*). A. 1, 201 studiis multum Mavortia Thrace
- Medea** *cf.* Colchis, Iason
- Medeon oppidum Boeotiae**: Th. 7, 260 Ocalea Medeonque (*cf.* *Hom. B 501*)
- Medusa**: Th. 12, 606 servatricemque Medusam pectoris (*Minervae*). *cf.* Gorgon
- Megaera una ex Furiis**: Th. 1, 712 ultrix tibi (*Apollini*) torva Megaera . . . Phlegyan . . . premit. 4, 636 quo me (*Laium*) Lachesis, quo torva Megaera usque (*dicere*) sinunt Th. 1, 477 Oresten opposito rabidam Pylade vitasse Megaeram. 3, 641 vidi hominum divumque metus hilaremque Megaeram. 11, 60 inferna comitem ni sede Megaeram . . . suscitet (*Tisiphone*). *cf.* Furiae
- Megara** *cf.* Megareus, Nisus
- Megareus**: Th. 12, 219 Megareia praeceps arva rapit (*Argia*) passu
- Megareus Thebanus quidam**: Th. 10, 491 ni Megareus speculacitus exclamasset ab alta
- Meges Thebanus quidam**: Th. 10, 19 dux noctis opertae sorte Meges (-ens P)
- Melaena vicus Atticae**: Th. 12, 619 viridesque Melaenae
- Melampus Amythaonis filius, vates**: Th. 3, 453 Amythaone cretus iam senior . . . Melampus Th. 3, 546 venerande Melampus (-po P) Th. 8, 278 sanctoque Melampode cretum Thiodamanta. *cf.* Amythaonius
- Melaneus Thebanus quidam**: Th. 7, 755 sternuntur terra Melaneus (*var. menaleus*) pedes, Antiphus alto nil defensus equo
- Melanippus** 1) *Tydei frater, cf.* Th. 1, 401 2) *Thebanus quidam* (m-nalippus *codd. ubique*): Th. 8, 718 Astacides Melanippus Th. 9, 8 profanatum Melanippi funus acerbo volnere Th. 8, 740 caput . . . mihi si quis adportet, Melanippe, tuum (*verba Tydei*). *cf.* Astacides
- Melas amnis Boeotiae**: Th. 7, 273 Palladiusque Melas
- Meleager**: Th. 2, 474 *aper Calydonius* te, Meleagre, subit. *cf.* Calydon, Diana, Meleagrius, Oenides
- Meleagrius**: Th. 4, 103 fletaque cognatis avibus Meleagria Pleuron
- Menalcas Lacedaemonius quidam**: Th. 8, 431 erepto cunei ductore Menalca (-ce P)
- Menelaus** *cf.* Atrides
- Menestheus Argivus quidam**: Th. 6, 661 acerque Menestheus. 6, 698 timida subit arte Menestheus cautior. 6, 725 Gnosiacos arcus habet et vaga tela Menestheus Th. 6, 706 fortuna Menesthei Th. 6, 712 Menesthea victum
- Menoceus Creontis filius**: Th. 7, 250 quae noster signa Menoceus, quae noster regat

- arma Creon. 7, 641 Periphanta
 Menoeceus (*sternit*). 8, 357 cul-
 mina (*i. portam*) magnanimus
 stipat Dircaea Menoeceus. 9,
 267 ferus ... Menoeceus. 10,
 756 pius ... Menoeceus. 11, 264.
 11, 653 inpensus patriae ...
 Menoeceus Th. 11, 709 sanc-
 tasque Menoeceos umbras
 Th. 8, 597 at non ... Menoe-
 cea lapsus fallit Atys. 10, 620
 sentitque (*Creon*) Menoecea
 posci. 11, 660 datis abolere
 (*incipit Creon*) Menoecea reg-
 nis. 12, 60 at non plebeio fu-
 mare Menoecea busto rex gen-
 itor Thebaeque sinunt. 12, 103
 per superos magnumque Me-
 noecea iuro (*verba Creontis*).
 12, 696 flentemque Menoecea
 Th. 10, 651 te ... stantem
 pro turre, Menoeceu, invenit
 (*Virtus*). 10, 802 saeve Me-
 noeceu
- Menoceus:** Th. 10, 846 Menoe-
 ceo qua sanguine lubrica
 turris
- Menoetes** 1) *Thebanus quidam:*
 Th. 2, 644 parmaque Menoeten
 (*var. -tum*) proterrebat agens
 (*Tydeus*) 2) *Argiae comes:*
 Th. 12, 245 pectore anhelio iam
 prope deficiens ... Menoetes.
 12, 360 12, 204 unumque Me-
 noeten ... eligit (*Argia*). 12,
 237 pudet ire Menoeten tardius
- Mercurius** *cf.* Arcadius, Arcas,
 Atlantiades, Cyllene, Cyl-
 lenius, Maenalius, Maia, Te-
 gea, Tegeaticus *et* Th. 2, 55
 volucer deus. 4, 287 deo ...
 alite. 4, 605 deus ales. 4, 801
 (793) puer ales. 10, 302 deus
 aliger
- Messe oppidum Laconicae:** Th.
 4, 226 volucrumque parens Cy-
- thereia Messe (*cf. Hom. B 582*
πολυτρήρωνά τε Μέσσην)
- Messene:** Th. 4, 179 planaque
 Messene. A. 1, 422 murorum
 tormenta Pylos Messenaque
 tendunt
- Metus:** Th. 4, 662 *inter Bacchi*
comites et Metus et Virtus.
 Th. 7, 49 exanguisque Metus
in Martis limine)
- Midea** 1) *oppidum Arcadiae:* Th.
 4, 45 aptior armentis Midea
 2) *Boeotiae oppidum:* Th. 7,
 331 quos Midea *et* (*medon P*)
 quos uvida suggerit Arne (*cf.*
Hom. B 507 Μιδεαυ)
- Mimallones Bacchae:** Th. 4, 660
 scissasque Mimallones ursas
 (*portant*)
- Mimas Thebanus quidam:** Th.
 9, 290 fortemque Mimanta (*var.*
min-)
- Minae:** Th. 7, 51 innumeris stre-
 pit aula (*Martis*) Minis
- Minerva:** Th. 3, 507 flavaeque
 sonans avis unca Minervae. 4,
 288 templumque Aleae nemo-
 rale Minervae. 5, 152 iuga celsa
 Minervae. 7, 330 Alalcome-
 naea Minervae agmina. 12, 531
 innuptae ... delubra Minervae.
 A. 2, 52 torva Minervae ora.
cf. Gorgon, Palladius, Pallas,
 Triton, Tritonia, Tritonis *et*
 A. 1, 299, 1, 547
- Minoius:** A. 1, 192 quanto ...
 nexu ruperit Aegides Minoia
an Minoi?) bracchia tauri
- Minos:** Th. 8, 27 Minos cum fra-
 tre verendo iura bonus meli-
 ora monet. 8, 103 scit iudicis
 urna Dictaei verumque potest
 deprendere Minos. *cf. Ageno-*
reus, Cortynius
- Minotaurus** *cf.* Minoius *et* Th.
 12, 668

- Minous:** Th. 7, 187 nec ullas Cylene secreta tubas Minoave (-oiave **P ω**) curat Ida
- Minyae Argonautae:** Th. 5, 337 agunt Minyae (*Argo*) 5, 471 fugam Minyae (*sc. meditantur*) Th. 8, 212 fortes Minyas subito cum funere Tiphys destituit
- Mithras:** Th. 1, 720 seu praestat (*vocare Apollinem*) . . . Persei sub rupibus antri indignata sequi torquentem cornua Mithram
- Molorchus Herculis hospes Cleonaeus:** Th. 4, 160 Cleonaei . . . vineta Molorchi
- Molossus** 1) *adiect.*: Th. 3, 475 frondes lucis quas fama Molossis (*i. Dodonae*) Chaonias sonuisse tibi (*Iovi*) 8, 201 Molosso quercus anhela Iovi (-is **ω**) 2) *subst. canis*: A. 1, 747 muto legit arva Molosso venator Th. 3, 203 (*Actaeonem*) insani nihil agnovere Molossi
- Montes:** Th. 5, 429 dant Fluvii Montesque locum (*deis*)
- Monychius Atticus:** Th. 2, 252 Monychiis cui (*Minervae*) non Argiva per urbes posthabita est Larissa iugis. 12, 616 qui rura lacesunt Monychia
- Mopsus** 1) *vates, unus ex Argonautis*: Th. 3, 521 in dubiis auditus Iasoni (-ne **P ω**) Mopsus. 5, 417 Palladios oleae, Mopsi gestamina, ramos 2) *Argivus quidam*: Th. 8, 151 Mopsus idem (*de morte Amphiarai*) trepidusque ferebat Actor idem. 9, 126 hasta iuncti clipeum cavat improba Mopsi
- Mors:** Th. 1, 632 Mors fila Sororum ense metit. 4, 528 in speculis Mors atra sedet. 7, 53
- voltuque cruento Mors armata sedet (*in Martis domo*). 7, 773 dum tibi me iunctum Mors inrevocata veretur (*Apollinis ad Amphiaraum verba*). 8, 376 Stygiisque emissa tenebris Mors fruitur caelo. 10, 26 Mors subitam nigri stupet auguris umbram. 12, 218 Mors nusquam saevusve Creon? Th. 4, 413 durae . . . Mortis limine manes elicitos. 4, 474 formidabile regnum Mortis inexpectae Th. 10, 105 cum Mor-te iacet *Somnus* Th. 8, 24 stant Furiae circum (*mortuos*) variaeque ex ordine Mortes. *cf.* Letum
- Mulciber:** Th. 5, 51 ignifera fessus respirat ab Aetna Mulciber. 6, 234 lassusque putres iam Mulciber (*i. ignis*) ibat in cineres. 7, 61 talem (*Martis domum*) divina Mulciber arte ediderat. 10, 101 mille intus simulacra dei (*Somni*) caelaverat ardens Mulciber.
- Musae:** Th. 7, 289 bellaque perpetuo memorabunt carmine Musae Th. 6, 355 cantu Musarum nobile mulcens concilium (*Apollo*) Th. 8, 549 Heliconius . . . Corymbus, ante comes Musis. *cf.* Th. 1, 4 deae (*item* 10, 831). 9, 317 doctae . . . sorores. *fulso legitur musae in P* Th. 8, 553 *cf. etiam praeter singularum nomina*: Aonis, Castalia, Cithaeron, Heliconius, Olmius, Parnassos, Parnassius, Permessus, Pierius.
- Mycalesius Boeotius:** Th. 9, 281 induit a tergo Mycalesia cuspis Agyrten
- Mycalessos oppidum Boeotiae;**

- Th. 7, 272 quos pinigeris Mycalessos in agris
- Mycenae oppidum Argolidis:** Th. 4, 306 socios milite vicinae nullo iuvere Mycenae 7, 418 exortantur Mycenae confusum Iunonis ebur. 9, 514 cui (*Hippomedonti*) gentis origo Mycenae. 11, 187 iamque vale coniunx dulcesque valet Mycenae (*verba Polynicis*). A. 1, 414 innumera resonant incude Mycenae Th. 1, 261 veteres armis excinde Mycenae (*Iunonis ad Iovem verba*), 1, 325 caligantes abrupto sole Mycenae. 2, 119 Cadmo (*i. Thebanis*) dominas inferre Mycenae. 2, 184 non fugeret duras lux intercisa Mycenae. 7, 177 novercales luimus ditare Mycenae (*verba Bacchi*). 8, 670 Inachias . . . abiisse Mycenae. 9, 444 saevas victor revehere Mycenae. 10, 16 ne forte Mycenae . . . petant (*Argivi*). 11, 129 festina polo ducentes astra Mycenae. 11, 731 vis Argos eat (*Oedipus*) hostilesque Mycenae squalidus inreptet! 12, 82 fatale . . . Argos et impulsas cineri miscere Mycenae Th. 1, 683 nec sic aversum fama Mycenis volvit iter. 11, 14 unde Mycenis adforet (*Argia*)? 12, 116 Cadmi moenia posthabitis velit (*Argia*) incoluisse Mycenis. 12, 689 prostratis Mycenis *cf.* Mycene et Tantalus
- Mycene:** Th. 4, 56 tecta Mycenae (-is Πω) impia
- Myconos insula:** A. 1, 205 *inter Cycladas* spretae (*a Thetide*) Myconosque humilisque Seriphos Th. 3, 438 ipsa tua
- Mycono Gyaroque revelli, Dele, times
- Mygdonius:** Th. 2, 134 Mygdoniis elata cubilibus . . . Aurora *cf.* Phrygius
- Myrmidone mulier Lemnia:** Th. 5, 224 Gyan vidi lapsare cruentae vulnere Myrmidones (-is ω)
- Myrtilos:** Th. 6, 285 prensatque rotas auriga natantes Myrtilos
- NAIDES:** A. 1, 295 umeris quantum Diana relinquit Naidas. 1, 825 qualis Siculae sub rupibus Aetnae Naidas Hennaes inter Diana
- Napaeae Nymphae;** Th. 9, 386 orantesque tibi (*Crenaeo*) servire Napaeae Th. 4, 255 quas magno non abstulit (*Parthenopaeus*) igne Napaeae. *cf.* Nymphae
- Narcissus Cephisi filius;** Th. 7, 341 tu quoque praeclarum forma, Cephise, dedisses Narcissum, sed Thespiacis iam pallet in agris trux puer
- Natura:** Th. 8, 330 *Amphiarum* magna sinu Natura soluto . . . amplexa coit. 10, 88 qua desidis atria Somni securumque larem segnis Natura locavit. 11, 466 quid me (*Pietatem*) . . . saevis animantum ac saepe deorum obstaturam animis, princeps Natura, creabas? 11, 607 vincis, Natura, parentem (*verba Oedipodis*). 12, 561 heu princeps Natura. A. 1, 488 stabat anhelata metus (*in pugna Gigantum*) solum Natura Tonantem respiciens Th. 12, 645 Naturamque ducem
- Naubolus Iphiti pater, Lai hos-**

- pes Phocensis*: Th. 7, 355 Naubolus Hippasides
- Naxos**: Th. 7, 686 Theseaque Naxos *plangit Bacchi sacerdotem*. A. 1, 678 a tergo de-
crescit Bacchica Naxos
- Nealce uxor Hippomedontis**: Th. 12, 122 aspera visu, ac deflenda tamen digno plangore Nealce Hippomedonta ciens
- Nefas**: Th. 7, 48 caecumque Nefas in Martis limine
- Neistae porta Thebarum**: Th. 8, 354 Eteoclea mittunt Neistae
- Neleius**: Th. 4, 125 avia Dyme mittit opem (-es ω) densasque Pylos Neleia turmas
- Nemea oppidum Argolidis**: Th. 1, 355 iam Nemea, iam . . . Arcadiae capita alta madent. 2, 348 vix carmine raro longa sonat Nemea nondum pastoribus ausis (*sc. canere propter leonem*). 4, 159 dat Nemea comites. 4, 832(824) silvarum, Nemea, longe regina virentum. 5, 44 nec facilis Nemea latas evolvere vires. 5, 749 dum Nemea tremulas campis iaculabitur umbras. 6, 516 te (*Polylicen*) Nemea (*plangeret*). A. 1, 415 Nemea dat terga ferarum Th. 5, 581 Nemees reptatus ager. 5, 733 ductor Nemeae (*Lycurgus*) Th. 5, 714 *Hypsipyles filios* intuleras (*Bacchus*) Nemeae Th. 4, 646 gelidam Nemeen et conscia laudis Herculeae dumeta. 4, 664 pulvereae Nemeen effervere (effervescere P¹) nube conspicit (*Bacchus*). 4, 688 praecipuam Nemeen (-us nemees ω) . . . ex alto fugiat liquor. [6, 88 accisam Nemeen umbrosaue Tempe praecipit
- tare solo] 6, 368 Herculeam Nemeen. 6, 385 Nemeen . . . venit (*Apollo*) *nom. Nemea testatur Prisc. (cf. ad Th. 5, 44) et confirmant codices, nisi quod* Th. 1, 355. 2, 378 nemeae in P legitur, nemeae in ω Th. 4, 832 (824) et 5, 44, in omnibus nemeae A. 1, 415. Silv. 3, 1, 143 ubi desideratur nominativus, nemees in M exstat; et hic et A. 1, 415 -ea restituendum erat. cf. Tegea. cf. Cleonaeus, Nemeaeus
- Nemeaeus**: Th. 7, 117 falso Nemeaeum pulvere campum erigit Mars. 1, 575 Nemeaei ad fluminis undam. 10, 499 nuper Nemeaeo in pulvere felix (*i. ludis Nemeis*). 3, 421 Nemeaeaeque rura 4, 136 sonipes Nemeaeus (*Hippomedontis*). 11, 47 maeret (*Hercules*) . . . Nemeaea in sanguine terga . . . videre
- Neptunius**: Th. 7, 813 omne fretum Neptunia movit cuspis. 12, 588 Neptunius heros (*Theseus*). 7, 271 Neptunia plebes Onchesti (*cf. Hom. B 506 Ὀγγηστόν δ' ἰερόν Ποσειδήιον ἄγλαόν ἔλκος*). 12, 665 Neptunius . . . Theseus. A. 1, 224 vada per Neptunia
- Neptunus**: Th. 3, 433 Ventos dux prae se Neptunus agit. 6, 302 Neptunus equo (*Arioni*) . . . pater. cf. Neptunius, Triton et Th. 1, 222 sq. 5, 706 aequoris alti rex. 6, 529 aequoreus . . . pater (*Arionis equi*). 7, 185. 12, 633 A. 1, 51 magnumque . . . regem. 1, 78 rector aquarum. 2, 14 caeruleum regem.
- Nereis**: A, 1, 24 fluctibus invi-

- sis iam Nerëis imperat Helle. 1, 122 cum visa procul de litore surgens Nerëis (*Thetis*). 1, 480 *Achillem* Stygios tulerit secreta per amnes Nerëis (*Thetis*) A. 1, 592 tandem detecti timidae Nereidos (*Thetidid*) astus Th. 9, 401 qualiter . . . nondum Nereida . . . Leucothean planxisse ferunt. A. 1, 158 figit gelidus Nereida (*Thetidem*) pallor A. 1, 527 quo rapis . . . Chironis alumnorum femineis, Nerei, dolis? Th. 8, 362 cessere fugatae Nerëides Th. 9, 372 Nerëidum miserata cohors. A. 1, 391 Nerëidum tranquilla domus. cf. Nereus, Nympha
- Nereus:** Th. 3, 410 turba profundi Nereos. 5, 437 generumque profundi Nereos (*Pelea*). A. 1, 542 gremioque . . . aquosi Nereos Th. 8, 230 ingenti sulcatum Nerea (*i. mare*) tauro (*i. Iove Europam ferente*). A. 2, 15 avumque (*Achillis*) Nerea. Th. 5, 49 Aegaeo premitur circumflua Nereo Lemnos cf. Thetis
- Neris oppidum Argolidis:** Th. 4, 47 quaeque pavet longa spumantem valle Charadron Neris
- Nessus unus ex Centauris:** Th. 11, 238 victorque furit per viscera (*Herculis*) Nessus. cf. Centaureus
- Nestor:** Th. 4, 127 nondum nota Pylos iuvenisque aetate secunda Nestor. cf. Neleius, Pylos.
- Niliacus:** Th. 3, 478 Niliacumque pecus (*Apis*)
- Nilus:** Th. 4, 706 ubi se magnis refluus suppressit in antris Nilus. 8, 359 ubi aversi secretus pabula caeli Nilus et Eous magno bibit ore pruinans Th. 1, 265 aerisoni lugentia flumina Nili 3, 527 *cygnos* fecunda refert placidi clementia Nili (caeli P) Th. 5, 12 rauca Paraetonio decedunt agmina Nilo. 12, 518 iuvat *grues* . . . frigora solvere Nilo. cf. 4, 707 patris undosi sonitus
- Nimbi:** Th. 3, 435 tristis comitatus eunti (*Neptuno*) . . . Nimbique Hiemesque. 7, 37 agmina Nimborum
- Niobe:** Th. 6, 124 Niobe . . . squalida bisenas Sipyron deduxerat urnas Th. 9, 682 fecundam lasso Nioben consumpserat (*Diana*) arcu cf. Tantalus, Thebanus
- Nisa oppidum Boeotiae:** Th. 7, 261 confertissima lucis Nisa (nysa P, cf. *Hom. B 508 Νύσα τὴν ζαθέην*)
- Nisus 1) rex Megarensium:** Th. 2, 382 praetervectus Nisum (*i. Megaram*). cf. Th. 1, 334 Scyllaeaque rura purpureo regnata seni 2) *Euryali amicus:* Th. 10, 448 Phrygiique . . . gloria Nisi. cf. Euryalus.
- Nocturnus:** Th. 6, 240 totidem Lunae praevenerat ignes mutato Nocturnus equo
- Nomius 1) Thebanus quidam:** Th. 9, 290 segnem Nomium 2) *Argivus quidam:* Th. 10, 260 permutat Agylleus arma trucidis Nomii
- Nonacrius a Nonacri, monte Arcadiae:** Th. 4, 294 grata pharetrato Nonacria rura Tonanti (*propter Callisto*)

Notus: Th. 4, 421 haud illam (*silvam*) brumae minuere, Notusve ius habet. 11, 114 ut Notus et Boreas gemino de cardine mundi . . . bella cient Th. 6, 310 certantes Eurique Notique secuntur (*Arionem equum*) Th. 5, 530 usque Notos alienumque exit (*Anguis*) in orbem (*ubi haud scio an melius notos scribatur*)

Nox: Th. 1, 97 piceo Nox obvia nimbo lucentes (*Diei*) turbavit equos. 1, 498 Nox *invocatur*. 2, 528 coeperat umenti Phoebum praetexere palla Nox. 6, 27 vigilesque deae (*Aurorae*) pallentis habenas et Nox et cornu fugiebat Somnus inani Th. 2, 60 Sopor obvius illi (*Mercurio*) Noctis agebat equos. 3, 33 sub occiduas versae iam Noctis habenas. 10, 84 super occiduae nebulosa cubilia Noctis. 10, 114 Noctis opaca cohors

Nubigenae Centauri: Th. 5, 263 si quando profundo Nubigenae caluere mero

Nubila: Th. 3, 435 tristis comitatus eunti (*Neptuno*) . . . Nimbique Hiemesque profundae Nubilaque. 6, 310 stupere relicta (*ab Arione equo*) Nubila

Numidae: Th. 10, 415 quam (*leam*) saevo fetam pressere cubili venantes Numidae. *cf.* Gaetulus, Massylus, Maurus

Nycteis Antiope, Nyctei filia; Th. 7, 190 placitusque vagae (*i. Maenados*) Nycteidus ardor

Nympha: Th. 7, 297 nymphe (-a ω) Dercetis. 9, 597 quaerenti (*Atalantae*) Nympha . . . hostem dixit saevisse Lyaeum

Th. 4, 727 (720) manet ingens gloria Nympham (*Langiam*)

Th. 7, 756 genitusque Heliconide nympha Aetion. 9, 319 Fauno Nymphaque Ismenide natus . . . Crenaeus Th. 5, 519 trepidaeque latent in pulvere Nymphae. 5, 580 floribus et vernis adsuetae spargere (*Ophelten*) Nymphae. 6, 113 nec amplexae dimittunt robora (*i. arbores*) Nymphae. 9, 709 illum *Parthenopaeum* et Sidoniae . . . Nymphae . . .

laudant. A. 1, 241 sperata diu plorant conubia (*Achillis*) Nymphae Th. 4, 330 Dryadum thalamis Erymanthiadumque furori Nympharum. 9, 384 Nympharum longe regina ferebar (*Ismeni filiae verba*). 9, 417 Nympharum . . . una Th. 10, 505 Amyclaeis Triviae lugebere (*Alcidamas*) Nymphis Th. 6, 95 fertur (*silva*) Nymphas etiam mutasse superstes Faunorumque greges. A. 1, 293 quantum virides pelagi Venus addita Nymphas obruit Th. 4, 684 agrestes fluviorum numina, Nymphae. *cf.* Dryades, Naidēs, Napaeae, Nereis

Nysa: Th. 7, 686 Nysa ferax (*plangit Bacchi sacerdotem*)

Nysaeus: Th. 4, 83 omnipotens Nysae pater. 7, 653 hederæ Nysaeaeque sarta

OBLIVIO: Th. 10, 89 limen (*Somni*) opaca Quies et pigra Oblivio (-ia P ω) servant

Ocalea oppidum Boeotiae: Th. 7, 260 Ocalea (-ee ω, *corr. P*) Medeonque (*cf. Hom. B 501 Ὠκαλήην Μεδεῶνά τε*)

- Oceanus:** Th. 7, 472 tumet igne futuro Oceanus Th. 3, 409
 Oceani sub fonte. 8, 273 cavam sub luce parata Oceani mugire domum. A. 1, 138 litora summa Oceani. 1, 690 Oceani penetrabile litus anhelis promittebat (*Phoebus*) equis Th. 1, 687 nigrum occasibus intrat Oceanum Th. 7, 8 Oceano vetitum ... ignem (*Ursae*). A. 1, 52 Oceano veniebat (*Nep-tunus*) ab hospite. 2, 2 Oceano prolata dies
- Odium:** Th. 5, 73 Odia aspera ubique
- Odrysius *Thracius*:** A. 1, 485 Odrysiam Gradivus in hastam surgeret. Th. 5, 173 Marte sub Odrysio. 4, 801 (793) sic tener Odrysia Mavors nive. 8, 57 Odrysiis (*i. Orphei*) ... patuisse querellis Tartara. 7, 524 ab Hyrcanis hoc Odrysiisve tulissem regibus (*verba Iocastae*). 12, 156 Odrysiique famem stabuli (*equorum Diomedis*). *cf.* *Thracius*
- Oeagrius *Oeagri filius*:** Th. 5, 343 Oeagrius ... mediis intersonat Orpheus remigiis
- Oealidae:** Th. 5, 438 Oealidae gemini (*Castor et Pollux*). *cf.* Oebalus
- Oebalus *Laconicus*:** Th. 7, 21 Oebalii coeunt in proelia caestus (*i. quos Pollux docuit*). A. 2, 154 Oebalios in nubila condere discos. Th. 2, 164 Oebaliosque duces. 6, 326 Oebalios ... agit ... Amphiarus equos. A. 1, 20 solverat Oebalio classem de litore pastor Dardanus. Th. 6, 822 Oebalio ... magistro (*Polluci*). 9, 690 bis Oebalio saturatam murice pal-lam. 10, 503 nemus Oebalium. 8, 429 turmas ... Oebalias. *cf.* Lacedaemonius, Oealidae
- Oebalus *Lacedaemonius quidam*:** Th. 10, 498 rigidique natator Oebalus Eurotae
- Oeclides *Amphiarus*:** Th. 3, 470 Oeclides solitum prece numen amicat. 3, 620. 5, 731 pius Oeclides. 6, 445. 6, 518 Th. 8, 146 illum heu, praesagis quo nullus amior astris, Oecliden. *cf.* *Amphiarus*
- Oedipodes:** Th. 1, 48 merserat aeterna damnatum nocte pudorem. 11, 505 di, quos effosso non inritus ore rogavit Oedipodes Th. 1, 17 Oedipodae confusa domus. 1, 164 Oedipodae sedisse loco. 8, 609 miserique innoxia proles Oedipodae. 12, 510 Oedipodae furias. Th. 2, 465 Oedipodis (-des **P**ω, *possis etiam* -dae) tu solus eras (*Tydei ad Eteoclem verba*). 12, 260 Oedipodis magni ... nurus (*Argia*) Th. 10, 699 poena similima diro Oedipodae. Th. 12, 86 Oedipodi par est fortuna doloris ac mihi (*Creonti*) Th. 2, 436 non indignati miserum dixisse parentem Oedipoden. 8, 242 Oedipoden exisse ferunt. 11, 491 dum rogat Oedipoden genitor. Th. 11, 666 Oedipodem extimuit (*Creon*) (-den ext- **P**: -den t- ω) Th. 7, 513 Oedipode ducente. *cf.* Th. 1, 233. 2, 442. 9, 631. 7, 211. 7, 468. 8, 611. 10, 697. 11, 172. 11, 333. 11, 580 *et* Laius, Polybus, Sphinx
- Oedipodionides:** Th. 1, 313 Oedipodionides (*Polynices*) furto deserta pererrat Aoniae Th.

- 4, 491 solum timor obruit ingens Oedipodioniden (*Eteoclem*). 6, 426 dirumque expaverat insons (*Arion equus*) Oedipodioniden (*Polynices*) Th. 7, 216 diros . . . Oedipodionidas
- Oedipodionius:** Th. 2, 505 Oedipodioniae domus alitis (*Sphinxis*). 10, 801 Oedipodionii . . . fratres
- Oeneius Tydeus Oenei filius:** Th. 5, 661 Oeneius heros
- Oeneus Parthaonis filius:** Th. 1, 669 Calydonius Oeneus. 2, 165 nec plura tuus despexerat Oeneus foedera (*Adrasti ad Tydeae verba*) Th. 1, 464 magni de stirpe creatum Oeneos (*Tydeae*). 2, 588 ensem . . . Mavortia munera magni Oeneos. 2, 687 sate gente superbi Oeneos (*Tydeus*). cf. Th. 2, 742
- Oenēus:** Th. 2, 469 Oeneae vindex . . . ille Dianae (*aper Calydonius*)
- Oenides** 1) *Meleager:* Th. 5, 405 magnum Oeniden 2) *Tydeus:* Th. 8, 538 turbidus Oenides. 8, 588. 8, 659 eminent Oenides Th. 9, 38 nimium . . . cognita virtus Oenidae Th. 2, 481 saevoque . . . Oenidae. 6, 843 Oenidae . . . parem. 6, 870 vis eadem Oenidae Th. 3, 392 egregium tantoque in sanguine ovantem . . . Oeniden. 4, 113 magnanimum . . . Oeniden. 10, 748 Th. 9, 50 armorum spes o suprema meorum, Oenide 3) *Diomedes:* A. 2, 86 excipit Oenides
- Oenomaus Martis filius:** Th. 4, 591 saevo pulvere sordens Oenomaus Th. 1, 275 Mavortius axis Oenomai. 4, 244 fractis . . .
- axibus Oenomai. 6, 254 Oenomai . . . circo (*i. Olympiis*) Th. 7, 416 saevo decurrere campo Oenomaum sua Pisa refert Th. 6, 347 alter ab Oenomaos (*Hippodamus*). cf. Eleus, Myrtilos, Pelops, Pisaeus
- Oenopion** cf. Th. 5, 481.
- Oeta mons:** Th. 1, 119 dubiamque iugo fragor inpulit Oeten Th. 4, 158 frondosa longum deus (*Hercules*) audit ab Oeta. 12, 67 laetus in accensa iacuit Tirynthius Oeta
- Oetaeus:** Th. 11, 235 Oetaeas membris accedere vestes sensit *Hercules*
- Ogygiae Thebani:** Th. 2, 586 densi glomerantur in unum Ogygiae
- Ogygius Thebanus:** Th. 9, 841 Ogygius . . . alas. 7, 33 Ogygio sat erit Tritonia bello. 9, 812 Ogygius . . . catervas. 5, 518 Ogygii iussis . . . dei (*Bacchi*). 12, 198 Ogygius . . . domos (*item* 12, 247). 1, 328 Ogygiis ululata furoribus (*i. Baccharum*) antra. 10, 545 Ogygiae . . . impetus hastae. 2, 85 Ogygii . . . Iacchi saevus odor. 12, 477 Ogygius leges (*Creontis*). 3, 110 manibus invius axis Ogygiis. 11, 420 Ogygios . . . manes. 12, 55 Ogygii manes. 6, 609 Ogygio victor cum Marte redisset. 6, 173 matres Ogygiae. 12, 787 matresque nurusque Ogygiae. 11, 356 Ogygii fastigia muri. 12, 664 in Ogygio . . . muro. 3, 156 Ogygius titulis anteire parentes (*i. Nioben et Amphionem*). 8, 353 Ogygiis (*sc. portis*) it sorte Creon. 10, 494 solas dum tardius artat Echion

- Ogygias (*sc. portas*). 11, 665
 Ogygiae ... limine portae. 1,
 173 Ogygiis ... rebus. 2, 208
 Ogygias ... Thebas. 10, 921
 Ogygiae supra fastigia turre.
 4, 380 vertice ab Ogygio (*i.*
Cithaerone). *cf.* Thebanus
- Olearos una ex *Cycladibus*: A.
 1, 677 iam Paros Olearosque
 latent.
- Olenius *Aetolus*: Th. 3, 25 purior
 Olenii ... gradus ... astri (*i.*
Capellae). 8, 484 Olenium ...
 Buten. 6, 423 Oleniis manant
 tot cornibus (*Capellae*) imbres.
 2, 541 per ... Olenii tegimen
 suis (*Tydeos clipeum*). 1, 402
 Olenius Tydeus. *cf.* Aetolus
- Olenius *Thebanus quidam*: Th.
 12, 741 Olenium ... deicit
 (*Theseus*)
- Olenos oppidum *Aetoliae*: Th.
 4, 105 quae Iove provocat Iden
 Olenos
- Olmius amnis *Boeotiae*: Th. 7,
 284 felix Olmie (hormige Pω;
 Ὀλμειός, an Ὀ-?)
- Olympiacus: Th. 6, 554 Idas nuper
 Olympiacis umbratus tempora
 ramis. *cf.* Eleus, Oenomaus,
 Pelops, Pisa, Pisaeus
- Olympus caelum: Th. 4, 743 (736)
 nec spes umentis Olympi. 8,
 41 regnator Olympi (*item* A.
 1, 588) Th. 2, 600 toto nequi-
 quam obsessus (*Briareus*)
 Olympo (*i. omnibus deis*). 5,
 85 summo ... Olympo (*item*
 11, 119). 5, 177 tardius umentis
 noctem deiecit Olympo. 5,
 421 confusoque dies respexit
 Olympo. A. 1, 689 humili iam
 pronus Olympo mons *Thes-*
saliae: [Th. 6, 719 cum iam
 calcaret Olympum desuper
 Ossa rigens]. *cf.* Gigantes
- Olynthus: Th. 12, 510 funus
 Olynthi
- Omphale *cf.* Lydius.
- Onchestius: Th. 8, 466 Onchestius
 Idas
- Onchestos oppidum *Boeotiae*:
 Th. 7, 272 Neptunia plebes
 Onchesti. *cf.* Neptunius
- Opheltes *Lycurgi filius*, *Hypsip-*
pyles alumnus: Th. 4, 748 (741)
 illi (*Hypsipylae*) quamvis et
 ad ubera (ab ubere ω) Opheltes
 non suus ... dependet Th.
 4, 729 (722) atra sacrum recolet
 (-it ω) trieteris (*i. Iudi Nemei*)
 Ophelten. *cf.* Th. 5, 501 et
 Archemorus
- Orchomenos oppidum *Arcadiae*:
 Th. 4, 295 dives et Orchomenos
 pecorum
- Orcus: Th. 12, 434 pallidus Eu-
 menidum veluti commiserit
 ignis Orcus. *cf.* Dis
- Orestes: Th. 1, 476 inanem men-
 tis Oresten. 12, 511 a misero
 matrem submovit Oreste (*ara*
Clementiae). *cf.* Pylades
- Orion: Th. 3, 27 multusque polos
 inclinat Orion. 9, 843 cui (*Dry-*
anti) sanguinis auctor turbidus
 Orion Th. 7, 256 Orionis alti
 non falsus virtute nepos
 (*Dryas*) Th. 9, 461 nigrum
 trepidis inpingit (*tempestas*)
 Oriona (*sidus*) nautis
- Orithyia *Erecthei filia*: Th. 12,
 630 raptae ... conscius Ori-
 thyiae (*Elisos amnis*). *cf.* Bo-
 reas
- Ormenus *Argivus quidam*: Th.
 10, 515 cadit intra moenia
 Graius Ormenus
- Ornytus *Argivus quidam*: Th.
 12, 142 inani vulnere pallens

- Ornytus. 12, 207 Th. 12, 219
hortaris euntem, Ornyte
- Orpheus** *Oeagri filius*: Th. 5, 344
Oeagrius Orpheus Th. 5, 435
durae similem nihil Orphea
Thracae. *cf.* Th. 8, 57. 9, 437
- Ortygia** *Delos*: Th. 4, 803 (795)
talis per litora reptans impro-
bus Ortygiae latus inclinabat
Apollo Th. 5, 339 abruptam
credas radicibus ire Ortygiam
- Osiris**: Th. 1, 718 seu praestat
(*Apollinem vocari*) Osirin (-im
P) frugiferum
- Ossa mons** *Thessaliae*: Th. 4,
141 pavet Ossa. [6, 720 cum
iam calcaret Olympum Ossa
rigens.] 10, 852 trepidum iam
tangeret Ossa Tonantem. A.
1, 151 (*Achillem*) non Ossa
capit, non Pelion ingens
Th. 2, 82 qualia per Rhodop-
en ... convivia ... Bistones
aut mediae ponunt convalli-
bus Ossae. 3, 319 Arctoeae gel-
idum caput ... Ossae Th.
8, 79 frondenti ... iungere Pe-
lion Ossae Th. 5, 261 gelida
non saevius Ossa luxuriant
Lapitharum epulae. 9, 220
aeria ... Centaurus ab Ossa
desilit in vallem. A. 1, 320
gelida quid tale sub Ossa
Peliacisque iugis?
- Ossaesus**: A. 2, 121 Ossaesa per
avia. Th. 12, 554 Ossaesi ...
bimembres (*Centauri*)
- Othrys mons**: A. 1, 238 nubilus
ingemit Othrys. 1, 426 minor
Othrys (*arboribus caesis*)
Th. 3, 319 nivalem Othryn.
4, 655 canumque virescere dor-
so Othryn
- Otium**: Th. 10, 91 Otia vestibulo
Somni
- PADVS**: Th. 12, 414 Phaethonta
sorores fumantem lavere Pado.
- Paeon** *Apollo*: Th. 1, 636 Paeon
... iubet ire cruento inferias
monstro iuvenes Th. 10, 343
patrias si quando domos opta-
taque, Paean, templa, Lycie,
dabis. *cf.* Apollo
- Paeones** *gens*: A. 2, 131 quo
Paeones arma rotatu ... ci-
tent
- Pagasaeus**: A. 1, 65 puppis Pa-
gasaea (*Argo*)
- Palaemon** 1) *Inus filius*: Th. 9,
331 festinus ad oscula matris
cum remeat curvumque ferit
delphina Palaemon Th. 6, 10
circum tristes servata Palae-
monis aras nigra superstio.
10, 425 Inoamque fugam vestri-
que Palaemonis annos Th.
1, 122 gremioque Palaemona
pressit (*Ino*). 7, 421 Theba-
num toto planxisset Palaemona
ponto Th. 1, 12 cur non ex-
paverit ingens Ionium socio
casura Palaemone mater. *cf.*
Th. 4, 563. 9, 403 *et* Ino, Isth-
mos, Lechaeum, Palaemonius
2) *Argivus*: Th. 8, 135 Pa-
laemon (pil- P; *cf.* Philae-
mon) advolat
- Palaemonius**: Th. 2, 381 curva
Palaemonio secluditur unda
Lechaeo
- Pales**: Th. 6, 111 lincunt flentes
dilecta locorum otia cana Pa-
les ... (*silva caesa*)
- Palladius**: A. 1, 813 Palladius
... aras Th. 4, 136 Palladia
... ab arce (*Mycenis*). 6, 575
Palladios ... haustus (*oleum*).
7, 273 Palladiusque Melas.
5, 417 Palladios oleae ... ra-
mos. *cf.* Minerva
- Pallas**: Th. 2, 237 Pallas et

- asperior Phoebi soror. 2, 243
 et Pallas deceat pharetras et
 Delia cristas 5, 357 audaces
 rubuit mirata catervas (*Lem-
 niadum*) Pallas. 8, 459 Pallas
 huic (*Tydeo*) praesens. 8, 500
 Tydea contra Pallas agit. 9,
 512 iam Pallas et odit Tydea.
 A. 1, 826 qualis ... Diana fe-
 roxque Pallas Th. 1, 535 Pal-
 lados armisonae. 2, 597 tor-
 vae Pallados (-is ω) anguis.
 5, 100 summasque ad Pallados
 arces A. 1, 285 Palladi lito-
 reae celebrat Scyros honorum
 forte diem Th. 2, 252 in-
 nuptam limine adibant Pal-
 lada. 8, 517 Pallada mulcet
 honos. 8, 713 respicit (*Tydeus*)
 hortantes socios et Pallada
 fidam. 9, 837 huic (*Martis*)
 aequam nosces nec Pallada
 dextrae. 12, 293 ut Pallada
 flecteret (*Iuno*) Th. 2, 704
 meritae pulchrum tibi, Pal-
 las, honorem ... parat. 8, 588
 neque enim has Marti aut
 tibi, bellica Pallas, exuvias
 figemus (*verba Tydei*) Th.
 12, 464 dextra iam Pallade.
 12, 583 sic tibi (*Theseo*) non
 ullae socia sine Pallade pug-
 nae. cf. Minerva
- Pan:** Th. 11, 34 Pan illi (*Eury-
 medonti*) genitor Th. 3, 480
 accola Pisae Pana Lycaonia
 nocturnum exaudit in umbra.
 cf. Th. 4, 696 et Eurymedon,
 Faunus
- Pandionius Atheniensis:** Th. 2,
 720 seu Pandionio nostras in-
 visere noctes (caedes ω : vo-
 ces P) monte venis (*Tydei ad
 Minervam verba*). 8, 616 Pan-
 dioniae repetunt ubi fida vo-
 lucres (*Philomela et Progne*
in hirundines conversae) ho-
 spitia
- Panemus Thebanus quidam:**
 Th. 9, 293 eadem poscenti
 fata Panemo (panhemo P ω)
 ... ait (*Hippomedon*)
- Pangaea mons Thraciae:** Th. 6,
 666 clipeus Mavortis ... luce
 mala Pangaea ferit. 10, 512
 profingunt inarata diu Pan-
 gaea iuveni
- Panope oppidum Phocidis:** Th.
 7, 344 qui Panopen ... supi-
 nant
- Panopeus Lacon quidam:** Th.
 10, 497 incola Taygeti Pano-
 peus
- Paphius:** Th. 4, 300 Paphias
 myrtos
- Paphos oppidum Cypri:** Th. 5,
 61 illa (*Venus*) Paphon vete-
 rem ... linquens. [5, 182 pa-
 phos ω , cf. Paros]
- Paraetonius Aegyptius:** Th. 5, 12
 rauca Paraetonio decedunt
 agmina (*gruum*) Nilo
- Parcae:** Th. 4, 787 (779) sic Par-
 cae volvere. 5, 274 abscide-
 runt tristes crudelia Parcae
 stamina. 5, 736 recto descen-
 dunt limite Parcae. 6, 325
 iuvenem durae prohibebant
 discere Parcae. 6, 923 dirae
 recinebant omina Parcae. 8,
 13 rumpebant stamina Parcae.
 8, 119 cum Parcae tua iussa
 trahant (*Amphiarai ad Ditem
 verba*). 10, 737 impellunt cre-
 dere Parcae. 11, 189 et superi
 mecum Parcaeque nocentes
 (*Polynicis verba*). Th. 1, 706
 iniquas Parcarum praenosse
 manus. A. 1, 498 Parcarum
 occulta Th. 3, 491 duris se-
 det haec sententia Parcis.
 8, 382 Furiae rapuerunt licia

- Parcis** Th. 7, 774 inmites scis nulla revolvere Parcas stamina. 8, 191 anne sedes (*Amphiaraus*) hilaris iuxta tua numina Parcas. 8, 328 celeres neu praecipue Parcas. 11, 462 saevumque Iovem Parcasque nocentes vociferans. A: 1, 255 nil humiles Parcas terrenaque fata vererer (*Thetis*) Th. 7, 367 fessum vita dimitte, Parcae. 8, 439 heu celeres Parcae. cf. Fata, Sorores et Th. 6. 48. 8, 549
- Paris** cf. Ide
- Parnassius**: Th. 10, 208 Parnassia sarta. 4, 216 vatem cultu Parnassia monstrant vellera
- Parnassos**: Th. 1, 118 medius caeli Parnassos Th. 1, 629 summaque biverticis umbra Parnassi. 5, 532 cornua Parnassi. 6, 357 Parnassi summo ... ab aethere. 9, 643 Parnassi frondea praeter colla Th. 7, 346 Parnasson utrumque. cf. Castalius, Cirrha, Cirrhaeus, Corycius
- Parnes mons Atticae**: Th. 12, 620 Parnesque benignus vitibus
- Paros**: Th. 5, 182 et Paros (paphos ω) et nemorosa Thasos crebraeque relucet Cyclades. A. 1, 677 iam Paros Olearesque latent
- Parrhasis Ursa**: Th. 7, 8 Oceano vetitum qua Parrhasis ignem nubibus hibernis ... pas-citur
- Parrhasius Arcadius**: Th. 11, 178 orbaque Parrhasiis ululat mihi mater (*Atalanta*) in antris. 8, 370 nubes invida Parrhasiis unum si detrahat astris (*Ursae*). 4, 246 Parrhasias ... catervas (*Parthenopaei*). 9, 744 Parrhasio ... cornu (*Parthenopaei*). 4, 293 Parrhasiique duces. 7, 163 Parrhasiumque nemus ... ibis (*Iuppiter*). cf. Arcadia, Callisto
- Parthaon Oenei pater**: Th. 2, 726 si patriis Parthaonis arvis inferar (*Tydeus*)
- Parthaonius**: Th. 1, 670 Parthooniae ... tibi (*Tydeo*) iura domus
- Parthenius adiect. a monte Arcadiae**: Th. 4, 285 Parthenium fugitur nemus. 2, 207 Partheniosque super saltus
- Parthenopaeus Atalantae filius**: Th. 6, 616 dum limina victor Parthenopaeus init. 6, 622. 7, 642 Parthenopaeus Ityn (*sternit*). 8, 660 hirundine certa Parthenopaeus agat Th. 6, 561 Arcada Parthenopaeum Th. 4, 248 Parrhasias ... catervas ... Parthenopaeae, rapis. 9, 813. cf. Arcas, Atalantia-des, Erymanthius, Maenalius, Tegea, Tegeaeus, Tegeatis
- Parthus**: Th. 6, 597 credas e plebe Cydonum Parthorumque fuga totidem exiluisse sagittas
- Pasithea una ex Gratiis**: Th. 2, 286 Pasithea blandarum prima sororum
- Patareus**: Th. 1, 696 seu te (*Apollinem*) Lyciae Patarea nivosis exercent dumeta iugis. cf. Lycius
- Patroclus**: A. 1, 175 magno iam tunc conexus (*Achilli*) amore Patroclus A. 1, 633 nutritosque mihi (*Achillis*) scandis, Patrocle, iugales
- Pavor**: Th. 3, 425 frena ministrat equis (*Martis*) Pavor ar-

- miger. 10, 559 Luctusque Furor et Pavor et . . . Fuga. 7, 127 haec Pavor attonitis Th. 7, 108 diva comitum (*Martis*) deplebe Pavorem. *cf.* Metus
- Pelasgi in Achilleide pro Graecis, in Thebaide pro Argivis:** Th. 6, 43 sensere Pelasgi invidiam. 6, 410. 8, 722 clamorem Aonii miscent gemitumque Pelasgi. 11, 41 sua nunc defendunt tecta Pelasgi. 11, 757 Th. 7, 532 flexa Pelasgum corda. 10, 2 castra Pelasgum aut Tyrias . . . opes 12, 68 captiva Pelasgum corpora. A. 1, 751 Pelasgum ductores Th. 4, 785 (777) ne tarda Pelasgis dux foret (*Hypsipyle*). 7, 247 spesne obstatura Pelasgis haec vexilla? (*Antigonae ad senem verba*). 8, 327. 9, 12 quisquamne Pelasgis mitis adhuc? 9, 396 trucibus facilis servire Pelasgis. 10, 330 inopina Pelasgis gaudia. 10, 432 timidis . . . Pelasgis. 10, 451. A. 1, 906 pono arma et reddo Pelasgis (*verba Achilles*) Th. 7, 2 cunctantes Tyrii primordia belli . . . Pelasgos. 12, 101. 12, 697 impositosque regis . . . Pelasgos Th. 7, 523 quidve ista, Pelasgi, ubera (*verba Iocastae*). 10, 482
- Pelasgus Argivorum rex:** Th. 6, 727 quondam nostri decus auxiliumque Pelasgi . . . ensem (*verba Adrasti*)
- Pelasgus adiect.:** Th. 12, 195 ad comites conversa (*Argia*) Pelasgae. 2, 156 plebique Pelasgae. 5, 363 ratis armamenta Pelasgae (*i. Argus*). A. 1, 451 Pelasgas . . . rates.
- Peleus:** A. 1, 551 Peleus heros (*Achilles*)
- Pelethronius Thessalicus:** Th. 2, 598 Pelethroniam . . . pinum Martis
- Peleus:** A. 1, 440 senior Peleus. 1, 898 A. 1, 507 Peleos aula. Th. 5, 379 Telamona et Pelea contra. A. 1, 90 Pelea iam desiste queri thalamosque minores (*Neptuni ad Thetidem verba*). 1, 921 magnis qui Pelea factis impleat. 2, 56 dum Pelea dulce maritat Pelion. *cf.* Aecides, Nereus, Peleus, Pelēus, Pelides Pelion
- Pelēus adiect.:** A. 1, 884 Pelea que virgo (*i. Achilles*) quaeritur
- Peliacus:** A. 2, 11 Peliacoque . . . ab antro (*Chironis*). Th. 6, 375 Peliacis . . . cum famularer (*Apollo*) in arvis. A. 2, 164 Peliacis . . . gentibus (*i. Centauris*). 1, 321 gelida quid tale sub Ossa Peliacisque iugis?
- Pelias adiect.:** Th. 5, 336 Pelias . . . pinus (*Argo*)
- Pelides Achilles:** A. 1, 754 vix nova gaudia celat Pelides. 1, 824 regina comesque Pelides A. 1, 721 ultro confessum in proelia ducent Peliden
- Pelion mons Thessaliae:** [Th. 6, 721 ipsum glaciale ferebant (*Aloidae*) Pelion]. Th. 8, 79 frondenti . . . iungere Pelion Ossae. 10, 852 inmane . . . Pelion. A. 1, 39 cunabula parvo Pelion (*Achilli*). 1, 107 domus (*Chironis*) . . . longo suspendit Pelion arcu. 1, 151 illum (*Achillem*) non Ossa capit, non Pelion ingens. 1, 194 superisque gravatum (*in Thetidis*)

- nuptiis*) Pelion. 1, 249 ubi Pelion? 1, 577 quo vertice Pelion. 2, 57 dum Pelea dulce maritat Pelion
- Pelopeides** *mulieres Argivae*: Th. 10, 50 ad patrias fusae Pelopeides aras. 12, 540 ab insessis maestae Pelopeides aris promovere gradum.
- Pelopeus**: Th. 2, 471 cum premeret (*aprum Calydonium*) Pelopea phalanx 7, 422 Pelopea phalanx (*Argivi*; *item* 10, 749). 1, 117 Pelopeaque regna (*Peloponnesus*)
- Pelops**: Th. 2, 436 Pelops et Tantalus auctor (*nobilitatis Polynici*). 4, 590 truncatusque Pelops. 6, 254 victor curru Neptunia tendit lora Pelops 7, 95 nec saucius Arcadas aras malit adire Pelops (*quam Archemori sepulcrum*) Th. 7, 207 Pelopisque a stirpe nepotes. 7, 248 Pelopis descendere totas . . . gentes. A. 1, 441 Pelopis terras Th. 6, 6 hunc pius Alcides Pelopi certavit honorem (*Olympia*) Th. 6, 122 Pelopem monstrasse ferebant exsequiale sacrum. *cf.* Tantalus, Tantalus
- Pelorus promunturium Siciliae**: Th. 3, 596 fluctusque Pelorus contrahit
- Peneia**: Th. 4, 143 Peneia . . . stagna
- Pentheus**: Th. 11, 318 Pentheia . . . mater (*Agauē*)
- Pentheus** 1) *rex Thebanus*: Th. 7, 211 patrio respersus sanguine Pentheus Th. 4, 565 Penthea iam fractis genetrix Cadmeia thyrsis . . . insequitur. A. 1, 840 tristesspectabant Penthea Thebae. *cf.* Agauē,
- Baccheus, Bacchus, Cadmus, Pentheius, Pentheus *et* Th. 1, 229. 2, 663. 9, 479 2) *Thebanus quidam*: Th. 3, 170 mater Penthea (*lectio dubia*) clamat Astyoche
- Penthēus**: Th. 2, 575 Pentheumque trahens . . . Phaedimus . . . genus. 12, 244 Penthei devexa iugi
- Pergama Troia**: A. 1, 117 aequali (*atque Achilles*) visurus (*Patroclus*) Pergama fato. 1, 871 ipsaque iam dubiis nutant tibi Pergama muris. 1, 934 capta reportans Pergama. 2, 65 captosque ad Pergama devehit (*Paris*) Argos
- Periphas** 1) *Thebanus quidam*: Th. 2, 631 fratris moribunda levabat membra solo Periphas. *cf.* Ide, Thespiadae 2) *Pylus quidam*: Th. 7, 463 iacet . . . cuspide trux Periphas Th. 7, 461 Pylum Periphanta Menoeceus (*sternit*)
- Permessus amnis Boeotiae**: Th. 7, 283 tuque, o Permesse, canoris (*propter Musis*) . . . vadis
- Persae** *cf.* Achaemenius, Athenae Eous, Euphrates, Persēus
- Perseis Hecate, Perses filia**: Th. 4, 482 tu separe coetu Elysios, Persei (-ee **Pω**) pios (*agas*)
- Perseus**: Th. 3, 441 Perseius heros
- Persephone**: Th. 4, 478 inane (*i. chaos*) severae Persephones Th. 12, 276 Persephonen amnes silvae freta nubila clamant, Persephonen tantum Stygii tacet aula mariti
- Perseus**: Th. 7, 418 Perseos effigiem maestam Th. 3, 464 inde (*i. ab Aphesante*) . . . nu-

- bila suspenso celerem temerasse volatu Persea. *cf.* Th. 1, 544 aureus . . . ales *et* Danaeius
- Persēus adiect.**: Th. 1, 719 Persei (-aei **P**) sub rupibus antri . . . torquentem cornua Mithram. 1, 225 Perseo . . . in Argos. 3, 633 Persei . . . ad culmina mortis (*i. Aphetantis*). 5, 640 Persei vertice sancto montis (*item*)
- Peteon oppidum Boeotiae**: Th. 7, 333 qui . . . sulco Peteona domant
- Phaedimus** 1) *Thebanus quidam*: Th. 2, 575 Pentheumque trahens . . . Phaedimus . . . genus Th. 3, 171 puerique rudes, tua, Phaedime, proles 2) *Argivus quidam*: Th. 6, 558 bis in Isthmiaca nuper clamatus harena Phaedimus. 6, 606 ambiguo discrimine tendunt Phaedimus atque Dymas. 8, 440 iam palpitat arvis Th. 8, 438 Phaedimon Iasiden
- Phaethon**: [Th. 4, 716 Hyperionios . . . Phaethontis equos] Th. 12, 413 Hyperionium tepido Phaethonta sorores fumantem lavere Pado. *cf.* Th. 1, 220 6, 321 *et* Phaethonteus
- Phaethonteus**: Th. 1, 221 Phaethontea mundum squalere favilla
- Phalanthus Tanagraeus quidam**: Th. 9, 127 Tanagraeumque Phalanthum
- Pharis oppidum Laconiae**: Th. 4, 226 quos Pharis (*i. nutrit*)
- Pharius Aegyptius**: Th. 4, 708 Phariis alimenta rogatus (*Nilus*) donat agris. 6, 278 illam (*Io*) melior Phariis erexerat arvis Iuppiter. 1, 254 custodem Phariae . . . iuvencae (*Ius*). 5, 11 Phariis deprensa serenis . . . agmina
- Pharos**: Th. 12, 516 grues Aquilone fugatae cum videre Pharon
- Pharsalia regio Pharsali**: A. 1, 152 *Achillem* non Ossa capit . . . Pharsaliaeve (Thessaliaeve ω *inepte*) nives
- Pharsalus Thebanorum socius**: Th. 9, 312 dum socios, Pharsale, petis
- Phasis amnis Colchidis**: Th. 12, 182 alumna nivosi Phasidis (*Amazon*). 5, 458 sua iura cruentum (*propter Medeam*) Phasin habent
- Phegeus** 1) *Thebani duo* a) Th. 2, 609 comitemque illi iubet (*Tydeus*) ire sub umbras Phegea. 4, 598 Phegeaque b) Th. 7, 603 cultor Baccheus Acontea Phegeus . . . petit 2) *Atheniensis quidam*: Th. 12, 681 dicta ferens Theseia Phegeus Th. 12, 596 fidissime Phegeu
- Pheneos oppidum Arcadiae**: Th. 4, 291 Pheneos nigro Styga mittere credita Diti
- Pheraeus ab oppido ut videtur Achaico**: Th. 2, 163 longum enumerare Pheraeos (phar- ω) Oebaliosque (*procos Deipylae et Argiae*)
- Phereclus Argivus quidam**: Th. 11, 199 Machii voltus expressa (*Tisiphone*) Pherecli (perichi ω)
- Pheres Thebanus quidam**: Th. 8, 446 stravit Abanta Pheres. 9, 106 inde Pheres acerque Lycus Th. 9, 106 cassa Pheretis hasta
- Philaemon** (?) *Argivus quidam cf. Palaemon* 2)

- Philomela** *cf.* Geticus, Pandionius
- Phineus**: Th. 8, 255 post longae Phineus ieiunis poenae . . . tractavit pocula
- Phlegethon**; Th. 4, 523 fumidus atra vadis Phlegethon incendia solvit. 8, 30 lacrimis atque igne tumentes Cocytos Phlegethonque Th. 4, 55 anhelantes potō (tuto ω) Phlegethonte cerastas (*Eumenidum*)
- Phlegra**: Th. 10, 909 tumidae post proelia Phlegrae (*Gigantum*). 11, 7 Phlegrae ceu fessus anhelet (*Iuppiter*) proelia Th. 2, 595 Geticae si fas est credere Phlegrae Th. 6, 358 saepe Iovem Phlegramque . . . cantarat (*Apollo*) *cf.* Gigans, Phlegraeus
- Phlegraeus**: A. 1, 484 cum palentes Phlegraea in castra coirent caelicolae
- Phlegyas** 1) *Apollinis hostis*: Th. 1, 713 Megaera ieiunam Phlegyan subter cava saxa iacentem aeterno premit acubitu 2) *Eteoclis armiger*: Th. 3, 79 Phlegyas . . . et Labdacus — hos regni ferrum penes Th. 8, 688 cuspis in armigerum Phlegyan peccavit 3) *alius Thebanus*: Th. 7, 711 iaculo Phlegyan (*occidit Amphiaraus*) 4) *Pisaeus quidam*: Th. 6, 661 vix unus Phlegyas acerque Menestheus . . . promisere manum. 6, 668 Pisaeus Phlegyas Th. 6, 706 casus Phlegyae Th. 6, 727 tibi . . . ,Phlegya, . . . hunc . . . ferre damus . . . ensem
- Phlius oppidum Argolidis**: Th. 4, 45 pecorosaque Phlius (philus P: philos ω)
- Phoceus**: Th. 9, 127 Phocea . . . Cydona
- Phocis**: Th. 6, 9 vipereo . . . libera nexu (*i. Pythonis*) Phocis. A. 1, 421 Phocis et Aoniae iaculis rarescitis umbrae Th. 1, 64 trifidaeque in Phocidos arto. 7, 235 Phocidos arva propinquae. 11, 281 Phocidos arma sonorae (*propter Apollinem*) Th. 2, 64 pollutamque suo despectat (*Laius*) Phocida busto. 7, 344 quis tibi Phoebeas acies veteremque revolvat Phocida?
- Phoebe Luna**: Th. 1, 105 per nubila Phoebes Atracia rubet arte labor (*var. color*) Th. 7, 470 gelidam Phoeben. 9, 424 vetitam currus deiungere Phoeben. *cf.* Diana
- Phoebeus a Phoebō**: Th. 6, 441 Phoebeus augur (*Amphiaraus*). 4, 518 Phoebeia Manto
- Phoebeus a Phoebō**: Th. 7, 343 Phoebeas acies veteremque . . . Phocida. 10, 254 ponit (*Thiodamas*) adoratas, Phoebea insignia, frondes. 1, 667 Phoebeaque . . . templa. 4, 488 Phoebeaque virgo (*Manto*)
- Phoebus**: Th. 1, 395 cui (*Adrasto*) Phoebus generos . . . canebat saetigerumque suem et fulvum adventare leonem. 3, 626 nimiusque arcana profari Phoebus. 4, 2 tertius horrentem zephyris laxaverat annum Phoebus. 4, 690 adiuvat ipse Phoebus (*Sol*). 6, 491. 7, 737. 7, 759. A. 1, 529 et me Phoebus agit (*verba Calchantis*). 1, 690 humili iam pronus Olympo Phoebus Th. 1, 336 per emeriti surgens confinia Phoebi Titanis. 1, 491 divina oracula

Phoebi. 1, 558 praecipuum . . .
 Phoebi . . . honorem. 1, 65
 stupefacti a limine Phoebi
 exoratus abis (*Coroebus*). 2, 237
 asperior Phoebi soror (*Diana*).
 2, 517 Phoebi pharetras. 3, 516
 varii . . . omina Phoebi. 3, 667
 terrificique aberit dementia
 Phoebi (*verba Capanei*). 4, 185
 certamina Phoebi (*cum Mar-*
sya). 5, 341 mitior . . . pectine
 Phoebi vox (*Orphei*). 5, 477
 occidui . . . cubilia Phoebi.
 6, 372 fidissima Phoebi nomi-
 na. 7, 45 laeditur adversum
 Phoebi iubar (*in Martis do-*
mo). 8, 271 soror ignea Phoeb-
 i (*Diana*). A. 1, 496 nimium
 Phoebi . . . oblite (*Calchas*)
 Th. 1, 574 nec occultum Phoeb-
 o sociasset amorem (*Psa-*
mathe). [6, 89 lucosque osten-
 dere Phoebō (*Solī*)] 7, 715 sa-
 crumque Lycorea Phoebō.
 8, 195 aeternus Phoebō dolor
 (*Amphiaraus*). 8, 492 ille (*Hy-*
panis) genas Phoebō . . . pas-
 cebat. 12, 4 reduci magnum
 parat (*Aurora*) aethera Phoeb-
 o Th. 1, 553 Phoebum ante
 alios (*invocat Adrastus*), Phoeb-
 um omnis ad aram (-as ω)
 laude ciet comitum . . . ma-
 nus. 2, 527 coeperat umentī
 Phoebum subtexere palla Nox.
 7, 733 fas et mihi spernere
 Phoebum. 10, 1 obruit He-
 speria Phoebum Nox umida
 porta Th. 1, 597 maestae
 solacia morti, Phoebē, paras.
 1, 646 qui caede subegi, Phoebē,
 tuum mortale nefas. 1, 696
 Phoebē parens. 4, 651 Phoebē,
 doce. 5, 744 atque utinam
 plures innectere pergas, Phoeb-
 e, moras. 6, 296 dic inclyta

(-te ω), Phoebē, regentum
 (*equos*) nomina. 7, 787 decep-
 tum tibi, Phoebē, larem . . .
 commendo (*verba Amphiaraus*).
 10, 337 Phoebē, tibi exuvias
 . . . trado. 10, 763 indulges
 mihi, Phoebē, mori (*verba*
Menoeci). A. 1, 9 da fontes
 mihi, Phoebē, nivos Th. 1,
 344 repercusso . . . Phoebō (*Solī*).
 3, 107 tacito . . . Phoebō. 3, 453
 mente viret (*Melampus*) Phoeb-
 oque. 5, 434 Phoebō, non in-
 dignante. 7, 708 (*Amphiaraus*)
 doctus in omni nube salutato
 volucrem cognoscere Phoebō.
 8, 336 Phoebō absente. 10, 624
 plenum Phoebō vatem. cf.
 Apollo, Sol

Phoenissa adiect. *Thebana*: Th.
 9, 527 Phoenissa cohors. 2, 614
 Dryope Phoenissa. 3, 189 Phoe-
 nissae . . . domus

Pholoe 1) mons Arcadiae quem
Statius in Thessalia collocasse
videtur propter Pholum Cen-
taurum: A. 1, 238 iam tristis
 Pholoe Th. 3, 604 Pholoes
 habitator opacae (*Centaurus*)
 10, 228 vertice . . . Pholoes. A.
 1, 168 fetam Pholoes sub rupe
 leaenam perculerat (*Achilles*)

2) *equus Admeti*: Th. 6, 461
 voce nominibusque ciet Pholoen
 Admetus et Irin . . ., Danae-
 naeus augur Ascheton

Pholus 1) unus ex Centauris:
 Th. 2, 564 in adversos Lapi-
 thas erexit inanem magna-
 nimus cratera Pholus

2) *Thebanus quidam*: Th. 8,
 476 (*Tydeus*) ense Pholum . . .
 transigit

Phorbas Lai quondam armiger:
 Th. 7, 253 senior cui (*Antigo-*
nae) talia Phorbas (cf. 245)

- Phoroneus rex Argivus:** Th. 1, 542 qua (*paterna*) Danaus libare deis seniorque Phoroneus adsueti. 2, 219 placidusque Phoroneus. 4, 589 mitisque Phoroneus Th. 1, 252 magnique Phoroneos incluta fama sceptrā
- Phoronēus adiect. Argivus:** Th. 12, 465 Phoroneas . . . matres
- Phrixeus:** Th. 6, 542 Phrixei natat hic contemptor ephēbus (*Leander*) aequoris (*Hellespontū*). 2, 281 dirum Phrixei velleris aurum
- Phrixus:** Th. 5, 475 aequorei . . . vellera Phrixi. A. 1, 28 fervent coeuntia Phrixi litora (*Hellespontus*). 1, 409 admotas qua Phrixi semita (*Hellespontus*) iungi Europamque Asiamque vetat
- Phrygius:** Th. 5, 752 Phrygiis . . . longius annis (*Tithoni*). A. 1, 404 hoc foedus Phrygium? 1, 959 Phrygiae (*i. Troianae*) promittit (*Achilles Deidamiae*) munera gazae. 1, 85 Phrygiarum funera matrum. Th. 1, 700 volentem (*Apollinem*) ingratis Phrygios (*apud Laomedontem*) umeris subiisse molares. 10, 448 Phrygiique (*i. Troiani*) . . . gloria Nisi. 12, 224 nocte velut Phrygia cum lamentata resultant Dindyma. 1, 161 si Phrygiae Tyriaeque (-ve *ω*) sub unum convectentur opes. A. 1, 69 Phrygiae . . . gaudia palmae (*in Paridis iudicio*). Th. 1, 548 Phrygius fulvis venator (*Ganymedes*) tollitur alis. *cf.* Mygdonius, Phryx, Troianus
- Phryx** 1) *subst.* Th. 1, 709 tu (*Apollo*) Phryga (*Marsyam*) submittis citharae. 10, 170
- Phryga terrificis genetrix** Idaea cruentum elicit ex adytis. A. 2, 78 Phryga semivirum (*Paridem*) Th. 6, 122 tibia, cui teneros suetum producere manes lege Phrygum maesta. A. 1, 361 vela Phrygum (*i. Paridis*) A. 1, 717 gravem Priamo Phrygibusque . . . Achillem 2) *adiect.*: A. 2, 60 Phrygas lucos, matris penetralia . . . turrigerāe
- Phyleus Thebani duo** 1) Th. 7, 712 iaculoque superbum Phylea (*occidit Amphiaraus*) 2) Th. 12, 745 ferrum (*Thesei*) consumpsit pectore Phyleus. *cf. etiam* Phylleus
- Phylleus Thebanus quidam:** Th. 3, 173 Marpessaque (*lavat*) pactum Phyllea (*conieci Phylea*)
- Pierius:** Th. 1, 3 Pierius menti calor incidit. 1, 32 cum Pierio (laurigero *ω*) tua (*Domitiani*) fortior oestro facta cannam. 7, 628 Pieriae . . . sorores (*Musae*)
- Pietas:** Th. 10, 780 illum (*Menocce*) amplexae Pietas Virtusque ferebant leniter ad terras. 11, 98 licet alma Fides Pietasque repugnent. 11, 458 aversa caeli Pietas in parte sedebat Th. 10, 597 vincamur, Pietas. 11, 605 tarda meam, Pietas, . . . mentem percutis (*verba Oedipodis*). *cf.* Th. 11, 132 virginis almae
- Piraeus:** Th. 12, 616 trepidis stabilem Piraea (pidea P: piraea *ω*) nautis
- Pirene** *cf.* Th. 4, 60
- Pirithous:** Th. 8, 53 me (*Ditem*) Pirithoi temerarius ardor

- temptat Th. 1, 476 partitum extrema protervo Thesea Pirthoo. *cf.* Th. 8, 96 et Theseus
- Pisa oppidum Elidis:** Th. 7, 416 saevo decurrere campo Oenomaum sua Pisa refert. A. 1, 415 Pisa novat currus Th. 3, 479 undosae . . . rusticus accola Pisae. 4, 237 depressae (*κοίλης?*) populus subit incola Pisae. 8, 453 cultor Ion Pisae Th. 6, 652 Pisa satus unus *cf.* Oenomaus, Olympiacus
- Pisaeus:** Th. 6, 5 Pisaea per arva. 2, 166 Pisaeisque socer (*Oenomaus*) metuendus habenis. 6, 555 Pisaea iuventus. 7, 128 Pisaeis e milibus unus. 6, 349 Pisaei iuga patris (*Oenomai*). 6, 668 Pisaeus Phlegyas. 1, 421 Pisaeo sua lustra (*Olympia*) Tonanti cum redeunt. 9, 122 Pisaeaque praepetis Idae turma
- Plataeae oppidum Boeotiae:** Th. 4, 373 excubiis vigiles arsisse Plataeas. 7, 332 Aulida qui Graeanque serunt viridesque Plataeas
- Plastrum sidus:** Th. 8, 371 truncus honor Plaustri Th. 3, 684 superstite plaustro Th. 5, 529 ab Arctoio . . . plaustri. *cf.* Arctos, Parrhasius, Temo, Ursa
- Pleiades, Pliades:** Th. 1, 26 plaga lucida caeli, Pleiadum Boreaeque et hiulci fulminis expers Th. 4, 120 cum Taurum aut Pliadas hausit aquosus (*Inachus*). 9, 460 cum Pliadas haurit (*mare*)
- Pleuron oppidum Aetoliae:** Th. 2, 727 reduci pateat mihi (*Ty-*
- deo*) Martia Pleuron. 4, 103 fletaque cognatis avibus Meleagria Pleuron Th. 8, 483 maestae (*cf.* 4, 103) fundens (*Haemon*) Pleuronis alumnos
- Pliades v. Pleiades**
- Podarces equus Thoantis:** Th. 6, 466 variumque Thoas rogat ire Podarcen
- Poena:** Th. 8, 25 saevaue multisonas exertat Poena catenas Th. 5, 60 lentoque inrepunt agmine Poenae Th. 12, 646 Poenarum exercita Thebis agmina
- Polites** 1) *Thebani duo* a) Th. 7, 757 caesoque infamis fratre Polites (*occiditur*) b) Th. 9, 125 mediumque . . . Politen transabit (*hasta*) 2) *Argivus quidam:* Th. 8, 491 flavumque Politen occidit *Haemon*
- Pollux:** A. 1, 191 crudum quo Bebryca caestu obruerit Pollux Th. 6, 741 fretum (*Alcidamantem*) Polluce magistro. *cf.* Amyclaeus, Ledaeus, Oebalidae, Oebalius, Therapnaeus, Tyndarides
- Polybus Sicyonis rex:** Th. 1, 64 possem cum degere falso contentus Polybo (*verba Oedipodis*)
- Polynices:** Th. 1, 165 dilatus Polynicis honos. 3, 340 regnis profugi Polynicis. 4, 114 minis Polynicis et ira. 4, 198 gremio Polynicis amati. 5, 19 admoti nixus (*Adrastus*) Polynicis in hastam. 7, 689 parciior ad cives Polynicis inhorruit ensis. 9, 35 trepidas lapsa est (*Fama*) Polynicis ad aures. 10, 256 oblatam Polynicis munere grato lorricam galeamque subit. 11, 137

- Furia* vestigat Polynicis iter. 12, 114 unum Polynicis amati nomen in ore (*Argiae*) sedet. 12, 379 cari Polynicis ad ignis (*venit Argia*) Th. 6, 316 (*Adrastus*) genero Polynici indulget agendum (*Arionem*) Th. 12, 348 parvoque torum Polynice (*i. Thessandro*) fo-vebo (*verba Argiae*) cf. Aonius, Argia, Argivus, Argolicus, Cadmeius, Dircaeus, Doricus, Echionides, Echionius, Ismenius, Labdacides, Labdacius, Oedipodionides, Teumesius, Thebanus, Tyrius et 8, 615 exul (11, 109). 10, 31. 12, 323 *al.*
- Polyphemus:** Th. 6, 716 saxum Polyphemus ab Aetna in *Ulixis* navem *iecit*
- Polyxo mulier Lemnia:** Th. 5, 90 aevi matura Polyxo. 5, 131 rapuit gavis Polyxo fortunam. 5, 327 paulatim invis Polyxo. cf. Charopeius
- Pontus:** Th. 11, 438 Scythia ... Pontus Th. 6, 328 Scythici .. ad ostia Ponti Th. 12, 592 Scythiam Pontumque nivalem A. 1, 139 genitor tepet inlabentibus astris Pontus (*Oceanus*)
- Priamus:** A. 1, 33 novam Priamo ... fert Bellona nurum. 1, 475 (*Achillem*) unum Teucris Priamoque loquuntur fatalem. 1, 717 gravem Priamo Phrygibusque ... Achillem. cf. Phrygius
- Proetius:** Th. 8, 355 Hypsea Proetiae (*portae emiserunt*)
- Proetus rex Argivus:** Th. 4, 589 Proetusque nocens (*propter Bellerophontem*)
- Progne** cf. Philomela
- Prometheus:** Th. 11, 468 o homines diraeque Prometheus artes
- Promethius:** Th. 8, 305 Promethiasque manus
- Proserpina:** Th. 1, 111 novat Proserpina cultus (*Tisiphones*). 8, 10 furvo Proserpina poste notarat (*Amphiaraum*). 8, 98 ne ... nostros fugiat Proserpina currus (*verba Amphiarai*). cf. Ceres, Hecate, Iuno, Persephone, Pirithous, Siculus, Venus
- Proshymna oppidum Argolidis:** Th. 4, 44 huic (*Adrasto*) armat Larissa viros, huic celsa Proshymna Th. 1, 383 celsae Iunonia templa Proshymnae. 3, 325 viridisque ... devexa Proshymnae
- Protesilaus:** A. 1, 494 Protesilaus ait
- Proteus:** A. 1, 32 Protea vera locutum. cf. Carpathius
- Prothous 1) Argivus quidam:** Th. 6, 389 sortitus Prothous versarat aerea casside
- 2) *Thebanus quidam:* Th. 8, 537 spicula felici Prothoum torquere lacerto. 8, 540 ruit ille (*equus*) ruentem in Prothoum
- Psamathe** cf. Th. 1, 572 *sq.*
- Psophis oppidum Arcadiae:** Th. 4, 296 Psophidaque (*so- ω*) celsam
- Pteleon oppidum Elidis:** Th. 4, 181 quos (*nutrit*) Helos et Pteleon
- Pterelas 1) Argivus quidam:** Th. 6, 648 it iussus Pterelas (*pteleras P*) 2) *Thebanus quidam* Th. 7, 632 Sidonium Pterelan
- Pylades:** Th. 1, 477 Oresten op-

- posito rabidam Pylade vitasse
Megaeram
- Pyrene oppidum Aetoliae:** 4, 102
scopulosa Pyrene Th. 8, 482
torva Pyrenes agmina
- Pylius** 1) *adiect.*: Th. 10, 682
Pylium . . . Agrea. 7, 641 Py-
lium Periphanta Menoeceus
(*sternit.*) 5, 751 Pyliae . . . se-
nectae (*Nestoris*) 2) *subst.*
Th. 7, 129 *Pavor* nunc Pylius,
nunc ore Lacon Th. 8, 365
Eliae Lacedaemoniaeque co-
hortes et Pylii
- Pylos oppidum Elidis:** Th. 4, 125
Pylos Neleia . . . ; nondum
nota Pylos. A. 1, 422 muro-
rum tormenta Pylos Messena-
que tendunt. [Th. 4, 224 *cf.*
Helos].
- Pyragmon unus ex Cyclopibus:**
Th. 2, 599 lasso . . . Pyragmone
- Pyrrha Deucalionis uxor:** Th.
11, 469 quam bene post Pyr-
rham tellusque vaca-
bant
- Pyrrhaeus:** Th. 8, 305 Pyrrhaea-
que saxa gignis (*Tellus*)
- Pyrrhus Achilles filius:** A. 2, 24
habentem nomina Pyrrhum
- Pythia cf. Cirrhaeus et** Th. 3,
614 pallida virgo tremendas
nuntiet ambages
- Pythius Apollo:** Th. 4, 289 tibi,
Pythie, Ladon paene socer
- Python serpens:** Th. 1, 711 te
(*Apollinem*) viridis Python
. . . horruit. 7, 350 quo suetus
anhelam ferre sitim Python
Th. 1, 563 terrigenam Pytho-
na. 4, 222 clipeo victum Py-
thona coruscat (*Amphiaraus*).
cf. Th. 5, 531. 6, 358 suique
anguis. 7, 96 *et* Apollineus,
Delius
- QUIES:** Th. 10, 89 limen (*Som-
ni*) opaca Quies et pigra Ob-
livio servant
- RHEA** *Iovis mater:* A. 1, 387
quo more tacebat Creta Rheae.
1, 828 quater aera Rheae (*Cy-
belae*) . . . pulsant A. 1, 588
sub matre Rhea
- Rhenus:** Th. 1, 19 bisque iugo
Rhenum, bis adactum (*a Do-
mitiano*) legibus Histrum
- Rhipaeus a montibus Rhipaeis:**
Th. 1, 420 grandinis instar
Rhipaeae. 11, 115 nive Rhi-
paea . . . pastus (*Boreas*)
- Rhipe oppidum Arcadiae:** Th.
4, 286 agmina bello Rhipaque
et Stratiae . . . donat
- Rhodope mons Thraciae:** Th 11,
195 angustos Rhodope descen-
dit in amnes (*vere*) Th. 12,
181 Rhodopes non ulla nurus
Th. 2, 81 qualia per Rhodopen
rabido convivia coetu Bisto-
nes . . . ponunt. 4, 655 Icaria
Rhodopen adsueverat (*Bac-
chus*) umbra. 8, 408 aeriam
Rhodopen solida nive verber-
rat Arctos Th. 5, 189 Rho-
dope gelidove labor sudatus
in Haemo
- Rhodopeius Thracius:** Th. 5, 121
Rhodopeia coniunx (*Terei
uxor*)
- Rhoeteus:** A. 1, 44 cum primum
gurgite nostro Rhoeteae ce-
cidere trabes (*Paridis navis*)
- Roma:** Th. 1, 24 (*Domitianum*)
aeternum sibi Roma cupit
- Rubra Tethys:** Th. 4, 387 clau-
stra novissima Rubrae Te-
thyos
- SAGES** *Thebanus quidam:* Th.
7, 714 Iphinoumque Sagenque

- (*occidit Amphiarus*). cf. *Tages*
- Salamin insula**: Th. 12, 627 hos Salamin populos . . . misit
- Samos**: Th. 1, 261 et Samon et veteres armis excinde Mycenas (*Iunonis ad Iovem verba*) Th. 5, 55 nec illa (*Lemnos*) Samo fama Delove sonanti peior. A. 1, 679 ante oculos crescente Samo
- Samothracae**: A. 1, 832 quove (*in actu*) pii Samothracae eunt
- Sarmaticus**: Th. 3, 227 Sarmaticos . . . labores (*Martis*)
- Saturnia Iuno**: Th. 10, 162 hanc Saturnia mentem (*dedit*). 12, 134 *matres Argivos* ducit Saturnia. 12, 311
- Saturnius**: Th. 2, 358 sciat haec Saturnius olim fata parens
- Satyrus Marsyas**: Th. 4, 186 illustres Satyro pendente *Celaenae*
- Sauromatae**: Th. 3, 352 melius legatus adissem Sauromatas rabidos (avidos P ω)
- Schoenos oppidum Boeotiae**: Th. 7, 267 qui breve litus Hyles Atalantaeamque superbi Schoenon habent
- Sciron**: Th. 12, 577 saevum . . .
- Scirona** Th. 1, 333 infames Scirone petras
- Scolos oppidum Boeotiae**: Th. 7, 266 qui Scolon . . . habent
- Scylla**: Th. 4, 533 monstra Erebi, Scyllas
- Scyllaeus**: Th. 1, 333 Scyllaeaque rura (*Megara*) purpureo regnata seni (*Niso*)
- Scyreides *Lycomedis filiae***: A. 1, 821 egressae thalamo Scyreides
- Scyriades item**: A. 1, 367 turba piarum Scyriadum
- Scyrius adiect.**: A. 1, 777 Scyria litora (2, 10 Scyria . . . litora). 1, 923 regnator Scyrius (*Lycomedes*). 1, 245 vada . . . Scyria
- Scyros**: A. 1, 285 Palladi litoreae celebrabat Scyros (-us P) honorum . . . diem. 1, 658 ante igni ferroque excisa iacebit Scyros. 1, 692 se scopulosa levavit Scyros. 1, 696. 2, 22 ardua . . . Scyros. 2, 45 hoc excusabitur ense Scyros A. 2, 93 longas penitus quae-sisse per undas Scyron A. 1, 5 Scyroque latentem (*Achillem*) Dulichia proferre tuba
- Scytha adiect.**: Th. 11, 437 Scytha . . . Pontus
- Scythia**: Th. 5, 144 Amazonio Scythiam fervere tumultu. 12, 592 Scythiam Pontumque nivalem cum peterem (*The-seus*)
- Scythicus**: Th. 5, 203 Scythicos armenta per agros Hyrcanae clausere leae. 10, 821 tigris Scythico deserta sub antro. 5, 346 illis (*Argonautis*) in Scythicum Borean iter. A. 1, 759 cum Scythicas rapuere (*Amazones*) domos. Th. 12, 519 Scythicae post aspera gentis proelia (*i. Amazonum*). 3, 431 comamque deae (*Famae*) Scythica pater (*Mars*) increpat hasta. A. 2, 75 Scythico de litore. Th. 6, 328 Scythici . . . Ponti. 4, 505 Scythicis . . . medicata (armata ω) venenis Colchis (*Medea*)
- Semele *Cadmi filia***: Th. 2, 292 improba . . . Semele Th. 7, 602 Semeles thalamum Th. 4, 564 oppositis Semelen a ventre lacertis. 8, 234 gravidam

- Semelen . . . laudant. *cf.* Th. 7, 666 *et* Bacchus, Iuno
- Semeleus: Th. 10, 903 cineres Semeleaque busta
- Seriphos *insula*: A. 1, 205 humilisque Seriphos
- Sestias *Hero*: Th. 6, 547 sedet anxia turre suprema Sestias in speculis. *cf.* Leander
- Sestos: A. 1, 204 nimium opportuna carinis Sestos Abydenique sinus
- Sicanius: Th. 1, 272 Sicanios (*Arethusae*) longo relegens Alpheos amores
- Sicanus: Th. 4, 239 terris, Alphee, Sicanis advena
- Siculus: A. 1, 824 Siculae sub rupibus Aetnae. Th. 12, 553 Siculis exorta sub antris monstra (*Cyclopes*). 8, 62 Siculo rapui conubia campo (*verba Ditis*). 12, 156 Siculosque licebit exorare deos (*Cyclopas*). 2, 278 Siculaque incude (*Vulcani*). 12, 272 orba Ceres magnae variabat imagine flammae Ausonium Siculumque latus. 9, 141 Siculi . . . seditione maris. 6, 483 Siculas si quando rates tenet aestus
- Sicyon *oppidum Achaiae*: Th. 2, 179 solio Sicyonis avitae excitum (*Adrastum*). 4, 50 qui . . . oliviferae Sicyonis culta serunt
- Sicyonius: Th. 6, 556 Sicyonius Alcon (*item* 9, 121)
- Sidonis *Europa*: Th. 9, 334 Sidonis . . . blandi per candida terga iuveni . . . cornua . . . non tenet
- Sidonius 1) *adiect.* a) *proprie*: Th. 10, 648 Sidōnios . . . amicitus. 3, 300 Sidōnii . . . Cadmi. 3, 180 Sidōnius . . . hospes. 1, 181 Sidōnii . . . blanda iuveni pondera (*Europa*). 8, 229 mare Sidōnium. 1, 5 Sidōnios raptus (*Europam*). 11, 212 Sidōnios . . . thiasos (*Europae*)
b) *Thebanus*: Th. 8, 687 Sidōnii Graique dei. 10, 126 Sidōnios . . . duces. 8, 330 enses Sidōnii. 3, 656 i Sidōnios legatus ad hostes (-as . . . ad urbes ω). 7, 600 Sidōnios ardere lares. 9, 144 Sidōniae . . . manus. 9, 709 Sidōniae . . . Nymphae. 10, 306 Sidōnium paeana. 4, 648 Sidōnias . . . praedas. 7, 632 Sidōnium Pterelan. 10, 481 tecta . . . Sidōnia. 7, 443 turresque . . . Sidōnias. 8, 218 Sidōniam . . . per urbem. 11, 303 Sidōniam . . . urbem 2) *subst.*: Th. 9, 517 mutua Grai Sidōniisque simul nectebat vulnere Mavors. 10, 297 segnes . . . Sidōnios. *cf.* Tyrius
- Sigeus: A. 1, 84 Sigeo in pulvere
- Silentium: Th. 10, 91 Otia vestibulo (*Somni*) pressisque Silentia pinnis muta sedent
- Silvanus: Th. 6, 111 Silvanusque arbiter umbrae
- Simois *amnis Troadis*: Th. 12, 225 pinigeri rapitur Simoentis ad amnem dux vesana chori (*Cybelae*)
- Sinis: Th. 12, 576 non trucibus monstris Sinin infandumque dedisti (*Theseus*) Cercyona
- Sipylos: Th. 6, 125 *Niobe* bisseenas Sipyilon deduxerat urnas
- Sisyphius: Th. 2, 380 Sisyphiique . . . portus (*Corinthi*)
- Sisyphus *cf.* Th. 4, 537 remeabile saxum

- Sithonius** *Thracius*: Th. 3, 287
Sithonia . . . sub Arcto
- Sol**: Th. 1, 157 Sol emissus Eoocardine. 3, 408 solverat . . . Sol pronus equos. 5, 85 Sol operum medius summo librabat Olympo. 6, 321 rapido Sol natum inponeret axi Th. 1, 220 falso rectore solutos Solis equos. 6.501 Solis equos. 6, 686 Solis opaca soror (*Luna*) Th. 2, 137 multumque sequenti Sole rubens (*Aurora*). cf. Th. 1, 27. 2, 121 2, 139 pater igneus. 7, 62. A. 2, 2 genitorque coruscae lucis et Apollo, Titan
- Somnium**: Th. 10, 112 adsunt (*Somno*) innumero circum vaga Somnia vultu
- Somnus**: Th. 1, 339 Somnus avaris inrepsit curis. 2, 145 illos . . . cornu perfuderat omni Somnus. 5, 199 consanguinei mixtus caligine Leti . . . amplectitur urbem Somnus. 6, 27 cornu fugiebat Somnus inani Th. 10, 87 desidis atria Somni Th. 10, 127 mitissime divum, Somne. cf. Th. 10, 302 deus aliger et Sopor
- Sopor**: Th. 2, 59 Sopor obvius illi (*Mercurio*) Noctis agebat equos. 10, 156 (cf. v. 158). 12, 308 in Aonios vigiles demitte (di- P ω) Soporem (*Iunonis ad Lunam verba*). cf. Somnus
- Sorores Parcae**: Th. 5, 201 hilares acuunt fera tela Sorores 6, 376 sic Iovis imperia et nigrae volvere Sorores Th. 1, 632 Mors fila Sororum ense metit. 3, 205 sic dura Sororum pensa dabant. 3, 241 Fata . . . nigraeque Sororum . . . colus. 8, 59 iterataque pensa Sororum. 8, 381 pensum omne Sororum scinditur Th. 9, 323 nihil Elysias ibi posse Sorores. cf. Parcae
- Spartanus** 1) *adiect.*: Th. 10, 495 audax animis Spartana iuventus inrupit 2) *subst.*: Th. 6, 792 motu Spartanus acuto mille cavet . . . mortes
- Sparte**: Th. 7, 412 templis Sparte praesaga reclusis vidit Amyclaeos . . . concurrere fratres A. 1, 402 Spartaequae potentis alumnam (*Helenam*) Th. 1, 262 verte solo Sparten (*Iunonis ad Iovem verba*) Th. 2, 167 Sparta genitos . . . generos. cf. Amyclae, Lacedaemon
- Sperchios** (-ius, -eos) *amnis*: A. 1, 102 lateque deae (*Thetidi*) Sperchios abundat obvius. 1, 239 ingemit . . . senior (*sic P*: tenuis ω : tenuior *Postgatus*) Spercheos aquis. 2, 145 rapidissimus ibat . . . Sperchios. Th. 4, 845 (837) Spercheusque (-iusque ω) minax A. 1, 628 quaerisne meos, Sperchie, natatus? (*verba Achillis*)
- Sphinx**: Th. 4, 87 aspera volnifico subter latus ense (*Polynicis*) riget Sphinx. 10, 659 Sphinx galeae (*Menoecii*) custos. 11, 490 dum victa cadit Sphinx Th. 1, 66 Sphingos iniquae . . . ambages. 2, 556 petit ardua dirae Sphingos Th. 4, 376 iterumque locutam Sphinga petris Th. 7, 252 celsus aena Sphinge . . . Haemon. cf. Oedipodionius
- Stazusa** v. Strangilla
- Sthenelus Capanei filius**: A. 1, 469 famamque avida virtute

paternam Tydides Sthenelus-
que premat

† **Strangilla**: Th. 4, 51 quos pi-
gra vado † strangilla (*sic* P:
langia ω; *conieci* Stazusa)
tacenti lambit

Stratie oppidum Achaiae: Th.
4, 286 Rhipeque et Stratie

Strymon 1) *amnis Thraciae*:
Th. 9, 437 Strymonos inpia
(*propter Orpheum*) ... stagna.
9, 860 ripam Strymonos Th.
5, 188 quae per Strymōna
pugnae. 7, 287 reudentem
(*vere*) deducunt Strymona
cygni 2) *equus Chromis*:
Th. 6, 464 audit et Herculeum
Strymon Chromin

Strymonius Thracius: Th. 3, 526
(*cygnos*) Strymonia Boreas
eiecit ab Arcto

Stygius: Th. 1, 290 Stygia
aequora fratris obtestor (*ver-
ba Iovis*). 11, 71 Stygiis fovet
(*Capaneus*) amnibus umbram.
A. 1, 480 Stygios ... per am-
nes. Th. 6, 753 quantum Ti-
tyos Stygiis consurgat ab ar-
vis. 8, 47 Stygio praetexam
Hyperiona caelo (*verba Ditis*).
10, 915 Stygiis rupisse cate-
nas Iapetum. 4, 624 Stygiis
mandabo deis (*Tiresiae ad
Laium verba*). 11, 344 Stygiis
feralia sanxi vota deis. 5, 156
Stygiaeque ... deae (*Furiae*).
11, 576 Stygiae ... divae (*item*)
12, 215 Stygiis ... divis. 11,
63 solumque ense fodit (*Me-
gaera*) Stygio. 4, 53 Stygias
... Eumenidas. A. 1, 134 ad
Stygios iterum fero (*Thetis
Achillem*) mergere fontes.
Th. 1, 710 Tityon Stygiis ex-
tendis (*Apollo*) harenis. 4, 526
Stygiaeque severos Iunonis

thalamos. 4, 568 per avia
Lethes et Stygios super usque
lacus. 12, 277 Persephonen
tantum Stygii tacet aula mari-
riti. 8, 508 Stygioque ex orbe
remissum Amphitryona. 8, 4
Stygiis ... in oris. 11, 76 Sty-
gii metuenda parentis (*Ditis*)
imperia. 11, 464 Stygios ...
penates. 8, 549 Stygii conscia
pensi ... Uranie. 12, 558
Stygiaeque a limine portae.
5, 198 rore madens Stygio ...
Somnus. 4, 443 Stygiis accom-
moda ... terra sacris. 8, 190
reverti sedibus a Stygiis. 10,
833 Stygiae ... sorores (*Furiae*)
(*item* 11, 415). 8, 376 Stygiis-
que emissa tenebris Mors.
11, 85 Stygiis ... in umbris.
A. 1, 630 Stygiasque ... raptus
ad umbras

Stymphalos mons Arcadiae: Th.
4, 298 aerisonum Stymphalon

Styx: Th. 1, 57 umbrifero Styx
livida fundo. 2, 5 Styx ...
novem circumflua campis.
4, 524 Styx discretis interflua
manibus obstat. 8, 30 Styx
periuria divum arguit Th.
7, 782 rapidae cursum Stygis.
A. 1, 269 (*Achillem*) Stygos
amne severo armavi (*Thetis*)

Th. 4, 291 Pheneos nigro
Styga mittere credita Diti.
4, 479 plena redeat Styga por-
titor (*Charon*) alno Th. 7,
160 Styge iurata. *cf.* Elysium
Sunion promunturium Atticae:
Th. 12, 625 Eois longe spe-
culabile prors Sunion

Sybaris Thebanus quidam: Th.
7, 642 Sybaris iacet ense
cruento Th. 7, 641 Hippo-
medon Sybarin (*sternit*)

Syene oppidum Aegypti: Th.

- 4, 745 (737) nullaque umbratam
nube Syenen
- Syrtis:** Th. 8, 410 tanta quati-
tur nec grandine Syrtis
Th. 1, 687 si quos incerto li-
tore Syrtes destituunt
- TAENARIVS:** Th. 3, 422 Taena-
riumque cacumen. 6, 508 Taena-
rii currus (*Amphiarai*). 4, 214
Taenariis hic celsus (*Amphia-
raus*) equis. 7, 588 Taenarium
... Idan. 1, 355 Taenariis con-
termina lucis Arcadiae capita
alta. 7, 659 Taenariam (*i. pur-
pura tinctam*) ... pallam. 1, 96
Taenariae limen ... inremea-
bile portae (*Orci*).
- Taenaros:** Th. 2, 45 frangentia
litora curvat Taenaros Th.
2, 32 est locus — Inachiae di-
xerunt Taenara gentes
- Tages Argivus quidam:** Th. 9,
270 Hypseos hasta Tagen
(sagen *ω fortasse recte*) ingenti
vulnere mersit
- Tagus Argivus quidam:** Th. 10,
314 Tagus haurit Echecli terga
- Talaionides Adrastus:** Th. 2, 141
senior Talaionides. 5, 18 dux
Talaionides
- Talaus Adrasti pater:** Th. 5, 406
(*Iason*) hortatibus Idan et Ta-
laum et ... Tyndariden ite-
rans Th. 6, 722 genitus Talao
- Tanagrae oppidum Boeotiae:**
Th. 7, 254 gelidae de colle
Tanagrae
- Tanagraeus:** Th. 9, 745 Tana-
graeum ... Coroebum. 9, 127
Tanagraeumque Phalanthum
- Tanais amnis Scythiae:** Th. 12,
578 Amazoniis Tanain fumasse
sepulcris
- Tantaleus:** Th. 11, 128 funera
mensae Tantaleae. 1, 279 Tan-
taleis ... tectis (*Argis*)
- Tantalus 1) sing. Niobe:** Th. 3,
193 magniloquos luit impia
flatus Tantalus. 4, 576 magna
subit invidiosa caterva Tan-
talis 2) plur. mulieres *Argi-
vae:* Th. 10, 785 Tantalidum
venerata cohors
- Tantalus:** Th. 1, 247 fallax Tan-
talus et saevae ... iniuria
mensae. 2, 436 Pelops et Tan-
talus auctor (*nobilitatis Poly-
nici*). 6, 280 Tantalus ... pa-
rens Th. 8, 51 cur non ex-
pectant Tantalum undae? *cf.*
Th. 4, 538. 7, 208
- Tartara:** Th. 1, 56 angustaque
Tartara poenis. 1, 102 cog-
natave Tartara. 1, 308 nigra
... Tartara. 4, 506 trepido
pallebunt Tartara motu. 7,
820 rectos defert in Tartara
currus (*Amphiaraus*). 8, 20
dissiluisse ... Tartara. 8, 58
patuisse querellis (*Orphei*)
Tartara. 8, 79 atra ... Tar-
tara. 8, 513 invia ... Tartara.
9, 655 ad inania ... Tartara.
10, 26 subiit ultricia Tydeus
Tartara. 11, 446 in Tartara.
11, 574 funestaque Tartara.
11, 622 subeam sic Tartara
digna morte. 12, 85 divos
misere in Tartara fratres. A.
1, 134 sub inania ... Tartara.
cf. Dis, Orcus
- Tartareus:** Th. 3, 108 Tartareo
... divisus Averno Elysias, i,
carpe plagas. 1, 85 Tartarei
regina barathri (*Tisiphone*).
12, 772 Tartareum chaos. 11,
421 Tartareus rector (*Dis*).
4, 473 Tartareae sedes. 8, 65
Tartareas ... sedes. 5, 66 Tar-
tareas ... sorores (*Furias*)

- Taurus sidus:** Th. 4, 120 cum Taurum aut Pliadas hausit (*Inachus*) aquosas
- Taygetus mons:** Th. 4, 227 Taygetique phalanx. 6, 825 insignis alumnum Taygeti. 10, 497 incola Taygeti Panopeus Th. 8, 437 dilecta genis morientis oberrant Taygeta. A. 1, 427 minor Othrys et ardua sidunt Taygeta (*arboribus caesis*)
- Tegea oppidum Arcadiae:** Th. 4, 287 non Tegea (-ee ω) . . . vacat. 11, 177 me (*Polynicem*) Tegea (-ee $P\omega$) regem indefensa reposcit Th. 7, 5 velocem Tegees . . . alumnum (*Mercurium*). 9, 846 Tegeesque habitator opacae
- Tegeaeus Arcadius:** Th. 6, 632 iuvenis Tegeaeus (*Parthenopaeus*). 7, 605 subeunt Tegeaea iuventus auxilio. 8, 599 pubes Tegeaea
- Tegeatis:** Th. 9, 571 sagittiferi mater Tegeatis ephebi (*Atalante*)
- Telamon:** Th. 9, 68 iam Telamona pium, iam Thesea fama tacebat. 2, 473 iam Telamona solo . . . linquens (*aper Calydonius*). 5, 379 Telamona et Pelea contra spargimus (*tela Lemniae*) A. 1, 501 magno genitus Telamone (*Aiax*). cf. Aeacides
- Telchines:** Th. 2, 374 notique operum Telchines cum Cyclopius Harmoniae monile fingunt
- Tellus:** Th. 2, 13 ipsaque Tellus miratur patuisse retro (*viam Laio*). 8, 297 Tellurem placare parat (*Thiodamas*)
- Telphusiacus a Telphusa oppido** *Arcadiae:* Th. 9, 847 Telphusiacaque (del- P : ω var.) phalanges
- Temese oppidum aut Cypri aut Italiae:** A. 1, 413 aera domat Temese
- Temo:** Th. 1, 371 neque Temo piger . . . monstrat . . . vias. cf. 1, 692 et Plaustrum, Ursa
- Tempe:** A. 1, 237 ad Thessala Tempe Th. 1, 485 per Teumesia tempe. [6, 88 Nemeen umbrosaue Tempe.] 10, 119 tenebrosaue Tempe
- Tempestas:** Th. 3, 437 vulso terrarum sordida fundo Tempestas (*inter Neptuni comites*)
- Tenedos:** Th. 8, 197 Tenedon Chrysenque (*Apollinis oracula*)
- Tereus:** Th. 12, 480 inicium Tereae clamant (*Philomela et Progne*). cf. 4, 56
- Terra:** Th. 5, 429 Terra superbit gressibus (*deorum*)
- Tethys (in codd. ferme thetis).** Th. 3, 34 maxima Tethys impulit . . . Hyperiona. A. 1, 222 quos (*delphinas*) illi (*Thetidi*) maxima Tethys . . . nutrierat Th. 4, 388 claustra novissima Rubrae Tethyos. A. 1, 49 per Tethyos annos. 1, 541 antris Tethyos aversae
- Teucris 1) subst.:** A. 1, 475 (*Achillem*) Teucris Priamoque . . . fatalem 2) *adiect.:* A. 1, 86 Teucros . . . campos. 1, 933 Teucrosque lares et capta . . . Pergama. cf. *Troianus*
- Teumesius ferme i. Boeotius:** Th. 2, 383 arva . . . Teumesia. 2, 624 Teumesia cornus. 9, 426 Teumesius ignis (*i. iratus Ismenos; amnis ω*). 9, 709 iuga per Teumesia (teumesi e

- vertice **P** *vulgo*. 2, 331 iuvenis Teumesius (*Polynices*). 4, 85 Teumesius implet terga (*Polynicis*) leo. 1, 485 per Teumesia tempe. 5, 92 Teumesia thiyas
- Teumesus** *mons Boeotiae*: Th. 8, 344 Teumesi e vertice [*item P* 9, 709 *falso*]. 12, 52 magna Teumesi venere trabes (*ad rogos*) Th. 4, 372 ille rapi Teumeson ait
- Thamyris** 1) *vates*: Th. 4, 183 fretus doctas anteire canendo Aonidas ... Thamyris (*cf. Hom. B* 595) 2) *Thebanus quidam*: Th. 10, 314 occupat Actor implicitum fratri Thamyrin
- Thasos**: Th. 5, 182 nemorosa Thasos
- Thaumasias** *Iris, Thaumantis filia*: Th. 10, 123 radios Thaumantias omnis inpulit
- Thaumantis** *Iris*: A. 1, 220 pelago solitam Thaumantida pasci
- Thebae**: Th. 1, 259 facta luant Thebae. 3, 569 absentesque fremunt sub pectore Thebae. 6, 14 Echioniae ... Thebae. 6, 382 Thebae iuxta et tenebrosa vorago (*de Amphiarao*). 7, 209 promptae superos incessere Thebae. 8, 349. 10, 372. 10, 627 clamantque oracula Thebae. 10, 718. 11, 18 respirant Thebae. 11, 210 tibi (*Iovi*) ... meae primordia Thebae ... debent (*verba Eteoclis*). 11, 699 dulces Thebae (*Oedipodi*). 12, 61. 12, 78. A. 1, 13 cumque suo numerant (*Statium*) Amphione Thebae 1, 840 tristes spectabant Pen-thea Thebae Th. 6, 908 Thebarum foedera. 6, 922 Thebarumque ... citari (*Polynicem*) victorem. 7, 231 miserescere cunctos Thebarum. 10, 474 Thebarum claustra. 10, 875 hi, mentita diu Thebarum fabula, muri. 11, 681 Thebarum sceptrum Th. 1, 180 inde vetus Thebis extenditur omen. 2, 650 tristia Thebis nuntius acta feram. 3, 188 hic gemitus Thebis. 3, 379 hunc ego Thebis ... iugulum ... debeo. 4, 592 auguror hinc Thebis belli meliora. 4, 641 certa est victoria Thebis. 7, 103 captivis etiam iurabere (*Archemorus*) Thebis. 7, 125 tanta autem audacia Thebis. 8, 112 nil ex me ... captum Thebis. 9, 882 ipsisque nefas lacrimabile Thebis. 10, 11 dant solacia Thebis quattuor errantes Danaum sine praeside turmae. 10, 334 sunt et diris sua numina Thebis. 10, 763 date gaudia Thebis. 10, 793 feris ... Thebis. 12, 598 aut Danais edice rogis aut proelia Thebis. 12, 698 tanto cum sanguine Thebis pax inventa perit Th. 1, 2 sontisque evolvere Thebas. 1, 101 notum iter ad Thebas. 1, 226 Aonias ... Thebas. 2, 65 ventum erat ad Thebas. 2, 116 habe Thebas. 2, 208 Ogygias ... Thebas. 2, 308 respicere ad Thebas. 2, 352 conscius ardor ducit et ad Thebas melior socer. 2, 682 Thebas ... isset. 2, 687 cui dudum vincere Thebas adnuimus (*Minervae ad Tydea verba*). 3, 248 Thebas correptaque moenia fundo excutiam. 3, 269 bella etiam in Thebas ...

paras (*Mars*). 3, 354 Thebasque nocentes explorasse manu. 3, 528 has rere in imagine Thebas. 4, 92 dulcis avertit pectore Thebas. 4, 666 necdum compositas belli in certamina Thebas. 4, 760 (752) ferro meritas excindere Thebas. 6, 142. 6, 636 ne ... sinas hoc omine Thebas ire (*Parthenopaei ad Dianam verba*). 7, 155 excindisne tuas (*Iovis*) ... Thebas? 7, 376 meas miles defendere Thebas (*verba Eteoclis*). 7, 434 sic clusas voveo (*Hippomedon*) perfringere Thebas. 7, 452 attonitas ... Thebas. 8, 141 quid inutile ferrum stringimus in Thebas? 8, 228 veteresque canunt ab origine Thebas. 8, 515 habe totas ... Thebas. 8, 655 dumque ea per Thebas. 9, 65 Thebas ... adisti (*Tydeus*). 9, 669 Thebasque infesta petivit (*Diana*). 9, 790 sera etiam in Thebas ... arma profero (*Parthenopaeus*). 9, 822 anxia Thebas commemorat (*Venus*). 10, 69 in Thebas aliud ... excute fulmen. 10, 325 nigrasque ... Thebas. 10, 359 mediasve inrumpere Thebas. 10, 481 ipsas calcent in sanguine Thebas. 10, 845 hac ... in Thebas ... ire. 10, 872 ingenti Thebas exterruit umbra. 10, 890 Lernam Thebasque rependit (*Hercules*). 10, 925 his ... in Thebas ... ignibus uti. 11, 108 moror (*Tisiphone*) ipsa inrumpere Thebas. 11, 442 (*Adrastus*) fugit omnia linquens castra, viros, generum, Thebas. 11, 487 nocentes ... Thebas. 12, 174

Thebas tumidumque ambire Creonta. 12, 202 Thebas haud ignoranda subibo (*Argia*). 12, 326 venit ad Thebas Argia tuas. 12, 390 Thebas Argosque renarrant (*mulieres Argivae*). 12, 608 Thebas respexere angues (*Minervae*). 12, 663 quis visas proclamet ab aggere Thebas. A. 1, 615 ad Thebas vultumque animumque remisit Euhius Th. 12, 256 urbs optata prius, nunc tecta hostilia, Thebae (*verba Argiae*) Th. 1, 288 multa super Thebis Bacchum ausuramque Dionen dicere. 1, 318 Thebis opibusque potitum. 2, 344 tuis decedere Thebis. 2, 735 captis ... Thebis. 8, 671 hinc super Thebis. 10, 771 Thebis nondum credentibus. 10, 899 pro trepidis ... Thebis. 12, 646 Poenarum exercita Thebis agmina. *cf.* Agenoreus, Amphionius, Aonius, Boeotius, Boeotus, Cadmeus, Cadmeius, Dircaeus, Echionius, Ismenius, Labdacius, Labdacides, Martius, Mavortius, Ogygius, Ogygidae, Phoenissa, Sidonius, Teumesius, Tyrius *et* Thebe, Thebanus

[Thebaeus] *cf.* Thisbaeus

Thebanus 1) *adiect.*: Th. 8, 150 stat Thebana acies. 9, 181 Thebana ... agmina. 4, 544 Argolicas ... Thebanasque animas. 8, 690 Thebana tegebant arma ducem. 8, 487 Thebana bipennis in galeam librata. 10, 353 teneant quem iam fortasse volucres Thebanique canes. 12, 715 ductor Thebanus (*Creon*). 12, 131 ge-

- netrix Thebana (*Ino*). 1, 430
 iuvenis Thebane (*Polynices*).
 1, 711 Thebanaque mater (*Niobe*).
 11, 671 moenia . . . Thebana.
 11, 701 Thebana . . . moenia.
 9, 628 Maenades hostiles Thebanaque
 numina. 7, 687 Thebana . . . iuratus
 in orgia Ganges. 7, 421 Thebanum
 . . . Palaemona. 7, 621 Thebana
 Argivaque pubes. 11, 734 rex
 Thebanus (*Oedipus*). 9, 793
 Arcadiae . . . fera semina gentis,
 non Thebana. 8, 264 Thebanique
 . . . sonitus. *cf.* Thebae
- Thebe:** Th. 1, 680 tellus (*Polynici*)
 Mavortia Thebe (-ae **P ω**). 6, 515
 te (*Polynicem*) Thebe . . . plangeret
 Th. 4, 610 Tyriae dux inclyte Thebes
 (*Laius*). 5, 681 ad moenia Thebes.
 9, 255 agmina Thebes. 9, 294
 diraeque ad moenia Thebes Th. 4,
 676 residem . . . Theben Th. 5, 745
 Thebe (-ae **P**) funesta recedas
 (-at **ω**). 10, 594 infelix . . .
 perituraque Thebe. *cf.* Thebae
- Therapnae oppidum Laconicae:**
 Th. 3, 422 Apollineasque Therapnas
 armorum tonitru ferit (*Mars*)
 A. 1, 344 virgineis Hecate lassata
 Therapnis (pharetris **ω**)
- Therapnaeus:** Th. 7, 793 Therapnaei
 . . . fratres (*Castor et Pollux*)
- Thermodontiacus:** Th. 12, 164
 Thermodontiaco (*i. Amazonum*)
 laetum (*Thesea*) remeare triumpho
- Theron** 1) *Thebanus quidam:*
 Th. 2, 572 Martisque e semine
 Theron Th. 5, 582 oppresso . . .
 Therone 2) *alius Thebanus:*
 Th. 9, 304 innuptae comitem
 Theronam Dianae (*Tydeus occidit*)
- Theseus:** Th. 12, 681 dicta ferens
 Theseia. 4, 81 Theseia Troezen
- Theseus:** Th. 8, 54 audaci Theseus
 iuratus amico (*Pirithoo*). 12, 665
 Neptunius . . . Theseus. 12, 730
 aequoreus . . . Theseus. 12, 778
 adsistit Theseus gravis. 12, 784
 iamque hospes Theseus Th. 9, 519
 Theseos ignis (*rogus Argivis concessus*).
 12, 211 expectem quaenam
 sententia lenti Theseos? (*verba
 Argiae*). 12, 293 Theseos ad
 muros Th. 1, 476 partitum
 extrema protervo Thesea Pirithoo.
 5, 432 ab adserto nuper Marathone
 superbum Thesea. 9, 68 iam
 Thesea fama tacebat. 12, 163.
 12, 520 laurigero subeuntem
 Thesea curru. 12, 594 victumne
 putasti Thesea? 12, 673. 12, 737.
 12, 756 Thesea iussi linquebant.
 12, 795 Thesea magnanimum.
 A. 1, 72 semideos (*Argonautas*)
 nostrumque . . . Thesea (*verba
 Thetidis*). 1, 157 iuvenem Alciden
 et Thesea vidi (*item*) Th. 12,
 555 inclyte Theseu. *cf.* Aegides
- Theseus adiect.:** Th. 7, 686
 Theseaque Naxos
- Thespiacus:** Th. 7, 341 Thespiacis
 iam pallet in agris (*Narcissus*)
- Thespiadae fratres Thebanorum
 socii:** Th. 3, 14 nostris turribus
 aequi Thespiadae Th. 2, 629
 vos quoque, Thespiadae, cur . . .
 arcuerim fama? *cf.* Ide, Periphas

Thespiades *Thebanus quidam*: Th. 9, 293 geminisque e fratribus unum Thespiaden (*nisi forte Thespiadae gen. ini sunt*) *cf.* Panemus

Thessalia: A. 1, 439 pigram gemit una quietem Thessalia (ora ... Thessalis ω) [A. 1, 152 Thessaliaeve nives ω *falso*]

Thessalicus: Th. 3, 559 Thessalicumque nefas (*magarum*). A. 1, 652 silvis nivibusque ... Thessalicis. Th. 6, 332 Thessalicis felix Admetus ab oris

Thessalis: Th. 2, 32 furiata sacerdos Thessalis. 3, 140 Thessalis (*maga*). [A. 1, 439 ora ... Thessalis ω *falso*]

Thessalus 1) *adiect.*: Th. 6, 432 Thessalus ... Admetus. 6, 442 Thessalus heros (*Admetus*). 6, 508 Thessalus axis (*Admeti*). 3, 518 pinus ... Thessala (*Argo*, *item* A. 1, 156). A. 2, 97 Thessalus ... senior (*Chiron*). 1, 237 ad Thessala Tempe. 1, 100 vada Thessala 2) *subst.* Thessala *maga*: Th. 4, 504 rabido iubeat si Thessala cantu. 6, 687 Thessala victrix ridet ... bigas (*Lunae*) *cf.* Atracius, Haemonius, Pelethronius, Pharsalia

Thessander *Polynicis filius*: Th. 3, 683 parvumque sub ubere caro Thessandrum portabat (*Argia*) avo

Thestorides *Calchas*: Th. 1, 516 intrantemque deum primo pallore fatetur Thestorides A. 1, 497 nimum Phoebi tripodumque oblite tuorum, Thestoride

Thetis: Th. 1, 39 et Thetis (*mare*) ... horruit ingenti venientem

Ismenon acervo. 5, 709 et iam plana Thetis (*mare*). 9, 362 argentis rapuit Thetis (*mare*) invida nidos (*Alcyones*). A. 1, 25 cum Thetis Idaeos ... expavit ... remos. 1, 61. 1, 126. 1, 194 Thetis anxia. 1, 198. 1, 339 blanda Thetis. 1, 893 alma Thetis. 1, 898 Thetis hospita A. 1, 913 Thetidis mandata A. 1, 955 ne qua det indignos Thetidi captiva nepotes A. 1, 685 Tonantis iussa Thetin ... arcebant. 1, 874 dolosam ... Thetin. 1, 941. 2, 40 A. 1, 80 ne pete Dardaniam frustra, Theti, mergere classem. *cf.* Achilles, Nereis, Peleus, Pelion *et* A. 1, 650 caerulea mater. 1, 624. 2, 15. 2, 35

Thiodamas vates: Th. 10, 286 tacitus sed gaudia celat Thiodamas Th. 8, 279 sanctoque Melampode cretum Thiodamanta volunt. 8, 365 subitum nam Thiodamanta secuntur (*Amphiarai populi*). 10, 161 horror Thiodamanta subit. 10, 325 Thebas et Thiodamanta videbat. 1, 330 Actor Thiodamanta vocat. 1, 454 reduncem ... Grai Thiodamanta vident. *cf.* 10, 322 Inachus vates. 10, 488 augur

Thisbaeus: Th. 9, 291 Thisbaeumque (*Theb. P ω*) Lichan

Thisbe oppidum Boeotiae: Th. 7, 261 Dionaeisque avibus circumsona Thisbe (*cf. Hom. B 502 πολυτρόφωνά τε Θίσβην*). 9, 768 te (*Lygdum*) candida Thisbe miserat

Thoantis Hypsipyle: Th. 5, 650 laceras comitata Thoantis advehit exequias Th. 5, 700

- Adrastus secum ... Thoantida portans
- Thoas** 1) *Hypsipyles pater*: Th. 5, 239 meus ille Thoas. 5, 675 cui regnum genitorque Thoas. 5, 720 Lemnos ad aures ut primum dictusque Thoas Th. 5, 266 nato portans (*Bacchus*) extrema Thoanti subsidia Th. 5, 486 vectum trans alta Thoanta Th. 5, 38 claro generata Thoante ... Hypsipyle 2) *Hypsipyles ab Iasone filius*: Th. 6, 342 nomen avo gentile Thoas ... dictus. 6, 434 nunc Euneos ante et nunc ante Thoas. 6, 466 variumque Thoas rogat ire Podarce. 6, 476 ruit ... Thoas. cf. 5, 465. 6, 134 3) *Thebanus quidam*: Th. 8, 696 ora Thoantis ... perforat *Tydeus*
- Thoe Admeti equus**: Th. 6, 462 fumantemque (Funalemque ω) Thoen
- Thrace**: A. 1, 201 studiis multum Mavortia Thrace Th. 5, 435 durae similem nihil Orphea Thracae Th. 5, 84 saevam ... Thracen. 7, 180 Thracen silvasque Lycurgi
- Thracēs** 1) *subst.*: Th. 5, 53 Thracēs arant contra. 12, 571 priusquam Emathii Thracēsque dolent Th. 4, 56 Thracum ... domos (*Terei*). 5, 53 Thracum ... litora. 7, 34 Thracum ... arva Th. 3, 288 trans Borean Thracasque tuos. 5, 75 tumidos ... Thracas 2) *adiect.*: Th. 6, 486 Thracēs equi (*Diomedis*). cf. Bistonēs, Bistonides, Bistonius, Edoni, Geticus, Ismarisus, Odrysius, Sithonius, Thracius et Mars
- Thracius**: Th. 5, 347 Thracia ... bella
- Thryon oppidum Elidis**: Th. 4, 180 quos Thryon nutrit. (cf. *Hom. B 592*)
- Thyestes** cf. Doricus, Mycenae
- Thymbra oraculum Apollinis**: Th. 8, 202 Troianaque Thymbra tacebit
- Thymbraeus**: Th. 1, 699 seu Troiam Thymbraeus habes (*Apollo*) Th. 1, 643 Thymbraee. 3, 513 hisne dari, Thymbraee, polum? 3, 638 te, Thymbraee, vocanti. 4, 515 ni te, Thymbraee, vererer
- Thyoneus Bacchus**: Th. 5, 265 sese ... Thyoneus detexit
- Thyrea oppidum Argolidis**: Th. 4, 48 Lacedaemonium Thyrea (-re ω : -la e-P) lectura cruorem
- Tiphys gubernator Argus**: Th. 5, 413 clavumque ... lassat agens Tiphys. 5, 477 venturumque aethera sensit Tiphys. 8, 212 Minyas subito cum funere Tiphys destituit
- Tiresias**: Th. 4, 470 crepuisse ut sensit acervos Tiresias. 4, 500 atque hic Tiresias ... ait. 10, 725 sibi callidus ista Tiresias nataeque canat. 11, 289 an in pugnas alium iubet ire profanus Tiresias? Th. 2, 96 longaevis vatis ... Tiresiae vultus ... induitur (*Laius*). 4, 408 longaevis ... vatis opem tenebrasque sagaces Tiresiae Th. 8, 227 certant Tiresian laudare suum. 10, 589 Tiresian alii ... orant. cf. Aonius.
- Tiryns oppidum Argolidis**: Th. 4, 147 suus excit in arma antiquam Tiryntha deus (*Hercules*). cf. Cyclopes

Tiryntius 1) *subst. Hercules*: Th. 5, 380 nostro (*Lemniarum*) petitur Tiryntius arcu. 6, 270 anhelantem duro Tiryntius angens pectoris attritu . . . leonem. 6, 532 illum (*cratera*) Tiryntius olim ferre . . . solebat. 8, 459 illum (*Haemonem*) Tiryntius inplet. 8, 501 placido prior haec Tiryntius ore. 8, 749 ab Arcadio rediit Tiryntius antro (*apri Eri-manthii*). 9, 427 ad hunc certe repsit Tiryntius amnem (*Is-menon*). 10, 891 Lernam Thebasque rependit maestus . . . Tiryntius. 11, 234 implicitum Tiryntius ossibus ignem sensit. 12, 67 laetus in accensa iacuit Tiryntius Oeta. 12, 584 nec sacer invidet paribus Tiryntius actis. A. 1, 261 mollesque tulit Tiryntius hastas (*apud Omphalen*)
2) *adiect.*: Th. 6, 489 Tiryntius heros (*Chromis Herculis filius*). 11, 45 pubes Tiryntia. 7, 725 Tiryntia . . . robora. *cf. Hercules*

Tisiphone: Th. 4, 213 grave Tisiphone risit. 6, 514 dura . . . Tisiphone. 7, 467 bacchatur utrisque Tisiphone castris. 8, 346 sibila miscet Tisiphone. 8, 758 plus exigit ultrix Tisiphone. 9, 150 in medios astu subit in pia campos Tisiphone. 11, 58 Tisiphone fraterna cludere quaerit bella † tuba. 11, 208 mala Tisiphone. 11, 482 torva . . . Tisiphone Th. 2, 283 raptumque . . . atro Tisiphones de crine ducem (*serpentem*) Th. 1, 59 adnue, Tisiphone 4, 486 Tisiphone, dux pande diem. 8, 66 i, Tartar-

reas ulciscere sedes, Tisiphone. *cf. Eumenis, Furiae, Tartareus et* Th. 9, 171 trucis . . . divae

Titan 1) *Sol*: Th. 1, 501 dum proximus aegris infundat Titan agiles animantibus ortus. 5, 297 caelumque retexens aversum Lemno iubar . . . Titan . . . refert. 12, 229 pater Hesperio flagrantem gurgite currum abdiderat Titan. A. 1, 242 humilique ex aequore Titan rorantes evolvit equos Th. 1, 717 seu te (*Apollinem*) roseum Titana vocari . . . praestat. 4, 283 occiduum longe Titana secuti Th. 7, 472 novo Titane reclusum aequor

2) *plur.* Th. 8, 44 aetherium cupidos exire sub axem Titanas. *cf. Gigantes*

Titanis Luna: Th. 1, 337 per emeriti surgens confinia Phoebi Titanis

Tithonia Aurora: Th. 6, 25 clara laboriferos caelo Tithonia currus extulerat. 12, 3 trepidas . . . Tithonia (*tritonia var.*) nubes discutit

Tithonus *cf. Aurora Mygdonius*

Tityos: Th. 6, 753 quantum Tityos Stygiis consurgat ab arvis Th. 1, 710 terrigenam Tityon Stygiis extendis (*Apollo*) harenis. 4, 538 Tityonque alimenta volucrum. 7, 352 armaque (*Phocensium*) vel Tityon vel Delon habentia. *cf. Apollineus*

Tmolos mons Lydiae: Th. 7, 686 te (*planxit*) Tmolos (-us P)

Tonans Iuppiter: Th. 2, 69 summa Tonantis iussa. 2, 71 Tonantis . . . fulmine. 3, 575 su-

prema Tonantis iussa. 6, 193
 sceptrique decus cultusque
 Tonantis. 6, 282 *Tantalus*
 magni . . . conviva Tonantis.
 8, 229 manibus adtrita Tonan-
 tis cornua. 10, 61 magni tha-
 lamo desponsa (*Iuno*) Tonan-
 tis. 10, 77 geminosque Tonan-
 tis secubitus. A. 1, 684
 alta Tonantis iussa Th. 1,
 421 Pisaeo sua lustra Tonanti
 cum redeunt. 4, 13 cadit in-
 gens rite Tonanti . . . pecus.
 4, 294 grata pharetrato Non-
 acria rura Tonanti (*propter*
Callisto). 5, 511 Inachii (-io
 Πω) sanctum (*serpentem*) di-
 xere Tonanti agricolae. 5, 641
 averso dederat (*Lycurgus*)
 prosecta Tonanti. 11, 11 facta
 . . . ipsi non inlaudata To-
 nanti. 11, 209 inferno prae-
 vertit (*Furia*) vota Tonanti
 (*Diti*). 11, 496 magnoque . . .
 questura (*Pietas*) Tonanti. A.
 1, 1 formidatamque Tonanti
 progeniem (*Achillem*) Th.
 2, 154 intempestumque To-
 nanthem. 2, 220 indignatusque
 Tonantem Acrisius. 4, 790 (782)
 parvum circa iubet (*Rhea*)
 exultare Tonantem Curetas.
 7, 24 inplorantisque Tonantem
 . . . populos. 7, 318 flumina
 (*Asopi*) . . . generum indigna-
 ta Tonantem. 7, 329 si modo
 placavit felix Aegina Tonan-
 tem. 8, 74 iuvat ista ferum
 spectare Tonantem (*verba Di-
 tis*). 9, 510 Tonantem Iuno
 subit. 10, 852 trepidum iam
 tangeret Ossa Tonantem. A.
 1, 488 solum Natura Tonantem
 respiciens (*in Gigantomachia*).
 2, 74 aspernatusque Tonantem
 est ut generum (*Agenor*)

Trinacrius Siculus: Th. 10, 622
Trinacria . . . ora
Triton 1) *lacus Africae*: Th. 2,
 722 seu tu (*Minerva*) Libyco
Tritone repexas lota comas
 2) *maris deus*: Th. 5, 707
 geminusque ad spumea Trit-
 one frena (*Neptuni*) natans.
 9, 329 aestivo nec se magis
 aequore Triton exerit Th.
 5, 372 caelo Tritona (*mare*) fe-
 rens (*navis*) A. 1, 219 an
 magno Tritone ferat (*Achil-
 lem*) A. 1, 55 cantuque quie-
 to armigeri Tritones eunt
Tritonia Minerva: Th. 2, 684
Tritonia virgo. 7, 33 Ogygio
 sat erit Tritonia bello. 8, 528
 merito parcit Tritonia fratri.
 8, 703 partem (*telorum e clipeo*)
Tritonia vellit. 8, 758. 9, 87 quos
 nec Tritonia bello . . . spre-
 visset. 10, 895 increpat Aonios
 audax Tritonia divos. 12, 607
 ipsa metus Libycos (*aegida*)
 . . . incussa movit Tritonia
 parma. A. 1, 486 Libycos Tri-
 tonia tolleret angues. 1, 696
 placidique . . . Tritonia custos
 litoris Th. 2, 735 quaeque
 dabis captis, Tritonia, Thebis.
Tritonis Minerva: Th. 7, 185
 cara submovit ab arce hos-
 tiles Tritonis aquas
Trivia Diana: Th. 9, 818 cultus
Triviae pendebitis alto limine.
 10, 505 Amyclaeis Triviae lu-
 gebere (*Parthenopaeus*) Nym-
 phis Th. 6, 608 hoc primis
Triviae pascebat (*Partheno-
 paeus*) ab annis munus (*cri-
 nes*). 9, 586 Triviae quam
 (*quercum*) desacraverat (*Ata-
 lante*) Th. 9, 863 frustra su-
 peros Triviamque precatus
 (*Parthenopaeus*)

Troades: A. 1, 944 te (*Achillem*) sperabunt . . . Troades

Troezen oppidum Argolidis: Th. 4, 81 quas Theseia Troezen addit opes

Troia: Th. 1, 549 Troiaque recedit (*Ganymedi*). A. 1, 502 Mavors et Troia abrepta (arr- ω) probabunt. 1, 857 totoque in pectore (*Achillis*) Troia est. 1, 951 infelix . . . Troia A. 1, 736 invisaque litora Troiae A. 1, 454 coetus ibi armorum Troiae fatalis. 2, 32 magnae vastator debite (*Achilles*) Troiae Th. 1, 699 seu Troiam Thymbraeus habes (*Apollo*) A. 1, 7 tota iuvenem (*Achillem*) deducere Troia. cf. Dardanius, Dardanus, Iliacus, Ilion, Pergama, Phrygius, Phryx, Teucris

Troianus: A. 2, 18 bella ad Troiana. Th. 8, 202 Troianaque Thymbra

Tydeus: Th. 1, 402 Olenius Tydeus. 1, 451. 2, 113 pollutus . . . fraterno sanguine Tydeus. 2, 175 cunctis Tydeus audentior actis. 2, 370 audax . . . Tydeus. 2, 587 trahit ocium ense Bistonium Tydeus. 2, 696. 3, 59 ferus . . . Tydeus. 3, 236. 3, 324. 4, 94 fulmineus Tydeus. 4, 602 bella horrida nobis (*Thebanis*) atque iterum Tydeus. 5, 671. 6, 813. 6, 852 callidus . . . Tydeus. 6, 876 instat agens Tydeus. 6, 886 acrior hoc Tydeus. 6, 906. 7, 538 iustae Tydeus memor . . . irae. 7, 611 praeceptis tempore Tydeus utitur. 8, 458 furens sequitur Tyria agmina Tydeus. 8, 472. 8, 720. 8, 751. 9, 137 hanc (*manum*) tibi Tydeus,

Tydeus ipse rapit. 9, 181 Tydeus ille. 9, 299. 10, 25 subiit ultricia Tydeus Tartara. 10, 355 Tydeus . . . inops tumuli. 12, 41 dispersus iaceat quo pulvere Tydeus. A. 1, 733 magnanimus Tydeus Th. 3, 654 Tydeos egregii perfossum pectus. 7, 635 venit hasta per armos Tydeos. 8, 469 Tydeos hasta. 8, 479 vos praeda cruenti Tydeos. 8, 508 Tydeos hasta tui. 8, 531 voltus . . . cruenti Tydeos. 8, 663 Tydeos illa dies. 9, 2 rabies . . . cruenti Tydeos. 9, 26 Tydeos invisit spoliis. 9, 149 noxasque recensens Tydeos. 9, 205 Tydeos hic magni fidus comes. 9, 545 Tydeos infandi. 10, 401 pendentisque . . . Tydeos armos. 12, 118 Tydeos exsequiis

Th. 3, 84 magno . . . inperdita Tydeo pectora Th. 1, 42 inmodicum irae Tydea. 1, 416. 1, 489. 1, 674. 2, 364. 3, 8 facilemque tot armis Tydea. 3, 395 Tydea circum . . . fessum. 3, 418. 6, 827 Tydea magnanimum. 8, 499 saevum sed Tydea contra Pallas agit. 8, 578. 9, 60. 9, 217 tumidumque equitem pos Tydea portes. 9, 513 Pallas et odit Tydea. 10, 377. 11, 177 fecique nocentem Tydea. 12, 763 magnum . . . Tydea. 12, 803 excuset Tydea coniunx Th. 3, 380 maxime Tydeu (*item* 9, 63) cf. Acheloius, Aetolus, Calydonius, Oeneius, Oenides, Olenius

Tydides Diomedes: A. 1, 469 famamque avida virtute paternam Tydides Sthenelusque premat. 1, 712 acer Tydides.

1, 820 comitatus Agyrte Tydides aderat. 1, 844 munera ... locarat Tydides
Tyndarides: Th. 10, 501 primis quem (*Alcidamantem*) caestibus ipse ligarat Tyndarides (*Pollux*). 5, 407 cana rorantem asparagine ponti Tyndariden. 8, 59 utrumque tenebo Tyndariden (*verba Ditis*)
Tyndaris Helena: A. 1, 946 ipsa placebit (*Achilli*) Tyndaris
Typhoeus cf. Inarime
Tyrius 1) *adiect. ferme Thebanus*: Th. 8, 186 Tyrias acies. 8, 458 Tyria agmina. 9, 406 Tyrios ... in agros. 6, 657 Tyrias deiectum vaditis arces. 12, 597 Tyrias ... arces. 7, 1 Tyrii ... belli (*item* 8, 250). 8, 555 Tyrii non advena belli. 2, 613 Tyrii ... origine Cadmi. 8, 232 Tyriam reptantia saxa ad chelyn (*Amphionis*). 2, 73 Tyriis ... colonis. 10, 884 Argolici Tyriique dei. 11, 205 Tyrius ... ductor (*Eteocles*). 1, 153 Tyrii solio ... exulis (*Cadmi*). 7, 191 Tyrium genus (*Europae*). 6, 145 Tyrio grege. 4, 378 Tyrios sudare lares. 9, 160 manu Tyria. 3, 282 Tyrio ... marito (*Cadmo*). 6, 17 Tyriae ... matres. 7, 679 haec Tyriis cane matribus. 3, 312 Tyriis sub moenibus. 1, 10 quo carmine muris iusserit Amphion Tyrios accedere montes. 12, 693 Tyrios ... montes. 7, 28 Tyriis ... muris. 1, 161 si Phrygiae Tyriaeque (-ve ω) convectentur opes. 10, 3 Tyrias miseratus (*Iuppiter*) opes. 6, 62 Tyrioque ... ostro. 11, 216 Tyrios ... penates. 7, 656 rubet in-

bellis Tyrio subtemine thorax. 4, 610 Tyriae dux inclyte Thebes. 11, 180 Tyrias ... scandere turres. 7, 146 Tyriam conversus (*Bacchus*) ad urbem
 2) *subst. Thebani*: Th. 8, 159 fortius incursant Tyrii. 8, 600 nec prohibent Tyrii. 9, 177 Tyrii iam corpus (*Tydei*) habent. 9, 489 saxis ... desuper infestant Tyrii. 10, 531 Th. 10, 15 inde animus Tyriis ... hostilem servare fugam. 10, 768 Tyriis templa arva ... redite morte mea (*Menoecii verba*). 11, 368 Tyriis iam nullus honos Th. 3, 285 vi-pereo Tyrios de sanguine Th. 11, 430 Inachidae Tyriique
Tyrrhenus: Th. 3, 650 Tyrrhenus ... clangor (*tubarum*). A. 1, 56 Tyrrhenique greges (*nautae Tyrrheni a Baccho in delphinas conversi*). Th. 6, 20 Tyrrhenam hiemem (*maris Tusci*). 6, 404 Tyrrhenum murmur (*tubarum*). 3, 594 Tyrrheni gemitus salis (*i. maris Tusci*). 7, 631 horrent Tyrrhenos (*tubarum*) Heliconia plectra tumultus

ULIXES: A. 1, 472 vigil ... Ulixes. 1, 545 subicit gavisus Ulixes. 1, 733 Ithacis ego ductor Ulixes. 1, 742. 1, 761. 1, 784 sollers arrepto tempore Ulixes. 1, 866 acer Ulixes. 1, 911 blandusque precum ... Ulixes. 2, 12. 2, 85 Th. 6, 718 inimicum (*Polyphemi*) ... Ulixen. A. 1, 94 dirum pariter quaeremus Ulixen. 1, 688 invisum ... Ulixem. 1, 847 variumque ... Ulixem (*his locis* -en

restituendum). *cf.* Dulichius, Ithacus, Laertiades, Laertius
Uranie Musa: Th. 8, 551 *Corymbo ipsa diu positus letum praedixerat astris Uranie*
Ursa sidus: Th. 1, 693 languet Hyperboreae glacialis portitor Ursae Th. 4, 422 Getica Boreas impactus ab Ursa. *cf.* Arctos, Bootes, Plaustrum, Temo
VENTI: Th. 1, 207 compressa metu servant pectora Venti aurea tecta (*Iovis*) replent Th. 5, 238 dis pelagi Ventisque . . . commendo patrem Th. 3, 432 Aeolio dimissos carcere Ventos Th. 4, 765 (757) tu nunc Ventis pluvioque rogaris (*Hypsipyle*) pro Iove. 5, 88 Ventisque absentibus Aegon motus. *cf.* 6, 300
Venus: Th. 2, 191 exulibus . . . nondum laeta Venus. 3, 263 cum Venus ante ipsos . . . gressum figit equos. 5, 110 qua (*via*) renovanda Venus. 5, 135 nudo stabat Venus ense. 5, 158 fallit ubique mixta Venus, Venus arma tenet, Venus admovet iras. 5, 281 funesta Venus. 5, 303 exsaturata Venus. 5, 445 iterum Venus et . . . corda Lemniadum pertemptat Amor. 5, 622. 6, 335 omnis in vires adducta Venus (*equo*). 9, 822 Gradivum complexa Venus. 10, 893 flet Venus Harmoniae populos. A. 1, 293 quantum virides pelagi Venus addita Nymphas obruit Th. 3, 239 divae Veneris . . . filia (*Harmonia*). 3, 701 tacitos Veneris furata calorres. 8, 477 Aegaeae Veneris

. . . Maera sacerdos. A. 1, 70 hi Veneris mores! Th. 1, 531 sacrum iustae Veneri servare pudorem. 5, 58 nullos Veneri sacravimus ignis Th. 8, 96 Venerem illicitam. *cf.* Cythereia, Dione
Vergilius *cf.* Aeneis, Nisus
Vesper: Th. 8, 159 Vesper opacus lunares iam ducit equos. *cf.* Hesperos, Lucifer
Vetustas: Th. 4, 32 Fama prior mundique arcana Vetustas
Virtus: Th. 4, 662 *inter Martis comites* et Metus et Virtus. 7, 51 tristissima Virtus stat medio (*domus Martis*). 7, 702 morti contermina Virtus 10, 193 vocat obvia Virtus. 10, 663 diva Iovis solio iuxta comes . . . Virtus. 10, 657 necdum aderat Virtus. 10, 780 Pietas Virtusque ferebant leniter ad terras corpus (*Menoecii*). 11, 412 nusquam inclyta Virtus
Voluptas: Th. 10, 101 hic haeret lateri (*Somni*) redimita Voluptas
Vulcanus *cf.* Lemnius, Mulciber *et* Th. 5, 87 antra dei fumantis. 5, 69
Vulcanius: Th. 1, 508 Vulcanius ignis. 3, 305 Vulcania . . . manus. 3, 275 non eadem Volcania nobis (*Veneri*) obsequia
XANTHVS amnis: A. 1, 927 illius (*Achillis*) ante oculos nova bella et Xanthus et Ide. Th. 4, 844 (837) Xanthus uterque (*Troianus et Lycius*)
ZEPHYRVS: A. 1, 682 Zephyrumque e vertice Cynthi inpulit (*Apollo*). 1, 694 remis Zephyros supplere cadentes; saepe zephyri. *cf.* Favonius

CORRIGENDA ET ADDENDA

In ipso textu haec mutanda sunt:

- 1, 420 *scribe* Rhipaeae.
 post 3, 72 *dele punctum*.
 4, 371 *post equites commate distingue*.
 6, 376 *scribe* volvere.
 8, 12 *scribe* paventes.
 9, 902 *scribe* frustra.
 11, 161 *scribe* induerem.
 11, 677 *scribe* saevire.
 12, 242 *scribe* gelidaeque.
 Arg. 12, 12 *scribe* immolat.

praeterea velim exarari maiuscula initiali has voces: 1, 498 Nox.
 3, 344 Fama. 3, 415 Nox. 3, 684 Plaustro. 3, 685 Oceanum.
 4, 384 Arcto. 6, 240 Nocturnus. 7, 37 Nimborum. 8, 152 Fama.
 9, 32 Fama. 10, 1 Nox. 10, 86 et 114 Noctis. 10, 156 Sopor.
 10, 626 Fama.

Testimoniis addenda haec:

7, 250: Σ 7, 641 Menoeceus: iste Thebanus est, quem in catalogo Phorbas Antigonaë monstravit euntem inter duces. dixit enim: quae noster signa Menoeceus.

9, 104: Σ 9, 203 supra enim [te] telo Eteoclis dixit femur Hippomedontis fuisse transfixum: quod ... tamen.

In apparatu critico haec emendanda sunt:

p. 12 v. ultimo ante alterum adde: 239.

p. 77 v. 3 ab imo lege: 12 enim P ω .

p. 81 v. 5 ab imo lege: 100 Sic SK: Si (Se f) P ω : Si D. † Sic

p. 99 v. 7 ab imo lege: Apesanta Müller.

p. 114 v. 2 ab imo post MD adde C.

p. 119 v. 3 ab imo lege: 124 at P: et ω .

p. 130 v. 12 ab imo lege: 309 atlanteas $\rho\mu\nu$.

p. 133 v. 7 ab imo lege: add. P^cL^o.

p. 154 v. 11 ab imo dele: frg. Monast.

p. 189 v. 11 ab imo dele: tur.

p. 189 v. 5 ab imo: vittae etiam S.

p. 199 v. ultimo lege: ^raptare b.

p. 214 v. 7 ab imo: fulmina etiam S²b.

p. 255 v. 10 ab imo: si etiam b.

p. 256 v. 13 ab imo b transfer post D.

p. 280 v. 3 ab imo dele: paventes P.

p. 298 v. 11 ab imo lege: Wakefieldus.

p. 303 v. 5 ab imo lege: hyperenora ω: hyperentora P.

p. 317 v. 15 ab imo lege: ultra pulchra o S.

p. 328 v. 15 ab imo dele: frg. Werd.

p. 334 v. ultimo lege: maneres.

p. 383 v. 3 ab imo lege: vel pro atque.

p. 399 v. 9 ab imo dele: quid intellego cur.

p. 400 v. 11 ab imo dele: N.

p. 400 v. 5 ab imo lege: MNfbμ.

p. 401 v. 7 ab imo lege: ex -um L^σ.

p. 433 v. 6 ab imo lege: -lōs L^σ.

Perperam P secutus veras lectiones ω sprevi: 4, 128 super. 6, 20 lacessunt. 6, 462 funalemque. 8, 566 tunc. 9, 305 Gyan quas velim restitui. contra tribus locis a codicum lectione recessisse me paenitet:

9, 640 gressu saltumque, nam per aethera di volant montes gressu ascendunt.

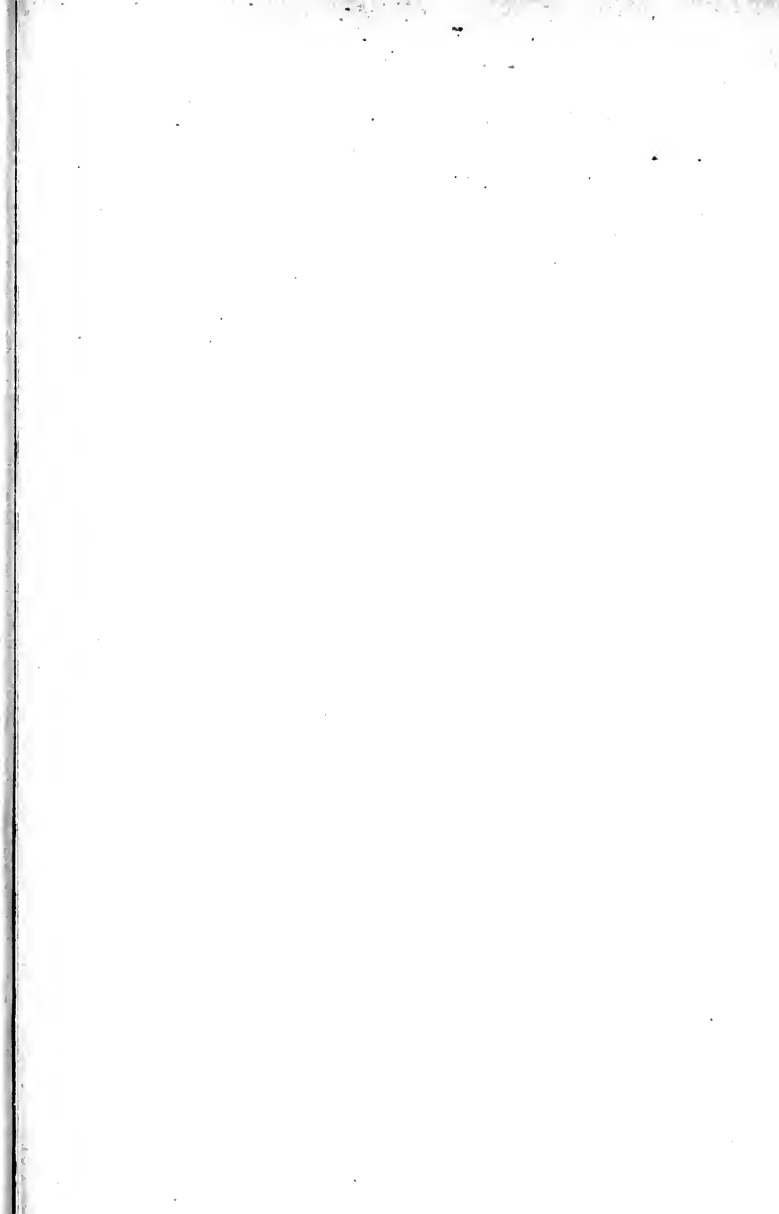
11, 274 quo loco haud scio an tellus recte Σ explicaverit: quae negando fruges sterilitate homines afficit.

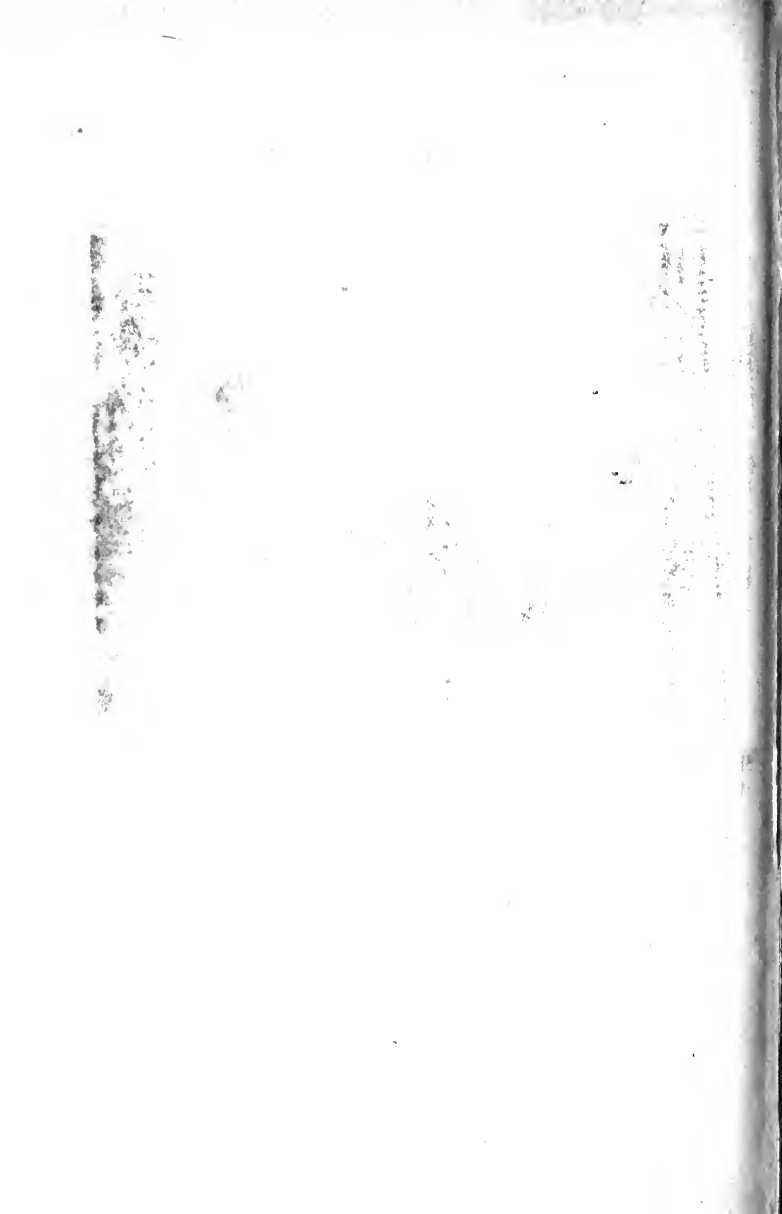
12, 59 atque exule pellitur umbra servare debebam: pellitur Polynices umbra quoque in exilium missa.

sed quod 10, 470 inlicita defendere conatus est M. Schamberger, de P. Papinio Statio verborum novatore 1907 p. 292, minime probo. quamquam vocem elicita inanem esse concedo. conieci iniecta.

denique P. H. Damsté v. c. eo benevolentiae progressus est ut de verbo mutandi usu apud P. Papinium Statium disputa-tiunculam, quam Albo gratulatorio Naberiano inserturus est, mihi manu scriptam mitteret. quocum gaudeo me consentire in defendendo verbo 3, 595. 6, 544. 9, 850. 2, 599 (quamquam de eius interpretatione dubito) 2, 672. sed nec placet quod 7, 206 tot mutare animas, tot reddere corpora Diti proposuit nec quod 4, 421 haud illam brumae mutare, Notusve ius habet.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEVBNERI.

PA
6697
A4
1908

Statius, Publius Papinius
P. Papini Stati Thebais

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

